

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಜನಾಯಕ

ADHYATMA RAMAYANA

A well known story of Rama (Ramayana)
written in Bhamini Shatpadl containing
Adhyatmic topics.

Editor : Shri N. K. Hegde

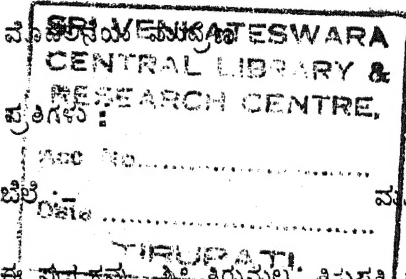
B. Sc. (Hons), M A. B.Ed.

Publisher : Kannada Karavali Granth

Prakashana, Hegde

HEGDE-581830 Kumta (U. K.)

© ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

೧೯೯೨

೧೦೦೦

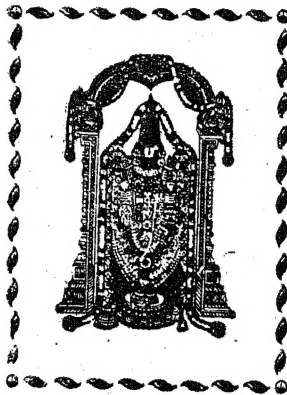
ಮೂಲಕರನು ಮೂಲಕರನು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಶ್ರೀ ತಿರುಮಲೆ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಧಾರ್ಮಿಕ
ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಧನಸಹಾಯದ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮುದ್ರಣ : ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಹೆಗಡೆ

ಅಂಚೆ :- ಹೆಗಡೆ - 581830

ತಾಲೂಕು :- ಕುಮಟಾ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ)

THIS BOOK IS PUBLISHED WITH
THE FINANCIAL ASSISTANCE OF
TIRUMALA TIRUPATI DEVASTHANAMS
UNDER THEIR SCHEME
AID TO PUBLISH
RELIGIOUS BOOKS

ಸಾಸು ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು

ಪ್ರೇರಕರಾದ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ

ದಿ| ನಾರಾಯಣ ರಾನುಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ

ಮತ್ತು

ರಾಮಾಯಣ, ಭಾರತ, ಭಾಗವತ

ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿಯು

ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿದ

ಸಣ್ಣ ಕುಳಿ

ದಿ| ನಾರಾಯಣ ಪಟೇಗಾರ, ಮಾಸೂರ

ಇವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮ: ಣಿಕೆ

೧) ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

೨) ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೧
೩

೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

೧ ಅರಣ್ಯ ಕಾಂಡ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :-

೧

ರಾಮನು ಚಿತ್ರಕೂಟದಿಂದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ವಿರಾಧನನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆದುಡು

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೧

ಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಶರಭಂಗ ಮುನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಮುನಿಗಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದು.

ಇಪ್ಪತ್ತಿರಡನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೪

ರಾಮನು ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಮುನಿಗಳಿಂದ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪಂಚವಟಿಗೆ ಬಂದದ್ದು

ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮನೆಯ ಸಂಧಿ :-

೩೬

ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ವಾಸ ಮಹಾಮತಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆ

ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪನೆಯ ಸಂಧಿ :

೫೧

ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು. ಕಾಮಮೋಹಿತಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಯಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದ್ದು ನಂತರ ಕೇಳದಿರಲು ಆಕೆಯು ಕಿವಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ಯುವಿಕೆ ಖರದೂಷಣರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಅವರ ಮರಣ ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ರಾವಣನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ದೂರಿದ್ದು

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ :

೬೩

ಶೂರ್ಪನಖಿಯ ಮಾತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ರಾವಣನು ಮಾರೀಚನೊಂದಿಗೆ
ಪಂಚವಟಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರೀಚನು ರಾವಣನಿಗೆ ರಾಮ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ರಾವಣನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ :

೬೪

ಮಾರೀಚನು ಮಾಯಾ ಬಿಂಕೆಯಾದದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಸೀತೆ ಮೋಹಗೊಂಡಿದ್ದು-
ರಾಮನು ನಿಜ ಸೀತೆಯನ್ನು ಆಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯೊಂದಿಗೆ
ಇದ್ದುದು. ಆ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ರಾವಣನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅವ
ನನ್ನು ಜಟಾಯುವು ತಡೆದದ್ದು. ರಾವಣನು ಆತನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದು.
ಸೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಲಂಕಾನಗರಿಗೆ ರಾವಣನ ಪ್ರಯಾಣ

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ :

೬೫

ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತಾವಿಯೋಗದ ದುಃಖ ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಆರಸುತ್ತ
ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಂದಿಗೆ ಆರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿದ್ದು ಜಟಾಯುವಿನ ಭಿಟ್ಟು ಆತ-
ನಿಂದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಆತನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಕರಣಿಸಿದ್ದು.

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೦೦

ಸೀತಾಸ್ವೇಷಣೆ ಕಬಂಧನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದುದು ಆತನ ದೇಹವನ್ನು
ಕಡಿದು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡಿಸಿದುದು
ಕಬಂಧನ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುದು.

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೦೧

ಸೀತಾಸ್ವೇಷಣೆ ಮುಂದುವರಿದುದು ಶಬರಿಯ ಸಮಾಗಮ ಶಬರಿಯ
ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಆಕೆಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದುದು

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೦೨

ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು.
ಹನುಮಂತ ಸುಗ್ರೀವಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಅವರ ಸಮಾಗಮ ಸಖ್ಯೆ

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೪೦

ಸುಗ್ರೀವನೇ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದದ್ದು. ಬಾಲಿಯೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಆತನನ್ನು ಗೆಲಿದದ್ದು. ಬಾಲಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಕರುಣಿಸಿದ್ದು

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೪೧

ವಾಲಿಯು ಹೆಂಡತಿಯಾದ ತಾರೆಯ ದುಃಖ ರಾಮನು ತಾರೆಗೆ ತತ್ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದು ಸುಗ್ರೀವನ ಕಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. ರಾಮನು ಪ್ರವರ್ಷಣ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದು.

ಮೂವತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೪೨

ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಸಂವಾದ ರಾಮನು ರಾಮಭಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ರಾಮ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು. ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಯ ಛಹಸ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದು.

ಮೂವತ್ತಾಲ್ಪನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೪೩

ರಾಮನಾಡ್ಡೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸುಗ್ರೀವನಿರುವ ಕೆಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಹೋದದ್ದು ಸುಗ್ರೀವ, ಹನುಮಂತ ಅಂಗದ ಮೊದಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಕಪಿ ನಾಯಕರನ್ನು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದದ್ದು

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ :

೧೪೪

ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರ ಸಂವಾದ ಸುಗ್ರೀವನು ವಾನರರನ್ನು ಸೀತಾಸ್ವೇಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು. ಹನುಮ ಅಂಗದಾದಿಗಳು ಯೋಗಿನಿಯ ಬಿಲವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು. ಆಕೆ ಶ್ರೀರಾಮನಂಘ್ರಿಯನ್ನು ಕಂಡುದು

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ :

ಹನುಮ ಜಾಂಬವ ಅಂಗದಾದಿಗಳು ಸೀತಾಸ್ವೇಷಣೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದು ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಪಾತಿಯೆಂಬ ಪಕ್ಷಿರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದದ್ದು

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೨೦

ಸಂಪಾತಿಯು ಆ ಕಪಿಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿವರ ನೊದಲಾದ
ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದು. ಚಂದ್ರಮು ಮುನಿಯ ವಿವರ ತಿಳಿಸಿದ್ದು.

ಸುಂದರ ಕಾಂಡ

ಮೂವತ್ತೊಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೨೩

ಹನುಮಂತನು ಸಮುದ್ರ ಲಂಘಿಸಿದ್ದು ಸುರಸೆಯ ಉರದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಂತಿ
ರುಗಿ ಬಂದದ್ದು ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ ರಾಕ್ಷಸಿ ಸಿಯಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದದ್ದು.
ಲಂಕೀಣೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು.

ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೨೪

ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತಾಸ್ತೇಷಣ ಸೀತೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಮುದ್ರಿಕೆಯಿತ್ತುದು.
ರಾವಣನ ಅಶೋಕಾವನವನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಳುಗೆಡಹಿದ್ದು. ದಾನವರ
ಮರಣ.

ನಲವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೨೫

ಹನುಮ ದಾನವರ ಯುದ್ಧ. ಇಂದ್ರಚತುರ್ವಿಧ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಶಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ
ವಡೆದದ್ದು. ರಾವಣನ ಸಭಾ ಪ್ರವೇಶ ರಾವಣನಿಗೆ ಬೋಧೆ ಮಾಡಿದ್ದು.
ಲಂಕಾದಹನ.

ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ :

೨೨೬

ಹನುಮಂತನು ರಾಮನ ಪತ್ನಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಆಕೆಯ
ಆನುಮತಿ ಪಡೆದು ಮರಳಿದ್ದು ರಾಮನಿಗೆ ಸಂಗತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನು ಅರುಹಿದ್ದು.

೫ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳು

೧ ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

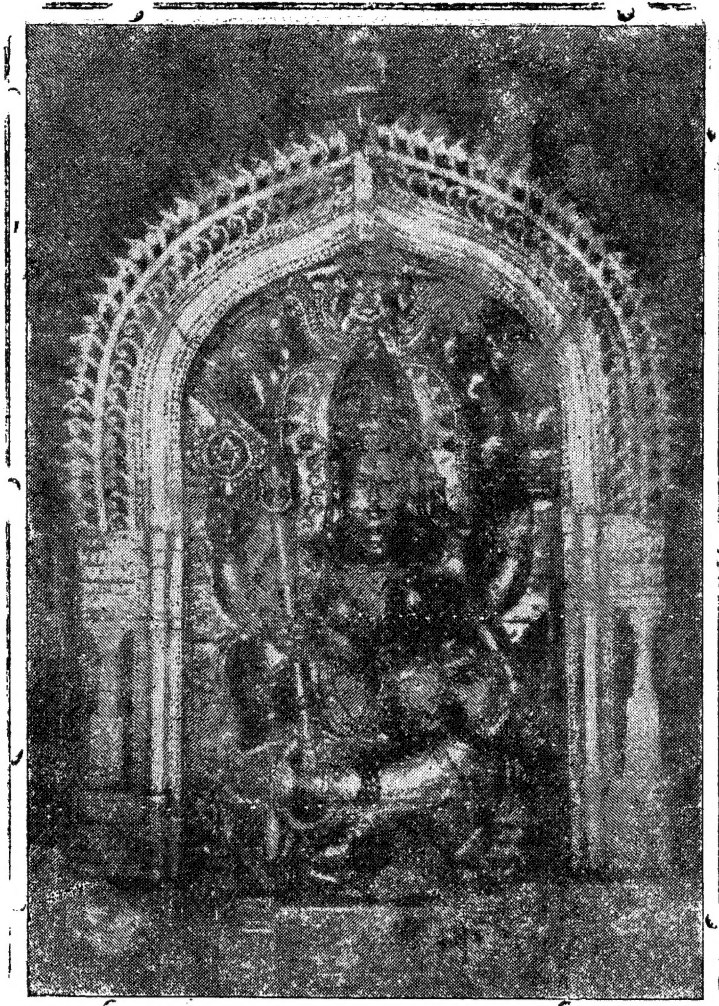
೨೦೯-೨೧೯

೨ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು

೨೨೦

೩ ಶುದ್ಧ ಪತ್ರಿಕೆ

೨೨೪

ಹೆಗಡೆಯ ಶ್ರೀ ಶಾಂತಿಕಾಂಬೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ನುಡಿ

ಸಹೃದಯ ಓದುಗರಾದ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ “ ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗಡೆ ” ಇದರ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಕುಸುಮವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗ-೨ ಎಂಬ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಧಾನವಾದ ರಾಮಾಯಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ತುಂಬಾ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಸಹೃದಯ ಓದುಗರಾದ ತಾವು ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ತಮ್ಮ ಸದಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗಗಳೂ ಮುದ್ರಣಗೊಳ್ಳುವವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

೧೯೭೧ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ನೊಂದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಶ್ರೀ ಕವಿಭೂಷಣ ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ (ಆನಂದಕಂದ) ಇವರು ಈ ಪ್ರಕಾಶನದ ಹೆಗಡೆ ಸೂಚಿಸಿ ಇದರ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರು ; ಕಲೆಗಳ ನೆಲೆವೀಡು. ಜಾನಪದ ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲಂತೂ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿ ಅದರ ತವರೂರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿಪತಾಕೆಯನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಗಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದು ನಿತ್ಯನೂತನವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳೆಷ್ಟೋ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಪ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಗಳೆಷ್ಟೋ ತಾಡವಾಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಮನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವು ಈಗ ಯೋಗ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೆ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಡಿಗಳ ಪಾಲಾಗಿ, ವರಲೆಗಳ ಆಹಾರವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿವೆ, ಹಾಳಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಕೆಲವರು ಇವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಎಂದು ಬೀಸಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರಗುಂಡಿಗೆ ಒಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮರಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬೀಸಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವ

ಇಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸುವ ಕಂಬಲವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಪ್ರಕಾಶನದ ನಡೆಯಿಂದ ದೇವೀ ಮಹಾತ್ಮೆ ಮೊಗ್ಗು, ಶಿವಭಟ್ಟರ ಚರಿತ್ರೆ, ದಂಡಭೈರವನ ಕಾಳಗ, ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆ, ನೌಕಟೇಶ ಚರಿತೆ, ಪ್ರಲ್ಹಾದ ಚರಿತೆ, ಮಾಲ್ಯವಂತನ ನೀತಿ, ಜ್ಞಾನವಾಸಿಷ್ಠ, ಕುಶಲವರ ಕಾಳಗ, ಕೌಸಲ್ಯಾ ವಿವಾಹ, ಐರಾವಣನ ಕಾಳಗ, ಭೈರವ ಪುರಾಣ, ಆದಿಸರ್ವ, ಮೂಲಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ, ವಿಚಾರದೀಪ, ಸರಮಾತೃ ಬೋಧೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಶತಕ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗ-೧ ಇವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಜರನಾದಣಿಯವಾಗಿವೆ ಈಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣದ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ ತಮ್ಮ ಕೈನೇರುತ್ತಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಶೈಲಮಹಾತ್ಮೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಭಾರತ ವಿಜಯ ಇವೂ ಕೂಡ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ

ಇದಲ್ಲದೇ ರಾಮಾಯಣ, ಗೋಕರ್ಣಪುರಾಣ, ತ್ರೀಗೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಕಾಂಡ, ಶಂಕರ ಸಂಹಿತೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು ಮುದ್ರಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವು ಶುದ್ಧೀಕೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತನೂರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞರು. ತಾವು ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಓದಿ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಕೊಂಡು ಓದಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಅನುಲ್ಕೃತಿಗಳ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಕಾರಣೀಕರ್ತೃಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

- ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇದಸೇ |
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತಯೇ ನಮಃ ||

ರಾಮಾಯಣವು ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವಜನ ವಿದಿತವಾದದ್ದು. ಅದರಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರಾಮಾಯಣಗಳಿವೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ, ಆನಂದ ರಾಮಾಯಣ, ತತ್ವ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣ, ಹನೂಮದ್ರಾಮಾಯಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವಂಥ ರಾಮಾಯಣ ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ರಾಮಾಯಣಗಳಿವೆ ವಾಲಗಲೈಯ ವರದವಿಠಲ ರಾಮಾಯಣ, ಬತ್ತಲೇಶ್ವರ ರಾಮಾಯಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ, ಉತ್ತರ ರಾಮಾಯಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇವೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ (ಭಾಮಿನೀ ಪಟ್ಟದಿ) ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿವೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕಡಿಮೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ "ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೆಗಡೆ" ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲಕಾಂಡ ಹಾಗೂ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡ ಇವು ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ.

ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ, ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಸುಂದರ ಕಾಂಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎರಡನೇ ಭಾಗವು ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಸಂಧಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸಾರವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾತೆಯೇ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಶನಕ ರಾಮನು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನೆ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಂಥವನಾದನು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂಥವನಾದನು. ಈಗ ನಾನು

ನಿನಗೆ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ತ್ರಿರಾಮಚಂದ್ರನ ಮುಂದಿನ ಚರಿತೆಯನ್ನು
ತಿಳಿಸುವಂಥವನಾಗುತ್ತೇನೆ ನಾಸಾವಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು-
ಎನ್ನುತ್ತ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು

ಅತ್ರಿಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದ ರಾಮನು ಅತ್ರಿ-
ಮಹರ್ಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು- ಎಲೈ ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ ದಂಡಕಾವನದಲ್ಲಿ ಮುನಿ-
ಗಳಿಂದ ಪರಿಶೋಭಿಸಲ್ಪಡುವ ಯಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ
ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವಂಥವನಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು
ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಮಹರ್ಷಿಯು ಇಂತೆಂದನು ರಾಮನೇ ! ಶ್ರುತಿತತಿಗಳ
ಮೂಲಕ ನೀನೇ ನಮಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದೀ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ
ನೀನೇ ಕಾರಣವುರುಷ, ವಿರತಿ, ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ
ಕಾರಣೀಕರ್ತೃವಾದ ನಿನಗೆ ಬೇರಾರು ದಾರಿ ತೋರಿಸಬಹುದು ? ಆದರೂ
ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀ. ನಂತರ ಆ ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರ
ಸಂಗಡ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಮೇತನಾದ ರಾಮನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಳು-
ಹಿದನು ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ
ಹೊರಟರು ಶಿಷ್ಯರು ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪುನಃ ಅತ್ರಿಯಾ-
ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು ಸೀತಾರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಘೋರ ಪ್ರಾಣ-
ಗಳಿಂದಲೂ, ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಗಳಿಂದಲೂ, ರಾಕ್ಷಸರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಆ
ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದರು. ಆಗ ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ
ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು. ನಾವು ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಜತನದಿಂದ ಧನುರ್ಧರರಾಗಿ
ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಆದ ಕಾರಣ ಧನುವಿಗೆ ಹೆದಿಯೇರಿಸು ಮುಂದೆ
ನಾನು ಹಿಂದೆ ನೀನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೀತೆ ಇರಲಿ. ಸುತ್ತಲೂ ದೃಷ್ಟಿ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ
ರಾಕ್ಷಸರ ಇರವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ ಈ
ದಂಡಕಾವನದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ
ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಒಂದು ಕೊಳದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಅತ್ಯಂತ
ನಿರ್ಮಲವಾದ ನೀರಿರುವ ಆ ಕೊಳದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಮೋರೆ ತೊಳೆದು
ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಣ್ಣುಲ-

ಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಕೊಂಡರು. ನಂತರ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುವಂಥವರಾದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ದಾನವನು ಬಂದನು ಭೀಕರ ಶರೀರ, ಉರಿವ ದಾಡೆ ಜೋಲುವ ತೋಗಲು ಉದ್ದವಾದ ಮೈಗೂದಲು, ಮೊರದಾ-
ಕಾರದ ಕಿವಿ, ಕೊಂದು ತಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೆಗಲಲ್ಲಿ, ಬಾಯಿ-
ಯಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಕೊಂಡ, ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು. ಬರುತ್ತಿರುವಂಥ
ಭಯಂಕರಾಕಾರದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸೀತೆಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ " ಹೆದರದಿರು " ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟನು ಆ ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಾದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು
ಕಂಡು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ-ನೀವು ಯಾರು ? ಧನುರ್ಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಋಷಿ
ವೇಷದಲ್ಲಿ ಈ ಘೋರವನಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ ? ಸಂಧದ ಇರುವ ಈ
ಸ್ತ್ರೀ ಯಾರು ? ರಕ್ಷಸನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀರಾಮನು
ಪ್ರಕೃತ್ಯತ್ತರವನ್ನಿತ್ತನು. ನಾನು ರಾಮ ಈತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನನ್ನ ತಮ್ಮ
ಈಕೆ ನನ್ನ ಸತಿ ಜಾನಕಿ ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮಂಥವರನ್ನು
ಕೊಲ್ಲಲು ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ರಾಮನ ಈ ಮಾತನ್ನು
ಕೇಳಿ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟನಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಭುಜವನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶಿಸುತ್ತ ಒಂದು
ಮರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹೊಡೆಯಲು ಅನುವಾಗುತ್ತ ನಾನು ವಿರಾಧನೆಂಬ
ರಾಕ್ಷಸ. ನಿಮಗೆ ಈಗ ನಾನು ಕಾಲಮೃತ್ಯುವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು
ಕೇಳಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಮುನಿಗಳು ಈ ವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ
ಕೂಡ ಈ ಸೀತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಧನುವನ್ನು ಬಿಡು ಓಡಿ ಹೋಗಿರಿ.
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನುಂಗುವೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಮುಂದರಿದು ಬಂದನು.
ಮುಂಬರಿದು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮನು ಬಾಣ-
ವೊಂದರಿಂದ ಆತನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಆತ ಧೊಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ
ಬಿದ್ದನು. ಆದರೂ ಆತನು ಬಾಯ್ಬಿಡದೆ ನುಂಗಲು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರಲು
ರಾಮನು ತನ್ನ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಬಾಣದಿಂದ ಆತನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು
ಕಡಿದು ಕೆಡಹಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಗಂಧರ್ವರು ಹೊನ್ನೆಗಳೆರಿದರು. ಅಪ್ಸರೆ-
ಯರು ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಡಿದರು.

ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳು, ಬಿದ್ದ ಆ ವಿರಾಧನ ಶರೀರದಿಂದ ದಿವ್ಯವಾದ ಶರೀರವೊಂದು ಹೊರ ಬಂದಿತು. ಅದು ಆ ರಘುರಾಮನ ಚರಣಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ, ರಾಮನನ್ನು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿತು-ಮುನ್ನ ನಾನು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥನು. ದೂರ್ವಾಸ-ಋಷಿಯ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಶಾಪವಶದಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂದು ನೀನು ಶಾಪವನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ಪಾದಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವರವನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು ನನ್ನ ಕಿವಿಯು ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯುತ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿ ಬೇರಾವ ವಾರ್ತೆಯನ್ನೂ ಕೇಳದಿರಲಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸದಕಾಲ ನೆಲಸಲಿ. ಅಂಥಾ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರಾಮನನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಆತನಿಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಮಸ್ಕರಿಸಿದ ನಾನು ಇನ್ನು ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀಡು ಮಂದೆಂದೂ ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗದಂಥ ವರವನ್ನು ನೀಡು ಎಂದೂ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. ರಾಮನು ಆತನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿವರವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಯಾವಾಗಲೂ ನನ್ನ ನೆನಪು ಮನ ನಿನಗಿರಲಿ ನಂತರ ನಿನಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರಕುವದು. ಎಂದು ವರವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದನು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿರಾಧನು ಘೋರ ಶಾಪವನ್ನು ರಾಮನ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಗೆಲಿದನು. ಎಲೈ ಗಿರಿರಾಜ ಪುತ್ರಿಯೇ ಯಾರಾದರೂ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು ಎಂದು ಶಿವನು ಗಿರಿಜೆಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು ವಿರಾಧನಿಗೆ ಮುಕುತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಮುಂದುವರಿದು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶರಭಂಗ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥವನಾದನು. ದೂರದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಶರಭಂಗ ಋಷಿಯು ಎದ್ದು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದನು. ಅರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ನಾವು ನಿಮ್ಮ ದರುಶನದ ಆಶೆಯಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ

ಜೀವವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನೀನು ನನಗೆ ದರುಶನವಿತ್ತೆ. ಇದು ನನ್ನ ಸುಪುಣ್ಯ, ನನ್ನ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿಮಗೆ ನಮಿಸಿ ಚಿತಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಮನೆದುರಿಗೆ ಚಿತಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಈ ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ದೇಹ ಬಿಡುವ ಮೊದಲು ನೀನೇ ವಿಷ್ಣು; ಜಾನಕಿಯೇ ಶ್ರೀದೇವಿ; ಶೇಷನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ; ಭರತನೇ ಶಂಖ; ಶತ್ರುಘ್ನನೇ ಚಕ್ರ ಅಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ದಾನವರನ್ನು ಸವರ-ಲೋಸುಗ ಈ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಮ್ಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಇಲ್ಲೇ ಕೆಲವುದಿನ ಉಳಿದು ಲೋಕಕಂಟಕರಾದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ನಂತರ ರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಸಕಲ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಮೋಷ-ಚಾರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಧನ್ಯರಾದರು. ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಮುನಿಯು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ - ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಪುತ್ರ, ಮಿತ್ರ, ಕಳತ್ರ, ಗೃಹ ಧನ ಮೊದಲಾದ ಮೋಹಗಳಿಂದ ಈ ಭವಪಾಶದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ಸರ್ವರ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದೀ ಆವರವರ ಸೇವೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನೀನು ಅವರವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ-ವನಾಗಿದ್ದೀ. ಲೋಕದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ಕಾರಣನು. ನೀನೇ ಮಾಯೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ತೋರುವೆ. ಸೂರ್ಯನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರಗಳ ಜಲದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನನಾಗಿ ಕಾಣು-ವಂತೆ ತೋರುವೆ. ಇಂದು ನನ್ನ ತಪದ ಫಲವು ದೊರಕಿತು. ನನಗೆ ನೀನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿ-ದನು. ಹೀಗೆ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಋಷಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಮ-ನೆಂದನು - ಎಲೈ ಮುನಿವರ್ಯನೇ ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗದ ಬಯಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನನ್ನೇ ಜಪಿಸುವ ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ನಾನು ದೂರನಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೀನು ಶುದ್ಧನಾದೆ ಮಾನಸಧಿಯಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ

ದೇಹಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ. ನನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನೇ ಹೊಂದುವೆ ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಋಷಿಯ ಅಶ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸು. ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯಾಗಿದೆ

ಆಗ ಮುನಿಯು ಎಂದನು - ನಾವು ನಾಳೆ ಹೋಗೋಣ ನನಗೂ ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಲು ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯಿತು, ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಿದನು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಾಯಿತು ರಾಮನಿದ್ದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಹ್ನಿವನ್ನೆಲ್ಲ ತೀರಿಸಿ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಾದನು. ರಾಮನು ಮುನಿಸಹಿತ ಅಗಸ್ತ್ಯಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಅನುಜನು ಮುನಿಗಣ ಸಹಿತ ತನ್ನ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿಿದ್ದು ಮರುದಿನ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಅಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಅಗಸ್ತ್ಯನ ತಪೋವನವನ್ನು ಕಂಡರು. ಆ ವನವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಮನೋಹರವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲ ಗಿಡ ಮರಗಳೂ ಫಲಪುಷ್ಪಭರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನಾ ತರದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲವು ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯವಾದ ವೈರಭಾವವನ್ನು ಮರೆತು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇದ್ದವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ನಿರತರಾದ ಋಷಿಮುನಿಗಳ ವೇದಘೋಷವು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೆಚ್ಚೇನು ? ಆ ತಪೋವನವು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆಯಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಶ್ರಮದ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮನು ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಮುನಿಯನ್ನು ಕರೆದು ರಾಮ ಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಗೆ ಹೇಳಿ ತಿಳಿಸು ಎಂದನು. ಅತ ಕೂಡಲೇ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ದಶರಥಾತ್ಮಜನಾದ ರಾಮಜಂದ್ರ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರುಹಿ ಅವರು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದನು ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಲೇಸಾಯ್ತು ! ಲೇಸಾಯ್ತು !! ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಸಫಲವಾಯ್ತು ಎನ್ನುತ್ತ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ರಾಘವನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟನು. ನನ್ನ ಹೃದಯ-

ದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮನು ಇಂದು ಬಂದ ! ಎಂದು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡನು. ಮುನಿಗೆ ದಂಡ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ ರಾಮನನ್ನು ಆತನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ಆಲಂಗಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ರಾಮನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದನು. ರಾಮನನ್ನು ಉನ್ನತಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದನು ಹೀಗೆ ರಾಮನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ರಾಮ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಆ ಶ್ರೀರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಂತೆಂದನು.

ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ನೀನು ಬಂದಿದ್ದೀ. ಅಂದಿ ನಿಂದ ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನೀನು ಯಾವಾಗ ಬರುವಿ. ಭಕ್ತರ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸಲ್ಲಿಸುವಿ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನೀನು ಅದ್ವೈತ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದೀ, ನಿರ್ವಿಕಾರನೂ ನಿರ್ಗುಣನೂ ಆಗಿದ್ದೀ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಗುಣ ಶಕ್ತಿಯೆಂತಲೂ. ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಯೆಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು. ನೀನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡಗೂಡಿದಾಗಲೇ ಸತ್ವರಜತಮ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ತ್ರಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು ಜನಿಸಿದವು. ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ ರಸ, ಗಂಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಜನನವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸತ್ಯ ರಾಜಸ ತಾಮಸ ಇವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ನಾನಾ ಬಗೆಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ದಿಕ್ಕುಗಳು, ದೇವತೆಗಳು, ಹೀಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು. ಪ್ರಪಂಚವು ವಿರಾಟ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಈ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ಪಶು, ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಯಗ್ ಜಂತುಗಳ ಮತ್ಸರ ಜನನವೂ ಆಯಿತು. ಕರ್ಮಾನುಸಾರಿಯಾದ ಜೀವಿಯು

ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂ ಆಯಿತು. ಮನು ಜನೇಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ, ವಿಷ್ಣುವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ನಂತರ ರುದ್ರ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಲಯಗೊಳಿಸುವೆ. ಒಗೆ ಮಾಯಾಗುಣ ಭೇದದಿಂದ ಜಗತ್ತಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಗೂ ನೀನೇ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾಗಿರುವಿ. ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನು, ಮಣ್ಣು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಮನುಜನನ್ನು ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡು. ವಂತೆ ಮಾಡಿರುವೆ. ಮಾಯೆಗೊಳಗಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತನ್ನದೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿರುವರು ಕೆಲವರು ಸತ್ಯಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಉತ್ತಮದ ದಯ ಭರ್ಮದಿಂದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ವಯಿತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಗಮಾನಂದ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವರು ವಿಷಯಾಸಕ್ತರಾಗಿ ನರಕಭಾಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಚರಣವನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಅಮೃತವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದವರಂತೆ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ! ಏನೇ ಹೋಗಲಿ !! ಅದೊಂದನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾರದೇ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತರು; ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತರು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾದವರು ದೋಷದಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರು. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ ಸಂಗವೇ ಸದ್ಭಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಎಲೈ ರಾಘವನೇ ಇಂದು ನಿನ್ನ ಸಂಗದಿಂದ ನನಗೆ ಸಕಲ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯೇ ನನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಗಸ್ಯನು ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದನು. ನಂತರ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ದಿವ್ಯವಾದ ಅಕ್ಷಯಾಶ್ರವನ್ನೂ ಖಡ್ಗವನ್ನೂ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪಂಚವಟಿಯೆಂಬ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀನಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನಿಂದ ಬಹಳ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಪಂಚವಟಿ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

ಇವೆತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ - ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾತೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು.

ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಚವಟಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಟಾಯುವೆಂಬ ಮುದುಕ ಪಕ್ಷಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀರಾಮನು ಇದು ರಾಕ್ಷಸರ ಮಾಯೆಯೇ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಧನು ಶರದಿಂದ ಸುಸಜ್ಜಿತನಾದನು ಇವನೇ ಋಷಿಗಳ ಭಕ್ಷಕ. ಈತನನ್ನು ಶಿಪ್ಪಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನುಡಿದ ರಾಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತ ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತ "ನಾನು ಅಸರಾಧಿ ಅಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಗೆಳೆಯ ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹದ್ದು, ಜಟಾಯು ಎಂದು ನನ್ನ ಹೆಸರು. ನಿನಗೆ ಹಿತವನ್ನೇ ಬಯಸುವನು ನಾನು " ಎಂದನು ನೀನು ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾನು ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಮನು ತನ್ನ ಸಿತನ ಗೆಳೆಯನಾದ ಆ ಜಟಾಯುವನ್ನು ಅಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನಿಗೆ ವೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟನು ಮುಂದೆ ಪಂಚವಟಿಗೆ ನಡೆದನು. ಹೀಗೆ ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಗೌತಮಿ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚವಟಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಪರ್ಣಕುಟೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಆ ಸ್ಥಳವು ಕದಳಿ, ಮಾವು, ಖರ್ಜೂರ ಮೊದಲಾದ ಪೆಣ್ಣುಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಮ್ಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತು. ನಿತ್ಯವೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಂದ ಮೂಲ ಫಲಾದಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನು ರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದರು ರಾತ್ರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮ ಸೀತೆಯರಿಗೆ ಕಾವಲಾಗಿ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ರೀತಿ ಸುಖದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಸುಖದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಜಗನ್ಮಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕೇಳಿದನು, ವಿನಯದಿಂದ ವಂದಿಸಿ ತನಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ತತ್ವ ಯಾವದು ? ನೀನು ಒಲಿದು ತನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಎಲೈ ತಮ್ಮಾ ನೀನು

ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಮಾಡಿದೆ. ಗೌಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಈ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿದೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳುವಂಥವನಾಗು,

ಮೊದಲು ಮಾಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೇಳು. ಅದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ನಂತರ ಸಕಲ ಬಂಧನವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಅತ್ಮಸುಖ. ವನ್ನು ನೀಡುವ ಅತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ದನ್ನದಲ್ಲವ ಈ ದೇಹವನ್ನೇ ತನ್ನದು ಎಂದು ನಂಬುವದೇ ಮಾಯೆ. ಇದೇ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ. ಇದನ್ನು ಆವರಣ ವಿಕ್ಷೇಪ ಎಂಬಿವೆರಡು ಆವರಿಸಿ- ಕೊಂಡಿದೆ. ಪಂಚಭೂತಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವದು. ಹಗ್ಗವನ್ನೇ ಹಾವು ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸು- ವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹುಸಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನಂತೆ ತೋರುವದು ಆಷ್ಟೇ ! ಈ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಹಾರವೇ ಮೂಲ. ನಂದರ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳು ಆಮೇಲೆ ಪಂಚಭೂತದ ಸ್ವರೂಪ- ಗಳಾದ ರೂಪ, ರಸ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಗಂಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳು. ಹೀಗೆ ಇವೆಲ್ಲ- ವುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನವೇ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತಗಳೇ ಅದರ ಬೆಳೆಗಳು. ಮನುಷ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಳೆಯು- ವಂತೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲ- ದಿದ್ದರೆ ಕೆಡುಕು.

ಈ ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮರ ಸುಬಂಧವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು- ತಿಳಿದವರು ಜೀವ ಪರಮಾತ್ಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಣಿಸುವದಿಲ್ಲ ಜೀವನೇ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗುತ್ತಾನೆ ಆದರೆ ವಿದ್ಯೆಯು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅತ್ಮನೊಬ್ಬ- ನನ್ನೇ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೆಡುಕನ್ನು ಎಣಿಸದೆ ಹಿತವನ್ನೇ ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಎಣಿಸಬೇಕು ಪರರಿಗೆ ಸೀಡೆ ಕೊಡುವದೇ ಪಾಪ ಪರರಿಗೆ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವದೇ ಪುಣ್ಯ ಎಂದಿರಬೇಕು ಆಹಂ- ಕಾರದಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಾಧೆ ಬಂದೊದಗುವದು. ತನುವೇ ತನ್ನದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಜರೆಯದೆ ಹಂಗಿಸದೆ ನೇತಿ, ದಯೆ, ಧೈರ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಸದ್ಗುಣ ಮೊದಲಾದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿರಬೇಕು. ನಿಷ-

ಯಾಸಕ್ತರಾಗದೇ ತನುವ ದಂಡಿಸಬೇಕು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯಹ-
ನಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾರಿಗೂ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ದೇವ, ಗುರು, ವಿಪ್ರ-
ರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮಸ್ಸನನ್ನು ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು.
ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಛಂಧು ಬಳಗ ಮೊದಲಾದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹದುವ-
ಶೋಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ ಸಮಚಿತ್ತನಾಗಿರಬೇಕು
ಹುರುವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಆತನೇ ನಿಜವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಆತ-
ನಿಂದಲೇ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಬಾಹ್ಯಾಚರಣೆ, ಅಂತರಾಚರಣೆ
ಇವೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ದೇಹ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ದೊರಕಿದ ದೇಹ. ಪುಣ್ಯ
ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ದೇಹ ಇರಬೇಕು. ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ ಮೋಹ
ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಬೇರಾದ ಚಿಂತೆಯ ವಸ್ತುವೇ ಜ್ಞಾನ, ಇದನ್ನು ನೀನು
ಆರಿಯಬೇಕು. ಸರ್ವವೂ ತಾನು ಸಕಲವನ್ನೂ ತಾನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ಇದು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿ ಇದು ಹೀಗೆ ವೃತ್ತಿ-
ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ತಿಳಿಯುವದು. ಆತ್ಮವು ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದು. ತತ್ತ್ವ-
ಮಸಿಯರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೋ, ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನ.
ಇದರಿಂದ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆ ಇದುವೇ ಮೋಕ್ಷದ ಸ್ವರೂಪ. ನನುಗೆ
ಚೇಕಾದ ವಸ್ತುವು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪವಿಲ್ಲದೇ ಹೇಗೆ ದೊರಕುವದಿಲ್ಲವೋ
ನಷ್ಟೇ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಆರಿತರೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಆತ್ಮ
ಜ್ಞಾನವು ದೊರಕಲಾರದು. ನನ್ನ ಪಾದಸೇವನೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿ-
ಯಿಂದ ಮಾಡು. ನನ್ನ ಧಾಮಾಯಣದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅನ್ಯರಿಗೂ
ಕೇಳಿಸುವಂಥವನಾಗು. ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗ, ಉತ್ತಮರ ಸಂಪರ್ಕ
ಇದೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ. ಹೀಗೆ ನಿನಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ವಿವರವನ್ನೆಲ್ಲ
ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಹೀನರಿಗೆ ಒರೆಯ-
ಬೇಡ. ಯಾರಿದನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪಠಿಸುವರೋ ಧ್ಯಾನ-
ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡು
ಮೋಕ್ಷಾನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟೆ ತ್ವಾಲ್ಪನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಲೋಲಲೋಚನೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಆಲಿಸುವಂಥವಳಾಗು.

ಈ ರೀತಿ ರಾಮನು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಕಾಮರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಹಾರಾಕ್ಷಸಿಯೊಬ್ಬಳು ಇದ್ದಳು. ಅವಳು ಒಂದು ದಿನ ಗೌತಮನು ನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ ವಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಂಕುಶ ಸುರೇಖೆಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾದ ಪಾದರೇಖೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕಾಮಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದ ಅಕೆ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡಳು. ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದಳು. ಎಲೈ ಸುಂದರಾಂಗನೇ ನೀನಾರು ? ಈ ಮಹಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಜಟಿ ವಲ್ಮಲಯುಕ್ತನಾಗಿ ಯಾಕೆ ಬಂದಿರುವಿ ? ಅತ್ಯಂತ ನೇಮನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಯಾಕೆ ಇದ್ದಿ ? ನಾನು ಶೂರ್ಪನಖಿ ಎನ್ನುವವಳು. ರಾವಣಾಸುರನ ಅನುಜ್ಞೆ ಕಾಮರೂಪಿಣಿಯೂ ಹೌದು. ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃ ಖರನೆಂಬವನು. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೋಹಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ರಾಮನು-ನಾನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜನಾದ ದಶರಥನ ಪುತ್ರ ರಾಮನೆಂಬವನು ಇವಳು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ. ಮರೂಪಿ ಈತ ನನ್ನ ಅನುಜನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಡವಿಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ನಿನ್ನದೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳು.

ರಾಮನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅಕೆ ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೋಹಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಗಿರಿ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲ ರಮಿಸು ಸಂತೋಷಿಸು. ನಾನು ಕಾಮಪೀಡಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನಲು - ಎಲೈ ನಾರಿಯೇ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ! ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಅವಳ ಸವತಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ನನ್ನ ತಮ್ಮನನ್ನು ವರಿಸುವಂಥವಳಾಗು. ಅವಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮನದಿಂಗಿತವನ್ನು ಶ್ರುತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ರಾಮನ ದಾಸ, ನೀನೂ ಸಹ ರಾಮಸೀತೆಯರ ತೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡು ! ರಾಮನನ್ನೇ ವರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಅವಳು ಪುನಃ ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಸೀತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ರಾಮ ತನ್ನನ್ನು ವರಿಸಲಾರ. ಕಾರಣ ಸೀತೆಯನ್ನೇ ನುಂಗುವೆನು ಎನ್ನುತ್ತ ವಿಕಾರ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಬರಲು, ರಾಮನ ಅಣತಿಯಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅವಳ ಕಿವಿ ಮೂಗುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಯ್ದು ಬಿಟ್ಟನು. ಅವಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತಧಾರೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಗುತ್ತ ಖರನ ಬಳಿ ಓಡಿದಳು. ಖರನು ಅವಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದನು. ಅವಳ ಸಂತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವನು ರೋಷಭೀಷಣನಾಗಿ ತನ್ನ ದೈತ್ಯ ಸೇನೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಮಾಶ್ರಮವನ್ನು ಮುತ್ತಿದನು. ಭಯಂಕರವಾದ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಮನು ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ರಕ್ಷಿಸರು ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದಿವ್ವಾರೆ. ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿದೆ. ನೀನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ದೋಗಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾವಲಿರು. ನಾನು ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರಮಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು. ರಾಮನೊಂದಂತೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನು. ರಾಮನಾದರೋ ಶರ ತೂಣೀರ ಚಾಪವನ್ನು ಎರಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ನಿಂತನು. ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೆಚ್ಚಿದೆಯ ರಾಮನು ಖರದೂಷಣ ತ್ರಿಶಿರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೊಂದನು. ವನ ನಿಷ್ಕಂಟಕವಾಯಿತು. ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೊಂದ ರಾಮನನ್ನು ಸೀತೆ ಆನಂದದಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಿದಳು. ಆತನ ಯುದ್ಧದ ದಣವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದಳು.

ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ಲಂಕಾಧಿಪತಿಯಾದ ರಾವಣನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದಳು. ರಾವಣನ ಪಾದ ತಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಗೋಳನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. ರಾವಣನು ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ನಿನಗೆ ಈ ರೀತಿ ಭಂಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ? ಇಂದ್ರನೋ ಯಮನೋ, ವರುಣನೋ, ವಾಯುವೋ ಯಾರು ? ಹೇಳು. ಯಾರಾದರೇನು ಅವರನ್ನು ಯಮಸದನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟುವೆನು. ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ರಾವಣನ ಮನ ಕರಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದಳು - ನೀನಿಗ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ತಕ್ಕ ವನಲ್ಲ. ಊರ ಬಿಟ್ಟೊರಡು. ಖರ ದೂಷಣ ತ್ರಿಶಿರ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸ ಸಮೂಹವೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿತು. ನಮ್ಮ ವನಕ್ಕೆ ರಾಮನೊಬವ

ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ, ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಂದ ಮುನಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಿರ್ಭಯವಾಯ್ತು. ನಾನು ಗೌತಮನೊಡನೆ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಪಂಚವಟಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಅಲ್ಲಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಸುರಸುಂದರಿಯಾದ ಸೀತೆಯೆಂಬವಳಿದ್ದಾಳೆ. ದೇವ ಗಂಧರ್ವಾದಿ ಕನ್ನೆಯರಿಗಿಂತಲೂ ಸುಂದರಿ. ಇವಳು ನಾರೀವೃಂದಕ್ಕೆ ಮುಕುಟ ಪ್ರಾಯದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಅವಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೆ ನನಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದ ರಾಕ್ಷಸರ ಕುಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದನು ರಾಮನಿರಿದಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಲು ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ನೀನು ಧೀರನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಂಥವನಾಗು. ಸೀತೆ ದೊರಕಿದರೆ ಸಾಕು. ಮತ್ತೇನೂ ಬೇಡ. ಪಂಥನಾಗಬೇಡ ಎಂದಿತ್ತಾದಿ-ಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಜರೆದಳು. ಸೀತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ರಾಮನನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೋಹಿಸಿಯೇ ತರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಅವಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿ ರಾಮನು ಕಳುಹಿದನು. ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವಳು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕಳೆದನು. ರಾಮ ನಿಜವಾದ ಮಾನವನಲ್ಲ. ಮಾನವನಾದರೆ ಆತನಿಂದ ಖರ ದೂಷಣರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲಲು ಶಕ್ಯನಿಲ್ಲ ಆತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಲ್ಲಭನೇ ಸರಿ ! ಆತನೇ ಮನುಕುಲದಲ್ಲಿ ರಾಘವನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಮಲಜನು ಬೇಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಆತ ಈತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ರಾಮನೊಡನೆ ಸೆಣಸಾಡಿ ಮಡಿದುದಾದರೆ ವೈಕುಂಠ ರಾಜ್ಯವೇ ನನಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಆತನನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇವೆ ಅಂಥಾ ರಾಮನನ್ನು ನನ್ನ ತುಂಬು ಕಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಮನು ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಕಲ ಭೋಗಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವೆನು. ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದೂ ದೊರೆಯುವದು, ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ವೈರ ಭಾವದಿಂದಲೇ ಆ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಸೇರಬೇಕು ಎಂದು ರಾಮನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ರಾಮಧ್ಯಾದನಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನನಾದ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ - ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾವಣನ್ನು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ತನ್ನ ಮಾವನಾದ ಮಾರೀಚನ ಬಳಿಗೆ ರಥವೇರಿ ಹೊರ-
ಟನು. ಮಾರೀಚನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಟಿವಲ್ಕಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ
ಮುನಿಯಂತಿದ್ದು ರಾಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನು ರಾವಣನನ್ನು ಕಂಡು
ಆತನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಆತನ ಕುಶಲ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು.
ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು ನೀನು ಬಂದ ಕಾರಣವೇನು ? ಮನಸ್ಸೇಕೆ
ಚಿಂತಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ ? ಮೋರೆ ಕಳೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಕಾರಣವೇನು ತಿಳಿಸು.
ನಿನಗೆ ಹಿತವನ್ನೇ ನಾನು ಬಯಸುವಂಥವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ-
ವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಡ. ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿವೇದಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಲು
ರಾವಣನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು - ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕೇತಾಧಿ-
ಪತಿಯಾದ ದಶರಥನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರ ರಾಮ ಈಗ ಆತ
ಸತಿ ಸೀತೆ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ದಂಡಕಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸೀತೆ
ಸುಂದರಿ. ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿ. ದಂಡಕಾವನದಲ್ಲಿರುವ ನಿರಹರಾಧಿಗಳಾದ ಖರ
ದೂಷಣ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶೂರ್ಪ-
ನಖಿಯ ಕಿವಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ದಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪರಿ ಅಪರಾಧಗೈದ
ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ತರ-
ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯ ನೀನು ಮಾಯಾ ಮೃಗ-
ವಾಗಿ ಅವಳ ಬಳಿ ಸುಳಿದಾಡು ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಅವಳಿಂದ ದೂರ-
ಮಾಡು. ನಾನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಸೆಳೆದು ತರುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ನೀನು ಸುಖ-
ದಿಂದಿರು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಯಾವದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳದೊಡನೆಯೇ ರಾಮ ಬಂದ ಎಂದು
ತಿಳಿದು ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುವ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರುನ,
ಹೀಗೆ ನಿರಂತರವೂ ರಾಮನ ಹೆದರಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾರೀಚನು ರಾವಣಗೆ
ಹೇಳಿದನು - ನನಗೆ ಆ ರಾಮನ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡ. ನಾನು ರಾಮ
ಚಿಂತೆಯಿಂದಲೇ ಬಸವಳಿದು ಬೆಂಡಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿನಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳು - ರಾಮನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರದೈವ. ಆತನೇ ದೇವ

ದೇವೇಶ ಶ್ರುತಿ ತತಿಗಳಿಗೂ ಆಗೋಚರನಾದವ. ನೀನು ಅವನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ ಭಾವವನ್ನು ಬಿಡು. ಆತನಲ್ಲಿ ಸೇವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸು ನಿನ್ನದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸು ದೇವತೆಗಳು ಮುನಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಒಲಿದ ದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ - ನಾನು ದಶರಥಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ದಶಕಂಠನನ್ನು ಸವರುವೆ ಎಂಬ ಅಭಯವಿತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರಾಮ ನಿಜವಾಗಿ ಮಾನವನಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮ ಪೂರುಷ. ಆತ ಭೂಮಿ ಭಾರವ ಕಳೆಯಲು ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಯಾವದೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡದೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು ಪರಸತಿಗೆ ಆಶೆಮಾಡಬೇಡ ಇದು ನರಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ನೀನಂತೂ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದಂಥವನು. ಹೆಚ್ಚೇನು ಹೇಳಲಿ ! ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು ಎಂದನು.

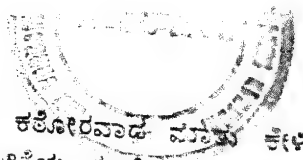
ಈ ಮಾರೀಚೋಕ್ತಿ ರಾವಣನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಾವಣ ಹೇಳಿದನು. ನೀನು ರಾಮ ಪರಾತ್ಪರನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದೆ. ಈಶ್ವರ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಈಗಲೇ ತರಬೇಕು ದುರಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೇ ರಾಮ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾರ. ಪರಮಾತ್ಮ ಸದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ ರಾಮನೊಡನೆ ಜಗಳಾಡಿದ ಹೊರತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಧಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಹೊರಡು. ಮಾಯಾಮೃಗದ ರೂಪ ಧರಿಸು. ರಾಮಾಶ್ರಮದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡು. ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಸೀತೆಯಿಂದ ದೂರಮಾಡು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ನನ್ನ ಖಡ್ಗದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಚಂಡಾಡುವೆನು. ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಡಬೇಡ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾರೀಚನು ಆಲೋಚಿಸಿದ. ಕೆಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತೆ ರಾಮನಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ ಪರಮಪದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು - ಈತನಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು - ಹೇಗೆ ಇದ್ದರೂ ನನಗೆ ಮರಣ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ರಾಮ ಶರದಿಂದ ಮರಣ ದೊರೆತರೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ರಾವಣನೆಂದಂತೆ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾದನು.

ಒಡೆಯನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಆದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಣತಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಅತನ ರಥದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ರಾಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ವರ್ಣದ ಮೃಗವಾಗಿ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಡತೊಡಗಿದನು. ಸೀತೆಯ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕುಣಿದಾಟವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮರುಳುಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ : ಮಡದಿ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದೆ ರಾವಣ ಮಾರೀಚರು ಮಾಡಿದ ಜೀವೈವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು

ಮುಂದಾಗತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಇಂತೆಂದನು - ಎಲೈ ಸೀತೆಯೇ ರಾವಣನು ಭಿಕ್ಷು-ವೇಷದಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವನು. ಕಾರಣ ನಿನ್ನ ಛಾಯೆಯಾದ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿರಿಸು, ಹಾಗೂ ನೀನು ನನ್ನಾಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ವಹ್ನಿ (ಅಗ್ನಿ) ಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರು. ಆ ದುರಾತ್ಮನನ್ನು ಕೊಂದ ನಂತರ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಾ ರಾಮಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೀತೆಯು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಅಡಗಿದಳು. ಹಾಗೂ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹೊರಗಿರಿಸಿದಳು. ಆ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯು ಬಂಗಾರದ ಮಾಯಾ ಮೃಗವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಅದು ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಳು ಈ ಮೃಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು-ಪಾದರೆ ನಾನು ಆ ಮೃಗದೊಡನೆ ಅಡುತ್ತ ವೇಳೆ ಕಳೆಯುವೆ. ಆಗ ರಾಮನು ಧನುವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿತರಲು ಹೊರಟನು. ಹೋಗುವಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಸೀತೆಯ ಕಾವಲಾಗಿರಲು ತಿಳಿಸಿದನು. ಇದು ಮಾಯಾ ಮೃಗವು. ಈ ಪರಿಯ ಮೃಗವಿರಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ರಾಮನು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರಲು ಹೊರಟನು. ನಿರ್ವಿಕಾರನೂ ನಿರೀಹನೂ ಪರಿಪೂರ್ಣನೂ ಆದ ಆ ರಾಮನಲ್ಲಿ ! ಆ ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ !! ರಾಮನು ಆಕೆಯ ವಚನವನ್ನು ಸಲಿಸಲೋಸುಗ ಮೃಗದ ಬೆಂಬತ್ತಿದನು.

ಭಕ್ತರ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆತ ಹೋದ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮೃಗ ಒಮ್ಮೆ ದಾಯವದು; ಒಮ್ಮೆ ಅಡಗುವದು ; ಒಮ್ಮೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ರಾಮನನ್ನು ದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿತು. ರಾಮನು ಈತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ರಾಕ್ಷಸನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆದನು. ದಾನವನು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ! ಹಾ ಸೀತೇ !! ಎಂದು ಕೂಗಿ ಗತಪ್ರಾಣನಾದನು. ಸಾಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಮಾ ಎಂಬೆರಡಕ್ಷರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರಕಿತು ಆತನ ಶರೀರದಿಂದ ಒಂದು ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯು ಹೊರಟು ರಾಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ದೇವತೆಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತರಾಗಿ ರಾಮನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡತೊಡಗಿದರು. ಶೂರನಾಗಿರಲಿ, ಪಾಪನಿರತನಾಗಿರಲಿ, ವಿಕಾರಿಯಾಗಿರಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿರಲಿ ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸನೇ ಕೂಡ ಆಗಿರಲಿ ರಾಮನನ್ನು ನೆನೆದರೆ ನಿಜಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ರಾಮನು ದುಃಖದಿಂದ ಕಳವಳಿಸತೊಡಗಿದ ಈತ ಸಾಯುವಾಗ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಎಂದು ನನ್ನ ದನಿಯಂತೆ ಒದರಿದ. ಸೀತೆ ಕಳವಳಿಸುವಳು ಎಂದು ಹೆಳಹೇಳುತ್ತ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಮಡಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಇತ್ತ ಸೀತೆ ಈ ಮಾರೀಚೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಳವಳಿಸುತ್ತ ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ರಾಮನಿಗೆ ಏನೋ ಆಗಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಹೋಗು ಎಂದು ಅವಸರಪಡಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೇಳಿದ - ಇದು ರಾಮನ ನುಡಿಯಲ್ಲ. ದನುಜ ಸಾಯುವಾಗ ಹೇಳಿದ ಮಾತಿದು ಈ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮ ನುಡಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಸಕಲರನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೀತೆ ಕೋಪದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಇಂತೆಂದಳು - ನೀನು ಭರತನ ಆಣತಿಯಂತೆ ರಾಮನನ್ನೆಗಾಗಿಯೇ ಬಂದವನು ! ರಾಮನ ಮರಣಾನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆತರಲು ಭರತನೇ ಕಳುಹಿಸಿರುವನು, ನೀನು ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರಿ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗುತ್ತೀ ! ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನಾಗಲೀ ಭರತನನ್ನಾಗಲೀ ಮುಟ್ಟಲಾರೆ ಎಂದು ದುಃಖಿಸುತ್ತ ನುಡಿದಳು. ಆ ನುಡಿಗಳಿಗೆ

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಂಭ್ರಾಂತನಾದನು. ಕರ್ಣ ಕತೋರವಾಡ್ ಮಾಡು ಕೇ-
ದೂಃಖಿಸಿದ ನಂತರ ವನದೇವತೆಯರಿಗೆ ಸೀತೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭಾರವನ್ನು
ಮುಸಿ ರಾಮನ ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟನು.

ಇತ್ತ ರಾವಣನು ಭಿಕ್ಷುಕ ವೇಷದಿಂದ ಸೀತೆಯಿವಳಿಗೆ ಬಂದನು.
ಆ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಯತಿಯೆಂದೇ ಭ್ರಮಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯಸಾದ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು
ನೀಡಿದಳು. ತಿನ್ನಲು ಗಿಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು.
ಎಲೈ ಮುನಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆ. ನನ್ನವರು ಈಗಲೇ ಬರುವರು.
ನೀವಿಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಭಿಕ್ಷು ಕೇಳಲು ಸೀತೆ ಹೇಳಲುಪಕ್ರಮಿ-
ಸಿದಳು - ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆ ದಶರಥ ಆತನ ಹಿರಿಯ ಮಗ
ರಾನು. ಆತನ ಸತಿ ನಾನು ಸೀತೆ. ದಶರಥನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪದಿ-
ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವನವಾಸದಲ್ಲಿರಲು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಯಾರು ? ಎಂದು
ವಿಚಾರಿಸಲು ಆತ ಹೇಳಿದ - ನಾನು ರಾಕ್ಷಸರೊಡೆಯ ರಾವಣ. ಪಾಲ-
ಸ್ತ್ರನ ತನಯ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಕಾಮಮೋಹಿತನಾಗಿ ಈ ಮುನಿಯ ವೇಷ
ದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರಾಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸು ನನ್ನ
ಮನೆಯ ಭೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು ಈ ಕಂದ ಗಿಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳೆಂಜೇನು
ಫಲ ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೀತೆ ಭಯಭೀತಳಾಗಿ ಗಡಗಡ ನಡುಗ
ತೊಡಗಿದಳು.

ಎಲವೋ ದುಷ್ಟ ! ನಿನ್ನನ್ನೀಗಲೇ ರಾಮನು ಕೊಲ್ಲುವನು ತನ್ನ
ತನುಜ ಸಹಿತ ಈಗಲೀಗಲೇ ಬಹನು. ಎಲೈ ಹೇಡಿಯೇ ನೀನು ಈಗಿಂಜೀ-
ಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗು ಎಂದಳು. ಆಗ ಕೋಪಗೊಂಡ ರಾವಣನು ತನ್ನ
ಸಿಂಹಾಸನ ಧರಿಸಿ, ನೆಲ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತನ್ನ
ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ಲಂಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗ-
ತೊಡಗಿದನು. ಅವಳು ಹಾ ರಾಮಾ ! ಹಾ ಸಾಮಿತ್ರಾ !! ಎಂದು
ವಿಲಾಸಿಸತೊಡಗಿದಳು ರಾಮನನ್ನೇ ನೆನೆಯತೊಡಗಿದಳು.

ಈ ಆಕ್ರಂದನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಟಾಯುವು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ಆಗಮಿಸಿದನು. ಎಲೈ ಕಳ್ಳ ನಿಲ್ಲು ! ನಿಲ್ಲು !! ವಳ್ಳಿಯು ಗರೂಡನ ಮು.

ಯನ್ನು ತುಡುಕಿದಂತಾಯ್ತು ನನ್ನ ರೀತಿ. ಉತ್ತಮವಾದ ಹವೆನ್ನೆ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವಂತಾಯ್ತೇ ! ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಚುಂಚಿನಿಂದ ಆತನ ರಥಕ್ಕು ಹೊಡೆಯಲು ರಥವು ತುಂಡಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತು. ರಾವಣನ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಜಟಾಯುವು ಮುರಿದು ಹಾಕಿದನು. ಕೂಡಲೇ ದನುಜನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸನ್ನದ್ಧನಾದನು. ಆ ದುಷ್ಟ ರಾವಣನು ಜಟಾಯುವಿನ ಎರಡೂ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಹಿಡಿದನು. ಪ್ರತಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯತೊಡಗಿದನು ರಾಮ ರಾಮನಾ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು ಎಂದು ಸೀತೆಯೊಲತೊಡಗಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸು. ಪ್ರಾರಭ ಕರ್ಮವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಳತೊಡಗಿದಳು. ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ರಥವು ಜಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಪರ್ವತಾಗ್ರದ ಮೇಲೆ ವಾನರರನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಅಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಕಡೆ ಎಸೆದಳು ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಅರುಹುವದು ಎಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರಾವಣನು ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ಲಂಕೆಗೆ ತಂದನು. ಅಶೋಕಾವನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಟ್ಟನು. ರಾಕ್ಷಸಿಯರನ್ನು ಆಕೆಯ ಕಾವಲಿಗೆ ಇಟ್ಟನು. ರಾಕ್ಷಸಿಯರನ್ನು ಆಕೆಯ ಕಾವಲಿಗೆ ಇಟ್ಟನು. ಶೋಕ, ಮೋಹ ಯಾರಿಗೂ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ದೇಹಕ್ಕೆ ದುಃಖ ಮೋಹಗಳು ಆವರಿಸಿರುವದು. ಸಹಜ ಇವನ್ನು ಅರಿತವರು ದೇಹ ಭಾವವನ್ನು ತೊರೆದು ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಷಯಾದಿ ಭೋಗಗಳನ್ನು ತುಚ್ಛವೆಂದ್ಕೆ ತಿಳಿದು ಆತ್ಮ ತತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸೀತೆಯು ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಸವಳಿದು ರಾಮನು ರಾಮನು ಎಂದು ಹಲಬುಲತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ಸಲಹು ಎಂದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

ಇಷ್ಟಶ್ಲೋಕನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ತೀರಾಮನು ಮಾಯಾ ಮಾರೀಚನನ್ನು ಕೊಂದು ತನ್ನಾಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಾಡಿದ ಮೋರೆಯುಳ್ಳ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

ಬರುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡನು. ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ದನುಜನೊಯ್ಯ. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅರಿಯ. ಈಗ ನಾನೂ ಸಹ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ತೋರ್ಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತ ಪ್ರಾಕೃತದ ಮಾನವನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ರಾವಣಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಡಗಿದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಪಡೆಯಬೇಕು. ತನ್ನ ಜಾನಕಿಯೊಡಗೂಡಿ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರ ನಡೆಸಬೇಕು ನಾನು ಮಾನವನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಮುಂದಿನವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ-ವಾಗಬೇಕು ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವವರಿಗೆ ತನ್ನ ಕೀರ್ತನೆ, ಪೂಜೆ, ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ ಸೇವೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಅವರ ಪಾಪನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿದೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ-ನನ್ನು ನೋಡಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಸೀತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾಕೆ ಬಂದೆ ? ಸೀತೆಯನ್ನು ದಾನವರು ತಿಂದರೋ ಪಾಪಕೀಗಳು ಕಡ್ಡಾಯರೋ ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಲು ಕಾತುಸುವಳೋ ಎಂದು ಕೇಳತೊಡಗಿದ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಕರೆಯು ಕೇಳಲು ಭಯದಿಂದ ಆಕೆಯ ಕರ್ಣಕತೋರವಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನರಸುತ್ತ ಬಂದೆನು ರಕ್ತಸರು ಆಕೆಯನ್ನು ತಿಂದರೋ ಅಥವಾ ಕಡ್ಡಾಯರೋ ಹೇಳಲಾರೆ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಸಂಶಯಪಡುತ್ತ ಅಶ್ರು-ಮುಕ್ತ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ದುಃಖಿತರಾದರು.

ಹಾ ಸೀತೆ ! ಹಾ ರಮಣಿ !! ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಯಾಕೆ ಬರ-ಲಾರೆ ! ಜೀವೈಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಡಗಿರುವೆಯಾ ? ಎಲೈ ವನದೇವಿ-ಯಿರಾ ನನ್ನ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿರೇ ? ಮೃಗ ನಿಕರವೇ ಪಕ್ಷಿ ಸಂಕುಲವೇ ಕಮಲನೇತ್ರಿಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರೇ ? ಹೀಗೆ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೇ ಕಳವಳಿಸುತ್ತ ವಿಲಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನುಜಲೀಲಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾದ ಆ ಪರ-ಮಾತ್ಮನು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ ಎಂದು ಗೋಳಾ-ಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಅಜ್ಞರು ರಾಮನ ಈ ಮಾಯಾ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ತಿಳಿಯ-

ಲಾರರು. ಸತಿಯಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವರಂತೆ ಮಾಯಾ ವಶನಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈತ ಪರಿಮಾನದ ಪರಪೂರ್ಣನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರಾಗರಹಿತನಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗಾಸಕ್ತರಾದವರಂತೆ ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯುದ್ಧ ನಡೆದ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ, ಮುರಿದ ಬಿದ್ದ ರಥವನ್ನೂ ಕಂಡರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾರೋ ಇವನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಬರಬರುತ್ತ ಪಕ್ಷಿಯು (ಜಟಾಯು) ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದರು ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ಸೀತೆಯನ್ನು ನುಂಗಿದ ಪಕ್ಷಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ ನೋಡು. ಕಪಟಿಯಾದ ರಾಕ್ಷಸನು ಸೀತೆಯನ್ನು ತಿಂದು ಈ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಶರವನ್ನು ತಾ. ಈತನನ್ನು ಈಗಲೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಎಂದೆನಲು ನರಳುತ್ತ ಬಿದ್ದ ಜಟಾಯುವು ಕ್ಷಣ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ರಾಮನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು. ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಗಾಗಿಯೇ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿ ಇಟ್ಟೆ ನಾನು ಜಟಾಯು ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕದ್ದೂಯ್ಯಾಗ ಆತನೊಡನೆ ಕಾದಿದೆ. ಆತನ ರಥವನ್ನು ಪುಡಿಪುಡಿಸಾಡಿದೆ. ಆತನ ಇಸ್ವತ್ತು ತೋಳುಗಳನ್ನು ಮುರಿದೆ. ಆದರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಮೋಸದಿಂದ ನನ್ನ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತರಿದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದನು. ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಗತಪ್ರಾಣನಾದ ಜಟಾಯುವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮನು ದುಃಖದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದನು ತನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಆತನ ಮೈಯನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ವಲ್ಲಭಿ. ಗಾಗಿ ನೀನು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತೆತ್ತೆ. ಸೀತೆಯನ್ನು ಒಯ್ದವನಾರು ಹೇಳೆನಲು ರಾವಣನೆಂಬ ರಕ್ಷಸನು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಒಯ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಾರೆ. ಈ ಭೌತಿಕ ದೇಹವನ್ನು ನಿನ್ನ ದಿಂಗಳೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದನು. ನನ್ನ ಪ್ರಾಣೋತ್ಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನಗೆ ಗೋಚರಿಸಾದೆ. ಜಗನ್ಮಯನಾದ ಆ ವಿಷ್ಣುವೇ ನೀನು ಮಾಯಾ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸು ಎಂದನು. ರಾಮನು ತನ್ನ ಕರಕಮಲದಿಂದ ಆತನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಜಟಾಯುವು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು. ರಾಮನು ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟ

ಆತನ ಶರೀರವನ್ನು ಚಿತಿಗೇರಿಸಿ ದಹಿಸಿದನು. ಆತನ ಪಿತ್ರು ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೆಂವೇರಿಸಿದನು. ಆಗ ಜಟಾಯುವು ತೇಜೋಮಯದ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ. ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದ. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿಂದಲೂ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಬಿಂದುದಲೂ ಶೋಭಿಸಿದ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯ ವಿನಾಸವನ್ನಡರಿ ಸ್ವರ್ಗ ಸೇರಿದ. ಹೋಗುವಾಗ ಪುನಃ ರಾಮನನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ ರಾಮನೇ ಗತಿ ಎಂದು ವಂದಿಸಿದ. ಆತನ ಸ್ತುತಿ ಕೇಳಿ ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತನಾದ ರಾಮನು ನಿನ್ನ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ನನ್ನ ನಿಜಪದವನ್ನು ನೀನು ಸೇರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನು. ಯಾರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವರೋ, ಕೇಳುವರೋ, ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಘೋರ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಪರಮ ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

ಇಷ್ಟತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲ ಕರವಾದ ಆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮುಂದಿನ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಕಂಡರು ಶಿರಪಾದಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದ ವಕ್ರರೂಪನಾದ ಬಳ್ಳಿಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ದವಾದ ಎರಡು ತೋಳುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಒಬ್ಬ ವೃಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವನ ಹೆಸರು ಕಬಂಧ ಎಂಬುದು. ತನ್ನ ರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಸಕಲ ಜೀವ ಜಂತುಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ ಬಾಚಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ರೀತಿ ಆತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದ - ಶಿರ ಪಾದಗಳಿಲ್ಲದ ಈತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಿಲುಕಿ. ದ್ವೇನೆ. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಈಗೇನು ಮಾಡುವದು ? ಕೂಡಲೇ ಈತನ ಬಾಹುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸೋಣ. ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಆತನ ಬಲಗೈ ಹಾಗೂ ಎಡಗೈ ಎರಡನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡಹಿದನು.

ತೋಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ರಾಕ್ಷಸನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ನಿಂತು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದನು - ನರ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ನೀವಾರು ? ನನ್ನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಕಡಿದ ಶಕ್ತಿ ನಿಮಗಿಂತ ಉಂಟಾಯಿತು ? ಆಗ ರಾಮ ಹೇಳಿದ ನಾನು ವಶರಥ ರಾಜನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ರಾಮ ಈತ ನನ್ನ ಅನುಜ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಪಟಿಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು, ಮರ್ದಿಸಲು ದಮನಮಾಡಲು ಬಂದವರು ನಾವು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೂ ಮನೋಹರೆಯಾದ ಸೀತೆ ಎಂಬುದು. ತನ್ನ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ದಾನವನು ಈಕೆಯನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ನಾವು ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ನಿನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿರಲು ನಾವು ನಿನ್ನ ತೋಳಿನಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕೆವು ನಿನ್ನ ಭುಜ ಕಡಿದೆವು. ನೀನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆಗ ರಾಕ್ಷಸನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು - ನಾನು ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ ರಾಜ. ರೂಪು ಯೌವನ ಮದದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಜಪಿಸಿ ಆತನಿಂದ ಯಾರಿಂದಲೂ ಮರಣ ಬರದಂತೆ ವರ ಪಡೆದೆ. ನಾರಿಯರನ್ನು ನೋಹಿಸುತ್ತ ಇರುವ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆತನನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆತನು ನೀನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳು ಎಂದು ಶಪಿಸಿದ. ಆಗ ನಾನು ಭಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದೆ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ದಶರಥನಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಗಿ ಜನಿಸುತ್ತಾನೆ. ವನವಾಸಿಯಾದ ಆತ ನಿನ್ನ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನೀನು ನಿನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುನೀಶ್ವರನು ತನ್ನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ನಾನು ರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮೃತ್ಯು ಕಂಟಕನಾದೆ. ಆಗ ಇಂದ್ರ ನನ್ನ ಪಾದಗಳೆರಡನ್ನೂ ಖಂಡಿಸಿದ. ತಲೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿತು ಬ್ರಹ್ಮನ ವರದ ಬಲದಿಂದ ಮೃತ್ಯು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇಂದ್ರ ದಯದಿಂದ ಇವನು ಆಯುಷ್ಯವಿರುವವರೆಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೈಗಳು ಯೋಜನದಳತೆಗಳಾಗುವಂತೆ ಕರುಣಿಸಿದ. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ವನದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ನನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈ ದಿನ ನೀನು ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಡಿದು

ಉಪಕರಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಹೊಂಡತೋಡಿ ಸ್ನಾನ - ಶರೀರವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯೊಟ್ಟು ದಹಿಸು. ನೀನು ದಹಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮೊದಲಿನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹೋದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆ ಎಂದನು

ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ಸರ್ವಾಂಗ ಭೂಷಣ ಪರಿಪೂರಿತನಾದ ಗಂಧರ್ವನು ಎದ್ದು ಬಂದನು. ರಾಮನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಆತನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು. ನೀನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣು ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧನು, ಪರಿಪೂರ್ಣನು ನೀನೇ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪನು ಭೂತ ವರ್ತಮಾನ ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳಿಗೂ ನೀನೇ ಕಾರಣನು. ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಕಲ್ಪವಡೆದು ಮಾಯಾ ರೂಪದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಕಲ ಲೋಕವೂ ಅಡಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದ ಈಗ ನಿನ್ನೇ ಸ್ಥೂಲರೂಪವನ್ನು ಕಂಡೆ ಅವನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ್ತ ಈ ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುತ್ತ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆವೆ. ಆತ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಾಂಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಪುಳಕಿತನಾದ ಗಂಧರ್ವನ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಭಕ್ತಿಗೆ, ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚಿದ ತ್ರೀರಾಮನು ಆತನಿಗೆ ಸನಾತನ ಪದವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲ ಈ ಮಹಾ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ : ಮಡದಿಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ಹೀಗೆ ರಾಮನಿಂದ ವರ ಪಡೆದ ಗಂಧರ್ವನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ - ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವದು. ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಆತನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಆಕೆಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ

ಶಬರಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಆಕೆ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ಹರ್ಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ರಾಮನ ಪಾದತಲದಲ್ಲಿ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕಿದಳು. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೇ ನನ್ನ ಮನದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ನೀವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರಿ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಉಚಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ರಾಮನ ಪಾದದ್ವಯವನ್ನು ತೊಳೆದು ಆ ನೀರನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದಳು. ನಿನ್ನಂಭಿಕಮಲವನ್ನು ಪಡೆದು ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆ. ಆಕೆ ವಿಧಿವಿಧಾನದಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಳು. ಉತ್ತಮವಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಳು. ರಾಮಾಂಭಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಹೂಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಳು. ನಂತರ ರಾಮನಿಗೆ ಕರ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದಳು - ನಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಋಷಿಗಳು. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಹಳ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷ ಇದ್ದೆನು. ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮ ಪಥವಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಈ ರೀತಿ ನೇಮಿಸಿದರು. ನೀನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರು. ಇದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವದು. ದಶರಥಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವನು. ಆತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ. ಆ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಅತನ ವಲ್ಲಭೆಯ ಇರವನ್ನು ತಿಳಿಸು ಅಂದಿನಿಂದ ರಾಮನು ಬರುವನೋ ಎಂದು ಕಾದಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ನಂತರ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಮೋಕ್ಷಭಾಗಿಯಾಗು ಎಂದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತನಾಗಿದ್ದೆ. ಇಂದು ನೀನು ನನಗೆ ಗೋಚರನಾದೆ. ಆ ಋಷಿಗಳ ಮಾತು ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು. ನೀನೇ ನನಗೆ ಗತಿ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಮತಿ ಭಕ್ತಿಗೆ ಜಾತಿ. ಮೊದಲಾದ ಯಾವದೇ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಬಲ್ಲವಳಲ್ಲ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಿರಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದಳು. ರಾಮ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ - ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸದ್ಭಕ್ತಿ. ನನ್ನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಭಕ್ತಿ. ನನ್ನ ಅನತಾರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಮೂರನೆಯ ಭಕ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುವದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಕ್ತಿ. ಐದನೆಯದು ಕಪಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದು. ಆದುದರಿಂದ ವಾದಿಸದೆ, ವಂಚಿಸದೆ, ಹಿತವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಅಚರಣೆ.

ಯಲ್ಲಿರುವದೇ ವಿಹಿತ. ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡುವದು ಆರನೇಯದು ಗಂಧಾ
ಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವದೇ ನಿಜವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ ಯಮ ನಿಯಮ ಆಸನೆ -
ಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡುವದು ಏಳನೆಯದು ಎಲ್ಲ ಭೂತಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಪರಮಾತ್ಮನಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರಿಯುವದು ಎಂಟನೆಯದು. ತತ್ತ್ವ ವಿಚಾರದಿಂದ
ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವದು ಒಂಭತ್ತನೆಯದು. ಜೀವ ಭ್ರಾಂತಿ-
ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಜ ಚೈತನ್ಯದೊಳಗೆ ಒಂದಾಗುವದೇ ಒಂಭತ್ತನೆಯದು
ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾನಾವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯೇ ಎಲ್ಲ
ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಾರವು ನನ್ನ ಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಋಜು ಸ್ವಭಾವದಿಂದ
ಭಜಿಸಿದ ಕಾರಣ ನನ್ನ ದರ್ಶನ ನಿನಗಾಗಿದೆ ಈಗ ಸೀತೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು
ತಿಳುಹು ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ನನ್ನ ಆರ್ಥಾಂಗಿಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ
ಜೋರರು ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ ? ನೀನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಸು ಎನಲು
ಶುರಿ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದಳು — ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ನೀನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಲ್ಲೆ.
ಅದರೂ ನನ್ನಿಂದ ತಿಳಿಯಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಕೇಳು-ದೇವತೆಗಳ
ವೈರಿಯಾದ ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದು ಲಂಕೆಯ ಅಶೋಕ
ವನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನಿರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಜೋಕೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು
ಆಲೋಚಿಸು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಪಂಪಾಸರೋವರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಋಷ್ಯಮೂಕ
ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಸುತನಾದ ಸುಗ್ರೀವನಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ತನ್ನ ಅಗ್ರಜ
ವಾಲಿಯ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದಾನೆ ಮುನಿಯ ಶಾಪದ ಕಾರಣದಿಂದ
ವಾಲಿ ಋಷ್ಯಮೂಕಕ್ಕೆ ಬರಲಾರ ಕಾರಣ ಸುಗ್ರೀವನ ಗೆಳೆತನವನ್ನು
ಮಾಡು ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆದರಬೇಡ
ಎಂದಳು ಈಗಲೇ ನಿನ್ನಿರಲೇ ಆಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೇರಲು
ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ಈ ತನುವ ಕಳಚುವ ತನಕವೂ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು
ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕಾರಣ ನೀನು ನನ್ನ ಇದಿರಿಗೇ ಇರು
ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ರಾಮನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಆತನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಈ ಪಂಚ
ಭೂತಾತ್ಮಿಕವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಈಡಾಡಿದಳು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿ
ಐದಿದಳು ಅತಿ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಕೆ ಪಡೆದಳು
ಯಾವನು ರಾಮಧ್ಯಾನ ನಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೋ ಸದಾಕಾಲವೂ ರಾಮನನ್ನು
ನೆನೆಯುತ್ತಾನೋ ಆತನು ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೇ ಪಡೆಯು-

ತ್ತಾನೆ ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನೇ ಭಜಿಸಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು ಹಾಗೂ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಯೆ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಮೊವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ :

ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮುಂದಿನ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ ಸಾವಧಾನ ದಿಂದ ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು

ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಬರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ ಆಕೆಯ ಅಣ್ಣತೆಯಂತೆ ಪಂಪಾಸರೋವರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಬರಬರುತ್ತ ಜಲದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಆ ಪಂಪಾ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿದರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಸ್ಮಯಕ್ಕೊಳಗಾದರು ಅತ್ಯಂತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೂ ಕಮಲ ಕುಮುದ ಕಲ್ಪಾರ ಮೊದಲಾದ ಹೂಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಆ ಸರೋವರವನ್ನು ನೋಡಿದರು ಆ ನೀರನ್ನು ಸವಿದು ತಮ್ಮ ಶಾರೀರಿಕ ಶ್ರಮವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದರು ಧನುರ್ಧರರೂ ಜಟಾವಲ್ಕಲ ಧಾರಿಗಳೂ ಆದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕುಗ್ರೀವನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಹಿತ ವಾಗಿ ನೋಡಿದನು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಭೀತನಾದ ಕುಗ್ರೀವನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಂತೆಂದನು - ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ ಆ ವೀರರನ್ನು ! ಬಹುಕಃ ವಾಲಿಯು ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರಬೇಕು. ಹನುಮನೇ ನೀನು ನಟಿಸಿ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾ ಅವರ ಹೃದಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸು ಅವರು ನಿಷ್ಕರಿಸಿದರೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡು ಸುಜನರಾದರೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡು ಆಗ ಹನುಮನು ನಟಿಸಿ ರೂಪ ತಾಳಿ ರಾಮನ ಮುಂದೆ ಸುಳಿದನು ಮತ್ತು ವಿನಯದಿಂದ ಬಂದು ರಾಮನಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿದು ನೀವು ಯಾರು ? ಶೌರ್ಯ ವಂತರಾದ ವೀರಮಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ ಈ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ತೇಜೋವಂತರಾಗಿದ್ದೀರಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿದರೆ ನೀವೇ ಮೂರುಲೋಕದ

ತೇಜೋವಂತರಾಗಿದ್ದೀರಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಕೆಳದರೆ ನೀವೇ ಮೂರುಲೋಕದ ಕರ್ತುಗಳೆಂಬುದನ್ನು ಬಲ್ಲೆ ನೀವೇ ಕಾರಣ ಪುರುಷರು ನೀವು ಮಾಯಾ ಮನುಜರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ಭೂಭಾರ ಹರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭೂರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜನ್ಮತಾಳಿದವರಂತೆ ತೋರುತ್ತೀರಿ ನೀವು ನೆರನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪಿಗಳು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದನು

ಆಗ ರಾಮನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಇಂತೆಂದನು — ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ಈತನ ವಿನಯಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡು ರೂಪವನ್ನು ನೋಡು ಈತ ನೇದ ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಬಲ್ಲ ನಿಲ್ಲ, ನಂತರ ರಾಮನು ಹನುಮನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ತನ್ನ ಪರಿಚಯ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ನಾನು ದಶರಥ ಪುತ್ರ ರಾಮನಾದ್ದು ಈತ ತನ್ನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯೊಡನೆ ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು ದಂಡಕಾವನ ದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕದ್ದೊಯ್ದನು. ಅಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳು ಎಂದನು ಆಗ ವಟುವು ಹೇಳಿದನು- ನಾನು ಸುಗ್ರೀವ ಎಂಬ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯು ನಾವು ನಾಲ್ವರಿದ್ದೇವೆ. ಗಿರಿ ಹಿಬರವೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ ವಾಲಿಯು ಜೀವೈಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ವಾಲಿಯು ಸುಗ್ರೀವನ ಭಾರ್ಯೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಿಂದ ಹೊರಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ ಸುಗ್ರೀವ ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ವಾಯು ಸುತ ನನ್ನ ತಾಯಿ ಅಂಜನಾ ದೇವಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹನುಮಂತ ನೀನು ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಸಖ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾದರೆ ಆತ ನಿನಗೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಹುನ್ನೊಯ್ದ ವನ ಕೊಲೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವನು ಇದು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ಈಗಲೇ ಸುಗ್ರೀವನಿಡ್ಡಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ನಿಜ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು ಈಗ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಹೆಗಲನ್ನೇರಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪರ್ವತಾಗ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಸುಗ್ರೀವನ ಭಿಟ್ಟಮಾಡಿಸುವೆ ಎನಲು ಇಬ್ಬರೂ ಆತನ ಹೆಗಲನ್ನೇರಿದರು ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನರಿಯಿತು. ರಾಮನಲ್ಲಿ ಬೇಗನೇ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಬಯಸು ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವದು ಎಂದನು ಎಲ್ಲರೂ ಪರ್ಣಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು

ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸುಗ್ರೀವ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ-ನಾನು ಮಂತ್ರಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿಖರಾಗ್ರದಲ್ಲೇ ಯಾವನೋ-ಒಬ್ಬನು ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಆಕೆಯು ರಾಮನು ಎಂದು ಹಲುಬುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಅಭರಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಳಚಿ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನಮ್ಮತ್ತ ಎಸೆದಳು ಅದನ್ನು ನಾನು ಕಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನೋಡು ಎನ್ನುತ್ತ ಆ ಅಭರಣಗಳ ಗಂಟನ್ನು ರಾಮನ ಮುಂದೆ ತಂದು ಇಟ್ಟನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇದು ಸೀತೆಯದೇ ಅಭರಣ ನೋಡು! ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಎನ್ನುತ್ತ ಹಳಹಳಿಸಿ ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿದ ದುಃಖವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸುಗ್ರೀವನ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಮನನ್ನು ಕೊಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು ತರೋಣ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮರು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು ಇಬ್ಬರೂ ಸಖ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವಾಲಿಯ ದುಷ್ಟತ್ವವನ್ನು ಸುಗ್ರೀವ ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದ ಮಯಸುತನಾದ ಮಾಯಾವಿ ಎಂಬ ದಾನವನು ಒಮ್ಮೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಾಲಿಯನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದ ಭಯಂಕರನಾದ ಯುದ್ಧ ಜರುಗಿತು. ಮಾಯಾವಿ ಹೆದರಿ ಓಡುತ್ತ ಒಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬಾಲಿಯೂ ಆತನನ್ನು ಬಿನ್ನಟ್ಟಿದ ನಾನೂ ಸಹ ಆತನ ಸಂಗಡ ಬಿಲವನ್ನು ಹೊಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದು ನೀನಿಲ್ಲಿರು ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು. ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದವು ಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ರಕ್ತದ ಹೊಳೆ ಹರಿದು ಬಂತು ಬಹುಶಃ ಬಾಲಿ ಮಡಿದ ಎಂದು ತಿಳಿದು ದುಃಖದಿಂದ ಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಗಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಪುರಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ ಅವರು ನನಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿದರು. ಕೆಲವುಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಬಾಲಿ ಆ ಬಿಲದಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನನಗೆ ಘಾತಿಸಿದ. ಆತನ ಹೊಡೆತ ತಾಳಲಾರದೆ ಈ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದೆ ಋಷಿಯ ಶಾಪದ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಾಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಹ ಕಡ್ಡಾಯ. ಇಂದು ನಿನ್ನ ದರುಶನದಿಂದ ಸಂತೋಷಿತನಾದೆ. ನನ್ನ ಶೋಕವನ್ನು ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ. ಆಗ ರಾಮನಿಂದ-ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಾಯವಿದೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ತಿಳಿಸು.

ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ದುಂದುಭಿ ಎಂಬ ದಾನವನು ಬಾಲಿಯೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ಆತನ ದೇಹವನ್ನು ಮುಡ್ಡೆ ಮಾಡಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಸೆದು ಅದು ಈ ಮತಂಗಾ ಶ್ರಮದ ಸಮೀಪ ಬಿತ್ತು. ಮುನಿಯು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಕ್ತದ ಓಕುಳಿಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಮತಂಗ ಋಷಿಯು ಆತನಿಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತ- ಬಾಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ತಲೆಯೊಡೆದು ಸಾಯಲಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಆತನ ಶಿರ ದೇಹ ಇಲ್ಲಿದೆ ನೋಡು. ನೀನು ಇದನ್ನು (ಮೊಗಚಿಡ್ಡೇ) ಕದಲಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನೀನು ಬಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮಾರ್ಗ ಎಂದನು ಆಗ ರಾಮನು ತನ್ನ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದಿಂದ ಅದನ್ನು ಹತ್ತು ಯೋಜನ ದೂರ ಎಸೆದನು. ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಏಳು ತಾಳೆಮರಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾಣದಿಂದ ತುಂಡರಿಸಬೇಕು. ಎನ್ನುಲು ರಾಮನು ಒಂದೇ ಬಾಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ತುಂಡುಸಿದನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು ರಾಮನನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಗಳಿದ. ನನ್ನ ಪೂರ್ವಜನಾದ ಸುಕೃತದಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಸಮಾಗಮವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದನು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ತಿಳಿಸು. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶತ್ರು ಮಿತ್ರರು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ವನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವಕ. ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಪುನಃಪುನಃ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯಿತು.

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ : ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಂದ್ರನ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ರಾಮನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಂತಯವೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗಲು ಸುಗ್ರೀವನು ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಕವಾಗಿ ಆತನ ಗೆಳೆತನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಹೀಗೆಂದನು. ವಾಲಿಯನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ತಮ್ಮನ ಪೌರುಷದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಲಿಯು ಕ್ರೂರನಾದನು. ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಇಬ್ಬರೂ ಘನಘೋರ ಕಾಳಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇಬ್ಬರ ರೂಪವೂ ಒಂದೇ ಆದುದರಿಂದ ರಾಮನು

ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟು ಮುಂದೇನು ಮಾಡುವದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತನು ವಾಲಿಯ ಹೊಡೆತವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಸುಗ್ರೀವ ತನ್ನ ಗಿರಿಗೆ ಓಡಿದ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡ ಬಾಲಿಯೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ನೀನೇ ನನ್ನನ್ನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ಕೊಂದುಬಿಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆಟ್ಟೆ. ಆಗ ರಾಮ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ದರೆ-ಹೆದರಬೇಡ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಭೇದ ತಿಳಿಯದೆ ಒಂದೇ ರೂಪಿನಿಂದಿರುವ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತೆ ಈಗ ನಿನ್ನ ಗುರುತು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹುವೆ. ವಾಲಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ ನನ್ನ ಕಪಥವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದು ಈತನ ಕೊರಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೂಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತ ನಿಗೆ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನಃ ಸುಗ್ರೀವ ನನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದನು. ಪುನಃ ಬಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಲಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾದ. ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ವಾಲಿಯನ್ನು ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ತಡೆದು ಇಂತೆಂದಳು ಸೋತು ಓಡಿದ ಸುಗ್ರೀವ ಪುನಃ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಈತನಿಗೆ ಯಾರದೋ ಸಹಾಯವುಂಟೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹೋಗುವದು ಬೇಡ. ವಾಲಿ ಕೇಳಿದೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಆದರೂ ಆಕೆ ತಡೆದು ರಾಮ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಆಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ-ವಾಗಿ ಗೆಳೆಯರಾದುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು. ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೊಲ್ಲುವರು ಈಗ ಹೋಗುವದು ಬೇಡ. ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನ ಬಯಸಿ ಆತನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ನೀಡು ರಾಮನ ಗೆಳೆತನ ಬಯಸು ಅದರೆ ತಾರಿಯ ಮಾತನ್ನು ಬಾಲಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ರಾಮ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವದು ತರವಲ್ಲ. ರಾಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಾರಾಯಣನು ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಭುವಿಯ ಮೇಲೆ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಎಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅವನ ಭೀತಿ ನನಗೆ ಯಾಕೆ ? ಆತ ನನ್ನು ಕರೆತಂದು ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಆತನ ಪಾದತಲಕ್ಕರ್ಪಿಸುವೆ. ಅವನು ಭಕ್ತವತ್ಸಲ. ಸುಗ್ರೀವನೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬಂದಾಗ ಹೋಗದೇ ಇರುವದು ಶೂರನಾದ ನನಗೆ ತರವಲ್ಲ ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಟ. ಕಾಲಗತಿಯನ್ನು ಮೂರಲು ಯಾರಿಂದಲೂ

ತಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾರೆ ಹೇಳಿಸಿದಳು. ಇತ್ತ ವಾಲಿ ತಮ್ಮನೊಡನೆ
ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದ ಮುಷ್ಠಾ ಮುಷ್ಠಿ ಹೊಡೆದಾಡಿದರು. ರಾಘವನು
ಯುದ್ಧವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಸುಗ್ರೀವನು ರಾಮನ ಕಡೆಯೇ ನೋಡುತ್ತ
ಹೋರಾಡುತ್ತಲಿದ್ದನು. ರಾಮನು ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ವೃಕ್ಷದ ಬುಡದಲ್ಲಿ
ನಿಂತು ಬಾಲಿಗೆ ಕೂರಲಗು ಬಿಟ್ಟನು. ವಾಲಿಯ ವಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಾಣ ತಾಗಲು
ಆತ ಧರೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೂರ್ಛಿತನಾದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚತ್ತು. ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿ
ರುವ ಯೋಗಿ ಹೃದಯಂತರ್ಗತನಾದ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಂಡ ಚಿರ
ವಸನದಿಂದ ಜಟಾಮುಕುಟಧರನಾದ ಸುಂದರಾಂಗನಾದ ರಾಮನ ಮನೋ
ಹರ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮನ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ ನಾನು ನಿನಗೆ
ಮಾಡಿದ ಕೆಡುಕೇನು ? ಬರಿದೇ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಂದೆ ಧರ್ಮಪಥವನ್ನು
ನೀನು ಬಿಟ್ಟು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೊಡೆದೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಗೆ
ಕಲಂಕ ತಂದುಕೊಂಡೆ. ಸುಗ್ರೀವನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಹೇಳಿದ. ಮುಂಡೆ ಬಸಿ
ರಾದಳು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮುತ್ತೈದೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದ ರೀತಿಯಾಯ್ತು
ನಿನ್ನ ನಡತೆ ! ರಾಮನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನಾನೇ ರಾವಣನನ್ನು ಕುಲಸಹಿತ
ಬಂಧಿಸಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ನೀನು ವಾನರನಾದ
ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಏನು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿದಂತಾಯ್ತು ವಾನರನ ಮಾಂಸ
ವಾದರೂ ಕೂಡ ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಾಲಿಯು
ರಾಮನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಿರಲು ರಾಮ ನುಡಿದ. ನಾನು ಲೌಕಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ
ಯೋಗ್ಯನಾದ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅನ್ಯಾಯನಿರತರನ್ನು
ಶಿಕ್ಷಿಸುವದೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಭ್ರಾತೃವಿನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ರಮಿಸುವ
ನಿನ್ನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಯೋಗ್ಯ. ಧರ್ಮಬಾಹಿರರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾ
ದದ್ದೇ. ಕಾಣ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದೇನೆ ಮಹಾತ್ಮರಾದವರು ಈ ಭೂಮಿ
ಯನ್ನು (ಪವಿತ್ರ) ಸಾವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ಆಗ ರಾಮನ ಮಾತನ್ನು
ಕೇಳಿ ಆತನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿನ್ನ ನಿಜವನ್ನರಿಯದೇ ತಪ್ಪು
ಮಾತನಾಡಿದೆ ಕ್ಷಮಿಸು ನನ್ನ ದೋಷವನ್ನೆಣಿಸಬೇಡ ಕರುಣಾವಾರಿಧಿ
ಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೇ ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಾಮಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದವನೇ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯ
ಬಲ್ಲ ಆದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನೀನೇ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೇನು ? ಆ

ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ 'ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ' ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ. ಹುಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಮರಣ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ರಾಘವನೇ ಎದುರಿಗೇ ಮರಣ ಬಂದದ್ದು ನನ್ನ ಸುಕೃತ. ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿರುವ ಈ ಬಾಣ ತೆಗೆ ಎನ್ನಲು ರಾಮ ಬಾಣ ತೆಗೆವ. ಆತನ ಶರೀರ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ. ವಾಲಿ ದಿವ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಆತ ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆವನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ : ನಗಾಧಿರಾಜನ ಮಗಳಾದ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಾಸಂದದಿಂದ ಕೇಳುವವಳಾಗು

ವಾಲಿಯು ಮಡಿಸುವದನ್ನು ತಿಳಿದು ಉಳಿದ ಕಪಿಗಳು ಭಯದಿಂದ ಕಿಚ್ಚಿಂಫಿಗೆ ಓಡಿಮರು ತಾರಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಂಗದನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿನ್ನದು. ಪಟ್ಟದ ರಕ್ಷಣೆ ನಿನ್ನದು. ಅಂಗದನಿಗೆ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ವಾಲಿಯು ಮರಣದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆಕೆ ಮೂರ್ಛಿತಳಾದಳು. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯವೇತಕ್ಕೆ ? ತನಗೆ ಸಹಗಮನವೇ ಯೋಗ್ಯವೆನ್ನುತ್ತ ಪತಿಯ ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ ಓಡಿಮರು ಪತಿಯ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ ತಕ್ಕಿಸಿ ಘೋಷಿತೋಡಗಿದಳು ಎಲೈ ರಾಮನೇ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದಂತೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲು ಆತನೊಡನೆ ನಾನೂ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬರುವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲವಲೇಶನಾದರೂ ನನಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಕೊಡು. ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಕುರಿತು-ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡಗೂಡಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ಮಹಾಮುನಿಮನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ದುಃಖಿತಳಾದ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತವಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು ಆವಳಿಗೆ ತತ್ಸಜ್ಞಾನೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ದೇಹವೇ ಪತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಇದು ಸಂಚಭೌತಿಕವಾದದ್ದು ಇದು ಕಾಲಾಧೀನವಾದದ್ದು. ಕಾಲ ಕಳೆದ ಕೂಡಲೇ ಸಂಚಭೌತಿಕದಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ದುಃಖಿಸುವದು ತರವಲ್ಲ ಜೀವಾತ್ಮ ಪುರುಷನೂ ಅಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈತನು ಸರ್ವಗತ ಸರ್ವಶಕ್ತ ; ನಿರ್ವಿಶೇಷ ; ಯಾವುದರ ಲವಲೇಶವೂ ಈತನಿಗೆ ಅಂಟುವದಿಲ್ಲ ಈತ ಅಚಲ ಶುದ್ಧ ಬದ್ಧ ಸುಖಮಯನು. ನಿನ್ನ ದೇಹಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಡು ಈ ಮಾಯಾ ಮೋಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಜೀವಾತ್ಮರ

ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಾಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಲಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಸೇವಾಭಾವದಿಂದಿರು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಯವಿಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನೆಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವದು. ಅನ್ಯಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸು ನನ್ನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿ ಹೀಗೆ ರಾಮನು ಅವಳಿಗೆ ಅತ್ಯತ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು ತಾರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟಳು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದನು- ನೀನು ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜೋಪಚಾರದಿಂದ ನಡೆಸು. ನಂತರ ಸುಗ್ರೀವನು ರಾಮನ ಕುರಿತು- ನೀನು ಈ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ರಾಜ್ಯವಾಳು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಸೇವಕನಾಗಿ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನಲು ರಾಮನೆಂದನೇ ನೆಂದರೆ- ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ರಾಜ್ಯ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಗೆ ಯುವರಾಜ ಪದವಿ ಕಟ್ಟು. ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸು ನಾನು ತಂದೆಯ ಆಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಪುರಪ್ರವೇಶ ಮಾಡ(ಬಾರದು)ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗು, ನಾನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮನೆಂದಂತೆ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಅಂಗದನಿಗೆ ಯುವರಾಜ ಪದವಿ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಅಣ್ಣನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಆ ಪ್ರವರ್ಷಣ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೊಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಮೂವತ್ತೊರನೆಯ ಸಂಧಿ : ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗ ವನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು ಎಂದು ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ಆ ಪ್ರವರ್ಷಣ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳೆಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಅಲ್ಲಿಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಆ ಗುಹೆಯ ಸವಿೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ರುಚಿಕರವಾದ ಪಣ್ಣುಲ ಕಂದಮೂಲಗಳಿಲ್ಲವೂ ಬಹಳ ವಾಗಿದ್ದವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತ ಸೀತೆಯ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಸಿದಳು

ಮಳೆಗಾಲವು ತಲೆದೋರಿತು ರಾಮನು ಆ ವರ್ಷಾಕಾಲದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದನು ರಾಮನು ಹೀಗೆ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಸಿದ್ಧಗಣಗಳೆಲ್ಲ ಪಶು ಪಕ್ಷಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ರಾಮನನ್ನು ಸೇವಿಸತೊಡಗಿದವು. ಈ ರೀತಿ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಒಂದು ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಏನೆಂದರೆ-ನನಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ನನ್ನ ಮನದ ಸಂಶಯವೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗುವಂತಾಗಬೇಕು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಸಮಾಗಬೇಕು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ. ಅನಾದಿಯೂ ಅಪೌರುಷೇಯವೂ ಆದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ, ನಾರದ, ವ್ಯಾಸ, ಕಮಲಜ ಮೊದಲಾದವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೊಗಳುವರು. ಎಲೈ ರಘುನಾಥನೇ ನಿನ್ನ ಪೂಜಾರಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವೇನು ? ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸುಲಭವಾದ ಸಕಲವೇದದ ಸಾರವಾದದ್ದನ್ನು ನಿನ್ನ ಸುಜನಾದ ನನಗೆ ಅರುಹಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆತನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ನತಮಸ್ತಕನಾದನು.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಆತ್ಮಂತ ಸಂತೋಷಗೊಂಡನು ಎಲೈ ತಮ್ಮನೇ ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಂಪ್ರೇಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ತನ್ನ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಯಾವನೂ ಬಿಡಬಾರದು. ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಮುಕ್ತಿಪಥವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಲಿ-ಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲಪ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ವಿಪ್ರರು ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸೇದಮಂತ್ರದಿಂದ ತುಲಸೀ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಡಾಂಭಿಕತನವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಆನಂದಿನವೂ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹೋಮ ಮಾಡಬೇಕು ಜಪತಪ ಮಾಡಬೇಕು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಇವೆಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ಜಲಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದವನ ಸಕಲ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾರೀತಿಯ ಅರ್ಚನಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ರಾಮನು ತಿಳುಕುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪೂಜೆ ಪುನಃ ಸ್ವಾರ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಫಲಪಕ್ಷ ಶಾಕಾದಿಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಸಮ

ರ್ಪಿಸಬೇಕು. ತುಳಸೀದಳದಿಂದ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜೆಮಾಡಬೇಕು ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಆವಾಹಿಸಿ ಘೃತವನ್ನ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು ಅಹುತಿ ಕೊಡಬೇಕು ತತಾ ಶೇಷವನ್ನು ಬಲಿಯಾಯಬೇಕು. ಇಂತು ಕರಚರಣವಾಕ್ಯಾಯಕರ್ಮದಿಂದ ಆ ಪರತತ್ತ್ವ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಅಂದರೆ ಇಹ ಪರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ರಹಸ್ಯವಾದ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ ಇದು ಸನಾತನವಾದದ್ದು ಸರ್ವರ ಅಭ್ಯುದಯ ಕ್ಯಾಗ್ನಿಯೇ ನಿನಗೆ ಇದನ್ನು ಆರೂಪಿಡ್ಡೇನೆ. ಸರ್ವರೂ ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ತನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ರಾಮ ತಿಳಿಸಿದನು. ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾತಿಯೇ ಆದನ್ನೇ ನಿನಗೆ ನಾನು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂದನು.

ನಂತರ ರಾಮನು ಸೀತಾದೇವಿಯ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದವನಂತೆ ತೋರಿದನು. ಇತ್ತ ಕಷ್ಟಿಂಥೆಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನೇ ಮೊದಲಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. ರಾಘವನ ದೇವಿಯಿಂದ ನಿನಗೆ ಹಿತ ವಾಯಿತು ನಿನ್ನ ಸತಿ ನಿನಗೆ ದೊರಕಿದಳು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಸರದಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮರೆತೆಯಾದರೆ ನಿನ್ನಷ್ಟು ಕೃತಘ್ನರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ (ಕೊಟ್ಟ) ಮಾಡಿದ ಶಪಥವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೋ ಆಗ ಸುಗ್ರೀವನು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಸಸ್ತದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲೂ ವಾಸವಾಗಿರುವ ತನ್ನ ವಾನರ ದೂತರನ್ನು ಅಟ್ಟಿದನು ವಾಯುವೇಗಿಗಳಾದ ದೂತರನ್ನು ಹನುಮಂತನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಳುಹಿದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಕಾಂತಿಯೇ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಲಿಸುವಂಥವಳಾಗು.

ರಾಮನು ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ವಿರಹದಿಂದ ದಿನಕಳೆಯುತ್ತ ಆಕೆ ಇದ್ದಾಳೋ ಸತ್ತಳೋ ಯಾವದೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವನಾದ ರೊಬ್ಬನು ಆಕೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ! ತಿನತಿನಾ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ನನ್ನ ಮನದ ದುಗುಡವನ್ನು || ಸೀತಿ ಜೀವಿಸಿ-ದ್ದಾಳೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದದ್ದಾದರೆ ಸಾಕು ಆ ರಾಕ್ಷಸರ ಕುಲವನ್ನೆಲ್ಲ

ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವೆನು. ನನ್ನ ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನೊಬ್ಬವನನ್ನು ಕುಲಸಹಿತ ನಾಶಮಾಡುವೆನು ಎನ್ನುತ್ತ ಕಳವಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಸುಗ್ರೀವ ತನ್ನ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಾನೆ ಏನುಮಾಡಿದನೋ ತೀಯದು. ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನ ಕಳೆಯಬೇಕೇ-
ನೋ ! ಸೀತೆಯರಸಲು ನಾನು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ಪತ್ತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೃತಘ್ನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದೇ ಲೇಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ. ನಾನಿಗಲೇ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ಶರ ತೂಣೀರ ಖಡ್ಗ ಸಹಿತವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟ ಆಗ ರಾಮ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ-ಆತ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಕೋಪವಶನಾಗಬೇಡ. ಆತನ ಪರಿಯಲ್ಲವನ್ನೂ ತೀದು ಬೇಗ ಬಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ವೀರಾವೇಶದಿಂದಲೇ ಹೊರಟ, ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ಇದು ರಾಮನಿಗೆ ಧಿಟವಾದದ್ದೇ ! ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಆತನಿಗೆ ಮಾನವನಂತೆ ಶೋಕವೇ ? ಪರಮಾನಂದ ರೂಪನಾದ ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವಾದಾತ್ಮನಿಗೆ ಈ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಪರಿಯೆಲ್ಲಿಯದು ಬ್ರಹ್ಮನು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಲೋಸುಗ ಈ ರೀತಿ ನಾಟಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ತಾನು ಗುಣ ರಹಿತನಾಗಿದ್ದರೂ ಗುಣಗಳಂತೆ ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಲೋಕದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅಷ್ಟೇ ! ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿ ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು. ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ಹೊರ ವಳಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗರ್ಜಿಸಲು ಕಸಿಗಳು ಹೆದರಿ ಶಿಖರಗಳನ್ನೇರಿದವು-
ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಗುಂಡು ಮರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಲು ಈಗಲೇ ವಾನರರನ್ನು ಸಮೂಲ ನಾಶಮಾಡುವೆನೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗರ್ಜಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಂಗ-
ದನು ಬಂದ ಕಸಿಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದನು ಅಂಗದ ನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿದನು ನನ್ನ ಅಗಮನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸುಗ್ರೀವನಿಗಿರುಹು ರಾಘವನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಅಂಗದ ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೀಘ್ರ ಕೋಪದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದ. ಕೂಡಲೇ ಸುಗ್ರೀವನು ಹನುಮಂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪವನ್ನು ಶಮನಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಕರೆದು ತಾ ಎಂದ. ಅಂಗದ ಹನುಮಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಕರೆತಂದರು ಏನೂ ಸಂಶ-

ಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದರು ಬಂದಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯ ವೈಭವವನ್ನು ಕಂಡ ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡು ಕರೆದು ಬಾ ಎಂದು ತಾರಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪವುಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶಾಂತಮಾಡು ಎಂದ. ತಾರೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೋಪವೇಕೆ ? ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಬಲವಂತರಾದ ಕಪಿಗಳನ್ನು ಕರೆತರಲು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದೂತರನ್ನು ಆಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಲಂಕೆಗೆ ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟು. ರಾಮಣಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸದೆಬಡಿದು ಸೀತೆಯನ್ನು ತಂದೊಪ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗಲೇ ಆತ “ರಾಮಭೃತ್ಯ” ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದಳು. ಸುಗ್ರೀವನೂ ಸಹ ಬಂಧು ಜನ ಪರಿವಾರ ಜನ ಸಹಿತ ಬಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಇದಿರುಗೊಂಡನು. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶಾಂತವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗುಡುಗಿದ ಆಗ ಹನುಮಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇ ನೆಂದರೆ-ರಾಮ ಪಾದಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಬೇಡ ಸುಗ್ರೀವ ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಮರೆಯದೇ ರಾಮ ಕಾರ್ಯಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿನೋಡು. ಬಂದಿರುವ ಕಪಿಪಡೆಗಳನ್ನು ! ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಈತ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದು ಬಂದ ಕಪಿ ಪಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿದ ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಸಿಟ್ಟು ಇಳಿಯಿತು. ಆಗ ಸುಗ್ರೀವ ಅರ್ಘ್ಯಪಾದೋಪಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದ. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಮಾಡಿದ ಈಗಲೇ ರಾಮನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೇಳಿದಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಪಡೆ ಸಹಿತ ಹೋಗಲು ಸುಗ್ರೀವ ತಯಾರಾದ ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜವೈಭವದಿಂದ ನಡೆದು ರಾಮನ ಬಳಿ ಬಂದು ಸೇರಿದರು ಮನೋಹರ ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗನಾದ ಆ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಕಂಡರು ರಾಮನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಆತನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೊಂದೇರ ನ್ನಿಳಿದು ಮೈಯೆಕ್ಕುತ್ತ ರಾಮನ ಬಳಿ ಬಂದರು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾ ಮಾತೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಶುಭ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ರಾಘವನು ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಅಲಂಗಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಎಲೈ ರಾಮನೇ ಈ ಮಹಾವಾನರರ ದಂಡನ್ನು ನೋಡು ಇವರೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿರಿ ಪರ್ವತಾಗ್ರಗಳಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಕಾಮರೂಪಿಗಳು ರಣ ಪಂಡಿತರು. ಗಜ ಗಜಾಧಿಕ ಬಲವಂತರು. ಕೆಲರು ಅಂಜನಗೀಡೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಕೆಲರು ಕನಕಗಿರಿಯಿಂದ ಬಂದವರು. ಕೆಲರು ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವರು ಕೆಲರು ಕೃಷ್ಣ ಪಿಂಗಲರು. ಕೆಲರು ದೀರ್ಘದೇಹಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಧದವರಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಕದನೋನ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಗಾಗಿ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಇವನು ಕರಡಿಗಳೊಡೆಯ ಜಾಂಬವ ಮಂತ್ರಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಇವನು ನಳ ಉತ್ತಮ ಶಿಲ್ಪಿ ಇವನು ನೀಲ ಕದನದಲ್ಲಿ ಬಲು ಪರಾಕ್ರಮಿ ಇವರು ಗವೆಯ ಗವಾಕ್ಷರೆಂಬವರು ಹೀಗೆ ಶರಭ, ಗಂಧ ಮಾದನ, ಮೃಂಧ, ಗಜ, ಕಂಪ, ಹಂಪ, ಶತಮುಖ, ಸುಶೇಣ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ವಾನರ ಮುಖ್ಯರ ಪುತ್ರರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಇವರಿಗೆ ಬೆಳಸು ಇವರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನರಸಲು ಕಪಿಗಳನ್ನು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಎಂದನು. ರಾಮನೊಂದಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಪಿನಾಯಕರನ್ನು ಕಳಿಸದೆ ಸಹಿತ ಕಳುಹಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಧಿಯಲ್ಲರಿಸಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಗೋಸಾದದಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಿಡಬಾರದು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನಂತರ ಬಂದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಾದಿದೆ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ರಾಮನು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದಕಾರಣ ಆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಲಾಢ್ಯರಾದ ಹನುಮ, ಅಂಗದ, ಜಾಂಬವ, ನಳ, ನೀಲ, ಸುಷೇಣ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿದನು ಹೋಗಲು ತಯಾರಾದ ಮಾರುತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ರಾಮ ಅವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ-ಸೀತೆಯ ಬಗ್ಗಾಗಿ ಕುರು ಹೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತನಾದ ಈ ಉಂಗುರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ ಸೀತೆಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೊಡುವವ

ನಾಗು. ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಲ ಸತ್ಯ ಸರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೇನೆ.

ನಂತರ ಕಪಿಗಳು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟರು. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಇವನೇ ರಾವಣನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಕೊಂದರು. ನಂತರ ಇವನು ರಾವಣನಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದರು ಗಟ್ಟಿಬೀಣ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ-ಯಲ್ಲೆಯೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಹುಡುಕಿದರು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ ನಿರಾಶರಾದರು ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದಾವೃತವಾದ ಒಂದು ಗುಹೆಯನ್ನು ಕಂಡರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕ್ರೌಂಚ ಹಂಸ ಸಾರಸ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದವು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿದೆ. ನಾವು ನೋಡುವಾ ಎನ್ನುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಅಂಧಕಾರದ ಗುಹೆಯ ಒಳಹೊಕ್ಕರು.

ಮುಂದೆ ಸ್ವಟಿಕದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಜಲವುಳ್ಳ ಸರೋವರವೊಂದನ್ನು ಕಂಡರು ಹಲವಾರು ವೃಕ್ಷಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು ಮಧುವಾದ ಹಣ್ಣು ಕಂಪಲಗಳಿದ್ದವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ವಜ್ರಗಳು ಮಣಿ ಭೂಷಣಗಳು ವಸ್ತ್ರ ಭರಣಗಳು ಉತ್ತಮವಾದ ಆಹಾರ ಕಜಾ ಯ ಮೊದಲಾದವು ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರರ ಸುಳಿವಿಲ್ಲವಾಗಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭವನವನ್ನು ಕಂಡರು ಅಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನಿಯೊಬ್ಬಳು ಯೋಗನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡರು ಅವರು ಭಯದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡತೊಡಗಿದರು ಆ ವಾನರರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದಳು-ಭೀಮ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ನೀವು ಯಾರು ? ಈ ಸುಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರು ಕಳುಹಿದರು ? ನಿಮ್ಮ ಒಡೆಯರು ಯಾರು ? ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮಂತನು ಸುಡಿದದ್ದನೆಂದರೆ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಪಟ್ಟಣದ ದಶರಥರಾಜನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ತಂದೆಯ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವನಕ್ಕೆ ಸತಿ ಸಹಿತ ಬಂದ. ಆತನ ವನಿತೆಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ದನುಜನೊಬ್ಬನು ಕದ್ದೊಡನೆ ಆತ ರಾವಣ. ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾದ ಸುಗ್ರೀವ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿದ. ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಇನ್ನು

ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವವಳಾಗು ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನ
ವಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಹನುವಂತನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ
ನೀವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಬಳಲಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಾದಿ
ಭೋಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸವಿಯಿರಿ. ಅಮೃತೋಪಮಾವಾದ ಪಾನೀಯ
ವನ್ನು ಕುಡಿಯಿರಿ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಂತರ ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳು
ತ್ತೇನೆ ಎಂದಳು. ಅವಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಪಣ್ಣುಗಳನ್ನು
ತಂದು ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಕುಡಿದು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಮುನ್ನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಹೇಮೆಯೆಂಬ ಮಗಳಿದ್ದಳು ಅವಳು ನಾಟ್ಯ
ದಿಂದ ಕುಶ್ಠರನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವನು ಈ ಪುರವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು
ಅವಳು ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಈ ಪುರದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಸಖಿ-
ನಾನು ಮೋಕ್ಷನನ್ನೇ ಬಯಸಿ ದೇಹಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲನ ಕರಿ
ಗಾಗಿ ಈ ತನುವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹರಿಯೇ ತನಗೆ ಗತಿಯೆಂದು
ಈಕೆಯೊಡನಿದ್ದ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳು. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಎಂದು
ಹೆಸರು ವಿಷಯವಾಸನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ಹೇಮೆಯು ಮೋಕ್ಷ
ಹೊಂದುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು- ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯೂ
ಇಲ್ಲ ನೀನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು ಮುಂದೆ ನಾರಾಯಣನು
ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ದಶರಥನಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಭೂಭಾರವನ್ನು ಕಳೆಯಲೋಸುಗ
ವನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನರಸಲು ಕಪಿ ಪಡೆ ಕಳುಹುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ
ನೀನು ಆದರ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡು. ಆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು
ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆತನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡು. ಅವನಿಂದ ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಪಡೆ
ಕಾಣ ನಾನು ಈಗ ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವೆ. ನೀವೆಲ್ಲ ಬೇಕಾದ
ಹಾಗೆ ಭುಂಜಿಸಿ ಪಾನೀಯ ಕುಡಿದು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಎಂದಳು ಕಪಿ
ಗಳು ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡನಂತರ ಪುನಃ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಂತರ ಸ್ವಯಂ
ಪ್ರಭೆಯೂ ಪಹೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು. ಸುಗ್ರೀವ
ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಇರುವ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡು ದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದಳು
ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಗದ್ದದ ಹೃದಯದಿಂದ ರಾಮನ ಗುಣ
ಗಾನ ಮಾಡಿದಳು ನಾನು ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸದಾ ನಿನ್ನ ಸ್ಮರಣೆ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಮನುಜಾಕಾರನಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ್ದೀ. ಭೂಭಾರ ಕಳೆಯಲೋಸುಗ ಬಂದಿದ್ದೀ. ಭಕ್ತರ ಭಂಸುವಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಸಗುಣನೂ ನಿಗುಣನೂ ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತರಹಿತನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಪ್ರೇಮಿಯೂ ಯಾರೂ ಅರಿಯಲಾಗದ ಪುರಾಣ ಪೂರುಷನೂ ಆಗಿದ್ದೀ. ನಾಯಕಿಯಲ್ಲ-ಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ನೆವದಿಂದ ಭೂಭಾರ ಹರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಕಾಶ್ಯಾಪಿಯ ಹಿಂದೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದೀ. ಎಂಬರು ಕೆಲರು ದನುಜರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಜನಿಸಿದ್ದೀ. ಎಂಬರು ಕೆಲರು ಭಕ್ತರ ಸಲಿಗೆ ಗಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೀ. ಎಂಬರು ನಿನ್ನ ಚರಣವನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಲವರು, ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆಲವರು ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಪಾಡಿ ಕೆಲವರು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ನೀನು ಮಾನವನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೀ. ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮ ಪೂರ್ಣನಾದ ನಿನಗೆ ನವ ಸ್ವಾರ ಎನ್ನುತ್ತ ನಮಿಸಿದಳು. ನಾನಾಬಗೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದಳು. ಎಲೈ ರಘುನಾಥನೇ! ಸದಾ ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯು ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರಲಿ. ಕಿವಿ ನಿನ್ನ ನಿಜಗುಣ ಚುತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿ. ಕರವು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಲಿ. ತಿರುವು ನಿನಗೆ ಸದಾ ಎರಗುತ್ತಿರಲಿ. ಹೀಗೆ ಸರ್ವಾಂಗವೂ ನಿನಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಲಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಹಲವು ವಿಧದಿಂದ ರಾಮಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದಳು. ರಾಮನು ಅವಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತಿಳಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಋಷಿಗಳನ್ನೊಡನೆಡ್ದು ನಿನ್ನ ಕಳೆಬರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು. ಅವಳು ರಾಮನೆಂದಂತೆಯೇ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಿಜ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದಳು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ :- ಎಲೈ ಗಿರಿರಾಜಪ್ರಿಯೇ! ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವನ್ನು ಸಾವಧಾನಚಿತ್ತದಿಂದ ಅಲಿಸುವವಳಾಗು.

ಇತ್ತ ಕಸಿ ಪಡೆಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅರಸಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದ ಬಳಲಿ ಬಸವಳಿದು ಬೆಂಡಾದರು. ಅವರ ಮುಖಂಡನಾದ ಅಂಗದನು ಕಸಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು-ನಾವು ಅರಸುತ್ತ ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಕಳೆದವು. ಅವಧಿ ತೀರುತ್ತ ಬಂತು ಆದರೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಾರದಾವೆವು. ಪುನಃ ತಿರುಗಿ ಹೋದರೆ ನಮಗಿನ್ನೇನು ಕಾದಿದೆಯೋ ? ಮೊದಲೇ ನಾನು ಆ ಸುಗ್ರೀವನ ಶತ್ರುವಿನ ಮಗನು. ನನ್ನನ್ನು ಆತ ಘಾತಿಸದೇ ಬಿಡಲಾರ.

ಆತನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಯೆಯೇಬುದು ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸಾಯುವಂತಾಯಿತೇ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ದುಃಖಿಸ ತೊಡಗಿದ.

ಆಗ ಕಪಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವದೇ ಬೇಡ. ಇಲ್ಲಿಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡೋಣ ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು ಎಂದುಸುರಿದರು ಆಗ ಸನುಮಂತ ಅಂಗದನನ್ನು ತಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮಗನೇ ನಿನಗೇಕೆ ಇಂಥ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿತು ? ನೀನು ಸುಗ್ರಿವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಸುಗ್ರೀವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ ರಾಮನಿಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ನಾ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷವಿರುತ್ತೇನೆ. ಮರಳು ಕಪಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ ರಾಮಬಾಣಕ್ಕೆ ಅಭೇದ್ಯವಾದುದು ಯಾವುದು ? ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರಿನಂತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆರಿ ಒಂದು ಗುಪಿತದ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು ರಾಮ ಮಾನವನಲ್ಲ ಆತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕರಮಾತ್ಮ. ಸೀತೆ ಜಗನ್ಮಾತೆ ಆಕೆ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಘಟಪತಿಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾವೆಲ್ಲ ದೇವಾಂಶ ಸಂಭೂತರು ಬ್ರಹ್ಮನು ಬೇಡಿ ಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಈ ಭೂಮಿಗೆ ಅವತರಿಸಿ. ದ್ದಾನೆ ರಾಕ್ಷಸರ ನಾಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಅವನ ಭಜಕರು ಅವನನ್ನು ಸೆವಿಸಲು ಕಪಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ! ಈಗ ಅವನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಮುಂದೆ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಂಗಡವೇ ಇರುತ್ತೇವೆ ಈ ಶರೀರವೇ ತಾನು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ ವಿಷಯ ಸುಖಕ್ಕೆಳಸಬೇಡ ಪಕೃತಿ ಪುರುಷರ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಅಹಂಕಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯ್ತು ಬಳಿಕ ಮೂರು ಗುಣದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿತು ಆಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಪಂಚ ಭೂತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಯೆಯಿಂದ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಮರಳು ಮಾನವನಂತೆ ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಆಡಬೇಡ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಜೀವ ಅಹಂಕಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಸೇವೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದನು ಮತ್ತು ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದರು ಅಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾದ ಸಾಗರವನ್ನು ಕಂಡರು. ಆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕಪಿಬಲವು ನಿಂತಿತು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕುಡುಕ

ಹೊರಟರೆ ಈ ಮಹಾಕವಿಯು ಎದುರಾಯ್ತು ಏನು ಮಾಡುವನು ? ಮರಳಿ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವವುಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅದುವಂದ ಇದ್ದೀಯೆ ? ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ರಾಮಕವನವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸೋಣ ಎನ್ನುತ್ತ ಸಕಲರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹೇಂದ್ರ ವರ್ವತದಿಂದ ಒಂದು ಹೆದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿತು ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವುದು ಅಪಾರ ನಷ್ಟವೆಂದು ದೊರಕಿತು ಎನ್ನುತ್ತ ಅವರನ್ನು ಸಂಭೋದಿಸಿತು. ಹೆದ್ದಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರಿಲ್ಲ ಭಯಭೀತರಾದರು ನಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ರಾಮ ಕಾರ್ಯವೂ ಜರುಗಲಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಹೆದ್ದಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾ ಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಳಲಿ ! ಆ ಜಟಾಯುವಿನ ಜೀವವೇ ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿತು ಅತ ವಡಿದು ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಪವಾದ ಮೋಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಅಲಿಸಿದ ಸಂಸಾರಿಯು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ನೀವು ಯಾರು ? ನನ್ನ ಸಹೋದರನ ಮಾತೆಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂತು ? ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಹೆದರಿಕೆ ಬೇಡ. ನನ್ನ ಸಹೋದರನ ವಶವು ನನ್ನ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಆಗ ವಾಸರಂದರು-ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಮ ಸಿತ್ಯವಾಕ್ಯ ಪೂ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತವಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಮನ ಸೀತೆ ಯನ್ನು ಕಡ್ಡಿಯಾದ ಹಾ ರಾಮಾ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಎಂದು ಬಾಯ್ಬಿಡುತ್ತಿ ರುವ ಸೀತೆಯ ದನಿ ಕೇಳಿ ಜಟಾಯುವು ಆ ರಾಮನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಗತಾಸುವಾದ ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಪಟಿಯಾದ ರಾಮನು ಖಡ್ಗದ ಹತಿಯಿಂದ ಮರಣಿಸಿದ ಮತ್ತೆ ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಬಂದ ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಗೆಲತನ ಮಾಡಿದ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದ. ಮತ್ತೆ ಸೀತೆಯರಸಲು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳುಹಿದ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕಟ್ಟಿವೆನಿ ಮಾಡಿದ ಆದರೆ ನಾವು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಾರದಾವೆವು. ತಿಂಗಳು ಕಳೆ ಯಿತು ಎಂಬ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಬಂದೇ ನಾವು. ಹೋದದ್ದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವುಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೇಹ ಬಿಡಲು ಕುಳಿತಿಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲಿಸಿದ ಸಂಸಾರಿಯು ಇಂತೆಂದನು. ಆ ಜಟಾಯುವು ನನ್ನ ತಮ್ಮನು ಅತನ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯದೇ ಸಹಸ್ರವರ್ಷ ವಾಯಿತು ಅತನಿಗೆ ಜಲ ತರ್ಪಣವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು

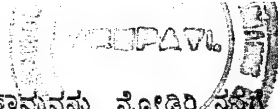
ನೀರಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೊತ್ತೊಯ್ಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ಸಂಪಾತಿಯು ತನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಜಲಾಂಜಲಿಯನ್ನಿತ್ತನು. ಮತ್ತೆ ಕಪಿಗಳು ಪುನಃ ಆತನನ್ನು ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂದವು ಆಗ ಸಂಪಾತಿಯು ವಾನರರಿಗೆ ಆನಂದವುಂಟಾಗುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಈ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೂಟಾಚಲದಲ್ಲಿ ಲಂಕೆಯಿಹುದು. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕಾವನವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ದಾನವಿಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೀತಾಮಾತೆಯಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಶತ ಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಗ್ರಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿರುವದರಿಂದ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಲಂಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸೀತಾದೇವಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಸೀತಾ ದೇವಿಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಸಂಶಯವೇ ಬೇಡ ಯಾವನಿಗೆ ಈ ಸಾಗರ ವನ್ನು ದಾಟಲು ಶಕ್ಯವಿದೆಯೋ ಆತ ಅಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬರಲಿ ನನಗೆ ಪಕ್ಕಗಳಿದ್ದದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃಘಾತಕನಾದ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೂರು ಯೋಜನ ಹಾರಿ ಮರಳಿ ಬರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಯಾರಿಗುಂಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೆಲ್ಲೂ ಯೋಚಿಸಿರಿ. ನಾನಾದರೋ ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಷ ಹೋದ ಕಡೆಯನ್ನು ಕೇಳಿರಿ

ನಾನೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರನೂ ಕೂಡಿ ಜನಿಸಿದವು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಬಲ ವನ್ನು ಪಣವನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ನಾವು ಅಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದೆವು ಬಹುಯೋ ಜನ ಸಹಗ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದೆವು. ದಿನಮುಣೆಯ ಉಷ್ಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆ ಸುಡತೊಡಗಿತು. ಭ್ರಾತೃ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅತನಿಗೆ ನಾನು ಮೇಮಾಡಿದೆ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಿಂದ ನೆರಳು ಮಾಡಿದೆ ನನ್ನ ರೆಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟು ನಾನು ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ಮೂರುದಿನ ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿದ್ದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ತಳ್ಳಳಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಮೀಪ ದಲ್ಲೇ ಒಂದಾನೊಂದು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದು ಚಂದ್ರಮ ಹರ್ಷಿಯ ದಾಗಿತ್ತು ಸಂಪಾತೀ ಎನಿದು ನಿನ್ನ ವೇಷ ? ಪಕ್ಷವೇನಾಯ್ತು ? ನೀನು ಬಹಳ ಬಲವಂತನಾಗಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಷ ಸುಟ್ಟಿತು. ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸಲಿ ಎಂದು ಮರುಗುತ್ತ ಮುನಿಪಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಶಾಂತನೂ ದಯಾರ್ಥ ಹೃದಯದವನೂ ಆದ ಆತ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ-ಸಾಧು ಜನರ

ದರ್ಶನದಿಂದ ಈತನ ವಿಷಯಬಾಧೆ, ಕ್ಷುಧೆ, ಭಯ, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಲೋಭಗಳೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗುವವು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಸಂಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ : ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾತೆಯೇ ಚಂದ್ರ ಮುನಿ ಹೇಳಿದ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಪಾತಿ ಯಾವರೇತಿ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು ರಾಘವನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಲಹುವನು ಕೃಪಾಳುವಾದ ಚಂದ್ರನು ಮುನಿ ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಈ ದೇಹವೇ ಕಾರಣ ಹಮ್ಮಿನಿಂದಲೇ ಈ ದೇಹವಾಗಿದೆ. ಹಮ್ಮು ಜಡವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣವಂತೆ ತೋರುವುದು ದೇಹದೊಡನೆ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ದೇಹವೇ ತಾನು ಎನ್ನುತ್ತ ಸುಖ ದುಃಖಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು. ಜೀವ ತಾನು ಜಡಕರ್ಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಕರ್ಮದ ಕೋಟಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ತೊಳಲಾಡುವುದು. ಸ್ವರ್ಗ ವನ್ನೇ ನೆನಸುತ್ತ ನರಕವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ನಾನು ಜಪಮಾಡಿದೆ; ದಾನಕೊಟ್ಟೆ; ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವನ್ನು ಸವಿದೆ. ಎಂಬ ಆಶೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರು ತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ ಎಂದು ಪುಣ್ಯ ತೀರುವವರೆಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಪುಣ್ಯವು ತೀರಿದ ಬಳಿಕ ಕರ್ಮಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣದ ಮೂಲಕ ವಾಗಿ ಧಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರುವನು ಅ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನರನಾರಿಯರು ಉಣಲು ರಕ್ತ ರೇತಸ್ಸು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಪುರುಷನು ನಾರಿಯ ಸಂಗ ಮಾಡಲು ರೇತಸ್ಸು ಸತಿಯ ರಕ್ತದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಚರಾಯು ವಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಆದರಲ್ಲಿ ಅಂಡವು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟ- ತ್ತೈದು ರಾತ್ರಿಗೆ ಆಂಕುರವಾಗುವುದು ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ಶಿರ, ಪೃಷ್ಠ, ಕಂಠ ಗ್ರೀವ ಉರಗಳು ಉಂಟಾಗುವವು. ನಂತರ ಚುಂಚು ನಂತರ ಪಾರಕಟಿ, ಜಾನು ಗುಲ್ಫ ಇವೆಲ್ಲ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವವು. ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಲುಗಳು ಉಂಟಾಗುವವು. ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಉಂಟಾಗುವುದು ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಂಗಳು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು ನಖದಂತೆ ಮುಂತಾದವು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವವು ಆರನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದ್ವಾರ ವಾಯು ವಿಕಾರ ಉಪಸ್ಥಾನ, ಶಿರರೋಮ ಮೊದಲಾದವು ಕಾಣಬರುವವು ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಅಕಾರವುಂಟಾಗುವುದು. ಜೀವತ್ವವು ಐದನೇಯ ತಿಂಗಳ

ನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ನಾಭಿನಾಳದ ಸೂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಂಡು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗುವದು ಅಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾರ್ಜತದ ಕರ್ಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಜಠರಾಗ್ನಿಯ ಧಗೆಯಿಂದ ಕಳವಳಿಸುತ್ತ ಹಲವು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಜನನವಿದೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದಿ ತನ್ನ ಬಿಡದು ಎಂದು ಗೋಗರೆಯುವನು ಪುತ್ರ ಪಶುಗೃಹ ಹೆಂಡತಿ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ಎಂದೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಈ ಮಾಯೆ ಮಾಡಿದಳು ಶಿವ! ಶಿವಾ !! ಎಂದು ಹಲುಬುತ್ತಿರುವನು. ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡದೇ ಕೆಟ್ಟ. ಹರಿಯನ್ನು ಸ್ತುತದಲ್ಲಿಯೂ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಭಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸುವನು. ಯಾವುದೋಳ್ಳಿಯದನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಳಹಳಿಸುವನು ಈ ರೀತಿ ದುಃಖ ಸುತ್ತ ರಾಮಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಂದಿಗಳೆಯುವದು ? ಗರ್ಭವಾಸ ಎಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವನು ? ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಈ ರೀತಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನವಮಾಸ ಕಳೆದು ಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೊದಲಿನದೆಲ್ಲವೂ ಮರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯ ಯೌವನ ಮೊದಲಾದವನ್ನೂ ಸುಖದುಃಖವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ತೊಳಲಾಡುತ್ತಾನೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಈ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ಯಸನ್ಮಯನಾದ ಚಿದಾನಂದಾತ್ಮನೇ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಪರಮಾರ್ಥ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಸುಖವೋ ದುಃಖವೋ ಅದನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು ಕಾರಣ ನೀನು ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಡು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು - ಶ್ರೀತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವು ದಶರಥನ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸುವನು. ರಾಣನ ಸಂಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ವನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ರಾಮ - ನಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರಾಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡೂಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವನ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಕಸಿಗಳು ಸೀತಾನ್ನೇಷಣೆಗೆ ಹೊಂಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಹೇಂದ್ರಾಚಲದ ಈ ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಗ ನೀನು ಸೀತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಿನ್ನ ಪಕ್ಕವು ಪುನಃ ಬರುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಮುನಿಯಿಂದ ಮಾತಿನ ಸರಿಕಾಮವನ್ನು ನೋಡಿರಿ ನನಗೆ
 ಪಕ್ಕ ನೂತನವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಗರ
 ದಾಟಿದ್ದಾದರೆ ಸೀತೆ ನಿಮಗೆ ಗೋಚರಿಸುವಳು. ದುರ್ಲಭ್ಯವಾದ ಈ
 ಸಾಗರವನ್ನು ರಾಮನೂವನೇ ದಾಟಿಸುವದು. ಸಂಶಯಬೇಡ ಆತನ
 ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊರಟವರು ನೀವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅವರಿಂದ
 ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಹಾರಿಹೋದನು. ಇತ್ತ ನಾನರರು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ
 ವಾಗುತ್ತಿರುವ. ಆ ಮಹಾಸಮುದ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದರು ನಂತರ ಅಂಗದನು
 ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಾನರರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಯಾರು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದೀರಿ ? ಎಂದು
 ಕೇಳಿದನು ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಮುಖನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು.
 ಅಂಗದ ಪುನಃ ಕೇಳಿದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿರಿ
 ಆಗ ಒಬ್ಬ ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಎಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ
 ಮೂವತ್ತೆಂದ ಮಗದೊಬ್ಬ ನಲವತ್ತೆಂದ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ
 ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಜಾಂಬವ ತಾನು ನೂರು ಯೋಜನ
 ಹಾರುವೆ ಆದರೆ ಈಗ ಮುಪ್ಪು ಬಂದಿದೆ ಹಿಂದೆ ವಾಮನಾವತಾರದ
 ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಪ್ತಧರಣಿಯನ್ನೂ ಹಾರಿ ಬಂದವ ನಾನು ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಶಕ್ತಿ
 ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಅಂಗದ-ನಾನು ಹಾರಬಲ್ಲೆ ಆದರೆ ಬರಲು ಸಮರ್ಥನಾದೇನೋ
 ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಲಾರೆ ಎಂದ ಜಾಂಬವ ನುಡಿದದ್ದೇನೆಂದರೆ ನೀನು ಮಾತ್ರ
 ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಹೋಗಲೇ ಬಾರದು, ಹಾಗಾದರೆ ಯಾರು ಹೋಗ-
 ಬೇಕು ? ಎಂದು ಅಲ್ಲೋಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಜಾಂಬವನು ಆತನಿಗೆ ಹನುಮಂತ
 ನನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ-ನೀನು ಮಾತ್ರ ಈಗ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ
 ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಜಾಣತನ ತೋರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ-
 ಯೇ ಅವತರಿಸಿದವ ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಣ್ಣೆಂದು
 ತಿಳಿದು ಭಕ್ಷಿಸಲು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದವ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನಾರು
 ಬಿಡ್ಡೆಸಲು ಶಕ್ತರು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಹನುಮ ಅತಿ
 ಹರುಷದಿಂದಿದ್ದ ಆತ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-ನಾನು ಈ
 ಮಹಾಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕರೆತರುತ್ತೇನೆ
 ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣದೇ ಇದ್ದರೆ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು
 ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಮನೆದುರಿಸಿಲ್ಲ ಇಡುತ್ತೇನೆ ನನಗೆ ರಾವಣ-ಗೀವಣರೆಲ್ಲ

ಗಣ್ಯನೇ ? ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಜಾಂಬವನು ಎಲೈ ಹನುಮನೇ ಸೀತೆ ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಾ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳ ವಾಗಲಿ! ಶುಭವಾಗಲಿ !! ನಂತರ ರಾಮನೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಿನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮವೆಲ್ಲವನ್ನು ತೋರಿಸುವಿ ಎಂದನು ಗಾಳಿಯೂ ಕೂಡ ನಿನಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಲಿ ಎಂದು ಹರಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಹನುಮ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಪರ್ವತಾಗ್ರಕ್ಕೆ ನೆಗೆದ. ಮತ್ತು ಲಂಕೆಗೆ ಹಾರಿ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಾದನು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಿಸ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಸಂವರ ಕಾಂಡ

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ :

ರಾಮಚಂದ್ರನು ಸರ್ವರ ರಕ್ಷಕನು ಭಕ್ತರ ಬಂಧುವು. ಋಷಿ ಮುನಿಗಳು ತಾನಾಗಿಯೇ ಕಾಂಡ ಆ ಅಖಂಡ ಚಿನ್ನುಮಯ ಸ್ವರೂಪನಾದ ರಾಮನ ಮುಂದಿನ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಎಲೈ ಗಿರಿವೇದೇ ಕೇಳು ವಂಥವಳಾಗು

ಆ ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಹನುಮಂತನು ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚರಣವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರಾದ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು ನಾನು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಗಮಿಸುವೆ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವೆ. ಪುನಃ ರಾಮನ ಬಳಿ ಬಂದು ಸೇರುವೆ ರಾಮನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರ ದಿಂದಲೇ ಸಮುದ್ರ ದಾಟುವದು ಕಷ್ಟವೇನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಬಾಲವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ, ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಿ ಗಿರಿಯನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಆದುವು ಮೇಲಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹಾರಿದನು. ವಾಯುವೇಗದಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವತೆಗಳು ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಅವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸೋಣ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ನಾಗ ಮಾತೆಯಾದ ಸುರಸೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಆಕೆಗೆ ಇಂತೆಂದರು-ನೀನು ಹೋಗಿ ಆ ಹನುಮಂತನಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ ವಿಘ್ನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡು. ಕೂಡಲೇ ಅವಳು ಹನುಮಂತನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಇಂತೆಂದಳು-ದೇವತೆಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ನನಗೆ ಆಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ನನ್ನ ಬಾಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸು. ಎಂದಳು. ಆ

ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹನುಮಂತರು-ನಾನು ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಿನ್ನ ಬಾಯನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ದಾರಿ ಬಿಡು ಎಂದನು. ಅದಾಗದು ನನ್ನ ಹಸಿವೆ ಹೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನುಂಗುವೆ ಎಂದು ಬಾಯು ಕಿವಳು ಹನುಮ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಅಕೆಯೂ ಬಾಯನ್ನು ಮೊಡವಾಗಿ ತೆರೆದಳು. ಮಾರುತಿ ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಬೆಳೆದರೆ ಆಕೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮೋಜನ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಳು. ಆಕೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬಾಯು ರೆವ ಸಂವರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹನುಮ ಅಂಗುಷ್ಠಾಕಾರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿ ಆಕೆಯ ಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಬಂದುಬಿಟ್ಟನು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ದಾರಿ ಬಿಡು ಎಂದನು ನೀನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕನು. ನಿನ್ನ ಬಲವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ದೇವತೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಳು ಅವಳು ಅತ್ತ ಹೋದ ನಂತರ ಮಾರುತಿ ನಾಯುವೇಗದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೈನಾಕ ನೆಂಬ ಸರ್ಪತರಾಜನು ಶರಧಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಹನುಮನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಮೇಲೆದ್ದು ಬಂದನು. ಆತ ಹನುಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ-ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಾಹಾರವಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಮುಂದುವರಿ, ಹನುಮ ಹೇಳಿದ-ನಾನು ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇವಿಸುವದು ತರವಲ್ಲ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಆತ ನನ್ನು ಹತ್ತದಿಂದ ಸ್ವರ್ತಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಂಟಕ ಎದುರಾಯಿತು. ಛಾಯಾ ಗ್ರಾಹಿಯಾದ ಸಿಂಹಿಕೆ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿಯು ಆತನನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯತೊಡಗಿದಳು ತನ್ನ ವೇಗವನ್ನು ತಡೆದವರಾರು ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಮಾರುತಿಯು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ. ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಕೆಳಗಡೆ ನೋಡಿದ ಸಿಂಹಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ವೇಗದಿಂದ ಬಂದು ಅವಳ ಬಾಯನ್ನು ಸೇರಿ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಳೆದು ಅಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಹೊರಬಂದ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನ ವೇಗದಿಂದಲೇ ಹೊರಟು ತ್ರಿಕೂಟ ಸರ್ಪತನನ್ನು ಕಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಳಿದು ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಾಕಾರ ವಿರುವ ಭದ್ರವಾದ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಹ್ಯಾಗೆ ಒಳಪೇರಲಿ ಎಂದು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತ ರಾತ್ರಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾದನು ನಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಿಂದ

ಕೋಟಿಯ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಿಂದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಹೋಗು-
ವಾಗ ಲಂಕೆಗೆ ಕಾವಲಿರುವ ಲಂಕೆಣಿ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸಿ ಆತನನ್ನು ಕಂಡಳು
ಎಲೋ ನೀನು ಯಾರು ? ಕಪಿರೂಪದಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆ ? ನನ್ನನ್ನು
ಕೇಳದೇ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀ ಎಂದು ಅಬ್ಬರಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಹನುಮನಿಗೆ
ಹೊಡೆಯಲು ಹನುಮನೂ ಆಕೆಗೆ ಹೊಡೆದನು ಆಕೆ ರಕ್ತವುಗುಳುತ್ತ ಕೆಳಕ್ಕೆ
ಬಿದ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಮೇಲಕ್ಕೆಡ್ದು ಹೋಗು ! ನೀನು ಲಂಕೆಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದೆ !!
ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ !!! ಎಂದು ಹರಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದಳು

ನನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಈ ರೀತಿ ವರವಿತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೇಳು ಶ್ರೀತಾಯುಗ
ದಲ್ಲಿ ವಿಷು ವೇ ದಶರಥನಿಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸುವನು. ಯೋಗಮಾಯೆಯೇ
ಸೀತೆಯೆಂದೆನಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಪತ್ನಿಯಾಗುವಳು. ರಾಮ ಸೀತೆಯೊಡನೆ ಕಾನ-
ನಕ್ಕೆ ಬರುವ ರಾವಣ ಅವಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಸೀತಾನ್ವೇಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು
ಕಪಿ ಬರುವದು. ಆ ಕಪಿ ಕಾವಲಿರುವ ನಿನಗೆ ಹೊಡೆಯುವದು ಆಗ ಲಂಕೆಗೆ
ಕೇಡುಗಾಲ ಬಂತು ಎಂದು ತಿಳಿ ಎಂದು ಬ್ರಹ್ಮ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಆ ಸಮಯ
ಈಗ ಬಂದಿದೆ ನೀನು ಲಂಕಾವುರ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡು. ಸೀತೆ ಅಶೋಕಾ
ವನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ ರಾಮನನ್ನು ಹಂಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು
ಆ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಹೋಗಿ ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂದಳು. ಈಗ
ನಾನು ಧನ್ಯೆಯಾದೆ ಕೃತಕೃತ್ಯೆಯಾದೆ ನನ್ನ ಭವಸಾಶ ಹರಿಯುವ ಕಾಲ
ಬಂದಿದೆ ಯಾವದೇ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರಲಿ ಯಾವದೇ ಜೀಷ್ಣೆಯನ್ನು
ಮಾಡಿರಲಿ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಂಗ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗು
ವವು. ಕಷ್ಟವೆಲ್ಲ ದೂರವಾಗುವವು ದಯಾನಿಧಿಯಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಈ
ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವನ್ನು ನನಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಎಂದು ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಶ್ರೀ
ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಹನುಮಂತ ಅವಳಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು
ಲಂಕೆಯ ಒಳನೇರಿದ. ರಾವಣನಿಗೆ ಅಶ್ರುಭ ಶಕುನವೂ ಇತ್ತ ರಾಮನಿಗೆ
ಶುಭಶಕುನಗಳೂ ಉಂಟಾದವು.

ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳು ಹನುಮನು ಅಲ್ಲಿ
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಲಂಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಧಿಸಿದನು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ
ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ
ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ನಂತರ ಲಂಕೆಣಿ ಹೇಳಿದ ಕುರುಹನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ

ಕೊಂಡು ಅಲೋಕಾ ವನದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದ ತೋಟವಾಗಿತ್ತು ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಂಶವಾವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ದನುಜೆಯರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ, ಕೃಶಕಾದ, ದುಃಖಿತಿಯಾದ ಆ ಸೀತಾ ಮಾತೆಯನ್ನು ಹನುಮ ಕಂಡ ದನುಜೆಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ದುಃಖಾಶ್ರುಗಳು ಸುರಿಯುತ್ತಿವೆ. ರಾಮಾ ರಾಮಾ ಎಂದು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಹನುಮ ವೃಕ್ಷದ ರಾಖಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ತಾನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕಿಲಕಿಲಾರವ ಕೇಳಿತು ಆ ಕಡೆ ನೋಡಲು ತನ್ನ ಹೆಂಡದಿ ರೊಡನೆ ಬರುವ ರಾವಣನನ್ನು ಕಂಡ ಹನುಮ ಗಿಡದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ.

ಇತ್ತ ರಾವಣ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಹಳ ದಿನವಾಯ್ತು ಇನ್ನೂ ರಾಮನ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಣ್ಯ ಪೀಠ ಈ ನೆಲದಲ್ಲಾ ರೂ ರಾಮ ಬರುವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ ಆದರೂ ರಾಮ ಬರಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಯಾವಾಗ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಸೇರುವೆ ಎಂದು ಚಿಂತಾತುರ ನಾಗಿದ್ದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾವಣನಿಗೆ ಒಂದು ಕನಸು ಬಿತ್ತು ರಾಮ ಸೀತಾಸ್ವೇಷಣೆಗಾಗಿ ಕಪಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಈ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಸೀತೆಯಿದ್ದ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದೆ ನೋಡಿದರೆ ಅಡಗಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎನಿದದ್ದುತ !! ಈ ಕನಸು ಸತ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸೀತೆಯಡೆಗೆ ಬಂದ ಸೀತೆ ಹೆದರಿ ಭಯಮಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ರಾಮನಿಗೆ ಸಿಗಲಾರ ನನ್ನಿಂದ ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆ ಎಂದು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ : ಎಲೈ ಗಿರಿಜಾತೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳು

ಈ ರೀತಿ ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರಲೋಭನೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲು ಆಕೆ ರಾವಣನನ್ನು ಕುರಿತು-ತೃಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದಳು - ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಲ್ಲದಾಗಿ ಭಿಕ್ಷುವೇಷ ಧರಿಸಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಕಡ್ಡು ತಂದೆ ನೀನು ರಾಮಾಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಿಂದ ಸಾಯುವೆ ರಾಘವನಿಗೆ ನೀನು ಸಮವೇ !

ರಾಮ ಶರಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರ
ಮಿತ್ರಾದ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಹತ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ
ಎನ್ನಲು ರಾವಣನು ರೌದ್ರಾವತಾರ ತಾಳಿ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಏರಿಹೋದನು
ಮಂಡೋದರಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದಳು ಕಡುದುಃಖಿತೆಯಾದ ಅವಳನ್ನು ಬಿಡು
ಅವಳು ಮಾನವಿ ಅವಳು ನಿನಗೆ ಸಮರೇ ! ಗಂಧರ್ವರು ಅಪ್ಪನೊಬ್ಬರು
ಮೊದಲಾದವರಿರುವಾಗ ಇವಳೇನು ? ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು.
ಇನ್ನೆರಡೇ ತಿಂಗಳು ಅವಳಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇವಳು ನನ್ನ ವಳಾದರೆ
ಸರಿ ! ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು
ಅವಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇದ್ದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ಅವಳಿಗೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಟ್ಟು ಪೀಡಿಸು
ತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಾದ ತ್ರಿಜಟಿಯೆಂಬವಳು ಆ ರಾಕ್ಷಸಿಯ
ರಿಗೆ ಹೀಗೆಂದಳು-ಯಾಕೆ ಅವಳನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತೀರಿ. ನನಗೊಂದು ಸ್ವಪ್ನ
ರಾಮ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದ ದನುಜರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಹಾರ
ಮಾಡಿದ ರಾಮ ತನ್ನ ವಾಮಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡ.
ರಾವಣನಾದರೋ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದವರೊಡಗೂಡಿ ತಿಂಕಮುಖವಾಗಿ ಹೋದ.
ವಿಭೀಷಣ ರಾಜನಾದ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ ಈ ಸ್ವಪ್ನ ನಿಜವಾಗುವದು.
ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ಹೆದರಿದರು ಗಾಬರಿಗೊಂಡರು.
ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು ಇತ್ತ ಸೀತೆ ದುಃಖಿಸು
ತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ರಾಮ ಎಂದು ಬರುವನೋ ಎಂದು ಕಾತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮರ
ಣವೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಸಾಯಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡಳು.
ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ಕರ್ಣಾನಂದಕವಾದ
ಮಾತು ಕೇಳಿಬಂತು - ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದ ಅರಸು ದಶರಥ ಅತನ ಮಗ ರಾಮ
ತಂದೆಯ (ಶವಧ) ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರೊಡನೆ ಅಡವಿಗೆ ಬಂದ, ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದಾಗ ರಾವಣ ಸೀತೆಯನ್ನು
ಕಡ್ಡೆಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಬಂದ ರಾಮನು ಜಟಾಯುವನ್ನು ಕಂಡ.
ಮುಂದೆ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಕಂಡು
ಆತನೊಡನೆ ಸಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಸಿದ. ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನರಸಲು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿಗೆ
ವಾನರರ ತಂಡವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ ಆ ಕಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ನಾನು
ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಸಂಪಾತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದೆ. ಸೀತೆಯನ್ನು

ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಅಲೋಕಾವನದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ ಇಂದು ನಾನು
 ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಇದೆಲ್ಲ
 ವನ್ನೂ ಸೀತೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು ಕರ್ಣಾನಂದಕರನಾದ ಈ ವಾರ್ತೆ
 ಕೇಳಿ ಇದೇನು ಸ್ವಪ್ನವೋ ಜಾಗರವೋ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ರಾಮನಿಗೆ ಹಿತ
 ವಂತನೇ ಆದದ್ದು ಗಿಡ್ಡೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲಿ ಎಂದಳು. ಹೆನು-
 ಮಂತ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕೈಮುಗಿಮು ನಿಂತ ಸೀತೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಸಂಶಯ
 ಪಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಹೆನುಮು ಹೇಳಿದ ಸಂಶಯ ಬೇಡ ನಾನು ಶ್ರೀ ರಾಮನ
 ದಾಸಾನುದಾಸ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಚಿವ ರಾಮ ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬುಷ್ಯ
 ಮೂಕ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಖ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಬಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದ
 ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಏಟ್ಟಕಟ್ಟಿದ; ಸುಗ್ರೀವನ ಆಣತಿಯಂತೆ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಿ ನಾವು
 ಹೊರಟೆವು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸುಖದಲ್ಲಿ
 ದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ ಮುದ್ರೆಯುಂಗು
 ರವನ್ನ ರಾಮ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ ಎಂದು ಹೇಳಿ
 ಸೀತಾಮಾತೆಗೆ ಆ ಉಂಗುರ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಸೀತೆ ಆ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು
 ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ರಾಮನಾಮವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷ
 ಪಡುತ್ತಾಳೆ ನೀನು ರಾಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಎಂದು ಅವನನ್ನು
 ಹೊಗಳುತ್ತಾಳೆ ರಾಕ್ಷಸರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನುವರು
 ಕಾರಣ ಕೂಡಲೇ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಂಗಡ ರಾಮನಿಗೆ ಬರಹೇಳಬೇಕು. ಆತನು
 ರಾಮನನ್ನು ಕೊಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ
 ವಾನರರು, ಸುಗ್ರೀವ ಮೊನಲಾದವರೆಲ್ಲ ಈ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹೇಗೆ ದಾಟಿ-
 ಯಾರು ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ತಾನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ದಾಟಿಸುತ್ತೇನೆಂದ. ನಿಮ್ಮ
 ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದ ನನಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು
 ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ರಾಮನಿಗೆ ಗುರುತಿಗಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ
 ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೀತೆ ತನ್ನ ಶಿರದಲ್ಲಿ
 ಧ್ವ ಚೂಡಾರತ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕೂಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ
 (ಕುರುಹು) ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ರಾಮ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ
 ಮಲಗಿದವಾಗ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಸಾದಾಂಗುಷ್ಠವನ್ನು
 ತಿನ್ನತೊಡಗಿತು ಹಾ ! ಎಂದೊರಲಿದೆ. ರಾಮ ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಕ್ರೋಧಾ

ವಿಷ್ಣುನಾಗಿ ತೃಣವೊಂದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಆ ಕಾಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟನು ತೃಣ ಕಾಗೆಯ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿತು. ಲೋಕತ್ರಯಗಳನ್ನು ಓಡಾಡಿ ರಕ್ಷಕರಿಲ್ಲದೆ ಕಡೆಗೆ ರಾಮ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು "ರಕ್ಷಿಸು" ಎಂದೊರಲಿತು. ರಾಮ ಬಾಣ ಹುಸಿಯಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೊಂದು "ಗುರಿ" ಕೊಡು ಎನ್ನಲು ಕಾಗೆ ತನ್ನ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಈ ರೀತಿ ಸೀತೆ ಕುರುಹನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಳು.

ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಂದು ನಾನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ರಾಮನ ಬಳಿ ಒಯ್ಯುವೆ ಎನ್ನಲು ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಯಾದ ನಿನ್ನಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎಂದು ಸಂಶಯ ಪಡಲು, ಆಕೆಯ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಹನುಮ ಬೃಹದಾ ಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಸೀತೆ ನಿನ್ನ ಬಲವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಯಿತು ನೀನು ರಾಮ ನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸು-ಎಂದಳು. ಹನುಮ ಆಕೆಯ ಮಾತನ್ನು ಶಿರಸಾ ಮೆಸೆದನು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆದು ದೂತ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಲೋಚಿಸಿದನು ನಾನು ದಶಗಳನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆ ವನದ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದೊಟ್ಟಿದ ಗೋಪುರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಗೊಳಿಸಿದ ಹೀಗೆ ರಾವಣನ ಆ ಅಶೋಕಾವನವು ಧ್ವಂಸವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ದೂತ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದ ರಾವಣನು ಹನು ಮಂತನನ್ನು ಹಿಡಿತರಲು ದೂರನ್ನಟ್ಟಿದ ಹನುಮ ಸ್ತಂಭಾಯುಧದಿಂದ ದಾನವರನ್ನು ಹುಡುಗಟ್ಟಿದ ರಾವಣ ಪಂಚ ಸೇನಾನಾಯಕರನ್ನು ಕಳುಹಿ- ಸಿದ ಅವರೂ ಹತರಾದರು ಅಕ್ಷಯ ಕುಮಾರ ಬಂದ ಆತನೂ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದದ್ದೇನೆಂದರೆ-ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ಭಯವುಂಟೇ ? ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸಲವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ : ಎಲೈ ಗಿರಿರಾಜ ಪುತ್ರಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕಂವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಂಥವಳಾಗು.

ಅಕ್ಷಯಕುಮಾರ ಮಡಿದ ಸಂಗತಿ ಕೇಳಿ ರಾವಣ ಇನ್ನೂ ರೋಷಾ ವಿಷ್ಣುನಾದ. ತಾನೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಾದ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಜಿತು ಆತನನ್ನು ತಡೆದು ತಾನೇ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುವೆ ಎಂದ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬಂದ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ ಜರುಗಿತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ

ಜಿತು ಹನುಮನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ. ಕಾರ್ಯಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದ ಇಂದ್ರಜಿತು ಅವನನ್ನು ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲರು ಆತನಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ಮಾಡಿದರು. ಅಂತೂ ಆತನನ್ನು ರಾವಣನ ಎದುರಿಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಹಸ್ತನು ಆತನು ಬಂದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ವನವನ್ನು ಮುರಿದ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ ನಿನಗೊಡೆಯ ಯಾರು ? ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇರದೆ ಹೇಳು. ನಾನು ವಾಯುಸುತ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಭೃತ್ಯ ನೀನು ಸೀತಾ ಮಾತೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟ ತಂದೆ ಆಕೆಯನ್ನರಸುತ್ತ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಮಾತಂಗಿಗಿರಿಗೆ ಬಂದ ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಗೆಳೆತನ ಮಾಡಿದ ರಾಮ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾಣದಿಂದ ವಾಲಿರುತ್ತಾ ಕೊಂದ ಕಪಿನಾಯಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಲು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಟರು ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದು ಸೀತೆಯನ್ನರಸಿದೆನು ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆ ಕಪಿಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವನವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದೆ ನಿನ್ನವರು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದರು ನಾನೂ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊಡೆದೆ ಕಡೆಗೆ ವೇಳನಾದನು ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದನು ಪಾಲಸ್ತ್ರನ ಸುತನೂ ಕುಬೇರನ ಬಂಧುವೂ ಆದ ನಿನಗೆ ಈ ಕೃತ್ಯ ಉಚಿತವೂ ಯೋಗ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ ದೇಹಾತ್ಮಭಾವದಿಂದಲೂ ಅಹಂಕಾರದಿಂದಲೂ ಈ ಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಿನಗಿದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಮೋಹಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದೀ. ಗರ್ವಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದೀ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧದಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀ. ಈಗ ನೀನು ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ವಿಷ್ಣು ವನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು. ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವೇ ರಾಮನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಡು. ಆತನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸು. ವಿಷಯ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬಿಡು. ಮುಕ್ತಿ ಪದದ ದಾರಿ ಹಿಡಿ. ಶತ್ರುಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೀತೆಯನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸು. ಆತ ನಿನ್ನನ್ನು ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರೊಡನೆ ಕಾಯುವನು. ಆತನೊಡನೆ ಹಗೆತನ ಬೇಡ. ಗೆಳೆತನ ಬೆಳೆಸು ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ರಾಮನಿಗೆ ಬೋಧೆ ಮಾಡಿದನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ರೋಷಾವೇಶಿತನಾದ ರಾವಣ ನುಡಿದದ್ದೇ ಸೊಂದರೆ-ರಾಮನಲ್ಲಿಯವ ? ಆ ಸುಗ್ರೀವನಾರು ? ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆ ಮೊದ

ಲಾದವರ ಸಹಿತ ಕಪಿ ಪಡೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನು ಈ ದೈತ್ಯರಿಗೆ ಅರಣಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಸಾಕು ಎನ್ನುತ್ತ ರೋಷಾನೇಶ ಭರಿತನಾದನು ಅವನು ಕೇಳಿದ ಮಾರುತಿಯು ರಾವಣನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ ರಾಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಮೂಲ ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ರಾವಣನ ಇವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಭೈರವಿಗೆ ಅಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ ಕೇಳಿ ವಿಭೀಷಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಲೈ ಅಣ್ಣ ! ದೂತವಧೆ ಮಹಾಪಾಪ ದೂತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಡು ಈತನನ್ನು ಕೊಂದದ್ದಾದರೆ ರಾಮನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವವರಾರು ? ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಯಾವ ದ್ವಂದ್ವಯೇ ನೀನು ಕೊಲ್ಲಬಹುದು. ವಿಭೀಷಣನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ರಾವಣನು ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಚೀನಭಂಗಕ್ಕಿಂತ ಬಾಲ ಭಂಗ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಏಕೆ ಈತನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ ಎಂದನು. ಆಗ ದನುಜರು ಆತನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿ ಎಣ್ಣೆ ಸುರಿದು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಕೇರಿ ಕೇರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿಸಿದರು ನಂತರ ಆತ ದೂರದ ಬಾಗಿಲಿನ ಕಡೆ ಬಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹ ಧರಿಸಿ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಪರ್ವತದಂತೆ ಬೀಳಿದ ಈ ಹೊತ್ತು ದೀಪೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡುವೆ ಎನ್ನುತ್ತ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಟ್ಟನು ಆ ಪುರವು ಸುಡತೊಡಗಿತು. ವಿಭೀಷಣನ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲ ಹಾಡಾಕಾರ ಮಾಡ ತೊಡಗಿದರು. ಕಟ್ಟಿವು ಕಟ್ಟಿವು ಎಂದು ಗೋಳಾಡಿದರು. ಸೀತೆಯನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ರಾವಣನು ಗೋಳುಗುಟ್ಟಿಸಿದನು. ಎಂದಿತ್ತಾದಿ ಯಾಗಿ ಗೋಳಿಡತೊಡಗಿದರು ದುಃಖಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಇತ್ತ ಹನುಮಂತ ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ್ದಿ ನಂದಿಸಿ ಕೊಂಡನು, ಸೀತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಿಂದಲೂ ಗಾಳಿಯ ಮಗನಾದುದ ರಿಂದಲೂ ಹನುಮನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯು ಸುಡಲಿಲ್ಲ ರಾಮನಾಮವೊಂದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ತಾಪತ್ರಯವೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ದುಃಖದ ಸೋಂಕೂ ತಗಲಲಾರದು ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು.

ಸಲಸತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ : ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಕಥಾ ವಿಸ್ತರವನ್ನು ಕೇಳುವವಳಾಗು

ಹನುಮಂತನು ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ತೊಳೆದ ನಂತರ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಬಳಿ ಬಂದು ಆಕೆಯ ಅಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಪಡೆದ ನಾನು ಕೂಡಲೇ ರಾಘವನ

ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಮನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರತರುತ್ತೇನೆ ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಸೀತೆಯನ್ನು ಸವಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಹೊರಟು ನಿಂತನು ಅತಿದುಃಖದಲ್ಲಿರುವ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹನುಮ ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೇರಿದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರಾಮನ ಬಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸೀತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ರಾಮನೇ ಬರಲಿ ಆತ ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಲಿ ರಾಮನನ್ನು ಕೊಂದು ಘನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎಂದಳು. ನೀನು ಕೂಡಲೇ ಹೋಗು ನಾನು ರಾಮಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂದಳು.

ಹನುಮನು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೆಗೆದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಯುವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟನು ಆತನು ಬರುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ನಾನರಂಭಿಸಿದರೂ ಹರ್ಷ ತಾಳಿದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹನುಮ ಅವರಿರುವ ಮಲಯ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದ. ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಲಂಕಾ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ವಿವರವನ್ನು ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ. ನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು. ಪ್ರವರ್ಷಣ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ಜೇನಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ಸುಗ್ರೀವನಿಂದ ಪಾಲಿತವಾದ ತೋಟವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮಧುವನ್ನು ಸವಿಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಯಿತು. ಅಂಗದನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಮಧು ಸೇವಿಸಿ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಆ ವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಳುಗಟ್ಟಿದರು. ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಸದೆ ಬಡಿದರು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಈ ವನವು ಈಗ ಸೂರಿಯಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ದಧಿಮುಖನು ಸುಗ್ರೀವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಹರ್ಷೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹನುಮಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇಗನೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಎಂದು ದಧಿಮುಖನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರಾಮನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ ಹನುಮ, ಜಾಂಬವ ಅಂಗದ ಮೊದಲಾದವರು ಸೀತಾಮಾತೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇತ್ತ ದಧಿಮುಖನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅಂಗದನು ತಡವಾಯಿತು ನಾವು

ಬಂದ ಸಂಗತಿ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಬೇಗನೇ ಹೋಗುವ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ
ವಾನರರನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು ಹನುಮಂತನು
ತಾನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದನು
ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶಿಂಶಪಾನ್ಯಪ್ಪದ ಕೆಳಗಡೆ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ
ಇದ್ದಾಳೆ. ನೋಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಯ ಪಟ್ಟರೂ ನಂತರ ನಾನು
ರಾಮಭೃತ್ಯನೆಂಬುದನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು ನಾನು ರಾಮ
ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನನ್ನೊಡನೆ ವಿತ್ವಾದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ
ದಳು. ತನ್ನ ಸಂಕಟವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಳು. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇಯೇ ರಾಮ ಬರು
ತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ
ಬಗ್ಗೆ ಕುರುಹೊಂದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಶಿರೋರತ್ನ
ವಾದ ಚೂಡಾವಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆ ಮಣ
ಿಯನ್ನು ರಾಮನ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟನು ಬರುತ್ತ ಆಶೀರ್ವನದ ತಢುಲತೆ ಗಿಡ
ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದೆ. ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸದೆಬಡಿದೆ ರಾವಣನೊಡನೆ ಮಾತ
ನಾಡಿದೆ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು, ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂ
ತವನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ನಿವೇದಿಸಿದನು ಮಹಾಮುನಿನಾದ ರಾಮನನ್ನು
ನಾನಾವ್ಯಕಾರದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದನು. ಈಗ ನೀವು ಸೀತೆಯ ಸೆರೆ
ಬಡಿಸಬೇಕಾದುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಹನುಮನೆಂದ
ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಮ ಅತ್ಯಂತ ಹರ್ಷಿತನಾದ. ಹನುಮನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ
ಯಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಿಕೊಂಡನು

ಎಲೈ ಗಿರಿಜೆಯೇ ತನ್ನಾತ್ಮ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ
ರಾಮನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಲಾಭವು ದೊರಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?
ಯಾರು ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಆನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಆತ
ಆವರಿಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮನೊಲಿದವನೇ ಅತ್ಯಂತ ಭಾಗ್ಯ
ಶಾಲಿ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸುಂದರಕಾಂಡವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು

ಗ್ರಂಥಾಂತರಂಗ

ಕವಿಯು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಭಾಮಿನೀ ಸಟ್ಪ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸುವಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅನುವಾದವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುವಾದವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣದ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸರ್ಗಗಳು. ರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹತ್ತು ಸಂಧಿಗಳು ಇವೆ. ಕಪ್ಪಿಂಧಾ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸರ್ಗಗಳಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂಭತ್ತು ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಸುಂದರ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಐದು ಸರ್ಗಗಳಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂಧಿಗಳು ಇವೆ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯು ಈಶ್ವರ ಪಾರ್ವತಿ ಇವರ ಸಂವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ.

ರಾಮನು ಅತ್ರಿಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನವಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗದ ವಿವರ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಥ ತತ್ರ ದಿನಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಪ್ರಭಾತೇ ರಘುನಂದನಃ |

ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮುನಿ ಸಮಾಸುಂತ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಾಯೋಪಜಕ್ರಮೇ || ೧-೧ ||

ಮುನೇ ಗಚ್ಛಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಮುನಿಮಂಡಲ ಮಂದಿತಂ

ವಿಸಿನಂ ದಂಡಕಂ ಯತ್ರ ತ್ವನೂಜ್ಞಾತುಮಿಹಾರ್ಹಸಿ || ೨-೧ ||

ಇದನ್ನೇ ಕವಿಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ರಾಘವ ! ನತ್ರಿಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲೊಂದಿರು

ಳುತ್ತಿರಿಸಿ ಮರುದಿನವ ಮುಂದಾ ಮುನಿಯನನುವರಿಸಿ ||

ಅತ್ತ ಯಾತ್ರೆಗೆ ದಂಡಕನನ | ದರ್ಫಿಯಲಿ ಮುನಿಸೇವ್ಯ ಸುಸ್ಥಳ

ದೊತ್ತಿಗಾವೈದುವನನುಜ್ಞೆಯಯೆವನಾ ರಾಮ || ೨-೨ ||

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅತ್ತಿ ಮಹರ್ಷಿಯ ಶಿಷ್ಯರು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ನಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿದರು ಅವರು ಮುಂದೆ ಕಂಡ ಘೋರಾರಣ್ಯದ ವರ್ಣನೆ.

ತಾವೇತ್ಯ ವಿಪಿನಂ ಘೋರಂ ಭೀಷ್ಮೇ ರುಂಕಾರನಾದಿತಂ
ನಾನಾಮೃಗ ಗಣಾಕೀರ್ಣಂ ಸಿಂಹಸ್ಯಾಘ್ರಾದಿ ಭೀಷಣಂ || ೧೦-೧ ||
ರಾಕ್ಷಸೈರ್ಘೋರ ರೂಪೈಶ್ಚ ಸೇವಿತಂ ರೋಪುಷ್ಪಗಣಂ
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ವಿಪಿನಂ ಘೋರಂ ರಾಪೋಲಪ್ತಮುಬ್ರವೀತ್ || ೧೦-೨ ||

ಇದರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ನೋಡಿ !

ಹೊಕ್ಕರಲಿ ಘೋರವಿಯಲ್ಲಿರು | ವಿಕ್ಟಲನ ಹುಲಿ ಕರಡಿ ಸಿಂಹಗ
ಳೆಕ್ಕಲವು ಕಾಡೊಣ ಕಮ್ಮಾವುಗಳು ಭೀಕರದ ||
ಕರ್ಕಶದ ಜೂಜುರಿವ ವನದೊಳ | ಗೊಕ್ಕಿಲಿಕ್ಕುವನೇಕ ಮೃಗಕುಳ
ರಕ್ಕಸರ ಬಹುರೂಪ ಭಯ ಮೈರೋಮ ಕಮಂಡಲು || ೯-೨೦ ||

ಅವರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು-ಜೀವ ಸುರಮಾತ್ಮರ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯಿರುವಂತೆ-ಮುಂದೆ ನಡೆದರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸರೋವರ
ಕಂಡು ನೀರು ಕುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ದಣಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೀಕರಾಕಾರದ ದಾನವನ ಆಗಮನ ಆತನ ವರ್ಣನೆ

ತತೋ ದದೃಶುರಾಯಾಂತಂ ಮಹಾಸತ್ವಂ ಭಯಾನಕಂ
ಕರಾಲಪಂಷ್ಟ್ರವದನಂ ಭೀಷಯಂತಂ ಸ್ವರ್ಗಜಿಕ್ಯೈಃ || ೧೧-೧ ||
ವಾಮಾಂಸೇ ನೃತ್ಯ ಶೂಲಾಗ್ರ ಗ್ರಥಿತಾ ಸೇಕ ಮಾನುಷಂ
ಭಕ್ಷಯಂತಂ ಗಜವ್ಯಾಘ್ರ ಮಹೀಷಂ ವನಗೋಚರಂ || ೧೧-೨ ||

ಇದರ ಕನ್ನಡ ರೂಪ-

ಕರಿಕುಶರಿದಂಭವಯಾನನ | ದುರಿವದಾಡೆಯ ಬಿಟ್ಟುಕಂಗಳ
ತೆರಮದೊಗಲಿನ ಜೋಲ್ತು ಮೈಗೂದಲಿನ ಮೂರಗಿಯಾ ||
ಧರಿಸಿರಲು ಶೂಲದಲಿ ನರರುಗ | ಲಿರಿದೆಡದ ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಬಾಯಲಿ
ತುರುಕಿ ಮಹಿಷವ್ಯಾಘ್ರವನು | ಜಿಗಿಸುತ ನಡೆತಂದ || ೧೪-೨೦ ||

ಇದು ಎಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಅನುವಾದ ನೋಡಿ !

ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಹೆಸರು ವಿರಾಧ ರಾಮ ವಿರಾಧರ ನಡುವೆ ಮಾತು
ಕತೆ ರಾಮ ತನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರುಹಿದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು
ಹೋಗಿರಿ ಎಂದು ರಾಕ್ಷಸನ ಆಜ್ಞೆ ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸರಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ರಾಮ
ನಿಂದ ಆತನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ ನಂತರ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರ
ಬಾಣದಿಂದ ಆತನ ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ವಿರಾಧನ ಶರೀರ

ದಿಂದ ಸುಂದರಾಂಗನಾದ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷ ರಾಮನ ಎಂದರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿ
ಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸತೊಡಗಿದ

ಶ್ರೀ ರಾಮ ರಾಜೇವ ದಲಾಯತಾಕ್ಷ
ವಿದ್ಯಾಧರೋಽಹಂ ನಿಮಲಪ್ರಕಾಶಃ |
ದುರ್ವಾಸಃ ಕಾರಣ ಕೋಪಮೂರ್ತಿನಾ
ಶಪ್ತಃ ಪುರಾಸೋದ್ಯ ವಿನೋಚಿತಸ್ತ್ವಯಾ

|| ೩೪-೧ ||

ಇದರ ಕನ್ನಡ ರೂಪ

ರಾಮರಾಜೇವಾಕ್ಷ ಸನ್ನತ | ಕಾಮಧೇನುವೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸು
ತ್ರಾಮ ಲೋಕದಿ ಮುನ್ನ ನಾ ವಿದ್ಯಾಧರಾಂಹಯನು ||
ಸೋಮಜಿತ ಸಂಕಶಃಗಿರ | ಲಾ ಮುನಿಪ ದುರ್ವಾಸ ಕೋಪ
ಸೋಮ ಮೂರುತಿ ಶಪಿಸಕಾರಣದಿಂ ದನುಜನಾದೆ

|| ೨೬-೨೦ ||

ಹೀಗೆ ಐದಾರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ರಾಮನಿಂದ ಆ
ವಿರಾಧನಿಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಇತ್ಯಾದಿ

ಶರಭಂಗ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಋಷಿಯಿಂದ ರಾಮನಿಗೆ
ಅರ್ಘ್ಯ ನಾಡ್ಯ ನೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಉಪಚಾರ ಆಮೇಲೆ ರಾಮಸ್ತುತಿ
ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಋಷಿಗಳ ಆಗಮನ ಅವರಿಂದ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ-

ಭೂನೋರ್ಭಾರಾವತಾರಾಯ ಜಾತೋಽಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾರ್ಥಿಃ |
ಜಾನೇನಸ್ತ್ವಾಂ ಹರಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಜಾನಕೀಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಥಾ || ೧೫-೨ ||
ಶೇಷಾಂಶಂ ಶಂಖ ಚಕ್ರೇ ದ್ವೇ ಭರತಂ ಸಾನುಜಂ ತಥಾ |
ಅತಶ್ಚಿದೌ ಋಷೀಣಾಂ ತ್ವಂ ದುಃಖಂ ಮೋಕ್ಷಮಿಹಾರಹಸಿ || ೧೬-೨ ||

ಅದರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ನಾವು ಬಲ್ಲವು ನಿಷ್ಣು ನೀ ಶ್ರೀ | ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ದೇವ ಭರತನು ಶಂಖ ಶತ್ರುಘ್ನಾಂಕನೇ ಚಕ್ರ ||
ದೇವರಿಪುಗಳ ಸಮಲಿಳಿದಿರಿ | ನೀವು ರಾಘವ ಯಿಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳ
ನೋವ ಕಳೆಯೆ ಸಮರ್ಥನಹೆ ನೀನೆಂದು ಹೊಗಳಿದರು

|| ೧೦-೨೧ ||

ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸರಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ

ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ-ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಹತರಾದ-ಋಷಿಗಳ ಎಲುವುಗಳ ರಾಶಿ
ಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತ ಋಷಿಗಳ ಆಶ್ರಮ

ಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣ ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಸುತೀಕ್ಷ್ಣನಿಂದ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸರದಾಸ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿರುವ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಮಗ, ಹೆಂಡತಿ, ಮನೆ, ಬಂಧುಗಳು ಎಂಬ ಈ ಭವಕೂಪದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಮಲಮೂತ್ರಾದಿ ಷಣ್ಮಲ ಮುಕ್ತವಾದ ಈ ಶರೀರವೇ ನಾನೆಂಬ ಪಾಶದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟವನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆ ನೀನು ಸರ್ವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವೆ ಎಂದು ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ನುತಿಸಿದನು. ಆಗ ರಾಮನು ಮುಗುಳುನಗೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು ಮುನಿವರ್ಯನೇ ನನ್ನ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ ದೇಹಾಂತದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸೇರುವೆ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಆಗಸ್ಯ ಋಷಿಯು ಇರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೋರಿಸುವನಾಗು ಎಂದನು ನಂತರ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆಗಸ್ಯ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆಗಸ್ಯ ಋಷಿಯು ಅವರನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು ನಿನ್ನ ಆಗಮನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಾಮನನ್ನು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದನು ವೇದಾಂತಪರವಾದ ಸ್ತುತಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಇಡೀ ಸಂಧಿಯೇ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನದಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅನುವಾದವೇ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ರಮಾನಾಥಮಗಸ್ಯೋ ಮುನಿಸತ್ತಮಃ |

ದದೌ ಚಾಪಂ ಮಹೇಂದ್ರೇಣ ರಾಮಾರ್ಥೇ ಸ್ಥಾಪಿತಂ ಪುರಾ || ೪೫-೩ ||

ಅಕ್ಷಯೌ ಬಾಣತೂಣೀರೌ ತುಜ್ಜೋ ರತ್ನ ವಿಭೂಷಿತಃ |

ಜಹಿ ರಾಘವ ಭೂಘಾರಭೂತಂ ರಾಕ್ಷಸ ಮಂಡಲಂ || ೪೬-೩ ||

ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಸ್ಯ ರಾಮನ | ನಾಪಪರಿ ಸಂಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು

ಚಾಪವನು ಮುಷ್ಟ್ರಾದ್ರೋಸಿದ್ದವನು ರಘುವರಗೆ ||

ಓಪ ದಿವ್ಯಕ್ಷಯದ ಶರವನು | ದೀಪಿಸುವ ರತ್ನಾಘ ವಿಚಿತ ಕ

ಲಾಪನಪದ ಖಡ್ಗವನು ಮಿಗೆ ತಂದಾಗಲಾ ಮುನಿಪ || ೪೭-೨ ||

ನಂತರ ಮುಂದೆ ಪಂಚವಟಿಗಾಗಿ ರಾಮನ ಪ್ರಯಾಣ

ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುದುಕ ಪಕ್ಷಿ ಜಟಾಯುವಿನ (ದರ್ಶನ) ಸಮಾಗಮ ರಾಕ್ಷಸ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾದ.

ಅದರೆ ಜಟಾಯುವು ತಾನಾರಿಂಬುದನ್ನೂ ತಾನು ದಶರಥನ ಮಿತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ ನೀವು ಪಂಚವಟಿಯ ಬೇಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋದಾಗ ಜಾನಕಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ ರಾಮ ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ.

ಒಂದು ದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಪಡೆಯಲು ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾದ ಸಾಧನವು ಯಾವುದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದನು ರಾಮ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲುದ್ಯುಕ್ತನಾದ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ ಚಿನ್ನಯ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ರಾಮನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ರಾಮ ಗೌಪ್ಯವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಶೃಣು ವಕ್ತೃವಿ ತೇ ವತ್ಸ ಗುಹ್ಯಾದ್ಗುಹ್ಯತರಂ ಪರಂ |

ಯದ್ವಿಜ್ಞಾಯ ನರೋ ಜಹ್ಯತ್ ಸದ್ಯೋವೈಕಲ್ಪಿಕಂ ಭ್ರಮಂ || ೧೮-೪ ||

ಅದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೆ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾ | ವಾಸವನು ಹೇಳುವನು ಗೌಪ್ಯದ

ಕಾಶಿಯೊಳಗತಿ ಗೌಪ್ಯವಾದುತ್ಕೃಷ್ಟ ವಿದ್ಯೆಯನು ||

ಮೊದಲು ಮಾಯಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಅದರ ಎರಡು ರೂಪಗಳನ್ನೂ ವಿಕ್ಷೇಪ ಅವರಣ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇಹದ ವಿಚಾರ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತ ಮೊದಲಾವುಗಳ ವಿಚಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾನೆ

ಈ ರೀತಿ ದಿನಕಳೆಗುಡಿ ಗಲು ಇಸಾ ಗೊಪವನು ಸೂರಿಯು ಕನಕಾಳಾದ ಶೂರ್ಪನಖಿಯು

ಮೀಡಿತಳಾಗಿ ಆತನನ್ನು

ಸಂವಾದ ರಾಮ ತನ್ನ

ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಗೆ ಅನು

ನೊಡನೆ ತನ್ನ ಮನದಿಗಿಂ ಬೀಳುತ್ತಾ, ಲಂಬು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಅಕಾಲನ

ಮಾತಿನಂಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅವಳ ಕಿವಿ ಮೂಗು ಕೊಯ್ದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳ ನೇರ ಅನುವಾದ ಇದೆ ಖರದೂಷಣರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸರ ನಾಶ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮುಂದುವರುತ್ತದೆ.

ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ಸತ್ತುಬಿದ್ದ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಮೂಹವನ್ನು ನೋಡಿ ರಾವಣನ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮ ಸೀತೆ ಇವರ ಸೌಂದರ್ಯದ ವರ್ಣನೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ತರಲು ರಾವಣನಿಗೆ ಆದೇಶ ರಾವಣ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ನಿದ್ರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಕಳೆದ.

ವೀಕಿನ ರಾಮೇಣ ಕಥಂ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರೇಣ ನಷ್ಟಃ ಸಬಲಃಖರೋಮೇ
ಭ್ರಾತಾ ಕಥಂ ಮೇ ಬಲವೀರ್ಯಾದರ್ಪಯಂತೋನಿನಷ್ಟೋ ಬತರಾಘವೇಣ || ೫೪-೫ ||
ಯದ್ವಾ ನ ರಾಮೋ ಮನುಜಃ ಪರೇಶೋ ಮಾರಹಂತು ಕಾಮಃ ಸಬಲಂ ಬಲಾಘ್ನಃ
ಸಂಪ್ರಾರ್ಥಿತೋಯಃ ದ್ರುಹಿಣೇನ ಪೂರ್ವಂ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪೋಽದ್ಧ

ರಘೋಚಲೇಽಭೂತ್ || ೫೫-೫ ||

ವಘೋಯದಿಸ್ಯಾಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾಹಂ ವೈಕುಂಠರಾಜ್ಯಂ ಪರಿಹಾಲಯೇಹಂ
ನೋಚೇದಿದಂ ರಾಕ್ಷಸ ರಾಜ್ಯಮೇವ ಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ಚರಂ

ರಾಮಮತೋತ್ತರಜಾಮಿ || ೫೬-೫ ||

ಇದರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಹೀಗಿದೆ

ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯು ದನುಜ ನಿದ್ರೆಗೆ | ಅಲ್ಲದೇ ಚಿಂತಿಸಿದ ರಾಘವ
ಸಲ್ಲವೋ ಮಾನವನು ಮಾನವನಾದಡೆಂತೆಂಬ ||

ಕೊಲ್ಲಲಾಪನೆ ಖರನ ದೂಷಣ | ಮಲ್ಲ ದೈತ್ಯರ ವೀರ್ಯವೃತ್ತರ
ನೆಲ್ಲರನು ತದ್ಭಾತ್ಯಗಳನತಿ ಸಹಸಿಯನುತಿರ್ದ || ೫೭-೫ ||

ಅಲ್ಲದಡೆ ಸಂಕಷ್ಟತ ಲಕುಮಿ | ವಲ್ಲಭನು ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಬಂ
ದಿಲ್ಲಿಯವತರಿಸಿದನೊ ರಾಘವನಾಗಿ ಮನುಕುಲದಿ ||

ಕೊಲ್ಲಬೆಡೆನ್ನವನು ದೈತ್ಯರ | ನೆಲ್ಲರನು ಬಲಸಹಿತ ಪೂರ್ವದಿ
ಬಟ್ಟೆ ಕಮಲಜ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಹರಿಗೆ ನೆರೆದೂರಿ || ೫೮-೫ ||

ಎತ್ತಲಾನು ಪರಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಯ | ಸತ್ಯ ಸಂವಿನ್ಮಾತ್ರನದ್ವಯ
ವಸ್ತುವಾದಾ ರಾಮನೆನ್ನನು ರಣದಿ ಮಡುಹಿದಡೆ ||

ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಕೇವಲ | ವಸ್ತುವೇ ತಾನಾಗಿಯಾಳುವೆ
ನುತ್ತಮದ ವೈಕುಂಠ ರಾಜ್ಯವನೆಂದ ದಶಕಂಠ || ೫೯-೫ ||

ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತ ರಾಮನೊಡನೆ ಸ್ನೇಹಿಸುವ
ಮುಂದೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ತರಲು ಮಾರೀಚನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆತನಲ್ಲಿಗೆ
ಪಯಣ ಮಾರೀಚನೊಡನೆ ಬಂದ ವೃತ್ತಾಂತವ ಕಥನ ಮಾಯಾಮೃಗ
ವಾಗಿ ನೀನು ರಾಮನ ಇದಿರಿಸಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡು. ರಾಮನನ್ನು ಸೀತೆಯಿಂದ
ಬೇರ್ಪಡಿಸು ನಾನು ಸೀತೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ ಎಂದ

ಆಗ ಮಾರೀಚ ಹೇಳಿದ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ ಆತನ ಬಳಿ
ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳು ಎಂದು ಉಪ
ದೇಶಿಸಿದ ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ರಾಮನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಲವಾರು
ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ ಈ ಮಾರೀಚೋಕ್ತಿಗಳು ರಾಮನಲ್ಲಿ ಏನೂ
ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಿಲ್ಲ ರಾಮನು ಹೇಳಿದ-ನೀನು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡದೇ
ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ತಲೆ ತೆಗೆಯುವೆ. ರಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವದ
ಕ್ಕಿಂತ ರಾಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವದು ಲೇಸು ಎಂದು ಆಲೋ
ಚಿಸಿ ರಾಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ.

ಕೊಂದೆನೆಂದರಿ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರವಿ | ಮಂದತನದಲಿ ತನ್ನೊಡನೆ ಪ್ರತಿ
ಯೋನಸುಡಿದನೆಕ್ಕಿ ರಾಮನ ವಚನವದು ಕೇಳಿ ||
ನಿಂದು ತನ್ನೊಳು ಯೋಚಿಸಿದನರ | ವಿಂದ ಲೋಚನ ರಾಮಶರದಲಿ
ಹೊಂದಿದಡೆ ತನಗುತ್ತಮದ ಪದವದಂದಲಾ ಯೆನಂತ || ೩೩ ೨೦ ||

ಅಂತೂ ಮಾಯಾಮೃಗವಾಗಿ ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯೆದುರು
ಸುಳಿದಾಡಿದ ಮೃಗವನ್ನು ಕಂಡ ಸೀತೆ ಅದು ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ರಾಮನಲ್ಲಿ
ಬೇಡಿದಳು. ಸೀತೆಯ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರೈಸಲು ಮೃಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ರಾಮ
ಹೊರಟ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಮನ ಬರುವ
ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸೀತೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಮಾಯಾ ಸೀತೆ
ಯನ್ನು ತನ್ನೊಡನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯ ಕಾವಲಿ
ಗಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ರಾಮ ಮೃಗದ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ ಹಿಡಿಯಲು ಶಕ್ಯವಾಗದೇ
ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆತ ಸಾಯುವಾಗ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ !
ಹಾ ಸೀತೇ !! ಎಂದು ರಾಮನ ದನಿಯಿಂದ ಒದರುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ

ಭಯಾರ್ತಳಾದ ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ರಾಮನ ಬಳಿ ಅಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯರ ಸಂವಾದ ಸೀತೆಯ ಪರುಷ (ಕಠೋರ) ವಾಕ್ಯ ಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ರಾವಣ ಮುನಿವೇಷದಿಂದ ಬಂದು ಸೀತಾಸ ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಿರುವ ನೆಲಸಹಿತವೇ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೈಗಳಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಹೊರಡುತ್ತಾನೆ. ಸೀತೆಯ ಆಕ್ರಂದನ ಕೇಳಿದ ಜಟಾಯು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧನಾದ

ಎನುತ ರಥವನು ತೀಕ್ಷ್ಣತುಂಡದ | ಕೊನೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದರೆ ಹುದುಹುಡಿ
ಯೆನಿಸುತಾ ರಥವೆರಡು ಕಾಲಲಿ ತೋಳನಪ್ಪತ್ತ ||

ಘನಸಹಸಿ ಜೂರ್ಣವನು ಮಾಡುತ | ಧನುಸ ಮುರಿದೊಡಾಡಿ ರಾವಣ
ಜನಕ ಸಂತೆಯನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು ಬುಡುಗವನು ಜಡಿದು || ೧೬-೨೬ ||

ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಟಾಯು ಗತಪ್ರಾಣನಾದ ರಾವಣ ಸೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದ ಆಗ ಸೀತೆ ಋಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಕಸಿಗಳನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಸೆದಳು. ರಾವಣ ಶರಧಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಶೋಕಾವನದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿದ

ಇತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬರವನ್ನು ಕಂಡು ರಾಮ ಹಳಹಳಿಸಿದ ಸೀತೆಯು ಗತಿಯೇನು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ ? ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಇಬ್ಬರೂ ಪರ್ಣಶಾಲೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಸೀತೆ ಇಲ್ಲ !! ಆಗ ಆದ ರಾಮನ ದುಃಖ ವರ್ಣನಾತೀತ.

ತತ್ರಾದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜನಕಜಾಂ ವಿಲಾಸಾತಿ ದುಃಖಿತಃ |

ಹಾ ಪ್ರಿಯೇ ಕ್ವ ಗತಾಸಿ ತ್ವಂ ನಾಸಿ ಪೂರ್ವವದಾಶ್ರಮೇ || ೧೫-೨ ||

ಆಥವಾ ಮದ್ವಿಮೋಹಾರ್ಥಂ ಲೀಲಯಾಕ್ವ ಖಲೀಯಸೇ |

ಇತ್ಯಾಚಿನ್ವನ್ ವನಂ ಸರ್ವಾಂ ಸಪಶ್ಯಜ್ಞಾನಕೇಂ ತದಾ || ೧೬-೨ ||

ವನದೇವ್ಯಃ ಕುತಃ ಸೀತಾಂ ಬ್ರೂವಂತ ಮನುಷ್ಯಭಾಂ

ಪೃಗಾಶ್ಚ ಪಕ್ಷಿಣೋ ವೃದ್ಧಾ ದರ್ಶಯಂತು ಮಮಪ್ರಿಯಾಂ || ೧೭-೨ ||

ಇದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಹಾ ರಮಣಿ ಹಾ ಸೀತ ಯಾತಕೆ | ಬಾರೆ ಹತ್ತಿರೆ ಯೆತ್ತ ಹೋದೈ
ನಾರಿಯಾಶ್ರಮದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿನ್ನೊಡನೆ ಮೋಹಿಸಲು ||

ಸಾರಿ ಲೀಲೆಯಲಡಗಿದೆಯೊ ತ | ನ್ನಾರಯಿಕೆಗಿನ್ನಾರೆನುತ್ತಿ

ಹಾರಯಿಸುತರಸಿದನು ವನದಲ್ಲಿರಲು ರಘುನಾಥ

|| ೧೫-೨೭ ||

ಕಂಡಿರೇ ವನದೇವಿಯರು ಮ | ತ್ಪಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷಿ ಸೀತೆಯ

ಕಂಡಿರೈ ಮೃಗನಿಕರ ಪಕ್ಷಿಪಾಲರಾದಿಗಳು ||

ಕಂಡಿರೇ ತನುನಿಕರ ತನ್ನ ಸು | ಮಂಡನೆಯನೆನುತರಸಿ ಕಾಣದೆ

ಖಂಡ ಮುಖಮನು ಮರ್ತ್ಯರಂತೆ ವಿಲಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ

|| ೧೬-೨೭ ||

ಹೀಗೆ ವಿಲಾಸಿಸುತ್ತ, ಸೀತೆಯರಸುತ್ತ. ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಜಟಾ ಯುವು ಬಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈತನೇ ನನ್ನ ಸೀತೆಯನ್ನು ತಿಂದವ ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲನುವಾದ ಜಟಾಯು ದೀನನಾಗಿ ಬೇಡಿದ- ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತೆತ್ತೆ. ನಾನು ಜಟಾಯು ರಾವಣ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡೊದ ನಿನ್ನಿ ದಿರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗತಪ್ರಾಣನಾದ. ಇಲ್ಲಿ ಜಟಾಯುವಿನಿಂದ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಪರಮಾತ್ಮ ರೂಪ ವನ್ನು ಪಡೆದು ಜಟಾಯು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆದ್ದಿದ, ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯು ತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಶಿವ ಗಿರಿಡೆಗೆ ಹೇಳಿದ

ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಯರಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ ಮುಂದೆ ಕಬಂಧ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ

ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದದ್ಭುತವ ಕಂಡನು | ಖುಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸನಿರಲಿದಿರಲತಿ

ಮಲ್ಲನನು ವಕ್ಷದಿ ಭಯಂಕರ ವಕ್ರವಾಗಿರಲು ||

ಇಲ್ಲ ಶಿರಪಾದಂಗಳೇನೂ | ಬಳ್ಳಿಯಿಂದದ ತೋಳೆರಡು ವನ

ಕೆಲ್ಲ ನಿಲುಕುವ ಯೋಜನಾಯತನಾಗಿಹುದು ಖಳಗೆ

|| ೨-೨೮ ||

ಇವರು ಕಬಂಧನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಆತನ ಕೈಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಳು ಕಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಆತ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ - ನೀವು ಯಾರು ದೇವಲೋಕದವರೋ ಅಥವಾ ಈ ಲೋಕದವರೋ ?

ರಾಮ ತನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ ಆ ರಾಕ್ಷಸನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ವಿವರ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ನಾನೊಬ್ಬ ಗಂಧರ್ವ. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮೋಹಿಸು ತ್ತಿಷ್ಟ ಒಮ್ಮೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದೆ ಈ

ರಿತಿ ಶಾಪ ಬಂದೊದಗಿತು. ರಾಮನಿಂದ ನಿನಗೆ ಶಾಪಮೋಕ್ಷ ಎಂಬ ಪ್ರತಿ ಶಾಪವೂ ದೊರೆಯಿತು. ದೇವರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಒಂದು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಡು. ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಾನು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ನಿಜರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ನಿಜ ರೂಪದಿಂದ ಆ ಗಂಧರ್ವ ಎದ್ದು ಬಂದ. ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದ.

ಸ್ತೋತುಮುತ್ಸಹತೇ ಮೇಘೈಃ ಮನೋ ರಾಮಾತಿ ಸಂಭ್ರಮಾತ್ |

ತ್ವಾಮನುತಮನಾಡ್ಯಂತಂ ಮನೋ ವಾಚಾಮಗೋಚರಂ || ೨೮-೫ ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತೇ ಲೂಪಮವ್ಯಕ್ತಂ ಭೇದದ್ವಯ ವಿಲಕ್ಷಣಂ |

ದೃಗ್ಗ್ರಾಪಮಿತರತ್ ಸರ್ವಂ ದೃಶ್ಯಂ ಜಡಾತ್ಮಕಂ || ೨೯-೯ ||

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಸ್ತುತಿಸಲೆಂದೆನೆ ರಾಮ ನಿನ್ನನು | ಮತಿ ತನಗೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆಲಾ

ಶ್ರುತಿ ವಿದೂರ ಮನೋವಚನಕಳವಡದನಂತನನು ||

ಪ್ರತಿ ರಹಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನು ನೀನೇ | ಕೃತಕ ಭೇದದ್ವಯ ವಿಲಕ್ಷಣ

ತತಿಶಯಾವ್ಯಕ್ತನನು ಪೊಗಳುವಡಳವೆ ತನಗಿಂದ || ೨೮-೨೯ ||

ಮುಂದೆ ನೆಲವತ್ತನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೂ ರಾಮನಸ್ತುತಿಯೇ ಗುಣಗಾನವೇ ನಂತರ ರಾಮನಿಂದ ಆತನಿಗೆ ವರಪ್ರದಾನ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರವಾಗುವ, ಸನಾತನವಾದ ನನ್ನ ಪರಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಗಮಿಸುವವನಾಗುವ ಎಂದು ಹರಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಸ್ತುತಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಜಯ ನಮೋ || ರಾಮಭದ್ರನೆ | ಜಯನಮೋ ಪರಮಾತ್ಮ ವಿಗ್ರಹ

ಜಯನಮೋ ಪರಮಾತ್ಮ || ರಘುನಾಥ ಸುಖಿನಾಥ ||

ಜಯಭಕುತ ಜನ ಯೋಧ ಪಾಲಕ | ಜಯ ಜಗನ್ಮಯ ಭಕ್ತ ವತ್ಸಲ

ಜಯತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೇವ್ಯ ಮುನಿಜನ ಭಾಷ್ಯ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ || ೪೦-೨೮ ||

ಗಂಧರ್ವ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ - ಮುಂಭಾಗದ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು ಆಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ನಂತರ ಹುಲಿ ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟವೃಗಗಳಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಬರಿಯು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು-

ಬಂದಿರೈ ತೋ ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ | ರಿಂದು ತನ್ನ ಲಯಕೆನುತ ಕಂ
ತಂದು ಕುಳಿರಿಸಿದಳು ಯೋಚಿತದಾಸನನ ಮೇಲೆ ||
ಸಂದಣೆಯ ಸಂಕೋಪದೋಪುಳಿ | ಯಿಂದ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತ ಜಲವನು
ತಂದು ತೊಳೆದಳು ರಾಮನು ಲಕ್ಷ್ಮಣರಂಭ ಪೂಜನ || ೨-೨೯ ||

ಸಾದೋದಕವನ್ನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು
ನಂತರ ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದಳು ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗುರುಗಳು
ಇದ್ದರು. ಅವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-

ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಾ ಬಹನು ರಾಘವ | ನಿಲ್ಲು ನೀನೀ ಸ್ಥಳದಿ ತಪ್ಪದ
ಪಲ್ಲವದ ಘನವಲಿ ಸುಖರೆಯಾಗಿ ಸುಖವಿಂದ ||
ಬಲ್ಲವಾತನು ಚಿತ್ರಕೂಟದಿ | ವೃಶ್ಚೆಯ ಸಹಿತಗಿಳಿನ ಕೈ
ವಲ್ಲಭನಾಥನು ಲೋಕಸಂಸ್ಕರಕೆಂದವೆಂದು || ೩-೨೯ ||

ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಬರವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೀನು ಬಂದೆ !
ಹೀನ ಜಾತಿಯವಳಾದ ನನಗೆ ಗುರುಕರುಣವಿಂದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾಯ್ತು
ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಗಳುವದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ
ಎವಾಗ ರಾಮನು ಭಕ್ತಿಯೇ ಎಲ್ಲವದಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕೆಗೆ
ಸಾನಾ ರೀತಿಯ ಸೇವಾವಿಧಾನವನ್ನು - ಸದ್ಭಕ್ತಿ, ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು
ಹೇಳುವದು ನನ್ನ ಆವತಾರ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ
ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವದು. ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸೇವಿಸುವದು. ದಾನ-
ಧರ್ಮ ಮಾಡುವದು. ಯಮ ನಿಯಮಾದಿ ಮುಖ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು
ಅನುಸರಿಸುವದು ವಿಷಯಾಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ವೈರಾಗ್ಯಪರನಾಗು-
ವದು. ಜೀವಭ್ರಾಂತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಅತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು - ನವವಿಧ
ಭಕ್ತಿಯ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀನು ಸತ್ಸಂಗನಿರತಳಾಗಿರುವದರಿಂದ
ನನಗೆ ನನ್ನ ದರ್ಶನವಾಯ್ತು. ಈಗ ನನಗೆ ಸೀತಾ ವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿಸು

ಎಲ್ಲವಳು ತನ್ನರ್ಥ ದೇಹದ | ಫುಲ್ಲ ಲೋಚನೆ ಸೀತೆಯಾಕಡೆ
ಯಲ್ಲಿ ಚೋರರು ಕೊಂಡು ಮೌಯ್ಯದ ನೀನು ಕಂಡಿಹೆಯ ||
ಬಲ್ಲದಸುರನೆ ಶಬರಿ ನುಡಿದಳು | ವಲ್ಲಭನು ನೀ ಬಲ್ಲ ವಿಶ್ವದ
ಲುಳ್ಳದನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಾಂತರಿ ಜಗದ್ವಾಪಿ || ೩-೨೯ ||

ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ರಾವಣನು ಕಡ್ಡೊಡು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದ
ಅಶೋಕಾವನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಪಂಪಾಸರೋವರವಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಯುಷ್ಯಮೂಕ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವನಿದ್ದಾನೆ ನೀನು ಆತನ ಗೆಳತನ ಮಾಡು ಆತ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಎಲೈ ರಘುನಂದನನೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಮುಹೂರ್ತ ಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವವನಾಗು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಳು. ಪಂಚ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ತೊರೆದು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಳು

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ನಾನಾಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷ ಮಂತ್ರವಿಹಿತಂ ತ್ಯಕ್ತಾ ಸುಂದರೇ ಭೃಕಂ
ರಾಮಂ ಶ್ಯಾಮತನುಂ ಸ್ಮರಾಂ ಹೃದಯೇ ಭಾಂತಂ ಭಜಧ್ವಂ ಬುಧಾಃ ||೪೨-೧೦||
ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಕಾನ್ಯ ಕರ್ಮವನುಳಿಸು ನಾನಾ | ಭ್ರಾಮಕದ ಬಹು ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರದ
ನೇಮು ವಿಡಿದಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವದೆಲ್ಲವನು ಬಿಟ್ಟು ||
ನಾಮುದದಿ ಭಜಿಸುವ ಚಿದಾತ್ಮ | ಶ್ಯಾಮ ಕಾಯ ಮನೋವರ ಶ್ರೀ
ರಾಮನನು ಭಜಿಸುವುದೆನುತ್ತೀಶ್ವರ ನಿರೂಪಿಸಿದ || ೪೨-೧೦ ||

ಹೀಗೆ ಕವಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆಭ್ಯಾಸ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ರಿಷ್ಣಾರ್ಥಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬರೋಣ

ಶಬರಿಯು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಪಂಪಾ ಸರೋವರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು ಇಲ್ಲಿ ಸರೋವರದ ವರ್ಣನೆ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಬರುತ್ತಿರುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಸುಗ್ರೀವನು ಹೆದರಿ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹನುಮನನ್ನು ಕರೆದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು

ಭೀತಿಯಲಿ ಸುಗ್ರೀವನೇದನು | ವಾತ ಸುತನೊಡನಾರು ನೋಡೈ
ಭೂತಳದಿ ಬಹು ವೀರರನು ನೀ ಹೋಗಿ ಮುಖವಾಗಿ ||
ಜಾತಿ ವಿಸ್ತೃತವನರಿಬು ಬಾ | ರಾತಗಳ ಮೇಣಿಷ್ಠನಿವರು ವಿ
ಘಾತಿಸಲು ಕಳುಹಿಸೆಲೆ ಬಾಲಿಯದಾರದವರೇಂದ || ೪೨-೨೦ ||

ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕದ ಅನುವಾದ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗಿದೆ

ಭಯಾನಾವದ ಹನೂಮಂತಂ ಕೌ ತೌ ವೀರಸೌ ಸಖೇ |
ಗಚ್ಛ ಜಾಸೀಹಿ ಭವಂ ತೇ ಬಹುಭೂತಾ ದ್ವಿಜಾಕೃತಿಃ || ೪೨-೨೦ ||

ಅಂತೆಯೇ ಹನುಮಂತ ಬಟು ರೂಪ ತಾಳಿ ರಾಮನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ
ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ಬಂದು ಏನಯದಲೆರಗಿ ರಾಮಂ | ಗೆಂದನಾರೈ ನೀವು ಮಾನವ

ರಂದವಾಗಿಹ ವೀರ್ಯ ಶೂರ್ಯೋದಾರ ವಿಕ್ರಮರು ||

ಇಂದದೆಸೆಯನು ಬೆಳಗುವಿರಿ ರವಿ | ಯಂದದಲಿ ತನುಕಾಂತಿ ಭಾಸಿ

ಳಂದದಲಿ ಮೂಲೋಕ ಕರ್ತೃಗಳೆನ್ನ ಮತಕೆಂದ

|| ೧೧-೨೦ ||

ಹೀಗೆ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿಯು

ತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ ವಾಲಿಯ ವಿಚಾರ
ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಹನುಮ ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ಸುಗ್ರೀವನ ಸಖ್ಯ
ಮಾಡುವಾ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆವರೀರ್ವರೂ ಆತನ ಹೆಗಲನೇಲಿ
ಕುಳಿತು ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸೀತೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳು
ತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ರಂತ್ರಿತನಕ್ಕೆ ಬೆಕ್ಕದ ಕೀಲಿಯವಾಗ ಯಾವನೋ
ಒಬ್ಬನಿಂದ ಒಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಾ ರಾಮಾ ರಾಮಾ ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ
ರುವ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವೊಂದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಅಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ
ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಸೆದಳು ಅದು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿದೆ. ತಂದು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು
ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿದ ಅದು ಸೀತೆಯದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು
ರಾಮು ಬಹು ದುಃಖಪಟ್ಟ ನಂತರ ರಾಮಸುಗ್ರೀವರಿಬ್ಬರೂ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ-
ಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಗೈದರು.

ಇನ್ನು ತನ್ನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳು ಎನ್ನುತ್ತ ಮಾಯಾವಿ ರಾಕ್ಷ-
ಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂಥವನಾದನು. ಬಾಲಿಯ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಹೇಳಿದ
ಆತನ ಭಯದಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇರುವಂತಾಯಿತು ಎಂದು
ಸಮಸ್ತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ. ಇದನ್ನು ಕವಿ ಸುಲಭವಾದ ಪದ್ಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಬಾಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವೃತ್ತಾಂತ
ವನ್ನೂ ದುಂದುಭಿ ರಾಕ್ಷಸನ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲಿಯನ್ನು
ವಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ರಾಮನು ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ
ತೋರಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ

ದುಂದುಭಿಯ ಶರೀರವನ್ನು ತನ್ನ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದಿಂದ ಹತ್ತು
ಯೋಜನ ದೂರ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಏಳು ತಾಳವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾಣ

ದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ರಾಮನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ
ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ- ಆಗ ಸುಗ್ರೀವನಿಂದ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕ
ಹೀಗಿದೆ.

ಅಂಗಾಸಿ ತೇ ಪಾದರಜೋ ನಿಖಿಶ್ರ

ತೀರ್ಥಾಸಿ ಬಿಭ್ರತ್ಸಹಿ ಶತ್ರುಕೇತೋ ||

ಶಿರಸ್ತ್ವದೀಯಂ ಭವ ಪದ್ಮಜಾದ್ಯೈ

ಜುಃಪ್ಸಂ ಪರಂ ರಾಮನಮತ್ಸಜಸ್ಯಂ

|| ೯೦-೧ ||

ಆದರ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಅಂಗ ನಿಜಪಾದಾಬ್ಜ ರಜಮಿ | ಶೃಂಗವಾದುತ್ತಮದ ತೀರ್ಥ ಜ

ಲಂಗಳಿಂ ನೆನೆಯಲಿ ಶರೇಣ್ಯವರೇಣ್ಯಕೇತುನ ||

ಮಂಗಳಾಬ್ಜ ಭವಾದಿವಂಧ್ಯ ಪ | ದಂಗಳಿಂದನು ದಿನವು ನೆರೆ ಸಾ

ಷ್ಟಾಂಗದಿಂದಡಿಗಡಿಗೆ ನಮಿಸಲೆ ಬೇಕು ತಾನೆಂದ

|| ೫೫-೨೦ ||

ಇಂತು ಸುಗ್ರೀವನ ಮನದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿದ ಬಾಲಿ
ಯನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ ಎಂದು ಅದೇಶಿಸಿದ. ಅಂತೆಯೇ ಸುಗ್ರೀವನು
ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ವಾಲಿಯನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದ ವಾಲಿ
ಸುಗ್ರೀವರೊಡನೆ ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ

ತಮಾಪತಂತಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಶೀಘ್ರಂ ವಕ್ಷ್ಯತಾಡಯತ್ |

ಸುಗ್ರೀವಮಪಿ ಮುಷ್ಟಿಭ್ಯಾಂ ಜಘಾನ ಕ್ರೋಧ ಮೂರ್ಛಿತಃ |

ವಾಲೀ ತಮಪಿ ಸುಗ್ರೀವ ಏನಂ ಕ್ರೌಢೌ ಪರಸ್ಪರಂ

|| ೭-೨ ||

ಅಯುಧ್ಯತಾವೇಕರೂಪೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾವೋತ್ತಿ ವಿಸ್ಮಿತಃ |

ನಮುಮೋಚ ತದಾ ಬಾಣಂ ಸುಗ್ರೀವವಥ ಶಂಕಯಾ

|| ೮-೨ ||

ಇದರ ಕನ್ನಡ ರೂಪ

ಬಾಲಿ ಬೇಗದಿ ಬಂದು ಮುಷ್ಟಿಯ | ಮೇಳವಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವನೆದೆಯ ಭ

ಘಾಳಿಸುತ್ತರಗಿದನು ಘನತರ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ

|| ೫-೨೦ ||

ಇಲ್ಲಿ ಮುಸಿಹೋಗೆನುತ ಬಾಯಲಿ | ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವ ಹೊಡೆದಡೆ

ತಳ್ಳಳಿಸುವನೆ ಬಾಲಿ ಮತ್ತೆರಗಿದನನುಜನುರವ ||

ಘಲ್ಲಿಸುತ್ತಿಂತೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು | ಮಲ್ಲ ವಿರರು ಹೆಣಗುತ್ತಿರೆ ಸಿರಿ

ವಲ್ಲಭನು ಬೆರಗಾದ ರೂಪರಚೊಂದೆಯಾಗಿರಲು

|| ೬-೨೦ ||

ಇಬ್ಬರೊಂದೇ ರೂಪವಾಗಿರೆ | ಸರ್ಬಗತ ಶಂಕಿಸುತ ಶರವನು

ತೆಬ್ಬಿನಿಂ ಬಿಡದಿದರ್ಪನೆಚ್ಚಡೆ ಸಖಿಯಳಿನೆಂದು ||

ಹೀಗೆ ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮುಂದೆ ಸೋತು ಓಡಿಬಂದ ಸುಗ್ರೀವನ ಬೇಡಿಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಕೊಂದು ಬಿಡು ಎಂದು. ರಾಮನ ಸಾಂತ್ವನ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವೆನೋ ಎಂದು ಸಂಶಯವಾಯಿತು ಈ ಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಈ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಿಸುವೆನು ಎಂದು ಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಡಿಸಿದನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಯುದ್ಧಮಾಡು ಎಂದು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದನು ಈ ಬಾರಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆ.

ಸುಗ್ರೀವ ಬಂದು ಪುನಃ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆದಾಗ ವಾಲಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾದ ವಾಲಿ ಪುನಃ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಾದಾಗ ಹೆಂಡತಿ ತಾರೆ ತಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಯಾವನೋ ಬಲಿಷ್ಠನ ಸಹಾಯವೊದಗಿರಬೇಕು ಅಂದ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋದಾಗ ತಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ವಾಲಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ಸಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದಿತ್ಯಾದಿ ಯಾಗಿ ಆಗ ವಾಲಿಯ ಮಾತು-

ರಾಮ ನಾರಾಯಣನೆ ಕಾಣಾ | ಭೂಮಿ ಭಾರವನಿಳುಹಲಮರೆ
ಸ್ತೋಮ ಬುಧರಕ್ಷಾರ್ಥವಿಂದಸತರಿಸಿದನು ಬಂದು ||
ಸ್ತಾಮಿಯೆಂಬುದ ನಾನು ಕೇಳಿಹೆ | ನಾಮ ರಹಿತಾನಂತನದ್ವಯ
ನಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಭೀತಿ ತನಗೆತ್ತಣದು ಹೇಳೆಂದ || ೨೦-೩೧ ||
ಆತುಮು ಶ್ರೀರಾಮಗೆನ್ನನ | ರೀತರಸ್ಯರೆನಿಪ್ಪುದುಂಟೇ
ಜಾತ ಹಗೆ ಕೆಳೆ ಮಧ್ಯರೆಂಬಿ ಬಗೆ ಮೊದಲೆಯಿಲ್ಲ ||
ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಕರೆತಂದು ಮನೆಗಾ | ನೀತನುಸಂಘ್ರಿಯಲಿ ಕೆಡಹುವೆ
ನೋತು ಸಲಹನೆ ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯನು ಭೃತ್ಯ ವಾತ್ಸಲನು || ೨೧-೩೧ ||

ಹೀಗೆ ತಾರೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧ. ರಾಮ ಒಂದು ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟು ವಾಲಿಯನ್ನು ಹತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮುಹೂರ್ತ ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿದ ವಾಲಿಯು ಎಚ್ಚತ್ತು ಎದುರಿಗಿರುವ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ- ಮನೋಹರ ರೂಪನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೇ

ರಾವಣನ ಕುಲಸಹಿತ ಬಂಧಿಸಿ | ದೇವಿ ಸೀತೆಯ ಲಂಕೆ ಸಹಿತೆನ
ಗಾಸಗಣ್ಯವು ತಾರನೇ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲಿ ತಾನು ||
ಕೋವಿದನು ಧರ್ಮಪ್ಪ ರಾಘವ | ದೇವನೆಂಬುದು ಲೋಕ ವ್ಯಾಧರ
ಭಾವದಿಂ ವಾನರನ ಕೋದೇನಾಯ್ತು ಹಿತ ನನಗೆ || ೩೫-೩೦ ||

ಹೀಗೆ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉತ್ತರ
ರಾಮ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಅರಿತು ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ
ನಂತರ ರಾಮಕರ ಸ್ವರ್ಗವಾದ ನಂತರ ವಾಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ದಿವ್ಯದೇಹ ಪಡೆದು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಸುದ್ದಿ ತಾರಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎಚ್ಚತ್ತು
ಗೋಳಿಡುತ್ತ ವಾಲಿಯ ಕಳೇಬರವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಲಿಯನ್ನು
ಕೊಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲು ಎಂದು ರಾಮನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡು
ತ್ತಾಳೆ ಆಗ ರಾಮ ತಾರಗೆ ತಪ್ಪೋಸದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವಳ ಮನ
ಸ್ಸನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇಹ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಡಲು ಉಪ
ದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೋಸದೇಶದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು
ನೋಡಬಹುದು.

ದೇಹವಂದ್ರಿಯ ನಿಷಯವಾಯ್ತು ಸ | ಮೂಹವಂತಕರಣದಿಂದಲೂ
ಬಾಹಿಯಾತುಮನೆಂದು ಕಂಡಾ ತದಭಿಮಾನದಲಿ ||
ಮೋಹವಡೆಯದೆ ಬಳಿಕ ತಿಳಿವನು | ಸೋಹವೆಂದು ನಿರಾವಲಂಬಿ ನಿ
ರೀಡು ಸತ್ಯಸ್ಥಾನುಭವ ನಿರ್ವೃಂದ್ವ ನಿಜ ಪದವ || ೨೪-೩೨ ||
ನಿತ್ಯನದ್ವಯ ಶಾಂತ ನಿರ್ಮಲ | ಸತ್ಯವೇಕನಮಾಯನಕ್ರಿಯ
ಪ್ರತ್ಯಯಾದಿ ವಿಲಕ್ಷಣಿಷ್ಕಳ ನಿರಜ ನಿರವಂದ್ಯ ||
ಸುತ್ತ ಗಗನ ಶರೀರ ಚಿನ್ಮಯ | ವೃತ್ತಿದೂರನಮಿಂದ ಶಾಶ್ವತ
ವಸ್ತು ತಾನೆಂದರಿದು ಸದ್ಯನ್ಮುಕ್ತವನಂದ || ೨೫-೩೨ ||

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತಾರಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಅನ್ಯಭಾವವನುಳಿದು ಭಾವಿಸು | ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನೆಯನುಧಿಸ
ವೆನ್ನುತ್ತಿರು ಬಿಡದೆನ್ನ ನಾವುವರ್ಗವ ಕಾಲದಲೂ ||
ಮುನ್ನಿನಾ ಜನ್ಮದಲಿ ಮಾಡಿದೆ | ನೆನ್ನ ಭಕುತಿಯ ನೀನದರಿನಿಂ
ನನ್ನ ರೂಪವ ತೋರಿದನು ನೀ ಮುಂಕುತಿವಡೆಯಲಿಕೆ || ೨೬-೩೨ ||

ನಂತರ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. - ಅಂಗದ

ನನ್ನು ಮಗನಂತೆ ನೋಡಿಕೋ. ಈ ವಾಲಿಯ ಶೀರವನ್ನು ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸು ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಸುಗ್ರೀವನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ರಾಮನ ಬಳಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಪ್ರವರ್ಷಣಗಿರಿಯ ಶಿಖರದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಲೋಕ ಹಿತಾರ್ಥವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮನಲ್ಲಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಮಾರ್ಗದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

ನಿನ್ನ ಪೂಜಾರಾಧನೆಬಿಡು ಸಂ | ಪನ್ನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವು ಮುಂ
ದುನ್ನತದ ಯೋಗಿಗಳು ನಾರದ ವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ||
ಮುನ್ನ ಕಮಲಜ ಸಹಿತ ಹೊಗಳುವ | ರೆನ್ನ ಬೇಕೆನಗಿವ ಸಂ ಕರು
ಣಾರ್ಣವನೆ ರಘುನಾಥ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನಿದನೆಂದ || ೪೨-೩೩ ||
ನಿಪ್ರಸನ್ನಮುಖ ವರ್ಣವಾಶ್ರಮ | ಕೊಪ್ಪುವದ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರರಿಗೆ ಸಹ
ತಪ್ಪದುತ್ತಮ ಮುಕುತಿನದೆನಡೆ ಸುಲಭವಾಗಿಹುದು ||
ಸ್ವಲ್ಪವಾದದ ಸಕಲವೇದದ | ಜಲ್ಪದಲಿ ಪೇಳಿದುದ ಸೇವಕ
ನಿಪ್ಪ ನಿಮ್ಮನುಜಂಗೆ ಕರುಣಿಸು ಲೋಕ ಹಿತವಾಗಿ || ೪೩-೩೪ ||

ಆಗ ರಾಮ ತನ್ನ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಡೀ ಸಂಧಿಯೇ ಪೂಜಾಕ್ರಮದ ವಿವರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕರಚರಣ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಕಾಯಕ | ನಿರುತ ದೃಗು ತೃಗ್ಗಿಂಚೆ ನಾಸಿಕ
ವರ ರಸನೆ ಗುದಗುಹ್ಯ ವಾಯು ಮನಸ್ಸು ಸಹ ಬುದ್ಧಿ ||
ಪರಿಪರಿಯಹಂಕಾರ ಚಿತ್ತಾ | ಚರಿತದಪರಾಧದಹಿತಾಹಿತ
ದೊಡದಲ್ಲಾ ಕ್ಷಮಿಸು ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ ರಘುನಾಥ || ೪೪-೩೫ ||

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇದಂ ರಹಸ್ಯಂ ಪರಮಂಚ ಪಾವನಂ
ಮಯೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕಥಿತಂ ಸನಾತನಂ |
ಪಠತೃಜಸ್ತಂ ಯದಿ ವಾ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ
ಸರ್ವಪೂಜಾರ್ಥಭಾಕ್ ನ ಸಂಶಯಃ

|| ೪೫-೪೬ ||

ಇದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಇದು ರಹಸ್ಯದ ಸಾರ ಪಾಪನ | ವಿದು ಸನಾತನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ವಾ
ಭೃದಯವನು ನಿನಗಿಂಪನೆಲೆ ಸುಚರಿತ್ರ ಸೌಖ್ಯಂತ್ರ ||
ಯಾದನು ಪರಿಸಂಪನ್ನ ಕೇಳಿದ | ಗೊದಗುಗಿನ್ನನು ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ
ಸದರ ತನ್ನಯ ಭಕ್ತಿ ಮೂಲ್ಯದ ಸರ್ವರಿಗಿಂದ || ೪೦-೩೩ ||

ಸೀತಾವಿಯೋಗದ ದುಃಖದಿಂದ ರಾಮನಿದ್ದ ಇತ್ತ ಹನುಮಂತ
ಸುಖಲೋಲುಪನಾದ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ ಕೃತಘ್ನನಾಗಬೇಡ
ರಾಮ ನಿನ್ನ ಬರವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಎಚ್ಚತ್ತ ಸುಗ್ರೀವ ವಾನರ
ಪಡೆಯನ್ನು ಕರೆಸಲು ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತನ್ನ ದೂತರನ್ನು ಅಟ್ಟಿದ.

ಸೀತಾವಿಯೋಗದಿಂದ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವ ಬದೇ ಇದ್ದು
ದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹು ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ
ಸೀತೆಯರಸಲು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟವ ಇನ್ನೂ ತನಕ ಬರಲಿಲ್ಲ.
ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೇ ನೀನೊಮ್ಮೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದು
ವಿಚಾರಿಸು ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಅಂತೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು
ಸಿಬ್ಬಿನಿಂದ ಹೊರಟ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ರಾಮನ ದುಃಖದ ವಿವರಣೆ
ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಮ ಹುಲುಮನುಜರಂತೆ ನಟಿಸುವ ಪರಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಗೆ ಬಂದು ಗರ್ಜಿಸಲು ಅಂಗದ ಬೇಗನೇ ಓಡಿ
ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ
ಕೋಪದಿಂದ ಬಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬರವನ್ನು ರೂಪದ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ
ಸಮಾಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹನುಮನನ್ನು ಕಳುಹಿದ ಹನುಮ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ.
ನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ನಾವು ಕಪಿಗಳಲ್ಲವೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ

ಶಂಕಿಸುತ ನಿಲಲೇಕೆ ಬೇಗೊಳ | ಯಿಂಕೆ ಚಿತ್ತೈಸುವುದು ಕಪಿಗಳು
ಮಂಕುಗಳಲೇ ನಾವು ಬಲ್ಲೆವೆ ನಿತಿಗೀತಿಗಳ ||
ಕಿಂಕರನು ಸುಗ್ರೀವನಾತನ | ಪಂಕಜಾಕ್ಷೆಯರನು ಸಹಿತ ಕಂ
ಡಂಕಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವನು ಬಳಿಕಾವಾಚರಿಸೆಯಿಂದ || ೪೧-೩೪ ||

ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಪಟ್ಟಣದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತ
ಒಳಸೇರಿದ ಇಲ್ಲಿ ಪುರದ ವರ್ಣನೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಳಬಂದ

ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ತಾರೆ ಇದಿರುಗೊಂಡು ಸುಗ್ರೀವನ ತಾವು ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕಪಿಗಳ ಸಮೂಹ ನಾನಾದಿಕ್ಕಿಸಿದ ಬಂದ ವಿವರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಪಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಾದ್ದು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನದ ವರ್ಣನೆ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವ ತನ್ನ ಕಪಿರಜೆಯೊಡನೆ ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಸುಪ್ರಭಾಂಹಯನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಬಂದಂಥ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಅಲಿಂಗಿಸಿ ಕುಳಲ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಸುಗ್ರೀವನು ಬಂದ ಕಪಿಪಡೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ರಾಮನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಇವರೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈತ ಹನುಮ, ಈತ ಜಾಂಬವ ಕರಡಿಗಳೊಡೆಯ ಈತ ತಿಲ್ವಿಯಾದ ನಳ, ಈತ ಕದನದಲಿ ನೀಲ, ಶರಭ, ಗಂಧಮಾದನ, ಮೈಂದ, ದ್ವಿವಿದ, ಹಂಪ ಕಂಪ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಲಾತಿಬಲರು. ವೀರ್ಯಸಂಪನ್ನರು ಅಜ್ಜಿಯೇನು ಎಂಬುವನ್ನು ಹೇಳು.

ಬೆಸಸು ಬೇಗದಿ ರಾಮ ನಿನ್ನಯ | ವಶದಲಿಹರಿವರೆನಲು ವರ್ಷ

ಪ್ರಸರ ನೇತ್ರದಲಿಪ್ಪಿದನು ಸುಗ್ರೀವನನು ಬಳಿಕ ||

ವ್ಯಸನಬೆಲ್ಲವ ನೀನರದೆ ತಾ | ನುಸುರಬೇತಕೆ ಮಹಕ ಬಪ್ಪೋ

ವಸುಧಿಸುತೆಯರಕಳಿಕೆ ಕಳುಹುವುದೆಂದನಾ ರಾಮು

|| ೧೦೦-೨೫ ||

ಇದನ್ನೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ

ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವನಾಲಿಂಗ್ಯ ಹರ್ಷಪೂರ್ಣಾಶ್ರುಲೋಚನಃ |

ಪ್ರಾಪ್ತ ಸುಗ್ರೀವ ಜಾನಾಸಿ ಸರ್ವಂ ತ್ವಂ ಕಾರ್ಯ ಗೌರವಂ || ೧೦೦-೨೬ ||

ಮಾರ್ಗಮಾಣಾಫಂ ಜಾನಕ್ಯಾಂ ಸಿಯಂಕ್ಷ್ಮ ಯದಿ ರೋಚತೇ |

ರಾಮನ ಮಾತಿನಂತೆ ಕಪಿಮುಖ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಲಾಢ್ಯರಾದ ಅಂಗದ, ಜಾಂಬವ, ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಿ ಬರಲು ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣೆ ರಾಮು ತನ್ನ ಹೆಸರುಳ್ಳ

ಉಂಗುರವನ್ನು ಹನುಮನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಗೆ ಕುರುಹು ತೋರಿಸಲು ನೀಡು
ತ್ತಾನೆ ವಿಂಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಆತನೇ ರಾವಣನೆಂದು
ತಿಳಿದು ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದರು.

ಅವರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದ ಸ್ಥಳದ ವಿವರ

ಮುಷ್ಟಿ ಹತಿಯಲಿ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟಿವು | ಮಹಾ ರಾವಣನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತವೆ
ಬಟ್ಟ ಗಿರಿ ಗಂಹ ಜಾಹು ಜರಿಕೊರೆ ಮಂಕು ಮರ ಹುಳ್ |
ಗಟ್ಟ ಬೇಣವನಿರಲು ಸಿರಿವಿನು | ಕಷ್ಟ ಕಂಕಿ ಲೋಪ್ತ ತಾಲಕ
ದಿಟ್ಟ ಜೆಯಲತಿ ಚಿತ್ತ ಬಿಡಿರೆಂದೆನ್ನದರಿಸಿವು || ೧೮-೩೫ ||

ಅನರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಸಿತ್ತಾಣರಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ
ಸೀತೆಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬಾಯಾರಿದರು. ಸೀರಡಿಕೆಯನ್ನು ದೂರ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಲಾಶಯವೆಲ್ಲೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಒಂದು ಗುಹೆ.
ಯಿಂದ ಕ್ರೋಚ ಹಂಸೆಗಳು ಬರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಜಲವಿಹುದು
ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಆ ಗುಹೆಯ ಒಳಹೊಕ್ಕರು ಅಲ್ಲಿ

ಮುಂವೆ ಕಂಡರು ಜಲನ ಸುಸ್ಥಿತಿ | ಕೇಂದ್ರ ಸೀಲಾಪಮವ ದಿಹದಲಿ
ಚಂದ್ರ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದ ಮೋಲಿರೆ ವೃಕ್ಷಸಿಂಹಗಳು ||
ಮೊಂದು ಮೊದೂ ಮೋಣ ಸಮೃತ | ದಿಂದ ಮಧುರನ ಪಕ್ಷಿ ಫಲದಾ
ನಂದವಾಮ್ರೇಳಿಗಳು ಜಂಬೀರಾದಿ ಫಲಗಳಲಿ || ೨೦-೩೫ ||

ಇರಲು ಗುಹೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಂಜಿಗಳು | ಪರಿಸರಿಯ ಭೂಪಣ ಸುನಸ್ತ್ರವು
ಪರಮ ಪಾಯಸ ಭಕ್ಷ ಲಡ್ಡು ಕಪೂಪವಿದ್ದಲಿಗೆ ||
ಪರಮ ದಿವ್ಯಾನ್ನಗಳು ಸಹಿತವೆ | ಹಿರಿಯ ಕಜ್ಜಾಯಗಳ ರಾಶಿಯು
ಹೊರೆಯಲಾರೂನಿಲ್ಲ ನರರದರೊಳಗೆ ವರ್ಜಿತವು || ೨೨-೩೫ ||

ಮುಂದೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಳಾದ ಯೋಗಿನಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡರು ಆಕೆಯ ಹೇಳಿ
ಕೆಯಂತೆ ನಾನರರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಬಳಲಿ ಬಂದ
ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯ ಫಲಸಕ್ಕಾನ್ನ ತಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಂತರ ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಎಂದಳು ಬಾಯಾ
ರಿಕೆ ತೀರಿಸಿ ಬಂದ ಅವರೊಡನೆ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಈ ರೀತಿ
ಹೇಳಿದಳು-

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಮಗಳಾದ ಹೇಮೆಯೆಂಬವಳ ಸಖಿ ನಾನು ಆಕೆ ದೇಹ
ಬಿಡುವಾಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರು.

ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಕಪಿಪಡೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವದು. ಅವರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ರಾಮನ ಬಳಿ ಸೇರು ಆಗ ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನು ನಾನು ರಾಮನ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ನೀವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಗುಹೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ರಾಮನ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಿ ಅವಳು ರಾಮನ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ರಾಮನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ನಮಿಸುವನು ರಘುಕುಲ ಲಲಾಮನೆ | ನಮಿಸುವನು ಶರಾಚಾಪಧಾರಿಗೆ

ನಮಿಸುವನು ಸುಗ್ರೀವ ಸೌಮಿತ್ರೀ ಸಮೇತಂಗೆ ||

ನಮಿಸುವನು ಸುಜನಾರ್ಥಿಹಾರಿಗೆ | ನಮಿಸುವನು ಖಳಧೂರ್ತ ವೈರಿಗೆ

ನಮಿಸುವನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮರೂಪಂಗೆ || ೪೬-೩೫ ||

ಹೀಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ ಅವಳಿಗೆ ತ್ರೀರಾಮನು ತನ್ನ ನಿಜ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ ಅವಳು ರಾಮ ಸಾಲೋಕ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಳು.

ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಕಪಿಗಳು ಪುನಃ ಸೀತೆಯನ್ನರಸತೊಡಗಿ ದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸೀತೆ ಕಾಣದಿರಲು ಕಪಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾದ ಅಂಗದ ನಿರ್ವಿಣ್ಣ ನಾದ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೂ ಸೀತಾಮಾತೆಯ ಸುಳಿವಿಲ್ಲ. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಲಾರದಾವು. ಏನು ಮಾಡಲಿ ! ಸುಗ್ರೀವನಾದರೋ

ಘಾತಿಸದೆ ಬಿಡದೆನ್ನ ನಾಳೆನೆ | ಭ್ರಾತೃ ಪತ್ನಿಯ ಮಾತೃ ಸಮೆಯನು

ಪಾತಕಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲವಾತನ ಕೈಯ್ಯ ಸಾವುದರಿಂ ||

ಪೋತವನ ಬಳಿಗೈದದೇ ನಾ | ವೀತರದಲಿಲ್ಲವರು ಸಾವವು

ಯೇ ತೆರದಲಾದರು ಯೆನುತ ಕಣ್ಣೀರ ಸೂಸಿದನು || ೫-೩೬ ||

ಹೀಗೆ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂಗದನನ್ನು ಕಂಡು ಹನುಮ ಸಂತೈಸಿದ ಮತ್ತು ಹೇಳಿದ.

ವಿಚಾರ್ಯತೇ ಕಿಮರ್ಥಂ ತೇ ದುರ್ವಿಚಾರೋ ನ ಯುಜ್ಯತೇ

ರಾಜ್ಞೋತ್ಕಂಠ ಪ್ರಿಯಸ್ತಂ ಹಿ ತಾರಾ ಪುತ್ರೋತ್ಕಂಠಿ ವಲ್ಲಭಃ || ೧೦-೭ ||

ರಾಮಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾತ್ ಪ್ರೀತಿಸ್ತಯಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರವರ್ಧತೇ

ಆತೋ ನ ರಾಘವಾದ್ ಭೀತಿಸ್ತವ ರಾಜ್ಞೋ ವಿಶೇಷತಃ || ೧೧-೭ ||

ಅಹಂ ತವ ಹಿತೇ ಸಕ್ತೋ ವತ್ಸ ನಾನ್ಯಂ ವಿಚಾರಯ |

ಗುಹಾವಾಸಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭೇದ್ಯ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ನಾನೈವೈವ ಯತ್ ||
ತವೇತದ್ರಾಸು ಬಾಣಾನಾನುಭೇದ್ಯಂ ಕಿಂ ಜಗತ್ಪಯೇ || ೧೩-೭ ||

ಅದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಆವನು ಕೇಳಾ ಹನುಮ ಮೆಲ್ಲನೆ | ಮುಂದೆ ತಕ್ಕಿಸಿಯಾಗವನ ನಯ
ವಿದನು ನುಡಿದನು ನಿನಗದೇಕೀ ದುರ್ವಿಚಾರವಿದು ||
ನೊದಲೆ ಸುಗ್ರೀವಂಗತಿಪ್ರಿಯ | ನವರ ಮೇಲಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರವೆಯ ಜೀವದಪೋಲು ಕಂಡಿಹರನುಡಿಸುವು ನಿನ್ನ || ೭-೭೬ ||
ರಾಮಗಾ ಸುಗ್ರೀವಗಿಮ್ಮಡಿ | ಪ್ರೇಮ ನಿನ್ನಲ್ಲಯು ಹತ್ತಿರೆ
ನಾ ಮುವನ ಮಾಪುತ್ತಿಪೆನು ಸಂದೇಹ ಬೇಡಿದಕೆ ||
ಈ ಮಹಿಯ ಗುಹೆಯೊಳಗಿರುವೆಂ | ದೀ ಮರುಳು ವಾನರರು ನುಡಿದರೆ
ರಾಮ ಬಾಣಕಛೇದ್ಯದಡೆಯಂಬೇ ಜಗತ್ಪಯಿ || ೮-೭೬ ||

ಹೀಗೆ ಅನೂಪಾನವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ.

ಹನುಮ ರಾಮನ ಮೂಲಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಂಗದವಿಗೆ ಮಾಡಿ
ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
ಎಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಸುಖದುಃಖ
ಕಷ್ಟರಷ್ಟ ವೊದಲಾದವುಗಳ ವಿವರ ನೀಡಿ ಆತನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ
ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ

ಮುಂದಿರುವ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಪಿಗಳು ಸಂಭ್ರಾಂತರಾಗು
ತ್ತಾರೆ ರಾಮಸಾದವೇ ಗತಿ ಎಂದು ಕಪಿಗಳು ಕುಳಿತಾಗ ಮಹೇಂದ್ರ
ಪರ್ವತದಿಂದ ಒಂದು ಹೆದ್ದು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತ ಈ ಹೊತ್ತು
ತನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಬರ
ತೊಡಗಿತು. ಕಪಿಗಳು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದರು ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಲ್ಲದೇ
ನನುಗೆ ದುರ್ಮರಣ ಬಂದೊದಗಿತು. ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನುಡಿದ ಆ
ಜಟಾಯುವೇ ಪುಣ್ಯವಂತ ಎಂದಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡ
ಗಿದರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸಂಪಾತಿಯು ಜಟಾಯುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ
ಜಟಾಯುವಿನ ವಿವರ ತಿಳಿದ ಆ ಸಂಪಾತಿ ಹೇಳಿದ- ತಾನು ಆತನ ಅಣ್ಣ.
ಆವನ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯದೆ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷವಾಯಿತು ಈಗ ಆತನಿಗೆ ಉದಕಾಂ
ಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಿರಿ ನಂತರ

ನಂತರ ಸೀತೆಯ ಸುಧ್ವಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ಆತ ಹೋದನು. ಸೀತೆ ನೂರು ಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ ನನ್ನಿಗೆ ಮೃದಲೇ ಲಂಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಸೀತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಯಾವ ಸಮಯವನ್ನು ಲಂಘಿಸಿ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಕಾಣುವರೋ ಅವರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲರು. ನಾನಾದರೋ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ನನ್ನಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ ತಾನು ಚುಕ್ಕಾಲುಮುನಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ.

ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಚಂದಮು ಮುನಿಯು ಸಮಾಧಿಗೆ ಈ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಪುಣ್ಯ ತೀರವ ಬಳಿಕ ಈ ಕರ್ಮಭೂಮಿಗೆ ಜೀವಿಯು ಬರುತ್ತಾನೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರ ಸೇರುತ್ತಾನೆ ನಂತರ ರಕ್ತ ರೇತ ಇವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ (ಪುರುಷ ನಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ರಮಿಸಲು) ಕಲಲ ರೂಪ ಧರಿಸಿದ ನಂತರ ಕಾಲು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶರೀರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನಯವ ಹೊಂದುವನು. ಗರ್ಭಾವಾಸದ ನಂತರ ಯೋನಿ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರುವನು. ನಂತರ ಬಾಲ್ಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಯುವನ ಮೊದಲಾದ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖ, ಕಷ್ಟವಸ್ಥೆ ಸುಖ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವನು. ಅದರಿಂದ ಸಂಪಾತಿಯೇ ದುಃಖವನ್ನು ಬಿಡು ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಕಸಿವರರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೀತೆಯ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸು ಆಗ ನನ್ನ ಪಕ್ಕಗಳು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟುವವು ಈಗ ನೋಡಿ! ನನ್ನ ಪಕ್ಕ ಬೇರೆ ತೊಡಗಿದೆ. ನೀವು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಳೊಂಡು ಹಾರಿಹೋದನು. ಇತ್ತ ಕವಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಲಂಘಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತಾನು ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಾರುವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅಂಗದ ತಾನು ಹೋಗಿ ಬಾಬಲ್ಲಿ ಎಂದ ಆದರೆ ನೀನು ಹೋಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಜಾಂಬವ ಆತ ನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದ. ನಂತರ ಹನುಮನನ್ನು ತೋರಿಸಿ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಬರಲು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಉಸುರಿದ ಹನುಮನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಹನುಮ ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಿ

ಯಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡೇ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿದ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಕಷ್ಟಿಂಧಾಕಾಂಡ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ಇನ್ನು ಸುಂದರಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬರೋಣ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಐದು ಸರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುಂದರ ಕಾಂಡದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿಯು ನಾಲ್ಕು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನ ಸಮುದ್ರ ದಾಟುವಾಗ ಬಂದ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳ ನಿವಾರಣೆಯ ವಿಷಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಇದೆ ಕವಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹನುಮನನ್ನು ದ್ವಾದಶ ನಾಮಗಳಿಂದ ಪುತಿಸಿದ್ದಾನೆ

ಹನುಮನಂಜನೆಯಾತ್ಮ ಸಂಭವ | ಘನ ಮಹಾಬಲ ಮಾಯಾಸಂದನ

ಚನುಮಯಜ್ಞಾ ರಾಮ ಸ್ವನು ಭಬುಗುಣನ ಸಖನು ||

ವಿನಯ ಪಿಂಗಲನಮಿತ ವೀಕ್ರಮಂ | ವನಧಿಯುಕ್ತಕುಂಸಿತಶೋಕಾ

ವಿನಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪ್ರಾಣವಾತ ದಶಾಸ್ತ್ರ ದರ್ಶನ || ೨-೩೮ ||

ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಹನುಮ ಆಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ದೇವತೆಗಳು ನಾಗಮಾತೆಯಾದ ಸುರಸೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಹನುಮಂತನಿಗೆ ವಿಘ್ನವನ್ನೆಸಗಲು ಹೇಳಿದರು. ಅವಳು ಹನುಮನಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ನೀನು ನನಗೆ ಆಹಾರವಾಗಬೇಕು ಎಂದಳು.

ತೂಗಿನೋಡಳು ಬಂದು ನುಡಿದಳು | ಬಾರುವ ಹನುಮಂತ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ

ಹೋಗು ಕೊಟ್ಟರು ದೀವಿರಂಗಾಹಾರವನು ಸ್ವ || ೧೦-೩೮ ||

ಅದಕ್ಕೆ ಹನುಮನ ಉತ್ತರ

ಹಸಿವು ಘನವೆನಗೆಂದಡೆಂದನು | ವಸುಧೇಸುತೆಯನು ಕಂಡು ಪಾಘವ

ಗುಸುರಿ ವಾರ್ತೆಯ ದೂತಕ್ಕತ್ತನ ಮಾಡಿ ನಾ ಮರಳಿ ||

ಬಸುರ ಹೋಗುವೆನು ತಾಯೆ ನಿನ್ನಾ | ಗಸದ ಮಾರ್ಗವನೆನೆಗೆ ಕೊಡು ಬೇ

ಗುಸುರಬೇಡಾ ಸುರಸೆ ನಮೋ ನಮೋಯೆಂದನಾ ಹನುಮ || ೧೧-೩೮ ||

ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ ಬಾಯಿತೆರೆದೇ ಬಿಟ್ಟಳು ಹನುಮ ಬಿಳೆದ. ಆಕೆ ಮತ್ತೂ ದೂಡ್ಡದಾಗಿ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಳು. ಹನುಮ ಮತ್ತೂ

ಬೆಳೆದ. ಆಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಾದಾಗ ಬಾಯಿ ತೆರೆದಳು. ಆಗ ಹಳಸು
ಅಂಗುಷ್ಠ ರೂಪಧರಿಸಿ ಅವಳ ಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಹೊರಬಂದ. ಹೇಗೆಂದರೆ
ನಿನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆಯೇ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂದೆ ಕಾರಣ ನನಗೆ
ಮುಂದೆ ಹೋಗಗೊಡು ಅವಳು ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದು ಅಶ್ವಿನ
ದಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು ನಂತರ ಸಮುದ್ರರಾಜನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ
ಮೈನಾಕ ಸರ್ವತದಿಂದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಅಮಂತ್ರಣ ಹನುಮ ನಿಂದ
ಶಿಖರವನ್ನು ಹಸ್ತದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತಾನು ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ
ಬರುವ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ತೆರಳಿದ. ನಂತರ ಹನುಮನಿಗೆ
ಭಾಯಾಗ್ರಾಹಿಯಾದ ಸಿಂಹಿಕೆಯ ಹಿಡಿತ ವೇಗ ಪಂಗಡಾತ್ಮಕವಾದ
ಕಾರಣವನ್ನು ರಸುತ್ತು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಭಾಯಾಗ್ರಾಹಿಯಾದ ಸಿಂಹಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ
ಆಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದು ಮುಂದುವರಿದ

ಘನಂ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಹನುಮಾನಫೋ ದೃಷ್ಟಿಂ ಪ್ರಸಾರಯತ್
ತತ್ರ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಕಾಯಾಂ ಸಿಂಹಿಕಾಂ ಘೋರರೂಪಿಣಿ ||
ಪ್ರಸಾತ ಸಲಿಲೇ ತೂರ್ಣಂ ಪದ್ಮಾ ನೇವಾಹನದಾ ರುಷಾ
ಪುನರುತ್ಪ್ಲುತ್ಯ ಹನುಮಾನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖೋ ಯದೃಶ || ೩೩-೧ ||
ಅದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ

ಅರು ತಡೆದರು ತನ್ನ ವೇಗದ | ಧಾರಿಗಟ್ಟಿದರೆನಂತ ನೋಡುತ್ತ
ನೀರ ಮಾರುತಿ ಸುತ್ತ ಕಾಣದೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರೆ ||
ಘೋರ ಕಾಯದ ಸಿಂಹಿಕೆಯ ವಿ | ಕಾರ ರೂಪವ ಕೆಂಪುಧುಮುಕಿ ಸ
ಮೂರ ಅವಳನು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡುಪ್ಪರಿಸಿದನು ಮೇಲೆ || ೩೩-೩೪ ||

ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಟು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದ ಇಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೂಟ ಸರ್ವತದ
ಕೊಲ್ಲೆಯ ವರ್ಣನೆ

ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಾಕಾರ ಪರಿಕೆಯ | ಚತ್ವರದ ಮೇಗೋಟಿ ತೆನೆಗಳ
ಕೊತ್ತಳದ ಕಾಡುಗಳವಂಕದ ರೆಂಕೆ ಡೆಂಕೆಯದ ||
ಮತ್ತೆ ವಬ್ರಕನಾಟಮೊಟಿನ | ಹತ್ತ ದೋಜಿಯ ತಾಳವಿಂಡಿಗೆ
ಯತ್ತ ನೋಡಲು ಹೇಮಮಯದಟ್ಟಲ ಗೋಪುರವು || ೩೩-೩೪ ||

ರಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿನಿಂದ ಲಂಕೆಯ ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ
ಬೇಕು ಎಂದು ಅಲೋಚಿಸಿ, ರಾತ್ರೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಒಳ ಪ್ರವೇಶ
ಮಾಡಲು ಹೊರಟ. ಆಗ ಆ ಪುರದ ರಕ್ಷಣೆಯಾದ ಲಂಕೀಣಿಯು ಬಾಗಿ

ಲಲ್ಲಿ ತಡೆದಳು ಹನುಮನಿಗೆ ಹೊಡೆದಳು ಹನುಮನೂ ಅಕೆಗೆ ಗುದ್ದಿದ. ಅಕೆ ಆ ಏಟನ್ನು ತಾಳಲಾರದೇ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಳು. ಮೇಲೆದ್ದು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಳು-ವಿಷ್ಣುವೇ ರಾವಣನನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಲು ರಾಮನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬರುವ. ರಾವಣನಿಂದ ಸೀತಾಪಹರಣವಾದಾಗ ಒಂದು ಕಸಿ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಲು ಲಂಕೆಗೆ ಬರುವದು ಆ ಕಸಿಯಿಂದ ನೀನು ಸೋಲಿಸಲ್ಪಡುವಿ ಆಗ ರಾವಣನಿಗೆ ಮರಣ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ. ಎಂದು ತಿಳಿ. ಅಂತೆಯೇ ಈಗ ನಡೆಯಿತು ನೀನು ಲಂಕೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದೆ ನೀನು ಒಳಗೆ ಹೋಗು. ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಿಂದ ಪರಿವೃತಳಾದ ಸೀತೆಯಿದ್ದಾಳೆ. ರಾಮನನ್ನು ಸದಾ ನೆನೆಯು-ತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ನನ್ನ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯದ ವಿಶೇಷದಿಂದ ರಾಮನ ನೆನಪು ಬಂತು ಆ ರಾಮನ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಮಾಡಲಿ ! ರಾಮನೇ ನನ್ನ ಪರದೈವ ಎಂದು ರಾಮನನ್ನು ನೆನೆದಳು. ಇತ್ತ ಸೀತೆಯ ಹಾಗೂ ರಾವಣನ ಶರೀರದ ಎಡಭಾಗ ಅದುರಿದವು ಹಾಗೂ ಅತ್ತ ರಾಮನ ಬಲಭಾಗ ಅದುರಿ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು

ಹನುಮ ಲಂಕಾ ಪಟ್ಟಣದ ಒಳಸೇರಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸೀತೆಯರಸಿದ. ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಾಣದೆ ರಾವಣನ ಆರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಅಲ್ಲೂ ಕಾಣದೆ ಲಂಕೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಕುರುಹಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಶೋಕಾವನಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ ಅಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡ.

ವಾಸವೀಯರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕುಳಿತ | ದೀನೆಯಾಗಿರಲೇಕವೇಣಿಯ

ನಾನನದಲಿಳವಶ್ರು ಜಲ ಮಲಿನಾಂಬರಂಗಳಲಿ ||

ಜ್ಞಾನದೇವತೆಯವನಿಗಿಳಿದಂ | ತಾಪತಪ್ರಿಯ ರಾಮ ರಾಮಾ

ಮಾನಿನೀ ಬಗೆದೊರೆದಲಾಯನುತೊರಲುತಿರೆ ಕಂಡ

|| ೪೧-೩೮ ||

ರಾಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹನುಮನಿಗೆಸಂತಸ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಿಲಕಿಲಾರವ ಕೇಳಿಸಿತು ಅದೇನೆಂದು ನೋಡಲು ರಾವಣ ತನ್ನ ಸತಿಯರೊಡನೆ ಬರುವದನ್ನು ಕಂಡ ಇತ್ತ ರಾವಣನ ಮನದ ಚಿಂತೆ

ಸೀತೆಯನು ತಂದೇಸುದಿನಪ್ಪಾ | ತೇತಕಿನ್ನೂ ಬಾರ ರಾಮನು

ಘಾತಿಸಲು ತನ್ನವನು ಪುಣ್ಯವಿಹೀನ ನಾನೆಂದ .

|| ೪೪-೩೮ ||

ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ರಾವಣನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸೀತಾವ್ಯಕ್ತಿಯ
ಹೀಗೆ ಬಂದ ಕಸಿಯನ್ನು ಕಂಡ ಸೀತೆ ಕುಲಿತ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವವನ್ನು ನೋಡಿದ
ಸೀತೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ದುಃಖಿತವಂತೆ ಮಾಡುವೆ. ನಾನು ಆದನ್ನು ಕಂಡು
ರಾಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಿ. ರಾಮ ಬೇಗ ಬರಲಿ ಎಂದು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತ
ಅಶೋಕಾವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸಿಯರಿಗೆ ಸೀತೆಯು ತನ್ನನ್ನು ವಲಿಸುವಂತೆ
ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದ.

ಸೀತೆಯೂ ಕೂಡ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ತೃಣವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ರಾವಣನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಳು-ನಾಯಿಯು ಯಜ್ಞದ ಕವಸ್ತನ್ನು
ತುಡುಕುವಂತೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಂದುಬಿಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ ಈ ರೀತಿ
ಆಗುವದು.

ತೊಂದ ಸೀ ರಾಘವನಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ | ಕಂಡು ಬಾರಾಹನನ ಬಲುವನು

ದೊಡ್ಡಗಡಹನೆ ನಿನ್ನ ಶರಣಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಶರದಿಂದ ||

ಚಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ನಿನ್ನನು | ಖಂಡಿಸುವ ಬಲು ಪುತ್ರರನು ಸಹ

ಕೊಂಡು ಕೂಡಹನು ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನಯ ಸೇಯ ನಿಜ ಪುರಕೆ || ೮೯ ||

ಸೀತೆಯ ಪರುಷ ವಾಕ್ಯ ಕೇಳಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗು
ವನು ಮಂಡೋದರಿ ತಡೆಯುವಳು. ರಾಕ್ಷಸಿಯರಿಗೆ ಸೀತೆ ತನ್ನ ವಶವಾಗಿ
ವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ ರಾವಣ ಹೋಗುವನು. ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ಸೀತೆಗೆ
ಭತ್ಯನೇ ಮಾಡುವರು ಆಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಜಟೆಯು ತಾನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ
ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವಳು ರಾಮ ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು
ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು
ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು. ರಾವಣ ಕತ್ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು
ಕೊಂಡು ತೆಂಕಮುಖನಾಗಿ ಸಕಲ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಹಿತ ಹೋಗುವನು ಎಂದಿ
ತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ರಾಕ್ಷಸಿಯರು ಹೆದರಿ ಕಂಗೆಟ್ಟರು.

ಮರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹನುಮನು ರಾಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸುರಾವ್ಯವಾಗಿ
ಕೇಳುವಂತೆ ಹೇಳುವನು. ಸಂಪಾತಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಉದಧಿಯನ್ನು
ದಾಟಿ ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದು ಸೀತಾವಾತೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ
ನಾಗುವನು. ಕರ್ಣಾನಂದಕರವಾದ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಸೀತೆ ಸಂತೋಷಿತ
ಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿವೋ ಅವರು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು

ಎಂದಳು ಹನುಮ ಬಂದು ಸೀತೆಯ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತ ಸೀದೆ ಶಂಕಿತಳಾಗಿ
ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಹನುಮನೆಂದ.

ದಾಸನಾಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಗೆ | ಭಾಸುರದ ಸಂಗ್ರೀವ ಸಚಿವನು

ಬೀಸುವಾತನ ಮಗನು ಕಳುಹಿದ ರಾಮನಿಲ್ಲಿಗೆನೆ ||

ಸಾಶಯದಲೆಂದಳು ಕಪಿಯ ಕಿ | ಶ್ವಾಸ ನರ ವಾನರರಿಗಿಂತನೆ

ವಾಸುದೇವನ ಭೃತ್ಯನೆಂದನು ಸೀತೆಗುತ್ತರವು

|| ೨೪-೩೯ ||

ಪೂರ್ವ ಕಥೆಯನ್ನು ಹನುಮ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ ಸೀತೆಗೆ ನಂಬುಗೆ
ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ರಾಮ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸೀತೆಗೆ ನೀಡು
ತ್ತಾನೆ ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸೀತೆ ಬಹಳ ಹರ್ಷ
ಿಸುತ್ತಾಳೆ ರಾವಣನ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀನೇ ನೋಡಿದಿ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ
ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಅಷ್ಟರೂಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವಂತೆ
ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂದು ಕುರುಹಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಚೂಡಾರತ್ನವನ್ನು ಹನು
ಮಂತನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತು ಕಾಕಾ ರನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು
ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ನಾನೇ ರಾಕ್ಷಸರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವೆ ಎನ್ನಲು
ಸೀತೆ ಸಂತಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಹನುಮ ತನ್ನ ರೂಪವನ್ನು
ತೋರಿಸಿದ. ಸೀತೆಗೆ ಹರುಷವಾಯ್ತು ನೀನು ಬೇಗನೆ ಹೋಗಿ ರಾಮನಿಗೆ
ತಿಳಿಸು. ನಿನಗೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶುಭವಾಗಲಿ ಎಂದು ಹರಸಿದಳು ನಂತರ
ಹನುಮ ಈ ರೀತಿ ಅಲೋಚಿಸಿದ

ಬಡೆಯ ಮೂಳ್ವದ ಮಾಡಬಾರದು | ನಡೆಯ ಬಾರದು ಕಾರ್ಯವೋದನೆ

ಜಡದಧನುದುತ್ತರದವೊಲರಿಗಳ ದೇಶ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ||

ನಡೆಯನರಿತವಶದುಗುಣದಿ ತಾ ||-ಕಡಂಗಲಿತ್ತವ ತೋರಿ ಕಿಂಚಿತ್ತ

ದದಿಗ ದಶಗಳನೊಡನೆ ಮಾತಾಡ್ಯದ ಬೇಕೆಂದ

|| ೪೨-೪೦ ||

ಈ ರೀತಿ ಅಲೋಚಿಸಿ ಆ ವನವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡತೊಡಗಿದ
ಪ್ರಕಾರ ಗೋಪುರಗಳನ್ನೂ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿದ ರಾವಣನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿತು.
ಕಪಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕಳುಹಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಂತಕನ
ಮನೆಗೆದಿದರು. ಪಂಚ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ಅಕ್ಷಯ ಕುಮಾರ ಮೊದಲಾದವ
ರೆಲ್ಲರೂ ಹತರಾದರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಜಿತುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು
ಬಿದ್ದು ರಾವಣನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ

ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಹಸ್ತನು ನಿನ್ನ ಬರವೇನು ? ನಿನ್ನ ವೇಷವೇನು ?
ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಕೊಂದೆ ? ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರು ಕೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ?
ತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಹನುಮ ಉತ್ತರಿಸಿದ

ತಾನು ರಾಮನ ದೂತ ಸೀತೆಯನ್ನರಸಲು ಬಂದವನು. ನೀತಿ
ಯನ್ನು ಕಂಡೆ ಕಪೀಶೇಷ್ವರನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡೆ
ನನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ರಾಕ್ಷಸರು ಬಂದರು ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಡು.
ನಾನೂ ಹೊಡೆದೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮವಾಕ್ಯವೇ
ಗಾಗಿ ನಾನು ನಿನ್ನಿಡ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ ಆಪ್ತೇ !

ಹನುಮ ರಾವಣನಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಬಿಡು ಮನದ ಮೂರ್ಖನನು ರಾಮನ | ತೊಡಲಿಸದಿರೂ ರತ್ನಭೂಷಣ
ತಡೆಯದೇ ಭಜಿಸೈ ಮಹಾಶರಣಾಗತಪ್ರಿಯನ ||
ಪೊಡವಿಜೆಯ ನೊಲಿದಿತ್ತು ನಿನ್ನಯ | ಮದದ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಂಕ್ಷಿಸಲು ಕೂ
ತಡಗಿರಗಲನು ಕಾವನಾಶ್ರಿತ ಬಂಧು ನಿನ್ನದನು

ಹನುಮನ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ರಾವಣನು ಆತನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವಂತೆ
ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಭೀಷಣ ಆಣ್ವಾನನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಮೂತವನು
ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೂತನನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು
ರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವವರು. ಯಾರು ? ಜೀವ ಭಂಗಕ್ಕಿಂತ ಮಾನಭಂಗವೇ
ಲೇಸು ಎನ್ನುತ್ತ ಆತನ ಬಾಲವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಕಳುಹುವಂತೆ ಮನವಿಗೆ
ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೂತರು ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮನಿಗೆ
ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಯಾವದೇ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆತ ಸಂಕರ ತನ್ನ
ತನ್ನ ಬಂಧನವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಬಾಲದ ತುದಿಯ ಬಿಂಕಿಯಿಂದ ರಾಮನ
ಇದೇ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನೇ ಸುಡುತ್ತಾನೆ ಲಂಕೆ ಸುಡುತ್ತಿರುವಾಗ
ಭಯಂಕರ ದೃಶ್ಯ

ತಾತಹಾಹಾ ತರುಣ ಹಾಹಾ | ಭ್ರಾತ ಹಾಹಾ ಮಗನೆ ಹಾಹಾ
ಮಾತೆ ದಾಹಾ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟವು ಕಿಚ್ಚು ಬಲುಗಿಚ್ಚು ||
ಮಾತಿಗಗಸರವಿಲ್ಲ ದುರೆಯೋ | ಸೀತೆಯನು ಖಳತಂದು ನಮ್ಮನು
ಬೂತು ಮಾಡಿದನಕಟಕಟ ಯೆಂದುದು ಖಳವ್ಯಾತ

ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿತು ಕಿಚ್ಚು ಮಾರ್ಗವ | ನೆತ್ತಲೋಡಲು ತೆರವಾಗುವೆ
ಹತ್ತಿದರು ಪ್ರಾಸಾದ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ನಾರಿಯರು ||

ಉತ್ತಮಾಗಿಯೆ ದೇವತೆಗಳೆನೆ | ಮತ್ತೆನೋಳ್ಳರ ಕಂಗೆಡೆದರು

ಹತ್ತಿ ಹೊಡಕರಿಸಿದುದು ಸಾವಕ ಗೃಹದ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೪೦-೪೦ ||

ಹೀಗೆ ಲಂಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ-ವಿಭೀಷಣನ ಮನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು-
ಸುಟ್ಟನು ನಂತರ ಬಾಲವನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ನಂದಿಸಿ ಸೀತಾಮಾತೆ
ಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು ಮತ್ತು ರಾಮನ ಬಳಿ ಹೋಗಲು ಆಕೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ
ಯನ್ನು ಬೇಡಿದ ಆತ ಆಕೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-

ತಡವು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿ ರಾಘವ | ನಡೆಗಳನು ನಾ ಕಂಡು ಬೇಗದಿ

ಪಡೆ ಸಹಿತ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮರೊಡಗೊಂಡು ||

ದಡಿ ರಮ ಕೊಲೆ ಕರೆದು ತಡೆನೆನೆ | ನುಡಿದಳತಿ ದುಃಖದಲಿ ತನಗಾ

ಪ್ಪಣೆಯು ರಾಮನ ಪಾತಕಿಯರಿದುದದಂತೆನಿಸಿತು || ೪-೪೦ ||

ಹನುಮ ಪುನಃ ಗಗನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೊವಲಿನಂತೆಯೇ ಹೊರಟ.
ಹನುಮ ವೇಗವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹನುಮ ಸೀತೆ
ಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಂದ- ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾದರು. ಹನುಮ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಂತ
ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಪರಿಯನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದ
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ರಾಮ ಹಾಗೂ ಸುಗ್ರೀವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಾ ಎಂದು
ಹೇಳುತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಪುನಃ ಸುಗ್ರೀವನ ಬಳಿ ಹೊರಟರು. ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಮಧುವನವನ್ನು ಕಂಡು ಮಧು ಸೇವಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಅವರಿಗಾಯಿತು.
ಅಂಗದನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವಾನರರು ಮಧು ಸೇವಿಸಿದರು ನನ ರಕ್ಷಕನಾದ
ದಧಿಮುಖನು ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಸುಗ್ರೀವ
ಸಂಪ್ರೀತನಾಗಿ ಹನುಮದಾದ್ಯರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ
ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅಂಗದ ಮೊದಲಾದವರು ಕೂಡಲೇ ಸುಗ್ರೀವನ
ಬಳಿ ಹೊರಟರು ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನರಿಯಿತು.
ಹನುಮ ಸಕಲ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದ, ಸೀತೆಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದ
ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸಿದ.

ನಿಮ್ಮ ನೆನೆನೆನೆದಳಂತ ಹಗಲಿರು | ಳೊಮ್ಮೆಯೂ ನಿಜವಾರ್ತೆಯಿಂದನೆ

ರಮ್ಮ ಕರಗುವ ನಾನು ಹೋಗಿಯು ಹೇಳಲೇ ಸ್ಥಿತಿಯು ||

ಘಮ್ಮ ನೈತಹೆ ರಾಮನಂಜದಿ | ರಮ್ಮ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

ರಿಮ್ಮ ಹಾ ಪಡೆ ಸಹಿತ ಪಾತಕಿಯು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕೆ || ೪೧-೪೦ ||

ರಾಮನ ಸ್ವರೂಪದ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹನುಮ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ
ನಂತರ ಸೀತೆಯ ಚೂಡಾರತ್ನವನ್ನು ರಾಮನಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ ರಾಮನು
ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಹರ್ಷಿತನೂ ಮತ್ತು ದುಃಖಿತನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ
ಹೇಳಿದ ಮಾತು

ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವಂಗಳೆಲ್ಲದ | ನಿನ್ನವಾಗಿಯೆ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂತವೆ
ಸನ್ನತಪ್ರಿಯಯ್ಯಂ ಪು | ಪ್ರೀತನಾಗಿಂನಲೊಲಿದು ||
ಯೆನ್ನಸುವೆ ಬಾ ಯೆಂತುತ ಸು | ಪೂರ್ಣ ಪುತಕಾಶ್ರುಗಳಲಿಟ್ಟಿದ
ಲುನ್ನತೋನ್ನತ ಮಹಿಮನಾ ತನ್ನೆರಡು ಕರಗಳಲಿ || ೪೨೪೦ ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸುಂದರ ಕಾಂಡ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ
ಮೊದಲೇ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ
ಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಅಂಶ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಇದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಾನು
ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಆವತಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆರಣ್ಯ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶೂರ್ಪನಖಿಯು ರಾವಣನಿಗೆ ರಾಮನ ಸಂಗತಿ
ಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ರಾವಣ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-ರಾಮ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ ಆತ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮ ನಾನು ಅವನಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು
ಪಡೆಯುವೆ ಆತನು ಭಕ್ತಿಗೆ ಬೇಗ ಒಲಿಯುವದಿಲ್ಲ ವಿಶೋಧಭಾವದಿಂದಲೇ
ಆತನ ಬಳಿ ಸೇರುವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವದು ಹೊಸತರದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ
ರಾಮನು ಸೀತೆಗೆ ರಾವಣ ಬರುವ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ, ನೀನು ಆಗ್ನಿ-
ಯಲ್ಲಿ ಆಡಗಿರು. ಮಾಯಾಸೀತೆ ನನ್ನೊಡನಿರಲಿ. ರಾವಣನ ವಧೆಯಾದ
ಮೇಲೆ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಪುನಃ ಸೇರುವೆ ಎಂದಿತ್ತಾದಿಯಾಗಿ, ಇದು
ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ವಿಷಯ.

ಹಾಗೆಯೇ ಅರಣ್ಯ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ವಾಲಿಯು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಾಗ
ವಾಲಿ ತಾರೆ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪದೇಶ
ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯದ ತತ್ವೋಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಮಪೂಜಾ
ವಿಧಾನ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ನು ಸುಂದರ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ ಕಡಿಮೆ ಕಥೆ
ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ-ಹನುಮಂತ

ಅಂಗದಸಿಗೆ ರಾಮನ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸುವದು ಲಂಕೆಯು ರಾಮನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುವದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತತ್ವದ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕೈಕಿ ರಾಮಾಯಣಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕವಿಯು ತನ್ನ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಡೆಮಾತು, ಅಡುಸುಡಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ತಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಗಾಡೆಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

- 1 ಅಶುಚಿಯನು ಮುದನಾಯಿ ಬಯಸುವವೋಲು
- 2 ರಾತ್ರೆಯಲಿ ಬೇಕೆಂಬ ಮೊಡವೆಯ ನೇತ್ರವಿದ್ದರು ದೀಪವಿಲ್ಲದೆ ನೇತ್ರ ಗೋಚರವಾಗದಂದದಿ
- 3 ಮುಕ್ಕುವಂದದಿ ಕಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಯು
- 4 ವಳ್ಳೆ ಗರುಡನ ಮರಿಯ ತುಡುಕಿತೆ
- 5 ಅಧ್ವರ ಹವಿಯನು ತುಡುಕಿ ನಾಯ್ಕೊಡು ತೀರ ಮೇಲೆ
- 6 ಮುಂಡೆ ಬಸುರಾಯ್ತೆಂದು ಮುತ್ತೈದೆಯನು ಬಡಿದವೋಲು
- 7 ಹಾವುಗಳ ಹಡ್ಡೊದ ಪರಿಯಲಿ
- 8 ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರಿನಂದದಿ
- 9 ಮರುಳು ಮಾನವ ಮದ್ದು ಮೆದ್ದಾ ಪರಿಯ
- 10 ಹೆರೆಯ ಸರ್ಪನು ಬಿದ್ದ ಪರಿ
- 11 ನಾಯಿ ಬಂದೊಳ ಹೊಕ್ಕು ಹವಿಯನು ತುಡುಕುವಂದದಿ
- 12 ಕುಂಜರನ ಮೇಲೇರಿ ಬಪ್ಪನನೆಂಜಲಿಸುವದೆ ನಾಯಿ
- 13 ಸತ್ಸಾರದಧ್ವರ ಹವಿಯ ನಾಯ್ಕರಿ ತುಡುಕಿ ತಿಂದಂತೆ
- 14 ತುಂಬಿದ ಗಗನಕೆ ಲೋಕ ಹೊರದಂತೆ
- 15 ಹಾಹೆಗಳೆತ್ತಲಿತ್ತಲು ಸುಳಿದಡೂ ಸೂತ್ರಿಕನನುಳಿದುಂಟೆ

ಪ್ರಕೃತ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣದ ಎರಡನೇ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿ ದೊರಕಿತು. ಕುಸುಮ ತಾಲೂಕಿನ ಉರಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಉಂಚಗೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಶಿವಾ ಗಣಪತಿ ಹೆಗಡೆ, ತಮಟೆ ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರಕಿತು.

ಮೊದಲನೇ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಸದ್ಯದಭಾಗಗಳನ್ನು ತೀಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಈ ಪುಸ್ತಕವು 20|| ಉದ್ಭವಾಗಿದ್ದು 2½|| ಅಗಲವಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿ ಅಂತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಾಳೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಷರವೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಪ್ರತಿ ಬದಿಗೆ ಸುಮಾರು ೭-೮ ಸಾಲುಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರಾರಂಭವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. "ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಗುರು ಗಣೇಶ ಶಾರದಾಂಬಾಯೈ ನಮಃ || ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು" ನಂತರ ಪದ ಪ್ರಾರಂಭ. ಯುದ್ಧ ಕಾಂಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. "ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯನಮಃ | ಮಂಗಳಾನಿ ಭವಂತು"

ನಂತರ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯನಮಃ | ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಅಂತ್ಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯನಮಃ ಮಂಗಳಾನಿ ಭವಂತು || ಅಗ್ನಿ ಮೂಷಿಕ ಜೋರೇಭ್ಯೋ ಶಿವಂ ರಕ್ಷಂತು ಪುಸ್ತಕಂ || ವಿಸರ್ಗ ಬಿಂದು ಮಾತ್ರಾಣಿ ಪದ ಸಾದಾಕ್ಷರಾಣಿ ಚ | ನ್ಯಾನಾನಿ ಚಾತಿರಿಕ್ತಾನಿ ಕ್ಷಮಸ್ವ ಪುರುಷೋತ್ತಮ || ವಿಕೃತು ಸಂ | ಶ್ರಾವಣ ಶುದ್ಧ ೧೧ ಯಲ್ಲು ಗು || ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್ಟನ ಮಗ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟನ ಬರಹದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪುಸ್ತಕಂ | ಯಿತನ ಪುಸ್ತಕಮಿದಂ || ಅಂತೂ ಸುಮಾರು 150 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೃತಜ್ಞ ತೆಗಳು

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು (ತಾಳೆಗರಿ ಕೃತಿಯನ್ನು) ಕೊಟ್ಟವರು ವೆಂಕಪ್ಪ ಪರಮಯ್ಯ ಹೆಗಡೆಯವರ ಮಗ ಪರಮಯ್ಯ ಎಂಬವರು. ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞ ತೆಗಳು. ಎರಡನೆ ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟ ಶಿವಾ ಗಣಪತಿ ಹೆಗಡೆ ತಮ್ಮಟಿ ಉಂಚಗಿ ಇವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞ ತೆಗಳು. ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದವರು ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ರೂ 10.000 ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿದ ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದವರಿಗೂ ಸಿರ್ಸಿಯ ತೋಟಗಾರ್ಸ ಸೊಸ್ಯಾಟಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೂ ಶ್ರೀ ಶಿವಾ ಗಣಪತಿ ಹೆಗಡೆ ತಮ್ಮಟಿ

ಕುಮಟಾ ಇವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಈ ಕೃತಿಗೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಧನಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬಹುದೆಂಬ ಆಶೆಯಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಡ್ಲೇನೆ ಫೋಟೋಗಳೆಲ್ಲ ಗೀತಾಪ್ರೆಸ್ ಗೋರಖಪುರದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ರಾಮಾಯಣದೊಳಗಿನವು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಾ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಗಜಾನನ ಹೆಗಡೆ ವರ್ಧನ್ ಇವರು. ಇದರಂತೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ ಇವರ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿಂದಲೂ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಅವರಲ್ಲಿ ರಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಬೋಕಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಮಲ ಕಾಯ ಶಾರದಾ ಪ್ರೆಸ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ ಧಾರವಾಡ ಇವರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಭಾರ ಹೊತ್ತ “ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗಡೆ” ಇವರಿಗೂ ಇದನ್ನು ಸಲ್ಲವೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ “ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಹೆಗಡೆ” ಇವರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೂ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಓದುಗರಾದ ತಾವು ಈ ಹಿಂದಿನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದಂತೆ ಈ ಸುಂದರ ಬೃಹತ್ ಕಾವ್ಯವಾದ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸಾನಂದರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಉದಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಈ ಸವಿನಯ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

॥ ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ ॥

ಎನ್. ಕೆ. ಹೆಗಡೆ

ಸಂಪಾದಕರು

ಮೂಡಲ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಅರಣ್ಯ ಕಾಂಡ

ಜಹಾಯುಷೋ ದೀನದಶಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಪ್ರಿಯಾವಿಯೋಗಪ್ರಭವಂ ಚ ಶೋಕಂ
ಯೋ ನೈ ವಿಸ್ಮಾರ ತಸ್ಮಾದ್ರಚಿತ್ತಂ ಶ್ರೀಜಾನಕೀಜೀವನಮಾನತೋಽಸ್ಮಿ ||

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ |
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತಯೇ ನಮಃ ||೧||

ವೈದೇಹೀ ಸಹಿತಂ ಸುರದ್ಭ್ರಮತಲೇ ಹೈಮೇ ಮಹಾಮಂಟಪೇ
ಮಧ್ಯೇಪುಷ್ಪಕಮಾಸನೇ ಮಣಿಮಯೇ ವಿರಾಸನೇ ಸುಸ್ಥಿತಮ್ |
ಅಗ್ರೇ ವಾಚಯತಿ ಪ್ರಭಂಜನಸುತೇ ತತ್ತ್ವಂ ಮುನಿಭ್ಯಃ ಪರಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ಭರತಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್ ||೨||

ವಾಮೇ ಭೂಮಿಸುತಾ ಪುರಶ್ಚ ಹನುಮನ್ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸುಮಿತ್ರಾಸುತಃ
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತಶ್ಚ ನಾಶ್ವದಲಯೋರ್ವಾಯಾದಿಕೋಣೇಷು ಚ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಯುವರಾಟ್ ತಾರಾಸುತೋ ಜಾಂಬವಾನ್
ಮಧ್ಯೇ ನೀಲಸರೋಜಕೋಮಲರುಚಿಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್ ||೩||

ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜಂ ಸೀತಾಂ ಭರತಂ ಭರತಾನುಜಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಯುಸೂನುಂ ಚ ಪ್ರಣವಾಮಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೪||

ನಮೋಽಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ
ದೇವ್ಯೈ ಚ ತಸ್ಯೈ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯೈ |
ನಮೋಽಸ್ತು ರುದ್ರೇಂದ್ರ ಯಮಾನಿಲೇಭ್ಯೋ
ನಮೋಽಸ್ತು ಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಮರುದ್ಗಣೇಭ್ಯಃ ||೫||

ಚರಿತಂ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಶತಕೋಟಿಪ್ರವಿಸ್ತರಮ್ |
ಏಕೈಕಮಕ್ಷರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ ||೬||

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗಿರಿ ಸಂಭೂತಾ ರಾಮಸಾಗರಗಾಮಿನೀ |
ಪುನಾತು ಭುವನಂ ಪುಣ್ಯಾ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾನದೀ ||೭||

ಶ್ಲೋಕಸಾಗರಮಾರ್ಕೀರ್ಣಂ ಸರ್ಗಕಲ್ಲೋಲಸಂಕುಲಮ್ |
ಕಾಂಡಗ್ರಾಹಮಹಾವಿನಾಶಂ ವಂದೇ ರಾಮಾಯಣಾರ್ಣವಮ್ ||೮||

|| ಸ್ವಸ್ತಿ || ಶ್ರೀ ಗುರುಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ || ಶುಭಮಸ್ತು ||
 || ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು || ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ ||
 - || ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ವಿರಾಧನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಕರುಣಿಸಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ || ದಂಡಕಾರಣ್ಯದ ವಿರಾಧನ
 ದಿಂಡುದರಿದಾತನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟನ
 ಖಂಡಲನ ಸೌಖ್ಯವನು ಸೀತಾರಾಮ ಶುಭರಾಮ ||

ಪದ || ಶ್ರೀಗಿರೀಶ್ವರನಮರನುತಪದ
 ಭೋಗಿ ಭೂಷಣ ಭಕ್ತ ತೋಷಣ
 ಯೋಗಸುಖ ದಾತಾರನಿಂದುಕಲಾರ್ಥ ಶೇಖರನು ||
 ಭೋಗ ಮೋಕ್ಷ ಸುಖಪ್ರದಾಯಕ
 ನಾಗರುವ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ರಾಘವ
 ನಾಗಿಸಿದ್ದಾರಣ್ಯಕಾಂಡವ ತೊಡಗಿ ಪೇಳಿದನು || ೧ ||

ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ರಾಘವ
 ನತ್ರಿಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗು
 ಕುತ್ತರಿಸಿ ಮರುದಿನಸ ಮುಂದಾ ಮುನಿಯನನುವರಿಸಿ ||

ಅತ್ತ ಯಾತ್ರೆಗೆ ದಂಡಕಾನನ
 ದರ್ಭಿಯಲಿ ಮುನಿ ಸೇವ್ಯ ಸುಸ್ಥಳ
 ದೊತ್ತಿಗಾವೈದುವನನುಜ್ಞೆಯ ಯೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೨ ||

ಎಂದಡದ ಕೇಳ್ವತ್ತಿ ಮಹೆಯುಷಿ
 ಮುಂದೆ ರಾಮನ ನೋಡಿ ನಗುತಿಂ
 ತೆಂದನಾಡಿದೆ ರಾಮ ಮಾರ್ಗವ ತೋರಿಸೆಂದೆಮಗೆ ||
 ತಂದೆ ನೀನೇ ಸಕಲ ಶ್ರುತಿಮುಖ
 ದಿಂದ ಮಾರ್ಗವ ತೋರಿಯಿಹೆ ಯರ
 ವಿಂದ ರಾಮನೆ ನೀನೆ ಕಾರಣಹೇತುವೀ ಜಗಕೆ

|| ೩ ||

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಸಂಹಿತೆ
 ಯಾದಿಯಾಗಮ ಸೌಪನಿಷತಃ
 ಳಾದ ವಿರತಿ ವಿನೇಕ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನು ||
 ಸಾಧಕರಿಗೆಲಿ ರಾಮ ಮಾಯಾ
 ಪಾದಿಯಟವಿಯ ನಡುವೆ ತೋರುವ
 ನಾದಿ ಮೂರುತಿ ನಿನಗೆ ಬೇರಾರರುಹುವರು ಪಥವ

|| ೪ ||

ಆದರೂ ನೀ ನಮ್ಮ ಕೇಳಿದ
 ಡೋದುವೆನು ಲೋಕಾನುಸಾರದ
 ಹಾದಿ ಮಾತ್ರವನೆನುತ ಶಿಷ್ಯರ ಸಹಿತ ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ||
 ಹೋದನಾ ಮುನಿ ರಾಮನೊಡನೊಲಿ
 ದಾದರಿಸುತವೆ ಬಳಿಕ ರಾಘವ
 ಹೇ ದಯಾನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಯೆನುತ್ತ ಬೆಸಸಿದನು

|| ೫ ||

ಬಳಿಕ ಸೌಹಾರ್ದದಲಿ ಶಿಷ್ಯರ
 ಕಳುಹಿಯೊಡನಾಶ್ರಮಕೆ ನಡೆದನು
 ಕೆಲವು ದೂರ ಕ್ರೋಶೆ ಮಾತ್ರಕೆ ಬರಲು ಮುಂದಲ್ಲಿ ||

ಹೊಳೆ ಮಹತ್ತರವಾಗಿ ಕೂಡಿದ
ನಳಿನದೃಶನೀಕ್ಷಿಸುತ ದಾಂಟಲಿ
ಕಳುಕಿದಂದದಿ ಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯರ ಕರೆದು ಬೆಸಗೊಂಡ || ೬ ||

ಯಾವುಪಾಯಗಳಿಂದ ನದಿಯಿಂದ
ನಾವು ದಾಟುವೆನೆನಲು ನುಡಿದರು
ದೇವ ದಾಂಟುವ ದೋಡೆ ದೃಢವಾಗುಂಟರೆ ಕ್ಷಣದಿ ||
ನಾವೆ ದಾಂಟಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ನಾಚಿಯ
ಲೋವಿ ಬಹೆನೆನೆ ಬಳಿಕ ಸೀತಾ
ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಕುಳಿತನು ನಗುತ ನಾವೆಯಲಿ || ೭ ||

ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲಿ ನದಿಯನು
ಹಿಂದುಗಳೆದಾಚಿಯಲಿಳಿದು ಮುನಿ
ನೆಂದನರ ಕಳುಹಿದನು ಕರುಣದಲತ್ತಿಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ||
ಹಿಂದೆ ಮರಳಿದರವರು ರಾಘವ
ಮುಂದೆ ಘೋರಾರಣ್ಯ ಕೈದಿದ
ಲಿಂದು ಮುಖಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹಿತ ನಿಧಾನಿಸುತ ವನವ || ೮ ||

ಹೊಕ್ಕರೆತಿ ಘೋರಟವಿಯಲ್ಲಿರು
ವಿಕ್ಕಲದ ಹುಲಿಕರಡಿ ಸಿಂಹದ
ಳೆಕ್ಕಲವು ಕಾಡ್ಗೋಣ ಕಮ್ಮಾವುಗಳು ಭೀಕರದ ||
ಕರ್ಕಶದ ಜೂಜುರವ ವನದೊಳ
ಗೊಕ್ಕಿಲಿಕ್ಕುವನೇಕ ಮೃಗಕುಳ
ರಕ್ಕಸರ ಬಹುರೂಪ ಭಯ ಮೈರೋಮ ಕಮರಿಡಲು || ೯ ||

ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗಿಂದ ರಾಮನು
ಯೋಗಗಳಿ ಜತನದಲಿ ಅಟವಿಯ
ಸಾಗಬೇಕೈ ತಮ್ಮ ನಮ್ಮಯ ಬಲ ಪರಾಕ್ರಮದಿ ||

ಬೇಗ ತಿಬ್ಬನು ಧನುವಿಗೇರಿಸ
ನೋಘಶರವನು ತೊಡಿಸಿ ಹಿಡಿದೇ
ಹೋಗಬೇಕಾ ಮುಂದೆ ನಿಂದಿರು ನೀನು ಧನುವಿಡಿದು || ೧೦ ||

ಮುಂತೆ ನಾನೀ ಹಿಂದೆ ನಡುವೀ
ಕಾಂತೆ ಜಾನಕಿ ಬರಲಿ ಮೆಲ್ಲಗ
ದಂತೆನಲು ಜೀವೇಶ ಮಧ್ಯದ ಮಾಯೆಯಂದವಲಿ ||
ಆಂತೆ ಬಿಡದಿರು ಸುತ್ತೆ ದೃಷ್ಟಿಯ
ನಾಂತಿರಲಾ ಕಡೆಗೆ ದನುಜರ
ತಿಂಥಿಣೆಗಳುಂಟೆಂದು ಕೇಳಿಹೆ ದಂಡಕಾನನದಿ || ೧೧ ||

ಎಂದೆನುತ ದನುಜಾರಿಗಳು ಬರೆ
ಮುಂದೆ ಮೂವರು ಸಾರ್ಥ ಯೋಜನ
ದಿಂದ ವನವನು ಕಳಿದು ಕಂಡರು ಪುಷ್ಪರಣಿಯಲ್ಲಿ ||
ಚಿಂದದುತ್ಪಲ ಕುಮುದ ಹಂಸೆಗ
ಳಿಂದ ಶೈತ್ಯೋದಕಪಲಿರಲಾ
ನಂದದಿಂ ತತ್ಸಲಿಲವನು ಸೇವಿಸಿದರೀಕ್ಷಿಸುತ || ೧೨ ||

ಸಲಿಲ ಪಾನಗಳಿಂದ ದಗೆಯನು
ಕಳೆದು ತತ್ಸನ್ನಿಧಿಯ ವೃಕ್ಷದ
ನೆಳಲನಾಶ್ರಿಸಿದ್ದ ವಂದರೆ ನಿಮಿಷವಷ ರೊಳು ||
ಘಳು ಘಳಿಸುತಿದಿರಿನಲಿ ಬೇಗದಿ
ಬಲು ಮಹಾ ಧೋರಾಂಗ ವದನ
ಕೃಳಿಸುವತಿ ಭೀಕರದ ದಾನವ ಬಂದನಾಸ್ಥಳಕೆ || ೧೩ ||

ಕರಿಕುವರಿದಂಗಭವಯಾನನ
ದುರಿನ ದಾಡೆಯ ಬಿಟ್ಟ ಕಂಗಳ
ತೆರಹುದೊಗಲಿನ ಜೋಲ್ತ ಮೈಗೂದಲಿನ ಮೊರಗವಿಯ ||

ಧರಿಸಿಲು ಶೂಲದಲಿ ನಗರುಗ
ಳಿರಿದೆಡದ ಹೆಗಲದ್ದಿ ಬಾಯಲಿ
ತುರುಕಿ ಮಹಿಷವ್ಯಾಘ್ರವನು ಗರ್ಜಿಸುತ ನಡಿತಂದ || ೧೪ ||

ಮತ್ತನೇಕ ಮೃಗೌಘ ಗಜವನು
ತುತ್ತು ಗೊಳುತೈತರಲು ರಾಘವ
ನೊತ್ತಿನನುಜಗೆ ತೋರಿದನು ನೋಡತಿ ಭಯಂಕರದ ||
ಮೃತ್ಯು ದಾನವ ಬಂದನದೆಕೊ ಭ
ಯಸ್ಕರಿಗೆ ಬೀರುವನು ಸಜಿ |
ಕೃತ್ಯ ಧನುವಿಂದಿರು ಬೆದರದಿರು ಸೀತೆ ನೀನೆಂದ || ೧೫ ||

ಧಿಟ್ಟ ರಾಘವನಿದಿರಿಸಲಿ ಹಿ
ಮೈಟ್ಟದಚಲ ಸಮಾನನಾಗಿರೆ
ಮುಷ್ಟಿ ಶರಚಾಪವನು ಕೊಂಡಂಗನೆಯನುಜ ಸಹಿತ ||
ದುಷ್ಟ ದಾನವ ನೋಡಿ ಹಾಯೆನು
ತಟ್ಟ ಹಾಸವ ಮಾಡಿ ಮುರಿವುತ
ಬೆಟ್ಟವನು ಹಾರೈಸಿ ಭೀಕರ ನುಡಿಯಲಿಂತೆಂದ || ೧೬ ||

ಅರೆಲವೊ ಶರಚಾಪ ವರ ತೂ
ಣೀರ ವಲ್ಕಲ ಜಟೆಯ ಧರಿಸಿದ
ಮಾರಸನ್ನಿಭ ಬಾಲರಂಗನೆ ಸಹಿತ ಮುನಿಯಂತೆ ||
ಸೇರಿದಿರಿ ವನಕೇನು ಕಾರಣ
ಮೂರುಬರಿದಾ ತನ್ನ ತುತ್ತಿನ
ಗೋರೆಯಣಲಿಗೆ ಸರ್ಪ ಸಂಕುಲ ಘೋರ ಕಾನನಕೆ || ೧೭ ||

ರಕ್ಕಸನ ನುಡಿಗೇಳಿ ರಾಘವ
ನಕ್ಕು ನುಡಿದನು ನಾನು ರಾಮನು
ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಯೆಂಬಾತನೀತನು ತನಗೆ ಹಿತವಂತ ||

ತಕ್ಕ ಸತಿ ತನಗಿದಕೆ ಜಾನಕಿ
ಹೊಕ್ಕೊಡವಿಗೆ ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಗೆ
ರಕ್ಕಸರ ನಿಮ್ಮಿಂದವರನು ಸವರಲೋಸುಗರ || ೧೮ ||

ಕೇಳಿ ರಾಮನ ಮಾತ ಕೋಪ ಚ
ಥಾಲಿಸಿತು ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಕೆತ್ತನು
ಸಾಲವೃಕ್ಷವನಟ್ಟಿ ಹಾಸವ ಮಾಡಿ ಭುಜ ಹೊಯ್ದು ||
ಕೇಳಿದರಿಯಾ ರಾಮ ತನ್ನ ಕ
ರಾಳ ದೈತ್ಯ ನಿರಾಧನೆಯಾದ
ಕಾಲಮ್ಮ ತ್ಯುಕಣಾ ಜಗತ್ರಯವರಿಯದೇ ಯಿಂದ || ೧೯ ||

ಹೆಸರ ಕೇಳಿಯೆ ಮುನಿಗಳೇ ವನ
ವಸತಿಯನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲರೋಡಿದ
ರಸನು ವಿಕ್ರಮ ನಾಸು ನೀನೀಕ್ಷಣವೆ ಬದುಕುವಡೆ ||
ಶಶಿಮುಖಿಯನಿತ್ತಾಯುಧಗಳ
ಬಿಸುಟು ಹೋಗದಡೀಗ ನುಂಗುವೆ
ನುಸಿ ತನಗೆ ನೀವೆನುತ ಸೀತೆಯ ತುಡುಕೆ ಹರಿತಂದ || ೨೦ ||

ಬರಲು ನಸುನಗುತ್ತೊಂದು ಬಾಣದಿ
ಕರನ ಕಡಿದಿಡುಕಿದನು ರಾಘವ
ನುರವಣಿಯ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಮತ್ತೈತರಲು ಸಮ್ಮುಖಕೆ ||
ಹರಿದು ಬರುತಿರೆ ಮತ್ತೆ ರಾಮನು
ಚರಣವೆರಡನು ಬಾಣವೊಂದರ
ಲುರುಳೆಗಡಿದರೆ ಬಿಡ್ಡನದ್ಭುತದಿಂದಲಾ ದೈತ್ಯ || ೨೧ ||

ಬಿಡ್ಡನಿಲದಲಿ ಸರ್ಪನಂದದ
ಲದ್ವಿ ಸನ್ನಿಭನೊಡೆದು ಬಾಯನು
ಹೊದ್ದಿ ರಾಮನ ನುಂಗಲೆಂದೈತರಲು ರಾಘವನು ||

ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರ ಬಾಣವ
ತಿರ್ದಿ ತಲೆಯನು ಕಡಿಯೆ ರಕುತಗ
ಳಿಡ್ಡೆನೆಗೆ ಕಡಲಿಡಲು ಕೆಡದುದು ಮುಂಡವುರುಳುತ್ತ || ೨೨ ||

ಧರಣಿಸುತೆ ಬಂದಸ್ತಿದಳು ರಘು
ವರನನಾಕಾಶದಲಿ ದಿವಿಜರು
ನೆರೆದು ಗಂಧರ್ವಪ್ಪ ರೋಗಣ ಗರುಡ ಕಿನ್ನರರು ||
ಹರುಷದಲಿ ಹೊಗಳುತ್ತ ರಾಮನ
ನರಳ ಮಳೆ ದುಂದುಭಿಯ ಶಂಖೋ
ತ್ತರದ ಗೀತವಲೋಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಜಗನ್ಮಯನ || ೨೩ ||

ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾಕ್ಷಣ ವಿರಾಧನ
ಶರಿದಿಂದಿವ್ಯಾಂಗ ವಿದ್ಯು
ಸ್ಪುರಿತ ಭೂಷಣ ಮಕುಟ ಹಾರಾಂಬರದ ಕುಂಡಲದ ||
ಪರಮ ರೂಪೋದಾರದಂಬರ
ತರಣಿ ಮಂಡಲದಂತೆ ಹೊರವಂ
ಟಿರಗಿದನು ಬಂದಾ ರಘೂತ್ತಮನಂಘ್ರಿ ಕಮಲದಲಿ || ೨೪ ||

ಮಣಿ ಮಣಿದು ದಂಡಪ್ರಣಾಮದ
ಲೆಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ರಾಮ ಚರಣದಿ
ದಣಿಯೆ ನೋಡುತ ಹೊಗಳಿದನು ಗದ್ದದ ಗಳಾಕ್ಷರದಿ ||
ಪ್ರಣತ ಜನ ಭಯಹಾರಿ ನಾರಾ
ಯಣ ಕೃಪಾಕರ ದೀನ ವತ್ಸಲ
ಗುಣಗಣಾಢ್ಯ ಚರಿತ್ರ ಸುಸ್ಥಿತವಕ್ತ್ರ ಶುಭಚರಿತ || ೨೫ ||

ರಾಮ ರಾಜೀವಾಕ್ಷ ಸನ್ನತ
ಕಾಮಧೇನುವೆ ಚಿತ್ತವಿಸು ಸು
ತ್ರಾಮ ಲೋಕದಿ ಮುನ್ನ ನಾ ವಿವ್ಯಾಧರಾಂಹಯನು ||

ಸೋಮಜಿತ ಸಂಕಾಶನಾಗಿರ

ಲಾ ಮುನಿಪ ದುರ್ವಾಸ ಕೋಪ

ಸ್ತೋಮ ಮೂರುತಿ ಶಪಿಸಕಾರಣದಿಂ ದನುಜನಾದೆ

|| ೨೬ ||

ಇಂದು ತನ್ನಯ ಶಾಪವಲೆಯನು

ತಂದೆ ಕಳಚಿದೆ ನಿನ್ನ ಕಂಡ

ಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಿನ್ನಿನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪದಾಂಬುಜದ್ವಯವ ||

ಎಂದು ವಗಲದೆ ನೆನೆದು ಸುಖದಲಿ

ದಂದುಗದ ಭಯಭವನ ಗೆಲಿದಾ

ನಂದ ಶಾಂತಿಯ ಪಡೆವ ಮತಿಯನೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ

|| ೨೭ ||

ಅನ್ನು ದಿನವೆಡಬಿಡದೆ ಕಾಮುಜ

ಗನ್ನಿವಾಸ ಮುಕುಂದ ಮಾಧವ

ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜ ನೃಸಿಂಹಾನಂತ ಮುರವೈರಿ ||

[ಚನ್ನಿಗನೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನೆ

ನನ್ನ ಕರ ಮೇಣ್ ಶಿರವು ನಿನ್ನಯ

ಉನ್ನತಾಮಳ ಚರಣಯುಗಳದ ಸೇವೆಯಲಿ ನಿಲಿಲಿ

|| ೨೮ ||

ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ನೀನು ಮಾಡಿ

ಧುನ್ನ ತಾಮಳ ಚರಿತ ಸುಧೆಯನು

ವರ್ಣಿಸುವಗಾವೆಡೆಯಲಿನ್ನೋನ್ಮದಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ||

ಧನ್ಯರಾಗಿದ್ದುದನು ತನ್ನಯ

ಕರ್ಣ ಪುಟದಲಿ ತುಂಬಿ ಕೇಳು

ತ್ತನ್ಯ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳದಂದದಿ ಕರುಣಿಸೆನಗಿಂದ

|| ೨೯ ||

ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳ ತಂದೀ

ಹಸ್ತ ನಿನ್ನನೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತವೆ

ನಿತ್ಯ ಸೇವೆಯಲಿರಲು ಬೇಕಡಿಗಡಿಗೆ ನಿನ್ನದಿರ ||

ಮಸ್ತಕವು ನಮಿಸುತ್ತಿರಲು ಬೇ
ಕೆತ್ತಲೇನೂ ನೆನೆಯದೆನ್ನಯ
ಚಿತ್ತ ನಿನ್ನನೆ ನೆನೆವ ಮತಿಯನೆ ಕರುಣಿಸುವುದೆಂದ || ೩೦ ||

ನೀಲ ಮೇಘನಿಭಾಂಗ ಸಮಸುರ
ಪೋಲ ಸುಸ್ಥಿತದಂತ ಪಜ್ಜಿಯ
ಭಾಳದೀಶ ಸ್ವೇದ ಬಿಂದು ಜಟಾ ವಿರಾಜಿತದ ||
ಲೋಲನೇತ್ರದ ಶರಧನುರ್ಧರ
ಬಾಳ ಕರ ವಲ್ಕಲ ವಸನ ಸುವಿ
ಶಾಲ ಸೀತೆಯು ಸಹಿತವೆಸೆದಿರು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲಿ || ೩೧ ||

ಜಯತು ಭಗವಾನಂತ ಮಹಿಮನ್ನೆ
ಜಯ ವಿನಷ್ಟಜ್ಞಾನೆ ಮೂರುತಿ
ಜಯತು ವಾತ್ಸಾರಾಮ ಸೀತಾರಾಮ ಸಿರಿರಾಮ ||
ಜಯತು ಮಾಂ ಪರಿ ಪಾಹಿ ರಾಘವ
ಜಯತು ನಾ ಮರೆವೊಕ್ಕೆನಖಿಳಾ
ಶ್ರಯನೆ ಗತಿ ತನಗೆನುತ ವಿದ್ಯಾಧರ ನಮಿಸುತ್ತಿದ್ || ೩೨ ||

ಎಲೆ ರಘೂತ್ತಮ ದೇವಲೋಕದ
ನೆಲೆಗೆ ಹೋಹೆನು ತನಗನುಜ್ಞೆಯ
ಸಲಿಸು ಮುಂಡೆಂದೆದು ನಿನ್ನಯ ಮಾಯೆ ತನ್ನವನು ||
ಋಷಿವಿಡಿಯದಂದದಲಿ ಕರುಣದಿ
ಸಲಹೆನಲು ನೆರೆ ನೋಡಿ ರಾಘವ
ನೊಲವು ಮಿಗಿಲೆಂತೆಂದನಾ ವಿದ್ಯಾಧರಂಗೊಲಿದು || ೩೩ ||

ಆಯಿತ್ತೆನು ವರವನೆನ್ನಯ
ಮಾಯೆ ನಿನ್ನನು ಮುಟ್ಟದಂತೆನ
ಪಾಯದಿಂದಿನ್ನಂಘ್ರಿಯುಗವನು ಕಂಡೆ ನಿನಗೀಗ ||

ಆಯಿತೆಂದರಿ ಮುಕುತಿ ಸುಖವ
ತಾಯ ಭೋಗವನುಣ್ಣು ವಿಷಯದ
ಲಾಯ ಕಾಡದು ತನ್ನ ಪದ ಪರಿನಿಷ್ಕರಂಗಿಂದ || ೩೪ ||

ದುರ್ಲಭವು ಮತ್ಪಾದಯುಗಳದ
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂಬುದ
ದೆಲ್ಲರಿಗೆ ದೊರಕುವುದೆ ಲೋಕದಲಾರಿಗಾದರೆಯು ||
ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷದೊಳಗು
ಬುಳ್ಳವಗೆ ಮದ್ಯಕ್ತಿ ದೊರಕಿದ
ಡಿಲ್ಲ ಭವ ಬಳಿಕವಗೆ ಪಡೆವನು ಮೋಕ್ಷ ಸಂಪದವ || ೩೫ ||

ಆ ಮಹಾ ರಾಕ್ಷಸ ವಿರಾಧನು
ಭೀಮಶಾಪವ ಗೆಲಿದನಾ ಶ್ರೀ
ರಾಮನಿಂದನೆ ಪಡೆದು ನಿಧನನ ವರವನೆರೆ ಲಭಿಸಿ ||
ತಾ ಮೊದಲ ವಿದ್ಯಾಧರತ್ವವ
ನೇಮಗಳ ಲಭಿಸಿದನಿದನು ಕೇ
ಳ್ದಾ ಮಹಾತ್ಮರು ಪಡೆವರವಿಳಿಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಂಪದವ || ೩೬ ||

ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರ ಗಿರಿಜೆಗೆಂದೀ
ರಾಮ ಚರಿತದ ಸಂಧಿಯಿಪ್ಪ
ಶ್ರೀ ಮಹಾಧ್ಯಾಯದಲಿ ಪದಕೃತಿ ಧೃತಿಯ ಸಂಜ್ಞೆಗಳು ||
ನಾಮರೂಪ ವಿದೂರ ನಿರ್ಗುಣ
ಧಾಮ ನಿಜ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ ನಾತ್ಮಾ
ರಾಮ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೈಸಿಂಹ ಸಲಹೆಮ್ಮ || ೩೭ ||

ಅಂತೂ ಸಂಧಿ ೨೦ ಕ್ಕೆ ಪದ ೮೫ ಕ್ಕೆ
ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಇಸ್ವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಶರಭಂಗ ಮುನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ, ಅಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸ

ಸೂಚನೆ ॥ ಮುಕುತಿಯನು ಶರಭಂಗ ಮುನಿಗೆ
ತ್ತಕುಟಿಲ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಋಷಿಗಳ
ನಿಕಟವೆಲ್ಲವ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನಗಸ್ತ್ಯನಾಶ್ರಮದಿ ॥

ಪದ ॥ ದೇವಿ ಕೇಳು ವಿರಾಧಗಿತ್ತಾ
ದೇವ ಲೋಕವ ರಾಮ ಸೀತಾ
ದೇವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಶರಭಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆದಿ ॥
ದೇವನದನಂತಿರಲು ಕಂಡನು
ಕೋವಿದನು ಶರಭಂಗನಿದಿರಲಿ
ಭಾವದೂರನ ಬರವ ಜಾನಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನ್ವಿತನ ॥ ೧ ॥

ಎಡ್ಡು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದಿರಲು ಬಂ
ದದ್ವಯಂಗಾಸನವನಿತ್ತನು
ಹೃದ್ಯ ಪೂಜಾತಿಥ್ಯ ಸತ್ಕಾರಗಳನು ಮಾಡಿ ॥
ಇದ್ದ ಫಲ ಪಕ್ವಾನ್ನ ಭಕುತಿಯ
ಬದ್ಧ ಹೃದಯನು ಕೊಟ್ಟು ಶರಣದ
ಯಾದ್ರ್ಫನಯನನ ನೋಡಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿದನು ಮುನಿಪ ॥ ೨ ॥

ನಿನ್ನ ದರುಶನಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂ ತಾ
 ನಿನ್ನವರ ತಪದಿಂದ ನೆನೆವು
 ತನ್ನವರ ವಿರುದ್ಧಿ ಯೆಲೆ ಜಗದೀಶ ತನಗಿಂದು ||
 ಸನ್ನಿಹಿತನಾದೆ ಯೆಲೆ ತಪಸಿನ
 ಲೆನ್ನಲುಳ್ಳ ಫಲಂಗಳೆಲ್ಲವ
 ನಿನ್ನಲರ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವೆ ನಾನೆಂದ || ೩ ||

ಎಂದು ತನ್ನ ಮಹಾ ಸುಪುಣ್ಯದ
 ವೃಂದವನು ರಾಮನಲಿ ವಿರತಿಯ
 ಲಿಂದು ಯೋಚಿಸಿ ನಮಿಸಿ ಸೀತಾರಾಮ ಚರಣದಲಿ ||
 ಮುಂದೆ ಚಿತಿಯಗ್ನಿಯಲಿ ಮಾಡು
 ತ್ತಿಂದ ನಾಗಳಿಯಪ್ರಮೇಯ ಮು
 ಕುಂದ ರಾಮನನೊಳ ಹೊರಗೆ ತನ್ಮಯದಲೀಕ್ಷಿಸುತ || ೪ ||

ಸಕಲ ಹೃದಯಾಧ್ಯಕ್ಷನಬುಜಾಂ
 ಬಕನ ದೂರ್ವದಳಾಭತನು ಮೇ
 ಚಕ ಜಟಾ ಚೀರಾಂಬರನ ಸೀತಾ ಸಮನ್ವಿತನ ||
 ಭಕುತಂಜಿತ ಕಾಮಧೇನುವ
 ನಕುಟಲನ ನಿನ್ನವರ ನೆನೆದೆನು
 ಪ್ರಕಟನಾದೈ ರಾಮನುಜ ಸಹ ಭಾಪುರೇ ಯೆಂದ || ೫ ||

ಅನ್ಯ ಚಿಂತೆಯನುಳಿದು ನಿನ್ನನೆ
 ಯಿನ್ನವರ ನೆನೆದಿದ್ದೆ ಯಿಗ ಪ್ರ
 ಸನ್ನನಾದೈ ರಾಮ ಸೀತಾದೇವಿ ಸಹವಾಗಿ ||
 ವಂದಿಯಲಿ ತಾನೀಗ ದೇಹವ
 ನಿನ್ನಿ ದಿಲೇ ಬೇಳಿ ಗಮಿಸುವೆ
 ನುನ್ನತದ ನಿರ್ಮಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ ಲೋಕವನು || ೬ ||

ಸೀತೆ ವಾಮಾಂಕದಲಿ ಮೇಘ
ದ್ಯೋತ ವಿದ್ಯಾವಿನಂತೆಸೆವ ಸಾ
ಕೇತನಾಥನೆ ಹೃದಯದಲಿ ನೆಲಿಸಿರಲೆನುತ್ತೊಳಗೆ ||
ಜ್ಯೋತಿಯಂತಿರೆ ಕಂಡು ಹೊರಗು
ದ್ವೂತವಾಗಿಯು ಕಂಡು ದೇಹವ
ವೀತಿ ಹೋತ್ಯಗೆ ಬೇಳೆ ಬಿಡ್ಡನು ಪಂಚ ಭೌತಿಕವ || ೭ ||

ಅಳಿದು ತನುವನು ದಿವ್ಯದೇಹವ
ತಳೆದು ಸಂದನು ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ
ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದು ದಂಡಕಾನನವಾಸಿ ಮುನಿ ನಿವಹ ||
ಅಳಿದು ಶುಭಂಗಾವಸಾನದ
ಬಳಿಯಲೀ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಲಲನೆ ಸಹಿತರೆ ಕಂಡರಾ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ || ೮ ||

ನೋಡಿ ಮಾಯಾ ಮನುಜ ರೂಪದ
ಗೂಢ ಸರ್ವಾಂತಸ್ಥನನು ನೆರೆ
ರೂಢಿಯಲಿ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕೆ ಹರುಷದಲಾಶಿಯೋಕ್ತಿಯನು ||
ಮಾಡಿ ಕೈ ಮುಗಿದೆಂದರಜ ನೀ
ರೂಢಿ ಭಾರವ ಕಳೆಯಲೆಂದೇ
ಬೇಡಿ ಧರಿಸಿದೆ ಚಾಪ ಶರವಿದನವತರಿಸಿ ಧರೆಗೆ || ೯ ||

ನಾವು ಬಲೆ ವು ನಿಷ್ಣು ನೀ ಶ್ರೀ
ದೇವಿ ಜಾನಕಿ ಶೇಷ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ದೇವ ಭರತನು ಶಂಖ ಶತ್ರುಘ್ನಾಂಕನೇ ಚಕ್ರ ||
ದೇವರಾಜರ ಸವರಲಿಳಿದಿರಿ
ನೀವು ರಾಘವಯಿಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳ
ನೋವ ಕಳೆಯೆ ಸಮರ್ಥನಹೆ ನೀನೆಂದು ಹೊಗಳಿದರು || ೧೦ ||

ಬಂದು ನೀ ನಮಾಶ್ರಮಂಗಳ
 ನಿಂದುಮುಖಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ನಲ
 ವಿಂದವೆಲ್ಲವ ನೋಡಿ ಪಾವನ ಮಾಡಿ ಬಳಿಕೆಮಗೆ ||
 ಇಂದು ನಿಜ ಕೃಪೆ ದೃಢವಹುದು ಯೆನು
 ತಂದು ಕರನುಟದಿಂದೆಗೆ ರಘು
 ನಂದನನು ಬಳಿಕೈದಿದನು ಮುನಿಕರದೊಡನೊಲಿದು || ೧೧ ||

ಬರುತ ರಾಮನ ನೋಡಿ ವನದಲಿ
 ಹರಿದುಬಿಡಲುಗಳದಾರದೆಂದೆನೆ
 ಮರಳಿ ನುಡಿದರು ರಾಮ ಕೇಳಿವು ಮುನಿಗಳೆಲುಗುಗಳು ||
 ದುರುಳ ರಾಕ್ಷಸರಿಲ್ಲ ಚುಸುತ
 ಪರಮತತ್ತ್ವ ಸಮಾಧಿ ನಿಷ್ಕರ
 ಮುರಿದು ತಿಂದವರೆಲುವು ತಲೆಯೋಡಿದುಕಿ ಬಿಡುಡಿದರು || ೧೨ ||

ಕೇಳಿ ಮುನಿಗಳ ದೈನ್ಯ ಭಯವ ಕೃ
 ಪಾಳು ರಾಕ್ಷಸರುಳಿದುದಂದದಿ
 ಕಾಲಗಟ್ಟುವನೆಂದು ಮಾಡಿದನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನು ||
 ಲೋಲಲೋಚನೆ ತಮ್ಮ ಸಹ ಮುನಿ
 ಜಾಲ ಪೂಜಿತನಾಗಿ ವನದೊಳು
 ಬೀಳುಗೊಟ್ಟನು ಕೆಲವು ವರುಷವ ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದಿ || ೧೩ ||

ಎಲ್ಲ ಋಷಿಯಾಶ್ರಮಗಳನು ಕ್ರಮ
 ದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ ಮುಂದೆ ಬರಬರ
 ಲಲ್ಲಿ ಋಷಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತನೊಬ್ಬ ಸುತೀಕ್ಷಣಾಂಹಯನ ||
 ಸಲ್ಲಲಿತದಾಶ್ರಮದ ವನದೊಳ
 ಗೆಲ್ಲ ಋಷಿಗಳ ಸರ್ವ ಕಾಲದ
 ಟಿಲ್ಲರಿಗೆ ಸುಖವಾದ ವನವನು ಕಂಡನಾ ರಾಮ || ೧೪ ||

ವರ ಸುತೀಕ್ಷಣ ರಾಮ ಮಂತ್ರೋ
 ಚ್ಚ ರಣ ನಿಷ್ಕನಗಸ್ತ್ಯ ತಿಷ್ಠನು
 ಬರವ ಕೇಳಿದಿರಾಗಿ ಬಂದಾ ರಾಮಚಂದ್ರಂಗೆ ||
 ಕರೆದು ತಂದಾದರದಿ ಪೂಜಿಸಿ
 ಹಿರಿದು ಭಕುತಿಯಲಶ್ರು ಜಲದಲಿ
 ಕರಗಿ ಕರವನು ಮುಗಿದು ಮಗುಳಂತೆಂದನಾ ಮುನಿವ || ೧೫ ||

ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರ ಸುಜಾಪಕನು ನಾ
 ನಿನ್ನನೆಂತ ಗುಣ ಪ್ರಮೇಯವ
 ವರ್ಣಸುವನೆಂತಜಭವಾರ್ಚಿತಪಾದ ಪೀಠನನು ||
 ಉನ್ನತದ ರಾಮಾಭಿ ರಾಮ ಭಿ
 ವಾರ್ಣಯೋತ್ತರಂಘ್ರಿ ಕಮಲನ
 ನಿನ್ನ ದಾಸರ ದಾಸ ನಾನೆಂದನು ಸುತೀಕ್ಷಣನು || ೧೬ ||

ಮತ್ತಿ ನಿನ್ನಯ ಮಾಯೆಯಿಂದವೆ
 ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರ ಗೃಹಧನ
 ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಂಧು ಪ್ರಮುಖ ಭವದೀ ಹಾಳು ಕೂಪದಲಿ ||
 ರಕ್ತ ಮಲ ಮೂತ್ರಾದಿ ಪಣ್ಣಲ
 ಯುಕ್ತ ಪಿಂಡದಿ ಮೋಹ ಪಾಶವು
 ಸುತ್ತಿ ಬಿದ್ದಿಗೆ ಬಂದು ಮೃದೋಡಿದೆಯಲಾ ಯಿಂದ || ೧೭ ||

ನೀನು ಸರ್ವ ಹೃದಾಂತಗತ ವಿ
 ಜ್ಞಾನಮಯನಾದಡೆಯು ಕಳೆಯರು
 ದೀನರೇ ನಿಜಮಂತ್ರ ವಿಮುಖರು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯನು ||
 ಸ್ವಾನುಭವ ನಿಜಮಂತ್ರ ಜಾವಕ
 ರೇ ನಿರಾಕರಿಸುವರು ಮಾಯೆಯು
 ನೀನು ಫಲವನು ಕೊಡುವೆ ಸೇವಾ ಸ್ವಾರ್ಥಕನುಗುಣವ || ೧೮ ||

ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳಿ
 ಗೇಕ ನೀ ಮಾಯೆಯಲಿಯಜಹರಿ
 ಯಾ ಕಪದಿಯೆನಿಪ್ಪುವಾಧಿಯ ಗುಣದಿ ತೋರಿದಡೆ ||
 ಲೋಕ ಲೋಚನ ಭಾನು ಪಾತ್ರಾ
 ನೀಕ ಜಲ ಭಿನ್ನದಲಿ ಹೊಳೆದಂ
 ತೇಕನರಿದಡೆ ಬಯಲು ಕಾಂಬುದು ಭಿನ್ನರಿಂಗಿಂದ || ೧೯ ||

ಇಂದು ತನ್ನ ತಪಃ ಫಲಾಫಲ
 ಬಂದವೀ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಕಮಲ
 ದ್ವಂದ್ವಗೋಚರನಾದ ನೀ ದೃಗ್ರೂಪವೆಲ್ಲರಲಿ ||
 ಒಂದೆ ಸಮನಾಗಿದ್ದಡೆಯು ನೀ
 ನೊಂದು ಮಂತ್ರದಿ ಪೂತ ಹೃದಯರ
 ನಿಂದು ಮಂಡಲಂತೆ ಬೆಳಗುವೆ ಸುಪ್ರಸನ್ನದಲಿ || ೨೦ ||

ಕಂಡೆನಲ್ಲೆ ರಾಮ ನಿಜಪದ
 ಪುಂಡರೀಕನ ರೂಪ ರಹಿತಾ
 ಖಂಡ ಚೆನುಮಯನಾದರೆಯು ಮರ್ತ್ಯಾ ವಿಡಂಬನದಿ ||
 ಮಂಡನದ ಮಾಯೆಯಲಿ ನೀ ತನು
 ಗೊಂಡು ನಟಿಸುವ ಮಾನುಷಾಂಗದ
 ಗಂಡುತನವಿದನಾವನುವನು ನಿಜ ವಿಹಾರವನು || ೨೧ ||

ಕೋಟಿಕಂದರ್ಪಾಂಗ ಸುಭಗ ಕೆ
 ರೇಜ ಜಟಿಗಳ ವಲ್ಕಲಾಜಿನ
 ಶಾಟಿಗಳ ಕನುನೀಯ ಚಾಪ ಶರಾಸಿಯಿಂದೆಸೆವ ||
 ನೋಟದಿಂದಾಶ್ರಿತರ ತಾಪದ
 ತೋಟದೆಗೆನ ಕೃಪಾದ್ರೃ ನಯನದ
 ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಸಮಾನತೇಜನ ಕಂಡೆ ನಾನೆಂದ || ೨೨ ||

ಎಸಳುಗಂಗಳ ಭ್ರೂಲತೆಯ ಕೆಂ
ಪೆಸೆನ ಧರ ವರದಂತ ಪಜ್ಜಿಯ
ನಸುನಗೆಯ ಸುಕಪೋಲ ಚಿಬುಕದ ಚಾರು ಭುಜಯುಗದ ||
ಬಸುರೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೋಟಿಯ
ಪ್ರಸರವನು ಹೊತ್ತಾಡುವಗ್ಗದ
ಕುಶಲಿಗಳ ದಾತಾರನಲ್ಲಿ ರಾಮ ನೀನೆಂದ || ೨೩ ||

ನೀಲ ಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತೀ
ಸಾಲ ಶೋಭಾಮಯದ ನಿರ್ಗುಣ
ಶೀಲ ಶಾಂತಾಕಾರದಾರಿಗು ತಿಳಿಯಶಕ್ಯವಹ ||
ಬಾಲೆ ಸೀತೆಯು ಸಹಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನೋ ಲಗಿಸುವಂಘ್ರಿದ್ವಯದ ಸುವಿ
ಶಾಲ ಸತ್ವಾತ್ಮಕಗೆ ಮೈದೋರಿದೆಯಲಾ ಯೆಂದ || ೨೪ ||

ಬಲೆ ನಾನೆಲೆ ರಾಮ ರೂಪವ
ದಿಲ್ಲ ನಿನಗಾ ಶೇಷ ಕಾಲಗ
ಳಿಲ್ಲಪಾಧಿನಿಹೀನ ಜರೆ ಮರಣಾದಿ ಭಯ ಶೂನ್ಯ ||
ಸಲ್ಲಲಿತ ಚಿದ್ವನ ಸುತೇಜದ
ಲಿಲ್ಲಿ ಮೈದೋರಿತ್ತಲಿಂದೆ
ಮೃಲ್ಲಿ ಸೂಸಿದೆ ದೀನರಲಿ ನಿಜ ಮಹಿಮೆಯುರು ಧನವ || ೨೫ ||

ಮತ್ತೆಯನ್ಯವನೇನು ಬೇಡೆನು
ನಿತ್ಯ ತನ್ನ ಹೃದಾಬ ದಲ್ಲೇ
ಮೂರ್ತಿಯನೆ ನೆರೆ ಬೆಳಗಬೇಕೆನಗಾವ ಕಾಲದಲೂ ||
ಸತ್ಯರೂಪನೆ ರಾಮ ಪಾಲಿಸೆ
ನುತ್ಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಲಿಕೆ ನಗುತಮ
ರುತ್ತಮಾರ್ಚಿತ ಚರಣನಿಂತೆಂದನು ಸುತೀಕ್ಷಣಗೆ || ೨೬ ||

ಅರಿತಿ ನಾನೆಲೆ ಮುನಿಪ ನಿಜಮನ
 ದರಕೆಯನು ನಿರ್ಮಲದ ಮತಿಯಲಿ
 ಸೆರೆವಿಡಿದು ತನ್ನವನು ಭಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂಬುದಕೆ ||
 ಮರೆಯ ಮಾತೇಕಾನು ನಿಮ್ಮನ
 ನರಸಿ ಕಾಣಲು ಬಂದೆ ನಿನಗಿ
 ನ್ನರಿವ ಸಾಧನವಲ್ಲ ಬೇರೆಂದನು ರಘೂತ್ತಂಸ

|| ೨೭ ||

ಆರು ಮನ್ಮಂತ್ರವನುಪಾಸಿಯ
 ಸಾರಿ ಜಪಿಸುತ್ತನೈನನು
 ಹಾರದೇ ಶಾಂತೇಂದ್ರಿಯದಿ ನಿರಪೇಕ್ಷನಾಗಿಷ್ಟು ||
 ಧೀರತನದಲಿ ತನ್ನನೇ ನೆರೆ
 ಸಾರಿ ಭಜಿಸುವ ಪುಣ್ಯವಂತಗೆ
 ದೂರನಲ್ಲೆ ಲೆ ಮುನಿಪ ಕಾಂಬರು ತನ್ನನನವರತ

|| ೨೮ ||

ಆರು ಪಠಿಸುವರೇಗನೆನಗೆಂ
 ದೀ ರಹಸ್ಯವ ಸ್ತುತಿಯ ನಿತ್ಯವು
 ಸಾರವಾಗಿಡ್ಡನಗತಿ ಪ್ರಿಯವಿದನು ಭಕುತಿಯಲಿ ||
 ಸೇರುವುದು ಮದ್ಭಕ್ತಿ ತತ್ವವಿ
 ಚಾರಪಥ ಸುಜ್ಞಾನವನರಿಗೆ
 ಧೀರತಿಕೆ ನಿರ್ಮಲತೆ ಸೇರುವುದೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೨೯ ||

ನೀನು ನನ್ನಯ ಭಕುತಿ ಮಂತ್ರ
 ಧ್ಯಾನದಿಂದ ನಿಶುದ್ಧನಾದೆಯ
 ದೇನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಸಕಲದಿ ಮುಕ್ತನಾದೆಯಲಿ ||
 ಮಾನನಿಧಿ ದೇಹಾಂತದಲಿ ಮತ್
 ಸ್ಥಾನ ಸಾಯುಜ್ಯವ ಪಡೆವ ಸಂ
 ಧಾನವಿದು ನೆಲೆಯಾಯ್ತು ತನ್ನೊಳಗಿಂದನಾ ರಾಮ

|| ೩೦ ||

ಕಾಣಿಸುಮೆಯಾ ತನಗೆ ನನ್ನಯ
ಶ್ರಾಣ (ಶ್ರಾಣ) ಗುರುವರ ಮುನಿಯಗಸ್ತ್ಯ
ಪ್ರೀಣವಾಯಾತನ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿನ ||
ರಾಣಿ ಸಹಿತರಬೇಕೆನಲು ಗೀ
ರ್ವಾಣ ನಂದ್ಯಂಗಾ ಸುತೀಕ್ಷಣ
ಕಾಣದಾಗಲಿ ರಾಮ ನಾಳೆಗೆ ಹೋಗೆ ನಾನೆಂದ || ೩೧ ||

ಬಹೆನು ನಾ ಸಹ ಮುನಿಯ ಕಾಣದೆ
ಬಹಳ ದಿನವಾಯಿತ್ತೆನುತ್ತಿರೆ
ಮಹಿತವಾದರೆ ನಾ ತಡೆನೆನುತವರ ವಾರಿಧಿಗೆ ||
ಮಹಿರನಿಳಿಯಲು ಹೋಗಲೇನಾ
ಯಿಹೆನು ರಾಮನ ಕಾಯದಂದದ
ಸಹಜವಾಗಿಯೆನುತ್ತ ಬಂದಳು ರಜನಿ ಖಳ ಸುಜನಿ || ೩೨ ||

ತೆತ್ತಲಾ ತಾನಾರು ರಾಘವ
ನೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಹನೆನ್ನ ಕುಲಜನ
ನೊತ್ತಿ ವೋಹಿಸಿ ಮರಳುವಳೆ ಬಾಹೀಕ್ಷಿಸುವೆನೆನುತ ||
ಹತ್ತಿಮೂಡಣಗಿರಿಗೆ ರವಿಬರೆ
ಕಿತ್ತು ಕೊಂಡೋಡಿದಳು ಗಿರಿಗುಡೆ
ಯತ್ತಲತ್ತಲು ಹೊಕ್ಕು ಬದುಕುತಿಡ್ಡಳಾ ರಜನಿ || ೩೩ ||

ಬಳಿಕ ವುದಯದಲೆದ್ದು ನಿತ್ಯನ
ಸಲಿಸಿ ರಾಮ ಸುತೀಕ್ಷಣನು ಸಹ
ಲಲನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನಗಸ್ತ್ಯ ಮಹಾಮುನೀಶ್ವರನ ||
ಬಳಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿ ಮಾಡಲು
ತಳುನಿತೆನುತನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ
ತಿಳಿದು ಬಂದನಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಪನ ತಮ್ಮನಾಶ್ರಮಕೆ || ೩೪ ||

ಜೆನ್ನೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ಬರೆ ಮು
 ಧ್ಯಾನವಾಯ್ತಾಗ್ಗತ್ತನನುಜನ
 ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಸತಿಯನುಜ ಮುನಿಸಹ ರಾಮಬರೆ ಕಂಡು ||
 ಧ್ಯಾನಾದೆನೆನುತ್ತಿದಿರು ಬರ
 ದುನ್ನ ತೋನ್ನತ ಭಕುತಿಯಲಿ ಸಂ
 ಪನ್ನನಿಧಿ ಪೂಜಿಸಿದನತಿ ಸಂತೋಷ ಭಾರದಲಿ || ೩೫ ||

ಶಿವ ಶಿವಾವನ ಕಾಣರಜಭವ
 ದಿವಿಜ ಮುಖ್ಯರು ವೇದ ಮಸ್ತಕ
 ನಿವಹವರಳೆಯು ಮೂಕಗೊಂಡವು ಕರುಣದಿಂದೀಗ ||
 ತವಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದೆಯಲಾ ರಾ
 ಘವ ಯೆನುತ ಫಲಪಕ್ವ ಭೋಜ್ಯದ
 ನಿವಹದಲಿ ಸತುಕರಿಸಲಿದ್ದನು ರಾಮನಂದಲ್ಲಿ || ೩೬ ||

ಆ ದಿನವನಲ್ಲಿದ್ದು ಮರುದಿನ
 ಮೈದಿದರು ಮೆಲ್ಲನೆಯಗತ್ತನ
 ಪಾದ ದರುಶನಕಾಂಕ್ಷೆಯಲಿ ಕಂಡರು ಮಹಾವನವ ||
 ಜೋದಿಗದಿ ಸರ್ವತು ಕಾಲ ವಿ
 ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಪುಷ್ಪಫಲ ಮಧು
 ವಾದಿ ಶೋಭಿಸುತಿದುದು ನಾನಾವೃಕ್ಷ ನಿಕರದಲಿ || ೩೭ ||

ಎತ್ತ ನೋಡಲು ವಿವಿಧ ಮೃಗಗಳು
 ಮೊತ್ತ ನಾನಾ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಳ
 ಪುತ್ತ ಸುಸ್ವರ ನಂದನೋದ್ವಾನೋಪಮದಲಿಹುದು ||
 ಸುತ್ತಲಿಲ್ಲಾ ದೇವತುಷಿ ಸ
 ದ್ವೈತ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮತುಷಿಗಳು
 ನಿತ್ಯ ಸೇವಿಸುತಿಹರಾಶ್ರಮಗಳಲಿ ಮುನಿಪರನ || ೩೮ ||

ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸುಸ್ವರ
 ವೆಲ್ಲಿಯೂ ಪೌರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗ
 ಳ್ಲೆಯೂ ಜಪತಪ ಸಮಾಧಿಧ್ಯಾನರತರುಗಳೆ ||
 ಯೆಲ್ಲಿಯೂ ಯಾಗಾಂಗ ಶಾಲೆಗ
 ಳ್ಲಿಯೂ ತತ್ವಾರ್ಥ ಬೋಧೆಗ
 ಳ್ಲಿಯೂ ತ್ರೀರಾಮ ಜಪನಾ ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದಿ || ೩೯ ||

ಸರ್ವತೋಲಂಕಾರದಿಂದಿರ
 ಲುವಿಯಲ್ಲಿದು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕೆ
 ನಿರ್ವಿಶೇಷವೆನಲ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸಭೆಯಂತೆ ||
 ಸರ್ವಗತ ರಾಘವನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ನುರ್ವಿಸುತೆ ಸಹಿತಾಶ್ರಮದ ಹೊರ
 ಗುರ್ವಿಯಲಿ ತಾನಿಂದು ಕರೆದೊಂದನು ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಣಗೆ || ೪೦ ||

ಹೋಗಗಸ್ತೃಂಗೆನ್ನು ಮುನಿಸ ಮ
 ದಾಗಮನವನು ರಘುಕುಲೋತ್ತಮ
 ಲಾಗಿನಿ ಹೊರಗಿಹನು ಸತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹಿತಂದು ||
 ಬೇಗದೊಡೆನಲಾ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಣ
 ನಾಗಲೆನುತ್ತೈತಂದು ಕಂಡನು
 ಯೋಗನಿಧಿಯನು ಮುನಿಸಮಾವೃತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲು || ೪೧ ||

ರಾಮಭಕ್ತಿಯಲಮಳ ಹೃದಯದಿ
 ನೇಮದಿಂ ನೆರೆ ತಿಳಿವ ಶಿಷ್ಯ ಸ
 ಮೂಹಕುತ್ಸರ ರಾಮ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ ||
 ಸೋಮಸನ್ನಿಭನಿರೆ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಣ
 ನಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಕಂಡು ಬಂದಾ
 ಭೂಮಿಯಲಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮನ ಮಾಡುತಿಂತೆಂದ || ೪೨ ||

ಮುನಿಪ ಬಿನ್ನಹ ರಾಮನೆಂಬವ
 ಜನಪ ದಶರಥನಾತ್ಮಜನು ನಿಜ
 ವನದ ಹೆರ ನಿಂತಿಹನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆ ಸಹ ಬಂದು ||
 ಅನುವಿನಿಂ ನಿಜ ದರುಶನಾರ್ಥದ
 ಲೆನಲು ಲೇಸಾಯ್ತೆಲ್ಲಿಹನು ಯನು
 ದಿನವು ಮಹದೇಯದಲಿ ಬೆಳಗುವ ಚಿದಾತ್ಮಕನ || ೪೩ ||

ಇಷ್ಟುದಿನ ಹೃದಯದಲಿ ಧ್ಯಾನದಿ
 ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರನಾಗಿ ಕಾಣಲು
 ಮುಟ್ಟು ನೆನೆವುತ್ತಿದ್ದನೆನುತವೆ ಮುನಿನಿಕರ ಸಹಿತ ||
 ನೆಟ್ಟು ನಿಧಿರಾಗೈದಿ ಬೇಗದ
 ಲಿಷ್ಟ ದೈವನಗಂಡು ನುಡಿದನು
 ಹೃಷ್ಟ ಮಾನಸನಾಗಿ ಭಕುತಿಯಲಾ ಮಹಾ ಮುನಿಪ || ೪೪ ||

ಬಂದಿರೈ ಶ್ರೀರಾಮಭದ್ರಾ
 ನಂದವೇ ಲೇಸಾಗಲೆನ್ನಯ
 ಮಂದಿರಕ್ಕತಿಥಿಗಳಾಗಿಯೆ ಯನ್ನ ಜನ್ಮವಿದು ||
 ಇಂದು ಸಫಲತೆಯಾಯ್ತು ನಿನ್ನ
 ದ್ವಂದ್ವ ಚರಣಸರೋಜ ದರುಶನ
 ದಿಂದೆನಲು ಬಳಿಕಾ ರಘೂತ್ತಮ ನೋಡಿದನು ಮುನಿಯ || ೪೫ ||

ಮುನಿಪಸಂಘಿಗೆ ದಂಡದಂದದ
 ಲನುಜ ಸತಿ ಸಹಿತರ್ಥಿಯಲಿ ಮುನಿ
 ಮನವಿದೂರನು ನಮಿಸಿರಲು ಬೇಗದಲಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ||
 ವಿನಯ ಭಕುತಿಯಲಪ್ಪಿ ಮೈಮರ
 ದನುಪಮಾನಂದಾಶ್ರುಜಲದಲಿ
 ತನು ನೆನೆದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ತತ್ವಗಳೈಕ್ಯದಂತಾದ || ೪೬ ||

ಮನವ ತಾ ತದ್ಭಾವದಲಿ ನಾ
 ಕೃನು ರಘೂತ್ತಮ ಸೂಕ್ತಿಯಲಿ ನಿಜ
 ತನುವನಾ ಶ್ರೀರಾಮನೇಗಾಲಿಂಗನಗಳಿಂದ ||
 ಮುನಿಯಗಸ್ತ್ಯನು ರಾಮನಿಂ ಬೇ
 ರೆನಿಸದಂದದಲಿದು ಕೈವಿಡಿ
 ದನುಪಮನ ಕರತಂದನಾಶ್ರಮಕಥಿಕ ಭಕುತಿಯಲಿ || ೪೭ ||

ವಿಷ್ಣುರದ ಮೇಲ್ದೃಷ್ಟ ರೂಪವಿ
 ಶಿಷ್ಯನನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಪೂಜಾ
 ದ್ವಿಷ್ಟದುಪಚಾರನನು ಮಾಡಿದನಕ್ರಿಯಾತ್ಮಗೆ ||
 ತುಷ್ಟವಡೆಸಿದ ನಿತ್ಯ ನಿಜಸುಖ
 ತುಷ್ಟನನು ವತ್ಸನ್ನಭೋಜ್ಯದ
 ಲಿಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮನಗಸ್ತ್ಯನಾಶ್ರಮದಿ || ೪೮ ||

ಸಂದ ಸಂಧಿ ಸಮದ್ಗುಣನೆ ಪದ
 ವೃಂದವಾರಿಂಟಾದವೀ ರಘು
 ನಂದನನ ಚಾರಿತ್ರವಿದನೊಲಿದಮಳ ಭಕುತಿಯಲಿ ||
 ಒಂದೆ ಮನದಿಂದೋದಿ ಕೇಳಲು
 ದಂದುಗವನಪಹರಿಸಿ ಸಲಹುವ
 ನೆಂದು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೯ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೧ ಕೈ ಪದ ೯೦೮ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ
 ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೨ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೨

ಇವೃತ್ತಿರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ಅಗಸ್ತ್ಯನು ರಾಮನ ಹೊಗಳಿದ್ದು. ಪಂಚವಟಿ ಪ್ರವೇಶ

ಸೂಚನೆ || ರಾಮನನು ತತ್ಪಾರ್ಥ ಸಾರದ
ಲಾ ಮುನಿಸ ಸತುಕರಿಸಿ ಕಳುಹಲು
ಭಾವು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ನಡೆದನು ಪಂಚವಟಿಗಾಗಿ ||

ಪದ || ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಘವೇಶ್ವರ
ನಿರಲಗಸ್ತ್ರಾಶ್ರಮದಿ ಸುಖ ವಿ
ಷ್ಣುರದಲೇಕಾಂತದಲಿ ಮುಖಪೂರ್ಣೇಂದುಮಂಡಲದ ||
ಪರಿಯಲಾಗಲಗಸ್ತ್ರ ಭಕುತಿಯ
ಭರದಿ ಬಂದು ಕೃತಾಂಜಲಿಯ ಪುಟಿ
ನೆರಗಿ ಬಿನ್ನಹನಾಡಿದನು ರಾಮಂಗೆ ನಿಜಮತನ || ೧ ||

ರಾವಣನ ಕೊಲಲೋಸುಗರ ನೀ
ಭೂವಿ ಭಾರವ ಕಳೆಯಲೋಸುಗ
ತಾವರೆಯ ಮಗ ಹಿಂದೆ ಸ್ವೀರಾಂಬೋಧಿಗೈತಂದು ||
ದೇವ ನಿನ್ನನು ಬೇಡಿಕೊಳಲದ
ನಾನರಿತುವಾದಿನ ಮೊದಲೆ ಬಂ
ದೀ ವನದಿ ನಿನ್ನಾಗಮನ ಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಹೆನೆಂದ || ೨ ||

ಎಂದು ನೀ ಬಹೆ ವನಕೆ ಯಾನತ
ಬಂಧು ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕ
ನಿಂದಿರೆಯು ಸಹನೆಂದು ನೋಡುತ ಮುನಿಸಿಕರ ಸಹಿತ ||

ಅಗ್ನಿ ಸು ರಾಮನಿಗೆ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು

ಶರಣನಖಿಯ ಕಿವಿಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ದುಡ್ಡ

ಸಂದು ತಪದಲಿ ನಿನ್ನ ಚರಣ
ದ್ವಂದ್ವ ಚಿಂತೆಯಲಾವ ವಿಷಯದ
ದಂದುಗವ ಮರೆದಿಹೆವು ನಿಜನಾಮವನೆ ಜಪಿಸುತ್ತ

|| ೩ ||

ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮುನ್ನಿಹೆಯಲಾ
ದೃಷ್ಟ ದರುಶನ ಶೂನ್ಯನಾಗಿ ವಿ
ಶಿಷ್ಟ ಪರಮಾನಂದ ನಿರ್ಮಲನೇಕನೆಂದೆನಿಸಿ ||
ಕಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ನಾಮ ರೂಪದ
ಬಿಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಿಕಾರೋ
ತ್ಪ್ರಪ್ತ ಸತ್ಯಾದ್ವೈತ ನಿರುಪಮನಾಗಿ ನೀನೆಂದ

|| ೪ ||

ಆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾಶ್ರಮದಿ ನಿಜ ವಿಷ
ಯುಲ್ಲಸಿತ ಲೀಲಾರ್ಥನಾಗಿಯೆ
ಬಲ್ಲಿತೆನಿಸುವ ಯೋಗಶಕ್ತಿ ವಿಲಾಸದಲಿ ನಿನ್ನ ||
ಸಲ್ಲಿತವೆನಿಸದ ಸದಾತ್ಮಕ
ದಲ್ಲಿಕುದಲೂ ವೇದದಂತ್ಯವ
ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವರು ನಿರ್ಗುಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದದನು

|| ೫ ||

ಕೆಲರು ನಿರ್ಗುಣ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬರು
ಕೆಲರು ವನ್ಯಾಕೃತವೆಂಬರು
ಕೆಲರು ಮೂಲಪ್ರಕೃತರೆಂಬರು ಮಾಯೆಯೆಂದೆನುತ ||
ಹಲವು ಪರಿಯಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಹೆ
ಕೆಲವು ವೇದವ ಹೊರಿಸುತದರೊಳು
ನಿಲುಕಿದೆಯೊ ನೀನೆಂಬವೊಲಿಹುದಜ್ಞರಿಂಗಿಂದ

|| ೬ ||

ಮೂಲದಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ನೀ ಸಂ
ಮೇಕವಡೆಯಲು ಜನನವಾಯ್ತಾ
ಶೀಲವಾದ ಮಹತ್ವವಾ ಮಹತಿನ ಬಸುರಿನಿಂದ ||

ಬಾಲರಾದರು ಮೂವರದನೇ
 ನೇಳುವೆನು ಸಾತ್ವಿಕವು ರಾಜಸ
 ಮೇಲೆ ತಾಮಸರೆಂಬಹಂಕಾರ ತ್ರಿತಯರೆಂದ

|| ೭ ||

ಸತ್ವದಿಂ ವೈಕಾರಿಕವು ರಜ
 ವೃತ್ತಿಯಿಂ ತೈಜಸವು ತಾಮಸ
 ದತ್ತಣಿಂ ಭೂತಾದಿಯೂ ಭೂತಾದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮದಿ ||
 ಮತ್ತೆ ತನ್ಮಾತ್ರೈಗಳುದಿಸಲು
 ತ್ವತ್ತಿ ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ರ
 ಸೋತ್ತಮದ ಗಂಧಂಗಳಾಯ್ತೊಂದರ ದೇಸೆಯಲೊಂದು

|| ೮ ||

ಗಗನ ಶಬ್ದ ಕ್ಷೊಂದು ಮರುತನ
 ಲೋಗದ ಪುರುಷಕ್ಕೊಡು ವಹ್ನಿಯ
 ಬಗೆಯ ರೂಪಕೆ ಮೂರು ಶಬ್ದ ಸ್ಪರ್ಶ ರೂಪ ಸಹ ||
 ನೆಗೆನ ಜಲಗುಣ ರಸಕೆ ನಾಲುಕು
 ಮಿಗೆ ಧರಿಯ ಗುಣ ಗಂಧಕಾಯ್ತೆಲೆ
 ರಘುಜ ಶಬ್ದ ಸ್ವರುಶ ರೂಪು ರಸಾಖ್ಯ ಗಂಧಗಳು

|| ೯ ||

ಇನ್ನು ರಾಜಸ ತೈಜಸದಲೇ
 ಕಾರ್ನತ್ವಕುದುಗ್ರಸನೆ ನಾಸಿಕ
 ವೆನ್ನು ತಿಹರದಕಾಗಿಸುವ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೈದು ||
 ಕರ್ಣ ವಚನಕೆ ಕರವು ತ್ವಕ್ಕಿಗೆ
 ವರ್ನ ಪಾದಕೆ ನೇತ್ರ ಕ್ರೀಡಾ
 ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ರಸ ದುಗ್ಧ ಗಂಧವನರಿಯ ನಾಸಿಕವು

|| ೧೦ ||

ಇಂದ್ರಿಯವು ಹತ್ತಿದನು ರಾಜಸ
 ವೆಂದು ನುಡಿದರು ಸಾತ್ವಿಕದಲ್ಲೆ
 ತಂದೆ ಮನಮತಿ ಹೆಮ್ಮು ಚಿತ್ತಗಳೆಂಬ ವೃತ್ತಿಗಳು ||

ಇಂದು ವಿಧಿ ರುದ್ರಾಖ್ಯರಣೆಂ
ಮುಂದೆ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನು ಸಹಿತೋಳ
ಸಂದಿಹಾಂತಃಕರಣದಧಿದೇವತೆಗಳಿವರೆಂದ

|| ೧೧ ||

ದಿಕ್ಕನೆಲ ರವಿ ವರುಣನಶ್ವಿಯು
ತಕ್ಕ ಪಾವಕನಿಂದ್ರ ವಿಷ್ಣು ಜ
ಮುಕ್ತುವಾತನು ಜೀವಜಾತನನಿಂತು ಹದಿನಾಲ್ಕು ||
ಮುಕ್ತುವಾತನು ಜೀವಜಾತನನಿಂತು ಹದಿನಾಲ್ಕು
ತಕ್ಕ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ನಾಯುವೈದರ
ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಾಪಾನವ್ಯಾನೋದಾನ ಸಮನಗಳು || ೧೨ ||

ಇನಿತು ಕೂಡಿಯೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪೆಂ
ದೆನಿಸಿ ಲಿಂಗವದೇ ಮಹತ್ತಿಂ
ದೆನಿಸಿದೊಡ್ಡಿ ದ ರೂಪವಾಗಿರೈ ನೀನು ಚೈತನದಿ ||
ಅನುವಿನಿಂದೊಳಸಂದು ಲೋಕದ
ಘನ ವಿರಾಡ್ರೂಪದಲಿ ತೋರುನೆ
ಘನ ಮಹಾಭೂತಸ್ವರೂಪದಲೆಂದನಾ ಮುನಿಪ || ೧೩ ||

ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ವಿರಾಟ ರೂಪದ
ಬಳಕೆಯಿಂದೀ ಸ್ಥೂಲ 1 ರೂಪಗ1
ಳೊಳಗೆ ಸರ್ವ ಚರಾಚರಗಳು ಹೊಳೆದಳಿವುತಿಹವು ||
ತಿಳಿಯೆ ತಿರ್ಯಜ್ಞಮರ್ತ್ಯ ದಿವಿಜಾ
ವಳಿಗಳೇ ವ್ಯವಹಾರ ಭೇದದಿ
ಸುಳಿವುತಿಹೆ ನೀನುತೆ ಮಾಧನು ಮಧ್ಯಮಾಖ್ಯೆಯಲಿ || ೧೪ ||

ಮೂರು ಲೋಕಕೆ ತಕ್ಕ ಕರ್ಮವ
ತೋರಿ ವುಣಿಸುವೆ ಸತ್ಪರಜತಮ
ಮೂರರಿಂದ್ರಿಯ ವಿಜಯವೆಚ್ಚರು ವಿರತಿ ಶಾಂತಿ ||

ಸಾರುವ ಶ್ರುತಿಗಳಿ ನಂಬುಗೆ

ಬಾರಿ 1ದ1ಪ್ಪದ ನಡೆ ನಿರಂತರ

ಸೇರಿಸುವೆ ಸುರಲೋಕವಯ್ದನೆ ಕರ್ಮವನು ಜಗಕೆ

|| ೧೫ ||

ಲೋಭ ಪಶುಧನ ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರರ

ನೈಭವಚ್ಛ ಶರೀರ ರಕ್ಷಾ

ಲಾಭವಾಶಾ ಶಂಕೆಯಿಂ ರಾಜಸದ ಕರ್ಮದಲಿ ||

ಕ್ಷೋಭವಡಿಸುವೆ ಮನುಜ ಲೋಕದ

ಲೀ ಭವ2ದಷಡೂರ್ಮಿ3 ತನುವಿನ

ದಾಖಿನಲಿ 3ನೆರೆ3 ಬಿಗಿಸಿ ಮನುಜರನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ

|| ೧೬ ||

ಅಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿರ್ವಯ

ಬೊಪ್ಪವರೆ ನಡೆ ಶೋಕ ನಿದ್ರೆಯು

ತಪ್ಪುನಪ್ಪುಗಳಿರಿಯದಾ ದುರ್ವಿಷಯ ಕಡುಗೋಪ ||

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ಕರ್ಮದಿಂದವೆ

ಕಪ್ಪಳಿಸಿ ನರಕದಲಿ ತೀರ್ಯಗೆ

ನಿವ್ವ ಯೋನಿಯಲಾಡಿಸುವೆ ತಾಮಸದ ಜೀವಿಗಳ

|| ೧೭ ||

ಸೇರಿಸುವೆ ಸೃಷ್ಟಿಗಳನೀ ಸರ

ಸೀರುಹೋದ್ಭವನಾಗಿ ಮೂಜಗ

ಕಾರಣಾತ್ಮಕನೆನಿಸಿ ರಾಜಸ ಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಲಿದು ||

ಸಾರ ಸಾತ್ವಿಕ ಮಾಯೆಯಲಿ ಯವ

ತಾರಶತವನು ಮಾಡಿ ಲೋಕದ

ಮೇರೆಯನು ಪಾಲಿಸುವೆ ನೀನೇ ವಿಷ್ಣು ಸಂಜ್ಞೆಯಲಿ

|| ೧೮ ||

ಅಲಿಸಿ ಕಡೆಯಲಿ ರುದ್ರನಾಗಿ

ದ್ವಳಿವೆ ಜಗವನು ತಾಮಸಾಂಗದ

ಲೆಲಿ ರಘೂತ್ತಮ ನೀನೆ ಮಾಯಾ ಭೇದ ಗುಣದಿಂದ ||

1 ತ (ಖ) 2 ದಲಿ ಷಡೂರ್ಮಿ (ಖ) 3 ನೆರೆ (ಕ)

ಬೆಳೆಸಿ ನೋಡುವೆಯೊಮ್ಮೆ ನೀನೊಳ
ಗೊಳಿಸಿ ನೋಡುವೆಯೊಮ್ಮೆ ನಿನ್ನೊಳ
ಗೆಳೆಸಿ ನೋಡಿಯು ನೋಡದಾತ್ಮಾರಾಮ ನೀನೆಂದ || ೧೯ ||

ಜಾಗರಣ ಸಮನವು ಸುಷುಪ್ತಿಯ
ನಾಗಿರುವ ಬುದ್ಧಿಗಳ ವೃತ್ತಿ ನಿ
ಭಾಗವನು ಮೂರಿಹೆಯಲಾ ತತ್ಸಾಕ್ಷಿ ನೀನಾಗಿ ||
ಆಗಿಯುಳಿಯದೆ ಹೊರಗೊಳಗೆ ಸಮ
ವಾಗಿ ನೀನಾವಸ್ಥೆ ಮೂರರ
ಬೇಗಡೆಯ ಹೊದ್ದದ ನಿರಾಮಯ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನು || ೨೦ ||

ಲೀಲೆ^೧ಯಿಂ ನೀ^೨ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ಮ
ಲಾಲಿಸುವೆ ಯಾವಾಗಲಾಗಲಿ
ಬಾಲೆ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂ ನೀ ಗುಣಿಯೊ ಯೆಂಬಂತೆ ||
ತಾಳುವೆಯಲಾ ಶುದ್ಧ ದೇಹವ
ಕಾಲ ರೂಪನೆ ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ
ಶೀಲ ತಾನೆರಡುಂಟು ವಿದ್ಯಾವಿದ್ಯೆ ಸಂಚಿತದಿ || ೨೧ ||

ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ ತಾನು
ತ್ವನ್ನವಾಗಲು ಜೀವರಿಗೆ ಬಹು
ಭಿನ್ನ ವಿಕೃತಿಯಲಾಶೆ ವಿಷಯಾರಂಭ ಮದ ಮನುತೆ ||
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾ ವನಿಸುತಾದ್ಯರ
ಗನ್ನ ಗತಕಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಂಸಾರ
ರಾರ್ಥವದಿ ಮುಳುಗಿಸುವದೇಳದವೋಲವಿದ್ಯೆಯು^೨ನು^೨ || ೨೨ ||

ಮಾಯೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರವೃತ್ತರು
ಕಾಯ ಸುಖವನೆ ಬಯಸಿ ಬರಿದೇ
ನಾಯ ನಡೆ ಬೋನದ ಶರೀರವ^೩ನನ್ನದೆಂದೆನುತ ||

ಹೇಯಗಾಣವೆಯಶುಚಿಯನು ಮುದ
ನಾಯಿ ಬಯಸುವವೋಲು ವಿಷಯದ
ಲಾಯ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ವೋಲು ¹ಬದುಕು¹ವನಾ ಭವದಲಿಂದ || ೨೩ ||

ಮತ್ತೆ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿಯುಕ್ತರು
ಸತ್ಯಗುಣ ಮಾರ್ಗದಲಿ ವಿಷಯ ವಿ
ರಕ್ತಿ ಶಮದಮೆಶಾಂತಿಯಾರ್ಜವ ನಿಷ್ಕಲುಷ ಶೌಚ ||
ಉತ್ತಮದ ದಯಧರ್ಮವಿಡಿದು ನಿ
ವೃತ್ತರಾಗಿಯೆ ವೇದದಂತ್ಯದ
ತತ್ತ್ವ ಪರಿಚಿತನೆಯಲಿರುತಿಹರೆಂದನಾ ಮುನಿಪ || ೨೪ ||

ಅದ್ವಯಿತನನೆ ಬಯಸಿ ನಿನ್ನ ಪ
ದದ್ವಯವನನವರತ ನೆನೆವುತ
ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯಲಿಹರು ವಿದ್ಯಾ ವಿಷಯವುಳ್ಳವರು ||
ಬದ್ಧರಾಗಿಯೆ ದೇಹದಿಚ್ಛೆಯ
ಲುದ್ಧತಾಹಂಕಾರದಿಂದವೆ
ಬುದ್ಧಿಗೊಡುವರ ವಿದ್ಯೆಯುಳ್ಳವರೆಂದನಾ ಮುನಿಪ || ೨೫ ||

ತತ್ತ್ವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿರತರು
ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತರು ಸಕಲ ಕಾಲವು
ಪತ್ತಿವಿಹುದವರಿಗೆ ಪರಮಾನಂದ ಸಂಭೋಗ ||
ಮತ್ತೆ ನಿಷಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿದ
ಕತ್ತಿ ಮೂಢಗಿ ಕುದಿದುನಿಂದವೆ
ನಿತ್ಯ ಮರಣವು ಸರಕದಂದದ ಚಿಂತೆಯನವರತ || ೨೬ ||

ಲೋಕದೊಳು ನಿನ್ನಂಸ್ಥಿಕಮಲದ
ಲೇಖನಾದ ಭಕುತಿಯಿಂದವೆ
ಜೋಕೆಯಹ ನಿನ್ನಮಳ ಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸುವಾತಂಗೆ ||

ಸೋಕುವುದು ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಳೆ
ಕಾಕುತನದಿಂ ನಿನ್ನನೆಯದ
ಬಾಕುಳಿಗಗಿಂದೆಂದು ಸೇರದು ತತ್ಪ್ರಪಥವೆಂದೆ

|| ೨೭ ||

ನಿನ್ನ ಚರಣದಿ ಭಕುತಿಯುತ ಸಂ
ಪನ್ನನೇ ನೆರೆ ಮುಕ್ತನೆಂಬುದು
ನಿನ್ನ ಮತದಲಿ ಸಕಲ ಸನ್ಮತವೇಕೆ ಸಂಶಯವು ||
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಮೃತವನು ಕುಡಿಯದ
ಭಿನ್ನ ಕರ್ಮಾಸಕ್ತನಾದಂ
ಗಿನ್ನಲೇನದ ಸ್ವಪ್ನದಲಿ ಸಹ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲೆಂದ

|| ೨೮ ||

ಹಲವ ಹೇಳುವೆನೇನ ರಾಘವ
ತಿಳಿಯೆ ಸಾರವ ಕಿಂಚಿತೆಂದನು
ಹಲವು ಬಗೆಯಲಿ ನೋಡೆ ಮುಕುತಿಗೆ ಸಾಧು ಸಂಗತಿಯೆ ||
ಮೋಳೆಯಲಾ ತತ್ಸಾಧು ಜನರೊಳು
ಸಲುಗಿನಡೆಯಲು ಸಕಲ ಪುಣ್ಯದ
ಬೆಳಸು ಬಂದೊದಗುವದು ತತ್ಪ್ರವನರಿಯಬಹುದೆಂದ

|| ೨೯ ||

ಉತ್ತಮದ ಸಾಧುಗಳು ಸಲೆ ಸಮ
ಚಿತ್ತರಾಗಿಹರಖಿಳ ಭೂತದಿ
ಮಿತ್ರ ಶತ್ರುಗಳೆನ್ನರವತಿವರೆಂಬ ಬಗೆಯಳಿದು ||
ಹೆತ್ತ ಮಕ್ಕಳವೋಲು ಹಿತವನು
ತತ್ತದಿಚ್ಛೆಯನರಿದು ಮಾಡುತ
ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮಂತಿಲ್ಲರನು ಕಂಡಾಡುತಿಹರೆಂದ

|| ೩೦ ||

ತನುವಳಿಯೆ ಧನವಳಿಯೆ ಮಕ್ಕಳು
ಮನೆಯಳಿಯೆ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುಬಾಂಧವ
ಜನವಳಿಯೆ ಲೋಕಂಗಳಳಿದಾಸತ್ತು ಬಂದರೆಯು ||

ತನಗದ್ವಿಯ ಚಿಂತೆ ನಿರ್ಗುಣ
ಚಿಂತೆಯನು ತಾನೆಂದು ಮರೆಯದೆ
ಕನಸಿನವೋಲಳಲರಿದೂ ಸಾಧು ಸಜ್ಜನರು || ೩೧ ||

ರಾಜತನ ಧನ ಶೌರ್ಯವೆಂದೆಂ
ಬೋಜಮುಖಿಯರು ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರರು
ಮೂಜಗಪ್ರಾಸಿದ್ಧ ಭೋಗವು ಬಂದರದಲ್ಲಿ ||
ವ್ಯಾಜಗೊಂಡಿವು ಕೆಡುಗು ಕಡೆಯಲಿ
ಬೀಜ ದುಃಖಕ್ಕೆಂದರಿದು ನಿ
ವ್ಯಾಜ ವಿರತಿಯಲಾತ್ಮಸೌಖ್ಯದಲಿಹರು ಸಾಧುಗಳು || ೩೨ ||

ಚಿಂತಿಸಲು ಕೇಡಿನಲಿ ಸುಖದಲಿ
ಸಂತಸನ ಮಾಡುವರು ವಿಷಯ ವಿ
ಭ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಿಟ್ಟು ಸಮಲೋಷಾಶ್ರಮ ಕಾಂಚನದಿ ||
ಹಿಂತಿರುಂತನು ಮರಿದು ಹಮ್ಮಿನ
ಪಂಥವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಮ ರೋಷಾ
ಕ್ರಾಂತಿ ಮದಮತ್ಸರನ ಹೊದ್ದರು ಸತುಪುರುಷರೆಂದ || ೩೩ ||

ಉತ್ತಮದ ಸತ್ಕರ್ಮ ನಿರತನ
ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕವ ಲೌಕಿಕ
ವೈತ್ತಿ ತಪ್ಪದೆ ಪೂತ ಕರ್ಮದಿ ಪೂರ್ವ ಸಂಚಿತದ ||
ಚಿತ್ತ ಮಲವನು ತೊಳೆದು ಕಾಮ್ಯಕ
ದರ್ಶಿಯಲ್ಲದೆ ತತ್ತ್ವ ವಿಷಯದ
ಲತ್ತ ಕರ್ಮವನೆಲ್ಲ ನಿನಗರ್ಪಿಸುವರುತ್ತವರು || ೩೪ ||

ಯವುದಲಿಕ ಪರಿವಿಷಯವನು ಮುಳಿ
ದಮಳಪರ ತತ್ಪಾರ್ಥ ನಿಯಮದಿ
ಸಮದಿಸಿದ್ದಾ ಸನದಲಿಲ್ಲವುದಾಸಿನವು ಕಂಡು ||

ಕ್ರಮದಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಿಂದೀ
ಭ್ರಮೆಯ ಜಗವನು ಮಿಥ್ಯಗಾಣುತ
ಸುಮತಿ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರದಿಂ ನೋಡುವರು ಸಾಧುಗಳು || ೩೫ ||

ತಿಳಿದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ವಸ್ತುವ
ನೋಕಗೆ ಧಾರಣೆಯಿಂದಲರಿದದ
ನಿಲಸಿ ನಿಜ ಜೈತನ್ಯ ತಾನೆಂದೆಂಬ ಧ್ಯಾನದಲಿ ||
ಬಳಿಕ ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮ ಭಾವವು
ಗಳಿತನಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಿಂದವೆ
ನಿಲವಲೆ ರಘುನಾಥ ನಿನ್ನಯ ಭಕ್ತರಾದವರು || ೩೬ ||

ಇಷ್ಟ ದೈವೇಚ್ಛೆಯಲಿ ದೊರಕೀ
ತಪ್ಪರಿಂದವೆ ಪ್ರಾರಬುಧ ತನು
ಗಟ್ಟಲೆಗೆ ಸಂತೋಷವಡುತ್ತಧಿಕವ ಬಯಸದೊಂದ ||
ಮುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಯಲಿ ಮತಿ ರತಿ
ವಟ್ಟಿ ರಹೆ ಸಾಧುಗಳು ವಡ ಕೂ
ಡಿಷ್ಟರಾಗಲು ದೊರಕುವುದು ನಿಜ ಭಕುತಿ ಪಡುವೆಂದ || ೩೭ ||

ಕೇಳುವುದು ನಿನ್ನಮಳ ಚರಿತವ
ಪೇಳುವುದು ನಿಜ ನಾವನನು ಮೊಳ
ಗಾಲಿಸುವುದೀ ಮೂರ್ತಿಯನು ಸೇವೆಯನು ಮಾಡುವುದು ||
ಮೇಲೆಯರ್ಚಿಸುತ್ತೆರಗಿ ನಮಿಸು
ಶ್ತಾಳಿನಿ ಸಖ್ಯದಲಿ ಸಕಲವ
ಕೋಳುಮೋಗದೆಯರ್ಚಿಸುವರೀ ನಿನ್ನ ಸೇವಕರು || ೩೮ ||

ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ಸಂಗವಿಲ್ಲದೆ
ನಿನ್ನ ಭಕುತಿಯ ಮಾರ್ಗ ದೊರಕದು
ನಿನ್ನ ಭಕುತಿಯದಿಲ್ಲದೆಂದೊ ಮುಕುತಿ ದೊರಕದಲಿ ||

ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ಸಂಗವೇ ನಾ
ಕನ್ಯವೇತಕೆ ಮುಕುತಿವಡೆವಡೆ
ಧನ್ಯರಾಗರೆ ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ಭಕುತರಾದವರು

|| ೩೯ ||

ಇದುವೆ ಮುಕುತಿಗೆ ಮುಖ್ಯಮಾರ್ಗ
ತ್ವದನು ಭಕುತರ ಸಂಗದಿಂದಹ
ಸದಮಲದ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ರಾಘವ ತನಗೆ ನೀ ನಿನ್ನ ||
ಪದಯುಗದ ಭಕುತಿಯನು ಭಕುತರ
ಲೊದವಿದನುದಿನ ಸಂಗವನು ಕೊಡು
ಸದು ಹೃದಯ ನಾಣೆನಿಸುವೊಡೆ ರಘುನಾಥ ನೀನೆಂದ

|| ೪೦ ||

ಇಂದು ರಾಘವ ನಿನ್ನ ಸಂಗದಿ
ಬಂದ ಜನ್ಮವು ಸಫಲವಾಯಿ
ತ್ತಿಂದು ಬಹುವಿಧ ಯಾಗಫಲ ಕೈಸಾರಿತ್ಯೆ ತನಗೆ ||
ಹಿಂದೆ ಬಹುಕಾಲವನು ತಪದಲಿ
ನಿಂದನನ್ನವ ನೆನೆಯದಾ ಫಲ
ವೃಂದವೆಲ್ಲವ ರಾಮ ನಿಜಪದಕರ್ಪಿಸಿದನೆಂದ

|| ೪೧ ||

ಇನ್ನು ರಾಘವ ಸೀತೆ ಸಹಿತವೆ
ನನ್ನ ಹೃದಯದಿ ನೀನುವಗಲದೆ
ಯನ್ನುದಿನವಿರಬೇಕು ನಾ ನಡೆವಾಗ ನಿಂತಾಗ ||
ಚೆನ್ನ ನುಡಿವಾಗೇಳುವಾಗಲು
ನನ್ನ ನಿದ್ರಾ ಸ್ವಪ್ನ ಜಾಗ್ರದಿ
ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಾಣುತಿರಬೇಕೆನ್ನ ಹೃದಯಡಲಿ

|| ೪೨ ||

ಈ ಪರಿಯಲಿಯಗಸ್ತ್ಯ ರಾಮ
ನಾಪ ಪರಿ ಸಂಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು
ಚಾಪವನು ಮುನ್ನಿಂದ್ರನಿರಿಸಿಡ್ಡುವನು ರಘುವರಗೆ ||

ಓಪ ದಿವ್ಯಾಕ್ಷಯದ ಶರವನು
 ದೀಪಿಸುವ ರತ್ನಾಘ ಖಚಿತ ಕ
 ಲಾಪವಹ ಖಡ್ಗವನು ಮಿಗೆ ತಂದಾಗಲಾ ಮುನಿಪ || ೪೩ ||

ಇನ್ನೆರಡು ಯೋಜನದ ಮುಂದದೆ
 ಪುಣ್ಯ ಕಾನನ ಪಂಚವಟಿಯೆಂ
 ಬುನ್ನತಾಶ್ರಮ ನಾಮವದು ಗೌತಮಿಯ ತೀರದಲಿ ||
 ಚಿನ್ನಮಯ ನೀನಲ್ಲಿ ಕಾಲವ
 ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿರೆ ಬಹಳ ಕಾರ್ಯವ
 ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕನುರಕುತ್ಸವನೆಂದನಾ ಮುನಿಪ || ೪೪ ||

ಎಂದಡೆಲ್ಲವ ಕೇಳ್ದ ಗಸ್ತು ಮು
 ನೀಂದ್ರ ವಚನ ಸುತತ್ವ ಬೋಧೆಯ
 ಲೆಂದ ಸಂಸ್ತವಕತಿ ಮುದದಿ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲೊಲಿದು ||
 ನಿಂದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನಿವರ
 ನಂದು ತೋರಿದ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಡೆ
 ತಂದನಖಿಳಜ್ಞಾನ ಮೂರುತಿ ಪಂಚವಟಿಗಾಗಿ || ೪೫ ||

ಮುಗಿದುದಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಕೃತಿಯಿಂ
 ಮಿಗಿಲೆರಡು ಪದಬಂಧ ರುದ್ರರ
 ಯುಗದಿ ಕೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಗುಣದಲಿ ರಾಮ ಕಥೆಯಿದನು ||
 ಸೊಗಸಿ ಹೇಳಲು ಕೇಳಲವರಿಗೆ
 ಜಗದ ಪತಿ ಕರುಣದಲಿ ಕೆಡಿಸುವ
 ನಘವ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ಯಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೬ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೨ ಕೈ ಪದ ೯೫೪ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೧೨ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೨

ಇಪ್ಪತ್ತೊರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಜಟಾಯು ಸಖ್ಯ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆ

ಸೂಚನೆ || ರಾಮವಿಧ್ವನು ಪಂಚವಟೆಯ
ಲ್ಲ ಮಹಾಮತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಸ
ಪ್ಪೊಂದುದಿಂ ತಿಳುಹುತ್ತ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದಲಿ ||

ಪದ || ಗಿರಿಗೆ ಕೇಳಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಧರಣಿಪುತೆ ಸಹ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೊ
ತರುತ ಕಂಡನು ವೃದ್ಧ ಪಕ್ಷಿ ಜಟಾಯು ಯೆಂಬವನ ||
ಗಿರಿಯ ಶೃಂಗದಮೇಲಿರಲಿಕ
ಚ್ಚರಿಸಡುತ ವಿಸ್ಮಯದಲಿಂದನು
ಶರ ಧನುವ ತಾ ತಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸ ಮುಂತೆ ನಿಂತವನು || ೧ ||

ಭಕ್ತಿಕುವನವ ಋಷಿಗಳನು ತಾ
ಪ್ರೀತಿಸುವನೀತನನಿಗುತ್ತವೆ
ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆಂದೆಂಬ ಮಾತನು ಕೇಳಿ ಭಯದಿಂದ ||
ಪಕ್ಷಿ ನಡುಗುತ ರಾಮಗೆಂದನು
ಪ್ರೀತಿಸಲಿಕಪರಾಧಿ ತಾನ
ಲಕ್ಷ್ಮಣತೆಯುಳಿ ನಿನ್ನ ಸಿತಗತ್ಯಂತ ಸಖಿ ನಾನು || ೨ ||

ಕ್ಷುದ್ರ ನಾಸಲ್ಲಕಟಿ ರಾಘವ
ಭದ್ರನಾಗಲಿ ನಿನಗತಿಪ್ರಿಯ
ಗೃಹ್ಯ ನಾನು ಜಟಾಯು ಯೆಂಬವ ಪಂಚವಟೆಯಲ್ಲಿ ||

ತಿದ್ದಿರುತ ನಿನಗತಿ ಹಿತದಿ ಸಂ
ನ್ನಿಧನಾಗಿಹೆನೇಕೆ ಮಾಡುವೆ
ಕ್ರುದ್ಧನನು ರಘುನಾಥ ತಾನಲ್ಲೆಂದನಾ ವಿಹಗ

|| ೩ ||

ಯೆತ್ತಲಾನೂ ನೀ ಮೃಗವ ಬೆಂ
ಬೊತ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತಡವಿಗು
ದ್ವೈತ್ತನಾದಾ ಹೊತ್ತು ನಾನೀ ಜನಕನಂದನೆಯ ||
ಸತ್ತು¹ವಾಗಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂ
ದಿತ್ತಲಿಹನೆನೆ ಕೇಳಿ ವಿಹಗ ಕು
ಲೋತ್ತಮಗೆ ನಸುನಗತ ಮಗುಳಂತೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೪ ||

ಲೇಸನಾಡಿದ ವಿಹಗ ಸಾಧು ಹಿ
ತೈಷಿ ನೀನೆನಗಹುದು ಹತ್ತಿರೆ
ವಾಸವಾಗಿದೆ ಮತ್ತಿಯಾರ್ಥದಲೆಂದು ತಕ್ಕವಿಸಿ ||
ತೋಷಿಸುತ್ತವನನುವದಿಸಿ ಜಗ
ದೀಶ ನಡೆವನ ಪಂಚವಟೆಯೆಂ
ಬಾ ಸುಸ್ಥಳಕನುಜ ಸೀತಾದೇವಿಯರು ಸಹಿತ

|| ೫ ||

ನಡೆದು ಕಂಡರು ಪಂಚವಟೆಯೆಂ
ಬಡವಿಯನು ಸುಸ್ಥಳ ವಿಶಾಲವ
ನೊಡನೆ ಹರಿವಾ ಗೌತಮಾನದಿಯುತ್ತರು ತಟದಿ ||
ಒಡೆಯ ರಾಮಂಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನಯ
ಮಡದಿ ಸಹಿತರೆ ಮನೆಯನೊಂದನು
ಕಡು ಸಹಸಿ ಸೌಮಿತ್ರ ಮಾಡಿದನಾಕ್ಷಣದಲ್ಲ

|| ೬ ||

ಕದಳಿ ಫಲ ಸಾಮ್ರಾಳಿ ಖರ್ಜುರ
ಮೊದಲುಗೊಂಡ ಫಲಾದಿ ಪಾದಪ
ದೊದವಿಯಲ್ಲೇ ಕಾಂತವಾಸ ನಿರೋಗದುಸ್ಥಳವು ||

ಕದಕುಜನ ಸಂಬಾಧೆ ವರ್ಜಿತ

ವದು ಸುರೇಂದ್ರಾಲ್ಯೋಕದಂತಿರೆ

ಸುದತಿಯೊಡನೆ ವಿನೋದದಿಂದಿರುತ್ತಿರ್ದನಾ ರಾಮ

|| ೭ ||

ನಿತ್ಯ ನಿತ್ಯವು ಕಂದ ಮೂಲಿಫ

ಲೋತ್ತಮನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ತಂದೀ

ವುತ್ತು ರಾಮಂಗನುದಿನವು ತತ್ಸೇವೆಯಿಂದಿರುತ ||

ಮತ್ತೆ ರಾತ್ರಿಯಲೊರಗದೇ ಜಾ

ಗುತ್ತಿ^೧ ಲಿರ್ದನು ಶರವಿಡಿದು ತಿರು

ಗುತ್ತಿ^೧ ಲಿರ್ದನು ಪರ್ಣ ಶಾಲೆಯಲನುದಿನವು ಬಿಡದೆ

|| ೮ ||

ಮಿಂದು ನಿತ್ಯವು ಮೂವರಘಕುಲ

ವೃಂದನಾಶಿನಿ ಗೌತಮಿ ಜಲ

ದಿಂದ ಸುಖದಲ್ಲಿರುತ್ತಿರಲು ಕೆಲ ದಿನವನೀ ಪರಿಯ ||

ಒಂದು ದಿನ ಸೌಮಿತ್ರ ಸತಮುದ

ದಿಂದಲಣ್ಣನೆ ಕಂಡನಾತ್ಮಾ

ನಂದದಿಂ ಕುಳಿತಾ ಜಗನ್ಮಯನಾಗಿರಲು ಕಂಡ

|| ೯ ||

ಹೊಕೆವ ಸೂರ್ಯ ಸಹಸ್ರಕಾಂತಿಯ

ಕಳೆಯೊಡಲ ಚತುರತೆಯನಟ್ಟಿವೆ

ಗಳ ಸುನೋಟದ ನಾಸಿಕಾಗ್ರದ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಂಜೆಡೆಯ ||

ಗಳದ ಮೂರೇಖೆಗಳ ವಕ್ಷ

ಸ್ಥಳದ ತುಳಸೀದಳದ ವಲ್ಲೂ

ವಲಿಯ ನಾಭೀ ಹೃದದ ಮಂಗಳ ಮೂರ್ತಿ ರಂಜಿಸಲು || ೧೦ ||

ಚಾರು ದೀರ್ಘ ಭುಜದ್ವಯದ ಸುಕು

ಮಾರ ಗಾತ್ರದ ನಳಿನನೇತ್ರದ

ಚೀರವಸನದ ವಿಮಲಮುಖ ಪಂಕಜ ಮನೋಹರದ ||

ಮೂರುತಿಗೆ ಬಂದೆರಗೆ ವಿನಯದ
ಸಾರ ಭಕುತಿಯಲಾ ಸುಮಿತ್ರನು
ದಾರ ತತ್ಪಾರ್ಥವನು ಬೆಸಗೊಂಡನು ಜಗನ್ಮಯನ || ೧೧ ||

ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮನು ಕೇಳುವಿಚ್ಛಾ
ಕಾಮಘನವೆಮಗಾವ ಪರಿಯಲಿ
ನಾ ಮುದದಿ ತಿಳಿದವೆನು ಮೋಕ್ಷೇಕಾಂತ ಸಾಧನವ ||
ತಾಮರಸದಳನೇತ್ರ ನಿಮ್ಮಿಂ
ದಾಮಹತ್ವವನಲ್ಪವಾಗಿಯೆ
ನೇಮಿಸುವುದನೆಗೊಲಿದು ತತ್ಪಾರ್ಥನವ ಸಹಿತೆಂದ || ೧೨ ||

ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನು ವಿಜ್ಞಾ
ನೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸಹಿತವನು ನಿರ್ಮಲ
ಭಕ್ತಿಯನು ವೈರಾಗ್ಯವನು ನೀವಿಂದು ತನಗೊಲಿದು ||
ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕನ್ಯರಾರು ಮ
ರೆತ್ತ ತಿಳುವುಪರಿಲ್ಲ ಧರಿಯಲಿ
ಸತ್ಯಸಂಧನೆ ಕರುಣಿಸೆನಲಿಂತೆಂದನಾ ರಾಮ || ೧೩ ||

ಲೇಸನಾಡಿದೆ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾ
ವಾಸವನು ಹೇಳುವೆನು ಗೌಪ್ಯದ
ರಾಶಿಯೊಳಗತಿ ಗೌಪ್ಯವಾದುತ್ಪ್ರಪ್ತ ವಿದ್ಯೆಯನು ||
ಮೋಸಮೋಗಡೆ ತಿಳಿಯಲದ ವಿ
ಶ್ವಾಸದಿಂ ಮಾನವರು ಗೆಲುವರು
ದಾಸ ಕಲಿ ಕಲ್ಮಷವನೆಂದನು ರಾಮನನುಜಂಗೆ || ೧೪ ||

ಮೊದಲು ಮಾಯಾ ರೂಪವನು ಕೇ
ಳದರಿನಿಂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಧನ
ವಿದಿತವಲ್ಲಿಂ ಜ್ಞಾನವನು ವಿಜ್ಞೇಯವನು ನಿನಗೆ ||

ಮುದದಲೆಲ್ಲವನೊರೆವೆ ಸಂಕ್ಷೇಪ
ಪದಲಿ ಯದರಿಂ ಸಕಲ ಬಂಧವ
ನೊಡೆದು ನಿಲಬಹುದಾತ್ಮಸುಖಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆಂದ || ೨೫ ||

ತಾನದಲ್ಲದ ಪುಸಿಯ ದೇಹವೆ
ತಾನನಾತ್ಮಕವದನು ಮೋಹದಿ
ತಾನೆನಿಪ್ಪಾ ಬುದ್ಧಿಯದುನೇ ಮಾಯೆಯೆನಿಸುವುದು ||
ತಾನದುವೆ ಸಂಸಾರ ಮೂಲದ
ಲಾನು ವರ್ತಿಸುತಿಹುದು ಮಾಯಾ
ಧೀನ ರೂಪವದೆರಡು ಪೂರ್ವದಲುಂಟು ಕೇಳೆಂದ || ೧೬ ||

ಆವರಣ ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಗೆ
ಈ ವಿಗಡ ಮಾಯಾ ಸ್ವರೂಪಗೆ
ಈವರಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ಮೊದಲೇ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮದಿ ||
ಕೋವಿದನ ಲಿಂಗಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ
ದ್ಯಾ ವಿಧದ ಹೊರಗೊಳಗೆ ತೋರುವೆ
ಜಾವುಳವೆಯೊಂದರಲಿಯೊಂದೊಂದಾದ ವಿಕ್ಷೇಪ || ೧೭ ||

ಆವರಣವಾತುಮನನಾನಾ
ಗಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿಹುದು ದೇಹದ
ಸೋವೆಯಿಂದ್ರಿಯ ಮನಮುಖಾದಿಗಳಿಂದವಂತೆರಡು ||
ಆವ ಕಲ್ಪನೆಯಿಲ್ಲದಾತ್ಮನು
ಕೇವಲನು ಮಾಯಾ ವಿಕಾರದ
ಲೀ ವಿಧದ ವಿಶ್ವಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ತೋರುತಿಹುದೆಂದ || ೧೮ ||

ಬರಿದೆ ನೇಣಹಿಯೆಂದು ಕಾಂಬಂ
ತರಿಯಲಿಹಿ ಕಲ್ಪಿತನೆ ಹುಸಿಯಾ
ತೆರದಿ ಕೇಳುವ ನುಡಿವ ನೋಡುವ ನೆನೆವುದೆಲ್ಲ ಸಹ ||

ಬರಿಯ ಹಂಬಲು ಮಾತ್ರವೆಂತೆನೆ
ಮರದೊರಗಿದಗೆ ಕನಸು ಕಂಡೆ
ಚ್ಚರಿಯೆ ಹುಸಿಯಹವೋಲು ನಾಯಾಡಂಬರವಿಂದೆ || ೧೯ ||

ತಮ್ಮ ತಿಳಿ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷಕೆ
ಹಮ್ಮು ಹಿಡಿದೇ ದೇಹ ಮೂಲವು
ಹಮ್ಮಿಗೂ ತಾ ಮೂಲ ಪುತ್ರ ಕಳತ್ರ ಮಿತ್ರ ಧನ ||
ಹೆಮ್ಮೆಯಾದೀ ದೇಹ ಮೂಲದ
ಸೊಮ್ಮು ತಾನೇ ಪಂಚಭೂತದ
ಧರ್ಮ ಶಬ್ದ ಸ್ವರುಶ ರಸಗಂಧಂಗಳೆಂಬುವಾ || ೨೦ ||

ಭೂತ ಪಂಚಕ ಮನವು ಬುದ್ಧಿ
ಖ್ಯಾತಿ ಹಂಕೃತಿ ಚಿತ್ತವವ್ಯ
ಕ್ತಾ ತೆರದಲಿ ದಶೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ವಿಷಯ ಪಂಚಕವು ||
ವಾತವೈದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಗತಿ
ಜೀತನಿಚ್ಛಾದ್ವೇಷ ಸುಖದುಃ
ಖಾತಿಭಯವೆಂಬಿನಿತು ಸಹಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವೆನಿಸುವುದು || ೨೧ ||

ಇನಿತು ಕೂಡಿದ ದೇಹ ಕ್ಷೇತ್ರವ
ದೆನಿಸಿದೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಬೆಳೆಗಳು
ಘನಸುಕೃತ ದುಷ್ಟತಗಳವು ಮೂಡಿದಂದದಲಿ ||
ಮನುಜರಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲಿ ಕೃಷಿ ತರು
ಘನಫಲವ ಪಡೆದಲ್ಲದಿದ್ದರೆ¹
ತನಗೆ ತಾನೇ ಬೆಳೆಯದೇಕಾ ಬಿಟ್ಟವೆಂತೆ || ೨೨ ||

ಕ್ಷೇತ್ರವಿದನರಿವನನೆ ಜೀವನು
ಮತ್ತೆ ತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ನೆನಿಸುವ
ನುತ್ತಮನೆ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂಬೆರಡ ಕಾಂಬ ||

೪೨ ಅಭ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ವಸ್ತುವೇ ಪರಮಾತ್ಮನಕ್ರಿಯೆ
ಸತ್ಯರೂಪನು ಪರಮನೇ ತಾ
ಭಿತ್ತರದ ಪ್ರೇತ್ರಜ್ಞ ನೆನಿಸುವನೆಂದನಾ ರಾಮು || ೨೩ ||

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರೇತ್ರನಿಕರದ
ನೊಂದು ಸಂಕಲ್ಪಾಭಿಮಾನವ
ಹೊಂದದಿದ್ದಡೆ ಜೀವನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆನಿಸುವನು ||
ಕಂದ ಕೇಳೈ ಜೀವನಾತ್ಮನ
ಲೊಂದುವಜ್ಞಾ ನಾರ್ಥ ಸಾಧನ
ದಂದವನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲಿ ಹೇಳುವೆನು ನಿನಗೆಂದ || ೨೪ ||

ಬಲ್ಲವರು ನೆರೆ ಜೀವ ಪರಮರಿ
ಗೆಳೈನಿತು ಭೇದವನು ಹೊರಿಸರು
ಮುಲ್ಲ ವಿದ್ಯೋಪಾಧಿ ಪರಮಗೆ ಬಂದ ಜೀವತ್ವ ||
ಸಲ್ಲಲಿತವಾಗಿಹುದು ಕೇಳಿ
ನ್ನಿಲ್ಲ ಜೀವನು ಪರಮನಪ್ಪನು
ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯು ಕೆಡಲು ಪ್ರಾಬ್ಧನೆ ಆತ್ಮ ತಾನಾದ || ೨೫ ||

ಮೊದಲು ನಾ ನಾಮವನೆ ಯೆಲ್ಲವ
ನೊದೆದು ಡಂಘಾಹಂಕೃತಿಯನುಳಿ
ವುದು ಸದಾ ಮೃದು ಮಾತ ನುಡಿಯಲಿ ಮನದಲನ್ಯರಿಗೆ ||
ಕದಕ ನೆನೆಯದೆ ಸರ್ವಭೂತದ
ಲಿದಿನಾರಿಗು ನೋವ ಹುಟ್ಟಿಸ
ದೊದಗಿ ಹಿತವನು ಮಾಡುವುದು ಕಾಯಕದಲನವರತ || ೨೬ ||

ಪರರ ಬಾಧೆಯೆ ಪಾಪಪುಣ್ಯವು
ಪರಹಿತವು ಸಕಲಾಗಮದ ಮತ
ಪರವ ಪರದೊಳಗಾರಿಗೂ ದ್ರೋಹವ¹ನು ಬಗೆಯುವದು¹ ||

1 ನೆಸಗದಿಹುದು (ಖ)

ನಿರತ ನಿರಹಂಕಾರನಾಗಿರು
 ಬೆರವು ತನು ಜರೆ ಮರಣ ಬಾಧಾ
 ಪರಿಪರಿಯ ರೋಗದಲಿ ದುಃಖದ ರೂಪನೆಂದರಿದು || ೨೭ ||

ಸುಟ್ಟ ವೊಡಲಿದು ಭಸುಮನಾಯ್ತೆನೆ
 ನಿಷ್ಠೆಯಿಡಿದಿಡುಕಿದಡೆ ಕ್ರಿಮಿಗಳ
 ೧೪¹ ಟ್ಟವಂತ್ಯದಲಿದ್ದ ಕಾಲವು ಶುಚಿಯೆ ಮಲಮೂತ್ರ ||
 ನೆಟ್ಟಲೆವು ನರನಾಂಸ ನರಗಳು
 ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಕೂದಲು ತೊಗಲು ಕೇವಿನ
 ಹುಟ್ಟೊರತೆಯಿಂದರಿದು ಬಿಡುವದು ಹಂಕೃತಿಯನೆಂದ || ೨೮ ||

ಪಾತಕದಿ ತನು ತನ್ನ ತನನೆಂ
 ದಾತರಿಸುತನ್ಯರನು ಜರೆಯದೆ
 ಭೀತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಪರರುಪಹತಿಗೆ ತನು ಮನದಿ ||
 ನೀತಿಯಿಂ ದಯೆ ಧೈರ್ಯ ಭಾವ
 ಪ್ರೀತಿ ಸದ್ಗುಣ ಧನಸಹಾಯ
 ಪ್ರಾತ ಸೇವೆಯ ಸಕಲ ಭಕುತರಲೆರಗುತಿರಬೇಕು || ೨೯ ||

ತನು ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ದಂಡದ
 ದನನರತ ಯಿರಬೇಕು ವಿಷಯವ
 ನೆನೆಯದೇನುವ ಬಯಸದೇನುವ ಕೋಪ ಮದ ಚಿಂತೆ ||
 ಜನಿಸದಾನೊದೆಂಬ ಹಮ್ಮಿನ
 ಕೊನೆ ಮುರಿದು ಭವಪಾಶವಿಲ್ಲದೆ
 ನೆನವುತಿರಲೆನ್ನುವ ಮನೋದಂಡವದು ಕೇಳೆಂದ || ೩೦ ||

ಅನ್ಯವಾರ್ತಾ ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ
 ಕರ್ನನಿಷ್ಠ ರವಾಗಿ ನುಡಿಯದೆ
 ಮುನ್ನನಾಗಿದ್ದುಳಿದು ನುಡಿಯಲಿ ನನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನು ||

ವರ್ಣಸುತ ನವರತನುಪನಿಷ

ದ್ಯುನ್ನತ ಸ್ತೋತ್ರನನು ಮಾಡು

ತ್ತೈನ್ನ ನಾಮವನಿರದೆ ಕೀರ್ತಿಸುತಿರೆ ವಚನ ದಂಡ || ೩೧ ||

ಅವಗೂ ಬಾಧೆಯನು ಮಾಡದೆ

ದೇವ ಗುರು ವಿಪ್ರರನು ಪೂಜಿಸು

ತಾವ ಕಾಲಕು ಶೌಚವಾರ್ಜವಧರ್ಮ ಕರ್ಮವನು ||

ಸಾವಧಾನದಿ ಬಿಡದೆ ಸತಿಯರೆ

ಭಾವ ಭಾವನ ತೊರೆದು ವಿಷಯವ

ಸೇವಿಸದ ಸದ್ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಲಿಹುದೆ ತನು ದಂಡ || ೩೨ ||

ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಭ್ರಾತೃ ಸಿತ್ಯಧನ

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಬಂಧು ಬಾಂಧವ

ವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಾದಾಗು ಹೋಗನು ಹರುಷ ಶೋಕವನು ||

ಚಿತ್ತದಲಿ ಮಾಡದೆ ಸಮದಿ ನಿಜ

ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತಕನಾದ ಗುರುವಿನ

ಹತ್ತಿರೋಲಗಿಸುವುದು ನಿಷ್ಕಲುಷತೆಯಲನವರತ || ೩೩ ||

ಗುರುವ ಹರಿಹರ ಬೊಮ್ಮರಂದದಿ

ನಿರುತ ಕಾಣುತ ತನ್ನ ವಿತ್ತವು

ಶರೀರ ಪ್ರಾಣವು ಸಹಿತ ಸೇವಾರ್ಥದಲಿಯರ್ಚಿಸುತ ||

ಕರಗಿದಂತಃಕರಣದಿಂದನೆ

ದುರುಳತನವನು ಬಿಟ್ಟು ಭೂತಿಯ

ಭರದಿ ಸೇವೆಯ ಮಾಡಿ ತಿಳಿವುದು ತತ್ತ್ವವಿದ್ಯೆಯನು || ೩೪ ||

ನಾರಿಯರ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ನೋಡದೆ

ಘೋರ ದುರ್ವಾರ್ತಾ ಸಮಾಪಕೆ

ಸೇರದತಿ ನಿಷ್ಕುರದ ಚತುರ ಚಕೋರ ಮೂರುಖರ ||

ಊರ ಹೊದ್ದದೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧಾ
ಚಾರ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದ ಶುಚಿ
ತಾರತಮ್ಯನ ಮರೆಯದಿರಬೇಕೆಂದನಾ ರಾಮು || ೩೫ ||

ಪುಣ್ಯ ದೇಹದಿ ಪುಣ್ಯ ವನದಲಿ
ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲಿ ಪರ
ಪುಣ್ಯ ಪೂರುಷರಿದ್ದ ಸುಸ್ಥಳ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲಿ ||
ತಣ್ಣ ನಾಗಿಯೆ ದುರ್ವಿಷಯಗಳ
ನಣ್ಣ ನಾತ್ಮಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರವ
ಬಣ್ಣ ಸುತ ಕೇಳುತ್ತಿಹುದು ತನ್ನಮಳ ನಿಜ ಪಥವ || ೩೬ ||

ರಾಮನೇ ತನಗೊಡೆಯನಾತ್ಮಾ
ರಾಮನಾಗಹನೊಳಗು¹ ಹೊರಗೆಯು
ಭೂಮಿ ಮೊದಲಹ ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕನು ತಾನೆಂದ ||
ಪ್ರೇಮದಿಂದೆನ್ನುವನೆ ಭಜಿಸುತ
ನಾನು ರೂಪದ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳದ
ಸೀಮೆಯೇ ತಾ ಜ್ಞಾನ ಮಿಕ್ಕಿನದೆಲ್ಲವಜ್ಞಾನ || ೩೭ ||

ದೇಹವಿದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಣ ಸ
ಮೂಹದಂತಃಕರಣ ಜೀವನು
ಮೋಹ ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಮೂರಿದ ಸಪ್ತವಿಂಶಕನು ||
ಕಾಹುರದ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬೆರಸದೆ
ಗಾಹದದಿ ನಿಜ ನಿತ್ಯ ನಿತ್ಯ ನಿ
ರೀಹ ಚಿನ್ಮಯ ವಸ್ತು ತಾನೆಂದರಿವುದೇ ಜ್ಞಾನ || ೩೮ ||

ಇಂತರಿವುದೇ ನನ್ನ ಮತ ನಿ
ಶ್ಚಿಂತ ನಿರ್ಮಲನೇಕನದ್ವಯ
ಶಾಂತ ಸರ್ವೋಪಾಧಿ ಹೀನಾಂತಃಕರಣ ಹೀನ ||

ಅಂತರಹಿತವದಾದಿ ರಹಿತ ನಿ
 ರಂತ ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ಗುಣ
 ವಂತುವಂತೆನೆಲು ಬಾರದ ನಿಜನೆ ವಿಜ್ಞಾನ || ೩೯ ||

ಸತ್ತದಲ್ಲದಸತ್ತದಲ್ಲದ
 ಚಿತ್ತದಲ್ಲದ ಮರನೆಯಲ್ಲದ
 ಯೆತ್ತಲೂ ಪದ ಪಾಡೆ ಶಿರ ದೃಗು ಕರ್ಣ ನಾಸಿಕವು ||
 ಸುತ್ತಿಹುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಯ
 ನೊತ್ತಿ ನೋಡಲು ಕಾಣದಾರಿಗು
 ಹತ್ತಿರಹುದಾವಾಗಲದುವೇ ಜ್ಞೇಯ ಕೇಳೆಂದ || ೪೦ ||

ಸರ್ವವೂ ತಾನಾಗಿರುತ್ತಿರೆ
 ಸರ್ವ ಲೋಕವು ಹೊರದು ತೋರ್ಪುದು
 ಸರ್ವ ಕಾಲದಲರಿಯಬಾರದು ಸಕಲದೊಳಗಿದ್ದು ||
 ಖರ್ವಿಸುವಿದೀ ಸಕಲ ವಿಷಯವ
 ನಿರ್ವಿಕಾರದ ವಿಷಯವಿಲ್ಲದೆ
 ಸರ್ವತಪ್ರತಿಮಾನವಾಗಿಯೆ ಚಲಿಸದಾ ಜ್ಞೇಯ || ೪೧ ||

ಸಕಲವನು ತಾ ಬೆಳಕುತಿವ್ವುದು
 ಸಕಲ ತೇಜವು ತನ್ನ ಬೆಳಗಲು
 ಸ್ವಕೃತ ನೆರೆಯದು ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಖಂಡವಾಗಿಹುದು ||
 ವಿಕಸನದು ನಿಜವೇಕವದ್ವಯ
 ಸುಕೃತಿಗಳಿಗದು ಸಚ್ಚಿದಾನಂ
 ದಕುಟಲಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವು ತಮ್ಮ ಕೇಳೆಂದ || ೪೨ ||

ಸಂಗರಹಿತವನಾಮಯವದಾ
 ರಿಂಗರಿಯದ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶವು
 ಲಿಂಗಭೇದ ವಿಹೀನ ಬುದ್ಧಿಯ ವೃತ್ತಿಗೊಳಗಲ್ಲ ||

ಭಂಗವಿಲ್ಲಾನಂದ ರೂಪ ನಿ
ರಂಗ ವಸ್ತುವನರಿವುದೆಂತೆನೆ
ಹಿಂಗದಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದಜ್ಞೇಯವದು ಸಾಧ್ಯ

|| ೪೩ ||

ಉತ್ತಮಾಚಾರ್ಯೋಪದೇಶದ
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಪನಿಷದ ವಾಕ್ಯದ
ತತ್ತ್ವಮಸಿಯರ್ಥ ಪ್ರಮಾಣದಿ ಜೀವ ಪರಮರಲಿ ||
ವ್ಯರ್ಥದಾರೋಪಿತದ ವಾಚ್ಯವ
ಮಿಥ್ಯೆಯಿಂದದ ಕಳೆದು ಲಕ್ಷ್ಯವ
ಜೊತ್ತಿಸುತ್ತೈಕ್ಯವನು ಮಾಳ್ವದು ವಿರತಿ ಬಲದಿಂದ || ೪೪ ||

ಜೀವನಲ್ಲಜ್ಞತೆಯು ದುಃಖಿತ
ವಾವಗಂ ಭಯ ಚಿಂತೆ ಮೊದಲಾ
ದಾ ವಿಧದ ವಾಚ್ಯವನು ಬಿಟ್ಟುಶ್ವರನಲುನ್ನತದ ||
ಭಾವ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ ಮೊದಲಾ
ದಾವ ಗುಣವೂ ನಿಜವದಲಿಂ
ದೇ ವಿನೇಕಿಸೆ ಶುದ್ಧ ಜೈತನ್ಯವನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿವುದು || ೪೫ ||

ಕನಸು ಕಂಡದರೊಳಗೆ ಬೆವರುವ
ಮನುಜಗೆಚ್ಚರಿಸುವವೋಲೇತಕೆ
ನಿನಗೆ ಹಂಬಲೆನಿಪ್ಪವೋಲೀ ಜೀವನಜ್ಞತೆಯ ||
ಹೊನಲ ಹುಸಿಗಳೆದಾತ್ಮನಿರ್ಗುಣ
ಚಿಂತನುಮಯ್ಯಯನೆಂದು ಶ್ರುತಿಯಾ
ತ್ಮನಲಿ ಬಿಡದೈಕ್ಯವನು ಮಾಡುವವೌಪಚಾರದಲಿ || ೪೬ ||

ತತ್ತ್ವಮಸಿಯರ್ಥವನು ಜೀವನೆ
ನಿತ್ಯವಾದಾತುಮನೆ ನೀನೆಂ
ದುತ್ತಮಾರ್ಥವ ಪೇಳಿತದನರಿವುದೆ ಸಕಲ ಸಾರ ||

೪೮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಚಿತ್ತ ಸಂಶಯವಳಿದು ತಾನೇ
ನಿತ್ಯ ನಿರುಪಮನಾಗಿ ನಿಜ ನಿ
ಮೂರ್ತ ಪರಮಾನಂದ ನಿಜಸುಖ ಪೂರ್ಣನಹುದೆಂದ || ೪೭ ||

ಇದುವೆ ಮೋಕ್ಷದ ರೂಪನೆಂದೆನು
ಸದಮಲನೆ ಸೌಮಿತ್ರ ನಿನಗ
ಭೃದಯ ವಿರತಿ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನವು ಸಹಿತವಾದ ||
ವಿಡಿ ತವೆನ್ನಯ ನಿಜವೆನಿದು ದೊರೆ
ಕದು ಕಣಾ ಮದ್ಭಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯಗೆ
ಯಿದಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವನು ನೀ ಕೇಳೆಂದನಾ ರಾಮ || ೪೮ ||

ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಬೇಕೆಂಬ ಮೊಡವೆಯು
ನೇತ್ರವಿದ್ದರು ದೀಪವಿಲ್ಲದೆ
ನೇತ್ರಗೋಚರವಾಗದಂದನಾತ್ಮನರಿಯಲಿಕೆ ||
ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ್ದರು ನನ್ನ ಭಕುತಿಯ
ಸೂತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣದಾತ್ಮನ
ನಾತ್ರ ಸಂಶಯ ಭಕ್ತಿ ಮೂಲವದೆಲ್ಲವಕ್ಕೊಂದ || ೪೯ ||

ನನ್ನ ಪದಯುಗ ಭಕ್ತಿ ಜನಿಸುಪ
ಡನ್ನು ಕಾಣವನ್ನು ಕೇಳಿ
ನನ್ನ ಭಕುತರ ಸಂಗ ತತ್ಸೇವಾ ನಿರಂತರದಿ ||
ನನ್ನ ಮಹದೇಕಾದಶೀ ವ್ರತ
ದುನ್ನದುಪನಾಸಾದಿ ಜಾಗರ
ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಲೋಕನದಿ ಮದ್ಭಕ್ತಿ ಜನಿಸುವುದು || ೫೦ ||

ನನ್ನ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯನಾ
ಕರ್ನನನ ಮಾಡುತ್ತವನುದಿನ
ವರ್ನಿಸುತ್ತೆನ್ನಮಳ ಮಹಿಮೆಯ ಪಡಿಸಿಯನ್ಯರಿಗೆ ||

ಜಿನ್ನ ನ್ಯಾಖ್ಯಾನವನು ಮಾಡು
ತ್ರಿನ್ನನೇ ಪೂಜಿಸುತ ನಿಷೆಯ
ಲಿನ್ನ ನಾಮಾವಳಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನವ ಮಾಡುವದು || ೫೧ ||

ಎನ್ನ ಭಕ್ತತರ ಸಂಗದೊಳಗಿ
ದನ್ನ ವಿಷಯವನುಳಿದು ನೆನೆವು
ತ್ರಿನ್ನನೇ ನಮಿಸುತ್ತ ಬಲಬರುತ್ತೆನ್ನ ವಂದಿರನ ||
ಎನ್ನ ಚರಣಾರ್ಪಣವೆನುತ್ತೊಲಿ
ದುನ್ನತದ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡು
ತ್ರಿನ್ನನೇ ಸಕಲದಲಿ ಕಾಂಬುದು ತನ್ನ ನಿಜ ಭಕುತಿ || ೫೨ ||

ಸಾಧು ಸಂಗವೆ ತನ್ನ ಭಕುತಿಯ
ನಾದರದಲನ್ನರನು ಹೊದ್ದದೆ
ಸಾಧಿಸುವುದೆನ್ನಲ್ಲಿ ಭಕುತಿಯು ಜನಿಸಲನವರತ ||
ಸಾಧಿಸುವುದೆನ್ನಲ್ಲಿ ಬಳಿಕವ
ಗೀ ಧರೆಯಲೀ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾ
ನಾದಿ ವಿರತಿಯಲವನು ಬೇಗದಿ ಮುಕುತನಹನೆಂದ || ೫೩ ||

ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದಲಿ ಪಾತಕ
ಹೊತ್ತುವುದು ಪಾತಕವಳಿಯೆ ಸ
ದ್ವೈತ್ತನಪ್ಪನು ತೊಲಗುವುದು ದುರ್ವಿಷಯ ಬಳಿಕವಗೆ ||
ಉತ್ತಮದ ಮದ್ಯಕ್ಷಿ ಬಂದು ವಿ
ರಕ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾನವನು ವಡೆದು ವಿ
ಮುಕ್ತನಹೆಯಲ್ಲವಕೆ ಮಿಗಿಲೆನಿ ಸಾಧುಜನ ಸಂಗ || ೫೪ ||

ಹೇಳಿದನಲ್ಲೆ ತನ್ನ ತನ್ನನು
ಕೇಳಿದಪ್ರಶ್ನಾನುಸಾರವ
ಹೇಳಲೆನ್ನವಕೆ ಕಲಶವು ತನ್ನ ಪದ ಭಕುತಿ ||

ಹೇಳಿದಿರು ಮಧ್ಯಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ
ಖೂಳರಿಂಗದನಾವ ಕಾಲಕು
ಹೇಳುವುದು ಕರಿಕರಿದಿದನು ಮಧ್ಯಕ್ತರಿಂಗಿಂದ || ೫೫ ||

ಎನ್ನೊಳ್ಳೆಕ್ಕದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಾ
ನನ್ನ ಚೇತನ ಶಾಂತರಾಗಿ
ದ್ದೆನ್ನ ಸೇವಾತತ್ಪರನೆನ್ನ ಜ್ಞಾನ ತತ್ಪರರ ||
ಅನ್ನದಿನ ಸೇವಿಸುತ ಮೊಡನಿರ
ಲೆನ್ನನೇ ಸೇವಿಸದವರು ಸಂ
ಪನ್ನ ಮೋಕ್ಷವನಗೇ ಕರಗತವಾಗಿ ಕಾಂಗಿಂದ || ೫೬ ||

ಅರಿದನು ಪರಿಸುವರು ಶ್ರದ್ಧಾ
ಸಾರ ಹೃದಯದಲನವರತ ಬಿಡ
ದೀ ರಹಸ್ಯವನವರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತೆನ್ನ ಕರುಣದಲಿ ||
ಘೋರದಜ್ಞಾನಾಂಧ ಪಟಲ ವಿ
ಕಾರ ಮಲವನು ತೊಳೆದು ಪಡೆವರು
ದಾರ ಮೋಕ್ಷಾನಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನು ಕೇಳಿಂದ || ೫೭ ||

ಸಂದವಿಲ್ಲಿಪ್ಪತ್ತು ಮೂರೆನೆ
ಸಂಧಿ ಪದವೇಳೆಂಟು ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಗಿಂದ ತತ್ಪರಹಸ್ಯವಿದನೋದಿದಡೆ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ||
ಮೊಂದೆ ಮನದಿಂ ಕೇಳಲತಿ ಮುದ
ದಿಂದ ದೇವರು ಕಾವ ರಾಮ ಮು
ಕುಂದ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು || ೫೮ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೩ ಕೈ ಪಂ ೧೦೧೨ ಕೈ
ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೨ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೨

ಇವೃತ್ತಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ತೂರ್ಪನಖಿಯ ಮೂಗೊರಸಿದ್ದು ಖರದೂಷಣರ ಸಾವು
ಲಂಕೆಯ ರಾನಣನಲ್ಲಿ ದೂರಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ || ಮೂಗೊರಸಿ ಖರದೂಷಣರ ನೆಕೆ
ನೀಗಿ ರಾಮಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಲಂಕೆಗೆ
ಹೊಗಿ ದೂರಿದಳೂರಿದಳು ಕಾಮಾಸ್ತ್ರದಲಿ ಖಳನೆ ||

ಪದ || ಬಾಲೆ ಕೇಳಾ ಪಂಚವಟಿಯಲಿ
ಲೋಲಲೋಚನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹ
ಲೀಲೆಯಿಂದಿರೆ ರಾಮನಾ ಕಾಲದಿ ಮಹಾಟವಿಯ ||
ಕಾಳ ರಾಕ್ಷಸಿ ಕಾಮರೂಪಿಣಿ
ಪಾಲಿಸುತ ನನದಲಿ ನಿನಾಸದಿ
ಖುಳೆಯತಿ ಬಲವಂತೆ ಲುದ್ದಳು ಜನದ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೧ ||

ಒಂದು ದಿನ ಗೌತಮಿಯ ತೀರಕೆ
ಬಂದು ಕಂಡಳು ಪಂಚವಟಿಯು
ಲ್ಲಂದು ಹತ್ತಿರೆ ರಾಮ ಶ್ರೀಚರಣಾಬ್ಜ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ||
ಚಂದನಾಗಿರೆ ವಜ್ರಯವಲತೆ
ಯಿಂದ ಪದ್ಮಾಂಕುಶ ಸುರೇಖಾ
ಸೌಂದರವ ಕಾಣುತ್ತ ಕೆಡೆದಳು ಕಾಮ ಮೂರ್ಛೆಯಲಿ || ೨ ||

ರಾಮಗೊಂದಳು ಬಂದು ರಕ್ಕಸಿ
 ಸೋಮಸನ್ನಿಭ ವದನ ನೀನಾ
 ರೀ ಮಹಾಶ್ರಮವೇಕೆ ಜಹಿ ವಲ್ಕಲವ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲಿ ||
 ನೇಮದಿಂದಿರಲೇಕೆ ನನ್ನಯ
 ನಾಮ ಬಲ್ಲೆ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯತಿ
 ಕಾಮರೂಪಿಣಿ ರಾವಣಾಖ್ಯ ಮಹಾ ದನುಜನುಜೆ || ೩ ||

ಖರನೆನಿಪ ಮದ್ಭ್ರಾತೃ ಸಹಿತನೆ
 ಚರಿಸುತಿಹೆನೀ ವನದಿ ದೈತ್ಯೇ
 ಶ್ವರನ ನೇಮದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳ ನಾನು ಭಕ್ಷಿಸುತ ||
 ನರರನೊಬ್ಬರನುಳುಹಿಸಿದರೊಳ
 ಗಿರವ ಮಾಡಿದಿರಾಗು ನೀನತಿ
 ಗುರುವನಾಗಿಹೆ ರೂಪದಿಂ ನುಡಿ ಜಾಣ ನೀನೆನಲು || ೪ ||

ಎನಲು ನುಡಿದನಯೋಧ್ಯ ರಾಯನ
 ತನಯ ರಾಮಾಂಹಯನು ತನ್ನಯ
 ವನಿತೆ ಯಿವಳತಿ ಚೆಲುವೆ ಸೀತಾನಾಮ ಜನಕಸುತ ||
 ಅನುಜನಿತನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನು
 ಮನುಮಥೋಪಮನೀತ ನಮ್ಮಿ
 ನ್ನಿನಗೆ ಕೃತ್ಯಯನುಳ್ಳಡುಸುರಿದನು ರಘೂತ್ತಂಶ || ೫ ||

ಇಂತೆನಲು ಕೇಳುತ್ತ ಕಾಮನ
 ಕೊಂತ ಮರುವೊನೆಗೊಂಡು ನಡಿದಳು
 ಕಾಂತನಾರೈ ರಾಮ ರಮಿಸೆನ್ನುವನು ಗಿರಿವನದಿ ||
 ಕಂತು ನನ್ನನು ಕಾಡುತ್ತೈದನೆ
 ಮುಂತೆ ನಿನ್ನನು ಕಂಡೆನಲು ಸಿಂ
 ಕಾಂತ ಸೀತೆಯ ನೋಡಿ ನಗುತಿಂತೆಂದನಾ ಮಿಗೆ || ೬ ||

ಏನ ಹೇಳಲಿ ಕಾಂತೆ ತನ್ನೀ
ಮಾನಿನಿಯು ಹತ್ತಿರೆ ಯಿಹಳು ತಾ
ನೇನುವಗಲುವಳ್ಳಲ್ಲ ಯಿವಳಿಗೆ ಸವತಿ ನೀನಾಗಿ ||
ಏನನೆಂಬಳು ದುಃಖಿಸುವಳೋ
ದೀನೆ ಬಳಿಕದು ಗುಣವಿ ಹೊರಗಿಹ
ದಾನವಾಂತಕ ತನ್ನ ತಮ್ಮನ ವರಿಸು ಹೋಗಿಂದ || ೭ ||

ನಿನ್ನ ರೂಪವ ಕಂಡು ಬರಿದೇ
ಚೆನ್ನೆ ಬಿಡುವೆನೆ ನಾವು ಹೋಗಾ
ತನ್ನನುಜನೆಡೆಗೆನಲು ಹೋದಾ ದುರುಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ||
ತನ್ನೊಡನೆ ರಮಿಸೇಳು ಬಾರೈ
ನಿನ್ನ¹ಹಿರಿಯನ ಮಾತು ಸಲಿಸೆನೆ
ಖಿನ್ನನಾಗುತ ನೋಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದಳವಳೊಡನೆ || ೮ ||

ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಹೊರೆಯಲ್ಲ ರಾಘವ
ನಾಳಲಾ ತಾ ತನಗೆ ಸೋತೈ
ಬೋಳು ಮಂಡೆಯ ವೋಲು ರಾಮಗೆ ತೊತ್ತು² ನಾನೆನಲು² ||
ನಾಳೆಗೈತಹಬೇಕು ಅದರಿಂ
ಹೇಳಿದವನನೆ ವರಿಸು ನಿನಗಾ
ಮೇಲೆ ರಾಮಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಕೃತ್ಯವ ಮಾಡ್ವೆ ನಾನಿಂದ || ೯ ||

ಎನಲು ಕೇಳುತ ರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ
ದನುಜೆ ಬಂದಾ ದುಷ್ಟೆ ನುಡಿದಳು
ಮನದ ಕೋಪದಿ ರಾಮ ತನ್ನವನೇಕೆ ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿ ||
ಮನವ ನೋಡುವೆ ನಿನ್ನ ಸೀತೆಯ
ಮನಕತಕೆ ಬೆದರದಿರವಳ ನಾ
ದನುಜೆಯಲ್ಲವೆ ಕ್ಷಣಕೆ ನುಂಗುವೆನುತಲಟ್ಟಿದಳು || ೧೦ ||

೫೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಘೋರ ವಿಕಟಾಕಾರೆಯೆಟ್ಟಲು
ದಾರಿಯನು ಕಾಣುತ್ತ ರಾಮ
ಪ್ರೇರಿತದಲಾಕ್ಷಣವೆ ಖಡ್ಗದಲವಳ ಕಿವಿಮೂಗ ||
ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಕೆತ್ತಿಬಿಟ್ಟನು
ವೀರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸುರಿವ ನೆತ್ತರ
ಛಾರೆಯಲಿ ವರಲುತ್ತು ಹೋದಳು ಖರನೆಡೆಗೆ ದನುಜೆ || ೧೧ ||

ನೆತ್ತರಿನ ಮುಸುಡಿನಲೊರಳಿ ಹೊರ
ಳುತ್ತಿರಲು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಖರ ಕಾ
ಣುತ್ತ ನುಡಿದನು ಖರತರಾಕ್ಷರದಿಂದ ಗರ್ಜಿಸುತ ||
ಮತ್ತಿದೇನಾಯ್ತಾರು ಮೂಗನು
ಕತ್ತರಿಸಿದರು ಕಿವಿ ಸಹಿತ ನೆರೆ
ಮೃತ್ಯುವಿನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಹೊಗಲುದ್ಯೋಗವಾಯ್ತೆಂದ || ೧೨ ||

ಹೇಳವರನೀಕ್ಷಣದಿ ನೋಡಾ
ಕಾಲನನು ಕಾಣಿಸುವೆನೆಂದೆನೆ
ಖೂಳೆ ನುಡಿದಳು ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯೆಂಬವರು ||
ಹೋಳುವಾಡಿದರಿಂದು ವನದಲಿ
ಪಾಳಯವ ಗೌತಮಿಯ ತಟದಲಿ
ಲೀಲೆಯಿಂದಿಹರೇನ ಹೇಳುವೆನೆಂದಳಾ ದನುಜೆ || ೧೩ ||

ವೀರನಾದಡೆ ನಿನು ದೈತ್ಯ ಕು
ಮಾರನಾದಡೆಯವರ ಕೊಲು ತಾ
ನೋರುವನು ತನ್ಮಾಂಸ ರುಧಿರವ ಕುಡಿವೆನಲ್ಲದಡೆ ||
ಸೇರುವೆನು ಯಮಸದನಕೀಗಳೆ
ಗೋರೆಯನು ಬಿಗಿದನಲು ಖರ ಕಾ
ಹೇರಿದತಿ ರೋಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದನು ಗದ್ದುಗೆಯನೊದೆದು || ೧೪ ||

ಖಳ ಕೆರಳಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ
ಖಳಗ ದೈತ್ಯರ ನೆರಹಿಕೊಂಡ
ಗ್ಗಲೆಯ ಭೀಮ ಪರಾಕ್ರಮರನತ್ತಿತಿರ ದೂಷಣರ ||
ಕೆಳೆಯಲ್ಕೈತಂದಾ ಖಳನು ನೆರೆ
ಬಳಸಿ ರಾಮಾಶ್ರಮವ ಮುತ್ತಿದ
ನೊಳಗುವಾಡಿದನೇಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವನು ನೆರೆ ಮುಸುಕಿ || ೧೫ ||

ಕೇಳಿ ಕೋಳಾಹಳದ ರವವನು
ಹೇಳಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ರಾಮನು
ಕಾಳ ರಕ್ತಸ ಪಡೆಯ ಶಬ್ದವ ತಿಳಿದೆಯ್ಯ ನೀನು ||
ಕಾಳಗವು ತನಗೀಗ ದೈತ್ಯರ
ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ದು ನೀನು ಸೀತಾ
ಲೋಲನೇತ್ರೆಯನಿಂತಿರಿಸು ಕರೆದೊಯ್ದು ಗುಹೆಯೊಳಗೆ || ೧೬ ||

ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲರನು ಸಂ
ಹಾರವನು ಮಾಡುವೆನು ನಿಮಿಷಕೆ
ನಾರಿಯನು ರಕ್ಷಿಸು ಗಿರಿಯಲೆನ್ನಾಣೆ ಹೋಗಿನಲು ||
ಶ್ರೀರಮಣನಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಸೀತಾ
ನಾರಿಯನು ಗಂಹರದಿ ಯತ್ನದಿ
ಸೇರಿಸುತ ಕಾಯ್ದಿದ್ದನತಿ ದೂರದಲಿ ಜಾನಕಿಯು || ೧೭ ||

ಬದ್ಧಿಸುತ ಪರಿಕರದ ಚಾಪವ
ತಿದ್ದಿ ನಿಷ್ಕುರನಾದ ಜಯವಡೆ
ದದ್ವಯನು ತೂಣೀರವಕ್ಷಯ ಬಾಣವನು ಕೊಂಡು ||
ಭದ್ರಬಲ ಪರಮಾತ್ಮನೈತರ
ಲದ್ವಿಸನ್ನಿಭರಾರ್ದು ಮುಸುಕಿದ
ರದ್ಧಿತದ ತರುತಿಲೆ ಮಹಾಸ್ತ್ರವ ಕರೆವುತುರವಣಿಸಿ || ೧೮ ||

ಕೊಚ್ಚಿದನು ತಲಶದಮೊಲನಿತವಃ
 ನೆಚ್ಚನೆಕ ಸಹಸ್ರ ಶರದಲಿ
 ಬಿಚ್ಚಿದನು ದಾನವರನೆಲ್ಲರನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ||
 ಕೆಚ್ಚಿದೆಯು ಖರ ತ್ರಿಶಿರ ದೂಷಣ
 ದುಶ್ಚರಿತ್ರರ ಕಾಲನೂರಿಂ
 ಗಚ್ಚುತನು ನೆರೆ ಕಳುಹಿದನು ಪ್ರಹರಾರ್ಥ ಮಾತ್ರದಲಿ || ೧೯ ||

ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೈದಿದರು ರಘು
 ನಾಥನೆಡೆಗೈತಂದು ದನುಜ
 ಪ್ರಾತ ದಳವನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಹರುಷದಲಿ ||
 ಭೂತಳಾತ್ಮಜೆಯು ರಾಮನ
 ನೋತು ಯುದ್ಧಪ್ರಣವ ಮಜನ
 ಜಾತೆ ಮಜ ನದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿದಳು ನಿಜ ಕರದಿ || ೨೦ ||

ಸಲ್ಲಿತ ಸವ್ರೇಮ ಸೇವೆಯು
 ಲುಳ್ಳದನು ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನಯ
 ವಲ್ಲಭನು ಸಹವಾಗಿ ಸುಖದಿಂದಿರಲಿಕಭದಲಿ ||
 ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಮೊಗ್ಗೆಗಳ ಮಳೆಯನು
 ಚೆಲ್ಲುತಿದ್ದರು ಸುರರು ಸುರಕುಲ
 ವಲ್ಲಭ ತ್ರೀರಾಮನಿದ್ದನು ಸುಖದಲಾಶ್ರವದಿ || ೨೧ ||

ನೀಗಿದಳು ಕೆವಿ ಮೂಗನನುಜರ
 ನೀಗಿದಳು ಖರದೂಷಣಾದ್ಯರ
 ನೀಗಿ ಲಂಕೆಯ ರಾವಣಾದ್ಯರ ಶೂರ್ಪಣಖಿ ಬಳಿಕ ||
 ಹೋಗಿ ಹೊರಳುತ ತಳೆದ ತಾಡಣ
 ಬೇಗೆಯಲಿ ಕಿವಿಮೂಗನುದ್ವುತ
 ರಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಡಿದಳು ರಾವಣನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ || ೨೨ ||

ರತ್ನಪರೊಡನೆ ತ್ರಿರಾಮನ ಯುದ್ಧ

ರಾಮನಿಂಜ ಖರಾಕ್ಷನ ಸಹಸರ

ತಂಗಿ ರಾವಣನಂಘ್ರಿಯಲಿ 1ಬಿ
 ಟ್ಟಿಂಗದಲಿ ಬಂದಳುತ¹ ಬಿದ್ದಳು
 ಸಿಂಗಿಯೇ ಬಿದ್ದಂತೆ ದಾನವಕುಲ ವಿನಾಶನದ ||
 ಸಿಂಗರದ ಮೋಗ ನೋಡಿ ರಾವಣ
 ಕಂಗೆಡುವಳಿಗೆ ನುಡಿದನೇಳೇ
 ಳಂಗ ಭಂಗವನಾರಕಟೆ ಮಾಡಿದರು ನಿನಗೆನುತ || ೨೩ ||

ಆರು ಭಂಗಕೆ ತಂದವರು ಜಂ
 ಭಾರಿಯೋ ಯನು ವರುಣ ವಾಯು ಕು
 ಬೇರರಾಗಲಿ ಕೊಲುವೆನನರನುಸುರಾರಾಕ್ಷಣದಿ ||
 ಘೋರ ನುಡಿದಳು ರಾವಣಗೆ ಬಿ
 ಟ್ಟಿರ ಹೊರವಡು ರಾಜ್ಯನಾಳುವ
 ದಾರಿ ತಪ್ಪಿತು ಮೂಢ ಸ್ತ್ರೀಜಿತ ಪಾನ ತಲೆಗೇರಿ || ೨೪ ||

ಚಾರು ದೃಷ್ಟಿ ನೃಪಾಲಗಾತ್ಮ ವಿ
 ಚಾರ ದೃಷ್ಟಿ ಕಣಾತ್ಮನಿಷ್ಠಗೆ
 ಸಾರ ಶ್ರುತಿ ವಿಪ್ರರಿಗೆ ಘ್ರಾಣವೆ ದೃಷ್ಟಿ ಗೋವ್ನಳಿಗೆ ||
 ವೀರ ಮಾಂಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಮಿಕ್ಕರಿ
 ಗೂರು ದೇಶದ ಶುದ್ಧಿಯರಿಯ"ಲ^೨
 ಮೂರುಬಾ ಸುಡು ನಿನ್ನೆ ಸತ್ತರು ರಾಯ ರಕ್ಕಸರು || ೨೫ ||

ವರ ಚತುರ್ದಶ ದನುಜ ಸಾಸಿರ
 ಖರನ ದೂಷಣ ತ್ರಿಶಿರ ಮುಖ್ಯರ
 ಹರಣವನು ತೃಣದಂತೆ ಕೊಂಡನು ರಾಮನೆಂಬವನು ||
 ನರನು ದೈತ್ಯರ ವನಕೆ ಸುಳಿಯದ
 ಪರಿಯಲಿದ್ದನು ತನ್ಮು ಸತಿ ಸಹ
 ವರ ಮುನೀಂದ್ರರಿಗಾಯ್ತು ನಿರ್ಭಯವೆಂದಳಾ ದನುಜೆ || ೨೬ ||

ಅರಿಯಲಾ ಕಡು ಮೂಢನಾಗಿ
 ದೊರಗಿ ಬಿದ್ದಿಹೆಯೆನಲದಾರೈ
 ನನನು ರಾಮನನಿಪ್ಪವನು ಹೇಳೇನು ಕಾರಣದಿ ||
 ತಿರಳೆ ಖರ ಮುಖ್ಯರನು ಕೊಂದನು
 ಪರಹರಾ ಯನ್ನೇನು ಕೇಳದು
 ಪೊರೆವುದೆನಗಾ ಮೂಲ ನಾಶವ ಮಾಳ್ವೆ ನೀನೆಂದ || ೨೭ ||

ಎನಲು ಕೇಳಾ ನಾನು ಹೋದನು
 ನನಕೆ ಗೌತಮಿ ತೀರಕದರೊಳು
 ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮ 1 ಮುನ್ನ ನಾಮವು ಪಂಚವಟಿಯೆಂದು 1 ||
 ಮನುಜರಿಬ್ಬರು ವನದಲಲ್ಲಿರೆ
 ವನಜನೇತ್ರದ ನೀಲಗಾತ್ರದ
 ಘನ ಜಟಾಮಂಡಲದ ಚೀರಾಜಿನವಲೆಸೆದಿರಲು || ೨೮ ||

ಹಿರಿಯ ರಾಮನು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ವೆರಸಿರಲು ಕೇಳಣ್ಣ ರಾಮನ
 ತರುಣಿಯತಿ ಸೌಂದರಿಯೆ ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಕುಮಿಯಂತಿಹಳು ||
 ಅರಳುಗಂಗಳ ಬಟ್ಟಕುಚ ನುಂ
 ಗೊರಳ ಕೆಂಪೆವೆವಧರೆ ದಂತ
 ದ್ಯುತಿಯ ತಾರಾಳಿಗಳು ಮುಖ ಪೂರ್ಣೆಂದುಮಂಡಲದಿ || ೨೯ ||

ದೇವ ನರ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ
 ದೇವಿಯರಿಗತಿ ಜಿಲುನೆ ಪಾತಾ
 ಳಾವ ಲೋಕದ ನಾಗಕನ್ನಿಕೆಯರಿಗೆ ಮಿಗಿಲವಳು ||
 ನಾವು ಕೇಳಿಯು ಕಂಡುದಿಲ್ಲವ
 ಳಾ ವಿಧದ ನಾರೀ ಪುರುಷನಾ
 ಶಾವಳಿಯವನು ಬೆಳಗುವಳು ನಿಜ ಕಾಯ ಕಾಂತಿಯಲಿ || ೩೦ ||

1 ಪಂಚವಟಿಯೆಂದೆನುತ ನಾಮವಿರೆ (ಖ)

ಸಿನೆಗವಳ ತಂದಿವೆನೆಂದಾ
 ವನಕೆ ಹೋದಡೆ ರಾಮನಾಜೆಗೆ
 ಕನಲಿ ಕಿವಿಮೂಗೊಡುಬಿಟ್ಟನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಹಯನು ||
 ಎನಲದೇನನು ದುಃಖದಲಿ ಬಂ
 ದನುಜ ಖರ ದೂಷಣಾಂಗಿಂದೆನು
 ಮನುಜರೈ ಸಲೆ ಯೆನುತ ಹೋದರು ದೈತ್ಯ ಪಡೆ ಸಹಿತ || ೩೧ ||

ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿದ ದೈತ್ಯ ಪಡೆಯನು
 ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಶರನಿಕರದಲಿ ಕೈ
 ವರ್ತಿಸಿದ ವೊಂದೇ ಕ್ಷಣದಿ ಬಲವಂತರೆಲ್ಲರನು ||
 ಮತ್ತೆ ಬಡವನೆ ರಾಮನೆಂಬವ
 ಯತ್ತಲಾನೂ ಮುನಿದನಾದಡೆ
 ಕುತ್ತಲಾಪನು ಮೂರು ಲೋಕದ ವೀರರನು ಸಹಿತ || ೩೨ ||

ಆರು ನಿಲ್ಲರು ರಾಮನಿದಿರಲಿ
 ವೀರರಾದವರೇಕೆ ಸಂಶಯ
 ನಾಥಿ ಸೀತೆಯ ಸತ್ತು ಸಾಗಿಸಿ ನೀನು ಯತ್ನದಲಿ ||
 ಧೀರ ತನದಲಿ ತಂದೆಯಾದಡೆ
 ಸಾರವೀ ಬದುಕಿದ್ದುದಕೆ ಸಂ
 ಸಾರ ಬರುದೊರೆಯಾಗ ಫಲವೇನೆಂದಳಾ ದನುಜೆ || ೩೩ ||

ಲೋಕ ಮೋಹಿಸಿ ಸೀತೆಯಿತ್ತಲು
 ಮೋಕಿ ತಂದಡೆ ಬಳಿಕ ರಾಜ್ಯವಿ
 ದೇಕೆ ಮೂಲೋಕಗಳ ಭೋಗದ ಸಿದ್ಧಿ ತಾನೇಕೆ ||
 ಆಕೆ ಕಡೆಗಂಗಳಲಿ ನೋಡಲು
 ಸಾಕಲಾ ಸುಡು ಲಂಕೆಗಿಂಕೆಯು
 ಬೇಕೆನಿಸ ಭೋಗವನು ಸಹ ಗಂಡಲ್ಲವೇ ನೀನು || ೩೪ ||

ಅದು ಗುಣದಿ ಯತ್ನವನು ಮಾಡೇ
 ಕದುಭುತವ ತೋರುವೆನು ಸೀತೆಯು
 ಸುದತಿಯೆಂದೆನಬಹುದೆ ಮನ ಮರುಳಾಗದೇ ನಿನಗೆ ||
 ಇದಿರಿನಲಿ ನಿಲಲಾರೆ ರಾಮನ
 ಮದವಳಿಯ ತರಲಾವೆಯಾ ಬಿಡು
 ಹೆದರಿದ್ದೆ ನಿನ್ನಗಿಲ್ಲವಳ ಭೋಗಿಸುವ ಸುಖ ಲೇಶ || ೩೫ ||

ಎತ್ತಲಾನೂ ಸೀತೆಯನು ತಹ
 ಚಿತ್ತವೊಡೆ ರಾಮಚಂದ್ರನ
 ಯುಕ್ತಿಯಲೆ ಮೋಹಿಸಿಯೆ ತರಬೇಕೆನಲವಳ ಬಳಿಕ ||
 ಚಿತ್ತದಳಲನುದಾನ ಮಾನವ
 ನಿತ್ತು ಸಂಕ್ಲೆಪ್ತ ರಾಮನ
 ನತ್ತ ಹೊಕ್ಕನು ರಾಜಗೃಹವನು ನೆನೆದು ಜನಕಜಿಯ || ೩೬ ||

ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯು ದನುಜ ನಿದ್ರೆಗ
 ಕ್ಲಬ್ಧವೇ ಚಿಂತಿಸಿದ ರಾಘವ
 ನಲ್ಲವೋ ಮಾನವನು ಮಾನವನಾದಡೆಂತೊಬ್ಬ ||
 ಕೊಲ್ಲಲಾಪನೆ ಖರನ ದೂಷಣ
 ಮಲ್ಲ ದೈತ್ಯರ ವೀರ್ಯವಂತರ
 ನೆಲ್ಲರನು ತದ್ಭಾಕ್ತೃಗಳನತಿ ಸಹಸಿಯನುತಿದ || ೩೭ ||

ಅಲ್ಲದಡೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಲಕುಮಿಣ
 ವಲ್ಲಭನು ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಬಂ
 ದಿಲ್ಲಿಯವತರಿಸಿದನೊ ರಾಘವನಾಗಿ ಮನುಕುಲದಿ ||
 ಕೊಲ್ಲಲೆಂದೆನ್ನವನು ದೈತ್ಯರ
 ನೆಲ್ಲರನು ಬಲಸಹಿತ ಪೂರ್ವದಿ
 ಬಲ್ಲ ಕಮಲಜ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಹರಿಗೆ ನೆರೆ ದೂರಿ || ೩೮ ||

ಎತ್ತಲಾನು ಪರಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಯ
 ಸತ್ಯ ಸಂವಿನ್ಯಾತ್ರನದ್ವಯ
 ವಸ್ತುವಾದಾ ರಾಮನೆನ್ನನು ರಣದಿ ಮಡುಹಿದಡಿ ||
 ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಕೇವಲ
 ವಸ್ತುವೇ ತಾನಾಗಿ ಯಾಳುವೆ
 ನುತ್ತಮದ ಮೈಕುಂಠ ರಾಜ್ಯವನೆಂದ ದಶಕಂಠ || ೩೯ ||

ಉಭಯ ಗುಣವನು ಜರೆದು ಸಾತ್ವಿಕ
 ವಿಭವದಲಿ ರಂಜಿಸುವ ಮಾಯಾ
 ಪ್ಲುಭಿತವಾದ ಪಡೂರ್ಮಿ ಶರ್ಕೃಶಿಕೆಯ ಹೊದ್ದಿದಲ ||
 ಶುಭ ಸುಲಕ್ಷಣವಾದ ಮಾಯಾ
 ರಭಸವಿಲ್ಲದ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲ
 ನಿಭದ ವರ ಮೈಕುಂಠ ರಾಜ್ಯ ಪಡೆನೆ ನಾನೆಂದ || ೪೦ ||

ಒರಲಿ ಕಾಣುವು ವೇದ ಮಸ್ತಕ
 ವರಸಿ ಕಾಣರದಾನನಂಘ್ರಿಯ
 ಸೆರಗನಖಿಳ ಮುನಿಂಪ್ರಸಾದ ಸಮಾಧಿಯಿಂದೊಳಗೆ ||
 ಅರರೆ ಯಾವನು ಬಂದು ಕಣನ
 ಲ್ಲಿರಿವ ಗಡ ತದ್ವ್ಯಾಪ ನೋಡುತ
 ತೊರೆದಡೀ ದೇಹವನು ಪುಕ್ಕತಿಗಳಾರು ತನ್ನಂತೆ || ೪೧ ||

ಕೊಲ್ಲದಡಿ ರಾಘವನು ತನ್ನವ
 ನಿಲ್ಲಿ ದಾನವ ಭೋಗ ಸೌಖ್ಯವ
 ನೆಲ್ಲವನು ಭೋಗಿಸುವೆನೆರಡಂಗದವು ಹಿತವೆನಗೆ ||
 ತಲ್ಲಯದಿ ತನುವಳಿದು ರಾಘವ
 ನಲ್ಲಿಗೈದುವೆನಿದಕೆ ಸಂಶಯ
 ವಿಲ್ಲ ನುತ್ತನವರತ ವಿವರದಿ ನೆನೆವುತಿರುತಿರ್ದ || ೪೨ ||

೬೨ ಅಘ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಸುಖೈನನ್ನನು ರಾಮ ತನ್ನೊಳ
ಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳನು ಭಕುತಿಯಿಂ ಬೇ
ಗೆಟ್ಟು ಕಾಲಿರಬೇಕುನದರಿಂ ಮೈರ ಭಾವದಲಿ ||
ಮುಟ್ಟಿಯನುಹಿನ ನೆನದು ಪಡೆವೆನ
ಭೀಷ್ಮವನು ತನಗಾಗಿ ಹರಿಯೇ
ಕುಟ್ಟಿದನು ರಾಮಾಭಿಧಾನದಲೆನುತ ಭಾವಿಸಿದ || ೪೩ ||

ಇಂತು ನಿಶ್ಚೈಸುತ್ತ ರಾಮನ
ಲಂತರಂಗದಲನವರತ ತ
ಚ್ಚಿಂತೆಯಲಿ ನಡೆವಾಗ ನುಡಿವಾಗೊರಗುತೀರ್ದಾಗ
ಕಾಂತೆಯೂ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲೋಲಗ
ದಂತಿಕದಲನವರತ ರಾಮನ
ಪಂಥದಲಿ ನೆನೆನೆನೆದು ತನ್ಮಯನಾಗಿರಲು ಕಂಡ || ೪೪ ||

ತತ್ತ್ವ ಗಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಪದಗಳ
ದೊತ್ತು ನವ ಪೂಜಕವಿದನು ನೆರೆ
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಕೇಳಿದಡೆ ಹೇಳಿದಡವರ ಕರುಣದಲಿ ||
ಸತ್ಯ ಸಂವಿನ್ಮಾತ್ರನದ್ವಯ
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ನಿರ್ಗುಣ
ವಸ್ತು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು || ೪೫ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೪ ಕೈ ಪಂ ೧೦೫೭ ಕೈ
ಮಂಗಳನುಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೩ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೩

ಇವೃತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಮಾರೀಚನಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಮಹಿಮಾ ವರ್ಣನೆ

ಸೂಚನೆ || ಹೇಳಿದನು ಮಾರೀಚನಾ ಶ್ರೀ
ಲೋಲ ಮಹಿಮೆಯ ರಾವಣಂಗದ
ಕೇಳದಡೆ ಮೃಗವಾಗಿ ಬಂದನು ರಾಮನಿಬ್ಬಡೆಗೆ ||

ಪದ || ಕಾಂತೆ ಕೇಳಾ ರಾತ್ರೆಯಲಿ ಹರಿ
ಚಿಂತೆಯಿಂದೀ ಪರಿಯ ರಾವಣ
ನಂತಗಂಡನು ನಿಶಿಯ ತನ್ನೊಳು ತಾನೆ ಯೋಚಿಸುತೆ ||
ಕೆಂತುವುದಯದಲೆದ್ದು ಧೈರ್ಯದ
ಕಂಠದಲಿ ರಥವೇರಿ ನಡೆದನು
ಮುಂತೆ ಶರಧಿಯ ಕೂಲನಾ ಮಾರೀಚನಾಶ್ರಮಕೆ ||೧||

ಅಲ್ಲಿರಲು ಮಾರೀಚ ಮುನಿಯಂ
ತುಲ್ಲಸಿತ ಜಟಿ ವಲ್ಕಲಾಂಬರ
ದಲ್ಲಿರುತ ಹೃದಯದಿ ನಿರಂತರ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಲು ||
ನಿರ್ಲಯದ ವಿರಮಾತ್ಮನನು ಭವ
ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗುಣ ಸಗುಣ ಭಾಸನ
ನೆಲ್ಲರಂತಯೋಮಿಯಾದಾದ್ವಯ ಚಿದಾತ್ಮಕನ || ೨ ||

ನಿಶ್ಚಯದಲಿಂತಿರೆ ಸಮಾಧಿಯ
 ಲೆಚ್ಚರಿತು ಬಳಕಿದಿರು ಬಂದಾ
 ಹುಚ್ಚು ರಾವಣನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು ಬೇಗದಲಿ ||
 ವಚ್ಚತಾಲಿಂಗಿಸುತ ವಿಧಿಯಿಂ
 ದಚ್ಚವದ ಪುಜೆಯನು ಮಾಡಿದ
 ನಚ್ಚನಾತಿಥ್ಯವನು ವಿನಯದಲಧಿಕ ಹರುಷದಲಿ

|| ೩ ||

ಬಳಿಕ ಸುಖದಲಿ ಕುಳಿತು ನುಡಿದನು
 ಬಳನೊಡನೆ ಮಾರೀಚ ನಿತ್ತಲು
 ತಳುವದೀ ರಥದಿಂದ ಬಂದೆಯದೇನು ಕಾರಣದಿ ||
 ಒಳಗೆ ಚಿಂತಾ ಕಾಮದಲಿ ಕುದಿ
 ಗುಳಿನ ವೋಲಿಹೆ ಮುಸುಡು ಮುನ್ನಿನ
 ಕಳೆಯ ಹೋಲದಿದೇಕೆ ನಿನ್ನಂತಸ್ಥ ಹೇಳಿಂದ

|| ೪ ||

ಹೇಳು ನಿನ್ನಂತಸ್ಥವನು ತಾ
 ಕೇಳಿ ನಿನಗತಿ ಹಿತವೆ ಮುಳ್ಳಿನೆ
 ಖೂಳ ಮಾರ್ಗವನೆನ್ನದಿರು ಸನ್ಮಾರ್ಗ ವೃತ್ತಿಯನೆ ||
 ಹೇಳು ತನಗಘ ಮುಟ್ಟದಂದದಿ
 ಮೇಲು ಮಾರ್ಗವನಂತೆನಲ್ಕಾ
 ಖೂಳ ರಾವಣನೆಂದನಾ ಮಾರೀಚನನು ನೋಡಿ

|| ೫ ||

ಮೇದಿನಿಯಲೊಬ್ಬರಸು ಸಾಕೇ
 ತಾಧಿಪತಿ ದಶರಥನೆನಿಸ್ಸವ
 ಗಾದ ಗಡ ತಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರನು ರಾಮನೆಂಬವನು ||
 ಸಾಧಿಸಲು ಸತ್ಯವನು ವನಕ್ಕೆ
 ದೀನ ಬಂದಿಹನಖಿಳ ವನಿಜನ
 ಕಾದಿಯಾಗಹ ನರ್ಥಿಯಿಂದವೆ ದಂಡಕಾನನದಿ

|| ೬ ||

ತನ್ನ ಸತಿ ಸಹ ಪಂಚವಟಿಯಿಂ
ಬೊಮ್ಮ ರಕ್ಕಸ ಘೋರ ವಿಸಿನದಿ
ರಮ್ಮ ವಾಸವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಹನರ್ಥಿಯಿಂದ ಗಡ ||
ಬೊಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಗರ್ವೂರ್ ಚೆಲುವಿಂ
ಕಮ್ಮ ಗಣೆಯನ ಸತಿಗೆ ಮಿಗಿಲಿನ
ಲೋಮ್ಮ ಮೂಲೋಕವನು ಮೋಹಿಪ ಭಾರ್ಯೆ ಗಂಡವಗೆ || ೭ ||

ನಿರಪರಾಧದಿ ರಾಮನೆಂಬಾ
ವರ ಪಾತ್ರಮಿ ಭೀಮ ದೈತ್ಯೇ
ಶ್ವರರ ಕೊಂದನು ನಮ್ಮವರ ಖರ ದೂಷಣಾದಿಗಳ ||
ತರಳೆ ಶೂರ್ಪಾನಖಿಯ ಕಿವಿ ಮೂ
ಗರಿದುಬಿಟ್ಟನು ನಿರ್ಭಯದಿ ನಿಜ
ತರುಣಿಯನುಜರ ಕೂಡಿ ಸುಖದಿಂದಿಹನು ಗಡ ವನದಿ || ೮ ||

ಈ ಪಯಲಪರಾಧವೆಸಗಿದ
ನಾ ಪರಮ ದುಷ್ಟಾತ್ಮ ರಾಘವ
ನೋಪಳಾದಾ ಸೀತೆಯಾತಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸತಿಯಲ್ಲ ||
ಪೋಪೆವಳ ತಾನಿತ್ತಿಳಿದು ತರ
ಲಾಪೆ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದಾ
ಸೂಪ ರಾಘವನಿಲ್ಲದಿದ್ದಾ ವೇಳೆಯದಲಿಂದ || ೯ ||

ಹೋಗಿ ನೀ ಮಾಯಕದ ಮೃಗವೇ
ಯಾಗಿ ರಾಮಾಶ್ರಮದಿ ಸುಳಿದು ವಿ
ಯೋಗವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿ ತೊಲಗಿಸು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ ||
ಲಾಗಿನಿಂ ನಾನನಳೆಳೆದು ತಹೆ
ನೀಗ ಮೃಗರೂಪವನು ಮುನ್ನಿನ
ಯೋಗದಿಂದಿರಬಹುದು ನೀ ಬಳಿಕೆಂದನಮರಾರಿ || ೧೦ ||

ಸೀತೆ ಜಿಲ್ಲುವಿನ ಕಣಿಯವಳ ತರ
 ಲೇತಕುಳಿದೀ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯದ
 ಮಾತು ಬಿಡು ಬಳಿಕಾರು ಸರಿ ನಿನ್ನಯ ಸಹಾಯದಲಿ ||
 ನೂತನನ ತೋರಿಸುವೆನೆನಲಾ
 ಮಾತ ಕೇಳುತ ವಿಸ್ಮಯಾಂಗದ
 ಲಾತ ನೆವದಿಂ ನಿನ್ನ ಕೊಲಲವನೇ ಧಿಟಿಕ್ಕಿಂದ || ೧೧ ||

ಮರು¹ಳ¹ ರಾಮಣ ಕೇಳು ರಾಮನ
 ವರ ಪರಾಕ್ರಮದಿರನ ಬಾಲ್ಯದಿ
 ನೆರುತದಿಂದಾ ಕಂಡು ಯಿಂದೂ ನಾಳೆ ಭಯದಿಂದ ||
 ಹಿರಿದು ನಡುಗುವೆ ಕೌಶಿಕಾಖ್ಯಾ
 ಧ್ವರದ ರಕ್ಷೆಯಲೆನ್ನ ಮಾತ
 ಸರಳಿನಿಂ ಹೊರಬೀಸೆ ಬಿಡ್ಡೆನು ಬಂದು ಶರಧಿಯಲಿ || ೧೨ ||

ನೂರು ಯೋಜನಕತ್ತ ರಾಮನ
 ಹಾರಿಸಲು ತಾ ಬಿಡ್ಡ ದಿನ ವೊಡ
 ಲೋರುಗುಡಿಸುತ ಳಯದಿ ರಾಮನ ನೆನೆವುತನವರತ ||
 ಜಾರುಜಗುಳಿನು ಹಗಲಿರುಳು ಭಯ
 ವೇರಿ ತದ್ಗ್ರಾಹವನೆ ಸರ್ವದಿ
 ತೋರುತಿಹುದನವರತವೆಡಬಿಡದೆಂದನಮರಾರಿ || ೧೩ ||

ಮತ್ತೆ ತಾನಾ ಪೂರ್ವ ವೈರವ
 ನುತ್ಪರಿಸದೊಂದುದಿನ ಹೋದೆನು
 ಕೊತ್ತು ಮಗರೂಪವನು ತೀಕ್ಷ್ಣಣ ಶೃಂಗವನು ಧರಿಸಿ ||
 ಚಿತ್ತವಿಸು ದಂಡಕವನದಿ ನಿಜ
 ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ಹೊ ತ್ರಿನಲ್ಲಿರೆ ಕಂಡನತಿ ದೂರದಿ ರಘೂತ್ತಮನ || ೧೪ ||

ಬಂದನೇ ಮಾರೀಚ ಮೃಗವಾ
 ಗೊಂದಲದ ರಘುನಾಥ ಬಿಡೆ ಸರ
 ಕೊಂದನಾ ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಶರಹತಿಯಿಂದ ಕಳವಳಿಸಿ ||
 ಬಂದು ಬಿಡ್ಡನು ಸಾಗರದ ನಡು
 ವಂದು ಮೊದಲಿಮ್ಮಡಿಯ ಭಯದಲಿ
 ಯೊಂದುನನು ತಾನೊಲ್ಲದಿಲ್ಲೆಹನೀ ಪರಿಯಲಿಂದ || ೧೫ ||

ಬಿಟ್ಟು ಸಕಲವನೀ ಕೃಷಿ ನೆಲೆ
 ಗೊಟ್ಟು ಹೃದಯದಿ ರಾಮನೇ ಮರ
 ವಟ್ಟು ಭಾವಿಸುತನವರತ ಭಯಭೀತನಾಗಿದ್ದು ||
 ಕೆಟ್ಟು ಭೋಗಾಪೇಕ್ಷೆಯೆಲ್ಲವ
 ನೆಟ್ಟುನಾ ಶ್ರೀ ರಾಜರತ್ನ ವಿ
 ತಿಷ್ಟ ರದುರ್ಜೀಯಾಂಗನನೆ ಭಾವಿಸುತ ಯಿಹನೆಂದ || ೧೬ ||

ನೀಲಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಸಮಸುಕ
 ಪೋಲನಾಸಿಕ ದಂತ ಪಂಜ್ಞಿಯ
 ಸಾಲಶೋಭಾದೀಪ್ಯಮಾನ ಮನೋಹರಾಕೃತಿಯ ||
 ಲೋಲ ನೇತ್ರವ ಭ್ರೂಲತೆಯ ನಿಡು
 ದೋಳುಗಳ ವರಕಂಬುಕಂಠ ವಿ
 ಶಾಲ ವಕ್ಷದ ದಿವ್ಯರೂಪವೆ ಕಾಂಬುದನವರತ || ೧೭ ||

ಕಿರುಜಟಾ ಮಕುಟದ ಮನೋಹರ
 ಪೆರೆನೊಸಲ ಗಂಭೀರ ನಾಭಿಯ
 ನುರುವ ವಲ್ಲುಮಡುಗೆಗಳ ವೀರಾಂಗ ಬಂಧುರದ ||
 ಕರ ವಿಧೃತ ಶರಶಾಪದಲಿ ಕರ
 ಕಿರಣ ಕೋಟಿ ಪ್ರಭೆಯ ಭಯದಿಂ
 ಪುರಿದು ತನಗನವರತ ತೋರುತ್ತಿಹುದು ಹೃದಯದಲಿ || ೧೮ ||

೬೮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಮರೆದು ಕುಳ್ಳಿರ್ದಾಗ ಸಬುದವ
ಹೊರಗೆ ಕೇಳಾಕ್ಷಣವೆ ಮನಕೆ
ಚ್ಚರಿಕೆಯಹುದೇನಿಲ್ಲಿ ಬಂದನೊ ರಾಮನೆಂದೆನುತ ||
ವರುಗುವಾಗಳು ಕನಸ ಕಂಡೆ
ಚ್ಚರಿನೊಳಿದ್ದಾಗಳು ನಿರಂತರ
ಮೆದಿತರ ಭೋಗವನು ನೆನಪುತ್ತಿಹೆನು ರಾಘವನ || ೧೯ ||

ನೋಡುವಾಗಲು ರಾಮ ಕಂಗೆಡೆ
ಯಾಡುವಾಗಲು ತದ್ವಿವೇಕವ
ಮಾಡುವಾಗಲು ಸಕಲ ಕೃತ್ಯವನೆಲ್ಲ ತನ್ಮಯನ ||
ಪಾಡುವಾಗಲು ರಾಮನೋ ಯೆಂ
ದಾಡುವುದು ನುಡಿ ಭಯದಿ ಬಯಲನು
ಮಾಡತನ್ಮಯ ರಾಮ ಚಿಂತೆಯು ತನಗೆ ಕೇಳೆಂದ || ೨೦ ||

ಆಟ ಕೂಟವು ಬೇಟವೆಂಬೀ
ನೋಟ ಮುಟ್ಟಿತು ತನಗೆ ಡಿಂಬದ
ಪಾಟಿಯಾದುದು ದೇಹಧರ್ಮದ ಹದನ ಸಹಿತಿಲ್ಲ ||
ನಾಟಿಸಿತು ಮತಿ ರಾಮನಲ್ಲಿಯೆ
ಪಾಟಿ ಪಡಿಗಳನೆಲ್ಲ ಮರೆಸಿತು
ಕೂಟವಾಯಿತು ರಾಮ ಚಿಂತೆಯ ಸಕಲದೊಳಗಿಂದ || ೨೧ ||

ನೀನು ಬಹು ಕಾಲದಲಿ ಬಂದಾ
ದಾನವರ ಕುಲವಿದನು ಕೆಡಿಸದೆ
ಸಾಮರಾಗದಿ ರಕ್ಷಿಸೈ ರಾಮನಲಿ ತೊಡರಿದಡೆ ||
ಹಾನಿಯಾಗದೆ ಬಿಡದು ಹಿತವನು
ನಾ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು ಮದ್ವಚ
ನಾನುಶಾಸನ ತಪ್ಪದದನವಧರಿಸಿ ಕೇಳೆಂದ || ೨೨ ||

ಅತುಮನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭುವನ
ದ್ವೈತ ದೈವವು ರಾಮನೇ ಕಣ
ಯಾತನದ್ವಯನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಗಮ್ಯನವಿನಾತಿ ||
ಶ್ರೋತೃದೂರನಗಣ್ಯ ಗುಣಗಣ
ನೇತಿ ನೇತಿ ಶ್ರುತಿಯಲರಿವನ
ನೇತಕ್ಕೆ ವಿದ್ವೇಷ ಬಿಡು ನೀನೆಂದನಮರಾರಿ || ೨೩ ||

ಮಾಡದಿರು ವಿದ್ವೇಷವನು ನೀ
ಮಾಡು ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಯನು ಕೊಂ
ಡಾಡು ತನ್ನಾವನನು ಕೇಳನವರತ ತದ್ಗುಣವ ||
ನೋಡು ತನ್ನೋತ್ರಿಯನು ಪೂಜೆಯ
ಮಾಡು ನಿನೆ ನಮಿಸೆಲ್ಲವರ್ಪಿಸು
ಖೋಡಿವೋಗದೆ ಕರುಣ ಕಾಣಾ ರಾಮ ಭಕುತರಲಿ || ೨೪ ||

ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದೆ ಮುನಿಗಳೆಂಬುದ
ನುತ್ತಮಿಶ್ವರನಾದಿ ಯುಗದಲಿ
ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನಜನಧಿಕ ಭಕುತಿಯಲಚ್ಚುತನನವಗೆ ||
ಸತ್ಯನಿಧಿ ಹರಿ ಬಂದು ನುಡಿದನು
ಮತ್ತೆ ನಿನಗಿಷ್ಟಾರ್ಥವಾವುದ
ನಿತ್ತವೆನು ಹೇಳಿನಲು ಮಗುಳಂತೆಂದನಬುಜಭವ || ೨೫ ||

ಪದುಮದಳನಿಭನೇತ್ರ ನೀ ಬಂ
ದುದಿಸು¹ ಧರೆಯಲಿ ಮನುಜ ಲೀಲೆಯ
ಲೊದವಿ ದಶರಥ ನೃಪಗೆ ನೆರೆ ಮಗನಾಗಿ ದಿವಿಜರಿಗೆ ||
ಕದನದಲಿ ದಶಕಯ್ಯನನು ನೀ
ಸದೆಯ ನಮಗಿಷ್ಟಾರ್ಥವನೆ ಬೇ
ಡಿದುದ ಸಲಿಸಲು ಜನಿಸಿದನು ರಾಮಾವತಾರದಲಿ || ೨೬ ||

ರಾಮ ಮಾನವನಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾ
 ದಾ ಮುಕುಂದಾನಂತನದ್ವಯ
 ನಾನುಯ ಶ್ರೀರಮಣ ನಾರಾಯಣನು ಮಾಯೆಯಲಿ ||
 ಭೂಮಿ ಭಾರವ ಕಳೆಯಬಂದಿಹ
 ನೀ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯಲಡವಿಗೆ
 ನೇಮದಿಂ ನಿರ್ಭಯದಿ ರಾವಣ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯೆಂದ || ೨೭ ||

ಪರಸತಿಯರನು ತಹುದು ಮತವೇ
 ನರಕಭಾಜನವಾಯ್ತು ಬಲು ಯಶ
 ನಿರಿಸು ಲಕ್ಷಣವೆಲ್ಲ ಕೆಡುವುದು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನು ||
 ಹಿರಿದ ನೀನರಿತವನು ಲೋಕದಿ
 ನೆರೆವುದಪದೆಸೆ ಬೇಡ ಮನೆಯ
 ಳ್ಲಿರು ಸುಖದಿ ಮದ್ವಚನದಿಂ ನೀನೇದ ಮಾರೀಚ || ೨೮ ||

ಎಂದ ಮಾರೀಚೋಕ್ತಿಗಳನೊಲಿ
 ದೊಂದೆಲ್ಲವ ಕೇಳಿ ನುಡಿದನು
 ಯೊಂದೆಯೆಲ್ಲಾ ನೀನು ರಾಮ ಪರಾತ್ಮ ಹರಿಯೆಂದು ||
 ಸಂದೆಹವೆ ಕಮಲಜನು ಬೇಡೆ ಮು
 ಕುಂದ ತನ್ನನು ಕೊಲಲು ಜನಿಸಿದ
 ನೆಂದೆಯದು ತವ್ವುವದೆ ಯೊಶ್ವರನುಚಿತ ಸಂಕಲ್ಪ || ೨೯ ||

ಅದಡೀಗಕೆ ಯತ್ನ ದಿಂದವೆ
 ಸಾಧಿಸಿಯೆ ತರಬೇಕು ಸೀತೆಯ
 ನಾದುರಾಗ್ರಹವಿಡಿದು ರಾಘವ ಬಂದು ತನ್ನೊಡನೆ ||
 ಕಾದಿ ರಣದಲಿ ಕೊಂದಡಾರಿಗು
 ಸಾಧಿಸದ ಪರಮಾತ್ಮ ಪದವಿಯ
 ನೈದಬಹುದೆಲೆ ತನಗೆ ಶಿವಶಿವ ರಾಮ ಬಾಣದಲಿ || ೩೦ ||

ಎತ್ತಲಾನೂ ನಾನು ರಾಮನ
ಕುತ್ತಿ ಕೆಡದಡೆನಗೆ ಸೀತಾ
ಮತ್ತಕಾತಿನಿಯರಸಿಯಾಗಳೆ ಬಳಿಕ ನಿರ್ಭಯದಿ ||
ಉತ್ತಮನೆ ಬೇಗೇಳು ಹೋಗು ವಿ
ಚಿತ್ರ ಮೃಗರೂಪನ ಧರಿಸಿ ರಾ
ವೋತ್ತಮಾಶ್ರಮದಿಡಿನಲಿ ಸುಳಿದಾಡಿ ಚರಿಸೆಂದ || ೩೧ ||

ಬೇಗ ಹೋಗಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಳೀಗಳಾಶ್ರಮದಿಂದ ದೂರವೆ
ಯೋಗವನು ನೆರೆ ಮಾಡಿಕೊಡು ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನದಲಿ ||
ಯೋಗದಲಿ ಬಳಕಿರು ಮನೆಯಲಿದ
ಕಾಗದೆಂದಡೆ ತಲೆಯ ಖಡುಗದಿ
ನೀಗಿ ಬಿಸುಡುವೆ ನಿನ್ನ ನಾಕ್ಷಣಕೆಂದನಮರಾಡಿ || ೩೨ ||

ಕೊಂದಿನೆಂದರಿ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಿ
ಮಂದತನದಲಿ ತನ್ನೊಡನೆ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದ ನುಡಿದಡೆನಲ್ವೆ ರಾವಣ ವಚನವನು ಕೇಳಿ ||
ನಿಂದು ತನ್ನೊಳು ಯೋಚಿಸಿದ ನರ
ವಿಂದ ಲೋಚನ ರಾಮ ಶರವಲಿ
ಹೊಂದಿದಡೆ ತನಗುತ್ತಮದ ಪದವಹುದಲಾ ಯೆನುತ || ೩೩ ||

ಎತ್ತಲಾನೂ ನಾನು ರಾಮನ
ಹಸ್ತಧೃತ ಶರದಿಂದ ಮಡಿದಡೆ
ಉತ್ತರಿಸಿ ಸಂಸಾರಶರಧಿಯನ್ನೈದುವೆನು ನಿಜವ ||
ಮತ್ತದಲ್ಲದಡೀ ದುರುಳ ದು
ರ್ವೃತ್ತನಾಯುಧದಿಂದ ಮಡಿದಡೆ
ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆಂದು ನಿರೆಯದಿ ಪತನವಹುದೆಂದ || ೩೪ ||

ಎರಡು ಕಡೆಯಲು ಮರಣ ತಪ್ಪದು
 ಶರೀರವೆಂದೂ ನಿತ್ಯವಾಗದು
 ಹರಿಯ ಕಯ್ಯಲಿ ಮಡಿದಡೆನ್ನಂತಾರು ಸುಕೃತಿಗಳು ||
 ಪರಿಪರಿಯ ಬಹುಕರ್ಮ ಮಾರ್ಗದ
 ಭರದಿ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವಿರತಿಯ
 ಲರರೆ ಕೂಡದ ಪದವ ಪಡೆವೆನಲಾ ಶಿವಾಯೆಂದ || ೩೫ ||

ಎನುತ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಲೆದ್ದಾ
 ನೆನದಶಂಗಿಂತೆಂದನಾಗಲಿ
 ಮನಕತವ ಬಿಡು ನೀನೊಡೆಯನಾಗಿರಲು ನಿನೆಗಾಗಿ ||
 ತಸುವನಾದರು ತೆತ್ತು ಮಾಡಿಸಿ
 ಪನತರಾಜ್ಞೆಯಮೀರುವೆನೆ ನೋ
 ಡಿನುತ ರಥವಿಂದೈದಿ ನಡೆದನು ರಾಮನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ || ೩೬ ||

ಶುದ್ಧ ಜಾಂಬೂನದ ಸುವರ್ಣ
 ಪ್ಲವ್ವ ಮೃಗವಾದನು ರಜತ ಬಿಂ
 ದುದ್ರಿತಾಂಗದ ರತ್ನ ಶೃಂಗದ ಮಣಿಮಯದ ಕರದ ||
 ಭವ್ರನೀಲ ಸುರತ್ನಮಯ ನಯ
 ನವ್ಯಯದ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭಾಬಿಭ
 ಮುಗ್ಧ ವದನದ ಚಿಲುವಿನಿಂ ಚರಿಸಿದನು ವನದೊಳಗೆ || ೩೭ ||

ಕಚ್ಚಿ ಕಚ್ಚಿ ಕೆಹುಲ್ಲ ನೆಳಲಿಗಿ
 ಬೆಚ್ಚಿ ಸಿಡಿವುತ ಮುರಿದು ನೋಡುತ
 ಕೆಚ್ಚಿ ದೆಯಲಿದಿರಿದಿರು ಸುಳಿವುತ ರಾಮನಾಶ್ರಮದ ||
 ವೆಚ್ಚಿ ವನದ ಸಮೀಪ ಕೈಂ
 ದಚ್ಚಿ ತಂಗನೆ ಸೀತೆಗತಿಮತಿ
 ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಸಿ ಕುಡಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸುತ್ತ ವಳೆಯದಲಿ || ೩೮ ||

ಕ್ಷಣಕೆ ಸಿಡಿದೋಡುತ್ತ ಮತ್ತರೆ
 ಕ್ಷಣ^೧ವಿ^೧ ಮಗುಳಿದಿರಾಗಿ ಬವ್ಬುದು
 ಹೆಣಗುವುದು ಹಾರುವುದು ನಿಲುವುದು ವುಲುಹನಾಲಿಸುತ ||
 ಭಣಿತೆಯಲಿ ಭಾವದಲಿ ಮೋಹನ
 ದೆಣಿಕೆಯಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತಿರಲಂ
 ಗಣ ಸವಿಸುವದಿ ಬಂದು ಮೋಹಿಸುತಿದ್ದನಮರಾ || ೩೯ ||

ಮಾಯೆ ಮಾಯೆ ಯ ಮರುಳು ಮಾಡಿ ನೈ
 ಧಾಯಿ ಮೋಹಿಸುಗಲ್ಲದಾತ್ಮನ
 ಮಾಯನದ್ವಯ ವಿಷಯದೊರನ ಮಾಯನಕ್ರಿಯಗೆ ||
 ಮಾಯೆ ಮೋಹಿಸಬಲ್ಲದೇ ನಿರ
 ಮಾಯನಚಲ ನಿರೀಹ ನಿತ್ಯನ
 ಜೀಯ ಬಾಧಾರಹಿತನಾದಾ ರಾಮಚಂದ್ರಂಗೆ || ೪೦ ||

ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ತತ್ಪದ
 ಲೊಂದಧಿಕ ಪದನಿಕರ ನಾಲ್ವ
 ತೊಂದಿದನು ಕೇಳಿದಡೆ ಭಕುತಿಯಲಿದನು ಮನಮೊಲಿದು ||
 ದಂದುಗನ ಪರಿಹರಿಸಿ ಪರಮಾ
 ನಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತು ದೇವ ಮು
 ಕುಂದ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು || ೪೪ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೫ ಕೈ ಪದ ೧೦೯೮ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

§ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ §

ಇವೃತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ರಾವಣನಿಂದ ಮಾಯಾ ಸೀತಾಪಹರಣ

ಸೂಚನೆ || ಮುಕ್ತುವಂದದಿ ಕಲ್ಲ ಬೆಣ್ಣೆಯ
ತಕ್ಕ ಮಾಯಾ ಸೀತೆಯನು ಬಳ
ಭಿಕ್ಷುವೇಷದಿ ಲಂಕೆಗೊಯ್ದನು ವಿಹಗನನು ಗೆಲಿದು ||

ಪದ || ಕಾಂತಿ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ರಾವಣ
ನಿಂತು ಮಾಡುವ ಚೀಪ್ಪೆಯೆಲ್ಲವ
ನಂತರಾತುಮನರಿತು ರಾಮನು ಕರೆದು ಜಾನಕಿಗೆ ||
ಸಂತಸದಲಿಂತೆಂದನಾಲಿಸು
ಮುಂತಳಾಗಾಮಿಯನು ಜಾನಕಿ
ಭ್ರಾಂತ ರಾವಣ ಭಿಕ್ಷುವೇಷದಿ ಬಹನು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ || ೧ ||

ನಿನ್ನ ಸುಚ್ಛಾಯಾಕೃತಿಯನೀ
ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲಿರಿಸು ಮಾಯಾ
ಚಿಹ್ನೆ ಸೀತೆಯ ವರುಷತನಕಡಗಿರುವ ದೃಶ್ಯದಲಿ ||
ವಸ್ತ್ರಿಯೊಳಗಿನ್ನಾಜೆ ಯಿಂದವೆ
ಮುನ್ನಿನಂತೆನ್ನೆ ದೆಗೆ ಬಾ ಬಳಿ
ಕಾರ್ಣವದ ಮುಳ್ಳದ ದುರಾತ್ಮನ ಕೊಂದಮೇಲಿಂದ || ೨ ||

ಈ ಪರಿಯಲೇಕಾಂತದಲಿ ನಗು
 ಶೋಪಳಿಂಗನೆ ಕೇಳಿ ಜಾನಕಿ
 ಅ ಪರಮ ಪೂರುಷಭನ ನುಡಿಗಂತಾಗಲೆಂದೆನುತ ||
 ತಾಪವಿಲ್ಲದೆ ವಹ್ನಿಮಧ್ಯದಿ
 ಗೌಪಿತದಲಡಗಿದಳು ಮಾಯಾ
 ರೂಪ ಸೀತೆಯ ಮಾಡಿ ಹೊರಗಿರಿಸಿದಳು ಜಗದ್ವಲ್ಲಿ || ೩ ||

ಬಳಿಕ ಮಾಯಾ ಸೀತೆ ¹ಕಾಣುತ್ತ
 ಹೊಳೆವ ಹೊನುಮೃಗದಂಗವಟ್ಟದ
 ಚಿಲುನ ಮಾಯಾ ಮೃಗವ ರಾನುನ ಹೊರೆಗೆ ನಸುನಗುತ ||
 ನಳಿನಮುಖಿ ವಿನಯದಲಿ ನುಡಿದಳು
 ಬಳುಕುತ್ತೈತಂದಿತ್ತ ನೋಡಲೆ
 ನಳಿನದೃಶ ನೈಚಿತ್ತ ಹೇಮವಿಭೂಷಿತದ ಮೃಗವ || ೪ ||

ಚಿತ್ರತರ ಬಿಂದುವಿನ ಮೃಗವಿದೆ
 ಹತ್ತಿರಿಗೆ ನಿರ್ಭಯದಿ ಬರುತ್ತಿದೆ
 ಯರ್ಥಿಯಾಗಿದೆ ಕಟ್ಟಿ ತಂದೆನಗಿತ್ತಡಾಡಿಸುತ ||
 ವತ್ತಿನಿಹೆನೆನಲಾನೆನುತ್ತಮ
 ರೋತ್ತಮಾರ್ಚಿತ ಕೊಂಡ ಧನುವನು
 ಮತ್ತೆ ಕರೆದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗಿಂತೆಂದನಾ ರಾಮ || ೫ ||

ತಮ್ಮ ನನ್ನರ್ಥಾಂಗಿಯೆನಿಸುವ
 ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯನಿಂದಿತೆಯನತಿ
 ಬೊಮ್ಮ ರಕ್ಕಸ ಘೋರದ ಋಷಿಗಳೊಯ್ಯದಂಡದಲಿ ||
 ಸಮ್ಮತದಿ ನೀ ರಕ್ಷಿಸೆನಲ
 ತ್ಯುಮ್ಮಹದಿ ಸೌಮಿತ್ರನೆಂದನು
 ರಮ್ಮ ಚಿತ್ತವಿಸೀ ಪರಿಯ ಮೃಗವುಂಟೆ ಧಿಟಕೆಂದ || ೬ ||

ಎಲ್ಲಿ ಯೊಪರಿ ಮೃಗವದುಂಟೇ
 ಕಳ್ಳ ಮಾರೀಚಾಂಕನಿವನೇ
 ಕಿಲ್ಲ ಸಂಶಯವೆನಲು ನುಡಿದನು ರಾಮನನುಜಂಗೆ ||
 ಮುಲ್ಲನಾದಡೆ ಕೊಂದು ಬಿಸುಡುವೆ
 ನಲ್ಲವೇ ಮೃಗವಾದಡೀ ನಿಜ
 ವಲ್ಲಭೆಗೆ ತಂದೀವೆನರ್ಥಿಯ ಲಾಲನಾರ್ಥದಲಿ

|| ೭ ||

ತಾನು ಮೃಗವನು ಕಟ್ಟ ತಪ್ಪು
 ನ್ನೀ ನಿತಂಬಿನಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು
 ನೀನು ಯತ್ನದಲೆಚ್ಚ ರಿತಿರಿಂದಾಗ ರಾಘವನು ||
 ತಾನೆ ಮಾಯಾ ಮೃಗದ ಬಳಿವಿಡಿ
 ದಾನತಪ್ಪಿಯ ನಡೆದ ಮಾಯಾ
 ಮಾನಿನಿಯದಾರಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಮೋಹಿಪಳು ಮೂಜಗವ

|| ೮ ||

ನಿರ್ವಿಕಾರ ನಿರೀಹನೆತ್ತಲು
 ಸರ್ವದೊಳು ಪರಿಪೂರ್ಣನೆತ್ತಲು
 ಖರ್ವ ವಂದ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನೆತ್ತಲು ಮೃಗದ ಬಳಿವಿಡಿದು ||
 ಉರ್ವಿಯಲಿ ತೋಳುವುದಿದೆತ್ತಲು
 ಪೂರ್ವವೇ ಭಕ್ತಾನುಕನ್ವಿಯ
 ಉರ್ವಿಸುತೆಯರ್ಥಿಯನು ಸಲಿಸಲು ಸತ್ಯವಚನದಲಿ

|| ೯ ||

ಅಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ ಪೂರ್ವ ಕಾಮಂ
 ಗುಳ್ಳೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ವಿಗ್ರಹ
 ಗೆಲ್ಲಿಯದು ಮೃಗದಾಸ್ತೆ ಮೇಣಬಳೆಯ ವಿನೋದದಲಿ ||
 ಇಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮಂಗೆ ಸಂಪ್ರಿಯ
 ವೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥದ
 ಉಳ್ಳ ಲೀಲೆ ಕಣಾ ವಿಚಾರಿಸೆ ಗಿರಿಜೆ ಕೇಕೆಂದ

|| ೧೦ ||

ಒಮ್ಮೆ ಹಾರು ವುದೊಮ್ಮೆಯೋಡುಗು
 ದೊಮ್ಮೆಯಡಗುವುದೊಮ್ಮೆ ತೋರುತ
 ರಮ್ಮನನು ಕೊಂಡೊಯ್ದ ದತಿ ದೂರಕ್ಕಡವಿಯೊಳಗೆ ||
 ನಿರ್ಮಲಾತುನು ರಾಮನೀತನು
 ಕರ್ನಿ ರಾಕ್ಷಸನೆಂಬುದರಿವತಿ
 ಘಮ್ಮನೆಷ್ಟನು ದಿವ್ಯ ಶರದಿಂದಾ ನಿಶಾಚರನ || ೧೧ ||

ಎಚ್ಚಡಾ ಮೃಗರೂಪಿ ದಾನವ
 ನುಚ್ಚಿ ಬಿಡ್ವನು ನಿಜದ ಕಾಯದ
 ಲಚ್ಚ ರಕುತನ ಬಾಯೊಳಗೆ ಕಾರುತ್ವವನಿತಳಕೆ ||
 ಮುಚ್ಚಿ ವನವನು ಹಾಹ ಕೆಟ್ಟಿನೊ
 ನಚ್ಚಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಲಹೆನುತ್ತ ಮ
 ಹೋಚ್ಚವದಲೊದರಿದನು ರಾಮನ ಮಾತಿನಂದದಲಿ || ೧೨ ||

ನರಕಿಯಾದಡು ಮರಣವಲಿ ತನು
 ಸ್ಮರಣೆ ನಾಮಾಕ್ಷರದ ನಾಮವು
 ಬರಲನಿಶ್ಚಯನಾದಡಂ ತದ್ರೂಪವಡೆವರೆನೆ ||
 ಸುರ ವಿರೋಧಿಗೆ ಮುಂದೆ ರಾಮನ
 ಚರಣವನು ನೋಡುತ್ತ ತನುವದ
 ಪರಿಹರಿಸಿ ತನು ಶರಧಿಯಾಗದೆ ಮೋಕ್ಷವಾತಂಗೆ || ೧೩ ||

ಹೊಳೆಹೊಳೆದು ಖಳನೊಡಲದೆಸೆಯಿಂ
 ಬಿಳಿಗು ಹೊರನಂಟುದು ತತೂಕ್ಷಣ
 ದೊಳಗೆ ಕಾಂಬಂತಖಿಳ ಲೋಕಕೆ ಬಂದು ರಾಘವನ ||
 ಕಳೆವರವ ಬೆರಸಿತ್ತು ದಿವಿಜಾ
 ನಳಿಗಳಭ್ರದಿ ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯ
 ದೊಳಗೆ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದು ದೇನೆಂಬೆನು ಮಹಾಚ್ಚರಿಯ || ೧೪ ||

ಅನ ಕರ್ಮನ ಮಾಡದೇ ಸ
 ದ್ವ್ಯಾನವಾರಿಕವಿಲ್ಲದೆಂತೀ
 ಜೀವ ಹಿಂಸಕ ಮುಕುತಿವಡೆದನೊ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ||
 ದೇವ ರಾಮನ ಮಹಿಮೆ ಸಂಶಯ
 ವಾವು ದಿನಕೆನುತಭ್ರದಲಿ ದಿವಿ
 ಜಾವಳಿಗಳೋರಂತೆ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದು ದಚ್ಚುತನ || ೧೫ ||

ಹಿಂದೆ ಖಳ ರಾಮಾಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಲಿ
 ನೊಂದು ಭಯದಲಿ ಗೃಹ ಧನಾದಿಯ
 ನೊಂದದೇ ವಿರತಿಯಲಿ ವೈರದಿ ರಾಮಚಂದ್ರನನು ||
 ಸಂದ ಹೃದಯದಿ ನೆನೆದು ಕಲ್ಮಷ
 ಬೆಂದು ಕಡೆಯಲಿ ರಾಮ ಶರದಲಿ
 ಹೊಂದಿದನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿರಲಾ ರಾಮ ಮೂರುತಿಯ || ೧೬ ||

ಶೂರನಾಗಲಿ ಪಾಪ ನಿರತ ವಿ
 ಕಾರಿಯಾಗಲಿ ವಿಪ್ರನಾಗಲಿ
 ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸನಾಗಲಂತ್ಯದಿ ರಾಮನನು ನೆನೆಯೆ ||
 ಸೇರುವರು ನಿಜ ಗತಿಗೆನುತ್ತ ವಿ
 ಚಾರದಲಿ ನಿಶ್ಚಯವ ಮಾಡುತ
 ಸಾರ ಸೂಕ್ತಿಯಲಮುಚಯ ನಡೆದುದು ನಿಜಾಲಯಕೆ || ೧೭ ||

ಬಳಿಕ ರಾಮನು ಚಿಂತಿಸಿದನೀ
 ಖಳನು ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯೆನುತ್ತವೆ
 ಕಳೆವವನ ಬಿಡುವಾಗಲೊದರಿದನೆನ್ನ ನುಡಿಯಂತೆ ||
 ಕಳೆವಳಿಸುವಳು ಸೀತೆಯೆನುತು
 ಗಳನೆ ಶಂಕೆಯ ಮಾಡಿ ದೂರದ
 ವಳೆಯವಿಂ ರಘುನಾಥ ಮರಳಿದನಾಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ || ೧೮ ||

ಸೀತೆ ಮಾರೀಚೋಕ್ತಿಯನು ನೆರೆ
 ಭೀತಿಸುವ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ದುಃ
 ತಾತಿರೇಕದಿ ಮುಳುಗಿ ನುಡಿದಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕರೆದು ||
 ತಾತ ಹೋಗೈ ರಾಮ ದಾಸನ
 ಘಾತಕಿಯ ಹಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ಯಂ
 ದೇತಕಂದನು ಕೇಳೆಯಾ ನೀನೆಂದಳಬುಜಾಪ್ತಿ || ೧೯ ||

ಎನಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದನೀ ನುಡಿ
 ದನುಜನೊಬ್ಬನು ಸಾವುತೇನೋ
 ಬಿಡುಗು ನುಡಿದನು ರಾಮನಾಡಿದುದಲ್ಲ ಬೆದರದಿರು ||
 ಇನಿತು ದೈನ್ಯದಿ ರಾಮ ನುಡಿವನೆ
 ಘನ ಪರಾತ್ಮನು ಮುಳಿದು ಲೋಕವ
 ವನಿತನಾದರು ಕ್ಷಣದಿ ಜೈಸುವ ಸಕಲ ಸುರಸುತನು || ೨೦ ||

ಎನಲು ಕೋಪದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆನಾ
 ಸನಜಲವ ಸೂಸುತ್ತ ನೋಡಿದ
 ಅನುಜನೇ ನೀ ರಾಮ ವಧೆಯನು ಹಾರಿ ಬಂದೆಯಲಾ ||
 ವನಕೆ ಭರತನು ನಿನ್ನ ಕಳುಹಿದ
 ನನುಪಮ ಶ್ರೀರಾಮನಳಿದಡೆ
 ವನಿತೆಯಾಗಿರೆ ತನ್ನ ಕರತರಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ || ೨೧ ||

ದುರುಳ ತನ್ನನು ಮುಟ್ಟಲಾವೈ
 ತೊರೆವನೀಗಳೆ ತನುವನರಿಯೆನು
 ಕರುಣೆ ರಾಘವ ನೀನು ಭಾರ್ಯಾಪಹಾರನೆಂಬುದನು ||
 ಕರದಿ ಮುಟ್ಟಿನು ನಿನ್ನನಾಗಲಿ
 ಭರತನಾಗಲಿ ಯೆನುತ ಬರುನು
 ಭರದಿ ಹೊಡೆದಳುತಿರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕೇಳಿ ನಡುಗಿದನು || ೨೨ ||

ಕರ್ಣ ರೂಲೆಯವೋಲು ಸೀತೆಯ
 ದುರ್ನಯದ ನುಡಿಕೇಳಿ ದುಃಖಿಸಿ
 ವರ್ಣಧರ್ಮವನಳವನ ಮಾತೇಕಕಟ ಸುಡು ನಿನ್ನ ||
 ನನ್ನಿಯಾಪೈ ಸಾವ ಬಯಸಿದ
 ರನ್ನದುದ ನೆಲೆ ಚಂಡಿ ನುಡಿದೈ
 ನೆನ್ನೊಡನೆ ನಾನೇನ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದ || ೨೩ ||

ಇಂತೆನುತ ಜನಕಜೆಯನಾ ವನ
 ದಂತರದ ದೇವಿಯರಿಗರ್ಪಿಸಿ
 ಮುಂತೆ ದುಃಖಾಕುಲಿತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮನೆಡೆಗಾಗಿ ||
 ಚಿಂತಿಯಿಂದನೆ ಮೆಲ್ಲನೆದಲಿ
 ಕಂತರವ ಕಾಣುತ್ತ ರಾವಣ
 ನಾಂತು ಬಂದನು ಭಿಕ್ಷುವೇಷದಿ ಸೀತೆಯಿದ್ದೆಡೆಗೆ || ೨೪ ||

ದಂಡಕಾಷಾಯಾಂಬರಾಜನ
 ಗುಂಡಿಕೆಯನಾಂತ್ಯೈತರುತ್ತಿಹ
 ಲಂಡ ಯತಿಯಿಂದರಿಯದೇ ಬೇಗೆದ್ದು ಭಕುತಿಯಲಿ ||
 ಪಂಡಿತನೆ ಬಿಜಮಾಡಿ ಯೆನುತು
 ದ್ವಂಡನನು ಪೂಜಿಸುತವಳು ಫಲ
 ಗೆಂಡೆ ಪಕ್ಕಾದಿಗಳನಿತ್ತಳು ಹಿರಿಯರವರೆನುತ || ೨೫ ||

ವಿಶ್ವಮಿಸಿಕೋ ಮುನಿಪ ನೀ ಹೊರ
 ಗಾತ್ರಮದಿ ಫಲಭೋಜನಾದಿಯ
 ವಶ್ಯ ಭುಂಜಿಸು ಬಪ್ಪರೆನ್ನಯ ಭರ್ತರೀಕ್ಷಣಕೆ ||
 ಋಷ್ಯಡಿಂಗತಿ ಪ್ರೀತಿಯಸಗುವ
 ನೀಶ್ವರ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಯೆನ್ನ ಗ
 ನಿಶ್ಚ ಪುನಿಯೆಲೆ ನಿವಗೆ ಕುಳಿತಿಸು ಮನಕೆ ಬಹಡೆನಲು || ೨೬ ||

ರಾಜಾಣ್ಣಗೆ ವರಾಣಾಚನ | ಹಿಂತೆರಳುವವೇಶ

ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿದು

ಎಂದೆಡೆಂದನು ಭಿಕ್ಷು ನೀನಾ
 ರಂದುಮುಖ ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಪತಿಯಾ
 ರಂದು ನೀವೇಕಿದ್ದಿರೇ ದಾನವರ ವನದೊಳಗೆ ||
 ಮುಂದೆ ನೀ ಹೇಳಿನ್ನು ನಿಜಗತಿ
 ಯಂದವನು ಬಳಕೆಂಬೆನಾ ನಿಂ
 ತೆಂದಳಾ ಭಿಕ್ಷುವಿಗೆ ಮಾಯಾ ಸೀತೆ ಸಂಗತಿಯ || ೨೭ ||

ದೊರೆಯಯೋಧ್ಯಾ ರಾಜ ದಶರಥ
 ವ್ರತನಯ ಹಿರಿಯವನು ರಾಮನು
 ಪರಮ ಲಕ್ಷಣವಂತನಾತನ ಧರ್ಮಪತಿ ನಾನು ||
 ತರುಣ ಜಾನಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಸ್ವಯ
 ಕಿರಿಯ ರಾಮಗೆ ತಂದೆಯಾಜೆಯ
 ಲಿರೆ ಚತುರ್ದಶ ವರುಷ ಬಂದೆವು ವನಕೆ ಸತ್ಯದಲಿ || ೨೮ ||

ನೀವದಾರೆನೆ ಭಿಕ್ಷು ನುಡಿದನು
 ನಾವು ರಾಕ್ಷಸರೊಡೆಯ ರಾವಣ
 ಭಾವಿಸಲು ಮೌಲಸ್ಯ ತನಯನು ಕುಡು ನಿನ್ನುವನು ||
 ಬೇವ ಕಾಮಜ್ವರದಲೊಯ್ಯಲು
 ದೇವಿ ಬಂದೆನು ಮುನಿಯ ವೇಷದ
 ಲಾವ ಸುಖ ರಾಮನಲಿ ತನ್ನನು ಭಜಿಸು ನೀನೆಂದ || ೨೯ ||

ಉಣ್ಣು ತನ್ನಯ ಮನೆಯ ಭೋಗವ
 ಗಣ್ಯವಿಲ್ಲದನಿತನೆಲ್ಲವ
 ಬಣ್ಣ ಬೆಳಿನವನುಟ್ಟು ಸುಖದಿಂ ವನದಲೇನುಂಟು ||
 ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ ತಿಂಬುದೇಕೆನೆ
 ಸುಣ್ಣು ಜಲದೊಳಗಿಂಗಿದಂತ
 ಕ್ಷಣ ವಾಕ್ಯವ ಕೇಳಿ ನುಡಿದಳು ಸೀತೆ ಭಯಭೀತೆ || ೩೦ ||

ಎಲವೊ ನೀನಿಂತೆಂದಡೀಕ್ಷಣ
 ದೊಳಗೆ ಕೊಲುವನು ರಾಮ ನಿನ್ನನು
 ತಳುವ ಮಾಡದೆ ನಿಮಿಷ ಬಹನೀಕ್ಷಣ ತನುಜ ಸಹಿತ ||
 ಮೊಲನು ಸಿಂಹನ ಸತಿಯ ಮುಟ್ಟಲ
 ಡಳವೆಯರಿಯಾ ತನ್ನ ತುಳುಕುವ
 ಬಲವದಾರಿಂಗುಂಟು ಹೋಗಲೆ ಭಣಗೆ ನೀನೆನಲು || ೩೧ ||

ಮೂಳ ನೀ ರಾಮಾಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಲಿ
 ಬೀಳುವುದೆ ಧಿಟ ಯವನಿಯಲ್ಲೆ ನೆ
 ಕೇಳಿ ರಾವಣ ಕೋಪದಲಿ ತೋರಿದನು ನಿಜತನುವ ||
 ಕಾಲಮೇಘದ ಕಾಯ ದಶಶಿರ
 ಜಾಳ ತೋಳಿಪ್ಪತ್ತು ಭೀಷಣ
 ಮಾಲೆಗಂಗಳ ಭೂತವೆನೆ ವನದೇವಿಯರು ಬೆದರೆ || ೩೨ ||

ಎತ್ತಿದನು ನೆಲಸಹಿತಲವನೀ
 ಪುತ್ರಿಯನು ಧಾರುಣಿಯ ಬಗೆದಿ
 ಸ್ವತ್ತು ತೋಳಲಿ ಮುಟ್ಟದವಳನು ನೆಗಹಿ ರಥದೊಳಗೆ ||
 ಪ್ರತ್ಯಯದಲೇರಿಸಿ ವಿಹಾಯಸ
 ದತ್ತಣಾ ಮಾರ್ಗದಿ ನಡೆಯೆ ರೆ
 ದತ್ತಳವನಿಜೆ ರಾಮ ಹಾ ಸೌಮಿತ್ರ ಹಾಯೆನುತ || ೩೩ ||

ಕಡು ಕೃಪಣೆ ಬ್ಯಾಬಿಡುತ ಕಂಬನಿ
 ಗಡಲಲೊದರುತ ರಾಮ ರಾಘವ
 ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದೆ ತನ್ನ ನೆನುತವನಿಯನು ನೋಡುತ್ತ ||
 ಮಡದಿ ಹಳವಿಸುತ್ತೆದುತಿರಲಾ
 ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ ಜಟಾಯು ಶೀಘ್ರದಿ
 ನಡೆದು ಬಂದನು 1ಗಗನ1ದಸೆಯಿಂ ತೀಕ್ಷ್ಣ ತುಂಡದಲಿ || ೩೪ ||

ಕಳ್ಳ ನಿಲು ನಿಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೈದುವೆ
 ವಳ್ಳಿ ಗರುಡನ ಮರಿಯು ತುಡುಕಿತೆ
 ಹೊಲೆ ಹವೆ ನಾನಿರಲು ಸಾಕ್ಷಾಲೋಕನಾಯಕನ ||
 ವಲ್ಲಭೆಯ ನೀನೊಯ್ದೆಯಾ ಹತಿ
 ಯಿಲ್ಲದಾ ವೇಳೆಯದಲ್ಲದ್ದು
 ಕಳ್ಳ ಹವಿಯನು ತುಡುಕಿ ನಾಯೊಡು ತಿಂಬುವೋಲೆಂದ || ೩೫ ||

ಎನುತ ರಥವನು ತೀಕ್ಷ್ಣ ತುಂಡದ
 ಕೊನೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದರೆ ಹುಡಿ ಹುಡಿ
 ಯೆನಿಸಿತಾ ರಥವೆರಡು ಕಾಲಲಿ ತೋಳನಿಪ್ಪತ್ತ ||
 ಘನ ಸಹಸಿ ಚೂರ್ಣವನು ಮಾಡುತ
 ಧನುನ ಮುರಿದೀಡಾಡಿ ರಾವಣ
 ಜನಕಸುತೆಯನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡನು ಖಡುಗವನು ಜಡಿದು || ೩೬ ||

ದುಷ್ಟನಾಹವದಲ್ಲಧರ್ಮದೆ
 ಲೊಟ್ಟವಿಸಿದನು ಪಕ್ಷಿರಾಜನ
 ರಟ್ಟಿ ಯೆರಡನು ಕಡಿದಡುರುಳಿದನವನಿಗಾಕ್ಷಣಕೆ ||
 ನೆಟ್ಟನಿದ್ದುದು ಪ್ರಾಣ ಮಾತ್ರವು
 ಕಟ್ಟಳೆಯ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ದಿಂ ಬಳಿ
 ಕಿಟ್ಟಳಿಸಿ ಪ್ರತಿ ರಥದಿ ಸೀತೆಯನೆತ್ತಿ ಹಾಕಿದನು || ೩೭ ||

ತಾಮಸಾಧಮನೊಯ್ವತಿರಲಾ
 ಭೂಮಿಸುತೆ ಹಾ ರಾಮ ರಾಮಾ
 ಸ್ವಾಮಿ ಜಗತೀನಾಥ ರಾಮನಿಮಿತ್ತ ಬಾಧವನೆ ||
 ಭಾವಿನಿಯಲಾ ನಿನಗೆ ತಾನೀ
 ಭೀಮ ರಾಕ್ಷಸನೊಯ್ವನೆನ್ನ
 ಕ್ಷೇಮವಾರದು ಬಿಡಿಸು ರಾಘವ ಯೆನುತೊರಲುತಿಹಳು || ೩೮ ||

ಹಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾನು ನಿನ್ನನು
 ಬಾಹಿರನ ಮಾಡಿದನ ವಾಗ್ವಿ
 ಜ್ಞಾಹತಿಯಲೆಲೆ ದೇವರಾ ಕ್ಷಮಿಸೆನ್ನ ಸನ್ಮತಿಯ ||
 ಊಹಿಸಿದರಸರಾಧಿ ನಾ ನಿನ್
 ಗೃಹಿಕ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ನುಡಿಯನು
 ತ್ರಾಹಿ ನಾಂ ರಘುನಾಥ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯೆನುತ ಹಲುಬಿದಳು || ೩೯ ||

ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ಕೇಳಿ ರಾಘವ
 ನಾಕೆ ನಾ ನಿರ್ದೋಷಿ ಬಲುಪಿನ್
 ಯೊ ಕುಠಾರ ದಶಾಸ್ಯನೊಯ್ಯನು ಕಪಟದಲಿ ಬಂದು ||
 ಬಾಕುಳಿಗನೆಂದೊದರುತವನಿಯ
 ನೇ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತ ರಾಮನ್
 ಶೋಕ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ಹೋಹಳು ರಾಮ ರಾಮೆನುತ || ೪೦ ||

ವಾಯು ವೇಗದಿ ರಥದ ವೇಲೆ ವಿ
 ಹಾಯಸದಲೈ ವೊಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಸೀ
 ತಾ ಯುವತಿ ಕೆಳಗೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರೆ ಪರ್ವತಾಗ್ರದಲಿ ||
 ಮಾಯೆ ಕಂಡಳು ಪಂಚ ವಾನರ
 ರಾಯರಿರೆ ಕೆಳಯಿಂಕೆ ಬೇಗಲು
 ಪಾಘುದಿಂದುತ್ತರೀಯ ಪಸ್ಮಾರ್ಥವನು ಸೀಳಿದಳು || ೪೧ ||

ಕಳಚಿ ಕರ್ಣಾಭರಣವೆಲ್ಲವ
 ಚಳಕದಿಂ ಕಟ್ಟಿದಳಾ ಕಪಿ
 ಗಳ ಹೊರಗೆ ರಾಘವಗೆ ಹೇಳುವದೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಯಲಿ ||
 ಘಳಿಲನಾ ರಾವಣನು ಶರಧಿಯ
 ಕಳಿದು ಲಂಕೆಗೆ ಹೋದನಾ ನಿಜ
 ನಿಳಯವಂತಪುರಕೆ ನುಯಯಾ ಸೀತೆಯನು ಕೊಂಡು || ೪೨ ||

ಹೊಕ್ಕನಂತಃಪುರವಶೋಕಾ
 ವೃಕ್ಷವನದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸೀತೆಯ
 ರಕ್ಕಸೀಯರ ವೃಂದವನು ಸುತ್ತಿರಿಸಲವರಗಳು ||
 ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರೆ 1ಮಂತ್ರ¹ ಬುದ್ಧಿಯ
 ಲಕ್ಕಟಿಸುತಂಬಿಕೆಯನಾರನು
 ತಕ್ಕಿಸದು ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಮಾನವರಾದವರನೆಂದ || ೪೩ ||

ತನುವಿಡಿದರಿಗೆ ಶೋಕಮೋಹದ
 ವನಧಿಯಲಿ ಮುಳುಗುವದು ಲೋಕದ
 ಜನರೊಳಾಂಗಲಿಯೆನಿವುದು ಸತ್ಯವೆನಿವುದನು ||
 ಜನಕಸುತೆ ತನುವಿಡಿದು ತೋರಳೆ
 ಯನುಭವಕೆ ಬರಲಜ್ಞ ರಿಂಗಂ
 ಜನ ನಿಭಾಂಗನ ರಾಣಿಯಲ್ಲದುದೆಲ್ಲಿಯದು ದುಃಖ || ೪೪ ||

ದೇವನಾಗಲಿ ದೇಹವಿಡಿದಡೆ
 ಜೀವಶಬ್ದಕೆ ಸಲುವ ಜೀವನು
 ಭಾವವದುಷೇ ದುಃಖಮೋಹಾದಿಗಳ ರೂಪದಲಿ ||
 ಬೇವುದನುದಿನವಿದನರಿತನರು
 ಜೀವ ಭಾವವ ತೊರೆವುದನುದಿನ
 ವಾವಗಂ ನೈರಾಗ್ಯ ಬಲದಲಿ ಕಾಂತೆ ಕೇಳೆಂದ || ೪೫ ||

ಮೆಚ್ಚದೇ ವಿಷಯಾದಿ ಭೋಗವ
 ತುಚ್ಛವೆಂದರಿದನನರತ ಮನ
 ದೆಚ್ಚರೀ ತನ್ನಾತ್ಮ ತತ್ವವಿವೇಕವನು ತಿಳಿದು ||
 ಸಚ್ಚರಿತ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡಿ ಫ
 ಲೋಚ್ಛತದಿ ರಾಮಾರ್ಪಣಾಗಿಪ
 ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಪಡೆವುದು ದೇಶ ವಿರಹಿತವ || ೪೬ ||

ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಸಂಭೋಗದಿಂದನೆ
 ತೀರದಾರಿಗು ಬಿಡದು ಸೀತಾ
 ನಾರಿಯತಿ ಕೃಶೆ ದೀನೆ ಪುಕುಮ್ಯಾನು ವರ್ಜಿತದಿ ||
 [ಬಾರಿಬಾರಿಗು ಹಂಬಲಿಸುತರೆ
 ಕ್ರೂರ ರಾವಣ ತನ್ನ ರಾಕ್ಷಸ
 ನಾರಿ ವೃಂದನ ಕಾಯಲಿಟ್ಟನು ಭೂಮಿಜೆಯ ಹೊರೆಗೆ || ೪೭ ||

ಜಾನಕಿಯು ತಾನಾಚರಿಸುತಿಹ
 ಸ್ನಾನ ಪಾನಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುತ
 ನಾನಸಿಕ ವೇದನೆಯನನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಸನಳಿದು ||]
 ನಾನವಿಧ ವಿಹಲದಿ ಹಳವಿಸು
 ತಾನತಪ್ಪಿಯ ರಾಮ ರಾಮಾ
 ದೀನ ವತ್ಸಲ ಸಲಹು ಸಲಹೆನುತಿರ್ವಳನವರತ || ೪೮ ||

ಸಂಧಿ ಯಿಪ್ಪತ್ತಾರು ಪದಗಳ
 ವೃಂದ ಪಂಚಾಶತ್ಕ ಬಂಧಗ
 ಳಿಂದೆಸೆಯಲದರೊಳಗೆ ಭಾವಿಸೆ ಗುಣರಹಿತವಾಗೆ ||
 ಒಂದೆ ಮನದಿಂ ಕೇಳಲತಿ ಮುದ
 ದಿಂದ ಸಲಹುವನಾನತಪ್ಪಿಯ
 ಬಂಧು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ಮನೋಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೯ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೬ ಕೈ ಪದ ೧೧೪೭ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

೪ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೪

ಇವೃತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೀತಾನ್ವೇಷಣೆ ಜಟಾಯು ಮೋಕ್ಷ

ಮೂಚನೆ || ಸೀತೆಯರಸುತ್ಪರಸುತಾ ರಘು
ನಾಥನಾ ಪ್ರಾಕೃತರ ತೆರನ
ಲ್ಲಾ ತುಮ ಶ್ರೀರಾಮನಿತ್ತ ಜಟಾಯು ಮೋಕ್ಷವನು ||

ಪದ || ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಕಪಟಿ ಮಾಯಾ
ಖೂಳ ರಾಕ್ಷಸ ಕಾಮರೂಪಿಯ
ಕಾಲನೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿ ರಾಮನು ತಿರುಗಿಯಾಶ್ರಮಕೆ ||
ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿರಲೊ¹ಬಿ¹ಗಿದಾಸ್ಯದ
ಭೀಳ ಚಿಂತೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕಂ
ಡಾಲಿಸುತ ಪರಮಾತ್ಮ ನೆರೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಯೋಚಿ²ಸಿದ² ||೧||

ಸೀತೆ ಸುಖದಲ್ಲೆಹಳು ಮಾಯಾ
ಸೀತೆಯನು ಖಳನೊಯ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನೀ ತೆರನ ತಾನರಿಯನೆನ್ನೆಯ ಯೋಗ ಮಹಿಮೆಯನು ||
ನಾ ತಿಳಿಯೆ ನೀ ದುಃಖಿಯಾದ ಪ
ರಾತುಮನು ಧಿಟಕಾದರೂ ಶೋ
ಕಾತಿಶಯವನು ತೋರಬೇಡುದು ತಾನನುಜಗಿಂದ || ೨ ||

ಲೋಕ ಸ್ವಾಕೃತ ತರದ ಮಾನವ
 ರಾಕೃತಿಯಲೇ ಹೊರಗೆ ಮಾಳ್ವನು
 ಶೋಕವನು ವಂಚಿಸುವನಿವರವನು ಮರುಗಿ ನರನಂತೆ ||
 ನಾ ಕಡೆಗೆ ಶೋಕಿಸದೆ ಮನೆಯ
 ಲ್ಲೇ ಕುಳಿತರಾರಕಟ ಕೊಲುವರು
 ಲೋಕ ಕಂಟಕ ದೈತ್ಯ ಕೋಟಿಯನೆಂದನಾ ರಾಮ || ೩ ||

ನಾನು ಶೋಕಿಸಿ ದುಃಖ ತತ್ತ್ವ
 ಜ್ಞಾನಿ ಕಾಮುಕ ಮರ್ತ್ಯರಂದದಿ
 ಮಾನಿನಿಯ ಬಳಕರಸುತಸುತ ಮುಂದೆ ಮುಂದೈದಿ ||
 ದಾನವಾಧನು ರಾವಣನ ಕುಲ
 ಸೇನೆ ಸಹ ಸಂಹರಿಸಿ ತನ್ನಯ
 ಜಾನಕಿಯನೊಡಗೊಂಬೆನ್ನಯ ನಡಗಿದುತ್ತಮೆಯ || ೪ ||

ನನ್ನ ನೇಮದಿಯಡಗಿಹಳಲಾ
 ವನ್ನಿ ಮಧ್ಯದಿ ಸೀತೆ ದಾನವ
 ರನ್ನು ಕೊಂದಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲವಳನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ||
 ಮುನ್ನಿನಾಯೋಧ್ಯಾಪುರದ ಸಂ
 ಪನ್ನ ಗೃಹಕ್ಕೆದುವೆನು ನಾನೀ
 ಭಿನ್ನ ಮಾನವರಂತೆ ತೋರಲೆಬೇಕಲಾ ಯೆಂದೆ || ೫ ||

ವೃಘದಲಿ ತಾ ಚರಿಸೆನಜನ
 ಭೃಥಿಸಲು ಮಾನುಷ್ಯ ರೂಪದಿ
 ವರ್ತಿಸುವನೀ ಮನುಜ ಭಾವದಲೇ ಕೆಲವು ಕಾಲ ||
 ಮರ್ತ್ಯರೀ ಮಾಯಾ ಮನುಷ್ಯ ಚ
 ರಿತ್ರದಲಿ ನಾ ನಡೆದು ಮಹಿಮೆಯ
 ಕೀರ್ತಿಸುತ ಕೇಳುತ್ತ ಪಡೆವರು ಮುಂದೆ ನಿಜಪದವ || ೬ ||

ಮುಂದೆ ಕಲಿಕಾಲದಲಿ ಜನಿಸುವ
ಮಂದರಿಗೆ ತನ್ನಮಳ ಚರಿತಾ
ನಂದ ಕೀರ್ತನ ಪೂಜೆ ಮೂರ್ತಿಧ್ಯಾನ ಮತ್ತೇನೆ ||
ಎಂದೆನಿಸ ನಿಜ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲದೆ
ದಂದುಗದ ಜೀವರಿಗೆ ಬೇರಿ
ನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗಗಳಿಲ್ಲ ನಿಖಿಳಾಘಹರವೆಂದ

|| ೭ ||

ಅಪ್ರಯಾಸದಲೆನ್ನ ಭಕುತಿಯ
ಲುಪ್ಪರದ ಮೋಕ್ಷವನು ಪಡೆವರು
ಕಲ್ಪಶತಕೋಟಿಯಲಿ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ರಹಿತವನು ||
ದೃಷ್ಟಿಯೋಜನವಲ್ಲ ನಾನಡ
ವಿಪ್ರಕಾರವು ಜೀವ ಜಡರಿಗೆ
ಚಿತ್ತಕಾಶಿಕ ಸಾಧನದ ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆನುತಿದ

|| ೮ ||

ನಾನು ವಿಭುವಾದಡೆಯು ಲೌಕಿಕ
ದಾಸುಕೂಲದಿ ನಡೆಯಬೇಕ
ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪರಿತತ್ವಕೋವಿದರಾಚರಿಸುವಂತೆ ||
ಏನನೂ ಬಿಡಬಾರದೀಶ್ವರ
ತಾನೆನಿಸಿದವನಾದಡೂ ವಿ
ಜ್ಞಾನವರಿತರು ಲೋಕಹಿತ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ವೃತ್ತಿಗಳೆ

|| ೯ ||

ಇಂತು ನಿಶ್ಚಿಸುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಕಾಂತ ಕಂಡನು ಮುಂದೆ ನಡೆ ತ
ಪ್ಪಂತರಂಗ ವೃಥೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೇವನನು ರಾಮ ||
ಚಿಂತಿಸುವಮೋಲೆಂದನೇಕೀ
ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆದಿದೆ ತಮ್ಮ ತನ್ನಯ
ಕಾಂತೆ ಸೀತೆಯ ಬಿಟ್ಟಕಟಿ ಮತ್ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆಯ

|| ೪೦ ||

ಸೀತೆಯನು ದಾನವರು ತಿಂದರೋ
 ಪಾತಕಿಗಳೊಯ್ದ ಪರೋ ಮೇಣತಿ
 ಕಾತರಿಸುತಿಹಳೋ ಯೆನಲು ಕೈವುಗಿದು ಮೊರೆಯಿಡುತ ||
 ಭ್ರಾತ ಚಿತ್ತವಿಸಿತ್ತ ದಾನವ
 ತಾತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಯೆಂದು ನಿಮ್ಮಯ
 ಮಾತಿನಂದದಿ ಕರೆಯೆ ಭಯದಿಂದೆಂದಳೆನ್ನೊಡನೆ || ೧೧ ||

ಬರಲು ತನ್ನೊಡನೆಂದಳೇಳ
 ಕೃರಲಿ ರಾಘವ ಕರೆವನೆಂದೆನೆ
 ಮರುಗಬೇಡಾ ರಾಮನುಡಿಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ದಾನವನು ||
 ಕರವನೆಂದೆನೆ ಕೆಟ್ಟನುಡಿಯಿಂ
 ಜರೆದಳೆನ್ನನು ರಾಮ ತಾನದ
 ನೊರೆಯಬಾರದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆಂದೆನುತ ಬಿಸುಸುಯ್ದ || ೧೨ ||

ಅಲ್ಪ ಮಾತಿಗೆ ಬಾರನಾ ಪ್ರಾ
 ಣ ಪ್ರಯಾಸಾ ನುಡಿಯವಧಿಯನು
 ಕವ್ವುಗಳೆದು ಬಂದನೆಂದಡೆ ನುಡಿದ ರಾಘವನು ||
 ಅಪ್ರಕಾರವೆಯಾದಡೂ ನೀ
 ಬಪ್ಪದನುಚಿತ ಬಿಟ್ಟು ನಾರಿಯ
 ರಸ್ರಬುದ್ಧಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ ಶುಭಾಂಗನೆಯನೆಂದ || ೧೩ ||

ತಿಂದು ಹೋದರೊ ರಕ್ಕಸರು ತಾ
 ನಿಂದುವದನೆಯನೊಯ್ದ ರೋ ಮೇ
 ಣಿಂದದಕೆ ಸಂಶಯವು ಬೇಡೆನುತ್ಯದಿ ಬೇಗದಲಿ ||
 ಬಂದರಾಶ್ರಮದೊಳಗೆ ಜನಕನ
 ನಂದನೆಯ ಕಾಣದೆಯರಸಿ ರಘು
 ನಂದನನು ಕರೆದತ್ತನತಿ ದುಃಖದಿ ವಿಲಾಪಿಸುತ || ೧೪ ||

ಹಾ ರಮಣಿ ಹಾ ಸೀತೆ ಯಾತಕೆ
ಬಾರೆ ಹತ್ತಿರೆ ಯೆತ್ತ ಹೋದೈ
ನಾರಿಯಾಶ್ರಮದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿನ್ನೊಡನೆ ಮೋಹಿಸಲು ||
ಸಾರಿ ಲೀಲೆಯಲಡಗಿದೆಯೊ ತ
ನ್ನಾರಯಿಕೆಗಿನ್ನಾ ರೆನುತ್ತತಿ
ಹಾರಯಿ ಸುತರಸಿದನು ವನದಲ್ಲಿರಲು ರಘುನಾಥ || ೧೫ ||

ಕಂಡಿರೇ ವನದೇವಿಯರು ಮ
ತ್ಪುಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷಿ ಸೀತೆಯ
ಕಂಡಿರೇ ಮೃಗನಿಕರ ಪಕ್ಷಿ ನೃಪಾಲರಾದಿಗಳು ||
ಕಂಡಿರೇ ತುನುನಿಕರ ತನ್ನ ಸು
ಮಂಡನೆಯ ನೆನುತರಸಿ ಕಾಣದ
ಖಂಡಮಹಿಮನು ಮರ್ತ್ಯಗಂಠೆ ವಿಲಾಪಿಸುತ್ತಿದಳ || ೧೬ ||

ಸರ್ವದೃಗು ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸರ್ವಗ
ಸರ್ವಗತ ಸೀತೆಯನು ಅರಸುವ
ಸರ್ವಪರಮಾನಂದ ರೂಪನು ಶೋಕಿಸುವನು ಗಡ ||
ಸರ್ವತೋಪಮನಚಲನತ್ತಿ
ತ್ತು ವೀಯಲಿ ಹರಿದರಸಿ ಬಳ್ಳುವ
ಖರ್ವವಂದ್ಯನು ನಟಿಸುತ್ತಿದಳನು ಮನುಜಲೀಲೆಯಲಿ || ೧೭ ||

ತಾನು ನಿರ್ಮಮ ನಿರಹ ಹಮ್ಮಿನ
ಭಾನದೂರಾನಂದನದ್ವಯ
ಹಾ ನಿರಹಿತಾಖಂಡ ಚಿತ್ತಪೂರ್ಣನಾದರೆಯು ||
ಮಾನಿನಿಯೆ ಮಮಭಾರ್ಯೆ ಹಾ ಗುಣ
ಭೇನು ಹಾ ಯೆನ್ನರಸಿ ಹಾ ಯೆನು
ತಾನತಪ್ಪಿಯ ದುಃಖಿಸುವ ಮೂಯಾ ಮನುಜರಂತೆ || ೧೮ ||

ಅರಿಯದಜ್ಞ ರಿಗೀ ರಘೂತ್ತಮ
 ನೊರಲುನನು ಸತಿಯಗಲಿ ಮಾಯಾ
 ನಿರುಗೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಜೀವನೊ ಯೆಂಬವೋಲಿಹನು ||
 ಹೊರಗೆ ತೋರುವನಲ್ಲದೇ ನಿಜ
 ನಿರುಗೆಯಂತಿದನಾತ್ಮ ವಿದರಿಗೆ
 ಬರಿಯ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖಪರಿಪೂರ್ಣನೆಲೆ ಗಿರಿಜೆ || ೧೯ ||

ವೊಳಗೆ ರಾಗವಿಹೀನ ದೇಹದ
 ಬಳಿಯ ರಾಗಾಸಕ್ತನಂತಿಹ
 ವೊಳಗೆ ತೋರದಖಂಡ ತನುವಿನಿ ಖಂಡಿತಾಕಾರ ||
 ವೊಳಗೆ ದುಃಖಿಸ ಹೊರಗೆ ದುಃಖಿಸ
 ಬಳಿಕ ದುಃಖಾಕುಳಿತನಂತಿಹ
 ಹಳವಿಸುತ್ತರಸಿದನು ಸೀತೆಯನನುಜ ಸಹವಾಗಿ || ೨೦ ||

ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟರೆನೆಲದಿ ರಥಧನು
 ನಿಂದ ಕೂಬರಸಹಿತ ರಾಘವ
 ನೆಂದ ನೋಡೋಡೋ ತಮ್ಮ ಸೀತೆಯನಾರುಕೊಂಡೊಯ್ಯೆ ||
 ಬಂದವನ ಗೆಲಿದಸ್ಯನೊಬ್ಬನು
 ಬಂದಿವಿಡಿದನು ಕಾದಿ ಸೀತೆಯ
 ಸಂದೆಹನೆ ತಾ ಕಾದಿದ ಸ್ಥಳವಿದನು ನೋಡೆಂದ || ೨೧ ||

ಮತ್ತೆ ಕಿಂಚಿದ್ವಾರ ಬರೆಬರೆ
 ಹತ್ತಿರಾ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡನು
 ರಕ್ತದಿನಿ ನೆನೆದೊಡಲಿ ಪಕ್ಷಿಯ ಪರ್ವತೋಪಮನ ||
 ಇತ್ತಲಿದೆಯಿದೆ ನೋಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಜನಕ ತನುಜೆಯ
 ತುತ್ತಗೊಂಡಿಲ್ಲಿಹನು ರಾಕ್ಷಸನೆಂದನಾ ರಾಮ || ೨೨ ||

ಕಾಪಟೆಗ ಯೆನ್ನ ರಸಿಯನು ತಿಂ
ದೀ ಪರಿಯ ತೃಪ್ತಿಯಲಿ ಬಿದ್ದಿಹ
ಜಾಪವನು ತಾ ಕಮ್ಮ ಕೊಲುವೆನು ಶರವನೆಂದೆನಲು ||
ತಾಪದಲಿ ಕೇಳ್ವಾ ಜಟಾಯು
ಶ್ರೀಪತಿಯ ವಚನವನು ಭಯದಲಿ
ಲೇಸದಿಂ ನೆರಳುತ್ತ ನುಡಿದನು ಪಕ್ಷಿ ರಾಘವಗೆ || ೨೩ ||

ನನ್ನ ಕೊಲಬೇಡಕಟಿ ರಾಘವ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯೆಗಾಗಿತ್ತೆ ದೇಹವ
ಬನ್ನವಡುತಿದೆ ನಾನು ಪಕ್ಷಿ ಜಟಾಯು ಯೆಂಬವನು ||
ಜಿನ್ನೆ ಸೀತಾಂಬಿಕೆಯ ರಾವಣ
ಕುನ್ನಿ ಕದ್ದೊಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಕಾದಿದೆ
ನೆನ್ನ ಸಾಹಸವಿದ್ದನಿತರಿಂ ಬಹುವಿಧದಲಿಂದ || ೨೪ ||

ದುಷ್ಟ ಮರ್ದನ ಕೇಳು ರಾವಣ
ನಟ್ಟಿ ಕರವಿಪ್ಪತ್ತ ಮುರಿದೆನು
ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದೆ ರಥವ ಧನುಕೂಬರವ ಭತ್ತಗಳ ||
ಕಟ್ಟಿ ಕಡೆಯಲಿ ಕಡಿದನೆನ್ನಯ
ರಟ್ಟಿಯನು ಜಗದೀಶ ತನುವನು
ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆವೆನು ರಾಮ ನಿನ್ನಿ ದಿರಿನಲಿ ತಾನೆಂದ || ೨೫ ||

ನಿನ್ನಿ ದಿರಿನಲಿ ತನುವ ಬಿಡುವೆನು
ತನ್ನ ನೋಡೈ ರಾಮ ಯೆನಲಾ
ಕರ್ನನವ ಮಾಡುತ್ತ ವಿಹಗನ ನುಡಿಯ ರಾಘವನು ||
ಬನ್ನವಡುತೀ ದೀನ ಕಂಠಗ
ತೋನ್ನತ ಪ್ರಾಣನನು ಕಂಡು ಕೈ
ಪಾರ್ಥವನು ದುಃಖಾಶ್ರುನಯನದಿ ಮುಟ್ಟಿದನು ಖಗನ || ೨೬ ||

ತಡವಿದನು ಹಸ್ತದಲಿ ಮೈಯ್ಯನು
 ಕದುಗುಣದಿಂದೆಂದನಕಟಾ
 ಮಡಿದೆಯೈ ಮತ್ಕಾರ್ಯಭಾಗಿಗೆ ಬಳಲಿ ಸೀತೆಯನು ||
 ತುಡುಕಿಕೊಂಡವನಾರು ಹೇಳೆ
 ನ್ನಡರಿನಪ್ರಿಯಬಂಧು ನೀನೆನ
 ಲೊಡಲಗಾಯದಿ ರಕ್ತವನು ಹೊರಗುಗುಳುತಿಕೆಂದ || ೨೭ ||

ರಾಮಕೇಳೈ ರಾವಣಾಂಹಯ
 ಭೀಮ ರಾಕ್ಷಸ ರಥದಲೊಯ್ಯಲು
 ಭೂಮಿಸುತೆಯನು ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖವಾಗಿ ತಾನಿನ್ನು ||
 ಸ್ವಾಮಿ ನುಡಿಯಲಿಕಾರನೀ ಬಿ
 ಡ್ಗಾಮಯವು ನಿನ್ನಿದಿ¹ರಲೀ ಯೋ
 ಭೂಮಿ ಮುಖ ಭೌತಿಕದ ತನುವಿದ ಬಿಡುವೆ ನಾನೆಂದ || ೨೮ ||

ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರನಾದೆಯೈ ಬಾ
 ರಿಷ್ಟು ಸುಕೃತಿಯೊ ಮರಣಸಮಯದಿ
 ಶಿಷ್ಟ ಪರಮಾತುನು ಜಗನ್ಮಯ ವಿಷ್ಟು ನೀನೆನಗೆ ||
 ತೊಟ್ಟು ಮಾಯಾ ಮನುಜ ರೂಪವ
 ನೆಟ್ಟನೆನಗಿಂದಂತ್ಯ ಕಾಲದಿ
 ಬಿಟ್ಟು ತನುವಿದ ಪರಮ ಪದವಿಯ ಪಡೆವೆ ತಾನೆಂದ || ೨೯ ||

ಹಸ್ತದಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ನಿ
 ರಸ್ತನಾ ಯೆನೆ ಮುಟ್ಟು ಪಡೆದವೆ
 ನುತ್ತಮದ ನಿಜ ಪದವನೆನೆ ಸಿರರಾಮ ಕರುಣದಲಿ ||
 ಆಸ್ತೆಯೆಂದೆನುತಮೃತ ಕರದಲಿ
 ಮಸ್ತಕವ ನೊದಲಾಗಿ ಮುಟ್ಟಲು
 ಬಿತ್ತೊಡಲು ಧರಗಾಗ ಬಿಟ್ಟನು ಪ್ರಾಣವನು ವಿಹಗ || ೩೦ ||

ಕಾಯವನು ಖಗನಳಿಯಲಳಲುತ
ದಾಯಿಗನ ಪರಿ ರಾಮನಶ್ರು ಜ
ಲಾಯತೇಕ್ಷಣ ತರಿಸಿದನು ಕಾಷ್ಠವನನುಜನಿಂದ ||
ವಾಯದೊಡಲನು ದಹಿಸಿ ಮೈಯ
ಲಾಯತದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹಿತ ಬು
ಜಾಯತಾಂಬಕನಳಲುತಿದ್ಧನು ಕರುಣೆ ಖಗವರೆಗೆ || ೩೧ ||

ಆಲ್ಲಿ ಮೃಗವನು ಕೊಂದು ರಾಘವ
ಹುಲ್ಲನೇಲಾಖಂಡ ಮಾಂಸವ
ಚೆಲ್ಲಿದನು ಬೇರ್ಬೇರನೇಕವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕರೆದು ||
ಕೊಳ್ಳಿರೀ ಮಾಂಸವ ಜಟಾಯುವೆ
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸದ್ರೂಪದಲಿ ಹೋ
ಗೊಲ್ಲಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ವೈಷ್ಣವ ಪರನು ಪದಕೆಂದ || ೩೨ ||

ಎನುತಿರಲಿಕಾಕ್ಷಣವೆ ಧರಿಸಿದ
ನನುಪಮಾಂಗವನಾ ಜಟಾಯು ಸು
ದಿನಕರಪ್ರತಿ ಕೋಟಿತೇಜೋಮಯದ ರೂಪವನು ||
ವನಜನೇತ್ರದ ನೀಲಗಾತ್ರದ
ಕನಕ ವಸನದ ಶೋಭಮಾನದ
ಘನ ಮಕರಕುಂಡಲದ ತಾಂಡವದಿಂದ ಛಂಜಿಸಿದ || ೩೩ ||

ಸಾಲು ಭೂಷಣ ವರಯಶೋವನ
ಮಾಲೆಗಳ ಮಣಿ ಮಕುಟದೀಪ್ತಿಯ
ಭಾಳತಿಲಕದ ಚಂದನದ ಸುಕಪೋಲ ಭ್ರೂಲತೆಯ ||
ತೋಳಬಳೆ ಕಂಕಣದ ಮುದ್ರಿಕೆ
ಯೋಳಿಗಳ ಶಂಖಾಬ ಗದೇವರಿ
ಭಾಳಭುಜ ನಾಲ್ಕುರಲೆ ದಿವ್ಯವಿಮಾನದಿಂದೆಸೆದ || ೩೪ ||

ನಂದಮುಖ್ಯ ಚತುಷ್ಕ ಪಾರ್ಶ್ವದ
 ರಿಂದ ಸೇವಿತರಾಗಿ ಮುನಿಜನ
 ರಿಂದ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತ ರಾಮಂಗೆರಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ||
 ಅಂದು ಭಕ್ತಾಯಲಪ್ರಮೇಯನ
 ಮುಂದೆ ಗದ್ಗದ ಕಂಠದಿಂ ಶ್ರುತಿ
 ವೃಂದ ಮೆಚ್ಚಲು ಮಾಡಿದನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನಾಕ್ಷಣಕೆ || ೩೫ ||

ಗಣಿಸುವರೆ ತಾನಾರು ಗುಣಗಣ
 ದೆಣಿಕೆ ರಹಿತನನಾದಿ ನಾರಾ
 ಯಣನ ನೀನೀ ಲೋಕ ರಕ್ಷಕ ಹೇತುವೇಕೆನಲಾ ||
 ಭಣಿತೆ ರಹಿತ ನಿಜಾತ್ಮಸುಖ ನಿ
 ಗುಣ ಸಕಲ ಭೂತಾಂತರನೆ ತಾ
 ಮಣಿನೆನಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪದಾಂತಿಕಕ್ಕಿಂದ || ೩೬ ||

ನಿರವಧಿಕ ಸುಖವೀವಳಾವನ
 ಕರುಣವುಳ್ಳ ಮಹಾಲಕುಮಿ ಸು
 ಸಿರುಹಸಂಭವ ದಿವಿಜ ಮುಖ್ಯಾಮರಂಗೊಳಗಾಗಿ ||
 ನಿರುತ ದುಃಖನದಂತವರಿಗಡ
 ಮುರಿಯೆ ಸಿರಿಸಿರಿಯಾಂತ ನರವರ
 ವರದ ಬಾಣ ಸುಹಸ್ತಗಾನನವರತ ನಮಿಸುವೆನು || ೩೭ ||

ಮೂರು ಭುವನಕ್ಕಧಿಕ ರೂಪೋ
 ದಾರ ರವಿ ಸಾಹಸ್ರ ತೇಜಾ
 ಕಾರದಿಂ ಶರಣೇಷ್ಟದಾನಾಭೀಷ್ಟವನು ಕೊಡುವ ||
 ಭೂರಿಸುರಕುಲತಲ್ಪ ತರುವಿಗೆ
 ಬೇರೆನಿಸುವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪ ವಿ
 ಕಾರದೂರ ರಘೂತ್ತಮನೆ ಮರೆವೊಕ್ಕೆ ನಾನಿಂದ || ೩೮ ||

ಉನ್ನತದ ಸಂಸಾರದಡವಿಗೆ
 ವಸ್ತ್ರಿಯನಿಸುವ ನಾಮಧೇಯನ
 ಪನ್ನ ಗಾಭರಣಾದಿ ದೈವಕೆ ದೈವವೆನಿಸುವನ ||
 ದುರ್ನಯದ ದಾನವರ ಕೋಟಿಯ
 ಬನ್ನ ವಡಿಪಲು ರವಿತನೇಯನ
 ದೆನ್ನೊಡೆಯ ಕಾಲಾತ್ಮ ಹರಿಯನು ನಾನು ಮರೆವೊಕ್ಕೆ || ೩೯ ||

ಒಮ್ಮೆಯೂ ಭವಭಾವಯುಕ್ತಾ
 ಹಮ್ಮು ಮತಿಗಳಿಗಿಂಬಾರದ
 ನಿರ್ಮಲದ ಭವ ಧಹಿತ ಮುನಿ ಹೃದಯದಲಿ ಬೆಳಗುವನ ||
 ದುರ್ಮದದ ಸಂಸಾರ ಶರಧಿಯ
 ಹೋರ್ಮಿ ನುಡ್ಯದಿ ನಾವೆಯಾದೀ
 ರಮ್ಮನಂಘ್ರಿದ್ವಯವೆನಗೆ ಗತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದ || ೪೦ ||

ಪರಧನವು ಪರದಾರವನು ಸಲೆ
 ತೊರೆದರಿಗೆ ಗತಿಯಪ್ಪ ಪರಗುಣ
 ಪರರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ಸರಿಸಿದರ ಸೇವಿಸುವ ||
 ಪರಹಿತೈಕ ಪರಾಯಣರು ಸ
 ಚ್ಚರಿತರಾದರು ನೆನೆವ ಶ್ರೀರಘು
 ವರ ಕಮಲಲೋಚನನ ಸಿರಿಪದವೆನಗೆ ಗತಿಯೆಂದ || ೪೧ ||

ಸ್ಥಿತ ರುಚಿರ ವಿಕಸಿತ ಮುಖಾಬ್ಜ
 ಸ್ತ್ರೀತಿ ಸುಲಭ ಸುರನೀಲ ನೀಲೋ
 ದ್ಯುತ ನಿಕಾಶಾವಯದ ಸಿತ ಜಲರುಹ ಸುಲೋಚನದ ||
 ದ್ಯುತ ಕರದ ಕೋದಂಡ ಶರ ಸು
 ವ್ರತ ಜಟಾ ವಲ್ಮಲದ ಶ್ರೀ ರಘು
 ಪತಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆನಿಸಿದೀ ಗುರುವರನ ಮರೆವೊಕ್ಕೆ || ೪೨ ||

೯೮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಅವನೀಯಜ ವಿಷ್ಣು ಶಿವ ಭೇ
ದಾವಯವು ನೆರೆ ಧರಿಸಿ ಗುಣದಲಿ
ಜೀವರನು ಸೃಜಿಸಿರಿಸಿ ನಾಲಿಸಿ ಹರಿಸಿ ಜಲದಲ್ಲಿ ||
ಅವಸರಿ ಪಾತ್ರದಲಿ ಹೊಳಹೊಳ
ವಾ ವಿವಸ್ವನಲೋಲಿಸೆನ ಸು
ಸ್ಥಾನ ಪಾತ್ರ ಮುಕುಂದ ರಾಮನೆ ತನಗೆ ಗತಿಯೆಂದ || ೪೩ ||

ರತಿಪತಿಯ 1 ಸೌರಿಯ ಕೋಟಿಯ
ನತಿಶ್ರಯಿಸುವಂಗಳ್ಳವಿಯ ಶತ
ಪಥದ ನಾನಾ ಭಾವನಾದಿಗಳಿಂದ2 ದೂರನಹ ||
ಯತಿಪತಿಗಳ ಹೃದಾರವಿಂದದಿ
ಸತತ ಬೆಳಗುವ ನಾಮದಿಂ ರಘು
ಪತಿಯನಿಪ ಮೂರ್ತಿಯಲಿ ತೋರುವ ಹರಿಯ ಗತಿಯೆಂದ || ೪೪ ||

ಆರರಿವರೆಲಿ ರಾಮ ನಿನ್ನ ವಿ
ಹಾರ ಮಾಯಾ ನೋಟಕವನತಿ
ಘೋರ ತಾಮಸ ಪಕ್ಷಿ ಜನ್ಮವು ಸಹಿತ ಸದುಗತಿಗೆ ||
ನೇರಿಸಿದ ಸತ್ಯಾತ್ಮ ಮನುಜ ಶ
ರೀರಿಗಳಿಗಚ್ಚರಿಯ ಮುಕುತಿಯ
ಸೂರೆಗೊಂಬುದು ನಿನ್ನ ಭಕುತಿಯಲೆನುತ ವೊಡವಂಟ || ೪೫ ||

ಕಾಂತೆ ಕೇಳೀಪರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ಗಂತರಾತ್ಮನು ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿದನು
ಚಿಂತೆ ಬೇಡಲೆ ತಂದೆ ಹೋಗಿನ್ನಮಳ ನಿಜ ಪದಕೆ ||
ಕಂತು ರಹಿತ ವಿಕಾರ ರುತಾ
ದ್ಯಂತ ರಹಿತದ ನಿಷ್ಕು ಪದವಿಗೆ
ಸಂತಸದಲೆನ್ನಾಚ್ಛೆಯಿಂ ನೀನೆಂದನಾ ರಾಮ || ೪೬ ||

ಆರು ಕೆಲರೀ ನೀನು ಪೇಳ್ವೆ
 ಸಾರ ಸಂಸ್ಥವನಿದನು ಕೇಳೆ
 ರಾರು ಮತ್ತೆದ ಬರೆದು ಪರಿಸುವರೊಲಿದು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ||
 ಘೋರ ಪಾಪವ ಕಳಿದು ನಿನ್ನಂ
 ತೀ ರುಚಿರ ಮದ್ರೂಪವಡೆವರು
 ಸಾರಿ ತಾನೇ ಪರಮಗತಿಯೆಂದರಿತುಕೊಳ್ಳೆಂದ || ೪೭ ||

ಈ ಪರಿಣು ರಾಘವನ ಭಾಷಾ
 ಲಾಪವನು ನೆರೆ ಕೇಳಿ ಪಕ್ಷಿಗ
 ಘೋಪನತಿ ಹರುಷದಲಿ ಬಲಬಂದೆರಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ||
 ಶ್ರೀಪತಿಯ ಸಾರೂಪ್ಯದಿಂ ¹ಜಿತ¹
 ತಾಪನಾಗೀ ಬ್ರಹ್ಮಪೂಜ್ಯ ಮ
 ಹಾ ಪದವನ್ನೈದಿದನು ಕೇಳೆಂದನು ಮಹೇಶ್ವರನು || ೪೮ ||

ಸಪ್ತವಿಂಶಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ
 ಯುಕ್ತ ಪಂಚಾಶಕಳು ರಾಮ ಚ
 ರಿತ್ರನಿದನೋದಿದಡೆ ಕೇಳಿದಡೊಂದೆ ಮನದಿಂದ ||
 ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವರಿಹಪರ
 ದಿತ್ತೆರದಲಾ ಕಾವನಾ ಚಿ
 ದ್ವಸ್ತು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ಮಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೯ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೭ ಕೈ ಪದ ೧೧೯೬ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

§ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ೩

ಇಸ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಬಂಧನ ಶಾಪನಿಮೋಚನೆ

ಸೂಚನೆ || ಸೀತೆಯರಸುವ ನೆವದಲಾ ರಘು
ನಾಥ ಜಾರಿಸಿದನು ಕಬಂಧನ
ಪಾತಕದ ದೇಹವನು ಕೊಟ್ಟ ನವಂಗೆ ನಿಜಗತಿಯ ||

ವದ || ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಕೇಳು ರಾಘವ
ನಿತ್ತು ನೋಕ್ಷವನಾ ಜಟಾಯುವಿ
ಗುತ್ತನೋತ್ತಮ ಕೀರ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ವನದೊಳಗೆ ||
ಮತ್ತೆ ಶೋಕವನದುಕರಿಸಿಕೊಂ
ಡತ್ತಲೈದಿದನನ್ಯ ವನವನು
ಸುತ್ತರಸುತಿದ್ದನುಜ ಸಹ¹ವನದೊ¹ಳಗೆ ಜಾನಕಿಯ ||೧||

ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದದ್ಭುತವ ಕಂಡನು
ಮಿಲ್ಲ ರಾಕ್ಷಸನಿರಲಿದಿರಲತಿ
ಮುಲ್ಲನನು ವಕ್ಷದಿ ಭಯಂಕರ ವಕ್ರವಾಗಿರಲು ||
ಇಲ್ಲ ಶಿರಸಾದಂಗಳೇನೂ
ಬಳ್ಳಿಯಂದದ ತೋಕಿರಡು ವನ
ಕೆಲ್ಲ ನಿಲುಕುವ ಯೋಜನಾಯತವಾಗಿಹುದು ಖಳಗೆ ||೨||

ಕಾವೇರಿನಿಂದ ಜಲಾರೋಪನ ವಧೆ

ಕಾವೇರಿನಿಂದ ಸೀತಾಪಹರಣ

ನಾಮವನಗೆ ಕಬಂಧನೆಂಬು
ದ್ದಾನು ದೈತ್ಯನು ಸಕಲ ಜೀವ
ಸ್ತೋಮವನು ಬರಬರಗಿ ನುಂಗುವನೆರಡು ಕೈಗಳಲಿ ||
ಹೈಮವತಿ ಕೇಳದುಭುತವನಾ
ತಾಮಸನ ನಡುತೋಳ ಮಧ್ಯದಿ
ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಚರಿಸುತ್ತೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರು || ೩ ||

ಕಂಡನಾ ಶ್ರೀರಾಮನತ್ಯು
ದ್ದಂಡ ದೈತ್ಯನ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯ
ಮಂಡಲದಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ದನು ತಂತ್ರಪ್ಪ ವಿಕ್ಯತಿಯನು ||
ಸಂಡಿತನೆ ಸೌಮಿತ್ರ ನೋಡಿದ
ಕಂಡುದುಂಟೆ ಮುನ್ನ ರಕ್ಕಸ
ದಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನುತಾಗ ನಕ್ಕನು ವಿಕ್ಯತದಿರವಿಗೆ || ೪ ||

ಪಾದ ಶಿರವೇನಿಲ್ಲ ನಕ್ಷದ
ಲಾದುದೆಂತೋ ಮುಖ ವಿಚಿತ್ರವು
ಸೇದಿ ನುಂಗುತ್ತೈದನೀತನು ಕರಕೆ ದೊರಕಿದುದು ||
ಈ ದುರಾತ್ಮನ ಬಾಹು ಮಧ್ಯದ
ಲಾಭೆನ್ನೆ ಹೊರವಡಲು ಕಾಣೆನು
ಹಾದಿಯನು ನುಂಗುವನಿದಕೆ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂದ || ೫ ||

ಎಂದಡೀಕೆಲೆ ರಾಮ ಸಂಶಯ
ದಿಂದ ಕೇಳುವೆ ತೋಳ ತಾನೊಂ
ದೊಂದ ಖಂಡಿಸಿಬಿಡುವ ಬೇಗದಲಿಂದಡಹುದೆನುತ ||
ನಿಂದು ಖಡುಗದಿ ರಾಮ ಬಲಗೈ
ಯ್ಯೊಂದ ಕಡಿದನು ಭುಜಲತೆಯ ಮ
ತ್ತೊಂದನೆಡದಲಿ ವೀರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಡಿದನಿದಿರನಲಿ || ೬ ||

ತೋಳ ಕಡಿಯಲು ಹಾರಿ ರಕ್ಕಸ
ಮೇಲೆ ಗಗನದಿ ನಿಂತು ನುಡಿದನು
ಹೇಳಿರೈ ನೀವಾರು ನರಪುಂಗವರು ಮದ್ಭುಜವ ||
ಹೋಳುಗಳೆವೀ ಶಕ್ತಿ ಸುರನರ
ಪಾಲಕರಿಗೆಂತುಂಟು ಯೆನೆ ಸುವಿ
ಶಾಲ ಪದುಮದಳಾಕ್ಷ ರಾಮ ನಗುತ್ತಲಿಂತೆಂದ || ೭ ||

ವಿವುಲಗುಣ ಸಂಪನ್ನಯೋಧ್ಯಾ
ಧಿವನು ದಶರಥರಾಯನೆಂಬವ
ನುಪಮಿಸದ ಗುಣವನಧಿಯಾತನ ಹಿರಿಯ ಮಗ ನಾನು ||
ಪ್ಲುಪಿತ ಕಲ್ಮಷ ರಾಮನೆಂಬರು
ನಿವುಣನಿವ ತನ್ನನುಜ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಕಪಟಿ ದಾನವ ವನದವಾನಳರಾವು ಕೇಳೆಂದ || ೮ ||

ತನ್ನ ಸತಿ ಜನಕನ ಮಗಳು ಸಂ
ಪನ್ನ ಚೆಲುವಿಂ ಮೂರು ಲೋಕದ
ಲುನ್ನತದ ಸುಕುಮಾರ ಸೀತೆಯೆನಿವ್ವುದಭಿಧಾನ ||
ತನ್ನ ನಾಶನಕಾಗಿ ದಾನವ
ಕುನ್ನಿ ಯಾರೋ ಕಡ್ಡನಾತನ
ಬೆನ್ನಲರಸುತ ಬಂದೆವೀ ವನದೊಳಗೆ ನಾವೆಂದ || ೯ ||

ಅನ್ನದಾಶೆಗೆ ನೀನರಸುತಿರೆ
ನಿನ್ನ ತೋಳಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಳಿಕ
ಚಿನ್ನವನು ಮಾಡಿದೆವು ಭುಜವನು ವಿಕೃತ ವೇಷದಲಿ ||
ಬನ್ನವಡುವವರಾರು ನೀನೆನೆ
ಧನ್ಯನಾದೆನು ಯೆತ್ತಲಾನೂ
ಚಿನ್ನುಮಯ ರಾಘವನೆ ನೀ ಬರಲೆಂದನಾ ದೈತ್ಯ || ೧೦ ||

ಅದಡೆಲೆ ರಘುನಾಥ ಕೇಳಾ
ಅದಿಯಲಿ ಗಂಧರ್ವರಾಜ ವಿ
ನೋದಿ ಯವ್ವನೆ ರೂಪು ಗುಣದರ್ಶಿತ ಮನೋಹರನೆ ||
ಭೂದಿನಾದ್ಯದ್ಯಖಿಳ ಚರಿಸುತ
ವೇದಗರ್ಭನ ತಪದಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ
ಸಾಧಿಸಿದನಸ್ಯೆರಲಿ ಮರಣವು ಬಾರದೆಂದೆನುತ || ೧೧ ||

ಜಿನ್ನ ರೂಪದ ಪರರ ನಾರಿಯ
ರನ್ನು ಮೋಹಿಸುತೀಗಲು ಕಂಡೆನು
ತನ್ನದಿರಿನಲಿ ಬರುತಲಿಷ್ಣಾವಕ್ರ ಮುನಿವರನೆ ||
ಮನ್ನಿಸದೆ ಹಾಸ್ಯವನು ಮಾಡಲು
ವನ್ನಿಯಾಯಿತು ಮುನಿಯ ಕಂಗಳು
ದುರ್ನಿನೀತನೆ ಧರೆಗೆ ರಕ್ತಸನಾಗಿ ಬೀಳೆಂದ || ೧೨ ||

ಎತ್ತಲಾನೊ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ದು
ವ್ಯಾತ್ತರಲಿ ಕೋಪವದು ಬಂದಡೆ
ಚಿತ್ತದಲಿ ದಯವುಂಟೆಲೇ ಸರ್ವಾತ್ಮರಿದಿರಿಗೆ ||
ಸತ್ಯಗುಣನಿಧಿ ತಪದ ತೇಜದಿ
ಸುತ್ತ ಬೆಳಗುತ ಮಗುಳೆ ನುಡಿದನು
ಹೆತ್ತವನು ಪುತ್ರರನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಸಲಹುವಂತೆಂದ || ೧೩ ||

ಶ್ರೀತೆಯಲಿ ದಶರಥ ನೃಪಂಗು
ದ್ಭೂತನಹ ನಾರಾಯಣನು ಸಾ
ಕೇತದಲ್ಲವ ಬಹನು ವನವಾಸಾರ್ಥಕಾದಿನದಿ ||
ಪಾತಕದ ಯೋಜನದ ತೋಳೆ ವಿ
ಘಾತಿಸುವನಾ ರಾಮ ಶಾಪದ
ಭೀತಿ ಬಂಧನ ಹರಿದು ನೀ ಮಗುಳ್ಳೆದು ನಿಜ ಗತಿಗೆ || ೧೪ ||

ಎಂದು ಮುನಿ ಹೋದನು ನಿಜೇಚ್ಛೆಗೆ
 ಸಂದು ನಾ ರಾಕ್ಷಸಿಗೆ ರಾಕ್ಷಸ
 ನೆಂದೆನಿಸಿ ಜನಿಸಿದನು ಲೋಕದ ಮೃತ್ಯುವೆಂಬಂತೆ ||
 ಪ್ರೊಂದುದಿನ ಕೋಪದಲಿರುಟ್ಟಿದ
 ಸಿದ್ಧನೆನ್ನನು ಹಗೆಯೆನುತ್ತ
 ದ್ವಂದ್ವ ಪಾದ ಶಿರಂಗಳನು ವಜ್ರದಲಿ ಖಂಡಿಸಿದ || ೧೫ ||

ಕುಕ್ಷಿಯಲಿ ತಲೆ ಬಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು
 ಮುಕ್ತನಾದನು ಮೃತ್ಯು ತನ್ನನು
 ಮಿಕ್ಕಿನವನನು ಬ್ರಹ್ಮನಿತ್ತಾ ವರದ ಬಲದಿಂದ ||
 ಯಿಕ್ಕಿರಲು ವಜ್ರದಲಿ ಬದುಕಿದ
 ದಕ್ಷತಿಂದಾ ಹರಿಹಯನು ಮುಖ
 ರಕ್ತಸಂಗಿನ್ನುಳಿವುದೆಂತೋ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯಿಂದ || ೧೬ ||

ನೋಡಿ ತನ್ನನು ದಯದಿ ನುಡಿದನು
 ಮೂಢವೀತಗೆ ಪಾದ ತಲೆಗಳು
 ಮೂಡುವಂತವನೇನು ತನಗಿವನಾಯುವಿದ್ದನ್ನ ||
 ಕೂಡಲೊಡಲಲಿ ಮುಖದ ಛಾವನ
 ನೀಡಿ ನಿಲುಕುವ ಕರವು ಯೋಜನ
 ಕಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಿನ್ನು ಹೋಗಿಸಲಿದ್ದನೇ ಸ್ಥಳದಿ || ೧೭ ||

ಅಂದು ಮೊದಲಿಲ್ಲಿದು ಕರದಲಿ
 ತಂದು ನುಂಗುತ ವನದಲುಳ್ಳೀ
 ವೃಂದ ಜೀವವನಿಷ್ಟು ದಿನಕೆಂದಿಲ್ಲಿ ರಘುನಾಥ ||
 ಬಂದು ಕರವನು ಕಡಿದೆ ತನುವಿದ
 ನೊಂದು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿಕ್ಕಿ ಮೇಲ
 ಕೈಂಧನಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ತನ್ನನು ದಹಿಸಬೇಕೆಂದ || ೧೮ ||

ರಾಮ ತನುವಿದ ನೀನು ಸುಟ್ಟಿಡೆ
 ನಾ ಮೊದಲ ರೂಪದಲಿ ನಿನ್ನಯ
 ಕಾಮಿನಿಯ ಮಾರ್ಗವನು ಬಳಿಕಾನೆಂಬೆ ನಿನಗಿನ್ನಲು ||
 ತಾಮಸನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಬಲುಗುಳಿ
 ಯಾ ಮಹಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ ಕಾಷ
 ಸ್ತೋಮವನು ಮೇಲೊಟ್ಟು ಸುಟ್ಟನು ರಾಮ ರಾಮನುತ || ೧೯ ||

ಯದ್ದನಾ ದೇಹದಿ ವಿಕಾಮನ
 ಗೆದ್ದ ರೂಪಕಾರ ದೇಹದ
 ಭದ್ರ ಸರ್ವಾಭರಣ ಭೂಷಿತನಾಗಿ ಭಕುತಿಯಲಿ ||
 ಅದ್ವಯನ ಬಲಬಂದಿದಿನಲಿ
 ಬಿಡ್ವನೋ ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಿಂ ಮಗು
 ಕೆದ್ದು ಕೈಮುಗಿದೆವನಾ ಗದ್ದದ ಗಳಾಕ್ಷರದಿ || ೨೦ ||

ಸ್ತುತಿಸಲೆಂದೆಲೆ ರಾಮ ನಿನ್ನನು
 ಮತಿ ತನಗೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತಿದೆಲಾ
 ಶ್ರುತಿ ವಿದೂರ ಮನೋವಚನಕಳವಡದನಂತನನು ||
 ಪ್ರತಿ ರೂಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮನು ನೀನೀ
 ಕೃತಕ ದೇಹದ್ವಯ ವಿಲಕ್ಷಣ
 ಕತಿಶಯಾವ್ಯಕ್ತನನು ಪೊಗಳುವಡಳವೆ ತನಗಿಂದ || ೨೧ ||

ದೃಶ್ಯವಾಗೀ ಮತಿಯರಿಯದಿದ
 ನಶ್ರು ದೃಶ್ಯಿಯಾಗಿತರವರಿವಾ
 ಸಾಶ್ರುಕರಣಂಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಕನಾಗಿ ನೀನಿರಲು ||
 [ದೃಶ್ಯವಾಗಿಯೆ ನೀನು ಕಾಣುವ
 ದೃಶ್ಯ ರೂಪವು ನಿನ್ನದಾಗಿಯೆ
 ದೃಶ್ಯವೆಲ್ಲವನಾತ್ಮವೂ ಜಡವಾಗಿ ಇರುತಿರುವೆ] || ೨೨ ||

[ಆತಿಶಯದಲಿಹ ನಿನ್ನ ರೂಪವ
 ನತಿ ಮುದದಿ ನೆನೆಯುತಿಹ ನರವರ
 ರತಿಶಯಿಸಿ ಜಪಿಸಿದರು ನಿನ್ನನು ತಿಳಿಯದಿರುತಿಹರು] ||
 ಯತಿಗಳೆಂತರಿವರು ನಿಧಾನಿಸ
 ಲಿತರನಲ್ಲರಿವಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆ
 ಗತಿಯಲಾ ಮರಮರಳೆಯುಂ ನೋಡಿದಡೆ ಧಿಟಕೆಂದ || ೨೩ ||

ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ದೇಹಾತ್ಮ ಭಾವವ
 ಹೊದ್ದಿ ಜೀವನೆನಿಪ್ಪುದಂತಾ
 ಬುದ್ಧಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪ ಮಹಾವಿಷಯವಿಲ್ಲವಲ ||
 ಶುದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನವು ವಿಕಾರವ
 ಹೊದ್ದದೆಂದೂ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧವಿ
 ಬುದ್ಧ ಸತ್ಯಜ್ಞಾಪ್ತಿ ಸುಖಪರಿಪೂರ್ಣಮಯವೆಂದ || ೨೪ ||

ನಿನ್ನಲಾದೀ ಸ್ಥೂಲ ರೂಪದ
 ಹೊನ್ನಗರ್ಭ ವಿರಾಟ ಪೂರುಷ
 ನನ್ಯನೇ ನಿನ್ನಿಂದ ನೀ ಮಹದಾತ್ಮನೆನಿಸಿದಡೆ ||
 ಚೆನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಧ್ಯಾನ ಮಂಗಳ
 ಚೆನ್ನಮಯನೆನುತಿಹವು ಯೆರಡೂ
 ನಿನ್ನದುಳಿದೇನುಂಟು ಭೂತಂ ಭವ್ಯ ಭವತಿಯಲಿ || ೨೫ ||

ಸ್ಥೂಲದಂಡದ ಕೋಶ ದೇಹವ
 ತಾಳಿ ನೀ ಮಹ ಹಮ್ಮು ನಭನಿಲ
 ಮೇಲಿನಲ ಜಲವವನಿ ಸಹ ಸಪ್ತಾವರಣೆಯಿಂದ ||
 ಹೇಳಲೇನದ ದಶಗುಣೋತ್ತರ
 ಜಾಲಕಾಧಾರ ಸ್ವರೂಪಕೆ
 ಮೂಲವಾದ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪನು ನೀನಲಾ ಯೆಂದ || ೨೬ ||

ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಕ್ಲವಡೆದವು
 ಭಿನ್ನವಾದವಯವವು ಲೋಕವು
 ನಿನ್ನ ರೂಪವೆ ರಾಮ ಪಾತಾಳಾಖ್ಯವೆಂಬುದನು ||
 ನಿನ್ನ ಸದದಡಿಯು ಮಹಾತಳ
 ನಿನ್ನ ಮೇಗಾಲೆನಿಸುವವು ಗಡ
 ನಿನ್ನ ಗುಲ್ಮ ರಸಾತಳವು ಜಂಞೆಯು ತಳಾತಳವು || ೨೭ ||

ನಿನ್ನ ಜಾನುವೆ ಸುತಳ ವಿತಳವು
 ನಿನ್ನ ತೊಡೆ ಕಟೆಯತಳ ಭೂಮಿಯು
 ನಿನ್ನ ನಾಭಿಯು ಕೆಳಗೆ ಭುವರ್ಲೋಕವದು ನಾಭಿಯು ||
 ಚಿನ್ನ ಸುವರ್ಲೋಕವದೆ ಕುಪ್ಪಿಯು
 ನಿನ್ನ ರಸ್ತೆಗಳ ಜ್ಯೋತಿ ಲೋಕದ
 ಚಿನ್ನ ನಿನ್ನಗ್ರೀವದಗ್ರವೆ ತಾ ಮಹರ್ಲೋಕ || ೨೮ ||

ವದನದಲಿ ಜನಲೋಕ ನಿನ್ನ
 ಸ್ವದ ಲಲಾಟದಿ ತಪದ ಲೋಕವು
 ಪದುಮಭವ ಲೋಕವದು ಶಿರದಲಿ ಸತ್ಯವದು ನಿನ್ನ ||
 ತ್ರಿದಶಿಂದ್ರಾದ್ಯಷ್ಟ ದಿಗಧಿಪ
 ರದುಭುತದ ನಿಜ ಬಾಹು ದಿಗು ಶ್ರೋ
 ತ್ರದಲಿಯತ್ವಿನಿಗಳು ಸುನಾಸಿಕ ರಾಮ ನಿನಗಿಂದ || ೨೯ ||

ಪಾವಕನ ಮುಖ ನಿನ್ನ ನಯನವ
 ಲಾ ವಿವಸ್ವನು ಮನವೆ ಚಂದ್ರನು
 ದೇವ ನಿನ್ನಯ ಬುದ್ಧಿಯಜ ನಿನ್ನಹಮಲಾ ರುದ್ರ ||
 ಕೋವಿದ ಪ್ಲೇತ್ರಜ್ಞ ಚಿತ್ತವು
 ಛಾವಿಸುವಡೀ ಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗ
 ಳಾ ವಿಧದ ವೇದಗಳೆ ನಿನ್ನಯ ವಚನವೆಲೆ ರಾಮ || ೩೦ ||

ನಿನ್ನ ದಂಷ್ಟ್ರವೆ ಯಮನು ನರ ಸಂ
 ಪನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರ ದ್ವಿಜಾಲಯ
 ನಿನ್ನ ನಗೆ ಮೂಲೋಕವೆಲ್ಲವ ಮೋಹಿಸುವ ಮಾಯೆ ||
 ಘನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆ ಪಾಂಸು ಮೋಕ್ಷಣ
 ನಿನ್ನ ಮುಂದಿಸೆ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗವು
 ನಿನ್ನ ಪೃಷ್ಠದ ಭಾಗವೆಲ್ಲೆಯಧರ್ಮವೆನಿಸುವುದು || ೩೧ ||

ಹಗಲು ನಿನ್ನ ನಿರ್ಮೇಷದಲಿ ರಾ
 ತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನ ನೈಷ ಹುಬ್ಬಿನ
 ಹಗರಣವಲೇ ಕಾಲ ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರ ಕುಕ್ಷಿಯಲಿ ||
 ಮಿಗೆ ಮಹಾನದಿ ನಾಡಿ ವೃಕ್ಷಾ
 ದಿಗಳು ರೋಮವು ವೃಷ್ಟಿ ರೇತವು
 ನಗಗಳ್ಳಿ ಗಳ್ಳೆಲ್ಲ ನಿನ್ನಯ ಡೂಪು ಭಾವಿಸಲು || ೩೨ ||

ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಜ್ಞಾನ ಸಾಕ್ಷಾ
 ಚ್ಚಿನ್ನು ಮಯವೀ ಸ್ಥೂಲ ರೂಪವ
 ಹನ್ನಿ ಶವಲಿಡಬಿಡದೆಯನುಸಂಧಾನವನು ಮೂಳ್ಳೆ ||
 ಸನ್ನತಾತ್ಮರನಾಯಸದಿ ಸಂ
 ಪನ್ನ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆವರುಳಿದತಿ
 ಭಿನ್ನ ಮತಿಗಳು ಮುಳುಗುವರು ಸಂಸಾರ ಶರಧಿಯಲಿ || ೩೩ ||

ತನಗೆ ನಿನ್ನೀ ಸ್ಥೂಲ ರೂಪವ
 ನನವರತ ಭಾವಿಸುತ ತನ್ನಯ
 ನೆನಿಸಿ ಪುಳಕೋದ್ಭಿನ್ನಗಾತ್ರಾನಂದ ಜಲದಿಂದ ||
 ತನು ನೆನೆದು ಸುಪ್ರೇಮ ರಸದಲಿ
 ಮನ ಮುಳುಗಿ ಬಾಹ್ಯಾರ್ಥ ವಿಷಯದಿ
 ನೆನಹಳವ ಸೌಖ್ಯವನು ಕರುಣಿಸು ರಾಮ ನೀನೆಂದ || ೩೪ ||

ಇದುವೆ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲೆ
ಸದಮಲನೆ ಕಘುನಾಥ ವಿಷಯದ
ಮದವಳಿವಡೀ ಸ್ಥೂಲರೂಪ ಧ್ಯಾನ ಮುಖ್ಯವಲ ||
ಕದಕು ವಿಷಯವು ಕೆಟ್ಟಡಾಕ್ಷಣ
ನೊದಗುವುದು ವಿಜ್ಞಾನವದರಿಂ
ದಿದಿರಳಿದು ನಿಜಪದವ ಪಡೆವರನಾಯಸದಲೆಡದ

|| ೩೫ ||

ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯೆ ಸಕಲ ಯುಕ್ತತಿಗೆ
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯೆ ಸಕಲ ಮುಕ್ತಿಸೆ
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯೆ ಸಕಲ ಪುಕ್ತಿ ಸುಖಾಪ್ತಿ ಮೂಲವಲ ||
ಧನ್ಯರೇ ನಿನ್ನಮಳ ಭಕ್ತರಾ
ಬನ್ನಬಡರಜ್ಞಾನ ಕೂಪದಿ
ಘನ್ನ ವಿರತಿ ವಿನೇಕದಿಂದೈಡುವದು ನಿಜ ಪಪಪ

|| ೩೬ ||

ಶ್ಯಾಮ ಕೋಮಲಕಾಯ ಕಾಂತಿಯ
ರಾಮಣೀಯಕದರಳುಗಂಗಳ
ಕಾಮ ಶತ ಸನ್ನಿಭ ಮನೋಹರ ರೂಪದಿಂದೆಸೆವ ||
ಭೂಮಿಸುತೆಯರಸುತ್ತ ವನ ವನ
ಸೀಮೆಯಲಿ ತೊಳಲುವ ವಿನೋದದ
ರಾಮ ನೀನೆನ್ನಂತರಂಗದಲಗಲಬೇಡೆಂದ

|| ೩೭ ||

ಇಟ್ಟ ವಲ್ಕಲ ವಸನದಿಂ ಜಡೆ
ಗಟ್ಟಿದುತ್ತಮ ಮಕುಟದಿಂ ದಳ
ವಟ್ಟ ಕರ ಧನು ಭಾಣದಿಂ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂ ಸಹಿತ ||
ಹೆಟ್ಟುಗೈಯನರಸುತ್ತ ಕೂಡೊಡ
ಹುಟ್ಟಿದೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹಿತಲಿ
ಬೆಟ್ಟ ಮಧ್ಯದಲಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯೆ ಮತಿಯಲಿರಲೆನಗೆ

|| ೩೮ ||

೧೧೦ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಸರ್ವಮಯ ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸರ್ವಗ
ಸರ್ವವಾಕ್ಯಗನಾದ ಸರಶಿವ
ಸರ್ವತಾತ್ಮವೇ ಸಹಿತ ನಿನ್ನೀ ರೂಪನನವರತ ||
ಸರ್ವದಾ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಕಾಶಿಯ
ಲರ್ವ ವೋಕ್ಷೇಚ್ಛುಗಳಗೊರೆ ಯೆನೆ
ಶರ್ವ ತಾ ಬಲಗಿವಿಯಲೀ ಶ್ರೀರಾಮ ರಾಮೇನುತ || ೩೯ ||

ಕಾಶಿಯಲಿ ಜಡ ಜೀವರಿಂಗಿ ಸ
ದಾಶಿವನು ತಾರಕ ವಚನದುಸ
ದೇಶವನು ಮಾಡುವ ಸುಮಂತ್ರವು ನಿನ್ನ ನಾಮನಲ ||
ದೇಶವರಿಯಲು ನಿಶ್ಚಿತವಲಾ
ನೀ ಸದಾತುಮನುಂಬದಿದು ಕಡು
ಜೋಷಿ ಮೂಢಾತ್ಮಕರು ತಿಳಿಯರು ನಿನ್ನ ನಿಜದಿರನ || ೪೦ ||

ಜಯ ಸಮೋ ಶ್ರೀರಾಮಭದ್ರನೆ
ಜಯ ಸಮೋ ಪರಜೊಮ್ಮ ನಿಗ್ರಹ
ಜಯ ಸಮೋ ಪರಮಾತ್ಮ ಶ್ರೀರಘುನಾಥ ಸುಖಪಾಥ ||
ಜಯ ಭಕ್ತುತಜನೆಯೊಡ ಪಾಲಕ
ಜಯ ಜಗನ್ನಯ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ
ಜಯತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೇವ್ಯ ಮುನಿಜನ ¹ಭಾ¹ವ್ಯ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ || ೪೧ ||

ಮಾಯೆ ತನ್ನನು ಮುಟ್ಟದಂದದಿ
ಕಾಯಬೇಕೆಂಬೆರಗಲಾ ರಘು
ರಾಯ ನುಡಿವನು ನಗುತ ಗಂಧರ್ವೋತ್ತಮಂಗೊಲಿದು ||
ಅಯಿತೇಳಿ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆ
ಸಾಯುವಂತನೆ ಯೋಗಗಮ್ಯೋ
ಸಾಯ ರಹಿತ ಸನಾತನದ ಮತ್ಪದವನೈದೆಂದ || ೪೨ ||

ಅರು 'ನೀನೇನ' ಗೆಂದ ಸಂಸ್ತವ
 ಸಾರ ವೇದೋದಿತದ ಭಕುತಿಯ
 ಸಾರ ಹೃದಯದಿ ಜಪಿಸುವರು ನಿನ್ನುವನೆ ಭಾವಿಸುತ ||
 ಸೇರುವದು ವಿಜ್ಞಾನವವರಿಗೆ
 ಘೋರ ಭವನನು ಕಳಿದು ನಡೆವರು
 ದಾರ ಸತ್ಯಾದ್ವಯ ಮಹಾನುಭವಾಪ್ತ ನಿಜ ಗತಿಯ || ೪೩ ||

ಅಷ್ಟ ವಿಂಶಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ
 ವಿಷ್ಣುನಲು ವರ ರಾಜ ರಾಜರ
 ಲಕ್ಷ ಮೂರ್ತಿಗಳೆನಿಸ ರುದ್ರರು ಕೂಡಿದಂದದಲಿ ||
 ನೆಟ್ಟನದ ಲಾಲಿಸಿದ ನೆರರಿಂ
 ಗಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿ ಯನೀವನಮರೋ
 ತೃಷ್ಟ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೈಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೪ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೮ ಕೈ ಪದ ೧೨೦ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ಶ್ರೀ

ಇಸ್ರತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಶಬರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಕರುಣಿಸಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ || ಭಕ್ತಿಯಿಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಶಬರಿಗೆ
ಮುಕ್ತಿಯನು ಕರುಣಿಸಿದನೊಲಿದ
ವ್ಯಕ್ತ ಮೂರುತಿ ರಾಮನಘಹರಣಾಮ ಸುಖದಾನು ||

ಪದ || ಮಡದಿ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ವರವನು
ಪಡೆದು ಗಂಧರ್ವೋತ್ತಮನು ಮೇ
ಲಡರುತೆಂದನು ರಾಮಚಂದ್ರಂಗೆಕಿ ಕೈಮುಗಿದು ||
ವೊಡೆಯ ಚಿತ್ತೈಸಿಲ್ಲಿ ಮುಂದದೆ
ನಡುವೆ ಶಬರಿಯನಿಪ್ಪದಾಶ್ರಮ
ದೆಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ದೇವರು ತೆರಳಬೇಕೆಂದ || ೧ ||

ನಿನ್ನ ಸಿರಿ ಚರಣಾಬ ಯುಗ ಸಂ
ಪನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗದಿವನು
ನಿರ್ನಯಿಸಿ ಬಲ್ಲವಳು ಜನಕಜೆಯಿರವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ||
ವರ್ಣಿಸುವಳನುತರ್ಕ ತೇಜ ಸು
ವರ್ಣವಾದೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಿಜ
ದುನ್ನತಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂದನು ಬಳಿಕ ಗಂಧರ್ವ || ೨ ||

ರಾಮಗುಣ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ತದ್ಗುಣ
ರಾಮ ತದ್ಗುಣನು ಕೀರ್ತನೆ
ಧಾಮಕುರಿಗಂತೀ ಮಹಿಮೆಯವೋಲು ಹರಿಪದಕೆ ||

ಕಬಂಧ ರಾಕ್ಷಸನ ಸಂಹಾರ

ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಿಗೆ ಶಬರಿಯು ಅತಿಥಿ

ತಾಮಸನು ಸಹ ನಡೆದನಿತ್ತಲು
ಭೀಮ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರ ಧೂಳಿತ
ದಾ ಮಹಾಟವಿಯಿಂದ ಹೊರವಂಟರು ರಘೂತ್ತಮರು

|| ೩ ||

ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮ
ದಲ್ಲಿಯೈತಂದನು ರಘೂತ್ತಮ
ನಿಲ್ಲದೀವ್ವಿಸಿ ಶಬರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಬಂದಿರಲು ||
ಭುಲ್ಲನಿಸಿ ಹರುಷಾಶ್ರವಿಂ ತನು
ವೆಲ್ಲ ನೆನೆಯಲು ಬೇಗ ಬಂದಿದಿ
ರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು ರಾಮನಂಘ್ರಿದ್ವಯಕೆ ಭಕುತಿಯಲಿ

|| ೪ ||

ಬಂದಿರೈ ಶ್ರೀರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರಿಂದು ತನ್ನಾಲಯಕೆನುತ ಕರೆ
ತಂದು ಕುಳಿರಿಸಿದಳು ಯಥೋಚಿತದಾಸನದ ಮೇಲೆ ||
ಸಂದಣಿಯ ಸಂತೋಷದೋಂಪುಳಿ
ಯಿಂದ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತ ಜಲನನು
ತಂದು ತೀಳಿದಳು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಂಘ್ರಿ ಪಂಕಜವ

|| ೫ ||

ಭಕ್ತಿಯಿಂ ತಜ ಲವ ಶಿರದಲಿ
ಹೊತ್ತು ಹರಹರ ಧನ್ಯನಾದೆನು
ಮರ್ತ್ಯರಿಂಗಿದು ಸುಲಭವೇ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಜಲವೆನುತ ||
ಮತ್ತೆ ತನು ನೆರೆ ನೆನೆಯ ಮಿಂದುದು
ನಿತ್ಯ ತುಷ್ಟನ ಪೂಜಿಸುವಡಾ
ನೆತ್ತ ಬಲ್ಲೆ ನೆನುತ್ತಲರ್ಘ್ಯಾದಿಕವ ಮಾಡಿದಳು

|| ೬ ||

ಪೂಜಿಸಿದಳಾ ಶಬರಿ ವಿಧಿಯಿಂ
ದೋಜೆ ತಪ್ಪದೆ ಸಕಲ ಸದುಗುಣ
ಭಾಜನನ ಸೌಮಿತ್ರ ಸಹಿತ ಸಚರ್ಯೆಯಿಂದೊಲಿದು ||

ರಾಜ ರತುನನು ಬಹವೆನುತ್ತ ವಿ
ರಾಜಿಸುವ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ
ಭಾಜನಂಗಳನುಳ್ಳದೆಲ್ಲವ ತಂದು ನೀಡಿದಳು

|| ೭ ||

ಹಸನವಾದುತ್ತಮದ ಫಲಗಳ
ವಿಸರವಮ್ಮತೋಪಮದ ಪಕ್ಷ
ಪ್ರಸರವನುವನ್ನನ್ನ ಮೂಲವನಿತ್ತು ಭಕುತಿಯಲಿ ||
ಹೆಸರಿಸಿದ ಗಂಧದಲಿ ಪರಿಪರಿ
ಕುಸುಮದಲಿ ರಾಮಾಂಘ್ರಿಯುಗಳವ
ಮುಸುಕಿದಳು ಮುಳುಗಿದಳು ಹರಿಮಹಿಮಾರ್ನವದಿ ಶಬರಿ || ೮ ||

ಭಕ್ತಿಗುಣ ಸಂಪನ್ನ ಶಬರಿಯು
ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೊಲಿ
ದರ್ಢಿಯಿಂ ಕುಳಿತನು ಸಹಾನುಜನಾಗಿ ರಾಘವನು ||
ಮತ್ತೆ ತಿರದಲಿ ಕರಯುಗವ ಮುಗಿ
ವುತ್ತ ನುಡಿದಳು ರಾಮ ಕೇಳಿ
ಯುತ್ತಮಾಶ್ರಮ ಋಷಿಗಳದು ಮದ್ದು ರುಗಳವರೆಂದ || ೯ ||

ಪರಮ ಋಷಿವರರಿಬ್ಬರದರೊಳು
ನಿರುತ ತಾನವರುಗಳ ಸೇವೆಯು
ಚರಿಸಿಕೊಂಡಿರೆ ವರುಷ ಬಹು ಸಾಹಸ್ರ ಸಲಿಲ್ಲ ||
ತೆರಳಿ ಹೋಗುತ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಗೆ
ಕರೆದೆನಗೆ ನೇಮಿಸಿದರಿಲ್ಲೆಯೆ
ಹಿರಿದುಕಾಲಿರು ಮುಂದೆ ಕಾರಣವುಂಟು ನಿನಗೆನುತ || ೧೦ ||

ದಶರಥಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ
ನಸುರರನು ಸಂಹರಿಸಿ ಧರ್ಮ
ಪ್ರಸರವನು ಪಾಲಿಸೆ ಸನಾತನ ವಿಷ್ಣುವೇ ಬಂದು ||

ಹೆಸರಿನಿಂ ರಾಮಾಖ್ಯೆಯಲಿ ವನ |

ವಸತಿಗೈದಿಹ ಮುಂದೆ ರಕ್ಷಿಸೆ

ಮುಷಿಗಳನು ಪರಮಾತ್ಮನದ್ವಯನಾದ ಪರಬೊಮ್ಮ

|| ೧೧ ||

ಇಲ್ಲಿಗೇ ತಾ ಬಹನು ರಾಘವ

ನಿಲ್ಲು ನೀನೀ ಸ್ಥಳದಿ ತತ್ಪದ

ಪಲ್ಲವದ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಮುಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ||

ಬಲ್ಲೆ ವಾತನು ಚಿತ್ರಕೂಟದಿ

ವಲ್ಲಭೆಯ ಸಹಿತೀಗಿಳಿವ ಕೈ

ವಲ್ಲಭನಾಥನು ಲೋಕ ಸಂಗ್ರಹಕೇಂದರವರಂದು

|| ೧೨ ||

ಎನ್ನಗಿಲ್ಲಿಗೆ ರಾಮಬಹನೀ

ನನ್ನಗೀ ದೇಹವನು ರಕ್ಷಿಸು

ಚಿನ್ನುಮಯ ರಾಮನನು ಕಂಡಂದಿಗೆ ದೇಹವಿದ ||

ವನ್ನಿಯಲಿ ನೀ ದಹಿಸಿ ಪಡೆ ಪರ

ಮೋನ್ನತಿಯ ಮೋಕ್ಷವನೆನುತ್ತವೆ

ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ನಡೆದರು ಮಹಾತ್ಮರು ಬ್ರಹ್ಮಪದಕನಲು

|| ೧೩ ||

ಅವರ ನುಡಿಯನು ನಂಬಿ ರಾಘವ

ತವಪದದ ಧ್ಯಾನದೊಳಗಿದ್ದನು

ರವಿಕುಲೇಶ್ವರನೆಂದು ಬಹನೆಂದೆಂದು ಪರಿಯಂತ ||

ತವಕಿಸುತ್ತಿರಲೆಂದು ಕರುಣಾ

ರ್ಣವನೆ ಗೋಚರಿಸಿದೆಯಲಾ ತ

ಪ್ಪುವುದೆ ಹಿರಿಯರ ವಚನ ಸಫಲತೆಯಾಯ್ತು ಧಿಟಕನಗೆ || ೧೪ ||

ಗುರು ಕರುಣದಿಂದೆನಗೆ ನಿನ್ನಯ

ಚರಣ ದರುಶನವಾಯಿತಲ್ಲದೆ

ಮೊರಕಲಿವುದೆ ಹೀನಜಾತಿ ವಿಮೂಢವೇಷ್ಟಿತೆಗೆ ||

ಪರಮ ಪುರುಷನೆ ನಿನ್ನ ಶರಣರ
ಶರಣ ಸೇವಾನಿರತಿಯಾಗದೆ
ಡರಿದಲಾ ತವ ಪಾದಪದುಮುಪರಾಗ ಸೌಖ್ಯವಿದು

|| ೧೫ ||

ಎಂತು ಗೋಚರನಾದೆ ತನಗಾ
ದ್ಯಂತ ರಹಿತನೆ ರಾಮ ಮುನಿಗಳ
ಚಿಂತನೆಗೆ ಮೈಗೊಡದೆ ನಿಗಮಕಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ ||
ಕಂತು ಮೋಹನರೂಪ ನಿನ್ನವ
ನೆಂತು ಪೊಗಳಲು ಬಲ್ಲೆನೇ ಶ್ರೀ
ಕಾಂತ ಕರುಣಪುವೇನ ಮಾಡುವೆನೆಂದಳಾ ಶಬರಿ

|| ೧೬ ||

ನೀನಿಗೆ ಗತಿಮತಿಯನಾಥಿಗೆ
ಹೀನ ಯೋನಿ ವಿಜಾತೆಗೆನುತಿರೆ
ಸಾನುರಾಗದಿ ರಾಮನೆಂದನು ಶಬರಿಯನು ನೋಡಿ ||
ಏನನೆಂದೈ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೆಂ
ದೇನು ಕಾರಣ ಜಾತಿಯಾಶ್ರಮ
ವೇನು ಕಾರಣವಿಲ್ಲಕಾರಣ ಭಕ್ತಿ ಕೇಳೆಂದ

|| ೧೭ ||

ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜಾತಿಯಾಶ್ರಮ
ದುತ್ತಮಭಿಮಾನವನು ಬರಿದೇ
ಹೊತ್ತಡದರಿಂ ಸಿದ್ಧಿಯಾವುದು ನಟನ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ||
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಮತ್ಸರವೆ ಭಜಿಸುವ
ನತ್ಯಧಮನಾವರೆಯು ತನ್ನಲಿ
ಚಿತ್ತದೊಲವನನಲ್ಲಿ ಮಿಗಿಲಾಗಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ

|| ೧೮ ||

ದಾನ ಯಜ್ಞ ತಪೋವ್ರತಾನು
ಷ್ಠಾನ ಸಾಂಗಷ್ಟ್ಯಾಂಗಯೋಗ ವಿ
ಧಾನ ಜಪವಧ್ಯೆಯನ ತರ್ಕ ಮಿಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ||

ಏನ ಕಲಿತಾಚರಿಸಿದಡು ಕೇ
ಳಾನವಗೆ ಗೋಚರಿಸೆ ಭಕ್ತಿ ವಿ
ಹೀನನಾದಗೆ ತಾನು ಮೆಚ್ಚುವನಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ

|| ೧೯ ||

ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಗಿಲ್ಲ ಯಿಹಪರ
ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಯಲೇಶವದರಿಂ
ಭಕ್ತಿಯನು ನಿನಗೆಂಬೆ ತತ್ಸಾಧನವ ಕಿಂಚಿತವ ||
ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯ ಪಡೆವಡಾದಿಯ
ಉತ್ತಮದ ತತ್ಸಂಗವೇ ಮೊದ
ಉತ್ತಮದ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೆನಿಸುವುದೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೨೦ ||

ಎರಡನೆಯ ಭಕ್ತಿಯದು ಮತ್ಯಥೆ
ಚರಿತವನೆ ಹೇಳುವುದು ಮೇಲಾ
ದರದಿ ತಾ ಮಾಡಿದ್ದ ಮಹದವತಾರ ಲೀಲೆಗಳ ||
ಹರುಷದಲಿ ಕೇಳುವುದು ಭಕುತಿಯ
ಸರಣಿಯವು ಮೂರನೆಯದನ್ನರಿ
ಗೊರುವುದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಕುತಿಯದು

|| ೨೧ ||

ಐದನೆಯದಾಚಾರ್ಯನ ಶ್ರೀ
ಪಾದವನೆ ತಾನೆನುತ ಭಕುತಿಯ
ಲಾದ ಕಪಟವನುಳಿದು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ||
ವಾದಿಸದೆ ವಂಚಿಸದೆ ಹಿತವನೆ
ಸಾಧಿಸುತ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ
ಭೇದದೊಳಗುತ್ತಮವನರಿವುತ್ತಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ

|| ೨೨ ||

ಆರನೆಯದದು ದಾನಧರ್ಮಾ
ಚಾರ ಪರಹಿತ ಪುಣ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿ
ಹಾರದಿಂದಿಹುದರ್ಥಿಯಿಂದೆನ್ನಮಳ ಮೂರುತಿಯ ||

ಸಾರ ತುಳಸೀ ಮುಖ್ಯ ಪುಷ್ಪವ
 ನಾರಯಿದು ಗಂಧಾಕ್ಷತಾದ್ಯುಪ
 ಹಾರ ಪೂಜಾನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿಹುದೆಂದು ಕರುಣಿಸಿದ || ೨೩ ||

ಯಮನಿಯವು ಮುಖ್ಯಾದಿ ಪೂಜಾ
 ಕ್ರಮವು ಕೇಳೇಳನೆಯದೆಂತೆನೆ
 ವಿಮಳ ಮನ್ಮತ್ತನ ಪಡಂಗಾಮೂಲ ಸಹವಾಗಿ ||
 ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ಗುರುಮುಖದಿ ಪಾಸ್ತೀ
 ಕ್ರಮದಿ ಜಪಿಸುವುದಖಿಳ ಸಾರೋ
 ತ್ತಮನನೀ ಸಂಸಾರ ಘೋರೋತ್ತರ ಶಾರಕವ || ೨೪ ||

ಎಂಟನೆಯದೆಲೆ ಶಬರಿಯನುದಿನ
 ನಂಟುವಡೆವುತ ಸಕಲ ಭೂತದಿ
 ಪಂಟಿಸಿಹ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ದಯಾಪರತ್ವದಲಿ ||
 ಯೆಂಟುಮಡಿ ತನ್ನಂದ ಮಿಗಿಲೆನಿ
 ತುಂಟನಿತರಿಂ ಪೂಜಿಪುದ ನಿ
 ಸ್ಕಂಟಕದಿ ಮದ್ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳರೆನೆಂದನಾ ರಾಮ || ೨೫ ||

ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರ ಧನ ಸಂ
 ಪತ್ತು ವಿಸಯಾದ್ಯಾಭಿಲಾಷೆಯ
 ಕತ್ತರಿಸಿ ನೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಶಮದಮೆಯನಳವಡಿಸಿ ||
 ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯ ಪಡೆದು ಬಯಲಿಗೆ
 ಮತ್ತಕಾಶಿನಿಯರಲೆರಗದಿಹು
 ದುತ್ತಪೋತ್ತಮವಾದ ತನ್ನೆಂಟನೆಯ ನಿಜ ಭಕುತಿ || ೨೬ ||

ಇನ್ನು ವೊಂಭತ್ತನೆಯ ಭಕುತಿಯೆ
 ತನ್ನ ತತ್ವ ವಿಚಾರದಾತ್ಮನ
 ನಿರ್ಣಯನ ನೆರೆ ತಿಳಿದು ಜೀವಭ್ರಾಂತಿಯನು ಕಳಿದು ||

ಭಿನ್ನ ಭಾವವನಳಿದು ನಿಜು ಚೈ
ತನ್ಯಮಾತ್ರವೆಯುಳಿದ ಸಚ್ಚಿ
ತನ್ಮಾತ್ರ ಪರಮಾನಂದ ಪದವಾಗಿಹುದು ಕೇಳೆಂದ

|| ೨೭ ||

ಈ ಪರಿಯು ನವವಿಧದ ಭಕುತಿಯು
ರೂಪುವರಿದವರಾರದಾಗಲಿ
ನೈಪುಣತೆ ಬೇರಿಲ್ಲ ನಾರೀ ಪುರುಷರೆಂದೆಂಬ ||
ಕಾಪುರಷರುತ್ತಮರೆನಿಪುದು
ರೂಪಭೇದವೆ ಶಬರಿ ಭಕುತಿಯು
ದೀಪವೇ ಗುಣವಲ್ಲದನ್ಯದಲೇನು ಫಲವೆಂದ

|| ೨೮ ||

ಆವಗೆನ್ನಲಿ ಪ್ರೇಮಯುತ ಸ
ದ್ಭಾವಭಕುತಿಯು ಜನಿಸುವುದು ಬಳಿ
ಕಾ ವಿಮಳ ಭಕುತಿಯದು ಜನಿಸಿದ ಮಾತ್ರ ಮನಜರಿಗೆ ||
ತೀವಿ ತನ್ನನುಭವವು ಸಿದ್ಧಿಸಿ
ಪಾನನದ ಮುಕುತಿಯನು ಪಡೆವನು
ದೇವ ತತಿಗೂ ದುರ್ಲಭವು ನೀ ಜನ್ಮದೊಳಗೆಂದ

|| ೨೯ ||

ಅದು ನಿಮಿತ್ತವೆ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಿ
ವಿದಿತ ನಿಶ್ಚಯ ಸಾರವಲ್ಲೆ
ಮುದದಿ ಮುಕುತಿಯ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವಗೆ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ||
ಮೊದಲ ಸಾಧನವೆಲ್ಲಿಯೂ ಮು
ತ್ಪದ ಶರಣರಾದಾತ್ಮವಿದರ
ಲ್ಲೊ ದವಿದಾ ಸತ್ಸಂಗವಿಲ್ಲಾ ಸಾರದೊಳಗೆಂದ

|| ೩೦ ||

ತನ್ನ ಪದಯುಗ ಭಕ್ತಿಯುತ ಸಂ
ಪನ್ನೆ ನೀನಾಗಿದ್ದೆಯದರಿಂ
ದನ್ನ ದರುತನವಾಯಿತಂಜದಿರೆಲೆ ಶಬರಿ ನಿನಗೆ ||

ಉನ್ನತದ ಮುಕುತಿಯನು ಪಡೆವುದ
ಕೆನ್ನು ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಬಲ್ಲದೆ
ತನ್ನರಸಿ ಸೀತಾ ಸಿಂಧಾನವನರುಹು ನೀನೆಂದ

|| ೩೧ ||

ಎಲ್ಲಹಳು ತನ್ನರ್ಥದೇಹದ
ಪುಲ್ಲಲೋಚನೆ ಸೀತೆಯೊಕಡೆ
ಯೆಲ್ಲಿ ಜೋರರು ಕೊಂಡು ವೋಯ್ಯುವ ನೀನು ಕಂಡಿಹೆಯ ||
ಬಲ್ಲಡುಸುರೆನೆ ಶಬರಿ ನುಡಿದಳು
ವಲ್ಲಭನು ನೀ ಬಲ್ಲೆ ವಿಶ್ವದ
ಉಳ್ಳದನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಸರ್ವಂತರಿ ಜಗದ್ವಾಪಿ

|| ೩೨ ||

ಪ್ರಾಕೃತರ ಪರಿ ತನ್ನ ಕೇಳುವೆ
ಲೋಕದನುಸಾರದಲಿ ಹೇಳಲೆ
ಬೇಳು ನೀ ವಿಭುವಾದ ಕಾರಣ ಸೀತೆಯಿದ್ದಿರವ ||
ನಾಕೂಪು ರಾವಣನು ಲಂಕೆಯ
ಶೋಕವನದಲ್ಲೊ ಯಿ ರಸಿದನು
ಜೋಕೆಯಿಂ ಮುಂದಣ ಪಥಾಂತರವದನು ಚಿತ್ತವಿಸು

|| ೩೩ ||

ರಾಮ ಸನಿಹದಿ ಮುಂದೆ ಪಂಪಾ
ನಾಮನಲ್ಲಿ ಸರೋವರವು ಕೂ
ಡಾ ಮಹಾನಗ ಋಷ್ಯಮುಖಗಿರಿವರ ಸಮಾಪ್ತಿಯಲಿ ||
ಕ್ಷೇಮದಿಂದಲ್ಲಿಕನು ಮಂತ್ರಿ
ಸ್ತೋಮ ನಾಲ್ವರು ಸಹಿತನಾಗಿಯೆ
ಭೀಮ ವಿಕ್ರಮ ವಾನರಾಧಿಪನೆನಿಸ ಸುಗ್ರೀವ

|| ೩೪ ||

ಅನವರತ ಭಯಭೀತಿಯಿಂದಿಹ
ನನುಪಮನು ಸುಗ್ರೀವನೆಂಬವ
ನನಿಲವಿಕ್ರಮ ಜಾಲಿ ತನ್ನಗ್ರಜನವನ ಹಗೆಯಿಂದ ||

ಮುನಿಃ ಶಾಪದಿ ಋಷ್ಯ ಮುಖವನು
ಮನವ ಮಾಡನು ಬಾಲಿ ನೀನಾ
ವನಚೇಂದ್ರನ ಸಖ್ಯವೆಸಗುವುದೆಂದಕಾ ಒಬರಿ

|| ೩೫ ||

ಎಲೆ ರಘೂತ್ತಮ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕೆ
ಬಳಲುವನು ಸುಗ್ರೀವನಾತನ
ಸಲುಗೆಯನು ನೀ ಮಾಡು ನಿನ್ನಿದಿರಿನಲಿ ಯಿಕ್ಷಣವೆ ||
ಜ್ವಲಿಸಿಯಗ್ನಿಯ ಹೊಗುವೆನೆರಡೇ
ಘಳಿಗೆ ನಂದಿರು ರಾಮ ತನುವಿದ
ಕಳಚುವನ್ನಗ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು

|| ೩೬ ||

ಇಂದ್ರನೀಲನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತಿಯು
ಮಂದಹಾಸದ ದಂತ ಸಂಜ್ಞೆಯು
ಚಂದದೇವ ಕಪೋಲ ಮಂಡಲದಧರದರುಣಮಯ ||
ಯಿಂದಿವರ ಲೋಚನದ ಕರುಣಾ
ಕಂದಳಿತ ಕಮನೀಯ ಮೋಹನ
ದಿಂದ ವದನದ ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯದಿರಲಿರು ತನಗೆ ||

|| ೩೭ ||

ಚಾರುದಿವ್ಯ ರಜದ್ವಯದ ಸುಕು
ಮಾರಗಾತ್ರದ ಕಂಬ ಕಂಠದ
ಚೀರ ವಸನವ ಪೀನವಕ್ಷದಲಿಸೆದು ಲಂಬಿಸುವ ||
ಸಾರ ತುಳಸೀ ಮಾಲೆಗಳ ಗಂ
ಭೀರ ನಾಭೀಹೃದದ ತ್ರಿವಳಿಯು
ಭೂರಿ ಭುವನವ ತಾಳ್ದ ಜಠರವ ಕಂಡು ತನುವಳಿಯು ||

|| ೩೮ ||

ಭೂರಿಕುಂಭ ನಿತಂಬ ಬಿಂಬದ
ಲೂರುಯುಗ ಜಾನುಗಳ ಜಂಘಾ
ದಾರ ಗುಲ್ಫದ ಹಾಹೆದೊಡರ ಪದಂಗುಲಿಯ ನೆಖದ ||

ವಾರಿಜಾರಿ ಪ್ರಮುಖ ಪದತಳ
 ದೋರಣದ ರೇಖೆಯದ ತೇಜೋ
 ಪೂರಿತಾಂಗನ ಕಾಣುತ್ತಿದಿರಲಿ ಬಿಡುವೆನೀ ತನುವ || ೩೯ ||

ಧೃತಕರದ ಶರಚಾಪವರ ಭ್ರೂ
 ಲತೆಯ ಭಾಳನ್ನೇದ ಬಿಂದು
 ದ್ಯುತಿಯಲೆಸೆವ ಜಟಾಕಿರೇಟ ಮನೋಹರಾಕೃತಿಯ ||
 ಜಿತಮೋಭಾಸ್ವರನಿಭ ತ್ರೀ
 ಪತಿಯ ನಿನ್ನುವ ನೋಡುತ್ತೀಕ್ಷಣ
 ಹುತವಹಂಗಿಂತೊಡಲ ಕೂಡುವೆ ನಿನ್ನ ನಿಜಪದವ || ೪೦ ||

ಇಂತೆನುತ್ತಾ ಶಬರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
 ಕಾಂತನನು ನೋಡುತ್ತ ರಾಘವ
 ನಂತಿಕದಿ ಹುತವಹಗೆ ಹೋಮಿಸಿ ಪಂಚಭಾತಿಕದ ||
 ಭ್ರಾಂತಿ ವಿದ್ಯಾ ದೇಹಬಂಧನ
 ದಿಂ ತೊಲಗಿ ರಾಘವನ ಕರುಣದಿ
 ಶಾಂತ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೈದಿದಳು ವರಯೋಗಿ ದುರ್ಲಭವ || ೪೧ ||

ಅವುದತಿ ದುರ್ಲಭ ಜಗತ್ಪತಿ
 ದೇವ ರಾಘವನೊಲಿದರಿಂಗಲೆ
 ದೇವಿ ಪರಮಾತುಮಗೆ ಹೀನೋತ್ತಮ ವಿಭೇದಗಳು ||
 ಅವುದುಂಟೇ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ
 ದೇವನಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ
 ನಾವನಾಗಲಿ ಗತಿಯ ಪಡೆವನು ರಾಮಚಂದ್ರನಲಿ || ೪೨ ||

ಅತ್ಯಧಮ ಸಹ ಪಡೆದಳಾ ರಘು
 ಸತ್ತಮನ ಕರುಣದಲಿ ಮುಕುತಿಯ
 ಮುತ್ತನೂಚಾರದಲಿ ವಿಪ್ರರು ಶಮೆದಮೆಗಳಿಂದ ||

ನಿತ್ಯ ರಾಮಧ್ಯಾನ ಪೂಜಾ
ಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾನುಭಾವರು
ಮುಕ್ತಿವಡೆನೆಲ್ಲವರು ಸಂಶಯವೆಂದನೀಶ್ವರನು

|| ೪೩ ||

ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ
ದೋತ್ತಮದ್ವಯ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸ
ದ್ವೈತ್ತರಿರ ಮುನಿಗಳರ ಸಂಶಯಯುತ ವಿರಕ್ತರಿರ ||
ಸತ್ಯಗುಣ ನಿಧಿಗಳಿರ ಶಾಂತ ಸು
ಚಿತ್ತರಿರ ಧಿಟ ಕೇಳಿರೈ ಸುವಿ
ಚಿತ್ತಸಲಿ ವರಕಾಮಧೇನು ಮುಮುಕ್ಷು ಸಂತತಿಗೆ

|| ೪೪ ||

ಕಾಮ್ಯ ಕರ್ಮವನುಳಿದು ನಾನಾ
ಭ್ರಾಮಕದ ಬಹು ಮಂತ್ರತಂತ್ರದ
ನೇಮವಿಡಿದಜ್ಞಾನ ವಿಷಯವನೆಲ್ಲವನು ಬಿಟ್ಟು ||
ನಾ ಮುದದಿ ಭಜಿಸುವ ಚಿದಾತ್ಮ
ಶ್ಯಾಮಕಾಯ ಮನೋಹರ ಶ್ರೀ
ರಾಮನನು ಭಜಿಸುವದೆನುತ್ತೀಶ್ವರ ನಿರೂಪಿಸಿದ

|| ೪೫ ||

ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗರಣ್ಯ ಕಾಂಡವು
ಸಂಧಿಯೇ ನವವಿಂಶ ಪದಗಳ
ವೃಂದನಾಬ್ಜತ್ತಾರಿದನು ಹೇಳಿದಡೆ ಕೇಳಿದಡೆ ||
ದಂದುಗವ ಪರಿಹರಿಸಿ ಪರಮಾ
ನಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನೀವನಾ ಶ್ರಿತ
ಬಂಧು ಗುರುನಿತ್ಯಾತ್ಮಲಕ್ಷ್ಮಿನೈಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ

|| ೪೬ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೨೪ ಕೈ ಪದ ೧೨೬ ಕೈ
ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

— ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ ಮುಗಿದುದು —

ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಪರಿಪಾಲಯಂತಾಂ
 ನ್ಯಾಯೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಹೀಂ ಮಹೀಶಾಃ ||
 ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಮಸ್ತು ನಿತ್ಯಂ
 ಲೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು || ೧ ||

ಕಾಲೇ ವರ್ಷತು ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ
 ದೇಶೋಯಂ ಕ್ಷೋಭರಹಿತೋ ಸಜ್ಜ ನಾಃ ಸಂತು ನಿರ್ಭಯಾಃ || ೨ ||

ಆಪುತ್ರಾಃ ಪುತ್ರಿಣಃ ಸನ್ತು ಪುತ್ರಿಣಃ ಸನ್ತು ಪೌತ್ರಿಣಃ
 ಅಧನಾಃ ಸಧನಾಃ ಸಂತು ಜೀವನ್ತು ಶರದಾಂ ಶತಮ್

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ
 ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಶ್ರತ್ಮನಾನಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ || ೩ ||
 ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈಃ
 ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ೪ ||

ಯದಕ್ಷರ ಪದಭ್ರಷ್ಟಂ ಮಾತ್ರಾಹೀನಂ ತು ಯದ್ಭವೇತ್
 ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ದೇವ ನಾರಾಯಣೇ ನಮೋಽಸ್ತುತೇ || ೫ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

ಅಧಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಯೋ ವಾಲಿನಾ ಧ್ವಸ್ತಬಲಂ ಸುಕಂಠಂ ನ್ಯಾಯೋಜಯದ್ರಾಜಪದೇ ಕಪೀನಾಂ
ತಂ ಸ್ವೀಯಂ ಸಂತಾಪ ಸುತಪ್ತ ಚಿತ್ತಂ ಶ್ರೀಜಾನಕೇಜೀವನಮಾನತೋಸ್ತಿ ||

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧಸೇ |
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತಯೇ ನಮಃ ||೧||

ವೈದೇಹೀ ಸಹಿತಂ ಸುರದ್ರುಮತಲೇ ಹೈನೇ ಮಹಾಮಂಟಪೇ
ಮಧ್ಯೇಪುಷ್ಪಕಮಾಸನೇ ಮಣಿಮಯೇ ವೀರಾಸನೇ ಸುಸ್ಥಿತಮ್ |
ಅಗ್ರೇ ವಾಚಯತಿ ಪ್ರಭಂಜನಸುತೇ ತತ್ತ್ವಂ ಮುನಿಭ್ಯಃ ಪರಂ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಂತಂ ಭರತಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್ ||೨||

ವಾಮೇ ಭೂಮಿಸುತಾ ಪುರಶ್ಚ ಹನುಮಾನ್ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸುಮಿತ್ರಾಸುತಃ
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತಶ್ಚ ಪಾರ್ಶ್ವದಲಯೋರ್ವಾಯ್ವಾದಿಕೋಣೇಷು ಚ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಯುವರಾಟ್ ತಾರಾಸುತೋ ಜಾಂಬವಾನ್
ಮಧ್ಯೇ ನೀಲಸರೋಜಕೋಮಲರುಚಿಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್ ||೩||

ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜಂ ಸೀತಾಂ ಭರತಂ ಭರತಾನುಜಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಯುಸೂನುಂ ಚ ಪ್ರಣವಗಾಮಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ||೪||

ನಮೋಽಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ
ದೇವ್ಯೈ ಚ ತಸ್ಯೈ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯೈ |
ನಮೋಽಸ್ತು ರುದ್ರೇಂದ್ರ ಯಮಾನಿಲೇಭ್ಯೋ
ನಮೋಽಸ್ತು ಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಮರುದ್ಗಣೇಭ್ಯಃ ||೫||

ಚರಿತಂ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಶತಕೋಟಿಪ್ರವಿಸ್ತರಮ್ |
ಏಕೈಕಮಕ್ಷರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ ||೬||

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗಿರಿ ಸಂಭೂತಾ ರಾಮಸಾಗರಗಾಮಿನೀ |
ಪುನಾತು ಭುವನಂ ಪುಣ್ಯಾ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾನದೀ ||೭||

ಶ್ಲೋಕಸಾಗರಮಾಕೇರ್ಣಂ ಸರ್ಗಕಲ್ಲೋಲಸಂಕ್ಕುಲಮ್ |
ಕಾಂಡಗ್ರಾಹಮಹಾವಿನಾಶಂ ವಂದೇ ರಾಮಾಯಣಾರ್ಣವಮ್ ||೮||

	ಸ್ವಸ್ತಿ		ಶ್ರೀ ಗುರುಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ		ಶುಭಮಸ್ತು	
	ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು		ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ			
	ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ					

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವರ ಸಖ್ಯೆ

ಸೂಚನೆ || ವಾಯುಸುತ ಸುಗ್ರೀವರನು ರಘು
ರಾಯ ಕಂಡಾ ಋಷ್ಯಮೂಕದಿ
ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದರು ಸಖಿತನನ ತನ್ನೊಳಗೆ ||

ಪದ || ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಗುಣ ವಸ್ತುವೆನಿಸುವ
ಸತ್ಯ ಸಂವಿನ್ಮೂರ್ತಿಯೆನಿಸಾ
ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮ ಪರಾತ್ಮನೆಂಬೀ ಯೆನಿಸಿ ತೋರುವನು ||
ವರ್ತಿಸುವ ತಾನಾಗಿ ತೋರದೆ
ಮತ್ತೆ ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮನೆನಿಸುವ
ನಿತ್ಯಸುಖ ಪರಿಪೂರ್ಣನೆನಿಸಿದ ರಾಮ ಸಲಹೆಮ್ಮ ||೧||

ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ
ನಾಮ ರೂಪ ವಿದೂರನಾಶ್ರಿತ
ಕಾಮಧೇನು ನಿರೀಹನದ್ವಯ ಶಾಂತ ಸುಸ್ವಾಂತ ||
ವೈಮನುಕೇಶ ಗಿರೀಂದ್ರ ತನುಜಾ
ಪ್ರೇಮನಾದೀಶ್ವರನು ತಾನೇ
ರಾಮನುರು ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಕಾಂಡವನೆಂದ ಗಿರಿಸುತೆಗೆ || ೨ ||

ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರರದೆ ಮೋಕ್ಷವನಿತ್ತು ಶಬರಿಗೆ
ತೆರಳಿದರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಳಿಕ ಪಂಪಾಸರಸ್ತಟಕೆ ||
ಬರುತ ಕಂಡರು ಮುಂದೆ ಮೊಪ್ಪುವ
ಸರಸಿಯನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜಲದಿಂ
ವಿರಲು ವಿಸ್ಮಯವಟ್ಟರಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದ ಸರೋವರಕೆ || ೩ ||

ಕ್ರೋಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗಲಗಾಢ ಮ
ಹಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೋಲು ಸುಮನೋ
ಭಾಸ ಪಂಕಜ ಕುಮುದ ಕಲ್ಹಾರೋತ್ಪಲಗಳಿಂದ ||
ದೇಶ ಪರಿಮಳಿಸುತಿರೆ ಯದರೊಳು
ಹಂಸ ಕಾರಂಡಾದಿ ಪಕ್ಷಿ ನಿ
ವಾಸವಾಗಿರೆ ಚಕ್ರವಾಕ ಸಮೂಹದಿಂ ತುಂಬಿ || ೪ ||

ಮುಟ್ಟಿ ತಜ ಲಪಾನದಿಂದಾ
ಶಿಷ್ಯನಾದಾ ಶ್ರಮವ ನೀಗಿ ವಿ
ಶಿಷ್ಯ ಸರಸೀತೀರ ವನದಲಿ ಶೈತ್ಯವಾಗಿದ್ ||
ಬಟ್ಟಿಯಲಿ ಬರುತಿರ್ದರಂದೊಡ
ಲಿಟ್ಟು ಚಲುವಿಂ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ದಿಷ್ಟರಾಗಿಯೆ ಮುಷ್ಯಮೂಕದ ಗಿರಿಯ ಪಾರ್ಶ್ವದಲಿ || ೫ ||

ಶರಧನುರ್ಧರಕರು ವಲ್ಕುಲ
ಮೊರೆವರಾಂಬರಧಾರಿಗಳು ಸು
ಸ್ಥಿರದದಾಂತರು ಶಾಂತರತಿಕೋಮಳರು ಶ್ಯಾಮಳರು ||
ಸರಸಿರುಹದಳ ನೇತ್ರರುತ್ತಮ
ಚರಿತರುಜ್ವಲಗಾತ್ರದಂತ
ಮೃತಿ ಕೌಮುದಿ ಹಾಸಕೇಶಜಟಾ ಮಕುಟಧರರು || ೬ ||

ಬರುತ ನಾನಾವ್ಯಕ್ತ ಪಂಡದ
ಗಿರಿಯನೀಕ್ಷಿಸುತತಿ ಪರಾಕ್ರಮ
ವರಮನೋಹರರಿವರ ಕಂಡನು ಪರ್ವತಾಗ್ರದಲಿ ||
ತರಣಿಸುತ ಸುಗ್ರೀವ ನಾಲ್ವರು
ವರಪ್ರಧಾನ ಕಪೀಂದ್ರರಿಂ ಸಹಿ
ತಿರದೆಯಲ್ಲಿಂ ಮೇಲೆ ತುದಿಗೈದಿದನು ವಹಿಲದಲಿ || ೭ ||

ಭೀತಿಯಲಿ ಸುಗ್ರೀವನೆಂದನು
ವಾತಸುತನೊಡನಾರು ನೋಡೈ
ಭೂತಳದಿ ಬಹವೀರರನು ನೀ ಹೋಗಿ ವಟುವಾಗಿ ||
ಜಾತಿ ವಿಪ್ರತ್ವದಲಿರಿದು ಬಾ
ರಾತಗಳ ಮೇಣೆನ್ನಿನವರು ನಿ
ಘಾತಿಸಲು ಕಳುಹೆನಲೆ ಬಾಲಿಯದಾರರಿವರೆಂದ || ೮ ||

ಅವರ ಹೈದಯವ ಹೋಗಿ ಪರಿಕಿಸು
ಜನದಲತಿ ನಿಷ್ಕುರಿಗಳಾದಡೆ
ನನಗೆ ಸತ್ಯವ ಮಾಡುಕರದಿಂದಿತ್ತಲಾಡುವೆನು ||
ಕನಲುಮೋಗದ ಸುಜನರಾದಡೆ
ತವಕಿಸದೆ ನಗೆಯಿಂದ ನೋಡೆನೆ
ಪವನ ಸುತನಾಗಲಿಯೆನುತ ವಟು ರೂಪ ತಾಳಿದನು || ೯ ||

ಕನಕರುಚಿರದಕಾಯಕಾಂತಿಯು
ಹೊನಲ ಸತ್ಕೃಪಿಸಿದುದುಗಿಯು
ಕನಕ ಕುಂಡಲವಲೆಯ ವಿಲಸದ್ವೃಹ್ಮ ಸೂತ್ರಗಳೆ ||
ಘನದ ಚಂಡಿಕೆ ಮೇಖಲಾಂಬರ
ವಿಸುತನಿಷ್ಠಾಚಾರು ಲಕ್ಷಣ
ದನುಸಮದ ವಟು ಸುಳಿದನಾ ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಧಿನಲಿ || ೧೦ ||

ಬಂದು ವಿನಯದಲೆರಗಿ ರಾಮಂ
ಗೊಂದನಾರ್ಥ ನೀವು ಮಾನವ
ರಂದವಾಗಿಹ ವೀರ ಕರ್ಯೋದಾರ ಪಿಕ್ರಮರು ||
ಇಂದು ದೇವಿಯನು ಬೆಳಗುವಿರಿ ರವಿ
ಯಂದದಲಿ ತನುಕಾಂತಿ ಭಾಸಿ
ಛಂದದಲಿ ಮೂಲೋಕ ಕರ್ತುಗಳೆನ್ನ ಮತಕೆಂದ || ೧೧ ||

ಕಾರಣನು ನೀವಾದಿ ಪುರುಷರು
ಸೂರಿಷಮೃತ ಸರ್ವಗತರು ವಿ
ಚಾರಿಸಲು ಮಾಯಾಮನುಜರೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತಿದೆ ||
ಭೂರಮಣರಂ ತಿಳುಹಲವನೀ
ಭಾರವನು ತದ್ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವ
ತಾರನಾದಂದದಲಿ ತೋರ್ಪುದು ತನ್ನ ಮತಕೆಂದ || ೧೨ ||

ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯಂಗಳೆ
ಜೋಕೆಯಿಂ ಮಾಡುವ ಸಮರ್ಥರ
ದಾಕೆವಾಳೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ವ ಪ್ರೇಮೋತ್ತಮರು ||
ನಾಕವಂದ್ಯರು ನರನರಾಯಣ
ಲಾಕೃತಿಯುಲಿಹರೆನಗೆ ತೋರ್ಪುದು
ಶ್ರೀಕರಗ್ರಾಹಿಯಮೊಲೆಂದನು ನರ ರಘೂದ್ವಹಗೆ || ೧೩ ||

ಎನಲು ನೋಡಿನೆ ತಮ್ಮ ವಟುವಿನ
ವಿಷಯಗುಣ ರೂಪವನು ಶಾಸ್ತ್ರವ
ಘನ ಜಟಿಯು ವೇದವನು ಸಾಂಗವನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದವ ||
ಜನಿಸದಪ್ರಬುದಲಿ ಮಾತಿನ
ಗನುಪಮನೆ ನೀನಾರು ಹೇಳಿ
ದೇನುತಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೂರುತಿ ರಾಮ ಬೆಸಗೊಂಡ || ೧೪ ||

ನಾನು ದಶರಥ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಸಾಹುಜನು ತನಗೀತ ಸೀತಾ
ಜಾನಕಿಯೆ ಸತಿ ತನಗೆ ಬಂದೆವು ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಯಲಿ ||
ಕಾನಸಕ್ಕಿಲ್ಲರಲು ಕದ್ದನು
ಮಾನಿನಿಯ ದಂಡಕದ ವನದಲಿ
ದಾನವನ ಬಳಿವಿಡಿದೆವರಸುತ ನೀನದಾರಿಂದ || ೧೫ ||

ವಟುನುಡಿದನೆಲೆ ರಾಮ ಕೇಳು
ತೈಟನು ಸುಗ್ರೀವಾಖ್ಯ ಕಪಿಗಳ
ಕಟಕದರಸು ಮಹಾವೀರೇಕಿಯವಂಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ||
ಪಟುಯುತರು ಕೂಡಿಹರು ನಾಲ್ವರು
ಮಠವು ಗಿರಿಶಿಖರವಾಗಿಹನು ಕಟಿ
ಕಟಿಯನೊಲ್ಲದೆ ಬಾಲಿಯೆಂಬ ಕಪೀಶ್ವರನ ತಮ್ಮ || ೧೬ ||

ಬಾಲಿಯೆಂಬಾ ಪಾಸ ಚೇಷ್ಟಾ
ಚಾಳಿಯಲಿ ಸುಗ್ರೀವ ಭಾರ್ಯೆಯ
ನಾಳಿ ಕೋಪದಿ ಹೊರವಡಿಸೆ ಸುಗ್ರೀವ ಭಯದಿಂದ ||
ಕಾಲಗಳವನು ಋಷ್ಯಮೂಕದ
ಶೈಲದಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹತಾ
ಮೇಳ ಸಖಿ ಸುಗ್ರೀವನಾತ್ಮಜ ತಾನನಿಲಗಿಂದ || ೧೭ ||

ಉತ್ತಮಾಭರಣವನು ಕಳಚಿ ತ
 ನ್ನುತ್ತರೀ ವಸ್ತ್ರದಲಿ ಕಟ್ಟಿ
 ದೃಷ್ಟಲಕ್ಷ್ಮಿದಿಗಳು ದಾನವನೊಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ರಥದಿ ||
 ಮತ್ತದನು ತಾ ತಂಜೊಳಗೆ ಗುಹೆ
 ಯತ್ತ ಮಡಗಿಹಿ ನೋಡೆನುತ ತಂ
 ದಿತ್ತನಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಹಸ್ತದಲೊಲಿದು ಸುಗ್ರೀವ || ೨೬ ||

ಅದನು ರಾಘವ ಬಿಚ್ಚಿ ನೋಡು
 ತ್ತಿದುವೆ ಸೀತೆಯದೆಂದು ಮರುಗು
 ತ್ತಿದೆಯಲಿರಿಸಿ ಪ್ರಾಕೃತರ ಪರಿ ಸೀತೆ ಹಾಯೆನುತ ||
 ಗದಗದಿಸಿ ಚಿಂತೆಯಲಿ ಮರುಗಲಿ
 ಕಿದಿರಲಿಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಗೆಂದನು
 ಅದುಳಿ 1 ಸಿದ1 ತನ್ನಂತ ರಾಮನ ಸಂತ ವಾಕ್ಯದಲಿ || ೨೭ ||

ರಾವಣನ ಸುಗ್ರೀವ ಸಹಿತವೆ
 ನಾವು ಕೊಂದುತ್ತಮೆಯು ತಪ್ಪೆವು
 ದೇವ ಮರುಗದಿರೆನಲು ರವಿಸುತನೆಂದನೀಕ್ಷಣನೆ ||
 ನಾವು ಶಪಥವ ಮಾಡುವೆನೆ ನೆರೆ
 ಪಾನಕನ ಪಟುಮಾಡಿ ಪವನಜ
 ಕೋವಿದರು ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮರು ನೀಡಿದರು ಕರವ || ೨೮ ||

ತನ್ನೊಳಾಲಂಗಿಸಿ ಕುಳಿತು ನೆರೆ
 ರಮ್ಮಗಾ ಸುಗ್ರೀವನೆಂದನು
 ನಮ್ಮೊಳ್ಳಲೆಲೆ ಭೇದ ನೀ ಸಖಿ ತನ್ನ ಸಂಗತಿಯು ||
 ಪೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಾ ಬಾಲಿ ಮಾಡಿದ
 ದುರ್ಮದವ ಮಾಯಾವಿ ನಾನಾದ
 ಕರ್ಮ ದಾನವ ಮಯಸುತನು ಕೆಷ್ಕಿಂಧಿಗೈತಂದ || ೨೯ ||

ಪಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ

ಹನುಮಂತನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಸುಗ್ರೀವನೇ ಬಳಿಗೆ
ಕರೆತಂದುದು

ಬಾಲಿಯನು ಕೋಪದಲಿ ಕಲಿದನು
ಕಾಳಗಕೆ ಘನ ಸಿಂಹನಾದದಿ
ಕೇಳಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಬಾಲಿ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷದಲಿ ಹರಿತಂದು ||
ಖೂಳನನು ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಹೊಡೆದಡೆ
ಘೋಳಿಡುತ್ತವ ದಡಿಗ ಹೊಕ್ಕನು
ತಾಳಲಾರದೆ ಮುಷ್ಟಿ ಹತಿಯನು ಗುಹೆಯ ಬಲು ಬಿಲನ || ೩೦ ||

ಆಟ್ಟಿ ತಾ ಸಹ ಬಿಲವ ಹೊಗುತ್ತಿರೆ
ಕಟ್ಟಲೆಯ ಮಾಡಿದನು ತನಗೀ
ದುಷ್ಟನನು ನಾ ಕೊಂದು ಬಹೆ ನೀನಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲೆ ನುತ ||
ನೆಟ್ಟನೊಳಹೊಗೆ ನಾನು ಬಾಗಿಲ
ನೆಟ್ಟಸುತ್ತಿರೆ ಮಾಸವನ್ನಗ
ಕೆಟ್ಟ ರಕುತವು ಬಿಲಮುಖದಿ ಹೊರಯಿಂಕೆ ಹರಿಯಿತ್ತು || ೩೧ ||

ಬಾಲಿ ಮಡಿದನೆನುತ್ತ ದುಃಖಿಸಿ
ಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲಿಗಿಕ್ಕಿ ಶಿಲೆಯನು
ಹೇಳಿದನು ವೃತ್ತಾಂತವನು ದಾನವ ಕೃತಕವಂದವನು ||
ಕೇಳಿ ಮರುಗಿದರೆಲ್ಲ ಬಳಿಕದ
ಪಾಲಿಸಲು ರಾಜ್ಯವನು ಪಟ್ಟವ
ಮೇಳವಿಸಿದರು ಮಂತ್ರಿ ನಾನರರೆಲ್ಲರೆನಗೆಂದ || ೩೨ ||

ಕೆಲವು ಕಾಲವ ನಾನು ರಾಜ್ಯವ
ಸಲಹುತ್ತಿರಲಾ ಬಾಲಿ ಬಂದನು
ಬಿಲವ ಹೊರವಂಟೊರ್ವಿಗತಿ ಕೋಪದಲಿ ನೆನ್ನೊಡನೆ ||
ಹಳಚಿ ಚರ್ಚೆಯಲಟ್ಟಿ ಮುಷ್ಟಿಯ
ಬಲದಿ ಹೊಡೆಯಲು ತಾಳಲಾರದೆ
ತೊಳಲಿ ಲೋಕವ ಬಂದಿನೀ ಋಷಿ ಮೂಕ ಪರ್ವತಕೆ || ೩೩ ||

೧೩೪ ಅಭ್ಯಾಸ ರಾವನಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿ ಬಾಲಿಯಿಲ್ಲೆಗೆ
ನುಸಿಯಲಾರನು ಯೆಂಬುದರಿತಾ
ವಸತಿಯಾಗಿಹೆಲಿತ್ತಲತಿ ಮೂಢಾತ್ಮನವನೆಂದ ||
ಶಶಿಮುಖಿಯನೆಳೆದಾಳಿದನು ತಾ
ನುಸುರಲಮ್ಮನು ಬಸಿವುತಿತ್ತಲು
ನುಸುಳಿಕೊಂಡಿಹೆ ಸತಿಯಗಲಿಯಾಶ್ರಯವು ಸಹವಾಗಿ || ೩೪ ||

ಇಂದು ನಿನ್ನಯ ಪಾದದರುಶನ
ದಿಂದ ನಾ ಸುಖಿಯಾದೆ ಕೇಳರ
ವಿಂದಲೋಚನಮಿತ್ರ ಶೋಕನ ನೀನು ಬಲ್ಲೆಯಲ ||
ಕೊಂದು ಕೊಡುವೆನು ನಿನ್ನ ವೈರಿಯ
ಸಂದೇಹವೆ ನಿಜಪತಿಯನೊಯ್ದನೆ
ಮುಂದೆ ಚಿತ್ತಿಸೆನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೇನು ಹೇಳೆಂದ || ೩೫ ||

ಬಾಲಿಯತಿ ಬಲರಿಗು ನುಹಾಬಲ
ಸೋಲನವ ದಿವಿಜರಿಗು ಕಿಂಚಿತ
ಹೇಳುವೆನು ತದ್ಬಲನ ದುಂದುಭಿಯೆಂಬ ದಾನವನು ||
ಸ್ಥೂಲಕಾಯವುಜಾಸುರನು ನೆರೆ
ತಾಳೆ ಮಹಿಷಾಂಗದಲಿ ಒಂದನು
ಕಾಲನೆನೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಗಾಗಿಯೆ ಕಾದೆ ಬಾಲಿಯಲಿ || ೩೬ ||

ಇರುಳು ಭೀಷಣ ರೂಪದಿಂ ಬರೆ
ಕೇಳಿ ಕೇಳಿದು ಬಾಲಿ ಹೊರನಂ
ಟೆರಡು ಕೋಡನು ನೆಗುಹೊಂಡನು ಕೆಡಹಿ ಧರಣಿಯಲಿ ||
ಚರಣ ಹತಿಯಲಿ ತುಳಿದು ದೇಹವ
ಶಿರವ ಮುರಿದಿಟ್ಟಿತ್ತ ದೂರಕೆ
ವದ ಮತಂಗಾಶ್ರಮ ಸೂಪದಿ ಬಿತ್ತು ತಲೆಯವನ || ೩೭ ||

ಸುತ್ತು ಮುನಿಯಾಶ್ರಮದಿ ಚೆಲ್ಲಿತು
 ರಕ್ತವದ ಕಂಡಾ ಮುನೀಶ್ವರ
 ನಿತ್ತಶಾಸನ ಕೆರಳಿ ಮದ್ದಿರಿಗಿಂದು ವೊಡಲಾಗಿ ||
 ಎತ್ತಲಾನೂ ಬಾಲಿ ಬಂದಡೆ
 ಸತ್ತುಹೋಗಲಿ ತಲೆಯೊಡೆದು ಯೆನ
 ಲಿತ್ತು ಬಾರನು ಋಷ್ಯಮೂಕನಕ್ಕರಿತು ಬಾಲಿ || ೩೮ ||

ಅದಸರಿತು ನಾನಿಲ್ಲಿಹೆನು ನೋ
 ಷಮುಘತದ ದುಂದುಭಿಯ ಶಿರವಿದೆ
 ಸದಮಲನೆ ಪರ್ವತದ ಪರಿ ನೀ ನೊಗಚೆವಡೆ ಯಿದನು ||
 ವಧಿಕಲುಂಟು ಸಮರ್ಥ ಬಾಲಿಯ
 ನದನು ತೋರಿನೆ ಪರ್ವತೋಪಮ
 ದದನು ಪಾದಾಂಗುಟದಲಿಟ್ಟನು ನಗುತ ಸಿರಿ ರಾಮ || ೩೯ ||

ಹತ್ತು ಯೋಜನ ನೂರ ಪರಿಯಂ
 ತತ್ತ ಬಿದ್ದದ್ಭುತವ ಕಾಣುತ
 ಸತ್ಯವೆನುತನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೊಗಳೆ ಸುಗ್ರೀವ ||
 ಮತ್ತೆ ನುಡಿದನು ತಾಳವೇಳಿದೆ
 ಸುತ್ತು ಬೆಳೆದಿದೆ ನೊಂದು ಶುದ್ಧಲಿ
 ಕತ್ತರಿಸಿದಡೆ ಕೊಲುವೆ ಬಾಲಿಯ ರಾಮ ನೀನೆಂದ || ೪೦ ||

ನೆಂಬುವೆನು ತಾ ಬಳಿಕೆನಲು ತೊ
 ಟ್ಟುಂಬ ಧನುವಿಂ ರಾಮನೆಚ್ಚಡೆ
 ಕುಂಭಿನಿಗೆ ಮಿಡೆಗೆಡೆದವಂದೇ ಶರದಿ ತಾಳೇಳು ||
 ಲಂಬಿಸಿತು ಗಿರಿಮೂರ್ಧಿಯಿಂ ಕೆಳ
 ಗಂಬು ತೂಣೀರಕ್ಕೆ ಬಂದುದು
 ನಂಬಿ ಹರುಷದಲೆಂದನಾಶ್ರುಗಳುಗಿವ ಸುಗ್ರೀವ || ೪೧ ||

ರಾಮ ನೀ ಜಗಕೊಡೆಯನದ್ವಯ
 ನಾವು ರಹಿತ ಪರಾತ್ಪನ್ನೇನಿಹ
 ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ತನ್ನೆಯ ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತಗಳು ||
 ಈ ಮುಹೂರ್ತದಿ ಬಂದು ನಿಮ್ಮಡಿ
 ತಾಮರಸ ಸಂಗವನು ಮಾಡಿದೆ
 ನೈ ಮಹಾದೇವನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕಾರು ಸರಿಯಿಂದ || ೪೨ ||

ಯೋಗಿಗಳು ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆರೆ
 ನೀಗಿ ನಿನ್ನನು ಭಜಿಸುತ್ತಿರಾ
 ವಾಗಲಾತನೆ ನನಗೆ ಸೇರಿದಡೆಲ್ಲಿ ಭವವಿನ್ನು ||
 ಮೇಗರೆಯ ಧನಪುತ್ರ ರಾಜ್ಯವಿ
 ಭಾಗವೆಲ್ಲವು ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ
 ಬೇಗಿಯದು ತನಗೇಕೆ ನೀನೆನಗೊಲಿದ ಬಳಿಕೆಂದ || ೪೩ ||

ಅದಿ ಪರಮಾನಂದ ವಸ್ತುವೆ
 ಸಾಧಿಸಿತಲಾ ತನಗೆ ಮದ್ಭಾ
 ಗ್ಯೋದಧಿಯ ಗೌರವವನಿದನೇನೆಂಬೆ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ||
 ಶೋಧಿಸುವನಿಗೆ ಧನವ ಕಂಡಂ
 ತಾದುದೆನಗೆಲೆ ರಾಮ ತನಗೇ
 ಚ್ಛೇದಿಸಾದಿಯವಿದ್ಯಕೃತ ಬಂಧನವನಿದನೆಂದ || ೪೪ ||

ದಾನಯಜ್ಞ ತಪೋವ್ರತಾನು
 ಪ್ತಾನ ವಿಷ್ವಾಪೂರ್ತಿ ಮುಖ್ಯದ
 ಲೇನು ವರವಹುಧಳಿಯದೀ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವು ||
 ಹಾನಿಯಾಗದು ನಿನ್ನ ದರುಶನ
 ವೇ ನಿಧಾನಿಸೆ ಭವವನಳಿವುದು
 ಭಾನುವಿದಿರಿನ ತಮದವೋಲಿಂದನು ಹರೀಶ್ವರನು || ೪೫ ||

ಒಂದರಕ್ಷಣವಾದ ಚಿತ್ತವು
 ನಿಂದು ನಿನ್ನಲಿ ಚರಿಸಿದವರಿಗೆ
 ಜಂದುಗದ ಮಾಯಾಭ್ರ ಬಂಧನ¹ ನೂಲ ಸಹವಾಗಿ ||
 ಮೊಂದು ಮೃತಿಯದೆ ಕೆಡುವುದಾತ್ಮನ
 ಕೊಂಡಡೀನಚ್ಚರಿ ಮಹಾದೀ
 ವೆಂದು ನಿನ್ನನು ಕಂಡವಂಗೆಲೆ ರಾಮ ತನಗೆಂದ || ೪೬ ||

ನಿಲಲಿ ಮನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೋಣ್ಣಂ
 ಚಲಿಸಲಾವನ ನಾಚೆಯಲಿ ಮಂ
 ಗಲನೆನಿಸ ನಿಜನಾವು ರಾಮಾ ರಾಮ ರಾಮನುತ ||
 ಲಲಿತ ಮಧುರಾಕ್ಷರದಿ ಗಾನದ
 ಲೋಲಿಮ ಪಾಡಲು ಸಕಲ ಪಾಠಕ
 ವಳಿದು ಹೋಕುದು ಬ್ರಹ್ಮಹತಿ ಸುಲಗುಡಿಪು ನೊದಲಾಗಿ || ೪೭ ||

ಬಯಸೆ ನಾನರಿ ವಿಜಯವನು ಸಲೆ
 ಬಯಸೆನಂಗನೆ ಮುಖ್ಯ ಸುಖವನು
 ಬಯಸೆನೇನನು ರಾಜ್ಯ ಸಂಭವ ಸಂಪದಾಧಿಕವ ||
 ಲಯವದುಳ್ಳವದಾಗಿಯನುದಿನ
 ಬಯಸುವೆನು ನಿನ್ನಂಸ್ತ್ರಿಯುಗಳಾ
 ಶ್ರಯದ ಭಕುತಿಯನಖಿಳ ಬಂಧವಿಮೋಚನವನೆಂದ || ೪೮ ||

ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ ಕೃತದ ಸಂಸಾರ
 ರೋನ್ನತಿಯಲೀ ಜೀವನಾದೆನು
 ನಿನ್ನ ವಶದಿಂದೆಲೆ ರಘೋದ್ವಹ ನಾಮ ಧಿಟಕಿನ್ನು ||
 ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಸಂಸಾರ
 ರಾರ್ಣವದ ಸಂಕಟದ ದೆಸೆಯಿಂ
 ತನ್ನನ್ನೆದಿವು ದೇವ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ದಿಡಕೆಂದ || ೪೯ ||

ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ
 ನಿನ್ನ ನಿಜವನು ತಿಳಿದ ಗುರುಗಳ
 ನಿನ್ನ ನಯನವು ನೋಡುತ್ತಿರಲನವರತ ಯೆಡಬಿಡದೆ ||
 ನಿನ್ನ ನಾಮ ಸುಕರ್ಮ ಗುಣವನು
 ಕರ್ಣಕೇಳಲಿ ಪದವಜ್ರವು
 ನಿನ್ನ ಮಂನಿರ ವರಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರಲಿ ಭಕುತಿಯಲಿ || ೫೪ ||

ಅಂಗ ನಿಜಸಾದಾಬ ರಜಮಿ
 ಲಂಗವಾದುತ್ತಮದ ತೀರ್ಥ ಜ
 ಲಂಗಳಿಂ ನೆನೆಯಲಿ ಶರೇಣ್ಯ ವರೇಣ್ಯ ಕೇತುವಿನೆ ||
 ಮಂಗಳಾಬ ಭವಾದಿ ವಂದ್ಯ ಪ
 ದಂಗಳಿಂದನುದಿನವು ನೆರೆ ಸಾ
 ಷ್ಠಾಂಗದಿಂದಡಿಗಡಿಗೆ ನಮಿಸಲೆ ಬೇಕು ತಾನೆಂದ || ೫೫ ||

ಎಂದು ನೆರೆ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮಗೆ
 ವಂದಿಸಿದನೆಂಬಲ್ಲಿಗಾಯಿತು
 ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತಿಲ್ಲಿ ಪದ ಪಂಚಾಶ ಪಂಚಗಳು ||
 ವೊಂದೆ ಮನದಿಂದೋದಿ ಕೇಳಲು
 ದಂದುಗನ ಪರಿಹರಿಸುವನು ದಯ
 ದಿಂದ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀವೃಷಿಂಹ ನೊಲವಿನಲಿ || ೫೬ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೦ ಕೈ ಪದ ೧೩೪೨ ಕೈ
 ಮಂಗಳನುಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಮೊದಲು ಮಿತ್ರರು ಶತ್ರುವೆಂಬೀ
ಕದಕು ಮಾಯಾ ಭ್ರಾಂತಿಯಿತ್ತೀ
ಗದು ತೊಲಗಿತಿ ನಿನ್ನ ಸಿರಿಚರಣದ್ವಯವ ಕಂಡು ||
ಇದಿರಲೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿದೆ
ಇದರೊಳಾರೈ ಶತ್ರು ಮಿತ್ರರು
ಸದಮಲನೆ ಶಘನಾಥ ಸರ್ವಂ ವಿಷ್ಣು ಮಯವೆಂದ || ೫೦ ||

ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ ಬಂಧ¹ ತನ್ನಿ¹
ದ್ವನ್ನವರ ತದ್ಗುಣ ವಿಶೇಷದ
ಭಿನ್ನವಹ ನಾನಾತ್ವವಾಗಿಹೆ ತೋರುತತಿ ಭಯದ ||
ಗನ್ನಗತಕಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಜೀವನು
ಬನ್ನಬಡುವನು ಬಯಸಿ ಮಾಯಾ
ವರ್ಣವನೆ ಕತ್ತಲೆಯನಂಧರು ಕಾಂಬತ್ತಿರನಂತೆ || ೫೧ ||

ಮಾಯಗಿರುವೆ ಮೂಲವೆಲೆ ರಘು
ರಾಯ ಪುತ್ರನು² ಮಿತ್ರ ಬಾಂಧವ
ಜಾಯ ಪಶುಧನದಾನ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿದ್ ಬಂಧವಿದು ||
ನೋಯಲಾರೆನು ತನಗೆ ಬಿಡಿಸಿ
ಮಾಯಿಕದ ಬಂಧನವ ನಿನ್ನ
ಚ್ಛಾಯೆಯನಿಸುವ ಮಾಯೆ ತೊತ್ತೆಲೆ ರಾಮನಿನಗಿಂದ || ೫೨ ||

ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ್ಚಿತದಿ ಚಿತ್ತವ
ದನ್ನು ದಿನವಿರಲೆನಗೆ ನಾಲಗೆ
ನಿನ್ನ ನಾಮಾವಳಿಯ ಪಾಡಲಿ ಗಾಋಕೋಕ್ತಿಯಲಿ ||
ತನ್ನ ಕರಯುಗ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ
ಮನ್ನಿಸುತ ಸೇವೆಯನು ಮಾಡಲಿ
ಭಿನ್ನವಾದ ಮದಗವಿರಲಿ ತದಂಗ ಸಂಗದಲಿ || ೫೩ ||

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ವಾಲಿನಢಿ, ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ರಜ್ಞೆ

ಸೂಚನೆ ॥ ಆ ಮಹಾಬಲವಂತ ಬಾಲಿಯು
ರಾಮನೊಂದಂಬಿನಲಿ ಗೆಲಿದು
ಕ್ಷೇಮಪದವಿಯನಿತ್ತನತಿ ಕರುಣದಲಿ ಕಪಿವರಗೆ ॥

ಪದ ॥ ರಾಮರಾನೊಂದೆಂಬ ಮನುಜಗೆ
ಕಾಂತಾರ್ಥವ ಕೊಡುವನಲ್ಲದೆ
ರಾಮನನುಭವತರಧಿಗೋಷ್ಠದ ರಾಮನು ಮನಿದು ॥
ರಾಮನೇ ಗತಿಯೆಂಬ ನರರಿಗೆ
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಶಿವ ತಾನು ತಾರಕ
ನಾಮವನು ಜಪಿಸುವನು ಕಡೆಯಲಿ ರಾಮ ಕಲಹುವನು ॥೧॥

ಕಾಂತಿ ಕೇಳಿ ಪರಿಯ ರಾಮನ
ಸಂತರಂಗದಲರಿದು ಭಾವಿಸಿ
ಚಿಂತಿಸಲು ಸುಗ್ರೀವಗಂತರ್ಗತದ ಕಲ್ಮಷದ ॥
ಚ್ರಾಂತಿ ಹರಿಯುತ್ತಾಗಲಾ ಶ್ರೀ
ಕಾಂತನಾ ಸುಗ್ರೀವನೊಡನೆ ವ
ಸಂತ ಮುಗುಳ್ಳಸುಸಗಯಲೆಂದನು ನೋಡಿ ಕರುಣದಲಿ ॥೨॥

ಆತನನು ಮಾಯೆಯಲಿ ಮೋಹಿಸು
ನಾ ತೆರದಲೆಂದನು ಸಖಿಯೆ ಧಿಟ
ನೀ ತಿಳಿಯೆ ಸತ್ಯವನೆ ಹೇಳಿದೆಯಾದಡಿನೊಂದು ||
ಭೂತಳದ ಜನವೆಂಬುದೀ ರಘು
ನಾಥನಾ ಕಪಿವರನ ಸಖ್ಯದ
ಲೇತಕಗ್ನಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂ ಮಾತಾಡಿದನು ಯೆಂದು || ೩ ||

ಲೋಕದೊಳಗವವಾದವೆನಗಾ
ಯ್ತೇಕೆ ಸಂಶಯವಾದಡಾಗಲಿ
ಸಾಕೆ ಕರೆ ಕಾಳಗಕೆ ಬಾಲಿಯನೆಂದು ರಾಘವನು ||
ತಾ ಕಳುಹೆ ಸುಗ್ರೀವನೆಡ್ಡೇ
ಕೈಕ ವೀರನು ಗರ್ಜಿಸುತ ಕೋ
ಪಾಕುಲಿತನಾಗಿದ್ದು ಕರೆದನು ಬಾಲಿಯನು ರಣಕೆ || ೪ ||

ಕೇಳಿ ತಮ್ಮನ ಮರುಷ ವಾಕ್ಯವ
ನಾಲಿಗಳು ಕಿಡಿಗೆವರಿ ಕೋಪ ಕ
ರಾಳ ಲೋಚನನೆದ್ದನಾಗಳೆ ಮನೆಯ ಹೊರವಂಟು ||
ಬಾಲಿ ಬೇಗದಿ ಬಂದು ಮುಷ್ಟಿಯ
ಮೇಳವಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವನೆದೆಯ ಛ
ಢಾಳಿಸುತ್ತಿರಗಿದನು ಘನತರ ಸಿಂಹನಾದದಲಿ || ೫ ||

ಇಲ್ಲ ಹುಸಿ ಹೋಗಿನುತ ಬಾಯಲಿ
ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವ ಹೊಡೆದಡೆ
ತಳ್ಳಳಿಸುವನೆ ಬಾಲಿ ಮತ್ತಿರಗಿದನನುಜನುರವ ||
ಘಲ್ಲಿಸುತ್ತಿಂತೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರು
ಮಲ್ಲವೀರರು ಹೆಣಗುತೀರಿ ಸಿರಿ
ವಲ್ಲಭನು ಬೆರಗಾದ ರೂಪಿರಡೊಂದೆಯಾಗಿರಲು || ೬ ||

ಇಬ್ಬರೊಂದೇ ರೂಪವಾಗಿರೆ
 ಸರ್ಬಗತ ಶಂಕಿಸುತ ಶರವನು
 ತೆಬ್ಬಿನಿಂ ಬಿಡದಿರ್ವನೆಚ್ಚಡೆ ಸಖಿಯಳವನೆಂದು ||
 ತೆಬ್ಬರಿದ್ದಾ ಬಾಲಿ ಹೊಡೆದಡೆ
 ಯುಬ್ಬಸದಿ ರಕುತವನು ಕಾರುತ
 ತಬ್ಬಲಾರದೆಯೋಡಿದನು ಸುಗ್ರೀವ ನಿಜಗಿರಿಗೆ

|| ೭ ||

ಹೋಗಲತ್ತಲು ಬಾಲಿಯಿತ್ತಲು
 ರಾಘವಗೆ ಸುಗ್ರೀವನೆಂದನು
 ಲೋಗರೆಂಬರು ರಾಮ ಸತ್ಯವ ನುಡಿನನೆಂದನುತ ||
 ತೂಗಿ ಬಿಟ್ಟಗ್ರಜನ ಹಸ್ತದಿ
 ನೀಗಲೇಕೆನ್ನಸುವನರಿಯು
 ಲ್ಲೀಗ ಖಂಡಿಸು ನೀನು ಖಡ್ಗದಲೆಂದು ಬಿಸುಸುಯ್ದು

|| ೮ ||

ಶರಣವತ್ಸಲನೆಂದು ನಂಬೀ
 ಪರಿಯ ತನಗೆನೆ ಕೇಳಿ ನಯನದಿ
 ಸುರಿವ ಜಲದಿಂ ರಾಮನಪ್ಪಿದನಂಜಬೇಡೆನುತ ||
 ಪರಿಕಿಸದೆ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ರೂಪಾಂ
 ತರದ ಭೇದವದೇಕರೂಪಿನ
 ದಿರಲು ನಿನಗಳಿಗಹುದೆನುತ್ತೆ ಸದೀರ್ಥ ನಾನೆಂದ

|| ೯ ||

ಈಗ ಚಿನ್ನವ ಮಾಡಿ ಕಳುಹುವೆ
 ತಾಗದಂತೆನ್ನೆಂಬು ನಿನ್ನನು
 ಹೋಗಿ ಕರೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಶತ್ರುವ ಕದನಕೆನ್ನೊಮ್ಮೆ ||
 ಲಾಗಿನಿಂ ಕೆಡಹುವೆನು ನಿನ್ನರಿ
 ಯಾಗಿ ಬಂದಗ್ರಜನ ನೋಡೆನು
 ತಾಗ ಶಪಥವನಿತ್ತು ಸಂತೈಸಿದನು ರಘುನಾಥ

|| ೧೦ ||

ಕೆರೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗಿಂದ ನೀ ತಂ
ಗರಳ ಮಾಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಕೊರಳಿಗೆ
ತೆರಳಸಾಹವಕೆನಲು ಬೇಗದಿ ವುಷ್ಟಮಾಲೆಯನು ||
ಹಿರಿಯನಾಕ್ಷಿಯ ಕಟ್ಟಿ ನಡೆನಡೆ
ಭರದಲಿನೆ ಸುಗ್ರೀವ ಮಗುಳ
ಬೃರಿಸಿ ಕರೆದನು ಬಾಲಿಯೊಡನದ್ಭುತ ನಿನಾದದಲಿ || ೧೧ ||

ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಬಾಲಿ ಚ
ಘಾಳಿಸುವ ಕೋಪದಲಿ ಪರಿಕರ
ಜಾಳವನು ಬಂಧಿಸುತ ಹೊರವಡುತಲಿದನು ಕಂಡು ||
ಕಾಲ ಹಿಡಿದಳು ತಾರೆ ಹೋಗದಿ
ರಾಳುದನೆ ತಡೆ ಶಂಕೆಯುಂಟೇ
ವೇಳೆ ಮುರಿದೊಡಿದವನೆಂತ್ಯೆ ತಂದನೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ || ೧೨ ||

ಆವನವಗೆ ಸಹಾಯವೋ ಸು
ಗ್ರೀವನುಂತೇ ಬಾರನೆನೆ ರಾ
ಜೀವ ಮುಖಿ ಹೋಗಂಜದಿರು ತಾನೀಕ್ಷಣವೆ ಕೊಂದು ||
ಭಾವೆ ಬಹೆನವಗಾರ ಬಲ ಬಿಡು
ಕಾವರುಂಟೇ ತಾ ಮುನಿದಡವ
ನಾವನೇ ಬರಲಳಿದನೆಂದರಿ ಯಾರಿಯೆ ಮದ್ಬಲವ || ೧೩ ||

ವೈರಿ ಕರೆಯಲು ಮನೆಯಲಿಹರೇ
ಶೂರ ನಿಕ್ರಮರಂಜಿ ನಡುಗುತ
ಹೋರಿ ಯುದ್ಧದಿ ಕೊಂದು ಬಹೆನೆನೆ ನುಡಿದಳಾ ತಾರೆ ||
ಧೀರ ಕೇಳಾನೆಂದ ವಚನವ
ನಾರಯಿದ ಹೋಗಿಂದನೆನೆಗೆ ಕು
ಮಾರನಂಗದ ಬೇಟಿಗೈದಿರೆ ಕೇಳು ವಾರ್ತೆಯನು || ೧೪ ||

ದೊರೆಯಯೋಧ್ಯಾಧೀಶ ದಶರಥ
 ವರತನಯ ಗಡ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ಹಿರಿಯನಂಗನೆ ಸೀತೆ ರಾಮಂಗವರು ದಂಡಕದಿ ||
 ಚರಿಸಿದರು ಗಡ ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಯ
 ಲಿರಲು ಸೀತೆಯ ಕಡ್ಡು ರಾವಣ
 ದುರುಳನೊಯ್ದು ಡವಂದಿರರಸುತ ಬಂದರಿತ್ತು ಗಡ || ೧೫ ||

ಬರುತವಂದಿರು ಋಷ್ಯಮೂಕದ
 ಗಿರಿಯೊಳಗೆ ಸುಗ್ರೀವನನು ಕಂ
 ಡಿರದೆ ಸಖ್ಯವ ಮಾಡಿದರು ಗಡ ಚಾಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ ||
 ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ವರಸಿ ಬಾಲಿಯ ಕೊಂದಡೀ ನಿ
 ನ್ನರಸಿಯೊಯ್ದು ನ ಕೊಲುವೆನೆಂದನು ಕಂಡು ಸುಗ್ರೀವ || ೧೬ ||

ಎಂದವರು ನಿಶ್ಚೈಸಿಕೊಂಡೇ
 ಬಂದಿಪರು ಗಡ ಕೊಲಲು ನಿನ್ನನು
 ಸಂದೆಹವೆ ಕೇಳೆನ್ನ ವಚನವನಲ್ಲದಡೆ ಧಿಟಕೆ ||
 ನೊಂದು ಹೋದವನೀಗಕಿಂತ್ಯೆ
 ಬಂದಪನು ಮರಳಿದನರಿದು ಕರ
 ಸಿಂದೆ ಸುಗ್ರೀವನನು ವೈರವ ಮಾಡಬೇಡನ್ನು || ೧೭ ||

ಕಟ್ಟುವಗೆ ಬೇಗವನು ರಾಜ್ಯದ
 ಪಟ್ಟವನು ರಾಘವನ ಮರೆವೊಗು
 ನೆಟ್ಟನಂಗದ ಸಹಿತ ಕುಲವಿದು ಪಾಲಿಸೆಂದೆನುತ ||
 ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡಂಘ್ರಿಯನೆರಗಿ ಜಲ
 ವೃಷ್ಟಿ ಪೂರ್ಣಾನನೆ ಮರುಗಿ ಮೊರೆ
 ಯಿಟ್ಟಡೆಂದನು ಬಾಲಿ ಸತಿಯನು ತೆಗೆದು ತಕ್ಕಿಸು || ೧೮ ||

ಅಂಜಿಕೆಯಿದಬಲೆಯರ ಸಹಜವಿ
 ದಂಜಿಕೆಯೆ ತನಗಿಲ್ಲ ಕೇಳಲೆ
 ಕಂಜಲೋಚನೆ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಬಂದಿರಲು ||
 ಅಂಜಿ ತಾನಿರಲೇಕೆನಗೆ ಸಮ
 ರಂಜಸದಿಸುನ್ನೇಹವಹುದು ನಿ
 ರಂಜನಾತ್ಮನಲೇಕೆ ಸಂಶಯವೆಂದನಾ ಪ್ಲವಗ || ೧೯ ||

ರಾಮ ನಾರಾಯಣನೆ ಕಾಣಾ
 ಭೂಮಿ ಭಾರವನಿಳುಹಲಮರ
 ಸ್ತೋಮ ಬುಧರಕ್ಷಾರ್ಥದಿಂದವತರಿಸಿದನು ಬಂದು ||
 ಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬುದ ನಾನು ಕೇಳಿಹೆ
 ನಾಮರಹಿತಾನಂತನದ್ವಯ
 ನಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಭೀತಿ ತನಗೆತ್ತಣದು ಹೇಳೆಂದ || ೨೦ ||

ಆತುಮ ಶ್ರೀರಾಮಗಿನ್ನವ
 ರೀತನನ್ಯರೆನಿಪ್ಪುದುಂಟೇ
 ಜಾತ ಹಗೆ ಕೆಳೆ ಮಧ್ಯರೆಂಬೀ ಬಗೆ ಮೊದಲೆಯಿಲ್ಲ ||
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಕರೆತಂದು ಮನೆಗಾ
 ನೀ ತನುವನಂಘ್ರಿಯಲಿ ಕೆಡಹುವೆ
 ನೋತು ಸಲಹನೆ ಭಕ್ತಿಗಮ್ಯನು ಭೃತ್ಯವಾತ್ಸಲನು || ೨೧ ||

ಭಾವೆ ರಾಘವನಿಲ್ಲದೇ ಸು
 ಗ್ರೀವನೇ ಬಂದಿರಲು ಕೊಲುವೆನು
 ಜೀವನನೆ ನಿಮಿಷದಲದಲ್ಲದೆ ಯವ್ವ ರಾಜ್ಯವನು ||
 ನಾವು ಕೊಡುವುದು ಮತನೆ ಭಯದಲಿ
 ಹೇನದಿಂ ಕದನಕ್ಕೆ ಕರೆವನ
 ದಾನನೀತಿಯದಖಿಕೆ ವಿಶ್ರುತ ಶೂರನಾದೆನಗೆ || ೨೨ ||

ಬಾಲಿ ಭಯದಲಿ ಪರದಿರಿಸಲಿ
 ನಾಲಗೆಯ ತೆರೆವವನೆ ಭಾಮಿನಿ
 ಬೀಳುಗೊಡು ಶೋಕವನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರು ಸುಖದಿ ನೀನು ||
 ಕಾಲಗತಿಯಿದನಾರು ಬಲ್ಲರು
 ಸೋಲಿನೆಂದಂಗನೆಯ ತಿಳುಪಲು
 ಬಾಲಿ ಶೋಕಿಸಿದಳು ಬಳಿಕ ಸುರಿವಶ್ರುಜಲದಿಂದ | ೨೩ ||

ನಡೆದು ಹೋದನು ಬಾಲಿ ತಮ್ಮನ
 ಕಡುಗಿ ಕೊಲುವೆನೆನುತ್ತ ಬರಲ
 ಖ್ವಡಮಹಾವಿಕ್ರಮದಲಂದಿರಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವ ||
 ಕಡುಗಲಿಯ ಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಲಂಘಿಸಿ
 ಹೊಡೆದ ಹಾರಿ ಪತಂಗನಂದದಿ
 ಯೊಡನೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿಕ್ಕಿದಾ ಹೊಮಾಲೆಯೊಲವುತಿರೆ || ೨೪ ||

ತಿಕ್ಕುವನೆ ಕಲಿ ಬಾಲಿ ತಮ್ಮನ
 ನಿಕ್ಕಿದನು ಮೂದಲಿಸಿ ಮುಷ್ಟಿಯ
 ಲಕ್ಕುಟಿನುತಾ ಬಾಲಿಯನು ಮಗುಳೆರಗೆ ಸುಗ್ರೀವ ||
 ಲೆಕ್ಕಲೆಕ್ಕಕೆ ತಪ್ಪದಂದದಿ
 ಹೊಕ್ಕುಹೋರುತ್ತಿರೆ ಮರನ ಮರೆ
 ಯಿಕ್ಕ ರಾಘವ ನೋಡುತಿಡ್ಡನು ಸಮರ ಸಮಯವನು || ೨೫ ||

ಕಾಣದಂದದಿ ವೃಕ್ಷ ಮೂಲದಿ
 ಬಾಣವನು ತೂಣೀರದಿಂ ತೆಗೆ
 ದಾಣೆಯಾಗಿಟ್ಟೊಂದ್ರಚಾಪಕೆ ತೊಡಿಸಿಯತಿ ಭರದಿ ||
 ಗೇಣು ಪರಿಯಿಂತುಗಿದು ಲಕ್ಷನ
 ಮಾಣದೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಸಿಯ ವಕ್ಷನ
 ಸಾಣೆಯಲಗಿನ ನಿತಿತ ಶರವನು ಬಿಟ್ಟನಾ ರಾಮ || ೨೬ ||

ಘೋರ ಘೋರನೆ ಬಂದು ತಾಗಿತು
ಮೀರಬಾಲಿಯ ವಕ್ಷವನು ಶರ
ಹಾರಿಬಿಡುವು ಧರೆಯಲಾಯ್ತು ದುಘತ ಮಹಾಶಬ್ದ ||
ಮಾರಿಯರಿವೆ ಮುಹೂರ್ತ ಮೂರ್ಛೆಯ
ಹೋರೆಯಲ್ಲೆರೆ ಮತ್ತೆ ಚೇತನ
ನೇರಲಿದಿರಲಿ ಕಂಡನಾ ಶ್ರೀ ರಾಮನನು ಬಾಲಿ || ೨೭ ||

ಆಗ ಕಂಡನು ಬಾಲಿ ಮುಂದಿಹ
ಯೋಗಿ ಹೃದಯಂತರ್ಗತನ ನಿಗ
ಮಾಗಮಾದಿ ವಿದೂರನಹೆ ರಾಜೀವಲೋಚನನ ||
ನಾಗಶಯನನನಾದಿ ಪುರುಷನ
ಭೋಗಿ ಭೂಷಣ ಸಖನನಾ ಶ್ರೀ
ಪಾಘನಾಂಕುರು ರೂಪನಾದಾ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕನ || ೨೮ ||

ಮೌಘೃತಿಹ ಜೀರಾಜಿನದ ಕಂ
ದರ್ಪ ಶತಲಾವಣ್ಯ ಶೋಭೆಯ
ಸುಪ್ರಸನ್ನಾಂಬುರುಹ ವದನದ ಚಾರು ಭುಜಯುಗದ ||
ಪ್ರಪ್ರದಿಂದಿರಾಗಿ ಬಿಲ್ಲಿನ
ಕೊಪ್ಪ ಚರಣವಲೂರಿ ಬಾಣವ
ನಪ್ರಮೇಯನು ಹಿಡಿದು ನಿಂದಿರೆ ಕಂಡನಾ ಬಾಲಿ || ೨೯ ||

ವರಜಬಾ ಮಕುಟದ ಮನೋಹರ
ದರಳುಗಂಗಳ ದಂತ ಪಂಚ್ಚಾಯ
ಕೊರಳ ಮೂರೇಖೆಗಳ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಿ ರಂಜಿಸುವ ||
ತರುಣ ತುಳಸಿಯ ಮಾಲೆಗಳೆ ಮೇ
ಲುರದ ವಲ್ಲೂದರದ ನಾಭಿಯ
ಸರಸಿರುಹ ಭಾಸೆಯ ಮನೋಹರ ರೂಪವನು ಕಂಡ || ೩೦ ||

೧೪೮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ನೀಲ ದೂರ್ವದಳಾಭ ಗಾತ್ರದ
ಭಾಕವಾಳಿಯ ಕಿರುಬೆವರ ಬೆರೆ
ಕೋಳಿದಳದಿವ್ವಂದೊನ ಶ್ರೀ ಪಾದ ಪಂಕಜದ ||
ಮೇಳವದ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರೋಲಗಿಳೆಡಬಲವಲೊಡನಿರೆ
ಬಾಲಸೂರ್ಯ ಸಹಸ್ರದೀಪ್ತಿಯಲೆಸೆದನಾ ರಾಮ || ೩೭ ||

ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಲಿ ರಾಮನ
ಕೂಡಿ ಸುಡಿದನು ಗರುವಿಸುತ ನಾ
ಮಾಡಿದುಪಡತಿಯೇನು ಬುದೇ ಕೊಂದೆ ತನ್ನವನು ||
ರೂಢಿಸತಗಳ ಧರ್ಮಪಥವನು
ರೈದಾಡಿದೆ ನೀ ಮರನ ಮರೆಯಲಿ
ಹೇಡಿಯಿಂದಲೆಚ್ಚಿ ಶರದಲಿ ಶಿವಾ ಶಿವಾ ಯಿಂದ || ೩೮ ||

ಕೀರ್ತಿಯೇ ಸುಡು ಸತ್ಯ ಸಂಗರ
ವೃತ್ತಿಯೇ ಚೋರಂ^೧ಗದಿಂ ನೆರೆ
ಕುತ್ತಿ ಕೊಲವುದು ಮನುಷಕುಲ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ನೈಪಾಲರಿಗೆ ||
ಸತ್ಯ ಸಮರಂಗದಲಿ ಯುದ್ಧವ
ತೆತ್ತು ಮಾಡಲು ಸಫಲ ತಾನೇ
ನತ್ಯಧಮನೇ ಹಿತವನೇ ಸುಗ್ರೀವ ನಿನಗಿಂದ || ೩೯ ||

ಹೆಂಡತಿಯ ರಾವಣನು ಸೆಳೆದಡೆ
ದಿಂಡುದರಿದೈ ತನ್ನ ಮರೆಯಲಿ
ಮುಂದೆ ಬಸುರ್ಮಾತೆಂದು ಮುತ್ತೈದೆಯನು ಬಡಿದವೊಲು ||
ಪಂಡಿತನೆ ಸುಗ್ರೀವನೆಂದಡೆ
ಭಂಡು ಮಾಡಿದೆ ತನ್ನ ಬಲವನು
ಕಂಡುಕೇಳಿದ್ದರಿಯಲಾ ರಘುನಾಥ ನೀನೆಂದ || ೪೦ ||

ರಾವಣನ ಕುಲಸಹಿತ ಬಂಧಿಸಿ
 ದೇವಿ ಸೀತೆಯು ಲಂಕೆ ಸಹಿತನ
 ಗಾವ ಗಣ್ಯವು ತಾರನೇ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲಿ ತಾನು ||
 ಕೋವಿದನು ಧರ್ಮಿಷ್ಠ ರಾಘವ
 ದೇವನಿಂಬುದ ಲೋಕ ವ್ಯಾಧರ
 ಭಾವದಿಂ ವಾನರನ ಕೊಂದೇನಾಯ್ತು ಹಿತ ನಿನಗೆ || ೩೫ ||

ಭಕ್ಷಿಸಲು ವಾನರನ ಮಾಂಸವು
 ತಕ್ಕವಲ್ಲೆಲೆ ನಿನಗೆ ಧರ್ಮವ
 ನಕ್ಕೆಯೆಂದೀ ಪರಿಯು ಹಲವನು ಬಾಲಿ ನುಡಿವುತಿರೆ ||
 ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಗೆ ರಾಮನೆಂದನು
 ರಕ್ಷಿಸಲು ಲಾಂಕಿಕದಿ ಧರ್ಮವ
 ತಕ್ಕ ಶರಚಾಪವ ಪಿಡಿದು ಚರಿಸುವೆನು ತಾನೆಂದ || ೩೬ ||

ಘಾತಿಸುವೆನನ್ನಾಯ ನಿರತರ
 ನೋತು ಕಾವೆನು ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳರ
 ಮಾತ ಕೇಳಾ ದುಹಿತ್ಯ ಸೊಸೆ ನಿಜ ಭಗಿನಿ ಭ್ರಾತೃವಿನ ||
 ದೈತಿಯೆಂಬರ ರಮಿಸುತಿಪ್ಪಾ
 ಪಾತಕಿಯ ತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಹ
 ಘಾತಿಸುವುದೇ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದ ರಕ್ಷೆ ಕೇಳೆಂದ || ೩೭ ||

ತಮ್ಮನರ್ಥಾಂಗಿಯನು ಬಲುಪಿಂ
 ಧರ್ಮವೇ ಭೋಗಿಸಿದೆಲಾ ನೀ
 ನೆಮ್ಮದವಗುಣವಲ್ಲದದರಿಂ ಕೂಂದೆ ನಿನ್ನವನು ||
 ವರ್ಮವರಿಯದೆ ಕಪಿಯೆನಿಸಿ ನೀ
 ಸುಮ್ಮ ತಾವಿರಬಾರದೀ ಜಗ
 ಧರ್ಮಪಾಲಕರಾಗಿಯದುಗುಣ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದೆನೆಂದ || ೩೮ ||

ಅರಿಯದೇ ಕಪಿವೃತ್ತಿಯಿಂದನೆ
 ದುರುವಿಷಯದಲಿ ಬಿಡ್ವ ನಿನ್ನುವ
 ಓರಿದು ನಾ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದನೇತಕ್ಕಿದಕೆ ಸಂಶಯವೆ ||
 ಅವನುಳ್ಳ ಮಹಾತ್ಮರಾದವ
 ರುರುನಿ ಬುನು ಪಾವನವ ಮಾಳ್ವರು
 ಸರುನಥಾ ನಾ ತಪ್ಪೆ ನೀನದನಾಡಬೇಡೆಂದ || ೩೯ ||

ಎಂದಡದ ಕೇಳುತ್ತ ರಾಮ ಮು
 ಕುಂದನೆಂಬುದನರಿದು ಭಯದಲಿ
 ನೊಂದು ಬೇಗದಿ ಭಯದಿ ಸುಡಿದನು ಬಾಲಿ ರಾಘವಗೆ ||
 ಇಂನಿರಾಪತಿ ರಾಮ ರಾಮನ
 ನಂದರೂಪ ಜಗತ್ಪತಿಯೆ ನಾ
 ನೆಂದೆನರಿಯದೆ ವಚನದೋಷವ ನೋಡಬೇಡೆಂದ || ೪೦ ||

ದೇವ ನೀ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂ ಬಂ
 ದೀ ನಿಶೇಷವ ರೂಪ ತೋರಿದ
 ಡಾನ ಧನ್ಯನೊ ತಾನು ತನುವನು ನಿನ್ನಿದಿರು ಬಿಡಲು ||
 ನೋವುದೆಲ್ಲಯದೆನಗೆ ಯೋಗ ಮ
 ನೋ ವಿಮೂರನೆ ಮುಂದಿರಲು ಭಾ
 ಪಾವ ಕರುಣೆಯೊ ರಾಮ ಭಕುತರೊಳೆಂದನಾ ಬಾಲಿ || ೪೧ ||

ಮರಣ ಕಾಲದಲಾನಲೊಬ್ಬನ
 ನಿರುಪಮದ ನಾಮಾಕ್ಷರದ್ವಯ
 ದೊರಕಿದೊಡೆ ಪರನಶದಲಾದರು ಮುಕ್ತಿವಡೆವರೆನೆ ||
 ಅರೆರೆ ತನಗುತ್ತಾಂತ್ರಿ ಸಮಯದಿ
 ಪರಮ ಮಂಗಳ ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯ
 ದರುಶನವೆಂತಿರಲಹಹ ನಮಃ ಶಿವಾಯೆಂದ || ೪೨ ||

ತಪ್ಪಲಿವುದೆ ಮರಣ ತೋರ್ಕೆಯು
 ಲಿಪ್ಪವಗೆ ವಿಷವನ್ನಿ ಬಿಡುಗವು
 ಸಿಪ್ಪಸರ ಜರೆ ಜಾರು ಜೋಹುವ್ಯಾಧಿ ಮುಖದಿಂದ ||
 ಕುಪ್ಪರಿಸುತರಲಾಗಿ ಧಿಟವಿಂ
 ಬಿಪ್ಪದೇ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಿಂತೆಯೆ
 ಸಲ್ಪ ಸುಕೃತನೆ ತನಗೆ ರಾಘವನಿರಲಿವುದಿದು || ೪೩ ||

ದೇವ ನೀನೆಯನಾದಿ ಪೂರುಷ
 ದೇವಿ ಸೀತೆಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜನಿಸಿದೆ
 ರಾವಣನ ಸಂಹರಿಸಲಜ ನಿನ್ನವನು ಬೇಡಿದಜೆ ||
 ಹೈವಗತಿಯಲಿ ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯು
 ನೀವಡ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿ ತಾನಳಿ
 ವೀ ವಿನೋದನ ನೋಡು ತಾನ್ಮೈದುವೆನು ನಿಜವದನ || ೪೪ ||

ನನ್ನ ಸಮಬಲವಂತನೆಂಗದ
 ನಿನ್ನ ಭೃತ್ಯನೆನುತ್ತು ಪಾಲಿಸು
 ಬನ್ನ ಬಡಿಸುವ ಬಾಣವನು ತೆಗೆ ವಕ್ಷ ಕೀಲಿತದ ||
 ನಿನ್ನಮೃತ ಹಸ್ತದಲಿ ಮುಟ್ಟಿನೆ
 ಸನ್ನತಪ್ಪಿಯ ಬಾಣವನು ಕಿ
 ತುನ್ನತೋನ್ನತ ಮಹಿಮ ಕರವಿರಿಸಿದನೆದೆಯ ಮೇಲೆ || ೪೫ ||

ಮುಟ್ಟಿ ಕರದಲಿ ರಾಮ ಬಾಲಿಯು
 ಬಿಟ್ಟನಾ ಕಪಿರೋಹವನು ನೆರೆ
 ತೊಟ್ಟನುನ್ನತ ದೇವ ಪತಿಯಹ ದಿವ್ಯರೋಹವನು ||
 ಯೆಷ್ಟು ಸುಕೃತಿಯೊ ಬಾಲಿ ರಾಘವ
 ತೊಟ್ಟ ಶರಣತಿಯಿಂದ ರಾಮನು
 ಮುಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ತನುವನಳಿವುದಿದಾಗೆ ದೊರಕುವದೆ || ೪೬ ||

ಸತ್ಯ ನಿಧಿ ರಘುನಾಥನಮೃತದ
ಹೃದಯ ಬಾಲಿಯನು ಸೋಂಕಲು
ಮುಕ್ತಿಯಾಯಿತು ಸದ್ಯದಲಿ ಕಸಿದೇಹನಾಕ್ಷಣಕೆ ||
ಮತ್ತದಾರಿಗು ಪಡೆಯಬಾರದ
ನಿತ್ಯನಾದಾ ಪರಮಹಂಸರಿ
ಗತ್ಯಧಿಕ ದುರ್ಲಭವನ್ನಿದಿನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ || ೪೭ ||

ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮೂನ
ತೊಂದು ಪದಸಂಖ್ಯೆಗಳು ರವಿಗಳ
ವೃಂದದೊಳು ವೇದಗಳು ಕೂಡಿದ ಲೆಕ್ಕಹೊಂದುಳಯೆ ||
ಎಮನಗಲನ ಹೃದಯಕಮಲದ
ಮಂದಿರದಿ ಬೆಳಗುವ ಚಿದಾತ್ಮಾ
ಸಂದಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಜಯ ಶರಣು || ೪೮ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೧ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೩೯೦ ಕ್ಕೆ

ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಸಂಧಿ

ತಾಲಿಗೆ ಹಿತೋಪದೇಶ, ಸುಗ್ರೀವನ ಕೃತ್ಯಾಭಿಷೇಕ

ಸೂಚನೆ ॥ ತಿಳುಹಿ ತಾಯಿ ರಾಮಚಂದ್ರನು
ಬಳಿಕ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಪಟ್ಟವ
ಸಲಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಮೊಸ್ಸಿದನಾ ಪ್ರವರ್ಷಣದಿ ॥

ಪದ ॥ ಅಪ್ರಮೇಯನೆ ಅದ್ವಿತೀಯನೆ
ಸುಪ್ರಕಾಶ ಚಿದಾತ್ಮರೂಪನೆ
ನಿಷ್ಪಪಂಚ ನಿರಾವಲಂಬನತರ್ಕ ಗೋಚರನೆ ॥
ಸುಪ್ರಸನ್ನಾಂಬುರುಹ ನಿಧಿ ಸಿರಿ
ವಸ್ತ್ರಲಾಂಛನದಿಂದಲೊಪ್ಪುವ
ಕಲ್ಪತರುವೆನಿಸಿದ ರಾಮನೆ ಬಿಡದೆ ಸಲಹೆಮ್ಮ ॥ ೧ ॥

ಬಾಲೆ ಕೇಳಾ ರಾಮ ಶರದಲಿ
ಬಾಲಿಯಳಿದುದ ಕಂಡು ಕಸಿಗಳು
ಘೋಳಿಡುತ್ತೋಡಿದವು ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಗೆ ಮಹಾಭಯದಿ ॥
ಹೇಳಿದರು ನೊರೆಯಿಡುತ ತಾಲಿಗೆ
ಕಾಳಗದಿ ಕಪಿಯಳಿದನಲ್ಲಿಂ
ಮೇಲೆಯಂಗದನಂಗರಕ್ಷೆಯ ಯೋಚಿಸೀಕ್ಷಣವೆ ॥ ೨ ॥

೧೫೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಸಾಕುಬಾಗಿಲ ಕದವನಿಕ್ಕಿಸು
 ಲೋಕೆಯುಂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕರೆದಾ
 ಲೋಕಿಸೀಗಳೆ ಪುರದ ರಕ್ಷೆಗೆ ಸುತ್ತ ವಾನರರ ||
 ಅಕೆವಾಳರನ್ನಿ^೧ ಸುವನ್ಯರು
 ಸೋಕದಂತಂಗದನ ಮೇಲಭಿ
 ಪೇಕವಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟವು ಯೆಂದರಾ ಚರರು || ೩ ||

ಅದನು ಕೇಳುತ ಶೋಕಮೂರ್ಛೆಯ
 ಉದರ ತಳತಾಡಣದಿ ಧೊಪ್ಪನೆ
 ಬಿದುರಿ ಬಿದ್ದಳು ಕೆಟ್ಟಿ ನೆನುತವೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯಲಿ ||
 ಸವಿದುಕೊಂಡಳು ತಲೆಯನೇ ಕಂ
 ಗದನ ಮಾತೀ ರಾಜ್ಯ ಧನ ಸಂ
 ಪದವದೇತಕೆ ಪತಿಯೊಡನೆ ಸಹಗಮನ ತನಗೆನುತ || ೪ ||

ಎಂದೊರಲುತವೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯ
 ಲಿಂದುಮುಖಿ ಬೇಗದಲಿ ಬಾಲಿಯ
 ಕೊಂದಡೆಗೆ ಬಂದೀಕ್ಷಿಸಿದಳಾ ಪತಿಯ ಕಳೆವರವ ||
 ಬೆಂದವೋಲಳಲುತ್ತ ರಕುತದಿ
 ಮಿಂದವೋಲಿಹ ಶವನ ಕಾಣುತ
 ಹೊಂದಿದ್ದೈ ಹಾ ನಾಥ ಯೆನುತೆಡೆಗೆಡೆದಳಂಘ್ರಿಯಲಿ || ೫ ||

ತೋರಿ ಕರುಣ ವಿಲಾಸಿಸುತ್ತಾ
 ನಾರಿ ನುಡಿದಳು ರಾಮ ತನ್ನನು
 ಕೂರಲಗಿನಲಿ ಕೊಲ್ಲು ಬಾಲಿಯ^೨ ಕೊಂದ^೩ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ||
 ಸಾರುವೆನು ಪತಿಲೋಕಕೆನ್ನನು
 ಹಾರುತಿಹೆನೆನ್ನಾಳ್ ನಾಥೆಗೆ
 ಸೇರದಾ ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ಸುಖ ಲವಲೇಶವಾನುಳಿಯೆ || ೬ ||

1ಲಿ (ಖ) 2 ನೊಂದ (ಕ)

ಹೆಂಡತಿಯನಗಲ್ಲಿದ್ದ ದುಃಖವ
ಕಂಡುಬಲ್ಲೆಲೆ ರಾಮ ತನ್ನನು
ಬಿಂಡುದರಿದ್ರೈದಿಸಿದೆಯಾದಡೆ ಬಾಲಿಯೊಡನೆನ್ನೆ ||
ಪಂಡಿತನೆ ಕ್ಷತ್ರೀಸುದಾನದ
ಖಂಡಫಲ ನಿನಗುಂಟು ರಾಜ್ಯದ
ಮಂಡಲವ ಸುಖದಿಂದ ಕೊಡು ಸುಗ್ರೀವಗೊಲವಿನಲಿ || ೭ ||

ಎಂದಳಾ ಸುಗ್ರೀವಗಟಾ
ಕೊಂದೆ ಬಾಲಿಯನಿನ್ನು ರಾಘವ
ನಿಂದ ಸಹ ಸುಖ ರಾಜ್ಯವಾಳು ಸಪತ್ನಿ ಸಹಿತದಲಿ ||
ಎಂದು ಹಳವಿಸೆ ತಾರೆ ಕಡು ಕೃಪೆ
ಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಮಹಾಮನಸ್ಸಿ ಮು
ಕುಂದ ದಯದಿಂದ ಸಂತವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ರಘೂತ್ತಂಸ || ೮ ||

ತತ್ಸವಿಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವ
ನಿತ್ತು ಕಳುಹಲು ರಾಮನೆಂದನು
ವೃಥಾದಲ್ಲೇ ಕಳುವೆ ಶೋಕದ ವಿಷಯಕದರೊಳಗೆ ||
ಸತ್ತನಾರೈ ಪತಿಯ ದೇಹದ
ಭಿತ್ತರದ ಪತಿ ಜೀವನೋ ಹೇ
ಳಿತ್ತರನನುಳಿದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಲೆ ತಾರೆ ಕೇಳೆಂದೆ || ೯ ||

ದೇಹವೇ ಪತಿಯಾದಡಿದೆಲಾ
ಕಾಹುರದ ಜಡ ಪಂಚ ಭೌತಿಕ
ಸೋಹೆಯಿಂ ತ್ವಜ್ಞಾಂಸ ಯುಲುನೆರೆ ತೊಗಲು ರಕುತ ಸಹ ||
ಬೇಹ ಕಾಲಾಧೀನ ಕರ್ಮದ
ಸಾಹಚರ್ಯದಲುದಿಸುತಳವುದು
ನೀ ಹಳವಿಸುವುದೇಕೆ ಮುಂದಿರೆ ಕಾಣುತಕಟೆಂದೆ || ೧೦ ||

ಅಲ್ಲವಡೆ ಜೀವಾತ್ಮನೋ ನಿಜ
 ವಲ್ಲಭನುಸಂತಾದಡಾತಂ
 ನಿಲ್ಲ ಕೂಸಿ ನಿರಾಮಯನು ತಾನೊಂದು ಕಾಲದಲು ||
 ಬಲಿ ನಾಸವ ಜನಿಸಲಳಿಯನು
 ನಿಲ್ಲ ನವೆಯನು ಪುರುಷ ನಾರಿಯು
 ಅಲ್ಲ ಮೀಣು ಸಪುಂಸಕನು ತಾನಲ್ಲ ಕೇಳೆಂದ || ೧೧ ||

ಸರ್ವಗತಸವ್ಯಕ್ತನವ್ಯಯ
 ನಿರ್ವಿಶೇಷನು ಗಗನದಂದದಿ
 ಖರ್ವಿಸಿದ ನಿಸುಮವಲಲಾಹಕ ಸಮಲಸದ್ವಯನು ||
 ನಿರ್ವಹಿಸಲಕ್ರಿಯನು ನಿತ್ಯನು
 ಶರ್ವ ಶಾಂತಜ್ಞಾನ ಸುಖರಸ
 ಪರ್ವತೋಪಮನುತಲ ಶುದ್ಧನು ಬದ್ಧ ಸುಖಮಯನು || ೧೨ ||

ನಾರಿ ನೀನೆಂತಳುವೆಯವಗೆನೆ
 ತಾರಿ ಸುಡಿದಳು ರಾಮ ದೇಹ ವಿ
 ಹಾರಿಸಲು ಕಾಣ್ವೋಪಮಲವಾ ಜೀವನೆಂಬವನು ||
 ತೋರ ನಿತ್ಯ ಚಿದಾತ್ಮನಾದಡ
 ದಾರಿಗೇ ಸುಖದುಃಖ ಬಂಧ ವಿ
 ಕಾರ ಮೊದಲಾಗೆಲ್ಲ ತನಗಿದ ತಿಳುಹು ತಿಳಿವಂತೆ || ೧೩ ||

ಯನ್ನವರ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಯ
 ಲೆನ್ನಲೆಂಬಭಿಮಾನಹಂಕೃತಿ
 ತನ್ನವರಲಿವ್ವ ವರನಾ ಜೀವಾತ್ಮವೆಂಬವನ ||
 ಬನ್ನ ಬಡಿಸುವಲಜ್ಞತೆಯಲೇ
 ಗನ್ನ ಮಿಥ್ಯಾಹದದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ನಿಣ್ಣ¹ಯಿ¹ದಿ¹ ಪರಿಕಿಸದೆ ಹೋಗದು ಯೆಂದನಾ ರಾಮ || ೧೪ ||

ವಿಷಯವನು ನೆನೆವನಗೆ ಕನಸಿನ
 ವಿಷಯವೇ ರೂಪಾಗಿ ಕಾಂಬಂ
 ತಸಮನಾಗಿಹನಾದಿ ವಿದ್ಯಾ ವಾಸನಾತ್ಮಕದ ||
 ವ್ಯಸನ ಬಂಧನಲಾತ್ಮ ತಾನೀ
 ಪುಸಿಯೆನಿಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆನಿಸ ನೆರೆ
 ಮುಸುಕಿ ರಾಗ ದ್ವೇಷ ಸಂಕುಲದೊಳಗೆ ತೊಳಲುತ್ತಿಹ || ೧೫ ||

ಮನವೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ
 ಮನವೆ ಕರ್ಮಾಧೀನವೆಂಬುದು
 ಮನವೆ ಜೀವನ ರೂಪವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೂಪಿಲ್ಲ ||
 ಚಿಂತಮಯನು ತಾ ಮನದ ವಾಸನೆ
 ಯೆನಿಸ ವಿಷಯವನ್ನೈದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ಹೊಸಲೊಳ್ವದ್ದನೊಯೆಂಬ ಪರಿಯಲಿ ಕಾಣಿಸುವನೆಂದ || ೧೬ ||

ಮನದ ಕಂಬಂಧಾದಿ ವಿಷಯಗ
 ಳನುಪಮಗೆ ಹೊರದಡೆಯು ಸಾಕ್ಷಿಯು
 ದೆಸಿಪ ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿ ತಜ್ಜೀವನವೊಲಿಸಿಹನು ||
 ಎನಿಪುದಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವೆಂತೆನೆ
 ವಿನುತ ಶುದ್ಧ ಸ್ವಟಿಕ ತತ್ತ
 ಜ್ವನಿತ ಬಣ್ಣವ ಹೊದ್ದ ರಕ್ತಾದಿಯಲಿ ತೋರ್ಪಂತೆ || ೧೭ ||

ಬುದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದಿದ್ರಿಯಂಗಳ
 ಹೊದ್ದಿ ತತ್ಸಾನೋಪ್ಯಗುಣವಾ
 ಗಿದ್ದಡವರ ವಿಕಾರ ಭಾವವು ಬಲಿವುದಾತ್ಮಂಗೆ ||
 ಶುದ್ಧನೆಂಬುದ ಮರೆದು ವಿಷಯದ
 ಬದ್ಧದಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು ಸಲೆ ಕ
 ದುರ್ದವ್ಯಯದಲೋರಂತೆ ತೊಳಲುತ್ತಿಹನು ಕೇಳೆಂದ || ೧೮ ||

ನೊದಲು ಸಂಕಲ್ಪದಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗ
 ಳೊದಗದೀ ಮನವಾಯಿತಲ್ಲಿಂ
 ದದರ ಮೇಲಾನೇಕ ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣದಿಂದ ||
 ಸದಮಲಾಧನು ಮಧ್ಯವೇನೆಂ
 ಬುದರ ದೆಸೆಯಿಂ ಶುಕ್ಲಲೋಹಿತ
 ಕದಕು ಕೃಷ್ಣವೆನಿಸ್ತು ಸತ್ಸರಜಸ್ತಮಗಳಿಂದ || ೧೯ ||

ಈ ಪರಿಯ ಕರ್ಮಗಳ ಗುಣವಿಡಿ
 ದಾ ಪರಿಯಲೆನೆ ನಡೆದು ವಿಷಯದ
 ತೋಪಿನಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು ತಾನೇ ವಾಸನಾಯುತದ ||
 ಲೋಪ ನಾನಾ ಸಾಧ್ಯ ವಿದ್ಯಾ
 ರೂಪ ತಾನಿರ್ದಭಿನಿವೇಶದಿ
 ಭಾಪು ಮರುಳುದಿಸುವನು ವಾಸನೆವಿಡಿದು ಕೇಳೆಂದ || ೨೦ ||

ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾಲದಿ ಮರಳೆ ಪೂರ್ವದಿ
 ತೊಟ್ಟ ವಾಸನೆ ವಿಡಿದು ಮರಮರ
 ಳೆಷ್ಟು ಕಲ್ಪವು ಸಂದಡೂ ಜನಿಸುತ್ತಲಿಹನಾತ್ಮ ||
 ಮುಟ್ಟ ಕೆಳಮೇಲ್ವಿದುತಿಷ್ಟಾ
 ಕಟ್ಟಲೆಯ ಘಟ ಸೂತ್ರದಂದದ
 ಲೊಟ್ಟವಿಸದೀ ಜನನ ಮರಣವು ಕೋಟಿ ಕಲ್ಪದಲಿ || ೨೧ ||

ಎತ್ತಲಾನೂ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮದ
 ಸತ್ಸವೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಡವರಿಂ
 ಗುತ್ತಮದ ತತ್ಸಂಗವಹದಾ ಸಾಧುವೆಂಬವರು ||
 ನಿತ್ಯವೂ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ಸು
 ಚಿತ್ತರಾಗಿಹರವರ ಸೇವಾ
 ಸಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರಲೆನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವಹುದೆಂದ || ೨೨ ||

ಮೂರ್ಛಭವು ಮತ್ಸ್ಯಭಿಯ ಕೇಳವು
 ದೆಲ್ಲನಕ್ಕಲೆ ತಾರೆಯದರಿಂ
 ದಿಲ್ಲದೇ ನಾಯಾಸಮದ್ರೂಪನನು ನೆರೆ ತಿಳಿವ ||
 ಸಲ್ಲಲಿತದಜ್ಞಾನ ಸೇರುವ
 ದೆಲ್ಲ ಗುರುವಿನ ಕರುಣದಿಂದಲೆ
 ಭುಲ್ಲನಿಸುವುದು ವಾಕ್ಯದರ್ಥ ಜ್ಞಾನವಾಕ್ಯಣಕೆ || ೨೩ ||

ದೇಹವಿಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ವಾಯು ಸ
 ಮೂಹವಂತಃಕರಣದಿಂದಲು
 ಬಾಹಿಯಾತುಮನೆಂದು ಕಂಡಾ ತದಭಿಮಾನದಲಿ ||
 ಮೋಹವಡೆಯದೆ ಬಳಿಕ ತಿಳಿವನು
 ಸೋಹಮೆಂದು ನಿರಾವಲಂಬ ನಿ
 ರೀಹ ಸತ್ಯಸ್ವಾನುಭವ ನಿರ್ದ್ವಂದ್ವ ನಿಜಪದವ || ೨೪ ||

ನಿತ್ಯನದ್ವಯ ಶಾಂತನಿರ್ಮಲ
 ಸತ್ಯವೇಕನಮಾಯನಕ್ರಿಯ
 ಪ್ರತ್ಯಯಾದಿ ವಿಲಕ್ಷ ನಿಷ್ಕಳ ನಿರಜ ನಿರವಂದ್ಯ ||
 ಸುತ್ತ ಗಗನ ಶರೀರ ಚಿನ್ಮಯ
 ವೃತ್ತಿ ದೂರನಖಂಡ ಶಾಶ್ವತ
 ವಸ್ತು ತಾನೆಂದರಿದು ಸದ್ಯನ್ಮುಕ್ತನಹನೆಂದ || ೨೫ ||

ನಾನು ನಿನಗಿಂದಿದುವೆ ಸತ್ಯ
 ಜ್ಞಾನವಿದನನವರತಲನು ಸಂ
 ಧಾನಗುಂದದೆ ತಿಳಿಯೆ ಕಳಿವರು ಸಕಲ ದುಃಖನನು ||
 ಏನುನಾಯಸವಿಲ್ಲದೆನ್ನ
 ಧ್ಯಾನ ಕೀರ್ತನ ಸೇವೆ ಕೊಡುವ
 ತಾನೆ ಶೋಕವಿನಾಶ ಪರಮಾನಂದ ನಿಜಪದವ || ೨೬ ||

ತಾರೆ ನಾ ನಿಸಗೊಂದುದೊಳ್
 ನಾರಾಯಣ ತಿಳಿ ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯ
 ಭೀಷ್ಮನುಲಿಸುವ ಮುಟ್ಟಿದ ದುಃಖ ಸಂಜನಿತ ||
 ಕೋರಕರ್ತವ ಬಂಧ ಬಿಡುವದು
 ನಾಸೆಲ್ಲವ ಕೇಣ ಭಕ್ತಿಯು
 ಮೂರನರವೆ ನಿಜವ ಪಡೆವುದಕೆಂದನಾ ರಾಮ || ೨೭ ||

ಅಸೃಭಾವವನುಳಿದು ಭಾವಿಸು
 ತನ್ನ ನಿಜರೂಪವನೆ ಯನುದಿನ
 ನೆನ್ನೆತಿರು ಬಿಡದೆನ್ನ ನಾಮವನಾವ ಕಾಲದಲು ||
 ಮುನ್ನಿನಾ ಜನ್ಮದಲಿ ಮಾಡಿಕೆ
 ನೆನ್ನ ಭಕುತಿಯ ನೀನದರಿನಿಂ
 ನನ್ನ ರೂಪವ ತೋರಿದನು ನೀ ಮುಕುತವಡೆಯಲಿಕೆ || ೨೮ ||

ಅನವರತ ಮದ್ರೂಪವಿದನೇ
 ನೆನೆಪುತಾನೆಂದೀ ವಿವೇಕವ
 ಮನದಿ ಯೋಚಿಸುತಿರುತ ದೇಹಾರಬ್ಧ ವಿದ್ವನ್ನ ||
 ವನಧಿಯೊಳಗಣ ಕೊಂಡಿನಂತಿಂ
 ವನವದಿಲು ಸುಖದುಃಖವಳಿದಾ
 ವನವಕನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸೆ ಲೇಪನಿನಿಗಿಲ್ಲ || ೨೯ ||

ಗಿರಿಗೆ ಕೇಳಿಪರಿಯ ರಾಮನ
 ಸಿರುಸಮೋಕ್ತಿಯ ಕೇಳಿದಾಗಳೆ
 ಕರಗಿದುದು ಮನವಿಕ್ರಮದಿ ದೇಹಾಭಿಧಾನದಲಿ ||
 ಮೊರದ ಬೋಕವ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಾ
 ವರವಲಾ ರಘುನಾಥನಂಗೆ
 ತಿರವ ಭಕುತಿಯಲೆರಗುತ್ತಿದ್ದಳು ತಾರೆ ಸುಖಪೂರೆ || ೩೦ ||

ಆತುಮಾನುಭವಪ್ರಮಾಣ
ಖ್ಯಾತ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಲಿ ಜಯ ಬಂ
ಧಾತಿರೇಕವ ಬಿಟ್ಟು ಕಲ್ಮಷವಳಿದು ನಿಮಿಷದಲಿ ||
ವಾತನಿಲ್ಲದ ಮನೆಯೊಳಿಪ್ಪಾ
ಜ್ಯೋತಿಯಿಂದದ ಜೀವ ಮುಕ್ತಿಯು
ನಾತುಮ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಸಂಗದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆದಿದಳು || ೩೧ ||

ಅಚ್ಚರಿಯೆ ಮರೆದೊಮ್ಮೆ ರಾಮನ
ಸಚ್ಚರಿತ ತನ್ನ ಮವನು ನರ
ರುಚ್ಚರಿಸೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕುತಿಯನು ||
ವಚ್ಚ¹ಲೈ¹ದುವರೆನಲು ಸಾಕ್ಷಾ
ದ್ಯಚ್ಚುತ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಮುಂದಿ
ಟ್ಟಿಚ್ಚರಿಸಲದ ತಾರೆಗಾಗದೆ ಜೀವ ಮುಕ್ತಿಯದು || ೩೨ ||

ಕೇಳುತವೆ ಸುಗ್ರೀವನಾ ಶ್ರೀ
ಲೋಲ ವಕ್ತ್ರೋಂಗಳಿತದಮೃತವ
ಸಾಲೆ ಕರ್ಣದಿ ಕುಡಿದು ಕಡಿದಜ ತಾನ ಬಂಧನವ ||
ಶೀಲಿಸುತ ಚಂಚಲವನಳಿದಿರೆ
ಮೇಲೆ ನುಡಿದನು ರಾಮನಾಶ್ರಿತ
ಪಾಲಕನು ತಾನಾಗಿ ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಕರುಣದಲಿ || ೩೩ ||

ಆತನನು ತತ್ಪುತ್ರ ಸಹಿತ ಕು
ಲೋಚಿತಕ್ರಮವೇನು ತಪ್ಪದೆ
ನೀತಿಯಿಂ ಸಂಸ್ಕರಿಸು ಬೇಗೆನ್ನಾಜೆ ಯಿಂದೆನಲು ||
ಆ ತಥೇತಿಯೆನುತ್ತ ಬಲ ವಿ
ಖ್ಯಾತ ವಾನರರಿಂದ ಸಹಿತವೆ
ಯೋತ ಪುಷ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಬಾಲಿಯ ಶವವನಿರಿಸಿದರು || ೩೪ ||

1 ತೈ (ಖ)

ಭೇರಿ ದುಂದುಭಿ ಘೋಷ ರಾಜುಪ
 ಚಾರ ಮುಖ್ಯದಿ ವಿಪ್ರ ಮಂತ್ರಿ ಕು
 ಮಾರನಗಂಡ ತಾರೆ ವಾನರ ಮುಖ್ಯ ಯೂಥಪರು ||
 ಪೌರಜನವೆಲ್ಲವರು ವನ ಕೈ
 ದಾರುಷೇಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಲಿ
 ಸೇರಿಸಿದರಾ ಬಾಲಿಯೂರ್ಧ್ವಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ || ೩೫ ||

ಮಿಂದು ಪರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ
 ಬಂದು ರಾಮನ ಹೊರಗೆ ಚರಣ
 ದ್ವಂದ್ವದಲಿ ಮಯ್ಯಿಕ್ತ ಪೂರ್ಣಮನೋನುರಾಗದಲಿ ||
 ಎಂದನೆಲೆ ರಘುನಾಥ ರಾಜ್ಯವ
 ನಿಂದು ಕಪಿಗಳಿಗೊಡೆಯನಾಗಿ ಪು
 ರಂದಯೋಪಮ ಸಂಪದವ ನೀನಾಳಬೇಕೆಂದ || ೩೬ ||

ದಾಸ ನಾ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಗೆಲೆ ಜಗ
 ಧೀಶ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂತೆ ಸೇವೆಯ
 ನಾ ಸದಾ ಮಾಡುತ್ತ ಬದುಕುವೆನೆನಲು ನಸುನಗುತ ||
 ಲಿಪನಾಡಿದೆ ನೀನು ನಾನೇ
 ದೇಶವರಿಯಲು ಸಂಶಯವೆ ಮ
 ದ್ಭಾಷಿತನ ನೀ ಧೀರ ದೇಳೆನ್ನಾಜ್ಞೆಯಿಂದೆಂದ || ೩೭ ||

ಪಟ್ಟಣದಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕದ
 ಕಟ್ಟಳೆಯ ನೀ ಧರಿಸು ನಗರವ
 ನಿಟ್ಟಿಸೆನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರುಷವ ತಂದೆಯಾಜ್ಞೆಯಲಿ ||
 ಮುಟ್ಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಿನಗೆ ಪಟ್ಟವ
 ಕಟ್ಟಿ ಖರಲೀಕ್ಷಣವೆ ಹೋಗಾ
 ಕೊಟ್ಟು ಬಾರಂಗದಗೆ ಯುವರಾಜ್ಯಾಧಿಪತ್ಯವನು || ೩೮ ||

ನಾನು ಹತ್ತಿರೆ ಶಿಖರ ಪರ್ವತ
ಸಾನುವಿನಲಿಹೆ ತಮ್ಮ ಸಹಿತವೆ
ನೊನ ವರ್ಷೋತ್ಕಾಲವಿದು ಕಳಿವನ್ನ ಯತ್ನವನು ||
ನೀನು ಮರೆಯದಿರನ್ನು ಕೆಲದಿನ
ಸೋನೆಗಳಿವನ್ನಿರು ಪುರದಿ ಮ
ನ್ಮಾನಿನೀ ಸೀತೆಯನರಸಬೇಕೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೩೯ ||

ಎನಲು ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಲಿ ವಂದಿಸಿ
ದನು ರಘೂತ್ತಮನಂಘ್ರಿಯುಗದಲಿ
ತನಗೆ ಬೇರೇನೂ ಸ್ವತಂತ್ರವೆ ನಿನ್ನ ನೇಮದಲಿ ||
ಅನುಕರಿಸುವೇನೆನುತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನನು ಕರೆದು ಕೊಂಡೊದಿದನು ಸಂ
ಜನಿತ ರಾಮಾನುಗ್ರಹದ ಸಿದ್ಧಿಯಲಿ ಸುಗ್ರೀವ

|| ೪೦ ||

ಬಂದನಾ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನಿಂದ ಸಹ ನಿಜಪುರಕೆ ಪೂಜೆಗ
ಳಿಂದ ಸೌಮಿತ್ರನನು ಮನ್ನಿಸಿ ರಾಮನೆಂದಂತೆ ||
ನಿಂದನರಸಾಗಿದ್ದೊಲಿದು ಕಿ
ಸ್ಕಿಂಧಿಯಲಿಯಂಗದ ಸಹಿತ ಸುಖ
ದಿಂದಲಾ ಶ್ರೀರಾಮನೊಲಿದಂಗಾವುದರಿಬಂದ

|| ೪೧ ||

ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರಾಘವನ ಹೊರಗಾಗಿ ಬಂದಾ
ಯೋಗಿ ವಂದ್ಯಗೆ ನಮಿಸಿಯೊಡನಿರಲಖಿಳ ತೇಜದಲಿ ||
ಮೇಗೆ ಹತ್ತಿ ಪ್ರವರ್ಷಣಾಖ್ಯ ಮ
ಹಾ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರದಲಿ ವಿಸ್ತರ
ವಾಗಿರಲು ವಾಸವನು ಮಾಡಿದನನುಜ ಸಹವಾಗಿ

|| ೪೨ ||

ಆವರೋಳೊಂದಚ್ಚು ರಿಯ ಗುಹೆಯಿರೆ
 ಸದಮಲಸ್ವಾಟಿಕದ ತೇಜದ
 ಹೊವರಿಸಿಂ ಪಾತಾಳಸಾದಿಯ ಬಾಧೆಗದು ಹೊಗದ ||
 ಇದಿರು ವನಫಲಮೂಲದಿಂ ಸಂ
 ಪದವೆನಿಸಿ ವಾಸವನು ಮಾಡಲು
 ಮುದವದಃಗಿರಲನುಜ ಸಹಿತಲ್ಲಿದ್ದನಾ ರಾಮ || ೪೩ ||

ದಿವ್ಯ ಫಲ ಮೂಲಾದಿ ಶೋಭಿತ
 ದಿವ್ಯ ಪುಷ್ಪಾನೋದದಿಂ ವರ
 ದಿವ್ಯ ಜಲದಿಂ ಮೌಕ್ತಿಕೋಪಳ ಪಲ್ಲಲಂಗಳಲಿ ||
 ದಿವ್ಯ ವಣದ ಪಕ್ಷಿಮೃಗದಿಂ
 ಸೇವ್ಯಮಾನಾಯತದ ಗಿರಿಯಲಿ
 ದಿವ್ಯ ಮೂರುತಿ ಸುಖದಲಿದ್ದನು ತಮ್ಮ ಸಹವಾಗಿ || ೪೪ ||

ದಶನ ಪರಿಮಿತ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ
 ವಿಸರ ವೇದದಿ ರುದ್ರರಿಟ್ಟಂ
 ತಸುರಹರ ರಾಘವ ಚರಿತ್ರೆ ಕಥಾಮೃತಾಂತರದಿ ||
 ಸಸಿಯಿದನು ಕೇಳಿದಡೆ ಹೇಳಿದ
 ಡೊಸೆದು ತನ್ನವರೆಂದು ನೆರೆ ರ
 ಪ್ರಸುವ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೫ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೨ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೩೫ ಕ್ಕೆ
 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಮೂವತ್ತೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ರಾಮಪೂಜಾ ಕ್ರಮದ ವಿನರಣೆ

ಸೂಚನೆ ॥ ಹೇಳಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ಲೋಲ ರಾಮನು ತನ್ನ ಭಕುತಿಗೆ
ಮೂಲವಾದುತ್ತಮದ ಪೂಜಾಕ್ರಮವ ¹ಕರುಣದಲಿ ॥

ಪದ ॥ ಮಣಿ ಮಕುಟ ಮಣಿ ನೊಸಲ ತಿಲಕದ
ಲಣಕಿಸುವ ವರದೀಪ್ತಿ ದಂತದ
ಯೆಣಕೆಗೊಳ್ಳದೆ ಕುಂಡಲದ್ವಯ ಮಣಿಯ ಕಾಂತಿಗಳ ॥
ಮಣಿಗಣದಿ ಗಂಜಿಸುವ ಹಾರದ
ಭಣಿತೆಯಿಂ ರಾಜಿಸುವ ಕಟಿತಟ
ದೆಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ರಾಮಪದವನು ನಿನೆನೆ ಮನದೊಳಗೆ ॥ ೧ ॥

ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಘವೇಶ್ವರ
ನಿರನ ಮಾಡಿದನಾ ಪ್ರವರ್ಷಣ
ಗಿರಿಯ ಮಹಿಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾಕಾಲಗಳಿಯಲಿಕೆ ॥
[ಗಿರಿಯ ಮಣಿಮಯ ಗುಹೆಯಲಿರುತಾ
ಪರುವತದಮೇಲ್ಬೆಳೆದ ಪಣ್ಣಲ
ವರರುಚಿರವಹ ಕಂದಮೂಲಂಗಳನು ಸೇವಿಸುತ ॥ ೨ ॥]

[ಭ್ರಾತೃ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಗಿರಿಯಲಿ
 ಸೀತೆಯನು ನೆನೆವುತ್ತಲಿರಲಿಕೆ
 ಪಾತದಿಂ ಕೂಡಿದರ್ ವರ್ಷಾಕಾಲ ಸಮನಿಸಿತು ||]
 ಬ್ರಾತ ಕಾಂಚನ ಪರಿಕರದಿ ಗಜ
 ಯೋಧಪವು ಗರ್ಜಿಸುತ ಬಹವೆನ
 ಲಾತುಮು ಶ್ರೀ ರಾಮ ನೋಡುತ ವಿಸ್ಮಯದಲಿದರ್ || ೩ ||

ಹೊಸತನವ ಮೇಘದ ನಿನಾದ
 ಚ ಸಿತ ಶಬ್ದದವ ಕೇಳಿ ಖಗಮೃಗ
 ವಿಸರವತ್ತಿತ್ತೈದಿ ಪರಿವೃತ ರಾಮನಾಶ್ರಮದಿ ||
 ಮಿಸುಕದೆನೆಯನು ರಾಮ ಮೂರ್ತಿಯ
 ವಿಸಯ ರೂಪವನ್ನೆತ್ತಿಸುತ್ತ
 ಭೃಷನಮಾಳ್ವಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠ ಮುನೀಂದ್ರರಂತಿಹವು || ೪ ||

ರಾಮ ಮಾನುಷ ರೂಪ ತಾಳ್ವೀ
 ಭೂಮಿಯಲಿ ಹರಿ ಕಾನನದಿ ಸುಖ
 ಧಾಮನಾಗಿರಲರಿದು ಸಿದ್ಧ ಗಣಂಗಳೈತಂದು ||
 ಆ ಮಹಾ ಮೃಗಪಕ್ಷಿರೂಪಿಂ
 ಸ್ವಾಮಿಯನು ಸೇವಿಸುತವಾತ್ಮಾ
 ರಾಮದಿಂ ಮೈಮರೆದಿಹವು ತನ್ಮೂರ್ತಿ ಸುಖದೊಳಗೆ || ೫ ||

ಒಂದು ದಿನ ಸೌಮಿತ್ರ ನಮಿಸಿಂ
 ತೆಂದನಾ ಶ್ರೀ ರಾಮನಾತ್ಮಾ
 ನಂದಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯಿಂದೆಚ್ಚರಿತಿರಲು ಕಂಡು ||
 ನ್ವಂದ್ಯ ಕರವನು ಮುಗಿದು ವಿನಯದಿ
 ಒಂದೆ ತನಗೆಲೆ ದೇವ ಕರುಣದ
 ಲಿಂದ ತತ್ಪಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವಿಚಾರವನು ಮುದದಿ || ೬ ||

ಅದರಿಂದಲನಾದ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ
ಮದದ ಸಂಶಯವೆಲ್ಲವಳಿಯಿತು
ಹೃದಯಗತವಾದನಿತು ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಲಿ ||
ಸದಮಲಾತ್ಮಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಠಾನು
ಮುದದಿ 1 ನಿಮ್ಮನುಭವಿಸುವರ್ಗದ
ವಿಧಿಯುತಾರಾಧನೆಯ ಕೇಳಲಿಕಿಚ್ಛೆಯಾಯ್ತೆಂದ || ೭ ||

ನಿನ್ನ ಪೂಜಾರಾಧನೆಯ ಸಂ
ಪನ್ನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನವು ಯೆಂ
ದುನ್ನತದ ಯೋಗಿಗಳು ನಾರದ ವ್ಯಾಸ ಮೊದಲಾದ ||
ಮುನ್ನ ಕಮಲಜ ಸಂತ ಹೊಗಳುವ
ರೆನ್ನ ಬೇಕೆನಗಿವ ಪರಿ ಕರು
ಣಾರ್ಣವನೆ ರಘುನಾಥ ಪೂಜಾಕ್ರಮವನಿದನೆಂದ || ೮ ||

ವಿಪ್ರ ನೈವಮುಖ ವರ್ಣವಾಶ್ರಮ
ಕೊಪ್ಪುವದ ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಸಹ
ತಪ್ಪದುತ್ತಮ ಮುಕುತಿವಡೆವಡೆ ಸುಲಭವಾಗಿಹುದ ||
ಸ್ವಲ್ಪವಾದದ ಸಕಲ ವೇದದ
ಜಲ್ಪದಲಿ ಪೇಳಿದುದ ಸೇವಕ
ನಿಪ್ಪ ನಿಮ್ಮನುಜಂಗೆ ಕರುಣಿಸು ಲೋಕ ಹಿತನಾಗಿ || ೯ ||

ಎಂದು ಚರಣದಲೆರಗಲಾಶ್ರಿತ
ಬಂಧು ಲಾಘವನೆಂದನನುಜಗೆ
ಕಂದ ಕೇಳೆನ್ನಮಳ ಪೂಜಾಕ್ರಮವ ವರ್ಣಿಸಲು ||
ಯೆಂದಿಗೂ ಕಡೆಯಿಲ್ಲದಡು ತಾ
ನೆಂದವೆನು ಸಂಕ್ಷೇಪದಲಿ ಮೊದ
ಲಿಂದಲೇ ಕ್ರಮ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಿನಗಿಂದನಾ ರಾಮ || ೧೦ ||

ತನ್ನ ಶಾಖೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದ
 ವರ್ಣಭರ್ವನ ಬಿಡಲೆ ಬಾರದು
 ವೃಷ್ಟಿ ಸುವದದ ವಿಪ್ರರಾದನರಾವ ಕಾಲದಲು ||
 ಚಿನ್ನ ವಯವಾಗಿದ್ದ ಗುರುವಿನ
 ಚಿನ್ನ ಕರುಣದಿ ಮಂತ್ರರೂಪಾ
 ದಿನ್ನ ಭಕುತಿಯ ಪಥದಿ ತಿಳಿವುದು ಮುಕುತಿಕಾಮುಕನು || ೧೧ ||

ಉತ್ತಮದ ಗುರುವೆಂದ ಪರಿಯಲಿ
 ನಿತ್ಯವಾರಾಧಿಸುವೆನ್ನನು
 ಮತ್ತೆ ಹೃದಯವಲನಲಿ ಪ್ರತಿಯೆಯಲಾ ವಿನಸ್ಸನಲಿ ||
 ಯುಕ್ತ ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯಂ
 ಉತ್ತಮೋಳಗಾಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ
 ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜೆಯನು ಮಾಡುವು ಸಕಲ ಕಾಲದಲಿ || ೧೨ ||

ಮೊದಲು ವಿಪ್ರರು ಭಜಿಸುವುದು ಕೇ
 ಳುದಯಕಾಲ ಸ್ನಾನವನು ಮಾಡು
 ಳ್ವುದು ಶರೀರವು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುಗ ವೇದ ಮಂತ್ರದಲಿ ||
 ವಿದಿತ ತಂತ್ರವು ಸಹಿತ ತುಳಸೀ
 ಮೊದಲಲುಳ್ಳಾ ಮುಖ್ಯ ಮೃತ್ತಿಕೆ
 ಯವನು ಶಾಸ್ತ್ರದಿ ತಂದು ಮಂತ್ರದಿ ನದಿಯಲೆಸಗುವುದು || ೧೩ ||

ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾಘ್ಯಾದಿ ನಿತ್ಯವು
 ನೋಡಿ ತದ್ವಿಧಿ ತಪ್ಪದಂದದಿ
 ಮಾಡುವುದು ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕ ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಿ ಸಲು ||
 ಪೋಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವ ಪೂಜೆಯು
 ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲೆನ್ನನಲ್ಲಿಯೆ
 ಕೂಡಿ ಮದ್ಬುದ್ಧಿಯಲಿ ಪೂಜಕನಾದ ನರನೆಂದ || ೧೪ ||

ಮೂವತ್ತಿಮೂರನೆಯ ಸಂಧಿ

೧೬೯

ಯುಕ್ತ ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯಲಿ

ಜಲವು ಮಾತ್ರವನಿತ್ತದಿನಿತೆನೆ
 ಸುಲಭ ಗಂಧಸುಪುಷ್ಪ ಭಕ್ಷ್ಯದ
 ಲೋಲಿದು ಭಕ್ತರು ತನ್ನ ಭಜಿಸಿದ ಫಲಕೆ ಕಡೆಯುಂಟೆ ||
 ಸಲುವರೆನ್ನಯ ಪರಕೆ ಪರದಲಿ
 ಕಳೆವರಲ್ಲಿಯು ಸಕಲ ದುಃಖವ
 ತಳೆವದಿನ್ನುಸಾರುವೆನು ಪೂಜಾಕ್ರಮವ ಕೇಳೆಂದ || ೧೯

ನೊದಲು ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲವ
 ನೊದವಿಸಿರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೂರುತಿ
 ಯಿದಿರ ಚೀರಾಜಿನ ಕುಶಾಸನವಿಕ್ಕಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ||
 ಹೈದಯ ಶುದ್ಧಿಯ ರೇಚಕಾದಿಯ
 ರೊದವಿಯಲ್ಲಿಂ ನ್ಯಾಸವನು ಮಾಡಿ
 ಳ್ಪುದು ಬಹುಮಾರ್ತೃಕೆಯನುತಮಾರ್ತೃಕೆಯನೇಂದ || ೨೦ ||

ಕೇಶವಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವರ
 ನ್ಯಾಸತತ್ತನ್ಮೂರ್ತಿ ಪಂಜರ
 ಸಾಸವನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯದನೇ ಬಳಿಕ ಮೂರ್ತಿಯಲಿ ||
 ಮಾಸದನುದಿನ ಮಾಳ್ಪುದುದಕದ
 ನೊಸಲಿನ ಕಲಶವನೆಡಕೆ ಬಲ
 ಕಾ ಸಮಸ್ತ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷತಿಯನಿರಿಸುವುದು || ೨೧ ||

ನಾಲ್ಕು ಪಾತ್ರಿಪದೊಂದೆಡಲ್ಲಿರ
 ಬೇಕುದರ್ಘ್ಯಾರ್ಥದಲಿ ಮೂರರ
 ಜೋಕೆ ಹನ್ನೊಂದಕಕೆ ಮಧುಪರ್ಕಾಚಮನಕೆಂದು ||
 ತಾ ಕುಳಿತು ಹೈತ್ಯಮಲ ಮಧ್ಯದ
 ಲೇಕನದ್ವಯ ಚಿನುಮಯನ ಜೀ
 ವಾಕೃತದ ದೇಹದಲಿ ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡ್ದುದಿರಿದಡಿ || ೨೨ ||

ದೇಹದಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಸ್ತುವೆ
 ಸೋಹಮೆಂದರಿದಾತ್ಮನನಯೋ
 ವಾಹಿಸುವುದಿದಿರು ಪ್ರತಿಮೆಯಲಿ ಮತ್ಪರಾಯಣನು ||
 ಊಹಿತಾಸನ ಸ್ವಾಗತೋಕ್ತಿಯ
 ದಾಹ ಪಾದ್ಯಾಘ್ಯಾಚಮನ ಸು
 ಸ್ನೇಹ ಮಜ್ಜನ ವಸ್ತ್ರವುಪವೀತೋತ್ತರೀಯಕದಿ || ೨೨ ||

ಆಭರಣ ಕರ್ಪೂರ ಚಂದನೆ
 ವೈಭವಾಗರು ಶೀರ ಕುಂಕುಮ
 ಶೋಭಿತೋತ್ತಮ ಪುಷ್ಪವಾಮೋದಾಕ್ಷತೆಗಳಿಂದ ||
 ತಾ ಭಸುತಿಯಿಂದಾನರಣೆ ದಶ
 ಲೇಖ ತನ್ಮೃತ್ತಾದಿ ನಾಮದಿ
 ಲೋಭನೋತ್ತಮ ಧೂಪ ಗೋಘೃತದೀಪವೆಸಗುವುದು || ೨೪ ||

ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರ ಸು
 ವರ್ಣ ಮೊದಲಿಲ್ಲದಡೆ ಕದಳೀ
 ಪರ್ಣ ಕಡೆಯನೆ ಭಕ್ಷ ನಾನಾಭೋಜ್ಯ ದಧಿ ಘೃತವು ||
 ಚಿನ್ನ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಲು ಲಡ್ಡು ಕ
 ವೆಣ್ಣೆ ಹೂರಿಗೆ ಪರಡಿ ಪಾಯಸ
 ಲುನ್ನತದ ಫಲ ಹಕ್ಕು ಶಾಕವ¹ನರ್ಸಿ¹ಸುವುದೊಲಿದು || ೨೫ ||

ವಿಸ್ತರದಿ ನೈವೇದ್ಯವನು ಮುಂ
 ದಿತ್ತು ತುಳಸೀ ದಳದ ಜಲದಿಂ
 ವಸ್ತುವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವುಯೆಂಬುದನು ದಿನವೂ ||
 ಇತ್ತಡಾ ನೈವೇದ್ಯ ತನಗೇ
 ತುತ್ತುಗೊಳಲಿಕ್ಕೊಳುವದೆನ್ನಯ
 ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಹುದೊಂದೆಯುತ್ತಮ ಶ್ರದ್ಧೆ ಕೇಳಿಂದ || ೨೬ ||

1 ನೊಸ್ಸಿ (ಖ)

ಭೋಜನಾಧಿಕನಲ್ಲ ಭಕುತಿಯ
 ಭಾಜನಾರ್ಥಿಕನಿಶ್ಚರನು ವಿರ
 ನೋಜೆಯೊ ನೈವೇದ್ಯವಿಟ್ಟು ವಿಧಾನ ಮಂತ್ರದಲಿ ||
 ತೇಜವಾದಗ್ನಿಯಲಿ ಹೋಮವ
 ನಾ ಜನಾರ್ದನ ತುಷ್ಟಿಯೆನಲೊಲಿ
 ದೋಷ ತಪ್ಪದಗತ್ಯದುಕ್ತನಾದಿ ಮಾಡುವುದು || ೨೭ ||

ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಾಗ್ನಿಯಿಂದೆರ
 ಡುಕ್ತಮ್ನೆಯ ಕುಂಡವಿಧಿ ನೈ
 ಮಿತ್ತಿವಾಪಾಸನವೆ ತಾ ನಿತ್ಯಾಗ್ನಿಯೆನಿಸುವುದು ||
 ಇತ್ತೆರದಲಂದಗ್ನಿ ಮುಖದಲಿ
 ತಪ್ಪಜಾಂಬೂನ ಸ್ವರೂಪನ
 ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಮಂತ್ರೋಕ್ತದಿಂದಾವಾಹಿಸುವುದಲ್ಲೇ || ೨೮ ||

ಮೂಲಮಂತ್ರದಿ ಇವಿ ಘೃತಾದಿಯ
 ಬೇಳಿ ತನ್ನನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ
 ಮೇಲೆ ತಜ್ಞೇಷದಲಿ ವಾರುಷದಿಗೆ ಬಲಿಯಿತ್ತು ||
 ಕೋಳುಪೋಗದೆ ಹೋಮಶೇಷದ
 ತೀಲವಿಧಿಯನು ಮುಗಿದು ತನ್ನವ
 ನಾಲಿಸುತ್ತವೆ ತನ್ನಿದಿರು ಶತಜಪನ ಮಾಡುವುದು || ೨೯ ||

ಆ ನಿವೇದ್ಯವ ಬಿಡಿಸಿ ಮುಖವಾ
 ಸಾನು ತಾಂಬೂಲಗಳನರ್ಪಿಸಿ
 ತಾನು ನೀರಾಜನದ ಕರ್ಪುರದಾರತಿಯನೆತ್ತ ||
 ದಾನವಾಂತಕನೆನಿಸೆನಗೆ ಸ
 ನ್ಮಾನಿಸುತ್ತವೆ ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಕ
 ತಾನು ಮಾಡುವು ನೃತ್ಯಗೀತ ಸ್ತೋತ್ರಪಾಠವನು || ೩೦ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮವ
ನೊಡಲನವನಿಗೆ ನೀಡಿ ನಮಿಸುವ
ದೊಡೆಯ ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬಿ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟದಾಯಕನೆ ||
ಮೃಡಮುಖಾನುರವಂದ್ಯ ರಾಘವ
ಕಡುಗ್ರಾಣಿ ಸರ್ವೇಶ ಶಾಶ್ವತ
ಜಡನು ತಾನೆನ್ನನನು ನೀನುದ್ಧರಿಸಿ ಸಲಹೆನುತ || ೩೧ ||

ಎದ್ದು ಮತ್ತಿದಿರಿನಲಿ ಶಿರದಲಿ
ಬುದ್ಧಿ ಸುತ ಕರಯುಗವನೆಲೆ ಕರು
ಣಾರ್ಪನಯನ ಮುಕುಂದ ಕೇಶವ ವಿಷ್ಣು ವರದೇಶ ||
ಅದ್ವಯಾಚ್ಯುತ ರಾಮ ಮಾಧವ
ಬುದ್ಧಿ ಸಾಕ್ಷಿಯೆ ಪಾಲಿಸೆನುತನೆ
ಗದ್ದದಾಕ್ಷರದಿಂದ ಹೊಗಳುವುದೆನ್ನನೀಕ್ಷಿಸುತ || ೩೨ ||

ಕರದಿ ನ್ನಂಘ್ರಿಯನು ೧ನಿನ್ನಯ
ಶಿರದಿ ಧರಿಸೀಪರಿಯ ಭಾವಿಸಿ
ಶರಣುಮೊಕ್ಕೆನು ನೀನೆ ಗತಿಮತಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ||
ವರ ಸಖಿಪ್ರಿಯ ಬಂಧು ಗುರುಧನ
ಹಿರಿಯ ಸೌಖ್ಯವು ನೀನೆ ನನ್ನನು
ಹೊರೆಯನಾಥನ ಘೋರ ಸಂಸಾರಾಬ್ಧಿ ಪತಿತನನು || ೩೩ ||

ಕರಚರಣ ವಾಕ್ಯಮರ್ಕಾಯಕ
ನಿರುತ ದೃಗು ತ್ವಗಿಂಹೆ ನಾಸಿಕ
ವರ ರಸನೆ ಗುದ ಗುಹ್ಯ ವಾಯುಮನಸ್ಸು ಸಹ ಬುದ್ಧೀ ||
ಪರಿಪರಿಯಹಂಕಾರ ಚಿತ್ತಾ
ಚರಿತದಪರಾಧದ ಹಿತಾಹಿತ
ದಿರಡದೆಲ್ಲಾ ಕ್ಷಮಿಸು ಕರುಣಾನಿಧಿಯೆ ರಘುನಾಥ || ೩೪ ||

ಸರ್ವ ರೂಪನೆ ಸರ್ವ ಚೇತನ
 ಸರ್ವವಂದ್ಯನೆ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಯು
 ಸರ್ವಕರ್ತುವೆ ಸರ್ವಭರ್ತೃವೆ ಸರ್ವ ಪಾವನನೆ ||
 ಸರ್ವಭಾರವು ನಿನ್ನ ಸೆನಗೇ
 ನುರ್ವಿ ಮೊದಲಹ ಭೂತ ನೀನೇ
 ಸರ್ವಥಾ ನಾ ಬೇರದೆಂಬಿ ಭ್ರವೇಯದೇನಿಲ್ಲ || ೩೫ ||

ಎದ್ದು ಬಿದ್ದಡಿಗಡಿಗೆ ನೆರೆ ನಿಂ
 ದಿದ್ದು ತನ್ನಿದಿರಿನಲಿ ವಂದಿಸಿ
 ಗದ್ದದಾಕ್ಷರ ಗಳದಿ ಹೊಗಳತಲುಕ್ತ ವಚನದಲಿ ||
 ಭದ್ರಭಾವದಲೆನ್ನಲೈಕೃದ
 ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದಾನಂದ ನಯನ ಜ
 ಲದ್ದದೇಹದಲಿರಲದೆನಗತಿ ತುಷ್ಟಿಯಹ ಭಕುತಿ || ೩೬ ||

ಶಿರದ ಮೇಲೆನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ
 ಧರಿಸಿ ಪೂಜಾಕರ್ಮವನು ಮಾಡಿ
 ಚರಣಕರ್ಪಿಸಿ ತನ್ನಲುದಾ ಹಿಸಿಕೊಳುತ್ತೆನ್ನ ||
 ಪರಮ ಭಕ್ತರು ಸಹ ಮದರ್ಪಿತ
 ದುರುತರದ ನೈವೇದ್ಯವುಂಬುತ
 ಹಿರಿದು ಭೂತದಿ ದಯವ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪುದನನರತ || ೩೭ ||

ಈ ಪರಿಯಲುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದ
 ಲಾಪರಿಯ ಪೂಜಿಸುತಿದಾ ಶ್ರ
 ದ್ಧಾ ಪರಾಯಣರಿಗೆ ಯಿಹ ಪರದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ ಪೆಯಿಂ ||
 ದೀಪಿಸುವ ಸಂಸಿದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವ
 ತಾ ಪಡೆದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನಯ
 ರೂಪವೈದುವರೇಕೆ ಸಂಶಯವೆಂದನಾ ರಾಮ || ೩೮ ||

ಮಾಡುವುದು ಪೊಜೆಗಳನನುದಿನ
ಮಾಡಲಾರದಡೀಕ್ಷಿಸುವುದದು
ಕೂಡದಿದ್ದಡೆ ಬಿಡದೆ ಜಪಿಸುವುದೆನ್ನ ನಾಮವನು ||
ಮಾಡಿಸುವುದರ್ಚನೆಯನನುದಿನ
ತೋಡಿವೋಗದೆ ಸಕಲ ಕಾಲವು
ಪಾಡುವುದು ಸಶ್ರದ್ಧೆಯಲಿ ತನ್ನವನೆ ಕೇಳೆಂದ

|| ೩೯ ||

ಇದು ರಹಸ್ಯದ ಸಾರ ಪಾವನ
ವಿದು ಸನಾತನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸರ್ವಾ
ಭ್ಯುದಯವನು ನಿನಗೆಂದೆನೆಲೆ ಸುಚರಿತ್ರ ಸೌಮಿತ್ರ ||
ಇದನು ಪಠಿಸಲಜಸ್ರ ಕೇಳಿದ
ಗೊದಗುಗಿನ್ನನು ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ
ಸದರ ತನ್ನಯ ಭಕುತಿ ಮಾಳ್ವಡಿ ಸರ್ವರಿಂಗಿಂದ

|| ೪೦ ||

ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿ ಪರಿಯಲಾ ತ್ರೀ
ಕಾಂತ ರಮನ ಭಕುತಿ ಮಾರ್ಗ
ಭ್ಯಾಂತರದ ಸತ್ತ್ವಿಯೆಯನತಿ ಕರುಣದಲಿ ನೆರೆ ತನ್ನ ||
ಚಿಂತಕರಿಗರಿವಂತೆ ವೇಳ್ದನ
ನಂತನಂಶದ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ಮಗು
ಚಂತೆ ದುಃಖವ ತೋರಿದನು ಪ್ರಾಕೃತರ ಪರಿಯಲ್ಲಿ

|| ೪೧ ||

ಎತ್ತ ಹೋದೊ ಸೀತೆ ಹಾ ಯೆನು
ತತ್ತು ನಿಡ್ಡೆಯು ಬಾರದಂತಿರ
ಲಿತ್ತ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಯಲಿ ಯಾಸನಯದಲಿ ವೊಂದುದಿನ ||
ಯುಕ್ತಿವಂತನು ಹನುಮ ಕಪಿಗಳ
ಮೊತ್ತದಲಿ ನಾಯಕ ಸುವೀರಸು
ವೃತ್ತನೇಕಾಂತದಲಿ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕಗಿಂತೆಂದ

|| ೪೨ ||

ಕೇಳರಸ ತವತಿತನ ಕಂಡುದೆ
 ಹೇಳುವೆನು ರಾಘವನ ದೇಸೆಯಿಂ
 ಮೇಳನಿಸಿತಿ ಭಾಗ್ಯವಾತನು ಮಾಡಿದುಪಕ್ವತಿಯು ||
 ಖೂಳತನದಲಿ ಮರೆದಯೆಂಬಂ
 ತಾಲಿಸಲು ಕಾಣುವೆನೆ ಪರಮ ಕೃ
 ವಾಕುವಿನಲಿ ಕೃತಘ್ನನಾದಡೆ ಕೆಟ್ಟಿ ನೀನೆಂದ || ೪೨ ||

ಮೂರು ಲೋಕದಲಧಿಕ ವಿಶ್ರುತ
 ವೀರ ಬಾಲಿಯ ಕೊಂದ ನಿನಗಾ
 ರಿಯೇರಿ ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ವೈಭವಕೆ ||
 ಸೇರಿಸಿದನತಿ ದುರ್ಲಭದ ವರ
 ತಾರೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದಳನಿತುಪ
 ಕಾರವರಿಯದೆ ಮರೆದರಾ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನು || ೪೪ ||

ಕೊಟ್ಟಿ ಶಪಥನ ಸೀತೆಯೊಯ್ದನ
 ನೆಟ್ಟನರಸಿದು ಕೊಲುವೆನೆಂದದ
 ಲೊಟ್ಟವಿಸಿದೆಯಲಾ ಕೃತಘ್ನರದಾರು ನಿನ್ನಂತೆ ||
 ಮುಟ್ಟಿ ಮುನಿದಡೆ ರಾಮ ಬಾಲಿಯ
 ಬಟ್ಟಿ ನಿನಗಪುದೆನಲು ನೆರೆ ಕಂ
 ಗೆಟ್ಟು ಹನುಮನ ಮಾತ ಕೇಳಿದಂತೆಂದ ಸುಗ್ರೀವ || ೪೫ ||

ಸತ್ಯವನು ನೀನೆಂದೆ ತನ್ನದು
 ಮತ್ತತನವನ್ನೀಗ ಬೇಗದಿ
 ಸುತ್ತ ಸಪ್ತದೀಪದೊಳಗಿಹ ವಾನರರ ಪಡೆಯು ||
 ಮತ್ತೆ ತನ್ನಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಬರಿಸಲು
 ಹತ್ತು ಸಾವಿರವೆಟ್ಟು ದೂತರ
 ನಿತ್ತಲೆಲ್ಲರ ಬರಲದೊಂದೇ ಪಕ್ಷದೊಳಗಿಂದ || ೪೬ ||

ಪಕ್ಷದಿಂದೊಳಗಲ್ಲದೇ ಮೇ
ಲಿಕ್ಕುದೊಂದರೆ ನಿಮಿಷ ತಡೆದಾ
ಮರ್ಕಟರದಾರಾಗದೆನ್ನಲಿ ಮೊದಗರಿಹರವರು ||
ತಕ್ಕವರ ಕಳುಹೆಂದು ಹನುಮಗೆ
ಹೊಕ್ಕನಾ ನಿಜಗೃಹವನಿತ್ತಲು
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ವಾಯುಸುತರಹ ಹರಿ ಹರಿಯಬಿಟ್ಟ || ೪೭ ||

ವಾಯುವೇಗದಿ ನಡೆವರನು ಸ
ತ್ವಾಯುತರನಪ್ರತಿಮ ಪರ್ವತ
ಕಾಯ ಸನ್ನಿಭ ವೀರ ಕಪಿಗಳ ಕರೆದು ಹನುಮಂತ ||
ಬಾಯಮಾತಿನಲುಡುಗೊರೆಯನು
ತ್ಸಯವನು ನೆರೆಮಾಡಿ ಕಪಿಗಳ
ರಾಯನಾಜ್ಞೆಯನುತ್ ಕಳುಹಿದನಾ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು || ೪೮ ||

ದೇವಗಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಪದಗಳು
ದೆವರೊಳು ದೇವೇಂದ್ರರೊಡನೆ ಗು
ಣಾವಳಿಗಳಿದ್ದಂತಿದನು ನೆರೆ ಭಕುತಿಯಿಂದೊಲಿದು ||
ಅವನೊಡುವ ಕೇಳುವನು ರಾ
ಜೀವಲೋಚನನವರ ಕರುಣದಿ
ಕಾವ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹನನವರತ || ೪೯ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೩ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೪೮೪ ಕ್ಕೆ
ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಮೂವತ್ತಾಲ್ಕನೆಯ ಸಂಧಿ

ಕಪಿಪಡೆ ಸಹಿತ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮನ ಬಳಿ ಬಂದದ್ದು

ಸೂಚನೆ ॥ ಬಂದುರಾಘವನಾಜೆ ಯಲಿ ಕಿ
ಷ್ಕಿಂದಿಗಾ ಸುಗ್ರೀವ ಮುಖ್ಯ ಕ
ಪೀಂದ್ರರನು ಕರೆದೊಯ್ದ ನಗ್ರಜನೆಡೆಗೆ ಸೌಮಿತ್ರ ॥

ಪದ ॥ ಚಾರು ನಯನಾಂಬುರುಹ ವದನದ
ಹಾರಕೌಸ್ತುಭ ಕಿರಿಟಿ ಕುಂಡಲ
ಪೇರುರದಿ ವನವಾಲೆ ರಂಜಿಪ ವಾರಿಜದ ಮನೆಯ ॥
ಸಾರಿ ನೆನೆವರ ಹೊರೆವ ಭಕ್ತರ
ಭೂರಿ ಭಾಗ್ಯೋದಯದ ಕರುಣಾ
ಸಾಗರನೆ ಮರೆವೊಕ್ಕೆ ರಾಮನೆ ಸಲಹು ಕರುಣದಲಿ ॥ ೧ ॥

ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ರಾಮನಾ ಗಿರಿ
ಶೈಲಮಣಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲೊಲು ನರ
ಲೀಲೆಯಿಂ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಸೀತಾ ವಿರಹಶೋಕದಲಿ ॥
ಹೇಳಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ನೋಡಾ
ಬಾಲೆ ಸೀತೆಯನೆಳೆದು ರಾಕ್ಷಸ
ಖೂಳನಗಲಿಸಿಯೊಯ್ದ ನಕಟಕಟೀವೆನಿದೆಕೆಂದ ॥ ೨ ॥

ಸತ್ತಳೋ ಮೇಣುಳಿದಳೋ ತ
 ಸ್ನುತಮಾಂಗನೆಯೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯ
 ವೆತ್ತಲಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತೆನಗೊಬ್ಬೆಂದನತಿ ಪ್ರಿಯನು ||
 ಎತ್ತಲಾದರು ಜೀವಿಸಿದಳೆಂ
 ದುತ್ತವನು ಹೇಳಿದನು ನಿಶ್ಚಯ
 ವೆತ್ತಲಿಹಳೆಂದರಿಯಬಾರದಲಾ ಶಿವಾಯೆಂದ

|| ೩ ||

ಜೀವಿಸೆಲ್ಲಿಹಳೆಂದು ಹೇಳಿದ
 ಡಾವದುಸ್ಸಹದಲ್ಲಿರಲಿ ನಾ
 ದೇವಿಯನುತವೆಡಬ್ಬಿ ಮಧ್ಯದ ಸುಧೆಯ ಕಲಶವನು ||
 ದೇವತೆಗಳಾಹರಿಸಿದಂದದಿ
 ಹಾವುಗಳ ಹದ್ದೊಮ್ಮದ ಪರಿಯಲಿ
 ಜೀವ ಸಹ ನೇದುವೆನು ದನುಜರನೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೪ ||

ತಮ್ಮ ಕೇಳೈ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ
 ನೆಮ್ಮರಸಿಯೊಯ್ದ ವನ ಕುಲಸಹ
 ನಿರ್ಮೂಲವ ಮಾಡುವೆನು ತತ್ಸುತನಾತ್ರರನು ದಹಿಸಿ ||
 ಸಮ್ಮುಖದಿ ಭಸುವನನೆ ಮಾಡುವೆ
 ಯೊಮ್ಮೆಯಿರದೆ ಹೋಯ್ತಲಾ ಹಾ
 ರಮ್ಮಣಿಯ ರೂಪದ ಕಣಿಯ ವರಮಣಿಯ ಹಾ ಯೆಂದ

|| ೫ ||

ಇಂದುಮುಖಿ ಹಾ ದಿವಿಜವೈರಿಯ
 ಮಂದಿರದಲಿಹ ನಿಧಿಯೆ ನಿನಗೆ
 ನ್ನಂದವೀಕ್ಷಿಸದೆಂತೊ ದೇಹವ ಧರಿಸಿಹೆಯೊ ತನಗೆ ||
 ಚಂದ್ರ ಕರ ರವಿಕಿರಣದಂತಿದೆ
 ಮಂದ ಮಾರುತ ಸುಡುತ ಬೀಸುವ
 ನಿಂದಿದಾರಿಂಗುಸುರುವೆನು ತಾನೆಂದನಾ ರಾಮ

|| ೬ ||

ಕಶಿಯ ನಿನ್ನಯ ಕಿರಣ ಕರದಲಿ
 ವಕುಳ ಭವೆಯನು ಸೋಂಕನಿನ್ನಾ
 ರಮಯಿಂ ಸೋಂಕಿದಡೆ ತೀತಳವಹುದು ತನಗಿಂದ ||
 ಮನೆಗೆ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕ ಬಂದೆ
 ಸ್ನೋಸವನೇ ತನ್ನಳಲ ನೋಡನು
 ನಮಯುವ ಮಾಡಿದನೆ ಯಾರಿದ್ದೇನು ಫಲವೆಂದ || ೭ ||

ನನು ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ನನ್ನಿಂ
 ವಾಸುಕೂಲ್ಪದ ಕಾರ್ಯ ರಾಜ್ಯಾ
 ಧೀನವಾಯಿತು ನಯದಿ ನಾರಿಯರೊಡನೆ ನಿಜ ಪುರದಿ ||
 ನಾನಂದಾಂನತ್ತನಾಗಿ
 ನನು ಗಣಸದೆ ತನ್ನ ನಿತ್ತಲು
 ಸೋನೆಗಲವರು ಬಾರಬಂತೆಲೆ ಶರದು ಋತುವೆಂದ || ೮ ||

ಸೀತೆಯರಳಲು ಬಹೆನೆನುತ್ತವೆ
 ಮಾತ ಕೊಟ್ಟು ಕೃತಘ್ನನಾದನು
 ಪಾತಕಿಯನೀಕ್ಷಣವೆ ಕೊಲುವೆನು ಬಾಲಿಯಂದದಲಿ ||
 ಅತನುನ್ನತ ಬಂಧುವರ್ಗವು
 ಪ್ರಾತ ಸಹನಾಗೆಂದೆನುತ ರೋ
 ಪಾತಿಯದಿಂ ರಾಮನಿರೆ ಕಂಡೆಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು || ೯ ||

ಎಕೆ ನೀನೆಲೆ ದೇವದುಷ್ಕ ಮ
 ಪಾ ಕೃತಘ್ನನ ನನಗೆ ನೇಮಿಸು
 ಶಾಕನಿಯರಿಗೆ ಕಡಿದವನ ಬಡಿಸುವೆನೆನುತ್ತಿದ್ದು ||
 ಆ ಮಡುಗ ತೂಣೀರ ಸಶರಾ
 ನೇಕವನು ಕೊಂಡೊಯ್ದುತಿರುತಿರೆ
 ನಾಕವಂತ್ಯನು ಕಂಡು ಕರೆದಿಂತೆಂದನನುಜಂಗೆ || ೧೦ ||

1 ತನಾಮಯದಿ ನಾರಿಯರೊಡನೆ ಪುರದಿ (ಖ)

ಮಗನೆ ಸುಗ್ರೀವನನು ಕೊಲದಿರು
ಬಗೆಯಲಂಜಿಸು ಸಖಿಯಲಾತನ
ಗೋಗುಮಿಗೈಯ ಕೋಪದಲಿ ನುಡಿ ಬಾಲಿಯ ಪರಿಯಲಸುವ ||
ತೆಗೆವ ರಾಘವನೆನ್ನುವಾತನ
ಬಗೆಯನೆಲ್ಲವ ತಿಳಿದು ಬೇಗದಿ
ಮಗುಳೆ ಬಾ ಬಳಿಕೆಲ್ಲ ಯತ್ನವ ಕಾಣಬಹುದೆಂದ || ೧೧ ||

ಎಂದಡಾಗಲೆನುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನಂದು ವೀರಾವೇಷ ವಿಕ್ರಮ
ದಿಂದ ಧನುಶರ ಸಹಿತಲತಿ ವೇಗದಲಿ ನಡೆದಾಗ ||
ಬಂದನಗ್ರಜನಾಜ್ಞೆಯಲಿ ಕಿ
ಷಿಂಧಿಗಾ ಕಪಿಕಟಕವೆಲ್ಲವ
ನೊಂದು ನಿಮಿಷದಿ ಸುಟ್ಟುರುಹುವತ್ಯುಗ್ರ ಕೋಪದಲಿ || ೧೨ ||

ಧಿಟವೆ ರಾಮಗೆ ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಿದು
ನಟನೆ ಮಾತ್ರವಲಾ ವಿಚಾರಿಸೆ
ಪಟುತರದ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸುಖಮಯ ನಿತ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ||
ಧಿಟದಲಾತ್ಮಜಾನ್ ನಯನೀ
ಕುಟಿಲ ಮಾನವನಂತೆ ಶೋಕಿಸಿ
ಸಟಿಯಲೆಂಬನು ಸೀತೆ ಹಾ ತನ್ನಗಲಿದೈ ಯೆನುತ || ೧೩ ||

ದೇಹ ಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂರಿದ
ಬೇಹವೂ ಯಾ ಕಾರ್ಯನಿಲ್ಲದ
ಮೋಹ ರಾಗಾದಿಗಳ ಹೊದ್ದದ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ಮನುಯಗೆ ||
ಬಾಹಿರದ ಸುಖದುಃಖವೆಂತನಿ
ರೇಹನದ್ವಯನೇಕ ನಿಷ್ಠ
ತೋಹ ಪರಮಾನಂದ ಪೂರ್ಣ ಪರಾತ್ಪರೂಪಿನಲಿ || ೧೪ ||

ಅಜನು ಬೇಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗೆ
 ನಿಜವ ಮಾಡಲು ಮುನ್ನ ದಶರಥ
 ಭಜಿಸಿದನು ನೆರೆ ಸಲಿಸಲಾಗಮಿಕದ ಕಲಿಯುಗದ ||
 ಮಜಡರಿಗೆ ಸುಚರಿತ್ರ ಕಥೆಯಿಂ
 ಬ್ರಜಿನ ಪರಿಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿಯೆ
 ಭುಜವೆರಡಿಂದೆಸೆವ ನರನಾಗಿದನಾ ರಾಮ || ೧೫ ||

ನೀತಿ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಗೆ ತೋರುವ
 ನೋತು ಕಾಮಕೋಧ ಲೋಭಾ
 ವ್ರಾತ ಮೋಹಿಯಮೋಲು ತದ್ವ್ಯವಹಾರ ವರ್ತನೆಗೆ ||
 ಅಶು ತತ್ವಾಲೋಚಿತಾಂಗವ
 ಮಾತುಗುಣ ಕರಣಂಗಳಿಂ ಗಿರಿ
 ಜಾತೆ ಕೇಳಿ ಮಾನವಾಕೃತಿವಿಡಿದು ಪರಮಾತ್ಮ || ೧೬ ||

ತಾನು ಗುಣಹಿತಾತ್ಮನಾದಡು
 ನಾನವಿಧದನುರಕ್ತನಂತಿಹ
 ಸ್ವಾನುಭವ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ಸಾಕ್ಷಿಕನು ||
 ಈ ನಿಖಿಳ ಗುಣಲೇಪ ಹೊದ್ದನು
 ಮಾನವಾಕೃತಿ ಹೊರದಡೆಯು ಕೇ
 ಳೈ ನಿರಂಜನ ಶುದ್ಧ ವಿಮಲಾಕಾಶದಂದದಲಿ || ೧೭ ||

ಕೆಲಬರೆಂಬರು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಿ
 ಮ್ಫಲರಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವರು
 ಗಳಿತ ವಾಸನರಾದವರು ಸನಕಾದಿ ಯೋಗಿಗಳು ||
 ಚಲಿಸದಂತರ್ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದವೆ
 ಸಲೆ ನಿಧಾನವ ರಾಮ ನಿಜಮೃತಿ
 ಗೊಳಗದಲ್ಲದ ವಸ್ತುವಹ ಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮಮಯನೆಂದು || ೧೮ ||

ಲೋಕದನುಸರಣಿಯಲಿ ತೋರಿದ
ಜೀಕನದ್ವಯನಜನ ಮಾಯಿಕ
ನಾ ಕೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ನಿರಾಮಯ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಲೇಪ ||
ಮೋಕಿ ಸೋಕದೆಯಾಡಿ ಚಲಿಸದೆ
ಸಾಕಲೋಸುಗ ಜಗದನನ ತಾ
ರಾಕ್ಯತಿಯ ನಟಿಸುವನು ಸಲೆ ಸದ್ರಕ್ಷಣಾರ್ಥದಲಿ || ೧೯ ||

ಕಾಂತೆ ಕೇಳೈ ಭರದಿ-ಕಿಷ್ಕಿಂ
ದಾಂತಿಕಕ್ಯೈತಂ¹ದ¹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನಂತ ಕೋಪನು ತೀವ್ರಕೋಪದಿ ನಿಂತು ಗರ್ಜಿಸಲು ||
ಅಂತರಂಗದಿ ನಡುಗಿ ಕಪಿಗಳು
ನಂತನನು ಕಾಣುತ್ತ ಕಿಲಿಕಿಲಿ
ನುಂತೆ ಹಲುಬೆರದೇರಿದವು ಪರ್ವತನ ಬೇಗದಲಿ || ೨೦ ||

ಕೊಂಡು ಶಿಲೆ ಪಾದಪಗಳನು ಮುಂ
ಕೊಂಡಿಡುತ ಕಪಿನಿಕರ ಬರೆ ಕಿಡಿ
ಕೆಂಡವಾದವು ಕಂಗಳಾಗಲೆ ನೋಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ||
ಭಂಡರಾದೆನೆ ಭಾಪೆನುತ ಕೋ
ದಂಡಕೇರಿಸಿ ಶರವನೀಗಳೆ
ದಿಂಡುದರಿವೆನು ವಾನರರ ಮೂಲವನು ಸಹಿತೆಂದ || ೨೧ ||

ಅದನು ಕಂಡಂಗದನು ಬೇಗದ
ಲಿದಿರು ಬಂದಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಗಾ
ಭೃದಯ ಬುದ್ಧಿಯಲುಳ್ಳವನು ಕಪಿವೀರರನು ನಿಲಿಸಿ ||
ಸದಮಳನೆ ಬಳಕೈದಿ ಬಿದ್ದನು
ಪದದಿ ದಂಡದವೋಲು ಬಳೆ ಕಂ
ಗದನ ಕರುಣದಲೆತ್ತಿ ತಕ್ಕೈಸಿದನು ಸೌಮಿತ್ರ || ೨೨ ||

೧೮೪ ಅಥ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕೃಷ್ಣಾಂಧಾಕಾಂಡ

ಬಾಗಿದೈಯಂಗದಮವಶ್ಯನು
ವಾಗಮವನನು ತಡೆಯದೇನೈ
ಹೋಗಿ ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಕೋಪದಿ ತನ್ನನೀಯೆಡೆಗೆ ||
ರಾಘವನು ಕಳುಹಿದ್ದ ಬಂದಿಹೆ
ಬಾಗಿಲರೆಂದೆನ್ನೆನಲು ತಲೆ
ವಾಗಿ ಹುದ್ದೈತಂದನಾ ಸುಗ್ರೀವನಿದ್ದೆಡೆಗೆ || ೨೩ ||

ಭಾವು ಮರೆದಿರಬೇಡ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ಕೋಪತಾನಾಕ್ಷದಲಿ ಬಂದಿಹೆ
ನೀ ಪುರು ಬಾಗಿಲಿಗೆನಲು ಭಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ||
ತಾಪದಲಿ ಮಂತ್ರೀಶನಗ್ಗದ
ನೈಪುಣತೆಯನು ಬಲ್ಲ ಹನುಮನ
ನೋಪಕಾರದಿ ಕರೆದು ನುಡಿದನು ಕಾರ್ಯ ಸಂಗತಿಯ || ೨೪ ||

ಹೋಗಿ ಬೇಗಂಗದ ಸಹಿತ ನೀ
ನಾಗರುನ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪದ
ಬೇಗೆಯನು ತಗ್ಗಿ ಸುತ ಕರತಾ ಸಂತವಚನದಲಿ ||
ಲೋಗನಾಗದ ವೋಲು ತಾನೆನ
ಲಾಗಲೆಂದು ಹನುಮನ್ನೈದಿದ
ನಾಗಶಯನನ ತಮ್ಮನೆಡೆಗಂಗದನು ಸಹವಾಗಿ || ೨೫ ||

ಬಾಗಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ವಿನಯದಿ
ಸ್ವಾಗತೋಕ್ತಿಯಲೆಂದನೆಲೆ ಗುಣ
ಸಾಗರನೆ ಚಿತ್ತೈಸಿದೈ ಭೃತ್ಯಾನುಹಾಗದಲಿ ||
ಹೀಗೆ ನೀ ಹೊರಗಿಹರೆ ನಮ್ಮವ
ನಾಗು ಮಾಡಿದ ಕರ್ತುಗಳು ಬೇ
ಕಾಗಿ ಕಾಂಬರೆ ಪುರವಿದಾರದು ನಿಮ್ಮದೆಲೆ ಯೆಂದ || ೨೬ ||

ಶಂಕಿಸುತ ನಿಲಲೇಕೆ ಬೇಗೊಳ
ಯಿಂಕೆ ಚಿತ್ತೈಸುವುಮ ಕಪಿಗಳು
ಮಂಕುಗಳಲೇ ನಾವು ಬಲ್ಲೆವೆ ನೀತಿಗೀತಿಗಳ ||
ಕಿಂಕರನು ಸುಗ್ರೀವನಾತನ
ಪಂಕಜಾಕ್ಷಿಯರನು ಸಹಿತ ಕಂ
ಡಂಕಿಸಿದ ಕಾರ್ಯನನು ಬಳಿಕಾವಾಚರಿಸೆಯಿಂದ

|| ೨೭ ||

ಎಸುತ ಹಸ್ತವ ಹಿಡಿದು ಭಕುತಿಯ
ಲನುಪಮನನಾ ವಾಯುವುತ್ರನು
ವಿನಯದಿಂ ಬರುತಿರಲು ಮೆಲ್ಲನೆ ರಾಜಗೃಹಕಾಗಿ ||
ಕನಕಮಯದಬ್ಬಾಲ ಗೋಪುರ
ತೆನೆಯ ಚಿತ್ತರರಚನೆ ಕೊತ್ತಳ
ವಿನುತರೆಂಬಣೆ ಕುದುರೆಗಂಡಿಯ ವಿಭವನನು ಕಂಡ

|| ೨೮ ||

ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳನಂಕ ವಜ್ರಕ
ನಾಟ ಬೀಯಗ ಲಾಳ ವಿಂಡಿಗೆ
ನಾಟಕದ ಬಲುಸೂತ್ರ ರಾಟದ ಮಕರ ಬಿಬ್ಬಿಗಳ ||
ಕೋಟಿರದ ಗುಹೆ ಚಿಬುಕ ಡೆಂಕಣಿ
ಮೊಟಿನಿಪ ಕಪಿಯೂಧಪರ ಪರಿ
ದಾಟ ವಿಭವನ ಕಂಡು ತಲೆದೂಗುತ್ತ ನಡೆತಂದ

|| ೨೯ ||

ಸುತ್ತು ರಚನಾಶೋಕೆ ಶೈಲದ
ಚಿತ್ರರಚನೆಗಳಿಂದ ಪುರವು ನ
ಗುತ್ತಿರಲು ತೋರಣ ಪತಾಕಾದಿಗಳ ವಿಭವದಲಿ ||
ಅತ್ತಲಂತಃಪುರದಿ ತನ್ನಯ
ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ತಾರೆಗೆಂದನು
ಮತ್ತೆ ತಡೆಯದೆ ಹೋಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿರುಗೊಳ್ಳೆನುತ

|| ೩೦ ||

ಸಂದಿಸೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪವ
ನೆಂದು ಸುಗ್ರೀವನು ಕಳುಹೆ ನಗು
ತಂದುಮುಖ ನಡುರಾಜಭವನದ ಲಿದುಬಂದಲ್ಲಿ ||
ಸಂದಿರಲು ಸರ್ವಾಭರಣೆ ಸ
ಮೃಂಧ ನುದ ರಕ್ತಾಂತನೇತ್ರದ
ಲೆಂದಳತಿ ವಿನಯದಲಿ ತಾರಾಹಾರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ || ೩೧ ||

ಪಾಹಿ ವಾಲ ಸುಭಕ್ತವತ್ಸಲ
ದೇಹಿಕನೆ ಕಡು ಕೋಪನೇತಕೆ
ದ್ರೋಹಿಯೇ ಸುಗ್ರೀವ ನಿಮ್ಮಯ ಭೃತ್ಯಭೃತ್ಯನಲ ||
ದೇಹಕ್ಕೆದದೆ ವಿನಿತು ದಿನವು ಸ
ಮೂಹ ಲೋಕದಲಿದ್ದ ನಿಮ್ಮಿಂ
ದೀ ದದದಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಕಾರಣ ಮನೆಯಲಿಹನೀಗ || ೩೨ ||

ರಕ್ಷಿಸಿದರೆಲೆ ನೀವಿನನ ಕೆಡ
ದಕ್ಷಯದ ಸುಖವಿತ್ತು ಮನೆಯಲಿ
ಸುಕ್ಕುತನದಿಂ ವಿಷಯಭೋಗದಲಿದ್ದವನೆ ಯಲ್ಲ ||
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬಲುಬಲಾಧಿಕ
ತಕ್ಕ ಕಪಿಗಳ ಕರೆಯ ಕಳುಹಿದ
ಲೆಕ್ಕದಿಂ ದಶ ಸಾವಿರವನವರನ್ನು ಬರಲಿಲ್ಲ || ೩೩ ||

ಪರ್ವತೋಪಮ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲರ
ಸರ್ವಥಾ ಕರೆತಂದಡಾಕ್ಷಣ
ಸರ್ವಬಲ ಸಹ ಬಂದು ಲಂಕೆಗೆ ಧಾಳಿಯನು ಕವಿಸಿ ||
ಉರ್ವಿಸುತೆಯನು ಬಿಡಿಸಿ ರಾವಣ
ದುರ್ವಿನೀತನ ಬಲಸಹಿತ ಕೊಂ
ದರ್ವ ಸತ್ತಕ ಕುಲಜ ರಾಮನ ಭೃತ್ಯನೆನಿಸುವನು || ೩೪ ||

ಇಂದು ನೀನೊಡಗೊಂಡು ಕರೆದೊ
 ಒಂದ ಕಪಿಪಡೆ ಸಹಿತ ವಳಯಿಂ
 ಕೊಂದು ಕ್ಷಣವನು ಚರಿಸಿ ರಾಣೀ ದಾಸಿ ಪುತ್ರರನು ||
 ತಂದೆ ಕರುಣದಿ ನೋಡಿನಡುಗುತ
 ನಿಂದಿಹಾ ಸುಗ್ರೀವನಭಯಾ
 ನಂದ ಕರವನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಜಯಂಗಳೈಯ್ಯಬೇಕೆನಲು || ೩೫ ||

ನೀವು ಮನುಜರೆ ಶಿವಶಿವಾ ನತ
 ಬೇವಗೋದ್ದಿಜ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥ ಕೃ
 ತಾವತಾರರಲೇ ಜಗತ್ರಯ ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಕರು ||
 ನಾವು ಬಲ್ಲೆನೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯ
 ಭಾವವನು ನಿಮ್ಮೊಲವೆ ತಮ್ಮೆಯ
 ಜೀವವೆಂದಳು ತಾರೆ ತಾರಾಪತಿ ಮುಖಾಕಾರೆ || ೩೬ ||

ಎನಲು ಕೋಪವಡಂಗಿತುಡಕವ
 ನನಲನಲಿ ತಳಿದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ಗನುನಯದಿ ಮುಂದೈದಿದಳು ಸುಗ್ರೀವನೆಡಿಗವಳು ||
 ವನಿತೆಯನು ತೆಗೆದಪ್ಪಿ ಮನ್ನಿಸಿ
 ದನು ಬಳಿಕ ಹನುಮಂತರಂಗದ
 ರನು ಕರೆದ ಲಾಗಿನಲಿ ಹೊಕ್ಕನು ವೀರಸೌ ಮಿತ್ರ || ೩೭ ||

ಬರಲು ಸೌಮಿತ್ರಿಯನು ಕಂಡು
 ಪುರಿಸುತರೆ ಸುಗ್ರೀವ ಭಯದಿಂ
 ಕೆರಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದನೆಲೆ ದುರ್ವೃತ್ತ ರಾಘವನ ||
 ಮರೆದೆಯಾ ಬಾಲಿಯನು ಕೊಂದಾ
 ಶರವು ನಿನ್ನನು ನೋಡುತಿದೆಯದು
 ಮರೆಯೆ ಬಾಲಿಯ ಪಥದಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವೆ ನಾನೆಂದೆ || ೩೮ ||

ಎಂದ ನಿಷ್ಕುರ ವಚನವನು ಕೇ
 ಕೆಂದನಾ ಹನುಮಂತನೇನನು
 ತಂದೆ ಹೇಳಿದೆ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಪಾದ ಭಕುತಿಯಲಿ ||
 ಸಂದೆಹವೆ ನಿನ್ನಿಂದಧಿಕನಿವ
 ನೊಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಮರೆಯದೇ ರಘು
 ನಂದನನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿವನನವರತ || ೩೯ ||

ನೋಡು ಸುತ್ತಲು ಕೋಟಿಕೊತ್ತಳ
 ಬೀಡಿನಲಿ ತುಂಬಿದ ನಾಯಕ
 ವಾಡಿ ಕಪಿಗಳ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಗಳೆದಿ ಬಂದಿಹುದ ||
 ಪ್ರೌಢತೆಯಲ್ಲರನು ಕರೆಯಿಸಿ
 ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹನರಸಲೈದರು
 ರೂಢಿಕುತಿಯನುಪಪ್ರಬುದ್ಧನೆ ನೀರಸುಗ್ರೀವ || ೪೦ ||

ಹನುಮನೆಂದುದಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ಮನದಿ ನಂಬುತ ಕೋಪವಳಿದಿರೆ
 ಯನುಪಮನು ಸುಗ್ರೀವ ಪಾದಾಘ್ರಾಘ್ಯಾದಿಕವ ಹಿಡಿದು ||
 ವಿನಯದಿಂದೈತಂದು ಪೂಜಿಸಿ
 ದನು ನಮಿಸಿಯಾಲಿಂಗಿಸುತ ನಿಜ
 ಮನವ ಹದುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತಿಂತೆಂದ ಸುಗ್ರೀವ || ೪೧ ||

ರಾಮ ನೀ ರಕ್ಷಿತನು ನಾನೆಲೆ
 ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಭೃತ್ಯ ನಾನೂ
 ಸ್ವಾಮಿಗಿನ್ನ ಸಹಾಯವೆಂಬುದು ವಿನೋದವಲ ||
 ಕ್ಷೇಮವನು ಮೂಜಗಕೆ ಮಾಳ್ವನ
 ನಾಮಯನು ನೆರೆ ಮುನಿಯೆ ಲೋಕ
 ಸ್ತೋಮವನು ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಿಂ ಗೆಲಲಾರನೇ ಯೆಂದ || ೪೨ ||

ನೋಡಿದಡೆ ಬೊಮ್ಮಾಂಡ ಕೋಟೆಯ
ಕೂಡೆಯಂಕುರಿಸುವುದುಪೇಕ್ಷೆಯ
ಮಾಡಲ್ಪಿಸುವುದೊಂದರಕ್ಷಣದೊಳಗೆ ಶತಕೋಟಿ ||
ಗೂಢ ಮಾನುಷನಾದ ಪರಿಯದೆ
ನಾಡು ಶಿವಶಿವ ಬಹುದೆ ದೈವದ
ಕೂಡೆ ಮುಹುರ್ತದುದು ತನಗೆಲೆ ತಂದೆ ಕೇಳಿಂದ || ೪೨ ||

ಆವನೊಲವಿನದೃಷ್ಟರಹಿತರಿ
ಗಾವ¹ಗಾ¹ ಮರಹಾಶಿ ವಿಶಯವು
ಜಾವುಳದ ಜಡನಿದ್ದೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಕಲುಷಗಳು ||
ಭಾವಶುದ್ಧ ವಿಹೀನ ವೈರವು
ಜೀವದಲಿ ನಿರ್ದಯನ ಪಿಶುನಭು
ತಾವಮಾನವು ಸೇರುವುದು ಹರಿ ವಿಮುಖರಿಂಗಿಂದ || ೪೩ ||

ಮತ್ತದಾವನ ಕರುಣವುಳ್ಳರೆ
ಸತ್ಯದಯಾಧಾತ್ಯತ್ವಶಾಂತಿ ವಿ
ರಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ವಿನೇಕ ಮೃದುನುಡಿ ದಮವು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ||
ಚಿತ್ತದಲಿ ನಿಷ್ಕಲುಷ ಸಕಲದಿ
ಮೈತ್ರಿನಿಷ್ಠಜ್ಞಾನ ಗುಣ ಸುಚ
ರಿತ್ರವೆಲ್ಲವು ರಾಮನೊಳವುಳ್ಳವರಿಗಹುದೆಂದ || ೪೪ ||

ಅರಸಿ ಕಾಣದು ಯೋಗಿಗಳಮತಿ
ಯೊರಳಿ ಕಾಣವು ವೇದಮುಕ್ತಕ
ವರಸಿ ತನ್ನನು ಕರೆದು ತಳುವಿದನೆಂದನೇ ತನ್ನ ||
ಮರೆವನೇ ಕರುಣಾಳುವನು ಕಸಿ
ಯೆರೆಯನೆಂದೀ ಹೊತ್ತ ಹಮ್ಮಿನು
ಜರಿಯಲೇತಕೆ ಬೇಗ ಹೋಗುವವೀಕ್ಷಣದಲಿಂದ || ೪೫ ||

೧೯೦ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ದನುಜನಾಂತಂಗೆನು ಗಣ್ಯವು
ವನಚರದಲಹದೇನು ಕಾರ್ಯವು
ಮನುಜನಾಟಕ ಮಹಿಮನೆನುತಿರೆ ನುಡಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ||
ಮನಕೆ ತರಬೇಡಾನು ನುಡಿದಿ
ಧ್ವನುಚಿತವಡೀಕ್ಷಣವೆ ಹೋಹನೆ
ಜನಸ ರಾಘವನೊಬ್ಬನೇ ಶೋಕದಲಿಹನು ವನದಿ || ೪೭ ||

ಎಂದಡೇಳೆನು ತೇರಿದರು ಸು
ಸ್ಯಂದನನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಕಪಿ
ವೃಂದವೊಡನೈತರೆ ಸಮುದ್ರದವೋಲು ಗರ್ಜಿಸುತ ||
ದುಂದುಭಿಯ ಭೇರಿಗಳ ಕಹಳೆಯ
ಗೊಂದಣದ ಬಹುವಾದ್ಯದಬ್ಬರ
ದಿಂದ ದಿಸೆ ನೂರ್ಮೋಳಿಗೆ ನಡೆದುದು ವೀರ ವಾನರರು || ೪೮ ||

ಸತ್ತಿ ಗೆರು ಚಾನುರ ಮರಾಳದ
ಮೊತ್ತದೊತ್ತೊತ್ತುಗಳ ವಿಜನ
ಹಸ್ತದಲಿ ಕೆಲಕೆಲವು ಕಪಿ ಕರಡಿಗಳು ಮೇಲ್ಮೇಲೆ ||
ಸುತ್ತ ಸುಳಿದಂಗದ ಹನುಮರೊಡ
ನೊತ್ತರಿಸಿ ನಡೆತಂದು ಕಂಡರು
ಚಿತ್ತಸಾಕ್ಷಿಕ ರಾಮಚಂದ್ರನ ದೂರದಿಂದಿದಿರ || ೪೯ ||

ಕಂಡರಾ ಗಿರಿಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲ
ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಶಿಲಾತಳದಲಾ
ಖಂಡಮಹಿಮನ ಚೀರವಸನ ಶ್ಯಾಮ ಕಾಯನನು ||
ಮಂಡಿಯಲಿ ಸುತ್ತಿದ ಜಟಿಗಳ
ಪುಂಡರೀಕದಳಾಭ ನೇತ್ರದ
ಖಂಡ ಕಂಕೋಟಿ ಪ್ರಭಾ ಭಾಸಿತ ಮನೋಹರನ || ೫೦ ||

ಚಾರು ಗಾತ್ರದ ಮುದಿತ ವಕ್ರದ
ಪಾರಸರ್ವಾನಂದ ಶೋಭೆಯ
ಮಾರ ಶತಸನ್ನಿಭದಿ ವೀರಾಸನದ ಮೇಲಿರಲು ||
ನಾರಿಯಗಲಿದ ವಿರಹ ಚಿಂತಾ
ಪಾರವಶ್ಯದವೋಲು ತೋರುತ
ಹಾರಯಿಸುತಿರೆ ಸುತ್ತ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳನೀಕ್ಷಿಸುತ

|| ೫೧ ||

ದೂರದಲಿ ಕಾಣುತ್ತ ರಾಮ ಪ
ಪಾರನಿಂದನ ಧಿಗಿಲನಾ ಹೊಂ
ದೇರನಿಳಿದರು ಭಕ್ತಿಜೀತನ ಚರಣ ಸಭ್ಯತರು ||
ಧಾರುಣಿಗೆ ಮೈಯ್ಯಿಕ್ಕುತ್ತೈತಂ
ದಾ ರಮಾವತಿಯಂಘ್ರಿಯಲಿ ವಿ
ಸ್ತಾರಿಸುತ್ತಿರಗಿದರು ವರ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು

|| ೫೨ ||

ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಕೃತಿಗಳ
ಲಿಂದನೊಡನಿದ್ದಂದದಲಿ ಪದ
ಬಂಧವೈವತ್ತಿರಡಿದನು ಭಕುತಿಯಲಿ ಕೇಳಿದಡೆ ||
ಎಂದು ತನ್ನವರೆಂದು ಕರುಣಾ
ಸಿಂಧು ಸರ್ವೇಶ್ವರನು ಸನ್ನತ
ಬಂಧು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು

|| ೫೩ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೪ ಕೈ ಪದ ೧೫೩೭ ಕೈ
ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಸಂಧಿ

ಸೀತಾನ್ವೇಷಣೆ, ಯೋಗಿನಿ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ ॥ ಸಕಲ ವಾನರ ಪಡೆಗಳಾ ಜಾ
ನಕಿಯನರಸುತ್ತೈದಿದರು ಬಿಲ
ಮುಖದಿ ಯೋಗಿನಿ ಬಂದು ಕಂಡಳು ರಾಮನಂಘ್ರಿಗಳ ॥

ಪದ ॥ ಸರ್ವನುಯ ಸರ್ವಾತ್ಮರೂಪನೆ
ನಿರ್ವಿಕಾರನಿರೀಹನದ್ವಯ
ಶರ್ವವಂದ್ಯ ಸುವಸ್ತುವೇ ಸುಖಪೂರ್ಣ ಪರತತ್ತ್ವ ॥
ಸರ್ವ ಮುಖದೊಳು ರಹಿತನಾದಾ
ಸರ್ವತೋರ್ಕ್ಯದಿ ನಾಶವಾಗಿ
ಧ್ರುವ ಬೊಮ್ಮವೆಯಾದ ಪಾದವ ನೆನೆವೆ ಮನದೊಳಗೆ ॥೧॥

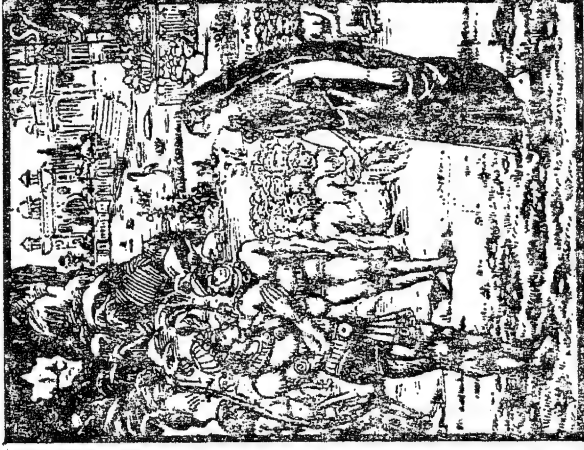
ಮತ್ತೆ ಕೇಳೈ ಗಿರಿಜೆ ರಾಘವ
ನೆತ್ತಿ ಸುಗ್ರೀವನನು ತಕ್ಕೈ
ಸುತ್ತೊಡನೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡುಪಚಾರವನು ಮಾಡೆ ॥
ಸತ್ಯಸಂಧನೆ ನುಡಿದನೆಲೆ ರಘು
ಮತ್ತವಾರಣ ನೋಡು ತನ್ನಿಂ
ದೆತ್ತಿ ಕರೆತಂದೀ ಮಹಾನಾನರರ ಯುಧಪರ ॥ ೨ ॥

ವರಕುಲಾಚಲ ಮೇರು ಮಂದರ
ಗಿರಿಯಲುಂಟಾದನರು ನಾನಾ
ಪರಿಯ ಸಪ್ತದ್ವೀಪ ಸರವನ ಶೈಲವಾಸಿಗಳು ॥

ಹಿನ್ನುಮೆಂತನಿಗೆ ರಾಮನಿಂದ ಉಂಗುರ ಪ್ರದಾನ

ಸೈಯಂಪ್ರಭೆಯೊಂದಿಗೆ ವಾನರರ ಭಿಟ್ಟೆ

ಹಿರಿದು ಲೆಕ್ಕಿಸಬಾರದಗಣಿತ
ರುರುಸರಾಕ್ರಮ ಪರ್ವತೋಪಮ
ಸ್ಮರರ ಪರಮಾಧಿಗಳದೆಲ್ಲರು ಕಾಮರೂಪಿಗಳು

|| ೩ ||

ಎಲ್ಲರೂ ರಣಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿ
ಮಲ್ಲ ಕಪಿಗಳು ವದರೊಳಗು ಕೆಲ
ರಲ್ಲಿಯೂ ಗಜಬಲಗಜಾಧಿಕ ಬಲಗಳಾಯುತದಿ ||
ಘಲ್ಲಿಸಿದ ಬಲರಮಿತ ಬಲರೆದೆ
ದಕ್ಕಳಿಸಿದಂಜನ ಗಿರಿಪ್ರಭ
ರಿಲ್ಲಿ ಕೆಲಬರು ಕನಕಗಿರಿ ಸನ್ನಿಭರು ನೋಡೆಂದ

|| ೪ ||

ಕೆಲರು ರಕ್ತಸುಲೋಚನರು ಕೆಲ
ಕೆಲರು ಮುಖದಿಂ ರಕ್ತವರ್ಣರು
ಕೆಲರು ಶುದ್ಧ ಸ್ಫಟಿಕಗಾತ್ರರು ಕೃಷ್ಣ ಪಿಂಗಲರು ||
ಕೆಲರು ನೋಡೈ ದೀರ್ಘವಾಲರು
ಘುಳುಘುಳಿಸಿ ಗರ್ಜಿಸುತ ಪರಿವ್ರತ
ಹಳಚತುರ್ದ್ಯೋಗಿಸುವರೆಲ್ಲರು ಕದನ ಕಾಮುಕರು

|| ೫ ||

ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಿಮ್ಮಾಜೆ ಯಿಂದಿಹ
ನೀತಿವಂತರದೆಲ್ಲರೂ ವನ
ಜಾತ ಫಲಪರ್ಣಾಶನರೆ ಭೋಜನಕೆ ಬಳಲಿಸರು ||
ಈತನೀಗಲೆ ಹನುಮನೆಂಬನ
ವಾತಸಂಭವ ಬಲುಸರಾಕ್ರಮ
ದೀತ ತೇಜೋವ್ಯಾತ ಮಂತ್ರಿಪ್ರವರ ಗುಣಯುತನು.

|| ೬ ||

ಇವನು ಕರಡಿಗಳೊಡೆಯನಹ ಜಾಂ
ಬವನು ಮಂತ್ರಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಬುದ್ಧಿಯ
ಲಿವನ ಮಿಗುವವರೆಲ್ಲ ಭಲ್ಲುಕ ಕೋಟಿಗಳೊಡೆಯ ||

೧೯೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಇವನು ನಳನತಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಮುಂದಿಹ
ನಿವನು ನೀಲನು ಕದನದಲಿ ಬಲು
ಶವಳಿಯರಿದನ ಗವೆಯನೀತ ಗವಾಕ್ಷನೆಂಬನಿವ

|| ೭ ||

ಈತ ಶರಭನು ಗಂಧಮಾಧನ
ನೀತ ಮೃಂಧನು ಗಜನೆನಿಸ್ಸವ
ನೀತ ಕಂಪನು ಹಂಪನೀತನು ಬಲುಮುಖಾಂಹಯನು ||
ಈತ ಶರಮುಖ ಸೇಣನೆಂಬನ
ನೀತ ವೈದ್ಯನು ತಾರನೆಂಬನ
ನೀತ ಕೇಸರಿ ಹನುಮನಯ್ಯ ಮಹಾಸರಾಕ್ರಮನು

|| ೮ ||

ಇವನು ಕಪಿ ಸಡೆಯೊಳಗೆ ಕೋಟಿ
ಪ್ರವರಕೊಬ್ಬೊಬ್ಬರನು ಮುಖ್ಯರ
ವಿವರಿಸಿದನತಿ ಶೌರ್ಯನೀರ್ಯದಿ ಶಕ್ರ ಸಮಬಲರು ||
ತವಕ್ಕತಜ್ಞಾ ಕಾರಿಗಳು ಧಿಟ
ದಿವಿಜರಂಶೀಭೂತರೆಲ್ಲರು
ಬವರದಲಿ ನೆರೆ ನೋಡಬಹುದಿವದಿರ ಬಲಾಢ್ಯತೆಯ

|| ೯ ||

ಈತನಂಗದನೈಶ್ವರಿಯ ಗುಣ
ಜಾತ ಬಾಲಿಯ ಮಗನಿವನು ಸ
ತ್ವಾತಿಶಯವುಳ್ಳವನು ರಾಕ್ಷಸವನ ದವಾನಳನು ||
ಸೀತೆಯರಸಿಯೆ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯ
ಕ್ಷೀತಗಳು ಪ್ರಾಣವನೆ ತೊರೆವರು
ಘಾತಿಸಲು ವೈರಿಗಳ ಕದನದಲಧಿಕ ನಿರ್ದಯರು

|| ೧೦ ||

ಬಿಸಸು ಬೇಗದಿ ರಾಮ ನಿನ್ನಯ
ವಶದಲಿಹರಿವರೆನಲು ಹರ್ಷ
ಪ್ರಸರನೇತ್ರದಲಸ್ಪಿದನು ಸುಗ್ರೀವನನು ಬಳಿಕ ||

ವೈಷನವೆಲ್ಲವ ನೀನಂದೆ ತಾ
ನುಸುರಲೇತಕೆ ಮತಕೆ ಬವ್ವೊಡೆ
ವಸುಧೆಸುತೆಯರಸಲಿಕೆ ಕಳುಹುವುದೆಂದನಾ ರಾಮು || ೧೧ ||

ಎಂಡ ರಾಮನ ನುಡಿಗೆ ಹರ್ಷದ
ಲಂದು ಕಸಿಮುಖ್ಯರನು ಕರೆದೊಂ
ದೊಂದು ದೆಸೆಗೆಲ್ಲನು ಸುತ್ತಲು ಕಳುಹಿ ದಕ್ಷಿಣಕೆ ||
ನಿಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಬಲುಬಲಾಧ್ಯರಿ
ಣಿಂದನಾ ಜಾಂಬವಗೆ ಹನುಮಗೆ
ಮುಂದೆಯಿಂಗದ ನಳ ಸುಷೇಣಗೆ ವಿವಿಧ ಮೈಂದರಿಗೆ | ೧೨ ||

ಕರೆದು ಶಂಭಾದ್ಯರಿಗೆ ಕಟ್ಟಲೆ
ಯೊರೆದನಾ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಘವ
ನರಸಿ ಸೀತೆಯನರಸು ತಿಂಗಳದೊಳಗೆ ಕಾಣದೊಡೆ ||
ಬರಲೆ ಬೇಕೆತ್ತಾನು ಜಾನಕಿ
ಯಿರವೆ ಕಂಡಡೆ ವೊಂದುದಿನ ತಡ
1 ದಿರುತಡೆಯಬಾರದು ಬಳಿಕಲರಿದಿವನ ಸಜವಾಗಿ || ೧೩ ||

ತಡೆದಡದರಿಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣವ
ಬಿಡುವುದೇ ಬಲುದಂಡ ನಿವಗಂ
ದೊಡನೆ ನೇಮವ ಕೊಟ್ಟನತಿಬಲ ವಿಕ್ರಮರಿಗೊಲಿದು ||
ವೊಡೆಯ ರಾಮಂಗೆರಗೆ ಕುಳಿತಿರೆ
ಪಡೆ ಪಯಣಕನುವಾಗಿ ಕಂಡ
ಬ್ಬಡದಿ ನಡೆವಾ ಮಾರುತಿಯ ಕರೆದೆಂದನಾ ರಾಮು || ೧೪ ||

ಕುರುಹ ಕೊಂಡೊ ಸೀತೆಗೆನ್ನಯ
ಕರದ ಬೆರಳುಂಗುರವ ನಾಮಾ
ಕ್ಷರವೆರಡ ಬರೆದಿಹುದು ರಾಮಾಭಿಧಾನ ಮದ್ವಿಸರ ||

1 ದಿರುಲು ಬಾರದು ಬಳಿಕಲರಿದಿನ (ಖ)

೧೯೬ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಧರಣಿಸುತೇಗೇಕಾಂತದಲಿ ಕೊಡು
ಹಿರಿದು ಕಸಿನಾಯಕರ ಮಧ್ಯದಿ
ತರುಣ ನೀನೇ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಕನೆಂದನಾ ರಾಮ || ೧೫ ||

ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನಯ ಸತ್ತ್ವವನು ನಿನ
ಗೆಲ್ಲ ಶುಭ ಹೋಗಿಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀ
ವಲ್ಲಭನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟನಾಗಳೆ ಹನುಮನನು ಹರಸಿ ||
ಮಲ್ಲರಂಗದ ಮುಖ್ಯರೆದ್ದ
ಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯದ ಗುಹರ ಗಗನದ
ಲೆಲ್ಲರಸಿ ಸೀತೆಯನು ವರ ವರ ಪರ್ವತೋಪಮರು || ೧೬ ||

ಕಂಡರದೊಳು ಗಿರಿಯಭೋರದೆ
ಪುಂಡರಕ್ಕಸನೊಬ್ಬನನು ಮೃಗ
ವಿಂಡು ಗಜವನು ಬಾಯೊಳಗೆ ತುರುತುರುಕಿ ನುಂಗುತೀರಿ ||
ಲಂಡ ಕಪಿಗಳು ಗಿಲಿಗಿಲಿಸಿ ತೆರ
ದಂಡವನು ತೋರುತ್ತ ನೋಡದೆ
ದಿಂಡುಗೊಡಹಿದುದವನಿಯಲಿ ರಾವಣನು ನಿವನಿತ || ೧೭ ||

ಮುಷ್ಟಿ ಹತಿಯಲಿ ಕೊಂದು ಬಿಸುಟವು
ದುಷ್ಟರಾವಣನಲ್ಲೆ ನುತ್ತವೆ
ಬೆಟ್ಟಗಿರಿಗುಹಜಾಹು ಜರಿಕೊರೆ ಮುಂಕು ಮುರುಹುಗಳ ||
ಗಟ್ಟ ಬೇಣವನಿರುಬು ಸಿರಿ ಬಿನು
ಕಷ್ಟಕುಟಕ ಲೋಷ್ಠ ತಾಲುಕ
ದಿಟ್ಟಿಡಿಯಲತಿ ಚಿತ್ತ ಬಿದಿರೆಂದೆನ್ನದರಸಿದವು || ೧೮ ||

ಸಿಕ್ಕದಾಯಿತ್ತುದಕ ಕಪಿಗಳ
ತಕ್ಕಿಸಿತು ಡಗಿಯಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ
ತುಕ್ಕಿನೋಡಿಯು ಕಾಣದಾಸರು ಹತ್ತಿ ಕಂಗೆಡುತ ||

ಕಕ್ಕುಲತೆಯಿಂ ಮುಂದೆ ತೃಣ ಗಿಡು
ಮುಕ್ಕು ಮುಸುಕಿರೆ ಗುಹೆಯ ಕಂಡರು
ಪಕ್ಕನನದಲ್ಲಿಂದ ಹೊರವಡೆ ಕ್ರಾಂಚಹಂಸೆಗಳು

|| ೧೯ ||

ಅಂದವನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಜಲವಿಹು
ದೆಂದು ನೋಡುವೆನೆನುತ ಹೊಕ್ಕರು
ಮುಂದೆ ಹನುನುನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾ ಕಸಿಗಳೆಲ್ಲವರು ||
ಹಿಂದೆಯೊಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಸಮೀಪಗ
ಅಂದ ಬಾಲನ ಹಿಡಿದು ಗುಹೆಯ ಮ
ಹಾಂಧಕಾರದಿ ದೂರವನು ಹೊಕ್ಕರು ತ್ರಿಷಾರ್ತ್ರಿಯಲಿ

|| ೨೦ ||

ಮುಂದೆ ಕಂಡರು ಜಲನ ಸುಸ್ಥಿತಿ
ಕೇಂದ್ರ ನೀಲಾಸನವ ದಿಡದಲಿ
ಚಂದ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದವೋಲಿರೆ ವೃಕ್ಷನಿಕರಗಳು ||
ವೊಂದುವೊಂದೂ ದ್ರೋಣಸಮ್ಮಿತ
ದಿಂದ ಮಧುರಸ ಪಕ್ಷಿಫಲದಾ
ಸಂದದಾಮ್ರೇಳಿಗಳು ಜಂಬೀರಾದಿ ಫಲಗಳಲಿ

|| ೨೧ ||

ಇರಲು ಗುಹೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಣಿಗಳು
ಪರಿಪರಿಯ ಭೂಷಣ ಸುವಸ್ತ್ರವು
ಪರಮ ಸಾಯಸ ಭಕ್ಷ್ಯ ಲಡ್ಡು ಕಪೂಪವಿಡ್ಡಲಿಗೆ ||
ಪರಮ ದಿವ್ಯಾನ್ನಗಳು ಸಹಿತವೆ
ಹಿರಿಯ ಕಜಾ ಯಗಳ ರಾಶಿಯೆ
ಹೊರೆಯಲಾರೊಣಿಲ್ಲ ನರರದರೊಳಗೆ ವರ್ಜಿತವು

|| ೨೨ ||

ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡರು ದಿವ್ಯಭವನವ
ಸಲ್ಲ ಲಿತದಾಸನವನಿಟ್ಟಿರ
ಲೆಲ್ಲ ರಚ್ಚರಿವಡುತ ನೋಡಲು ಮುಂದೆ ಹೊಳೆಹೊಳೆವ ||

ಸಲ ಲಿತ ಯೋಗಿನಿಯದೊಬ್ಬಳು
ತಲ್ಲತಧ್ಯಾನದಲಿ ವನದೊಳ
ಗುಳ್ಳ ಚೀರಾಂಬರದಲಿದ್ದಳು ಯೋಗ ನಿಷ್ಠೆಯಲಿ || ೨೩ ||

ಅಪ್ರಮೇಯನ ಆದಿಸಿದ್ಧನ
ಚಿತ್ತಕಾಶಾನಂದ ರೂಪನ
ನಿಷ್ಪ್ರಸಂಚಿ ನಿರೀಹ ನಿಷ್ಕಳ ನಿಜನಿರಂಜನನ ||
ಸುಪ್ರಭೇದನ ಸುಜನ ಸೇವ್ಯನ
ಸಲ್ಪ ತೇಜನನೇಕನದ್ವಯ
ನಸ್ಸ ಪರಮನ ಭಾವಿಸುವಳನು ಕಂಡುದಾ ಕಟಕ || ೨೪ ||

ಆ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಕಂಡು ಭಯದಿಂ
ನಾಮವನು ಮಾಡಿದರು ಭಕುತಿಯ
ಲೀ ಮಹಾ ವಾನರರ ನೋಡುತ್ತಿಂದಳಾ ದೇವಿ ||
ಭೀಮ ವಿಕ್ರಮರಾರು ನೀವೀ
ಕ್ಷೇಮದಿಡೆಯಾಗಿದ್ದ ಸುಸ್ಥಳ
ಭೂಮಿಗಾರಟ್ಟಿದರು ಮೊಡೆಯರದಾರು ನಿಮಗೆನುತ || ೨೫ ||

ಎನಲು ಕೇಳುತ ಹನುಮನೆಂದನು
ಮನವಲಿದು ಕೇಳಮ್ಮಯೋಧ್ಯಾ
ಜನಪ ದಶರಥನವಿಳ ವಿಶ್ರುತಯವನ ಹಿರಿಯಮಗ ||
ಅನಪಮು ಶ್ರೀ ರಾಮ ವಿಶ್ರುತ
ಜನಪನಾಚ್ಛೇಯ ಪಾಲಿಸಲು ನೆರೆ
ವನಕೆ ಬಂದೆಲ್ಲಿದ್ದ ಬಹುದಿನ ಸತಿಯನುಜ ಸಹಿತ || ೨೬ ||

ಸೀತಿಯಾತನ ವನಿತೆಯೊಯ್ದನು
ಪಾತಕನು ರಾವಣನವನ ನೆರೆ
ಘಾತಿಸಲು ನೆರವಾದನಾ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮಂಗಿ ||

ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಸಖಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮನು
ನೀತಿದನರಸಲಿಕೆ ಕಳುಹಿದ
ನೋತು ಬಂದೆವು ನೀನದಾರಲ್ಲಿದ್ದೆ ಹೇಳೆಂದ

|| ೨೭ ||

ಎನಲು ನೋಡುತ ಹರ್ಷದಿಂದಾ
ವನಿತೆ ನುಡಿದಳು ಬಳಲಿ ಬಂದಿಹಿ
ರಿನಿಬರೂ ಬೇಕನಿತಫಲ ಪಕ್ಕಾದಿ ಭೋಜ್ಯವನು ||
ಘನದಮ್ಮತ ಪಾನೀಯವನು ಕೊಂ
ಡನುಪಮರಿರಾ ಬನ್ನಿ ಬಳಕೆಂ
ಬೆನು ಮೊದಲುಗೊಂಡೆಲ್ಲ ಮರೆದ್ವೃತ್ತಾಂತ ಸಂಗತಿಯು || ೨೮ ||

ಎಂದಡಸ್ತು ಯೆನುತ್ತ ಕಪಿಗಳ
ವೃಂದವೆಲ್ಲವು ಬೇಗಬೇಗದಿ
ನಿಂದು ಬೇಕಾದನಿತ ತಜ್ಜಲ ಪಾನವನು ಮಾಡಿ ||
ಬಂದಡಾ ಯೋಗಿನಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು
ತೆಂದಳಾ ಹನುಮಂತನೊಡನಾ
ಸಂದ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಕಪಿಬಲವೆಲ್ಲ ಕೇಳುತಿರೆ || ೨೯ ||

ಮುನ್ನ ಹೇಮಯೆನಿಪ್ಪವಳು ವರ
ಕನ್ನಿ ಯಾದಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮಗೆ
ಜಿನ್ನೆ ದಿವ್ಯಾವಯದಿ ನಾಟ್ಯವ ಮಾಡಿ ಭಕುತಿಯಲಿ ||
ಪನ್ನ ಗಾಭರಣನನು ಮೆಚ್ಚಿಸೆ
ವನ್ನಿನೇತ್ರನು ಬಳಿಕ ಕೊಟ್ಟನು
ರನ್ನ ಪುರವಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದಿನವಿದ್ದಳಾ ತರಳೆ || ೩೦ ||

ಮರುಷವಯುತಾಯುತ ಸಹಸ್ರವ
ನಿರಲವಳು ಯೊಪುರದಿ ಯೋಗಿನಿ
ಪರಮ ನಿಷ್ಠೆಯಲವಳ ಸಖಿಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನೊಡನೆ ||

ಪರಮ ಮೋಕ್ಷವ ಬಯಸಿ ವಿಷ್ಣು
 ಸ್ಮರಣೆಯನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಲನೆ
 ಕರಕರೆಯ ದೇಹಾಭಿಮಾನವ ತೊರೆಯಲೋಸುಗರ || ೩೧ ||

ತನುವಿಡಿದರಿಂಗಾವ ಸುಖ ಸಂ
 ಜನಿತ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಲೋಭದ
 ಮನೆಯಹಾದಿವ್ಯಾಧಿ ಜನಿನ್ಮುತಿ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ಭೀತಿ ||
 ಅನುದಿನವು ಸಂಕ್ಷೇಪ ಬಿಡದೆ
 ಬರುವರಿತು ಸಾಕ್ಷಾತ ಹರಿಯೇ
 ತನಗೆ ಗತಿಯೆಂದೆಲ್ಲಿ ಯಾ ಯೋಗಿನಿಯನೊಡನಿರ್ವೆ || ೩೨ ||

ಮುನ್ನ ಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳು ತಾ
 ನೆನ್ನ ಹೆಸರು ಸ್ವಯಸೃಭಾಂಹಂಯೆ
 ಕನ್ನೆಯರಲತಿ ದಿವ್ಯೆಯಾದರು ವಿಷಯ ಹೇಸಿಕೆಯ ||
 ಗನ್ನಗುಳಿಯಲಿ ಬೀಳದಿದ್ದನು
 ಸನ್ನಿಧಿಯಲಾ ಹೇಮೆಯೆಂಬಳು
 ತನ್ನ ನಿಜಪದಕ್ಕೈದುತೆಂದಳು ಕರುಣದಿಂದೆನಗೆ || ೩೩ ||

ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಮಿಲ್ಲವಿದರೊಳು
 ನಿಂದಿರಲ್ಲಿಯೆ ತಪವ ಮಾಡುತ್ತ
 ಮುಂದೆ ನಾರಾಯಣನು ಶ್ರೀತಾಯುಗದಿ ದಶರಥಗೆ ||
 ಕಂದನಾಗಿದ್ದವನಿ ಭಾರದ
 ದಂದುಗವ ಪರಿಹರಿಸೆ ನನಕ್ಕೆ
 ತಂದಪನು ಕಳುಹುವನು ಭಾರ್ಯೆಯನರಸೆ ಕಪಿಪಡೆಯ || ೩೪ ||

ಆ ಪಡೆಯ ಪೂಜಿಸಿ ಬಳಿಕ ನೀ
 ನಾಪಥದಲೇ ಹೋಗಿ ರಾಮನ
 ಶ್ರೀಪದವ ಕಂಡೊಲಿದು ಸಂಸ್ತುತಿಸೈ ಭಕ್ತುತಿಯಿಂದ ||

ದೀಪಿಸುವ ವೈಕುಂಠವೈದು ಮ
ಹಾ ಪುರುಷರೈದುನ ಸನಾತನ
ಲೋಪವಿಲ್ಲದ ಪದವನೆಂದೈದಿದಳು ನಿಜಪದಕೆ

|| ೩೫ ||

ನಾನು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬೇಗದಿ
ಸಾನುರಾಗದಿ ಹೋಹೆನಕ್ಷಯ
ವಾನಭೋಜ್ಯವನುಂಡು ಸುಖದಿಂ ಹೋಗಿ ನೀವೆನಲು ||
ವಾನರರು ಬಳಿಕುಂಡು ದಣಿದು
ಸ್ಥಾನದಿಂ ಮುನ್ನಿದು ಹೋದಾ
ಕಾನನಕ್ಕೆತಂದು ಕುಳಿತಿದುರ್ದು ಕಪಿಸ್ತೋಮಾ || ೩೬ ||

ಅವಳು ಗುಹೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಗದಿ
ರವಿಕುಲೇಶ್ವರನೆಡೆಗೆ ಬಂದಾ
ಯುವತಿ ಕಂಡಳು ರಾಮನನು ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ||
ಅವನಿಯಲಿ ನಮಿಸುತ್ತ ಬಲಬಂ
ದವನತಾನನೆ ಹರ್ಷಗದದ
ಲವದಲೂರೇ ರಾಮಪುಳಿಕಿತಗಾತ್ರೆ ಜಲನೇತ್ರ || ೩೭ ||

ದಾನಿ ನಾನಿನಗೆಲೆ ರಘೋದ್ವಹ
ವಾಸವಾಗಿಯೆ ಗುಹೆಯಲೇ ಬಹು
ಸಾಸಿರಾಬ್ದವ ಕಳಿವುತಿದ್ದನು ತಹದಿ ನಿಮ್ಮಡಿಯ ||
ನಾ ಸಮಕ್ಷದಿ ಕಾಣಬಂದೆನು
ಮೊಸಲಿನ ಜಪತಪದ ಸುಕೃತದ
ರಾಶಿಗಳು ಫಲಿಸಿದವಲಾ ನಿಜಚರಣ ದರುಶನದಿ || ೩೮ ||

ಆದಿ ಮಾಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂ ನರ
ನಾದ ಸಕಲ ಜಗಂಗಳೊಳ ಹೊರ
ಗಾದಿಯಾಗಿಹ ಸರ್ವಭೂತಕ ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿಪ್ಪ ||

ಸಾಧಿಸುವ ಸುಜ್ಞಾನನಿಷ್ಠರಿ
 ಗೈದೆ ಕಾಣದ ಬೋಮ್ಮ ಮಾಯೋ
 ಸಾಧಿಯಿಂ ಜನನಿಕೆಯ ಮನುಜತೆವಿಡಿದೆ ಲೀಲೆಯಲಿ || ೩೯ ||

ಅವತರಿಸಿದೆಯಲಾ ಮಹಾ ಭಾ
 ಗವತರಿಚ್ಚೆಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿ
 ಧ್ವನಿಸವರವೋಲಾನಕ್ಕಿ ತಾ ನಿನ್ನನೆಯಲಿಕೆ ||
 ಶಿವ ಶಿವಾ ತಾಮಸದ ಹೀನರಿ
 ಗೆವಗೆ ನಿಜತತ್ವವದು ಗೋಚರಿ
 ಸುವುದೇ ಭಾಪುರೆ ಭಕ್ತಹಿತ ವಿಗ್ರಹನೆ ರಘುನಾಥ || ೪೦ ||

ದೇವ ನಿನ್ನಂಗಳುಗಳ ದರುಶನ
 ನೇ ವಿಕುಂಡದ ಮೋಕ್ಷದರುಶನ
 ಭಾವಿಸಲು ನಿಜರೂಪದನ್ನೊಳಗಗಲದಿರಬೇಕು ||
 1 ಭಾವೆ1 ಧನಕುತ ಮುಖ್ಯದರ್ಶಿತ
 ಜೀವರಿಗೆ ನೀ ಸುಲಭನಲ್ಲೆ
 ಯಾವ ಸಂಗವನುಳಿದ ಕೆಂಜನರಿಂಗೆ ಧನ ನೀನೆ || ೪೧ ||

ರಾಮ ನಿಜಸುಖಪೂರನಾತ್ಮಾ
 ರಾಮ ನಮೋನಮೋ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ
 ಧಾಮ ಮಹದೀಶಾನ ಮಧ್ಯಾಧ್ಯಂತ ವಿರಹಿತನೆ ||
 ಕ್ಷೇಮಿ ಸರ್ವ ಸಮಾನನಾಗಿ
 ದ್ವೀ ಮನುಷ್ಯರು ಡಂಭ ಜೇಷ್ಠತ
 ಶೀಮೆ ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಾದಪುರಾಣಪೂರುಷನ || ೪೨ ||

ನಾರಿಯೊಬ್ಬಳ ಬಿಡಿಸೆ ಕೊಲುವಡೆ
 ವೈರಿಯೊಬ್ಬನೆ ನಿನಗೆ ಮಾಯಾ
 ಚಾರಣೆಯ ಲೀಲೆಗಳಿಡೆಲ್ಲಾ ಅಬ್ಜ ಭವನಿಗೆ ||

ಕಾರಣನು ನೀ ನಿನ್ನ ಮನುಜವ
ತಾರ ನಟನೆಯ ಜನ್ಮಕರ್ಮವ
ನಾರರಿಯರೀ ಜಗಕೆ ಸುಕಥಾಶ್ರವಣಕರವೆಂದು || ೪೩ ||

ಕೆಲರು ಕೌಸಲಿ ಹಿಂದೆ ತಪದಿಂ
ಬೊಲಿಸೆ ಜನಿಸಿದನೆಂದು ಕೆಲರೀ
ಖಳರ ಬಾಧೆಯಲವನಿ ಕುಸಿಯಲು ದನುಜರನು ಕೊಲಲು ||
ಇಳಿದನೆಂಬರು ಕೆಲರು ದಶರಥ
ಸೊಲವಿಗೊಂಬರು ಕೆಲರು ಭಕ್ತರ
ಸಲುಗೆಗೊಂಬರು ಕೆಲರಜನು ಬೇಡಿದ ಗುಣದಲೆಂದು || ೪೪ ||

ನಿನ್ನ ಚರಣವ ಕಂಡು ಕೆಲಬರು
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ಕೇಳಿ ಕೆಲಬರು
ನಿನ್ನ ನಾಮವ ಪಾಡಿ ಕೆಲಬರು ಭವ ಮಹಾಂಬುಧಿಯ ||
ಹರ್ಷವವ ಕಳವರು ಗಡಾ ನೆರೆ
ನಿನ್ನ ಸರಿವನೆ ಗುಣ ವಿಹೀನನು
ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ ಬಡ್ಡಿ ನಿನ್ನನು ಹೊಗಳಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಲು || ೪೫ ||

ನಮಿಸುವೆನು ರಘುಕುಲ ಲಲಾಮನ
ನಮಿಸುವೆನು ಶರಚಾಪಧಾರಿಗೆ
ನಮಿಸುವೆನು ಸುಗ್ರೀವ ಸೌಮಿತ್ರೀ ಸಮೇತಂಗೆ ||
ನಮಿಸುವೆನು ಸುಜನಾರ್ತಿಹಾರಿಗೆ
ನಮಿಸುವೆ ಖಳಧೂರ್ತವೈರಿಗೆ
ನಮಿಸುವೆನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮರೂಪಂಗೆ || ೪೬ ||

ಈ ಪರಿಯ ನುತಿಸಲಿಕೆ ಶರಣ ಹೈ
ತಾಪಹರ ನಗುತೆಂದ ಬಾರೇ
ನೌಪಚಾರವೆ ಯೋಗಿನಿಯ ಮಧ್ಯಕ್ಷ ಜನಕುಳ್ಳ ||

ದೀಪಿತೇಚ್ಛಯ ಹೇಳಿನಲಿಕಾ
ಶ್ರೀ ಪದಾಂಬುಜಕರಗಿ ನುಡಿದಳು
ಗೌಪಿತವ ರಘುನಾಥ ಭಕುತಿಯನೀವುದೆನಗೆನುತ

|| ೪೭ ||

ಅನ ಯೋನಿಯಲಾವ ಜಾತಿಯ
ಲಾವ ದೇಶದಿ ತನಗೆ ಕರ್ಮವ
ಶಾ ವಿಶಿಷ್ಟದಿ ಜನಿಸಿದಡು ನಿಶ್ಚಲಿತೆಯಿಂದೊಲಿದು ||
ದ್ವೈಪ ನಿನ್ನಯ ಭಕುತ ಜನರನು
ಸೇವಿಸುವ ವರವಿತ್ತು ದೂರುವ
ದ್ವೈವವುಳ್ಳ ದುರಾತ್ಮರೊಡನಿರದಂತೆ ರಘುನಾಥ

|| ೪೮ ||

ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ರಾಮ ರಾಮಾ
ಪನ್ನ ವತ್ಸಲಯೆನುತರಲೆ ಬೇ
ಕೆನ್ನ ಕಿವಿ ನಿಜಗುಣ ಚರಿತ್ರವ ಕೇಳುತಿರಬೇಕು ||
ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ಕರವು ಪೂಜಿಸು
ತೆನ್ನ ಶಿರವೆರಗುತ್ತಿರುತ ಸಂ
ಪನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯು ಹೃದಯದನುದಿನ ನೆನೆವು ತಿರಬೇಕು

|| ೪೯ ||

ನೀಲಮೇಘನಿಭಾಂಗ ಸೀತಾ
ಬಾಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂಯುತದ ವನ
ಮಾಲೆಯಶ್ರೀವತ್ಸ ಕಾಸ್ತುಭಹಾರ ಝಳವಟಿಯ ||
ಲೋಲ ಮಣಿಕುಂಡಲದ ತಾಂಡವ
ಭಾಳರಂಜಿತ ನಸುನಗೆಯ ಸುವಿ
ಶಾಲ ಧರ ಪಲ್ಲವದರುಣ ಬಿಂಬೋಷ್ಠ ದೀಧಿತಿಯ

|| ೫೦ ||

ಮಿಸುಪ ತಾರಾದಂತ ಪಂಜ್ಜಿಯ
ನೊಸಲ ತಿಲಕದ ಚಿಲುನ ಭ್ರೂಲತೆ
ಯನೆಳುಗಂಗಳ ತುರುಗೆನೆಯ ಸುಳಿಗುರುಳು ಮಾರ್ಪೊಳೆವ

||

ಕುಸುರಿಗೊಲಸದ ಸೂರ್ಯ ಕೋಟೆ
ಪ್ರಸರ ಮಣಿಗಣ ಮುಕುಟ ಖಚಿತದ
ಕುಸುಮ ರಾಜಿಯ ಬಳಲು ಮುಡಿಯನು ನೆನೆವುತಿರಬೇಕು || ೫೧ ||

ಕರಯುಗದ ಕಂಕಣದ ತೋಳ್ಬಳ್ಳಿ
ಬೆರಳ ಮುದ್ರಿಕೆ ಜೂಳೆಗಡಗದ
ಶರಧನುವ ಧರಿಸಿದ ಭಕುತರಿಗಭಯವನು ಕೊಡುವ ||
ಉರದ ತ್ರಿವಲಿಯ ನಿನ್ನನಾಭಿಯ
ತರತರದ ವರರೋಮರಾಜಿಯ
ವರನಿತಂಬದ ಪೀತವಸನಾಲಂಕೃತದ ಹರಿಯ || ೫೨ ||

ಮಣಿಗಣದ ಕಾಂಚೀ ಕಳಾಪದ
ರಣತ ರತುನೂರುಗಳ ಕರಿಕರ
ದೆಣಿಕೆಗಳ ದರ್ಪಣದ ಜಾನುದ್ವಯದ ಜಂಘೆಗಳ ||
ಸೆಣಸು ಹಾಹೆಯದೊಡರು ಗುಲ್ಮದ
ಘಣಘಣಿಸುವದಿಗೈಯ ದಿವಿಜ
ಪ್ರಣತ ಮುಕುಟ ವಿರಾಜಿತದ ತ್ರೀ ಪಾದ ಪಂಕಜವ || ೫೩ ||

ಇಂದು ನಭ ಮಂಡಲದ ಪವಳದ
ವೃಂದಲತೆವೆರಳುಗಳಡಿಯಲರ
ವಿಂದ ರುಷ ಯವಲತೆಯ ಲಾಂಛನದಿಂದ ರಂಜಿಸುವ ||
ಇಂದಿರೆಯ ಮೋಹಿಸುವ ಮುನಿ ಹೈ
ನೃಂದಿರದಿ ಬೆಳೆಬೆಳಗುತ್ತಿಪ್ಪೀ
ಜಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯ ನೆನೆವುತಿರಬೇಕೆನಗೆ ಹೃದಯದಲಿ || ೫೪ ||

ಈ ಪರಿಯ ರೂಪೆನ್ನ ಹೃದಯದಿ
ದೀಪಿಸಲು ಬೇಕನವರತ ನೆನೆ
ಗೀ ಪರಿಯ ವರವೆಂದಡಾಗಲಿ ಕೊಟ್ಟಿನಂಜದಿರು ||

೨೦೬ ಅಭ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ರೂಪವತಿ ನೀ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ
ತೋಪಿಗೈದಲ್ಲೆನ್ನ ಭಾವಿಸು
ತಾ ಪರಮಖುಷಿ ನಿವಹದೊಡನಿದ್ದೀ ಕಳೇವರನ || ೫೫ ||

ಚಿನ್ನುಮಯನಾಗಿದ್ ನನ್ನನೆ
ಧನ್ಯೆ ಕೊಡುವೆನೆನಲವ್ಯುತ ಸಮ
ದುನ್ನತೋಕ್ತಿಯ ಕೇಳಿ ಭಕುತಿಯಲೆರಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ||
ಜಿನ್ನೆ ಬದರಿಷಂಡವನ ಸಂ
ಪನ್ನ ತೀರುತದಳಕನಂದಾ
ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳಾ ರಾಮನನೆ ನೆನೆವುತ || ೫೬ ||

ಬಳಿಕ ಕಾಯವ ಬಿಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲೈದಿಡಳಾರು ಭಾವವ
ಕಳೆದು ತತ್ತ್ವಾವಳಿಯ ಸಮ್ಮಂಧವನು ನೆರೆ ಮೂರಿ ||
ಅಲಿಯದುದಿಸದ ಸತ್ಯಸನ್ಮಯ
ದಲಿಘು ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಟ ಪದದಾ
ಸ್ಥಲಿತ ಪರಮಾನಂದ ನಿಜಪರಿಪೂರ್ಣಮಯೆಯಾಗಿ || ೫೭ ||

ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತೈದು ಪದಗಳು
ಸಂದವುಚ್ಚನ್ನವದ ಸಂಖ್ಯದ
ಲೊಂದಧಿಕವಿದನೋದಿ ಕೇಳಿದಡಘ ವಿನಾಶನವು ||
ದ್ವಂದ್ವವಳಿದಾತ್ಮಾನುಭವದಲಿ
ನಿಂದು ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಪರಮಾ
ನಂದಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ಯಸಿಂಹನೊಲವಹುದು || ೫೮ ||

ಆಂತೂ ಸಂಧಿ ೫೫ ಕೈ ಪದ ೧೫೫೫ ಕೈ
ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಸಂಧಿ

ವಾನರರು ವಕ್ಷರಾಜ ಸಂಪಾತಿಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ || ಋಕ್ಷವಾನರರಸಿ ಸೀತೆಯ
ದಕ್ಷಿಣಾಬ್ಧಿಯ ತೀರಕ್ಕೆತರೆ
ಪಕ್ಷಿರಾಜನ ಕಂಡರಾ ಸಂಪಾತಿಯೆಂಬವನ ||

ಪದ || ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ವಿಬುದ್ಧನದ್ವಯ
ಬುದ್ಧಿರಹಿತ ನಿರಂಜನಾತ್ಮಕ
ಅದ್ವಯಿತ ಪರವಸ್ತು ತಾನಾಗಿದ್ದು ತೋರುತಿಹ ||
ಬದ್ಧವಾಗಿಯೆ ತೋರದಿಹ ತಾ
ಸಿದ್ಧರರಸಿಯು ಕಾಣದಿರುತಿರೆ
ಅದ್ವಯಿತ ಪರಬೋಮ್ನ ರಾಮ ಪದಾಬ್ಜವನು ನೆನೆವೆ || ೧ ||

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಕೇಳು ಕಪಿಪಡೆ
ಯತ್ತ ವನದಲಿ ವೃಕ್ಷ ಪಂಡದಿ
ಹೊತ್ತ ಚಿಂತಾ ಮೋಹದಲಿ ಕಲುಷಿತ ಶರೀರಗಳು ||
ಎತ್ತಲರಸಿಯು ಕಾಣೆ ಸೀತೆಯ
ನುತ್ತು ಬಳಿಕಂಗದನು ವಾನರ
ಮೊತ ದೊಡೆಯನು ಮೂವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ || ೧ ||

೨೦೮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಅರಸಿ ವನದಲಿ ತಿರುಗಿ ಕಿಂಚಿತು
ಕೊರತೆ ತಿಂಗಳು ಆಯಿತನ್ನೊ
ಬರಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಸೀತೆಯಿರವನು ಕಂಡುದೇ ಯಿಲ್ಲ ||
ಅರಸಿನಾಜ್ಞೆಯ ಮಾಡದಾದೆವು
ಮರಳಿದರೆ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಗುಂಟೇ
ಹರಿಯದುಳಿಯನು ಜೀವವನೆ ಸುಗ್ರೀವನೆಲ್ಲರಿಗೆ || ೩ ||

ಶತ್ರು ಸುತನಲೆ ನಾನನಗೆ ಕೊಲ
ಲೆತ್ತ ದಯೆ ಸುಗ್ರೀವನೆನ್ನನು
ಸತ್ಯನಿಧಿ ರಾಘವನು ರಕ್ಷಿಸಲಿದ್ದೆ ರಾಘವನ ||
ಉತ್ತಮಾಂಗನೆಯರಸಿ ಕಾರ್ಯವ
ನಿತ್ತ ಸಾಗಿಸದಾಯಿತಾ ದು
ವೃತ್ತನಾಜ್ಞೆಯಲಳಿವುದೇನತಿ ಶಿವಶಿವಾಯಿಂದ || ೪ ||

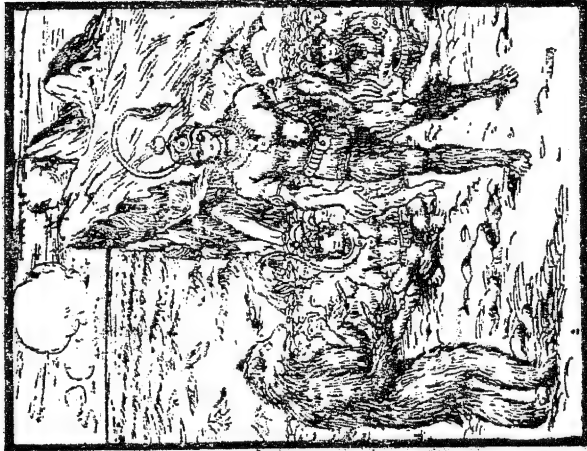
ಘಾತಿಸದೆ ಬಿಡದೆನ್ನ ನಾಳೆಗೆ
ಭ್ರಾತೃ ಪತ್ನಿಯ ಮಾತೃ ಸಮೆಯನು
ಪಾತಕಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲವಾತನ ಕೈಯ್ಯ ಸಾವುದರಿಂ ||
ವೋತನನ ಬಳಗೈದದೇ ನಾ
ವೀ ತೆರದಲೆಲ್ಲವರು ಸಾವವು
ಯೇ ತೆರದಲಾದರ್ದು ಯನುತ ಕಣ್ಣೀರ ಸೂಸಿದನು || ೫ ||

ಕೇಳಿ ಕಪಿಗಳು ಕಂಗಳುದಕದ
ಬಾಲಿವುತ್ರಂಗಿಂದರಕಟಾ
ಬೀಳುಗೊಡು ಶೋಕವನು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ ರಕ್ಷೆಯನು ||
ಸಾಲಿಸುವೆವಾವೆಲ್ಲ ಗುಹೆಯಲಿ
ಲೀಲೆಯಿಂದಿದ ಸಕಲ ಸೌಖ್ಯದ
ಜಾಳದಿಂದ ಪುರೋಸಮವು ಭಯವೇಕೆ ನಿನಗೆತುತ || ೬ ||

ಟ್ರಾಂಬವಂತೆನಿಸಿದ ಸಾಗರ ದಾಟಲು ಹನುಮನಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ

ಭರಪೂತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಾಸರೇರ ಸವಾಳೆನಿಸಿ

ಅದನು ಕೇಳ್ವಾ ಹನುಮ ಮೆಲ್ಲನೆ
ಮುದದಿ ತಕ್ಕಿಸಿಯಂಗದನ ನಯ
ವಿದನು ನುಡಿದನು ನಿನಗದೇಕೇ ದುರ್ವಿಚಾರವಿದು ||
ಮೊದಲೆ ಸುಗ್ರೀವಂಗತಿಪ್ರಿಯ
ವದರಮೇಲಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ರೆದೆಯಿ ಜೀವದ ಪೋಲು ಕಂಡಿಹರನುದಿನವು ನಿನ್ನ || ೭ ||

ರಾಮಗಾ ಸುಗ್ರೀವಗಿಮ್ಮಡಿ
ಪ್ರೇಮ ನಿನ್ನಲ್ಲುಂಟು ಹತ್ತಿರೆ
ನಾ ಮುದವ ಮಾಡುತ್ತಿಹೆನು ಸಂದೇಹ ಬೇಡಿದಕೆ ||
ಈ ಮಹಿಯ ಗುಹೆಯೊಳಗಿರುವೆಂ
ದೀ ಮರಳು ವಾನರರು ನುಡಿದರೆ
ರಾಮಬಾಣಕಭೇದ್ಯದೇಡೆಯುಂಟೇ ಜಗತ್ರಯದಿ || ೮ ||

ಹೇಳಿದನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ತಾವನು
ಕೂಲದಿಂದಿಹೆನೆಂದು ಹುಸಿಯದು
ನಾಳೆ ನಿಲುವವೆ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಮಕ್ಕಳನು ಹೆಂಡಿರನು ||
ಗಾಳೆಗೊಡ್ಡಿದ ಸೊಡರಿನಂದದಿ
ಳಾಳ ಮತ್ತೊಂದತಿ ರಹಸ್ಯದ
ಮೂಲಗೌಪ್ಯವ ಮಗನೆ ಮನದಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೆಂದ || ೯ ||

ರಾಮ ಮಾನವನಲ್ಲ ತ್ರಿಜಗ
ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣನು ನಿತ್ಯನು
ಭೂಮಿಸುತೆ ಭಗವತಿ ಜಗಸೃಷ್ಟಾಂತಕಾರಣದ ||
ಆ ಮಹಾಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಣ
ಯಾ ಮಹಿಯಾಂತೀರ್ಧ ಘಣಿಪತಿ
ನಾಮದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ವಮರಂಶಿಗಳು ನಾವೆಂದ || ೧೦ ||

೨೦೦ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಆಜನು ಬೇಡಲು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ
ತ್ರಿಜಗರಕ್ಷಿಸಲಿಳಿದ ನೀ ಗಡ
ಕುಜನ ರಾಕ್ಷಸ ಶಿವೈಗೋಸುಗ ವಾದಿವಹ ವಿಷ್ಣು ||
ಭಜಕ ಪಾರ್ಷದರಾವು ಸರ್ವರು
ನಿಜದಿ ಮುನ್ನ ವಿಶುಂಠ ನವಗೀ
ಸುಜನ ಸೇವ್ಯನ ಸೇವಿಸಲು ಕಪಿರೂಪವಾಗಿಹೆವು || ೧೧ ||

ಈಗ ಸೇವಕರಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ
ಯೋಗಿದೂರನ ಬಳಕವೆಲ್ಲರು
ಹೋಗಿ ವೀವೈಕುಂಠಪತಿ ಸುಖವಿಹವು ಮೊದಲಂತೆ ||
ಭೋಗಿಶಯನನ ಸೇವೆ ಜನ್ಮದ
ನೀಗುವಾತಂಗಲ್ಲದಹುದೇ
ರಾಗ ಲೋಭದ ಹಮ್ಮಿನಿ ಮೂಢಾತ್ಮರಿಂಸೆಂದ || ೧೨ ||

ತನುವನೇ ತಾನೆಂದಿರದ ಸುಖ
ಜನಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಿ ದುಃಖಜಾಲವ
ನನುವದಿಸಿ ಜರೆಮರಣವಾದಿವ್ಯಾಧಿ ತಾಪಗಳು ||
ಅನುದಿನವು ಭೋಗಿಸುತ ಪಾಪವ
ತನುವಿನಿಚ್ಛಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮರಮರ
ದನುಭವಿಸುವರು ನರಕವನು ಹರಿಭಕ್ತುತಿ ವಿರಹಿತರು || ೧೩ ||

ಕಾಕ ಗೃಧ್ರಶ್ವಾನ ಭೋಜ್ಯದ
ಬೀಕಲೊಡಲಲಹಂಕರಿಸುತ ವಿ
ವೇಕದಿಂ ದೇಹವನೆ ಲಕ್ಷಿಸಿ ತತ್ಸತೀ ಸುತರ ||
ಬಾಕುಳತ್ವದಲ್ಲವು ವಿಷಯದ
ಕಾಕುವಾಸನೆ ಪಡಿದು ತನ್ನ ವಿ
ವೇಕಿಸದೆ ಮರೆದಿಹುದು ನಿಜವನು ಮೂಢಜನವೆಂದ || ೧೪ ||

ಮುನ್ನ ತಾನೂ ತಾನೆ ಪರಮನ
ನನ್ನನನ್ನಯ ಶುದ್ಧ ಕೇವಲ
ಜಿನ್ನು ಮಯನಹ ವಿಸದಾಸದ ಸದ್ವಿಭೇದದಲಿ ||
ಭಿನ್ನ ಪುರುಷ ಪ್ರಕೃತಿ ತೋರಲು
ಸನ್ನಿಧಿಯು ಮಹಹಮ್ಮ ಮೂವರು
ತ್ವನ್ನವಾಯಿತು ಮೂರುಗುಣದಿಂ ಬಳಿಕ ಜಗವಾಯ್ತು || ೧೫ ||

ಸತ್ವದಲಿ ವೈಕಾರಿಕದ ಮನ
ವೃತ್ತಿರಾಜಸ ತೈಜಸದಲೂ
ದ್ವೈತ್ಯವಿಂದ್ರಿಯ ತಾಮಸದ ಭೂತದಲಿ ಭೂತಗಳು ||
ಪೊತ್ತಿ ಮೂರೇ ಮೇಳವಡೆಯಲು
ಭಿತ್ತರದ ತನುವಾಯ್ತು ಚೇತನಿ
ಕರ್ತುವಾದನು ಜೀವನಾ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ || ೧೬ ||

ಉಳ್ಳ ನಿಜವನು ಮರೆದುದೇಹದ
ಬಳ್ಳಿದೊಡಕನು ಸಿಕ್ಕಿ ವಿಷಯದ
ಮುಲ್ಲದಾಶಾವಶದ ತತ್ಸ್ಮಂಧಿ ಬಾಂಧವರ ||
ಕೊಳ್ಳದಲಿ ತೊಳಲುತ್ತ ನಿಜ ಬೇ
ರಿಲ್ಲೆನುತಯಚ್ಚುತನ ವದಯುಗ
ವಲ್ಲವದ ಭಕುತಿಯನುಳಿದು ವೈರಾಗ್ಯವಳವಡದೆ || ೧೭ ||

ಮನಳು ಮಾನವ ಮದ್ದ ಮದ್ದಾ
ಪರಿಯ ಹೆಬ್ಬಲಿಯಾಗಿ ಹರುಗಣೆ
ಯರಿಯದಾ ಜೋಹದಲಿ ತೊಳಲುವವೋಲದಾತುಮನು ||
ಹರಿಯ ಮಾಯಾವಶದಿ ಪರಮನು
ಬೆರಸಿಜೀವತೆಯಾದ ಜೀವನು
ಪರಿಪರಿಯ ವಿಷಯದಲಿ ತೀರ್ಯಗ್ಗ ನನ ಬರುತಿಹುದು || ೧೮ ||

೨೧೨ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕೃಷ್ಣಾಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಈ ಪರಿಯ ಜೀವತ್ವ ಹಮ್ಮಿನ
ಕಾಪಧನ ಕಳೆದತುಳ ಸೌಖ್ಯಃ
ಶ್ರೀ ಪದವನ್ನೈದುವಡೆ ಸೇವೆಯು ಮುಖ್ಯ ಮುರಹಂನ್ ||
ಭಾಪುರೇ ನಾನಾಮುಕುಂದ ಸ
ಮೀಪದ ಪರಿ ದುಃಖಗೊಂಬರೆ
ತೋಪನವಗೆತ್ತಣದೆನುತ್ತಂಗದನ ತಿಳುಹಿದನು || ೧೯ ||

ಎಸುತವನನಾಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಾ
ಹನುಮ ಮುಖ್ಯರು ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿಕಾ
ನನದಿ ಸೀತೆಯನರಸಿ ಕಾಣದೆ ದಕ್ಷಿಣಾಂಶದಲಿ ||
ವನಧೀರ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತ
ಕನುಪಮರು ನಡೆತರಲು ಕಂಡರು
ಘನಭಯಂಕರ ಸಾಗರವನುಲ್ಲೋಲದಾಗರವ || ೨೦ ||

ಮೇಲು ಮೇಲುಪ್ಪರಿಸಿ ತೆರೆತೆರೆ
ಮಾಲೆಗಳಲುಕ್ಕುಕ್ಕಿ ಘೂರ್ವಿಸಿ
ವೇಲೆಯನು ಗಬ್ಬರಿಸಿ ನೆರೆ ಡಿಂಡೀರ ತುಂತುಂನ ||
ಭೀಳಗಾಧದ ಚಕ್ರನಕ್ರ ಕ
ರಾಳ ತಿಮಿತಿಮಿಗಳಲಿ ನೋಡುವ
ಡಾಲಿ ಭಯಗೊಳೆ ಕಪಿಬಲಾಂಬುಧಿ ನಿಂತುವೀ ತಡಿಗೆ || ೨೧ ||

ತಡೆದು ಬಲ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಚಿಂತೆಯ
ಪಡಪಿನಿಂ ತವೊಳ್ಳಗೆ ಯುಕ್ತಿಯ
ನೊಡನೊಡನೆ ಯೋಚಿಸುತ ಬಲುಭಜ ಜರಂಗದಾದಿಗಳು ||
ನುಡಿದರಕಟಾ ಮಾತು ತೀರಿ
ತ್ತೊಡತಿ ಸೀತೆಯ ಕಾಣೆ ರಾವಣ
ದಡೆಗನೆಲ್ಲಿಹನರಿಯಬಾರದು ಶರಧಿ ಬಲುಹಾಯ್ತು || ೨೨ ||

ಹೋದಡುಂಟೇ ಮರಳಿ ಜೀವನ
 ಸೇರಿಸುವ ಸುಗ್ರೀವನದರಿಂ
 ದಾದ ಪರಿಯಿಂದಿಲ್ಲಿ ಮರಣವ ಮಾಳ್ವೆನೆಂದೆನುತ ||
 ಮೇದಿನಿಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ದರ್ಭೆಯ
 ನಂದರದಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿ ರಾಮನ
 ಪಾದವೇ ಗತಿಯೆನುತ ಕುಳಿತುದು ರಾಯ ಕಪಿಕಟಕ || ೨೩ ||

ಆ ಸಮಯದಿ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತ
 ವಾಸಿ ಗುಹೆಯಿಂ ಗೃಹ್ಯನೊಂದತಿ
 ಭೀಷಣದ ಗಿರಿಯಂತೆ ಹೊರನಡುತನರ ನುಡಿಗೇಳಿ ||
 ತೋಷದಲಿ ನೋಡುತ್ತ ನುಡಿದನು
 ದೀ ಸಮೂಹವ ಕ್ರಮದ ತಾನುದ
 ರಾಶನವ ಮಾಡುವೆನೆನುತ್ತವೆ ಮೆಲ್ಲನಿಳಿದುದು || ೨೪ ||

ಕೇಳಿ ಗೃಹ್ಯನ ನುಡಿಯ ಕಪಿಗಳ
 ಜಾಳ ಭಯದಿಂದೆಂದವಕಟಾ
 ಸ್ಥೂಲಗೃಹ್ಯನು ಸುಂಗದುಳಿಯನು ನಮ್ಮನೆಲ್ಲರನು ||
 ಬಾಳು ವಿಫಲದಿ ರಾಮಕಾರ್ಯದ
 ಮೇಳಕಿಲ್ಲದೆ ವೊಡೆಯನಾಜ್ಞೆಯ
 ಪಾಲಿಸದೆ ಹೋಯ್ತೆಂದು ಹೃದಿನ ತುಂಡ ತುತ್ತಾಗಿ || ೨೫ ||

ಸುಡಲಿ ನಮ್ಮ ಜಟಾಯುವೇ ನಿ
 ನ್ನೊಡಲು ವಿಡಿದುದು ಸಫಲವಾಯಿತು
 ಕಡುಗಲಿಯೆ ಭಾಷಹುದು ನೀನಾ ರಾಮಗೋಸುಗರ ||
 ಮಡಿದು ಮೋಕ್ಷವ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ
 ಪಡೆಯ 1 ಪದ1ವೈದಿದೆಯಲಾ ಯೆನೆ
 ಪಡೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಹರ್ಷದಲಿ ಸಂಪಾತಿಯಂತೆಂದ || ೨೬ ||

೨೧೪ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಆರು ನೀವಮೃತೋಪಮೋಕ್ತಿಯು
ಸಾರದೀ ಮದ್ಭಾತ್ರ ವಾರ್ತೆಯು
ನಾರಾಯಿಡು ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ನುಡಿದಿರಿ ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ ||
ಕ್ರೂರ ಭಯ ಬೇಡನ್ನಿರೈ ಕಪಿ
ನೀರೂರ ತನಗೆನಲು ಬಳಿಕಾ
ಧೀರನಂಗದನೆಂದನಾ ಸಂಪಾತಿಗುತ್ತರವ || ೨೭ ||

ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಮನನುಜನ
ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೀತೆ ಸಹಿತವ
ವಸತಿಯಾಗಿರೆ ವನದಿ ಮೃಗಯಾವ್ಯಸನಕೊಂದು ದಿನ ||
ಶಶಿಮುಖಿಯಯುಳದೈದೆಯವರೊ
ಬೃಹರ ರಾವಣ ಕದ್ದನಸಳನು
ದೇಸಿಗೆ ಬ್ಯಾಬಿಡ್ರೈದಿದಳು ಹಾ ರಾಮ ರಾಮನುತ || ೨೮ ||

ಆದನು ಕೇಳಿ ಜಟಾಯುವೆಂಬವ
ನಮುಚುತದ ಬಲವಂತವೀರ್ಯನು
ಸುದತಿಯನು ಬಿಡು ಪಾಪಿಯಲ್ಲದಡಿಡಿರು ನಿಲ್ಲಿನುತ ||
ಕದನಗಲಿ ಕಾದಿದನು ಬಹುವಂ
ಗದಲಿ ರಾಮಾರ್ಥದಲಿ ಕಾಯವ
ಬಿಡುರಿ ಬಿಡ್ಡನು ಬಳಿಕ ಕೂಟಿಯ ಒಡುಗ ಹತಿಯಿಂದ || ೨೯ ||

ನುತ್ತಿ ಸೀತೆಯನರಸಿ ರಾಮನು
ಸತ್ತ ಪಕ್ಷಿಯು ಸುತ್ತವಂಗೊಲಿ
ದಿತ್ತ ತನ್ನಯ ನಿಜವ ಸುಗ್ರೀವನಲಿ ಸಖ್ಯವನು ||
ಸತ್ಯ ಶಪಥವನಗ್ಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಯ
ಲಿತ್ತು ಬಾಲಿಯ ಕೊಂದು ಕಪಿಗಳ
ಮೊತ್ತಕೊಡೆಯನ ಮಾಡಿದನು ಸುಗ್ರೀವನನು ರಾಮ || ೩೦ ||

ಬಳಿಕ ಸೀತೆಯಲರಸಲೆಮ್ಮನು
ಕಳುಹಿದನು ಸುಗ್ರೀವ ತಿಂಗಳ
ಬೋಳಗೆ ಸೀತೆಯ ಕಂಡು ಬಾರದದೊಡಲನಳವಂತೆ ||
ಕೊಲುವನೆಂದಡೆ ನಾವು ದಿಸೆಯನು
ತೋಳಲಿ ಕಾಣದೆ ಬಂದೆವಿಲ್ಲಿಗೆ
ಕಳೆಯಿತ್ತಿಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಸ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಹೆವು || ೩೦ ||

ಬರಿದೆ ಮರಳಿಧಡೆಮ್ಮನುಳುಹನು
ತೊರೆದು ದುಸ್ತರ ಮುಂತೆ ಹೋಹಡೆ
ಯರಸಿ ಸೀತೆಯ ಕಾಣದೀಗಾವೆಲ್ಲವೊಂದಾಗಿ ||
ಮರುಗಿ ದೇಹವ ಬಿಡಲು ಯೋಚಿಸು
ತೊರಲುತ್ಪ್ರಿದವೆಯಬುಧಿ ತೀರದ
ಲರುಹು ಸೀತಾಪಥದಲರಿತಡೆ ವಿಹಗ ನೀನೆಂದ || ೩೧ ||

ಕೇಳಿಯಿಂಗದ ವಚನವನು ಹೀ
ಹಾಳಸುತ್ತಾ ವಿಹಗನೆಂದನು
ಬಾಳು ವಾನರ ಭ್ರಾತೃವೆನೆಗೆ ಜಟಾಯುವೆಂಬುವನು ||
ಕಾಲ ಹಲ ಸಾಹಸ್ರವಾಯಿತು
ಕೇಳದಾತನ ವಾರ್ತೆಯನು ನಾ
ನೇನ ಮಾಳ್ವನು ಯೆನುತ ಯೋಚಿಸಿ ಹಾಯ ಮಾತ್ರವನು || ೩೨ ||

ಭ್ರಾತಗುದಕಾಂಜಲಿಯ ನೀಡಲು
ಪೂತಿ ಜಲವಂತಿಕೆ ನನ್ನನು
ನೀತಿವಂತರಿರೈದಿಸಿದಡಾ ಮೇಲಣ್ಣಸ್ಥಿತಿಯು ||
ನಾ ತಿಳಿದುದನು ಪೇಳ್ವೆನೆನಲು
ತ್ಯಾಭಿಯಿಂದಾತನನು ಪ್ಪವಹಾ
ವ್ರಾತ ಹೊತ್ತೊದಿಳುಹಿದವು ಜಲನಿಧಿಯ ತೀರದಲಿ || ೩೩ ||

೨೧೬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕೃಷ್ಣಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಮಿಂದವನು ಜಲಧಿಯಲಿ ಭ್ರಾತೃವಿ
ಗೆಂದು ಕೊಡಲು ಜಲಾಂಜಲಿಯ ನೆರೆ
ತಂದವನ ಮಗುಳುಹಿದವು ಕಸಿವರನು ತಾ ಮುನ್ನ ||
ನಂದ ಸುಷ್ಕಳದಲ್ಲಿ ಬಳಿಕವ
ನೆಂದನಾ ವಾನರರಿಗಧಿಕಾ
ನಂದದಲಿ ಸಂಪಾತಿ ರಾಘವ ಭೃತ್ಯ ಸುಪ್ರೀತ || ೩೫ ||

ಶರಧಿಯಲಿ ಲಂಕೆಯ ತ್ರಿಕೂಟದ
ಗಿರಿಯ ಶಿರದಲ್ಲಹುದಶೋಕಾ
ತರುವನದ ಮಧ್ಯದಲಿ ದಾನವಿಯರ ಸುರಕ್ಷಣದಿ ||
ಧರಣಿಸುತೆಯಿಹಳಲ್ಲಿಗದು ತಾ
ನಿರುತ ಶತಯೋಜನಗೆ ವಿಸ್ತರ
ದಿರವು ಕಾಂಬುದು ಲಂಕೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಸಹವಾಗಿ || ೩೬ ||

ಗೃಧ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯು ದೂರ ಕಾಂಬುದು
ಬದ್ಧ ಸಂತಯ ಬೇಡವಾವನು
ವಾರ್ಧಿಯನು ಲಂಘಿಸುವನಾತನು ಸೀತೆಯನು ಕಂಡು ||
ಯಿದ್ದಡೆ ಗೆಬಹ ನಾನೆ ಧಿಟಿ ಕೊಲು
ಅದ್ದನಾ ರಾವಣನ ಪಕ್ಕವು
ಬಿಜ್ಜು ಹೋಯಿತು ಮೈರಿಯಲೆ ಮದ್ಭ್ರಾತೃಘಾತಕನು || ೩೭ ||

ಲಂಘಿಸಿಯೆ ಶತಯೋಜನವ ಸೀ
ತಾಂಗನೆಯನೊಳಹೊಕ್ಕು ಕಂಡವ
ಳಿಂಗಿತದಿ ಮಾತಾಡಿ ಶರಧಿಯ ದಾಂಟಿ ಮರಳಿ ಬಹೆ ||
ಸಿಂಗರವದಾಗುಂಟು ನಿಮ್ಮೊಳು
ಹಿಂಗದೆಲ್ಲರು ಯೋಚಿಸುವುದಾ
ಹೆಂಗಳೊಯ್ದ ನ ಬಳಿಕ ರಾಮನು ಕೊಲುವ ಧಿಟಿಕೆಂದ || ೩೮ ||

ನಾನು ನಿಮಿಷಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನ
 ದೇನ ಹೇಳಲಿ ಪಕ್ಕಹೋದವು
 ವಾನರರ ನಿಂ ಕೇಳಿ ಮದ್ವ್ಯತ್ತಾಂತ ಸಂಗತಿಯು ||
 ಸಾನುಜರು ನಾನೂ ಜಟಾಯುವ
 ನೂನ ಯವ್ವನ ಬಲದಿ ದರ್ಪಿತ
 ಮಾನಿಗಳು ಪೂರ್ವದಿ ಖಗೇಶ್ವರರಾಗಿ ಜನಿಸಿದವು || ೩೯ ||

ಗಣಿಸೆ ನಮ್ಮೊಳು ಬಲವದಿಬ್ಬರು
 ಪಣವ ಮಾಡಿಯೆ ಹಾರಿದೆವು ದಿನ
 ಮಣಿಯ ಮಂಡಲ ತನಕ ಬಹುಯೋಜನ ಸಹಸ್ರವನು ||
 ತೃಣವೆನುತ ಲಂಘಿಸಲು ತೀರ್ಣೋ
 ದೃಣೆಗೆ ರವಿಕರಸುಡಲು ಮೋಹದ
 ಕುಣಿಕೆಯಿಂದ ಜಟಾಯುವನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮರೆಯಾದೆ || ೪೦ ||

ಮುಚ್ಚಿದನು ಪಕ್ಕದಲವನ ತ
 ನೊಚ್ಚ ಸುಟ್ಟಿತು ರವಿಕಿರಿಣ ಬಲು
 ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದಾಕ್ಷಣಕೆ ರಟ್ಟಿಗಳುರಿದು ತನು ಕೆಳಗೆ ||
 ಬಿಚ್ಚಿ ವಿಂಧ್ಯದ ಗಿರಿಯ ತಿರದಲಿ
 ಮೂರ್ಛೆಯಿಂ ಕೆಡಹುತ್ತ ದಿನ ಮೂ
 ರೊಚ್ಚತೆಯದೆ ದಗ್ಧ ಪಕ್ಷದಲಿದ್ದ ತಾನೆಂದ || ೪೧ ||

ಮೆಲ್ಲನಲ್ಲಿಂ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಿ
 ತ್ತಿಲ್ಲ ವಕ್ಷವು ದೇಶಗಿರಿ ತಾ
 ನೆಲ್ಲಿಯಸ್ಥಳವೆಂದರಿಯದೇ ಭ್ರಾಂತ ಮನನಾಗಿ ||
 ತಳ್ಳಳಿಸುತವೆ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ
 ನಿಲ್ಲಿಯೊಂದಾಶ್ರಮವ ಕಂಡನು
 ಸಲ್ಲಲಿತವಾದುದನು ತತ್ಸಾಮೀಪ್ಯದೊಳಗಿಂದ || ೪೨ ||

ಚಂದ್ರಮಾಂಹಯ ಮುನಿಪ ನೋಡು
 ತ್ತಿಂದನೆನ್ನೊಡ ನೀನಿದೇನೈ
 ಕಂದ ಬಾ ಸಂಪಾತಿ ಪಕ್ಷದಿ ಪಾತವೇಕಾಯ್ತು ||
 ಇಂದು ರೂಪವಿಕಾರವಿಂತಾ
 ರಿಂದ ಬಂದುದು ನಿನ್ನುವನು ನಾ
 ಹಿಂದೆ ಬಲ್ಲೆನು ಲೋಕದಲಿ ಬಲವಂತನಾಗಿಹುದ || ೪೩ ||

ಅಕ್ಕಟಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆಂತೋ
 ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದುದು ರೂಪವಂತನ
 ಪಕ್ಕ ಹೊತ್ತಿದ ಪರಿಯ ಹೇಳಿನಲೆನ್ನ ಬಹಡೆನಲು ||
 ದುಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಚರಿಸಿದ
 ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಿಂದೆನ¹ತಿ¹ಡಗೆ
 ಯುಕ್ಕಿ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ನೊಡನೆನ್ನಂತರವ್ಯಥೆಯ || ೪೪ ||

ಎಂತು ಜೀವನ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾ
 ನೆಂತು ಚರಿಸುವೆ ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲಡ
 ಕೆಂತು ಯವ್ವವನವಿನ್ನು ತನಗಿನ್ನೇನು ಗತಿಯೆನುತ ||
 ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಮುನಿಪಗೈರಗಿರೆ
 ಶಾಂತ ಚೇತನ ದಯಕ್ಕಪಾದ್ರಾಳ
 ಕ್ರಾಂತಲೋಚನ ನೋಡಿ ಮಗುಳಂತೆಂದನೆನ್ನೊಡನೆ || ೪೫ ||

ಸಾಧು ಜನ ದರ್ಶನದಲೀತನು
 ಬಾಧೆ ವಿಷಯದ ಬಾಧೆ ಹ್ವದ್ಭಯ
 ಬಾಧೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಲೋಭಾದಿಗಳರಿಯ ಬಾಧೆ ||
 ಆದಿ ದೈವಿಕ ಆದಿ ಭೌತಿಕ
 ವಾದಿಯಾತ್ಮಕವೆಲ್ಲ ಕೆಡುವುದು
 ನಾ ದಯಾನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡೆನು ಕೇಳಿ ಕಪಿಗಳಿರ || ೪೬ ||

ಎಂದು ಚಂದ್ರನು ಮುನಿಪ ಬೋಧೆಯು
 ನೆಂದಪನು ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಮುಗಿದುದು
 ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಪದವಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಿರಿದಾಯ್ತು ||
 ಮುಂದಧಿಕವಿದನೋದಿ ಕೇಳಿದ
 ಷೋಂದೆ ಮನದಿಂದವರನಾಶ್ರಿತ
 ಬುಧು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ವಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು || ೪೭ ||

ಅಂತೂ ಸಂಧಿ ೩೬ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೬೪೨ ಕ್ಕೆ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

|| ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಸಂಧಿ

ಚಂದ್ರಮುನಿಪ ಹೇಳಿದ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚಾರ್

ಮೂವನೆ || ಚಂದ್ರಮಾಖ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರ ಪೂರ್ವದ
ಲೆಂದ ದೇಹೋತ್ಪತ್ತಿಯನು ಕಪಿ
ವೃಂದಕಭಿವರ್ಣಿಸಿದನಾ ಸಂಪಾತಿ ಸುಖಯಾತಿ ||

ಪದ || ನೀಲ ಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತಿಯ
ಮೇಲೆ ರಂಜಿತ ಹಾರದಿಂಗಳ
ಮಾಲೆ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನ ರ್ಘುಣಕೃತಿ ಬಾಹುಕಂಕಣದ ||
ಸಾಲು ಪಡೆದಿಹ ಬೆರಳ ಮುದ್ರಿಕೆ
ಜೂಳಿಯಿಂ ಗದೆ ಶಂಖಧರಯುತ
ಪಾಲ ಭಕುತರ ದೇಹ ರಾಘವ ಸಲಹೆ ನಮ್ಮವನು ||೧||

ಕೇಳಿರೈ ಕಪಿಗಳಿರ ಪರಮ ಕೃ
ಪಾಲು ಚಂದ್ರನು ಮುನಿಪ ದಯದಲಿ
ಹೇಳಿದನು ದುಃಖಿಸುವೆ ಯಾರಿಗೆ ಮಗನೆ ದೇಹವಿದು ||
ಮೂಲ ದುಃಖಕೆ ದೇಹ ದೇಹದ
ಮೂಲ ಸಂಗದ ಕರ್ಮ ಕರ್ಮದ
ಕೀಲು ಕಾಣಾ ಹೆಮ್ಮೆವಿಡಿದಾ ಬುದ್ಧಿ ಪೂರುಷನು || ೨ ||

ಹಮ್ಮನಾದಿಯ ವಿದ್ಯೆಯಂತಾ
ನೊಮ್ಮೆಯಿಂ ಜಡವಾದೆಯು ಪರ
ಜೊಮ್ಮದಂಶದ ಚಿಚ್ಚಕತಿಯಿಂ ತಪ್ಪದಾಯಸದ ||
ಧರ್ಮದಂತರಿವಾಗಿ ಕಾಂಗಾ
ಹಮ್ಮದೇಹ ತದಾತ್ಮಭಾವದಿ
ನೊಮ್ಮೆ ದೇಹವು ಜೇತನದ ಪರಿ ಕಾಣುತಿಹುದೆಂದ || ೩ ||

ದೇಹವೇ ತಾನೆಂದು ಹಮ್ಮಿನ
ಮೋಹಬಲದಿಂ ದುಃಖಸುಖದ ಸ
ಮೂಹವನುಭವಿಸುತ್ತವದರಿಂ ಜೀವನೆನಿಸುವನು ||
ಸೋಹೆ ರಹಿತನು ನಿರ್ವಿಕಾರಿ ನಿ
ರೀಹ ಬರಿದೆ ತದಾತ್ಮವಡದೀ
ದೇಹ ನಾ ಜಡಕರ್ಮ ಬಂಧನೆನುತ್ತ ಬಗೆದಿಹನು || ೪ ||

ಜೀವ ತಾನೆಂದೆನುತ ಕರ್ಮದ
ಪಾವಿನಲಿ ಬಿಗಿವಡೆದು ತಳ ಮೇ
ಲಾವಗಂ ತತ್ಪಲವನುಣೆ ತೊಳಲುತ್ತ ಪುಣ್ಯದಲಿ ||
ದೇವನಾಗುವ ಪಾಪದಲಿ ನರ
ಕಾವಳಿಯನನುಭವಿಸ ಬಯಸನು
ಭಾವಿ ನರಕಸ್ವರ್ಗವನು ಬಯಸುತ್ತಲಿಹನೆಂದ || ೫ ||

ನಾನು ಯಜಿಸಿದೆ ದಾನವಿತ್ತಿನು
ತಾನು ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವನುಂಚಿನು
ತಾನೆನಿಸ ಸಂಕಲ್ಪ ಬಲದಿಂ ಪುಣ್ಯವಶದಿಂದ ||
ತಾನು ನೆನೆದಾಧ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂ
ತಾನವಾಗೀ ಸ್ವರ್ಗಸುಖದಲಿ
ಸಾನುರಾಗದಲಿಹನು ಪುಣ್ಯವು ತೀರುವನ್ನವರ || ೬ ||

ತೀರೆ ಪುಣ್ಯವು ಕೆಳಗೆ ಕರ್ಮ
 ಪ್ರೇರಿತದಲರುಳುವನು ಚಂದ್ರನೆ
 ಸಾರ ಕಿರಣ ತುಷಾರದೊಡನವನೀಯ ಧಾನ್ಯದಲಿ ||
 ಸೇರಿ ತದ್ಧಾನ್ಯವನು ಜನನ ವಿ
 ಕಾರ ನಾಲುಕು ತೆರನವಹುದದ
 ನಾರಿ ಪೂರುಷರುಣಲು ರೇತೋರಕುತವೆನಿಸುವನು || ೭ ||

ಪುರುಷ ನಾರಿಯ ರಮಿಸೆ ಯೋನಿಯ
 ಲುರುಳೆ ರೇತವು ಸತಿಯರಕುತವ
 ಬೆರಸಿ ನೆಲಸಿ ಜರಾಯು ಮಧ್ಯದಿ ವೊಂದು ರಾತ್ರಿಯಲಿ ||
 ಹೊರವುದಾಗಳೆ ಕಲಿಲ ನೆತ್ತರ
 ಬೆರಕೆಯಲಿ ರೂಢತ್ವವಾಗು
 ತ್ತಿರಲು ಪಕ್ಷಕೆ ಸೇಶವಾಗಿದ್ದಂಡವಹುದೆಂದೆ || ೮ ||

ಸಂಚವಿಂಶತಿ ರಾತ್ರಿಗಂಕುರ
 ಕಿಂಚಿತಹುದಾ ಮಾಸವೊಂದಕೆ
 ಸಂಚದಿರ ಶಿರಸ್ಕೃಷ್ಣ ಕಂದ್ರೀವುರಗಳೈದು ||
 ಚುಂಚು ತೋರ್ಪುದು ಕ್ರಮದಿ ಪಾಣಿಯು
 ಮುಂಚೆ ಪಾಣಿಯು ಪಾದ¹ ಕಟಿ ಜಾ
 ನುಂಚ ಗುಲ್ಫಗಳೆರಡು ತಿಂಗಳನೊಳಗೆ ಕೇಳೆಂದೆ || ೯ ||

ಅಂಗ ಸಂಧಿಗಳಹವು ಮೂರೇ
 ತಿಂಗಳೊಳಗಹವಪ್ಪನೀ ಸ
 ವಾಂಗುಲಿಯು ಸಹ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೈದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ||
 ಕಂಗಳೂ ಶ್ರುತೃಗಳು ನಾಸಿಕ
 ಹಿಂಗದಾ ನಖದಂತ ಮೂಲೋ
 ತ್ತುಂಗ ಪಂಜ್ಞೆಯು ರೂಹುಪಿಡಿನವು ಯೆಂದನಾ ಮುನಿಪ || ೧೦ ||

ಆರು ತಿಂಗಳದೊಳಗೆ ಕಣ್
 ದ್ವಾರ ಭಿದ್ರಗಳಹವು ಪಾಯುವಿ
 ಕಾರ ಮೇಡ್ರೋಪಸ್ಥನಾ ಶಿರರೋಮಗಳು ಸಹಿತ ||
 ತೋರುಗೇಳರದೆಂಟರಲಿ ಸಾ
 ಕಾರವೊಂದೂವುಳಿಯವಪ್ಪವು
 ಸೇರಿಹುದು ಜೀವತ್ವ ಚೇತನ ಪಂಚವನಾಸದಲೇ || ೧೧ ||

ಎನ್ನಲೇನಾ ಜೀವ ಚೇತನ
 ಕನ್ನರಸ ತಾನುಂಡುದೊದಗೂ
 ದುನ್ನತದ ವರನಾಭಿನಾಳದ ಸೂತ್ರದಿಂದೊಳಗೆ ||
 ಇನ್ನು ಪಂಚಮ ಮಾಸದಿಂ ಮೇ
 ಲುನ್ನಯಿಸಿ ಕೆಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವುದು
 ತನ್ನ ಕರ್ಮದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೆ ವಿಹಗ ಕೇಳೆಂದ || ೧೨ ||

ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತದಕರ್ಮವ
 ನೆಲ್ಲ ನೆನೆವನು ಜಡರ ಪಾವಕ
 ಘಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರಲುಬ್ಬಸದ ಡಗೈಯಿಂದ ಕಳವಳಿಸಿ ||
 ಸೊಲ್ಲಿಸುವ ತನ್ನೊಳಗೆಯಕಟಾ
 ಯೆಲ್ಲ ಯೋನಿ ಸಹಸ್ರ ಜನನದ
 ಲೆಲ್ಲ ಜನಿಸಿಯು ಮತ್ತದೀ ವಿಧಿ ಬಿಡದಲಾ ಯೆಂಬ || ೧೩ ||

ಪುತ್ರ ಪಶು ಗೃಹದಾರ ಬಾಂಧವ
 ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಕೋಟಿಯು
 ವರ್ಧ ಹೊರದೇ ನ್ಯಾಯವನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತದ ಧನದಿ ||
 ಚಿತ್ತದಲಿ ತೂಷ್ಣಾಖ್ಯೆ ಮುಸುಕಿ
 ದ್ವೈತ್ಯ ನಾತ್ಮಹಿತಾರ್ಥದರುಹಿಸ
 ದತ್ತಲೆನ್ನನು ಕೆಡಹಿದಳಲಾ ಶಿವ ಶಿವಾ ಯೆಂಬ || ೧೪ ||

ಕೃಷ್ಣನಕಟಾ ಪೂಜಿಸದೆ ನೆರೆ
 ಮುಖ ಕಾಣಿಸು ಸ್ವಪ್ನದೋಳಗೆಯು
 ಮುಖವೇ ಧ್ಯಾನಿಸಿದನೇ ಕೇರ್ತನವ ಮಾಡಿದನೆ ||
 ಮುಖವು ಮೂರುತಿಯ ಕಂಡನೆ
 ಮುಖ ಸತ್ಯವೇ ಕೇಳಿದನೇ ಯೊಡ
 ಮುಖವು ಬಿಡದಿಗಡಿಗೆ ನಮಿಸದೆ ನಮಶಿವಾಯೆಂಬ || ೧೫ ||

ಮುಖವು ಸೇವಿಸಿದನೇ ನಾ
 ಮುಖವು ಸತ್ಯವು ಕೃಷ್ಣನುಳ್ಳನಿ
 ಮುಖವೇ ಮಾಡಿದನೆ ವಾಸವನುಳ್ಳತಾರ್ಪಣದಿ ||
 ಮುಖವು ವಾಸವು ಸದುಗುರು
 ಮುಖ ಸತ್ಯವಹಾರ ಸಮೃತ್ತಿ
 ಮುಖವೇ ಮಾಡಿದನು ಕೈಕೊಂಡನೇ ಯೆಂಬ || ೧೬ ||

ಮುಖವೇ ವೇದದ ತದರ್ಥವ
 ಮುಖವೇ ಪುನಃ ಕರ್ಮವ
 ಮುಖವೇ ಫಲವಿರತನಾದನೆ ಯುಳಿದು ನಿಜಗೃಹವ ||
 ಮುಖವೇ ಸುಪ್ರೇಶ್ವ ತೀರ್ಥಕೆ
 ಮುಖವೇ ಮಾಡಿ ಸೇವಿಸಿ
 ಮುಖವೇ ತತ್ಪವಿದ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಗಳನೆಂಬ || ೧೭ ||

ಮುಖವೇ ವೇದಾಂತವರಿವಾ
 ಮುಖವೇ ಕರ್ತವ್ಯವು ಧ್ಯಾನದಿ
 ಮುಖವೇ ಕೃತಿಯುಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಹಯ ಯೆನುತ್ತೊಲಿದು ||
 ಮುಖವೇ ಸತ್ಯವು ಧಿಟ ದೇ
 ಮುಖವೇ ಸ್ವಾದೂ ಯೆನ್ನದೇ ಬಲು
 ಮುಖವೇ ಕಾಂತವಾಸನ ಮಾಡಿದನೆ ಯೆಂಬ || ೧೮ ||

ಬಂದ ಸುಖದುಃಖವನು ಉಣುತಲಿ

ದ್ವಂದ್ವ ಭೇದಾಭೇದವಿಲ್ಲದೆ

ಒಂದೆ ನೆನೆಯದೆ ಮುಂದೆ ಬಯಸದೆ ಲೌಕಿಕವ ಬಿಡದೆ ||

ಒಂದು ಸಂಕಲ್ಪವನು ಮಾಡದೆ

ಇಂದಿರಾಸತಿ ರಾಮ ರಾಮ ಮು

ಕುಂದ ಯೆನುತಾರಬ್ಬ ವುಳಿದನೆ ಶಿವಶಿವಾ ಯೆಂಬ || ೧೯ ||

ಬಂದತಾನೀಗರ್ಭವಾಸದ

ದಂದುಗವ ಹೊರವಂಟಿನಾದರೆ

ಮುಂದೆ ಮತ್ತೀ ನರಕವಾಸಕೆ ಬಹನೆ ಹರಿಪದವ ||

ಮೊಂದೆ ಮನದಲಿ ಭಜಿಸುವೆನು ತಾ

ಯೆಂದೆನುತ್ತಿರೆ ಸೂತಿಸಮಯವು

ಬಂದಡುರುಳುವನಾಗ ಜನನೀ ಯೋನಿಯಿಂದೊಗದು || ೨೦ ||

ಪೂತಿಮೇಧ್ಯವ್ರಣರಕುತ ನಿ

ಘಾತ ಯೋನೀಯಂತ್ರ ಪೀಡಾ

ಪಾತದಿಂ ಹೊರಳುತ್ತ ನೆರಳುತ ಕ್ರಿಮಿಯ ತಿರನಲ್ಲಿ ||

ಈ ತಿರದ ಬಾಲಾದ್ಯವಸ್ಥಾ

ವ್ಯಾತ ಯವ್ವನ ದುಃಖ ಸಹಿತನು

ಭೂತವಲ್ಲ್ಯ ನಿನಗೆ ವರ್ಣಿಸಲೇಕೆ ತಾನೆಂದ || ೨೧ ||

ಈ ಪರಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನರಕದ

ರೂಪದೇಹದಲಭಿನೀಶದಿ

ತಾಸಗೊಂಬನು ಕರ್ಮಜೀವದ್ವಯದ ಹಮ್ಮಿಂದ ||

ಲೋಪನಾಗದೆ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿ

ಕಾಸಧದ ವಿಷಯೇಚ್ಛೆಯಿಂದನೆ

ಲೇಪ ತಡೆದನ ಹಮ್ಮಿನಿಂ ನಿರ್ಲೇಪನಹ ಜೀವ || ೨೨ ||

ಅದುಗುಣದಿ ದೇವದ್ವದೋಜೆಯ
 ನೋವೆದು ನಾನಾಪ್ರಕೃತಿ ಭಾವವ
 ನುಡಿಸು ದೇವೇಂದ್ರಿಯ ಮನೋಭಾವಂಗಳನು ತೊರೆದು ||
 ನದಿಸೀ ಜಾಗ್ರದ್ಯವಸ್ಥೆಯ
 ದವನ ನೋಡದೆ ಸತ್ಯಸನ್ಮಯ
 ಬಿಡುಳನಾನಂದಾತ್ಮ ತಾನೆಂದರಿದು ನಿಲಬೇಕು || ೨೩ ||

ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಸತ್ಯ
 ಪ್ಪಾಪ್ತಿ ನಿರ್ಮಲ ಶಾಂತನೈಕ್ಯಿಯ
 ವತ್ತಿದೂರ ಪರಾತ್ಮ ಪರಮಾಕಾಶ ನಿರ್ಗುಣದ ||
 ವಸ್ತು ತಾನೆಂದರಿದು ಮೋಹವ
 ಕತ್ತರಿಸಿ ದೇಹಾದಿ ಭಾವವ
 ಸ್ವಸ್ಥನಾಗಿರಬೇಕು ಬಳಿಕಾರಬ್ಧ ವಿದವನ್ನ || ೨೪ ||

ಬರಲಿ ಸುಖವೇ ಮೇಣು ದುಃಖವೆ
 ಮರಲಿ ಜೋಗಲಿ ದೇಹವಿದರಲಿ
 ಮರುಳುಗೊಂಬರೆ ಯೆನುತವಲ್ಲಾ ಧಿಟ ವಿಚಾರಿಸಲು ||
 ಫರಿಸಿ ದೇಹವ ಇರು ಸುಖದಿ ತನು
 ಬಿರುವದಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಶದಲಿ
 ಹೇರೆಯ ಸರ್ವನು ಬಿದ್ದ ಪರಿ ಬಳಿಸಂದನಾ ಮುನಿಕ || ೨೫ ||

ಕಂತರಿದು ಸಂಪಾತಿ ಬಿಡು ನೀ
 ಪಂತೆಯನು ಮತ್ತೊಂದ ಕೇಳ
 ಕಂತ ಹಿತವನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆ ತ್ರೀತಿಯಲಿ ವಿಷ್ಣು ||
 ಸಂತಸದಿ ದಶರಥಗೆ ಮಗನಾ
 ವಂತರೂತನು ರಾವಣನ ಕೊಲೆ
 ಕಾಂತೆಯನುಜರು ಸಹಿತ ವನಕ್ಕೆದಿಹನು ದಂಡಕಕೆ || ೨೬ ||

ರಾಮನಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತು ರಾವಣ
ಭೂಮಿಜೆಯ ಕದ್ದೊಯ್ಯಲರಸು
ತ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮನು ಮಾಡುವನು ಸುಗ್ರೀವ ಸಖ್ಯನನು ||
ಪ್ರೇಮದಿಂ ಕಪಿಪಡೆಯ ಕಳುಹುವ
ನಾ ಮಹಾತ್ಮನ ಸತಿಯನರಸು
ತ್ತೀ ಮಹೇಂದ್ರಾಚಲದ ಶರಧಿಯ ತಡಿಗವರು ಬಹರು || ೨೭ ||

ಅವರೊಳಗೆ ಕಾರಣದಿ ಸಂಗತಿ
ಭವಿಸುವುದು ನಿನಗಿಲ್ಲ ಸಂಶಯ.
ವನನಿಸುತೆಯಿದ್ದಿರವನರುಹೆ ಯಥಾರ್ಥ ವಾಕ್ಯದಲಿ ||
ರವಿಯ ಕಿರಣದಿ ಬೆಂದ ಪಕ್ಕವು
ಜವಳಿ ಮಗುಳುತ್ಪನ್ನವಹುದೈ
ನವವೆನಿಸಿ ಬಳಿಕೆಂದನಾ ಮುನಿರಾಯನೆನಗೊಲಿದು || ೨೮ ||

ಕಾಡ ಮಾತೇ ಮುನಿಯ ವಚನವು
ನೋಡಿರೈ ಕಪಿಗಳಿರ ಪಕ್ಕವು
ಮೂಡಿತದೆ ಕೋಮಲ ಸುನೂತನವಾಗಿ ತನಗಿಂದು ||
ನಾಡೊಳಚ್ಚರಿ ಸ್ವಸ್ತಿ ನಿಮಗಾ
ರೂಢಿಸುತೆ ಗೋಚರಿಸುವಳು ಧಿಟ
ಮಾಡಿ ಯತ್ನವ ಲಂಘಿಸಲು ದುರ್ಲಂಘ್ಯ ಸಾಗರವ || ೨೯ ||

ರಾಮ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರದಿ
ಪಾಮರರು ದುರ್ಜನರು ಸಹಿತೀ
ಭೀಮ ಭವಸಾಗರವ ಕಳಿದೆಂದೆಂದು ಶಾಶ್ವತದ ||
ಪ್ರೇಮ ವೈಷ್ಣವಪದಕೆ ಸಲುವರ
ದಾ ಮಹಾತ್ಮರು ಮರ್ಮ ಲೋಕವ
ನೀ ಮುದದಿ ಪಾಲಿಸುವ ದೈವವಲಾ ಶಿವಾ ಯಿಂದ || ೩೦ ||

೨೨೨ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಕೆಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಅರಸನ ದ ಕಾರ್ಯಕೊಡಗಿದ
 ಪುನಃ ದ್ವಂದ್ವದಿ ನೀವರೇ ತಾ
 ನೀವರೇಯ ವ್ಯವಧಿಯನು ದಾಂಟುವಿ ನೀವೆಂಬ ||
 ಮಹಾ ಹೊಸತಲೆ ನುವರೇ ವಿ
 ಗೃಹಿಯನು ಹೋಗಲುತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಂ || ೩೧ ||
 ಮಹಾಹೋಮಾ ಹಾರಿ ಹೋದನು ಗಿರಜೆ ಕೇಳೆಂದ

ಹಾರಿ ಹೋಗಲು ಗೃಹ್ಯರಾಜನು
 ನೀರ ವಾಸುಕಿತ್ತು ಹರ್ಷದ
 ದಾರದರಿ ಕುಸಿದುತ್ತ ಸೀತಾ ದರ್ಶನಾರ್ಥಿಗಳು ||
 ಮಾರ್ಗಯೋಗವಿಹಿತ ನುಡಿದರು
 ಮೂರ ತೆರೆಯಲೋ ಲುದೋಡ್ಡಿನ
 ಮಾರುಗೃಹ ಸಕ್ರಡ್ಡಕ್ರ ಮಹಾ ಭಯಂಕರನ || ೩೨ ||

ಅನುಸರಿಸುತೆಂದರು ಪರಸ್ಪರ
 ವ್ಯವಧಿಯನು ನಾನೆಂತು ದಾಂಟುವೆ
 ದೇವತೆಕೂಗವನೆಂದನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸುಬುದ್ಧಿಯನು ||
 ದೇವತಾರಾ ಕೇಳಿರೆಲ್ಲರು
 ಮಹ ಮಹಾಕ್ರಮ 1 ಶೂರ ವೀರರೆ1
 ಮಹಾ ಶ್ರೀರಾಮಕಾರ್ಯ ಸಮರ್ಥರಹರೆಂದ || ೩೩ ||

ಅವನೊಳಾರು ಸಮರ್ಥರಾಗಿ
 ಮಹಾದಿಯನು ಲಂಘಿಸುವನಾತನೆ
 ಮಹಾದೆಲ್ಲ ಕಪಿಗಳ ಪ್ರಾಣವನೆ ಕಾಯ್ದವನು ||
 ಮಹಾ ಸಿದ್ಧಿಯ ತೀಘ್ರದಿಂದೆಂ
 ಮಹಾಶಕ್ತನು ನಿಲಿ ರಾಜಾ
 ಮಹಾ ಮಹಾ ರಾಮಂಗತಿಸ್ರಿಯನು ಸಮೈಲ್ಲ ಕಾಯ್ದವನು || ೩೪ ||

1 ವೀರ ಶೂರರೆ (ಖ)

೨೦೦ದ ಯುವರಾಜನ ನುಡಿಗಿ ಕಪಿ
 ವುಲುಕದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದುದು
 ಯೋಬ್ಬೊಬ್ಬರನು ನೋಡುತ್ತಪ್ಪರೊಳು ಮರಳೆ ||
 ೨೦೧ದನೆನ್ನಿ ರೆಲ್ಲರು
 ೦ ಪೌರುಷವ ಬೇರ್ಬೇ
 ೨೦೨ವೆನೆನಲೈ ನುಡಿದರು ತಮ್ಮ ನಿಜ ಬಲವ || ೨೨ ||

ರೆತ್ತು ಯೋಜನಕೆಂದನೊಬ್ಬ
 ಹಾರುವೆನೆಂದನಾ ಮೂ
 ೨೦೩ವೆನೆಂದನನ್ನನು ನುಡಿದನೈವತ್ತ ||
 ೨೦೪ವೆನು ಯೋಜನವನೆ
 ೨೦೫ವೆನೆಂದನಾನೆಂ
 ೨೦೬ಭತ್ತೆಂಟನೆಲ್ಲರ ನೂರರಿಚ್ಚೆಯಲಿ || ೨೬ ||

೨೦೭ರೊಳಗೇ ನುಡಿದ ಜಾಂಬವ
 ೨೦೮ತಿ ಮುಪ್ಪು ಬಂದುದು
 ೨೦೯ಯ ವಾಮನನಳೆವದಿನ ಸಪ್ತ ಧರಣಿಯನು ||
 ೨೧೦ಶ್ರೀಪದವ ವಿಧಿಯಿಂ
 ೨೧೧ದೆನು ಬಲವನೇಳನು
 ೨೧೨ಯಿತು ಶಕ್ತಿ ಜರಿಗೀಗಿಲ್ಲ ತನಗಿಂದ || ೨೭ ||

೨೧೩ದಡಂಗದ ನಾನು ದಾಂಟುವೆ
 ೨೧೪ನು ಮರಳುವಡೆ ಕುಶಲತೆ
 ೨೧೫ಯುಂಟೋ ಯಿಲ್ಲವೋ ಯೆನಲೆಂದ ಜಾಂಬವನು ||
 ೨೧೬ಡೆಯ ನಿಯಾಮಕನು ನೀ
 ೨೧೭ಸಾಂಟು ಸಮರ್ಥನಾದಡು
 ೨೧೮ವೆಲ್ಲಳಿದು ನೀ ಹೋಗುವುದು ಮತವಲ್ಲ || ೨೮ ||

ಎನಲಿಕಂಗದನೆಂದನಾದಡೆ
ಯಿಬಿಬರೂ ದರ್ಭಾಸನದಿ ಮು
ನ್ನಿನ ಪರಿಯೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದುವಡುಪಾಯವಿಲ್ಲೆ ನಲು ||
ಅನುವರಿತು ಜಾಂಬವನು ನುಡಿದನು
ನಿನಗೆ ತೋರುವೆನೀತನೊಬ್ಬನು
ಯೆನಿತು ಕಾರ್ಯವನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ || ೩೯ ||

ಇಂತಿನುತ ಜಾಂಬವನು ಹನುಮನ
ಮುಂತೆ ಕುಳಿತರೆ ಹನುಮ ನುಡಿದನು
ಸಂತಸದಲೇಕ್ಕೆ ನುಡಿಯೆ ನೀ ಕಾರ್ಯಗೌರವನ ||
ಪಂಥದಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವ
ಶಾಂತ ಮುನಿಯಂತಿಹೆಯದೇಕೆ ದಿ
ಗಂತ ವಿಶ್ರುತ ಕೀರ್ತಿಯಾಗಲಿ ತೋರು ನಿಜ ಬಲವ || ೪೦ ||

ಪಾಯುಪುತ್ರನು ನೀನು ತತ್ಸಮ
ದಾಯತಮಿತ ಪರಾಕ್ರಮಿಯು ನಾ
ರಾಯಣನ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಕವತರಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನಲ ||
ಬಾಯ ಮಾತೇ ಜನಿಸಿದಾಗಳು
ರಾಯನುಳಿದಾಕಾಶ ಮಾರ್ಗದಿ
ಹಾಯಿದೆಯಲಾ ಪಣ್ಣೆ ನುತ ಭಕ್ಷಿಸಲು ದಿನಶರನ || ೪೧ ||

ಹಾರಿ ಮೇಲಕ್ಕೈದಿ ನೀನೈ
ನೂರು ಯೋಜನದಿಂದಲವನಿಗೆ
ಜಾರಿ ಬಿದ್ದೀಪರಿ ಪರಾಕ್ರಮವದನು ವರ್ಣಿಸಲು ||
ಆರು ಶಕ್ತರು ನಿನ್ನ ಮಹಿಮಾ
ಪಾರಿಧಿಯ ಸಾಕೇಳು ರಾಮನ
ಕಾರಿಯವ ಕೈಗೊಳಿಸುವಾ ಸುವ್ರತನು ನೀನೆಂದ || ೪೨ ||

ಇನಿತು ಜಾಂಬವನೆನಲು ಕೇಳ್ವಾ
ಹನುಮನತಿ ಹರುಷದಲಿ ಸಿಂಹ
ಧ್ವನಿತದಿಂ ಗರ್ಜಿಸಿದನಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಿರಿವಂತೆ ||
ಕನಕಗಿರಿಯಿಂದದಲಿ ಬೆಳೆದೆ
ರ್ಷನೆಯ ವೀರ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನವೋ
ಲನುಪಮನು ಮಗುಳೆಂದನೆಲ್ಲರು ಕೇಳುವಂದದಲಿ || ೪೩ ||

ಕಡಲ ನಾನಿದ ದಾಂಟಿ ಲಂಕೆಯ
ಸುಡು ವಿಭೂತಿಯು ಮಾಡಿ ನಿಮಿಷಕೆ
ಮಡುಹಿ ರಾವಣಕುಲ ಸಹಿತ ಜಾನಕೆಯ ಕರೆತಹೆನು ||
ಹಿಡಿದು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ
ತೊಡಿಸಿ ಹಗ್ಗವ ಕಟ್ಟಿ ತಹೆನೆಂ
ದೊಡದ ಹಸ್ತದಿ ಚಿತ್ರವೆನಗೆಂದಾಗ ಗರ್ಜಿಸಿದ || ೪೪ ||

ಮತ್ತೆ ಸೀತೆಯ ಕಾಣದಡೆ ತಾ
ಕಿತ್ತು ಲಂಕಾಪರ್ವತವ ಸಹಿ
ತಿತ್ತ ತಂದಿರಿಸುವೆನು ರಾಮನ ಮುಂದೆ ವಹಿಲದಲಿ ||
ತೊತ್ತು ರಾವಣನಾವಗಣ್ಯವೆ
ನುತ್ತಿರಲು ಹನುಮಂತನಾಡಿದ
ಶಕ್ತಿಯನು ಕೇಳುತ್ತ ಮಗುಳಂತೆಂದ ಜಾಂಬವನು || ೪೫ ||

ಸೀತೆ ಸುಖದಿಂದಿಹಳು ಹೋಗೈ
ವಾತಸಂಭವ ಕಂಡು ಮರಳಿ
ಖ್ಯಾತಿಯಿಂ ಬಾ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲೈ ಬಳಿಕ ||
ವೋತು ರಾಘವ ಸಹಿತ ಹೋಗಿ ಮ
ಹಾತಿಶಯ ಪೌರುಷವನೆಲ್ಲವ
ನೀತಿಯಿಂದವ ತೋರಬಹುದೆಲೆ ವೀರ ನೀನೆಂದ || ೪೬ ||

ನಿನಗೆ ಮಂಗಲವಾಗಲೇಕ್ಕೆ
 ಹನುಮ ಹೋಗು ವಿಹಾಯಸದಲೇ
 ಲನಿಲ ಕೂಡೆ ಸಹಾಯವಾಗಲಿ ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ||
 ಯೆನುತ ಯೋಚಿಸಿ ಹರಸಿ ಕಳುಹಿದ
 ಡನುಹಮನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಕಪಿಗಳ
 ನನುನಯಾದ್ಭುತ ರೂಪದಿಂ ಗಿರಿಮಸ್ತಕಕೆ ನೆಗೆದ || ೪೭ ||

ಅಪ್ರತಿಮನಾದಾ ಮಹಾತ್ಮ ಗಿ
 ರಿಪ್ರದೇಶ ಮಹೇಂದ್ರ ಶಿಖರದಿ
 ಸುಸ್ರಸನ್ನ ಮುಖಾಬ ಜಾರು ಸುವರ್ಣ ಪರ್ಣದಲಿ ||
 ಸರ್ಪರಾಜೋಪಮದ ವಾಲ ಸು
 ದೀಪ್ತ ನೇತ್ರದಿ ವಾಯುನಂದನ
 ನೊಪ್ಪಿದನು ನೋಳ್ವಖಿಳ ಜನಕತಿ ಮುದವನೀವುತ್ತು || ೪೮ ||

ತ್ರಿಂಶಸಪ್ತಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ
 ಶಂಸೆ ನಾಲ್ವತ್ತೆಂಟು ರಘುಕುಲ
 ವಂಶ ಚರಿತದಿ ಮುಗಿದುದೀ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಿಕಾಂಡವಿದು ||
 ಭ್ರಂಶಹರ ಸುಂದರವ ಕಾಂಡವ
 ನಂಶಹರ ಗಿರಿಸುತೆಗೊರೆವ ಪರ
 ಹಂಸ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ಮಸಿಂಹನೊಲವಿನಲಿ || ೪೯ ||

ಅಂತೂ ಸಂಧಿ ೩೭ ಕೈ ಪದ ೧೬೯ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ ಸಮಾಪ್ತವು

ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಪರಿಪಾಲಯಂತಾಂ
 ನ್ಯಾಯೋನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಹೀಂ ಮಹೀಶಾಃ |
 ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಮಸ್ತು ನಿತ್ಯಂ
 ಲೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು || ೧ ||

ಕಾಲೇ ವರ್ಷತು ಪರ್ವಣ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ |
 ದೇಶೋಯಂ ಕ್ಷೋಭರಹಿತಃ ಸಜ್ಜ ನಾಃ ಸಂತು ನಿರ್ಭಯಾಃ || ೨ ||

ಅಪುತ್ರಾಃ ಪುತ್ರಿಣಃ ಸಂತು ಪುತ್ರಿಣಃ ಸಂತು ಪೌತ್ರಿಣಃ |
 ಅಧನಾಃ ಸಧನಾ ಸಂತು ಜೀವಂತು ಶರದಾಂ ಶತಮ್ || ೩ ||

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ
 ಬುದ್ಧ್ಯಾತ್ಮನಾ ವಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |
 ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ
 ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ೪ ||

ಯದಕ್ಷರ ಪದಭ್ರಷ್ಟಂ ಮಾತ್ರಾಹೀನಂ ತು ಯದ್ಭವೇತ್ |
 ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ದೇವ ನಾರಾಯಣಿ ನಮೋಸ್ತು ತೇ || ೫ ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಸುಂದರಕಾಂಡ

ಯಥ್ಯಾ ನನಿರ್ಧೂತ ವಿಯೋಗಮ್ನಿ ಷಿಡೇಹಿಬಾಲಾ ವಿಬುಧಾರಿವನ್ಯಾಂ |
ಪ್ರಾಣಾನ್ವಧೇ ಪ್ರಾಣಮಯಂ ಪ್ರಭುಂ ತಂ ತ್ರೀಜಾನರೇಜೀವನಮಾನಕೋಸ್ಮಿ ||

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಧ್ಯಾನಮ್ ॥

ರಾಮಾಯ ರಾಮಭದ್ರಾಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ವೇಧನೇ |
ರಘುನಾಥಾಯ ನಾಥಾಯ ಸೀತಾಯಾಃ ಪತಯೇ ನಮಃ || ೧ ||

ವೈದೇಹೀ ಸಹಿತಂ ಸುರದ್ರುಮತಲೇ ಹೈಮೇ ಮಹಾಮಂಟಪೇ |
ಮಧ್ಯೇಪುಷ್ಪಕಮಾಸನೇ ಮಣಿಮಯೇ ವೀರಾಸನೇ ಸುಸ್ಮಿತಮ್ |
ಅಗ್ರೇ ವಾಚಯತಿ ಪ್ರಭಂಜನಸುತೇ ತತ್ತಮಂ ಮುನಿಭ್ಯಃ ಪರಂ || ೨ ||
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ ಭರತಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್

ವಾಮೇ ಭೂಮಿಸುತಾ ಪುರಶ್ಚ ಹನುಮಾನ್ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸುಮಿತ್ರಾಸುತಃ |
ಶತ್ರುಘ್ನೋ ಭರತಶ್ಚ ವಾಮದಲಯೋರ್ವಾಯ್ವಾದಿಕೋಣೇಷು ಚ |
ಸುಗ್ರೀವಶ್ಚ ವಿಭೀಷಣಶ್ಚ ಯುವರಾಟ್ ತಾರಾಸುತೋ ಜಾಂಬವಾನ್ || ೩ ||
ಮಧ್ಯೇ ನೀಲಸರೋಜಕೋಮಲರುಚಿಂ ರಾಮಂ ಭಜೇ ಶ್ಯಾಮಲಮ್

ರಾಮಂ ರಾಮಾನುಜಂ ಸೀತಾಂ ಭರತಂ ಭರತಾನುಜಮ್ |
ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಯುಸೂನುಂ ಚ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಪುನಃ ಪುನಃ || ೪ ||

ನಮೋಸ್ತು ರಾಮಾಯ ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ |
ದೇವೈಶ್ಚ ಚ ತಸ್ಯೈ ಜನಕಾತ್ಮಜಾಯೈ |
ನಮೋಸ್ತು ರುದ್ರೇಂದ್ರ ಯಮಾನಿಲೇಭ್ಯೋ |
ನಮೋಸ್ತು ಚಂದ್ರಾರ್ಕಮರುದ್ಧಣೇಭ್ಯಃ || ೫ ||

ಚರಿತಂ ರಘುನಾಥಸ್ಯ ಶತಕೋಟಿಪ್ರವಿತ್ತರಮ್ |
ಏಕೈಕಮಕ್ಷರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಹಾಪಾತಕನಾಶನಮ್ || ೬ ||

ವಾಲ್ಮೀಕಿಗಿರಿ ಸಂಭೂತಾ ರಾಮಸಾಗರಗಾಮಿನೀ |
ಪುನಾತು ಭುವನಂ ಪುಣ್ಯಾ ರಾಮಾಯ ಮಹಾನದೀ || ೭ ||

ಶ್ಲೋಕಸಾರಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ಸರ್ಗಕಲ್ಲೋಲಸಂಕುಲಮ್ |
ಕಾಂಡಗ್ರಾಹಮಹಾವಿೂನಂ ವಂದೇ ರಾಮಾಯಣಾರ್ಣವಮ್ || ೮ ||

	ಸ್ವಸ್ತಿ		ಶ್ರೀ ಗುರುಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ		ಶುಭಮಸ್ತು	
	ನಿರ್ವಘ್ನಮಸ್ತು		ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಯ ನಮಃ			
	ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ					

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ

ಸುಂದರಕಾಂಡ

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಸಂಧಿ

ಹನುಮಂತನು ಲಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋದದ್ದು

ಸೂಚನೆ || ವಾಯುಪುತ್ರನು ರಾಮ ಭೃತ್ಯನು
ಆಯುರಸೆಯುದರದಲಿ ಪೊಕ್ಕುಗಿ
ದಾಯತದಿ ಪರ್ವತವ ಲಂಕೆಗೆ ನುಡಿಸಿ ಮೊಳಮೊಕ್ಕು ||

ಪದ || ಪುಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷ ಸನ್ನಿಭೆ
ಖಂಡಲಾದ್ಯ ಮುನೀಂದ್ರಮನ ಕೋ
ದಂಡವಾಗಿಯೆ ಕಾಣದಾದಾಖಂಡ ಚಿಹ್ನಮಯನ ||
ಪಂಡಿತರು ಯೆಡಬಿಡದೆ ನೆನೆಯಲು
ಚುಡವಿಕ್ರಮ ರೂಪನೆನಿಸಿ
ದ್ವಂದಲವ ಭಕುತರನು ರಕ್ಷಿಸ ರಾಮ ತನ್ನವನು || ೧ ||

ಹನುಮನಂಜನೆಯಾತ್ಮಸಂಭವ
 ಘನ ಮಹಾಬಲ ವಾಯುನಂದನ
 ಚನುಮಯಜ್ಞ ರಾಮನಿಷ್ಠನು ಫಲಗುಣನ ಸಖನು ||
 ವಿನಯ ಪಿಂಗಲನಮಿತವಿಕ್ರಮ
 ವನಧಿಯುತ್ಪ್ರಮಿಸೀತ ಶೋಕಾ
 ಪನಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪ್ರಾಣದಾತ ದಶಾಸ್ಯ ದರ್ಪಘ್ನ || ೨ ||

ಇಂತು ದ್ವಾದಶನಾಮದಿಂದ ದಿ
 ಗಂತ ವಿಶ್ರುತನಾಗಿ ನೆನೆವನ
 ರಂತರಂಗವ್ಯಥೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಸುಬುದ್ಧಿ ವಿದ್ಯೆಯನು ||
 ಶಾಂತಿ ಬಲವಾಙ್ಮೋಗ್ಯ ಸಿರಿಯಶ
 ಮುಂತೆ ನಿರ್ಭಯವೀನ ಹರ ಹನು
 ಮಂತನನು ಬಲಗೊಂಚಿನೀವುದು ಮತಿಗೆ ಮಂಗಲವ || ೩ ||

ಸಕಲಲೋಕಾಧೀಶನಮರ
 ಪ್ರಕರ ನತನುತ ಮಹಿಮನದ್ವಯ
 ಶಕುತಿ ಸೇವಿತ ಪಾದ ವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣನಾಮ ||
 ಮುಕುತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯನುಳ್ಳ ತನ್ನಯ
 ಭಕುತರಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿ ಶಿವ ತಾ
 ಪ್ರಕಟಿಸಿದನಾ ರಾಮಚರಿತದ ಕಾಂಡ ಸುಂದರವ || ೪ ||

ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳೆ ಮಾರುತಾತ್ಮಜ
 ಹರುಷ ಸಂದೇಹದಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ
 ಸರಸಿಯನು ಶತಯೋಜನದ ಮಕರಾಲಯವನದನು ||
 ಭರದಿ ದಾಂಟಿ ಪರಾತ್ಮ ರಾಮನ
 ಚರಣವನು ಭಾವಿಸುತ ನುಡಿದನು
 ವರ ಕರ್ಣಶ್ವರರೆಲ್ಲ ನೋಡುವುದೆನ್ನ ಸಾಹಸವ || ೫ ||

ಅಂಬರದಲೇ ಹೋದ ರಾಘವ
ನಂಬು ತಾನೇ ವೃಥಾವೇ ಲವ
ಣಾಂಬುಧಿಯನುತ್ತರಿಸಿ ಕಾಂಬಿನು ಯಿಂದು ಜಾನಕಿಯ ||
ಹಂಬಲಿಸದೇ ಮರಳಿ ರಾಮ ಪ
ದಾಂಬುಜವ ನಾ ಕಂಡು ದೇಹಾ
ಡಂಬರದಿ ಕೃತಕೃತ್ಯನಹೆನು ಕೃತಾರ್ಥನಹೆನೆಂದ || ೬ ||

ಮರಣಕಾಲದಿ ರಾಮನಾಮ
ಸ್ಮರಣೆಯಿಂ ಪಾಪಿಗಳು ಸಹಿತು
ತ್ತರಿಸಿ ಭವವಾರಿಧಿಯನುತ್ತಮ ಮುಕುತಿವಡೆವರೆನೆ ||
ಅರರೆ ಯಾತನ ದೂತ ನಾ ತತ್
ಸ್ಮರಣೆಯಿಂ ತನ್ಮುದ್ರಿಕೆಯ ನೆರೆ
ಧರಿಸಿ ಶರಧಿಯ ಕಳಿವುದೆನಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲೆಂದ || ೭ ||

ಎಂದು ಮೇರುವಿನಂತೆ ಗಿರಿಯನು
ಮುಂದೆ ಕರದಲಿ ಗಬ್ಬರಿಸಿ ಪದ
ದಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕಲುಹಿ ಬಾಲವನೆತ್ತಿ ಮೇಲ್ಮೊಗಕೆ ||
ಸಂದ ದೃಷ್ಟಿಯ ನೆಗೆದ ರುಜುಗೊರ
ಳಿಂದವನಿ ತಳ್ಳಳಿಸಿ ಹಾರಿದ
ನಂದು ದಕ್ಷಿಣಕಮರರಭೃದಿ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗಿ || ೮ ||

ಅನಿಲವೇಗದಲ್ಲೆದುತಿರಲಾ
ಹನುಮ ನಭದಿಂ ನೋಡಿ ದಿವಿಜರು
ದನುಜಪುರವನು ಹೊಗುವ ಶಕ್ತಿ ಪರಾಕ್ರಮವದಿವಗೆ ||
ಜನಿಸುವುದೊ ಮೇಣಿಲ್ಲವೋ ಯಂ
ಬನುವನರಿಯೆ ಪರೀಕ್ಷಣಾರ್ಥದಿ
ಘನ ಸುರಸಿಗಿಂತೆಂದರಮರು ನಾಗಮಾತೃವಿಗೆ || ೯ ||

ಹೋಗು ಕಿಂಚಿತ್ ವಿಘ್ನವೆಸಗೈ
 ಯಾಗರುವನಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯ
 ಬೇಗರಿದು ಬಾ ಯೆನಲರಕ್ಷಣಕವಳು ಮಾರುತಿಯ ||
 ತೂಗಿನೋಡಳು ಬಂದು ನುಡಿದಳು
 ಬಾ ಗರುವ ಹನುಮಂತ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ
 ಹೋಗು ಕೊಟ್ಟರು ದಿವಿಜರೆನಗಾಹಾರವನು ನಿನ್ನ || ೧೦ ||

ಹಸಿವು ಘನವೆನಗೆಂದಡೆಂದನು
 ವಸುಧೆಸುತೆಯನು ಕಂಡು ರಾಘವ
 ಗುಸುರಿ ವಾರ್ತೆಯ ದೂತಕೃತ್ಯವ ಮಾಡಿ ನಾ ಮರಳಿ ||
 ಬಸುರ ಹೋಗುವೆನು ತಾಯಿ ನಿನ್ನ
 ಗಸದ ಮಾರ್ಗವನೆನಗೆ ಕೊಡು ಬೇ
 ಗುಸುರಬೇಡಾ ಸುರಸೆ ನಮೊನಮೊ ಯೆಂದನಾ ಹನುಮ || ೧೧ ||

ಆಗದಾ ಹಸಿದಿಹೆನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ
 ಹೋಗಿ ನೀ ಮರಳಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ
 ಈಗ ನುಂಗುವೆವೆಂದಡೆಂದನು ಹನುಮ ವದನವನು ||
 ಬೇಗ ತೆರೆ ಹೊಕ್ಕೈದುವೆನು ಯೆಂ
 ದಾಗ ಯೋಜನ ಬೆಳೆಯೆ ಸುರಸೆಯು
 ಮೇಗೆ ತೆರೆದಳು ಬಾಯನಾಕ್ಷಣ ಪಂಚಯೋಜನಕೆ || ೧೨ ||

ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಬೆಳೆದ ಮಾರುತಿ
 ವಕ್ರವಿಪ್ಪತ್ತೈದನೊಡೆವಳು
 ಮತ್ತೆ ತ್ರಿಂಶದ್ಯೋಜನವ ಹನುಮಂತ ಬೆಳೆವುತಿರೆ ||
 ತುತ್ತಿಗಿಂಬನು ತೆರೆದಳವಳೈ
 ವತ್ತ ಬಳಕನಿಲಜನು ಹೊಕ್ಕನು
 ವಕ್ರವನು ಉಂಗುಷ್ಟ ಮಾತ್ರಾಕಾರದಿಂದೊಳಗೆ || ೧೩ ||

ಪ್ರಾಡಲ ಹೊರವಂಟಿದಿರಲವ

ಎಗಿದೆಂದನಾ ನಿಜ

ಬಂದೆನೆನೆ ಕಂಡೆಂದಳಾ ಸುರಸೆ ||

ನನಹುದು ಹೋಗ ಮ

ನಿನ್ನ ಬಲವನು

ಳುಹಿದರು ನೀನತಿ ವೀರ ಕಪಿಯಹುದು || ೧೪ ||

ಜೆಯ ಕಂಡೈದಿ ರಾಮನ

ನಿನೆನುತವಳು ಹೋದಳು

ಎರುತಜನು ಬಳಕತಿ ವಾಯುವೇಗದಲಿ ||

ವೋಲು ಹಾರು

ಶಾಕಾಖ್ಯ ಗಿರಿಗಾ

ನು ಬೇಗ ಹನುಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿಂದ || ೧೫ ||

ನು ನನ್ನಂಟುನಾಡಿಹ

ಜನು ರಾಮ ತ

ವರ್ಯಾರ್ಥಕ್ಕೆದುವ ಹನುಮನೆಂಬವನು ||

ವಿಶ್ರಮಿಸೆ ನೀ

ಮಲೆದ್ದು ನಿಲ್ಲೆ ನ

ಹನುಮ ಹಾರುವ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆದ್ದ || ೧೬ ||

ನು ಮಣಿ ಶೃಂಗದೋಪರಿ

ತೆಂದ ಹನುಮಗೆ

ನಿನಗೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಲಿಕೆ ಬೇಕಾದ ||

ಕ್ಷವನು ಮೆಲೆ

ಯೊನಾಕನೆಂಬವ

ಪ್ರದಿ ಬಹುದೆನೆ ಹನುಮನಂತೆಂದ || ೧೭ ||

ವೇಗದಿಂ ನಾ ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕೆ
 ಹೋಗುವನ ನಾ ಶ್ರಮಿಸುತೀ ಫಲ
 ಭೋಗವುಂಬುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲೆಂದಾ ಗಿರಿಯ ತಿರವ ||
 ತಾಗಿಸುತ ಹಸ್ತದಲಿ ಮುಂದಕೆ
 ಹೋಗಿ ಕಿಂಚಿದ್ವಾರ ಹಿಡಿದುದು
 ಮೇಗಣಾಚ್ಛಾಯೆಯನು ಛಾಯಾಗ್ರಹವು ಕೇಳಲ್ಲಿ || ೧೮ ||

ಸಿಂಹಿಕಾ ನಾಮಾಖ್ಯ ಘೋರದ
 ಸಂಹ ದುರ್ಗಹವಾರದಾಗಲಿ
 ಸಿಂಹ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದುವವದಿರ ಛಾಯೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯೆ ||
 ಗ್ರಂಹೆಯನು ಮಾಡುವುದು ಸೆಳೆದು ನೈ
 ಸಿಂಹ ಭೃತ್ಯನ ಛಾಯೆ ಬೀಳಲು
 ರಂಹದಂದದಿ ತಡೆಯೆ ಮಾರುತನಿಂತು ಬಿರಗಾದ || ೧೯ ||

ಆರು ತಡೆದರು ತನ್ನ ವೇಗದ
 ದಾರಿಗಟ್ಟಿದರೆನುತ ನೋಡುತ
 ವಿರ ಮಾರುತಿ ಸುತ್ತ ಕಾಣದೆ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತಿರೆ ||
 ಘೋರಕಾಯದ ಸಿಂಹಿಕೇಯ ವಿ
 ಕಾರ ರೂಪವ ಕಂಡು ಭುಮುಕಿ ಸ
 ಮೊರ ಅವಳನು ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಂದುವ್ವರಿಸಿದನು ಮೇಲೆ || ೨೦ ||

ಮತ್ತೆ ವೇಗದಿ ಮುನ್ನಿನಂದದ
 ಲಿತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖದಿ ಹೋಗಿ ಮ
 ಹತ್ತರದ ದಿಡಕ್ಕದಿ ಕಂಡನು ಘಲಕುಸುಮದಿಂದ ||
 ಸುತ್ತ ಕಲ್ಪದ್ರುಮದ ಖಗಮೃಗ
 ವೆತ್ತ ನೋಡಲು ಶೋಭನಾನದ
 ಲಾ ತ್ರಿಕೂಟ ಗಿರೀಂದ್ರ ಮೂರ್ಧಿಯಲಿಳಿದನನಿಲಭವ || ೨೧ ||

ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಾಕಾರ ಪರಿಕೆಯ
ಚತ್ವರದ ಮೇಗೋಟಿ ತೆನೆಗಳ
ಕೊತ್ತಳದ ಕಾಹುಗಳವಂಕದ ರೆಂಕೆ ಡೆಂಕೆಯದ ||
ಮತ್ತೆ ವಜ್ರಕವಾಟಿ ನೊಟಿನ
ಹತ್ತದೋಜೆಯ ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆ
ಯತ್ತನೋಡಲು ಹೇಮಮಯದಟ್ಟಾಲ ಗೋಪುರವು || ೨೨ ||

ಎಂತು ಹೊಗುವೆನೆನುತ್ತ ಮಾರುತಿ
ಚಿಂತಿಸುತ ತನ್ನೊಳಗೆ ರಾತ್ರಿಯು
ಬಂತದಾದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಂದೊಳ ಪೊಗುವೆನೆನುತ ||
ನಿಂತನಲ್ಲಿಯೆ ಹಗಲು ಸವೆಯಲಿ
ಕಾಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮ ರೂಪವನು ಬಲ
ವಂತನೊಳಗೈದಲಿಕೆ ಮತ್ತೊಂದಾಯ್ತು ಕೇಳೆಂದ || ೨೩ ||

ಅ ಪುರದ ವರಲಂಕೆ ರಕ್ಕಸಿ
ರೂಪವಾಗಿಹದಲ್ಲಿ ಹೊಗುತಿರ
ಲೀ ಪವನನಂದನಗೆ ನುಡಿದಳು ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸುತ ||
ಪೋಪೆ ಯಲ್ಲಿಗೆ ಚೋರ ನೀ ಕಪಿ
ರೂಪದಿಂ ತನ್ನಾದರಿಸದರಿ
ಯಾ ಪುರದ ಲಂಕೆಯು ರಾತ್ಯಗತಾರ ಭಕ್ತಿಣಿಯ || ೨೪ ||

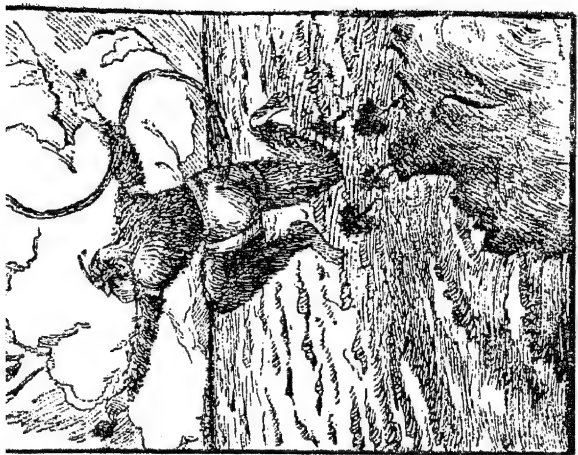
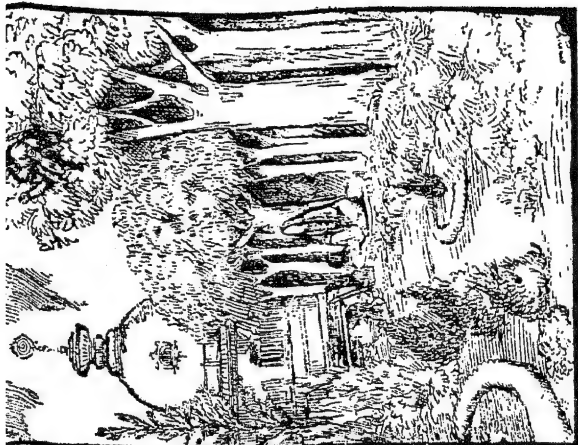
ಗರ್ಜಿಸುತ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂ ಬರೆ
ದುರ್ಜನೆಯ ಹನುಮಂತ ಹೊಡೆದನು
ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಲಿಗಳೆ ಕೆಡೆದಳು ರಕುತವುಗಳುತ್ತ ||
ಲಜ್ಜ ಸುತ್ತವಳೆದ್ದು ನುಡಿದಳು
ಸಜ್ಜ ನಾಗ್ರಣಿ ಹೋಗು ಜಯಿಸಿದೆ
ನಿರ್ಜರಾರಿಯ ಲಂಕೆಯನು ಮಾಂಗಲ್ಯ ನಿನಗೆನಲು || ೨೫ ||

ನೆಟ್ಟಲಜನೆನಗೊಂದನಾದಿಯ
 ಲಸವಿಂಜದ ಯುಗಕೆ ತ್ರೇತೆಯಲ್
 ಮಟ್ಟಿನನು ವಶರಥಗೆ ವಿಷ್ಣುವೆ ರಾಮ ಸಂಜ್ಞೆಯಲಿ ||
 ನೆಟ್ಟನಾ ವರ ಯೋಗಮಾಯೆ ವಿ
 ತಿಸ್ತ ಜನಕನ ಮಗಳ ಹಳುವೊಡ
 ಲಿಟ್ಟು ರಾಮನು ಸತಿಯನುಜ ಸಹ ಕಾನನಕೆ ಬಹನು || ೨೬ ||

ರಾವಣನನಾ ಕೊಲಲು ಬೇಡಿ
 ವಾ ವರವ ಸಲಿಸಲಿಕೆ ಮಾಯಾ
 ದೇವಿ ಸೀತೆಯ ಮಾಡೆ ದಶಶಿರನವಳ ಕೊಂಡೊಯ್ಯೆ ||
 ಗಾವಿಲನ ಪುರಕೊಬ್ಬ ಕಪಿಯನು
 ದೇವನಟ್ಟಲು ರಾತ್ರೆಯಲಿ ಬಹ
 ನಾಮಿಸಿ ನೀ ಗಜರೆ ಕೊಲುವನು ಹೊಡೆದವನು ನಿನ್ನ || ೨೭ ||

ಅಗ ನೀ ವ್ಯಥೆಬಡುವೆನೆಂದಿಗೆ
 ಮೇಗರೆಯ ಮಾತಲ್ಲ ರಾವಣ
 ನಾಗಮನವೆಂದಿಹನು ಬೊಮ್ಮನು ಹಿಂದೆ ತನಗಂದು ||
 ಸಾಗಿತದು ನೀ ಗೆದ್ದೆ ಲಂಕೆಯ
 ಮೋಗೊಳಗೆ ನಡುವುರದಿ ರಾವಣ
 ನಾಗಿಸಿದ್ದುದ್ಯಾಗಿಹುವುದದು ಹಲವು ವೃಕ್ಷದಲಿ || ೨೮ ||

ಅಲ್ಲಶೋಕಾವನವಿಹುದು ಮ
 ತ್ತೆಲ್ಲರಿ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಿಂಶನ
 ಮಲ್ಲಸಿತ ಮರನಡಿಯ ರಾಕ್ಷಸಿಯರ ಹೊರೊಂದಿ ||
 ವಲ್ಲಭನ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪಳು
 ತಳ್ಳಳಿಸುತವೆ ಸೀತೆ ಹೋಗೈ
 ಬಲ್ಲದನೆ ಕಂಡರುಹು ಬೇಗದಿ ಮರಳಿ ರಾಘವಗೆ || ೨೯ ||

ಧನ್ಯೆಯಾದೆನು ಪೂರ್ವಕೃತ ಸಂ
ಪನ್ನಿಯಾದನು ರಾಮನ ಸ್ಮೃತಿ
ತನ್ನ ಸುಕೃತದಿ ಬಂದುದಿದು ಭವಪಾಶಮೋಚನದ ||
ನಿರ್ಣಯವು ತದ್ಭಕ್ತಸಂಗದ
ಲೆನ್ನ ಕಲ್ಪಿತ ಹೋಗಿ ಹರಹಿ
ತ್ತನ್ನುದಿನ ಹೃದಯದಲಿ ರಾಘವನಗಲಬೇಡನಗೆ

|| ೩೦ ||

ಆವ ಯೋನಿಯಲಿರಲಿ ಮತ್ತಾ
ವಾವ ಜೀಷ್ಣೆಯನೆಸಗಿ ಕೆಟ್ಟಿರ
ಲಾವನಾಗಲಿ ಹರಿಶರಣಜನಸಂಗ ಮಾತ್ರದಲಿ ||
ಬೇವುದೆಲ್ಲಾ ಪಾಪ ತಕ್ಷಣ
ವೇ ವಿನೇಕವು ಬಹುದಲಾ ರಾ
ಜೀವನಾಭನದಾವ ಕರುಣೆಯೊ ಭಕುತರೊಳಗೆನ್ನು

|| ೩೧ ||

ಮರೆದು ನೆನೆದರೆ ತನ್ನನೇ ನೆರೆ
ತೆರುವ ಕರುಣಾನಿಧಿಯನೆಂತೋ
ಮರೆವರಕಟಾ ಮೂಢಮಾಯಾ ವಿಷಯ ಲಂಪಟರು ||
ಕುರಿಗಳಿಂದತಿ ಕಷ್ಟರಲ್ಲಾ
ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ಮೇಲನುತ್ತಮ
ಕುರಿಯಡುಂಟದರಿಂದ ಕಷ್ಟವು ಮೂಢ ಜನರಿವರು

|| ೩೨ ||

ಏ ದಯಾನಿಧಿ ರಾಮ ತನಗೇ
ಸಾಧುಸಂಗವ ನಿನ್ನ ನಿಶ್ಚಯ
ಲಾದರಿಸಿದೈ ತನ್ನ ಭಕ್ತಾಭೀಷ್ಟ ವಿಗ್ರಹನೆ ||
ಮೇದಿನೀ ಸುತೆಗಿಲ್ಲ ಭೃತ್ಯನ
ನಾದರದಿ ಕಳುಹಿದುದು ಮಾಯಾಂ
ಬೋಧಿ ಸತಿತರ ಕಾಯೆ ನೀನವತಾರ ಕಾರಣವು

|| ೩೩ ||

ಆಡಿ ಕೆಲಬರನೊಲಿದು ಕರುಣದಿ
 ನೋಡಿ ಕೆಲಬರ ಕೆಲರ ಭೃತ್ಯರ
 ಮಾಡಿ ಕೆಲಬರ ವೈರದಿಂ ಹಲಕೆಲರನೇ ಪರಿಯ ||
 ಗೂಢ ಗುಣಗಣದಿಂದ ಪಾವನ
 ಮಾದುವಗ್ಗದ ದೈವವೇ ತಾ
 ಬೇಡುವೆನು ತನಗೇವುದೀ ನಿಜ ದಾಸ್ಯ ದಾಸ್ಯತೆಯ || ೩೪ ||

ನೆನೆಯತನುದಿನ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ
 ಮನದಿ ಸಮಿಸುತ ನಿನಗೆ ತಿರದಿಂ
 ದನವರತ ಕೀರ್ತಿಸುತ ನಾನಾವಳಿಯ ಗುಣಗಣವ ||
 ಬಿಡುಗು ವಿಷಯದಿ ಬೇಳದಂದದಿ
 ಚೆನುಮಯನೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡೆನುತ್ತಿರೆ
 ಹನುಮ ಬೀಳ್ಕೊಂಡವಳ ಹೊಕ್ಕನು ಲಂಕೆಯೊಳಯಿಂಕೆ || ೩೫ ||

ಹನುಮನಬುಧಿಯ ದಾಂಟಿ ಲಂಕೆಯ
 ಲನುಪಮನು ಹೊಗಲತ್ತ ಸೀತೆಗು
 ದನುಜ ರಾವಣನಿಗೆ ಕುಣಿದೆಡದಕ್ಷಿ ಭುಜಮೂರು ||
 ಘನ ಮಹಿಮ ರಘುರಾಮಚಂದ್ರಗೆ
 ಮನಕೆ ಸಂತಸವಾಗಲಪ್ಪಂ
 ದನವು ತೋರಿತು ಬಲದ ಕಡೆಯಲಿ ಬಾಹುನೇತ್ರದಲಿ || ೩೬ ||

ಬಳಿಕ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ಲಂಕೆಯ
 ನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕನು ಹನುಮ ಶೋಭಾ
 ವಳೆಯವನು ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮನು ರೂಪವನು ಧರಿಸಿ ||
 ತೊಳತೊಳಲಿ ಪುರಪುರಿಕೆಯಂಗಡಿ
 ಗಳಲಿ ನಾನಾ ಕೇರಿ ಕೇರಿಗ
 ಕೊಳಗೆ ಕಾಣದೆ ಜನಕಜೆಯ ಹೊಕ್ಕನು ನೃಪಾಲಯವ || ೩೭ ||

ಅದರೊಳೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಣದೇ ಹಾ
 ಶೋಕಾವನಕೆ ಲಂಕಿಣಿ
 ಸಲು ಹೇಳಿದ ಕುರುಹ ನೋಡುತ ಶೀಘ್ರದಿಂದೈದಿ ||
 ಸದಲಾ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾನಾ
 ಸ ಫಲ ಪಕ್ವಾಮೃ ಶಾಖಾ
 ಸುಶೋಭನ ಸೀತಳಾಮೋದದಲಿ ರಂಜಿಸುತ || ೩೮ ||

ಕಲ್ಪ ಭೂರುಹ ಲತೆವನೆಯಲನು
 ತಾಪದ ಮಣಿ ಚರಿತ ನಾ
 ಪ್ರಕಾರದ ನಾಪಿಗಳ ಸೋಪಾನ ಸೌಭಗದ ||
 ಕೋನ್ನತ ಗೋಪುರದಲೆಸ
 ನಾನಾಖಗ ಮೃಗಾಳಿಯ
 ದುದ್ಯಾನದ ಮಹಾವಿಭವನು ನೆರೆ ಕಂಡ || ೩೯ ||

ಅದರೊಳೂ ಪ್ರತಿ ವೃಕ್ಷಗಳು ತ
 ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕಾಣದಿರೆ ಮುಂ
 ಸಗಿ ನೋಡಿದನೊಂದು ಶಿಂಶವನನು ಲತಾರ್ಜಿತವ ||
 ಸಲ ಕಾಣದು ಸ್ಪರ್ಣ ಪರ್ಣದ
 ಸುಳದ ಪಕ್ಷಿಗಳೆ ತುಂಬಿಹು
 ಸಡಿಯು ದನುಜೆಯರರೊಡನಿರೆ ಕಂಡನವನಿಜೆಯ || ೪೦ ||

ದಾನವೀಯರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕುಶ
 ಯರಾಗಿರಲೇಕವೇಣಿಯ
 ಸದಲಿಳವಶ್ರುಜಲ ಮುಲಿನಾಂಬರಂಗಳಲಿ ||
 ನದೇವತೆಯವನಿಗಳದಂ
 ತಪ್ಪಿಯ ರಾನು ರಾನಾ
 ನಿನೀ ಬಗೆದೊರದಲಾ ಯೆನುತೊರಲುತಿರೆ ಕಂಡ || ೪೧ ||

ಜನನಯೇ ಹೋ ಸಾಗಿ ಉಂಟದೆ
ತನುನಸಿದು ಕಾಷ್ಠದವೊಲಿರಲಾ
ಹನುಮನಾಶ್ವಾದಿಸುತ ಶಾಖೆಯ ವೃಕ್ಷದಗ್ರದಲಿ ||
ಜನಕ ಸುತೆಯನು ಕಂಡು ಭಾಷೆಂ
ದನು ಕೃತಾರ್ಥ ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆನು
ಘನ ಸುಕೃತವಹ ರಾಮಕಾರ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿದೆನೆಂದ || ೪೨ ||

ಅಸ್ವರೊಳಗೇ ಕಿಲಕಿಲಾರವ
ಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳಿತು ಪುರದ ಹೊರಗದ
ನಿಟ್ಟು ಸುತ ಮಾರುತಿಯದೇನೆನುತರಲು ರಾವಣನು ||
ಹೆಟ್ಟು ಗೆಯರೊಡನೈತರುತ್ತಿರೆ
ದುಷ್ಟ ನೀಲಾಂಜನದ ಗಿರಿಯಿಂ
ದಷ್ಟದಶದಿಂದೆರಡಧಿಕ ಕರ ದಶಶಿರಂಗಳಲಿ || ೪೩ ||

ವಾತಜನು ವಿಸ್ಮಯದಿ ವೃಕ್ಷಾ
ವ್ರಾತಪಂಡದಲಡಗಿದನು ರಘು
ನಾಥನನೆ ರಾವಣನು ಚಿಂತಿಸುತಿಷ್ಟನನವರತ ||
ಸೀತೆಯನು ತಂದೇಸುದಿನ ವ್ಯಾ
ತೇತಕಿನ್ನೂ ಬಾರ ರಾಮನು
ಘಾತಿಸಲು ತನ್ನವನು ಪುಣ್ಯವಿಹೀನ ನಾನೆಂದ || ೪೪ ||

ನೆವದಲಲ್ಲದೆ ಬಾರದೆಂದಾ
ನವನಿಸುತೆಯನು ತಂದೆನೆಲ್ಲಾ
ದಿವಿಜರೂ ಮೊರಯಿಡಲು ರಾಘವಗೇಂದು ಸದೆಬಡಿದೆ ||
ನವ ಸುದೂರ್ವದಳಾಂಗ ಕೋಮಲ
ರವಿ ಶತದ್ಯುತನಪ್ರಮೇಯನ
ತಿವ ಶಿವಾ ನಾನೆಂದು ಕೂಡುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸುವ || ೪೫ ||

ಆವ ನೇದಾಂತಗಳಿಗಾತ್ಮನು
ಜೀವನು ನ್ಯಾಯತರಿಗನಲನು
ಭಾವಿ ಹೋತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿವಸ್ವನು ಸೌರರಿಗೆ ಮೇಲೆ ||
ದೇವಿ ಶಾಕ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಾಂಖ್ಯೆಗೆ
ಸೇವ್ಯ ಭಕುತಗೆ ವಿಷ್ಣು ಶಿವ ತಾ
ಕೇವಲದ ಶೈವರಿಗೆ ಯೋವನಸಾರರಿವರೆಂಬ || ೪೬ ||

ಎನುತಲನುದಿನ ಯೋಚಿಸುವನಾ
ನನದಶನುವಾ ರಾತ್ರಿಯೊಳು ತಾ
ಕನಸ ಕಂಡನು ರಾಮನೊಬ್ಬ ¹ಕಪೀಶ್ವರನ¹ ಕಳುಹೆ ||
ವನಕೆ ಬಂದಿರೆ ಸೀತೆಯಿದ್ದಾ
ವಿನುತ ವೃಕ್ಷಾಗ್ರದಲಿ ತೋರಿರ
ಲನುಪಮಾಂಗದಿ ಮತ್ತೆ ನೋಡಲಿಕಡಗಿದುದ ಕಂಡ || ೪೭ ||

ಎನಿದದ್ಭುತ ಸ್ವಪ್ನವೆಂದಾ
ದಾನವನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ
ತಾನು ನುಡಿದನು ಕೆಲವು ಸಪ್ತನವು ಸತ್ಯವೇ ಯಹುದು ||
ಯೇನದಾಗಲಿ ಬೇಗ ಹೋಗಿಯೆ
ನಾನು ಸೀತೆಯ ಗಜರಿ ಧಿಟ್ಟಿಸಿ
ನಾನವಿಧದಿಂದವಳು ಧುಃಖಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವನು || ೪೮ ||

ಆದನು ವಾನರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಿ
ಸುದತಿಯಳುವುದ ಕಂಡು ರಾಮಗೆ
ತದಪಿ ಕಾರ್ಯವ ಕಾಂಬೆವೆಂದನು ಬರುತ ಸಹವಾಗಿ ||
ಮದನುಖನು ಭರುತಿಥಲು ದ್ವನಿಸಿತು
ಪದದ ನೂಪುರ ಕಂಕಣವ ಕೇ
ಳ್ಳನು ಭಯದಲಿ ಸೀತೆ ತಲೆಯನು ಬಾಗಿಯುಡುಗಿದಳು || ೪೯ ||

ಧರಣಿಯನು ನೋಡುತ್ತ ನಯನದಿ
 ಸುರಿವ ಜಲದಲಿ ರಾಮ ಚರಣದ
 ಲಿರಿಸಿ ಮತಿಯನು ಸೀತೆಯಿರೆ ಕಂಡೆಂದ ರಾವಣನು ||
 ತರುಣಿ ನಾ ಬರಲುಡುಗಿಕೊಳುತಿರೆ
 ಹಿರಿದು ರಾಮಗೆ ತೀಡುವೈ ವನ
 ಚರರ ಮಧ್ಯದಲಾತ ಸಾನುಜ ಸಹಿತಲಿಹನೆಂದ || ೫೦ ||

ಒಮ್ಮೆ ತೋರುವನೊಮ್ಮೆ ತೋರನು
 ಹಮ್ಮಯಿಸಿ ನೋಡಿದರು ಸುತ್ತಲು
 ನಮ್ಮದೂತರನೇಕ ಮಂದಿಯ ಕಳುಹಿ ನೋಡಿದನು ||
 ರಮ್ಮನೇತಕೆ ನಿಸ್ಸೃಹನು ನೀ
 ನೊಮ್ಮೆಯೂ ಬಿಡದಪ್ಪಿದಡು ಬರು
 ಹೆಮ್ಮೆಯಲ್ಲದೆ ಮನವು ನಿತ್ತೊಳಗಿಲ್ಲವಂಗೊಂದ || ೫೧ ||

ರೂಪವಿಲ್ಲಿದ್ರಿಯ ವಿಹೀನನು
 ಮೋಪಚಾರಿಕವಲ್ಲ ಗುಣ ವಿ
 ಲ್ಲೋಪಕೆನ್ನವಳೆಂಬುದಿಲ್ಲಾ ಚಿಂತೆ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ ||
 ಈ ಪರಿಯ ನೀ ಭೋಗವೆಸಗಿದ
 ಡಾ ಪರಿಯಲೂ ವುಂಡು ವುಣ್ಣದ
 ಲಾ ಪರಿಯಲದ ಮರೆದು ಬಿಡುವ ಕೃತಘ್ನನವನೆಂದ || ೫೨ ||

ತಂದು ತಾ ನಿನ್ನೇಸು ದಿನವಾ
 ಯ್ದೆಂದು ನಾಳೆಯು ಬಾರನಾತನಿ
 ಗೊಂದು ಶಕ್ತಿಯುಮಿಲ್ಲ ಮೂಢನು ಚಂಡಿ ನಿಸ್ಸತ್ವ ||
 ಸಂದ ನರಚಾರ್ಯವೇ ನಿ
 ಳ್ಲಿಂದದರಿದಿಂ ನಾನು ನಿನ್ನಲೆ
 ನಿಂದ ಮನದವನೊಲಿಸಬಾರದೆ ಸುಮ್ಮನೆನ್ನುವನು || ೫೩ ||

ತೊತ್ತಿಯರ ಮಾಡುವೆನು ದಿವಿಜ ಕು
 ಲೋತ್ತು ಮಾಂಗನೆಯರನು ಗಂಧ
 ವೋತ್ತುಮೆಯರನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ಬೆಸನ ಮಾಳ್ವಂತೆ ||
 ಎತ್ತಲಾನೂ ತನಗೊಲಿದಡೆಂ
 ದತ್ಯಧಿಕವೆನೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು
 ಮತ್ತೆ ಚತುರೋಪಾಯದಿಂ ಮಾಯಾ ಮಹೇಶ್ವರಿಯ || ೫೪ ||

ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಪದಗಳ
 ವೃಂದ ರುದ್ರರು ಬಾಣ ಹಸ್ತರು
 ಯೆಂದೆನಿಸ ಗಣನೆಯಲಿ ಹನುಮನು ದಾಂಟಿದಬುಧಿಯನು ||
 ಮುಂದೆ ಲಂಕೆಯ ಹೊಕ್ಕುಶೋಕಾ
 ವೃಂದದಲ್ಲಿದ್ದುದನು ಕೇಳಿ ಮು
 ಕುಂದ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ನೈಸಿಂಹ ಸಲಹುವನು || ೫೫ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೮ ಕೈ ಪದ ೧೭೪೭ ಕೈ
 ಮಂಗಳಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

|| ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

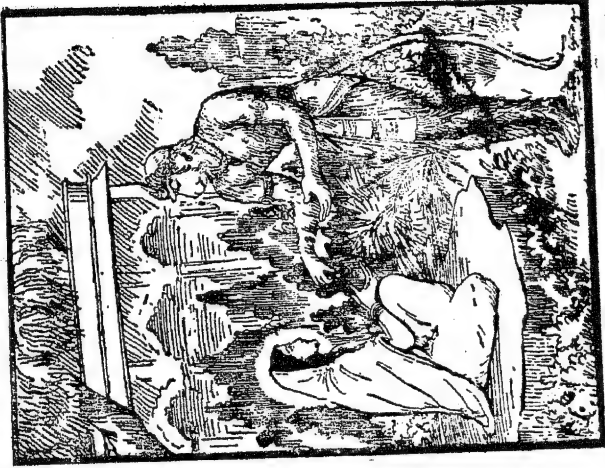
ಸೀತೆಗೆ ಉಂಗುರ ಪ್ರದಾಣ. ವನಚಂಪನ

ಸೂಚನೆ || ಸೀತೆಗುಂಗುರವಿತ್ತು ಕುರುಹಿನ
ಮಾತನರಿದಾ ವನವ ಮುರಿವುತ
ಭೀತಿಸದೆ ದಾನವರ ಕೊಂದನು ವೀರ ಹನುಮಂತ ||

ಪದ || ಎಳೆ ತಮಾಲದ ಕಾಯ ಕಾಂತಿಯು
ನಳನದಳ ಸನ್ನಿಭದ ನೇತ್ರದ
ಸುಳಿಗುರುಳ ಶೋಭಿತ ವಿಲಾಸದ ಶೋಭನದ್ಯುತಿಯು ||
ಗಳದ ಹಾರದ ಜನ್ನಿವಾರದ
ತಿಳಿವರುರ ಸುಳಿನಾಭ ಕೆಳಗಿಳಿ
ದಿಳವ ಪೀತಾಂಬರದಿ ರಂಜಿತ ರಾಮನನು ನೆನೆವೆ || ೧ ||

ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಸೀತೆ ರಾವಣ
ಖೂಳ ವಚನ ವೃಥೆಗೆ ರೋಷ ಕ
ರಾಳದಿಂದೀಕ್ಷಿಸುತವನಿಯಧೋಮುಖದಿ ತೃಣವ ||
ಬಾಲೆ ಮಧ್ಯದಲಿರಿಸಿ ನುಡಿದಳು
ಗಾಳುಗೆಡೆ ಬಂದುದನು ನಾಲಿಗೆ
ಹೇಳಲುಂಟಿಲೆ ಹೂಹೆ ನಿನಗಂಜುವನೆ ರಾಘವನು || ೨ ||

ಹನುಮಂತನಿಂದ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಉಂಗುರ ಪ್ರದಾನ

ರಾವಣನಿಂದ ಸೀತಾದೇವಿಗೆ ಪ್ರಲೋಭನೆ

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹ ರಾಮನಗಲಿರೆ
 ಛಿಕ್ಕು ವೇಷದಿ ನಾಯಿ ಬಂದೊಳೆ
 ಹೊಕ್ಕು ಹವಿಯನು ತುಡುಕುವಂದದಿ ತೆಂದೆ ತನ್ನವನು ||
 ದಕ್ಷನಹೆ ಬಗುಕುವಡೆ ಮನೆಯಲಿ
 ತಕ್ಕಿಸುವುದೆನ್ನೆಳಲು ನಿನ್ನುವ
 ಗಟ್ಟವನು ರಾಮಾಪ್ತ ಹತಿಯಿಂ ನೀನುರುಳುವಾಗ || ೩ ||

ತೊಂಡ ನೀ ರಾಘವಗೆ ಗಣ್ಯವೆ
 ಕಂಡು ಬಾರಾನವನ ಬಲುಹನು
 ದಿಂಡುಗೊಡಹನೆ ನಿನ್ನ ಶರಧಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಶರದಿಂದ ||
 ಚಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ನಿನ್ನನು
 ಖಂಡಿಸುವ ಬಲು ಪುತ್ರರನು ಸಹ
 ಕೊಂಡುಹೋಹನು ಬಿಡಿಸಿ ನನ್ನಯ ಸೆರೆಯ ನಿಜಪುರಕೆ || ೪ ||

ಎನಲು ಸೀತಾ ಪರುಷ ವಚನವ
 ದನುಜಪತಿ ಕೇಳುತ್ತ ರೌದ್ರಾ
 ನನ ಭಯಂಕರನೆದ್ದು ಕೋಪಾಟೋಪದಲಿ ಜಡಿದು ||
 ತನು ನಡುಗಿ ಸೆಳೆದಾಗ ಖಡ್ಗವ
 ಮೊನೆಯಿಲಿರಿಯಲಿಕ್ಕಿದೆ ತಡೆದಳು
 ವನಿತೆ ಮಂಡೋದರಿ ಮಹಾಸತಿ ತಿಳುಹಿ ರಾವಣನ || ೫ ||

ಬಿಡು ಬಿಡವಳನು ದೀನೆ ದುಃಖಿತೆ
 ಕಡು ಕೃಪಾಂಗಿ ಮನುಷ್ಯ ನೀ ಧಿಟ
 ಬಡವನೇ ಗಂಧರ್ವ ಸುರನಾಗಾಂಗನೆಯರೈದಿ ||
 ಮೊಡನೆ ಮದವಿಂಹಲೆಯರೇ ನಿ
 ನ್ನಿಡೆಯ ಹಾರುತ್ತಿರಲಿವಳು ತಾ
 ಪಡಿಯೆ ಯಿಂದಡೆ ಬಳಿಕ ನುಡಿದನು ದಾನವಿಯರಿಗೆ || ೬ ||

ಎಲೆಲೆ ವಿಕೃತಿ ವಿರೂಪಿ ಜೀಷ್ಟಿತೆ
 ತಿಳುಹಿರೌ ಸೀತೆಯನು ಸನ್ಮತಿ
 ಹೊಳೆಯದೆಂತನ್ನೊಳಗೆ ತರ್ಜನ ಭರ್ಜನೆಗಳಿಂದ ||
 ಕಕೆದು ಬಿಡಬೇಡೆನ್ನ ರಾಕ್ಷಸ
 ಕುಲದ ಭಾಗ್ಯವನುಣಲಿ ಯಲ್ಲದ
 ಡುಳುಹನೇ ತಿಂಗಳಿಂ ಮೇಲರಿಯಬಹುದೆಂದ || ೭ ||

ಬಳಕಿವಳ ಮೋಹವೆ ಯೆನುತ್ತಾ
 ಲಲನೆಯರು ಸಹ ಹೋದನಾ ನಿಜ
 ನಿಳಯದಂತಃಪುರಕೆ ಸೀತೆಯನಿತ್ತ ದನುಜೆಯರು ||
 ಹಲವುಪರಿ ತರ್ಜಿಸುವಕೊಬ್ಬಳು
 ಖಳಗೆ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲಾರದೆ
 ಕಳವರೇ ಯವ್ವನನ ವ್ಯರ್ಥದಲೆನುತ ಮತ್ತೊಬ್ಬ || ೮ ||

ಒಬ್ಬಳೆದ್ದಳು ಕಡಿಯೆ ಖಡ್ಗದ
 ನೊಬ್ಬ ನುಂಗಲು ಬಂದಳೇಪರಿ
 ಸರ್ಬರೊಲ್ಲರು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರೆ ತ್ರಿಜಟೆಯೆಂಬವಳು ||
 ತಪ್ಪಿಯವಳನು ವೃದ್ಧಿ ನುಡಿದಳು
 ಗಬ್ಬಿಗಳಿರಂಜಿಸುವಿರೇತಕೆ
 ಯುರ್ಬಿಜೆಗೆ ನಮಿಸುವುದು ನೀವೆನ್ನುತ್ತಿಯನು ಕೇಳಿ || ೯ ||

ಕಂಡನೀಗ ಸ್ವಪ್ನವನು ನಾ
 ಪುಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷ ರಾಘವ
 ಮಂಡಿಸಿದ್ದೊರಾಸತಾಂಹಯ ಶುಭ್ರ ಮದಗಜವ ||
 ಚಂಡ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಬಂದೀ
 ಪುಂಡ ದನುಜರ ಕೊಂದು ಲಂಕೆಯು
 ಕೆಂಡನಾಗಲು ಸುಟ್ಟು ಸೀತೆಯ ಸೆರೆಯ ಬಿಡಿಸಿದನು || ೧೦ ||

ಅಂಕದಲಿ ಸೀತೆಯನು ಕುಳಿಸಿ
 ಲಂಕರಿಸಿದುದ ಕಂಡೆ ರಾವಣ
 ತೆಂಕಮುಖದಲ್ಲೇರಿ ಕತ್ತೆಯ ಬತ್ತಲೆಣ್ಣೆಯನು ||
 ಮುಂಕುಳಿಸಿ ಮೈಗುದ್ದಿಗೊಳುತೆಡ
 ವಂಕ ಪುತ್ರಸಪ್ತರಯ್ಯತ
 ಮಂಕು ಮರಡಿಯ ಮಾಲೆಯಿಕ್ಕಿದ ಪರಿಯದನು ಕಂಡೆ || ೧೧ ||

ಇರಲು ರಾಮನ ಬಳಿಯ ಸೇವೆಯ
 ಭರದಿ ಮಾಡುತ ಸುಖದಿ ವಿಭವಣ
 ಪರಮ ಶೋಭನನಾಗಿ ಕಂಡೆನು ಬೆಳಗು ಜಾಮದಲಿ ||
 ನಿರುತ ತಪ್ಪದು ಸಪ್ತನ ರಾವಣ
 ದುರುಳರನು ರಘುನಾಥ ಕೊಂದಿ
 ದೊರೆತನದ ಪಟ್ಟವನು ಪಾಲಿಸುವನು ವಿಭೀಷಣಗೆ || ೧೨ ||

ಸೀತೆಯನು ನೆರೆ ಬಿಡಿಸಿಯಂಕದ
 ಲೋತಿವಳ ಪುರಕೊಯ್ದನೆನಲಾ
 ಮಾತ ಕೇಳ್ವಾ ತ್ರಿಜಟೆಯೆಂದುದ ಭಯದಿ ದನುಜಿಯರು ||
 ಕಾತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೊರಗಲವರ ವಿ
 ಘಾತಿಗಂಜಿದ ಜನಕಸುತೆ ತಾ
 ನೇತರಿಂ ಜೀವಿಸುವೆನೆಂದಳುತ್ತು ಕುಳ್ಳಿಹಳು || ೧೩ ||

ಬಾಳೆ ನಯನಾಶ್ರುಗಳಲೆಬಂಕು
 ನಾಳೆ ತಿಂಬರು ತನ್ನ ದೈತೆಯ
 ರಾಳುದನು ತನೆಗಿಲ್ಲದೀಗಳೆ ಯಾವ ಪರಿಯಿಂದ ||
 ಜಾಳ ದುಃಖದ ತನುವ ಬಿಡುವೆನು
 ಮೇಲೆ ರಾಮನೆ ಗತಿಯನುತ್ತವೆ
 ಘೋಳಿಡುತ ಕಂಠದಲಿ ವೃಕ್ಷವ ಹಿಡಿದು ಹಲುಬುವಳು || ೧೪ ||

ಜೀವಿಸುವ ಮನವಿಲ್ಲ ತನಗಾ
 ದೇವ ರಾಮನನುಳಿದು ದೈತೇ
 ಯಾವಳೇ ಮಧ್ಯದಲಿ ಮರಣಕುಪಾಯವೆಂತೆನುತ ||
 ಭಾವೆ ತನ್ನಯ ದೀರ್ಘ ವೇಷೆಯ
 ದಾವಿಸಿಂ ತಾ ಬಿಗಿದು ಕೊರಳನು
 ಸಾವೆನೆಂದಿರೆ ನಿಶ್ಚಯದಲದ ಕಂಡನಾ ಹನುಮ || ೧೫ ||

ಮರನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೋಡುತ
 ಧರಣಿಜೆಯ ಪರಿಭವನ ಯೋಚಿಸಿ
 ನಿರುತ ಕಾಣದವೋಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮಾದಿಂದ ಜಾನಕಿಗೆ ||
 ನಿರುತ ಕರ್ಣಕ್ಕೇಕವಂದದ
 ಲೋಕದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸೂರ್ಯವಂಶ
 ಕೃರನೆನಿಸುವಿಷ್ಟಾಕುವಂಶೋದ್ಭವನು ದಶರಥನು || ೧೬ ||

ನೃಪನಯೋಧ್ಯಾಪುರಕವನ ಸುತ
 ರಪರಿಮಿತ ವಿಕ್ರಮನು ರಾಮನು
 ನಿಪುಣ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರನಿಬಂಗೆ ||
 ಗುಪುತ ರಾಮನು ಹಿರಿಯ ತಂದೆಯ
 ಶಪಥವನು ಪಾಲಿಸಲು ಭರದಿಂ
 ಕೃಪೆಯಲದವಿಗೆ ನಡೆದಲಂಗನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸಹಿತ || ೧೭ ||

ಗೌತಮೀತಟ ಪಂಚವಟಿಯಲಿ
 ಸೀತೆ ಸಹಿತಲಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ರೋತು ಮೃಗದೊಡದಲಿ ಹೋಗಿರೆ ಸತಿಯ ರಾವಣನು ||
 ಕಾತರಿಗನೊಯ್ಯಲಿಕೆ ನೆರೆ ರಘು
 ನಾಥ ದುಃಖಿಸಿಯರಸಿ ಗಾಯದಿ
 ಪೋತವಾದ ಜಟಾಯುವನು ಕಂಡಿತ್ತ ನಿಜಗತಿಯು || ೧೮ ||

ಅರಸುತೈದಲು ಋಷ್ಯಮೂಕದ
ಗಿರಿಯಲಾ ಸುಗ್ರೀವನಾಳಾ
ಗಿರಲವನ ಸತಿಯಾಳ್ ಬಾಲೆಯ ಕೊಂದ ರಾಘವನು ||
ಅರಸುತನವವಗಿತ್ತಡವ ವನ
ಚರನರಸಲು ಸುತ್ತ ಕಳುಹಲು
ನೆರೆದ ಕಪಿಗಳೊಳೊಬ್ಬ ನಾನೀ ದಕ್ಷಿಣಕೆ ಬಂದೆ || ೧೯ ||

ಕೇಳಿ ಸಂಪಾತಿಯ ಮುಖದಿ ಮುಕ
ರಾಲಯವ ಶತಯೋಜನವ ಕಳಿ
ದಾಳುವನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಲಂಕೆಯ ಹೊಕ್ಕು ನಾ ಬಂದು ||
ಅಲಿಗಳಲರಸರಸಿ ಕಾಣದೆ
ಮೇಲಶೋಕಾವನದಿ ಶಿಂಶವ
ಮೂಲದಲ್ಲೊ ರಳುವಳ ಕಂಡೆನು ರಾಮನಂಗನೆಯ || ೨೦ ||

ಇಂದು ನಾ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನು
ಯೆಂದು ಮಾರುತಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲರ
ವಿಂದಮುಖಿ ಬೆರಗಾಗಿ ಕೇಳುತ ನೋಡೆ ಕಾಣದಿರೆ ||
ಸಂದ ಗಗನದ ಶಬ್ದದವೋ ಮೇ
ಲೆಂದುದೊಬ್ಬರ ಕಾಣೆ ಸಪ್ತವೇ
ಬಂದುದಿಲ್ಲದು ನಿನ್ನ ದುಃಖಿಸುತಿರ್ದೆನ್ನವರ || ೨೧ ||

ಕರ್ಣಪೀಯೂಷವನು ತನ್ನಲಿ
ವರ್ಣಿಸಿದ ಹಿತವಂತರಿದ್ದರೆ
ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಬರಲೆನಲ್ಪದ ಕೇಳಿ ಮರುತಜನು ||
ಉನ್ನತದ ಶಾಖಾಗ್ರದಿಂದಿಳಿ
ದನ್ನು ಕಳವಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ
ವರ್ಣ ಪೀತದಿ ರಕ್ತ ಮುಖದಿ ಮುಂದೆ ನಮಿಸಿದನು || ೨೨ ||

ಕರಯುಗವ ¹ಮುಗಿದಿರಗಿ ನಿಂದಿರೆ
 ಧರಣಿಸುತೆ ಶಂಕಿಸುತ ರಾವಣ
 ದುರುಳ ತನ್ನವ ಮೋಹಿಸಲು ಬಂದನೊ ಕಪಟದಿಂದ ||
 ನಿರುತವೆನುತವೆ ಹಣುಗಿ ತಲೆಯನು
 ಹಿರಿದು ಭಯದಿಂ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾ
 ದರದಲೆಂದನು ತಾಯಿ ಶಂಕಿಸಬೇಡ ನೀವೆನುತ || ೨೩ ||

ದಾಸ ನಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಗೆ
 ಭಾಸುರದ ಸುಗ್ರೀವ ಸಚಿವನು
 ಬೀಸುವಾತನ ಮಗನು ಕಳುಹಿದ ರಾಮನಿಲ್ಲಿಗೆನೆ ||
 ಸಾಶಯದಲೆಂದಳು ಕಪಿಯೆ ವಿ
 ಶ್ವಾಸ ನರವಾನರರಿಗಿಂತೆನೆ
 ವಾಸುದೇವನ ಭೃತ್ಯನೆಂದನು ಸೀತೆಗುತ್ತರವ || ೨೪ ||

ದೂರ ಕೈಮುಗಿದೆಂದ ರಾಘವ
 ನಾರಯಿವುತವೆ ನಿಮ್ಮ ಬಂದನು
 ನಾರಿ ಶಬರಿಯ ಮಾತಿನಿಂ ಋಷಿಮೂಕ ಪರ್ವತಕೆ ||
 ಧೀರರಿಬ್ಬರ ಕಂಡು ಬೆದರುತ
 ದಾರಿಗಿನ್ನನು ನೋಡ ಕಳುಹಲು
 ವೀರ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕ ವಟುರೂಪಾಗಿ ನಾ ಹೋದೆ || ೨೫ ||

ಅವರ ನಾನುಪಚರಿಸಿ ಹೆಗಲನು
 ಭುವನ ಮಧ್ಯರ ಹೊತ್ತು ಬಂದೆನು
 ತವಕದಲಿ ಸುಗ್ರೀವನೆಡೆಗೈತಂದು ಸಖ್ಯವನು ||
 ಕವಲುವೋಗದೆ ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ
 ಯುವತಿಯಾಳಿದ ಬಾಲಿಯನು ರಾ
 ಘವನ ಕೈಯಲಿ ಕೊಲಿಸಿದನು ಸುಗ್ರೀವನೆಂಬವನು || ೨೬ ||

ಬಳಿಕ ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಪಟ್ಟವ
ಸಲಿಸಲಾ ಸುಗ್ರೀವ ದಶದೇಸೆ
ಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮವನರಸಿ ಕಪಿಗಳ ಕಳುಹುತಿರೆ ನನ್ನ ||
ಬಳಿಗೆ ರಾಘವ ಕರೆದು ಕರದಂ
ಗುಲಿಯ ನಿಜ ಮುದ್ರಿಕೆಯನಿತ್ತನು
ತಿಳಿದು ನನ್ನಯ ಶಕ್ತಿಯನು ನಿಜನಾವದಂಕಿತವ || ೨೭ ||

ಹನುಮ ಸೀತೆಯನರಸಿ ಮಿಗೆ ಕಂ
ಡನುಜ ಸಹ ನಾ ಸುಖದಲಿಹೆನೆಂ
ದನುಸರಿಸಿ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗೀ ಮುದ್ರಿಕೆಯನೊಲಿದಿತ್ತು ||
ತನಯ ಬೇಗದಿ ಬಾ ಯಿನಲು ತಂ
ದೆನು ಮಹಾಯತ್ನದಲಿ ಕೊಳ್ಳಾ
ಜನನಿ ನೀನಂಜದಿರೆನುತ್ತಾ ಮುದ್ರಿಕೆಯನಿತ್ತ || ೨೮ ||

ಕೊಟ್ಟು ದೂರದಿ ನಮಿಸಿ ನಿಂದಿರೆ
ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಳು ಮುದ್ರಿಕೆಯನು
ತ್ಪುಷ್ಪ ನಾಮಾಂಕಿತವ ಕಂಡಿರಿಸಿದಳು ತಿರದಲ್ಲಿ ||
ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾನಂದ ಜಲವೊಗೆ
ನೆಟ್ಟನೆಂದಳು ರಾಮಚಂದ್ರನ
ಮುಟ್ಟದತಿ ವಿಶ್ವಾಸಿಯಾದತಿಪ್ರಿಯನು ನೀನೆನುತ || ೨೯ ||

ಅಲ್ಲದಿರೆ ಪುರುಷರನು ಧಿಟಿ ತಾ
ನಿಲ್ಲಿಗಟ್ಟನು ಹನುಮ ನೀನಿದ
ನೆಲ್ಲ ಕಂಡೈ ತನ್ನ ದುಃಖವನಿದನು ರಾಘವಗೆ ||
ಬಲ್ಲ ಪರಿಯಲಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ದಯ
ವುಳ್ಳರೆನ್ನೇ ವಾಕ್ಸಹಾಯವ
ಬಲ್ಲಿದನೆ ಬಲುಧರ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೆಂದ || ೩೦ ||

ಎರಡು ಮಾಸದ ಮೇಲೆ ತಿಂಬರು
 ದುರುಳ ದಾನವಿಯರು ತದವಧಿಯ
 ಪರಿಯೊಳಗೆ ಸುಗ್ರೀವ ಸಹ ಬಂದಿ ದುರಾತ್ಮಕನ ||
 ಕೊರಳನರಿದು ಸುವೃತ್ತ ಬಲ ಸಹ
 ಧುರದಿ ತನ್ನನು ಬಿಡಿಸ ಹೇಳಿ
 ನರಿದೆ ರಾಮನ ವೀರ್ಯ ಶೌರ್ಯವನೆಡೆಸಲಕವಲ್ಲ || ೩೧ ||

ಹಲವು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ ತನ್ನಯ
 ನಿಲವ ಕಂಡೆಲೆ ಹನುಮ ರಾಮನ
 ಹಲವು ತೆರದಿಂ ಕರೆದು ತಂದಿ ರಾವಣನ ಕೊಂದು ||
 ಸಲಹಿಕೊಳ್ಳನೆ ಹನುಮನೆಂದನು
 ಅಳಲಬೇಡಾ ಕಂಡೆನೆಲ್ಲವ
 ತಳುವದಾಯುಧ ಸಂತ ಕರತಹ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರ || ೩೨ ||

ವಾನರರು ಸುಗ್ರೀವ ಸಹ ಬಂ
 ದಿ ನಿಖಿಳ ದೈತ್ಯರನು ಕೊಂದು ಶು
 ಭಾನನೇ ನಿಮ್ಮವನು ರಾಘವನೊಯ್ಯನೆಂದಿನಲು ||
 ವಾನರನೆ ಹೇಳುವದಿ ಮಧ್ಯಕೆ
 ತಾನು ಬಪ್ಪನದೆಂತು ಪಡೆ ಸಹ
 ದೀನೆ ನಂಬುವನೆಂದಿನಲು ಹನುಮನಿಂತೆಂದ || ೩೩ ||

ಅನಿಬರನು ತಾ ಬೆನ್ನನೇರಿಸಿ
 ವಸಧಿಯನು ತಾ ಹಾರಿ ಕರತ
 ವೈನುವಶಾಯಸದಿಂದ ಬಂದಿವರೆಲ್ಲರನು ಕೊಂದು ||
 ಜನನಿ ನಿಮ್ಮಯ ಸೆರೆಯ ಬಿಡಿಸುವೆ
 ನೆನಗನುಜೆಯ ಹೋದೆ ಬೇಗದ
 ಲನುಜ ಸಹಿತದ್ವಾರಾ ರಘೋತ್ತಮನೆಡೆಗೆ ತಾನೆಂದ || ೩೪ ||

ಅರಿವ ಪರಿಯಲಿ ನಿಂದು ಕಂಡುದ
 ಕುರುವ ರಾಘವಗೀಯಬೇಕೆನೆ
 ನೆರೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸೀತೆ ಕೇಶವ ಕೆದರಿ ಮರುತಜಗೆ ||
 ಶಿವದ ಚೂಡಾರತುನವಿತ್ತಳು
 ನಿರುತ ನಿಶ್ಚಾಸಿಸುವನದರಿಂ
 ತರುಣ ಕೇಳೊಂಸರನೆಭಿಜ್ಞ ಯಥಾರ್ಥ ವಚನವನು || ೨೫ ||

ಮುನ್ನ ಗಿರಿಯಲಿ ಚಿತ್ರಕೂಟದ
 ಲೆನ್ನ ತೊಡೆಯಲಿ ರಾಮನೊರಗಿರ
 ಲನ್ನಗಿಂದಾಶಾವಳಿಯದಿಂದೊಂದು ವಾಯಸನು ||
 ನನ್ನ ಪದದುಂಗುಟವ ತುಂಡದಿ
 ತಿನ್ನಲೊಮ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಸೀಳಿ
 ತನ್ನ ವರವೇ ರಾಮನಂಜೆನ್ನಂಗುಟವ ಕಂಡ || ೨೬ ||

ಎನು ವ್ರಣವಾಯ್ತುಂಗುಟಕ್ಕೆನು
 ತಾಸತಪ್ಪಿಯ ಮುಂದೆ ಕಂಡನು
 ತಾನು ವಾಯಸ ತುಂಡ ನಖಗಳು ರಳುತವಾಗಿರಲು ||
 ನೀನೆ ಯೆನುತವಗೊಂದು ತೃಣವನು
 ತಾನು ಶರವಾಗೆನುತಿರಲಿಕದು
 ಹಾನಿಮಾಡಲಿಕವನನಟ್ಟಿದಡೋಡಿದನು ದಿವೆಗೆ || ೨೭ ||

ಸಾನುರಾಗದಿ ನಾನುಯಿಟ್ಟು
 ನೊನ ತೃಣರವಟ್ಟಲೋಡಿದ
 ನಾನಲಾರದೆ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕನು ತಿರುಗಿ ಯಿಂದ್ರಾದಿ ||
 [ಸ್ಥಾಣುಲೋಕಗಳಲಿ ಡರಿಸು
 ತ್ತಾ ನಿರಾಸೆಯ ಹೊಂದಿ ಮತ್ತೆ ದ
 ಯಾನಿಧಿಯ ಪಾದವನೆ ಸಾರಿದ ರಕ್ಷಿಸೆಂದೆನುತ] || ೨೮ ||

[ಅಕ್ಷಯಾತ್ಮಕ ನುಡಿದ ವಾಯಸ
 ಪಕ್ಷಿಯೆನ್ನಯ ಶರವು ಹುಸಿಯದು
 ಅಕ್ಷಿಯೊಂದನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವವನುಳಿಸಿಕೋ ಯೆಂದ ||]
 ಅಕ್ಷಿಯನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿದನು ಚಳಿ
 ಕಕ್ಷಮನೆ ರಘುನಾಥ ತನ್ನಲು
 ಪೇಕ್ಷಿಸಿದನೇರೇಪರಿಯ ಸಾಹಸ ಪರಾಕ್ರಮನು || ೩೯ ||

ಎನಲು ದಾನವ ವೀರರೆಲ್ಲರ
 ಜನನಿ ನಾನೇ ಕೊಲುವೆನೆಂದೆನೆ
 ಹನುಮಗೆಂದಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮನುಡ ಕಪಿಗಂಜುವರೆ ಖಳರು ||
 ತನುಜ ಹುಸಿಯೆನೆ ಮೇರು ಮಂದರ
 ಘನವವು ತೋರಿದನು ರಾಕ್ಷಸ
 ಜನಮಹಾಭೀಷಣದ ಬಳಿಕತಿ ಹರುಷಿಸಿದಳಬಲೆ || ೪೦ ||

ಆಯಿತರಿತೆನು ಬಲವನೀ ರಘು
 ರಾಯನಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಗ ಹೋಗೇ
 ಳಾಯುವಂತನೆ ಮಾರ್ಗದಲಿ ಶುಭವಾಗಲೆಂದೆನಲು ||
 ನಾಯುಸುತ ಪದಕೆರೆಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಂ
 ಡಾಯತದಿ ನಡೆದಲ್ಪದೂರ ಪ
 ರಾಯಕಾರ್ಯದ ದೂತ ನೀತಿಯನಿಂತು ಯೋಚಿಸಿದ || ೪೧ ||

ಒಡೆನು ಮಾಳ್ಕುದ ಮಾಡಬಾರದು
 ನಡೆಯಬಾರದು ಶೌರ್ಯದೋರದೆ
 ಜಡದಧನುಮತ್ತ ರವೊಲರಿಗಳ ದೇಶಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ||
 ನಡೆಯನುತವರದುಗುಣದಿ ತಾ
 ಕಡುಗಲಿತ್ತವ ತೋರಿ ಕಿಂಚಿತ
 ದಡಿಗ ದಶಗಳನೊಡನೆ ಮಾತಾಡೈವಬೇಕೆಂದ || ೪೨ ||

ಎಂದೆನುತ್ತಿರಲಿತಿಬಲನು ಬಾಲದ
 ಲಂದು ವನದಲ್ಲಿದ್ದ ವೃಕ್ಷದ
 ವೃಂದವೆಲ್ಲವ ಸುತ್ತಿ ಮುರಿ ಮುರಿದಿಳುಹಿದನು ಧರಣಿಗೆ ||
 ಪೊಂದೆ ಸೀತಾಶ್ರಯದ ನಗವನು
 ನಿಂದಿರಿಸಿ ಮಿಕ್ಕೈಲ್ಲ ವನವನು
 ಹಿಂದುಗಳೆದನು ಮುರಿದು ಪಾದಪ ಶಬ್ದವಿರದಂತೆ || ೪೩ ||

ದುರ್ಜನರ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಾನವ
 ಸಜ ನರು ಕೆಡುಗೊಂಬುದರಿದೇ
 ನಿರ್ಜರೋಪಮ ವೃಕ್ಷವಳಿದವು ರಾವಣನ ದೆಸೆಯಿಂ ||
 ಭರ್ಜಿಸಿದ್ದಾ ವನವ ಕಾಣುತ
 ಗರ್ಜಿಸುತ ದಾನವಿಯರೆಂದರು
 ಕಜ್ಜ ವಾರೀ ವನವ ಮುರಿದರು ಸೀತೆ ಹೇಳೆನುತ || ೪೪ ||

ನಿವೆ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಟಿಲವ
 ನಾವು ಬಲೆ ವೆ ದುಃಖಶೋಕದಿ
 ಸಾವುತಿರುವೆನು ಯೆನಲು ಕೆಟ್ಟಿವೆನುತ್ತೊರಲುತ್ಯೈದಿ ||
 ರಾವಣಗೆ ಹೇಳಿದರು ವಾನರ
 ನಾವನೋ ವೇಷದಲಿ ಸೀತಾ
 ದೇವಿಯನು ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗುತ ವನಗಳನು ಮುರಿದ || ೪೫ ||

ಪೊಪ್ಪ ವನವನಗಳಲಿ ವೃಕ್ಷವ
 ತಪ್ಪದೆಲ್ಲವ ಮುರಿದು ಸುತ್ತಿ
 ಧ್ರುವರಿಗೆ ಪ್ರಾಸಾದ ಗೋಪುರವೆಲ್ಲ ಜರುಹಿದನು ||
 ಯುಪ್ಪ ವನಗಾಹಿಗಳ ಕೊಂದನು
 ಜಲ್ಪ ಕರದಿಂದೆನಲು ರಾವಣ
 ಪ್ಲವ್ರವಿದ್ದನು ಕ್ರೇಡಿಸುವ ನಿಜವನವಳೆಯೆ ಕೇಳಿ || ೪೬ ||

ನಿಯುತ ದನುಜರ ಕಳುಹೆ ಬರೆ ನಿ
 ಭರ್ಯದಿ ಕುಳಿತರೆ ಹನುಮನಮರಾ
 ಲಯಗಿರಿಯ ಪರಿ ಪಿಡಿದು ಲೋಹಸ್ತಂಭದಾಯುಧವ ||
 ಭಯಗೊಳಪ ರಕ್ತಾಸ್ಯದಿಂ ಲೀ
 ಲೆಯಲಿ ಬಾಲವ ಡಾಳಿಸುತ್ತ
 ಕ್ಷಯದ ಸುಖದಲಿ ಕಂಡನ್ನೈದಿಹ ದಾನವರ ಪಡೆಯ || ೪೭ ||

ವೊರಬುತ್ತೈತರೆ ಸಿಂಹನಾದದ
 ಲರಗುರಿಗಳಸ್ತ್ರಾಘದಲಿ ಮೊಕೆ
 ಗರಿವುತಿರೆ ಹನುಮಂತನತಿ ಭೀಕರದಿ ದಾನವರ ||
 ಕುರಿಗಳನು ನೆಗೆದವ್ವಳಿಸಿದನು
 ತುರುಗಿನನಿಬರ ಲೋಹದಂಡದಿ
 ನುರುನುಸಿಗಳಾಗರೆದು ಹೋಯಿತು ಸೇನೆ ನಿಮಿಷದಲಿ || ೪೮ ||

ಹೋಯಿತಾ ಪಡೆಯೆನಲು ರಾವಣ
 ಬಾಯಲವಡುತ ಕರೆದ ಸೇನಾ
 ನಾಯಕರನ್ನೈವರನು ಕಳುಹಿದನಖಿಳ ಬಲ ಸಹಿತ ||
 ರಾಯ ಹನುಮನ ನೋಡಿ ಮತ್ತರಿ
 ರಾಯಗಜಪಂಚಾಸ್ಯ ಮುನ್ನಿನ
 ದಾಯಿಗಳ ಬಳಗಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟನು ಸೇನೆಯನು ಬಡಿದು || ೪೯ ||

ಸೇನೆ ಸಹ ಮುದ್ದರದಿ ಹೊಡೆದಾ
 ದಾನವರನಾ ಹನುಮ ಮೊದಲಾ
 ಸ್ಥಾನದಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಲು ಮತ್ತೆಯು ಬಾರರೇಯನುತ ||
 ತಾನಿಹೇನೆನುತಕ್ಕ ರಾವಣ
 ಸೂಸುವತಿ ಬಲವಂತನ್ನೈತರೆ
 ನೀನೆಯಕ್ಕ ಕುಮಾರನೆನುತಂಬರಕೆ ಲಂಘಿಸಿದ || ೫೦ ||

ಅಶೋಕನ ಸಂಹಾರ

ಹಸುಮಂತ್ರಸಿಂಹ ಲಿಂಗಾಡಹಣೆ

ಕಡುಗಿ ಲೋಕದ ಮುದ್ರದಿ ತಲೆ
ಯೊಡೆಯಲಪ್ಪಳಿಸಿದಜೆ ಅಕ್ಷನ
ಮೊಡಲು ಸಂಕ್ಷಯವಾಗಿಹೋಯಿತು ಕೂಡೆ ಬಲ ಸ್ಥಿತೆ ||
ಮೃಡ ಸಮಾನರಲೇ ಮುಕುಂದನ
ಬಿಡದೆ ನಂಬಿದ ಭೃತ್ಯರವರಲಿ
ತೊಡಕಿ ಬದುಕುವ ನೀರರಲ್ಲೆಲಿ ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳೆಂದ || ೨೧ ||

ಅಂಜಿರೀ ದೇಹಾಭಿಮಾನದ
ಮಂಜು ಮುಟ್ಟಿದವರ್ಗನು ಪವಿ
ಕಂಜರದಲಾ ರಾಮ ತನ್ನಯ ಭೃತ್ಯವರ್ಗದಲಿ ||
ಕುಂಜರದ ಮೇಲೇರಿ ಬಪ್ಪನ
ನೆಂಜಲಿಸುವುದೆ ನಾಯಿ ನಿತ್ಯ ನಿ
ರಂಜನಾದ್ವಯರಾದ ಮಹಿಮರಿಗಿಲ್ಲ ಭಯವೆಂದ || ೨೨ ||

ಹುಸಿಯಲಾ ಜಗಮಾಯೆ ಮಾಯಾ
ಬಿಸಲದಾದೀ ದೇಹ ಕನಸನು
ಸೊಸೆಯನರಸುವ ಬಂಜೆಯಂತೇ ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂದರಿದು ||
ನಸುಬೆನುರುವರೆ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರು
ಮುಸುಡ ಮುರುಹರು ದುಃಖ ಸುಖಗಳ
ಹಸರನನು ಸಮಗೊಂಡು ನಿರ್ಭಯದಿಂದಲಿಹರಿದ || ೨೩ ||

ಅದರೊಳೆ^೧ ಹನುಮಂತ ಸಾಕ್ಷಾ
ಚ್ಚಿದು ಘನಾತುಸು ರಾಮ ಕಾರ್ಯ
ಕೊಂದಗಿದಾ ಸ್ಥಿರಜೀವಿ ನೈಷ್ಠಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದನ ||
ಇದಿರು ತಳ ಮೇಲಾಗು ಹೋಗಿನ
ಬೆದರಿಕೆಯು ಜಂಝಾಡಗಳಲ್ಲದ
ಕದನಗಲಿಗಳ ದೇವಗಿದು ವೈಚಿತ್ರ್ಯವಲ್ಲೆಂದ || ೨೪ ||

ನಿತ್ಯಬುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಕೇವಲ
 ಸತ್ಯಸಹಜಾಕಾಶ ಚಿನ್ಮಯ
 ಸ್ಮೃತ್ತಿದೂರ ನಿರಾವರಣ ನಿರ್ಮಯ ನಿರ್ಮುಕ್ತ ||
 ವಸ್ತುವೇ ರಘುನಾಥನಾತನ
 ತತ್ತಕಾಲದ ಲೀಲೆ ಗೈದಿ
 ದ್ವತ್ತಮಗೆ ಭಯವುಂಟೆ ಪರಮಾನಂದಮಯಗಿಂದ || ೫೫ ||

ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತದಿ
 ವಿಸ್ತರಿಸಿದೀ ಸಂಧಿಗಳು ಮೂ
 ವತ್ತರಿದೊಂಭತ್ತು ಪದಪಂಚಾಶ ಪಂಚಗಳು ||
 ಚಿತ್ತ ಸಾಕ್ಷಿ ನಿರೀಹ ನಿರ್ಗುಣ
 ಪ್ರತ್ಯಯಾದಿಯತೀತ ಕೇವಲ
 ವಸ್ತು ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಪಿಂಹ ಸಲಹೆಮ್ಮ || ೫೬ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೩೯ ಕೈ ಪದ ೧೮೦೨ ಕೈ
 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ||

ನಲವತ್ತನೆಯ ಸಂಧಿ

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ಬಂಧನ, ರಾನಣಗೆ ಉಪದೇಶ, ಲಂಕಾಪುರದಹನ

ಸೂಚನೆ || ಬ್ರಹ್ಮವಾಶದಿ ಕಟ್ಟುವಡೆದು
ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠ ಕಪೀಂದ್ರನಸುರಗೆ
ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠೆಯ ಹೇಳಿ ಸುಟ್ಟನು ಕೇಳದಡಿ ಪುರನ ||

ಪದ || ಇಂದ್ರನಿಲದ ಮಕುಟ ಕಾಂತಿಯು
ಚಂದದಿಂದೆಸೆದಿಷ್ಟ ತಿಲಕದ
ಕುಂದು ಕುಟ್ಟಿ¹ಳಿಂದಲೊಪ್ಪುವ¹ ಪಲ್ಲವದ್ಯುತಿಯ ||
ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಮುಖವಿಳಾಸದ
ಲಂದವಡೆದ ವಿಶಾಲ ಭುಜ ಸೊಬ
ಗಿಂದ ರಂಜಿಪ ರಾಮ ಪದವನು ನಿನೆವೆ ಮನದೊಳಗೆ ||೧||

ಕೇಳಿಯುಳ್ಳ ಕುಮಾರನಳಿದುದ
ಕಾಳ ರಕ್ಕಸ ಕೋಪದಿಂ ಕ
ಣಾಲಿಗಳು ಕಿಡಿಸೂಸೆ ನುಡಿದನು ಯಿಂದ್ರಜಿತನೊಡನೆ ||
ಕಾಳಗಕೆ ನಾ ಹೋಗಿ ಕೊಲುವೆನು
ಬಾಲನಕ್ಷನ ಕೊಂದ ಕಪಿಯನು
ಶೂಲದೇರಿಯಲ್ಲದಿದ್ದಡಿ ಕಟ್ಟಿ ತಹೆನೆಂದ || ೨ ||

ಇಂದ್ರಜಿತ ಮಗುಕೆಂದನೇಕೈ
ತಂದೆ ನೀ ಪರಿಯಂತವಾನಿರೆ
ಕಂದನಳಿದಳಲಿಗೆ ನುಡಿದೈ ಮಾಣು ಶೋಕವನು ||
ತಂದು ಕೊಡುವೆನು ಕಟ್ಟಿಯಾತನ
ನೊಂದು ಕ್ಷಣದೊಳು ಬ್ರಹ್ಮಪಾಶದಿ
ಯೆಂದು ರಥವಲಿ ನಡೆದನನಿತ ಬಲಾಘ ಸಹವಾಗಿ || ೩ ||

[ಬರುತಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರ ಕರ್ಕಶ
ಗರುಜನೆಯ ಕಲಿ ಹನುಮನಾಲಿಸಿ
ಭರದಲುಕ್ಕಿನ ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆ ಸಹಿತ ನಿಂತಿದರ್ ||]
ಬರಲು ರಕ್ಕಸ ಹನುಮ ನೆಗೆದಂ
ಬರಕೆ ಹ್ಯಾದನು ಲೋಹ ದಂಡದಿ
ಕೆರಳಿ ಹೊಡೆದಡೆ ರಥವು ಸಾರಥಿ ತುರಗ ನುಗ್ಗಾಗಿ || ೪ ||

[ಕೆರಳಿ ಹನುಮನ ಎದೆಯು ಬಾಲಕೆ
ಶಿರಕೆ ಕೈಕಾಲ್ಗಲಿಗೆ ಪುನರಸಿ
ಶರಗಳನು ತೊಂದನು] ದಾನವನನ್ಯ ರಥವೇರಿ ||
ಭರದಿ ತೊಟ್ಟನು ವರದ ಬೊಮ್ಮನ
ಸರಳಲಾಗನು ಕಟ್ಟಿ ಕಪಿಯನು
ಮರಳಿ ರಾವಣನೆಡೆಗೆ ಹರುಷದಿ ತಂದನಿದ್ರಾರಿ || ೫ ||

ಅರಿಯದಜ ರು ಸಹಿತ ನಾಮಾ
ಕ್ಷರವನನುದಿನ ವೇಳಲಘ ಪರಿ
ಹರಿಸಿ ಕೋಟಿ ರವಿಪ್ರಕಾಶದಿ ಮುಕುತಿವಡೆವರೆನೆ ||
ನಿರುತವಾ ರಾಮನನು ಹೃದಯದ
ಲಿರಿಸಿ ನೆನೆವಾ ಹನುಮಗಿತರೋ
ತ್ತರದ ಪಾಶವದೇನ ಮಾಳ್ಪುದು ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳೆಂದ || ೬ ||

ಕಟ್ಟಿ ಪಾಶದಿ ತರಲು ಕಪಿವರ
 ನೆಟ್ಟನಂಜದವೋಲು ಬರುತಿರೆ
 ಪಟ್ಟಣದ ಜನವೆಲ್ಲ ಹೊಡೆದುದು ಬಂದು ಕೋಪದಲಿ ||
 ಮುಷ್ಟಿಗಳಲತಿ ವಜ್ರಕಾಯನ
 ಮುಷ್ಟಿಗಳೆ ಮುರಿವಂತೆ ನಿಮಿಷದ
 ಕಟ್ಟಲೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಪಾಶಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಿದರ್ || ೭ ||

ಅರಿತು ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷ ಗೌರವ
 ದಿರವ ಮಾರುತಿ ಬಿಲ್ಲು ರಜ ಗೆ
 ಕೊರಳನೊಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಂದನು ರಾಜಸಭೆಗಾಗಿ ||
 ಸುರವಿದಾರಣನೆಂದನಿದೆಕೋ
 ದುರುಳ ಕಪಿಯನು ತಂದೆ ನಾ ವಿಧಿ
 ಶರದಿ ಬಂಧಿಸಿ ಯೆನುತ ರಾವಣನಿಧಿರು ನಿಲಿಸಿದನು || ೮ ||

ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಯೋಚಿಸಿ ಕಪಿ
 ಯುಂತೆಕೇಕ ಪಿಯಲ್ಲ ದನುಜರ
 ಕೊಂತವೋ ಯೆನೆ ಮೇಘನಾದನ ನುಡಿಗಿ ರಾವಣನು ||
 ಮುಂತೆಯಂಜನಗಿರಿಯ ಪರಿಯಿಹ
 ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಪ್ರಹಸ್ತಗಿಂದನು
 ಯೆಂತು ಬಂದನೊ ವನವನೇತಕೆ ಮುರಿದ ಕೇಳೆಂದ || ೯ ||

ದನುಜರನು ತಾನೇಕೆ ಕೊಂದನೊ
 ಯನಿತದನು ಕೇಳೆನೆ ಪ್ರಹಸ್ತನು
 ಹನುನುಗಿಂದನು ಹೇಳು ಹೆದರದಿರೆನಗೆಥಾರ್ಥವನು ||
 ದನುಜ ಸಭೆಯಲಿ ಸತ್ಯವನೆ ನುಡಿ
 ಮನದಲಳುಕದೆ ನಿನ್ನ ಬಿಡಿಸುವೆ
 ನಿನ್ನಗೊಡೆಯರಾರಿತ್ತ ಕಳುಹಿದರೇನು ಕಾರ್ಯದಲಿ || ೧೦ ||

ಇಂತೆನಲು ಹರುಷದಲಿ ಮೂಜಗೆ
 ದಂತಕಾಸುರನನ್ನು ನೋಡುತ
 ಚಿಂತಿಸುತ ಹೃದಯದಲಿ ರಾಮ ಪದಾರವಿಂದವನು ||
 ಮುಂತೆ ನುಡಿದನು ರಾಮ ಸಕಲ ಹೈ
 ದಂತರಾತ್ಮನು ಸಕಲದೊಡೆಯನ
 ನಂತಮನು ತತ್ತಶೈರಣಿ ನಾ ವಾಯುಸುತನೆಂದ || ೧೧ ||

ಆ ರಘುಜನಂಗನೆಯನಾಯುಷ
 ತೀರಿದವ ನೀ ತಂದೆ ಗಡ ಸ
 ತ್ಸಾರದಧ್ವರ ಹವಿಯನಾಯ್ಕರಿ ತುಡುಕೆ ತಿಂದಂತೆ ||
 ವೀರರಿಬ್ಬರು ಬಂದರರಸುತ
 ನಾರಿಯನು ಮಾತಂಗ ಗಿರಿಯಲಿ
 ಸೇರಿದನು ಸುಗ್ರೀವ ಸಖಿತನಕ್ಕಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ || ೧೨ ||

ಒಂದೆ ಶರದಲಿ ರಾಮ ಬಾಲಿಯ
 ಕೊಂದು ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಪಟ್ಟವ
 ನೆಂದುವಚಲಿತವಾಗಿ ಸಲಿಸಿದ ಕೋಟಿಕೋಟಿಗಳ ||
 ನೃಂದ ಕಪಿನಾಯಕರವೆನೆ ಸಂ
 ಮೃಂಧದವರನಂ ಸೀತೆಯರಸಲು
 ನಿಂದು ತಾವು ಪ್ರಹರ್ಷಣಾದ್ರಿಯಲಟ್ಟಿದರು ದಿಸೆಗೆ || ೧೩ ||

ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದರವನಿಯ
 ಪುತ್ರಿಯರಸಲಿಕದರೊಳೊಬ್ಬನು
 ಭೃತ್ಯನಾಗಿತ್ತೈದಿ ಲಂಕೆಯಲಿಲ್ಲವರಸಿದನು ||
 ಮತ್ತಶೋಕಾವನೆದಲಾ ಸ
 ದ್ವೈತಿಯನು ನಾ ಕಂಡು ವನವನು
 ಕಿತ್ತಿನರ್ಥಿಗೆ ವಾನರರ ಚೀಷ್ಟಾ ಯಥಾರ್ಥದಲಿ || ೧೪ ||

ಅದನು ಕಂಡೀ ದನುಜರೆನ್ನನು
 ಸದೆಯೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರವ ಪಿಡಿದು ಬರೆ
 ಮದೆಗೆಡಹಿದನು ದೇಹವನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳೆಂದು ||
 ವೊದಗಿಯನ್ನಗ ಮೇಘನಾದನು
 ವಿಧಿಯ ಶರಪಾಶದಲಿ ಕಟ್ಟೀ
 ಹದಕೆ ತಂದನು ಮುಟ್ಟಿದೀ ಬಂಧನವು ತನೆಗೆಂದ || ೧೫ ||

ಕಟ್ಟುವಡೆವುದು ಬಿಡುವದೆರಡೂ
 ನೆಟ್ಟನೀಶ್ವರ ತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
 ಕಟ್ಟಲೆಯಲಿದು ನಿಯತಿಯಲ್ಲ ವಿಚಾರದಲಿ ನೋಡೆ ||
 ಮುಟ್ಟಿ ಕೇಳು ದಶಾಸ್ತ್ರ ಹಿತದುಪ
 ರಿಷ್ಟವನು ಮಾಡುವೆನು ನೀನು
 ತೃಪ್ತ ಕಮಲಜ ಪುತ್ರ ದ್ವಿಜ ಪಾಲಸ್ತ್ಯ ಸುತನಾಗಿ || ೧೬ ||

ನೀ ಕುಬೇರನ ಬಂಧು ನಿನಗೀ
 ಕಾಕುದೇಹಾತ್ಮತ್ವ ಭಾವನ
 ವೇಕೆ ರಾಕ್ಷಸನಾದೆ ದೇಹಾಹಂಕೃತಿಯ ವಿಡಿದು ||
 ಸೋಕವೀ ಗುಣ ನಿನಗೆ ದೈತ್ಯ
 ಪ್ರಾಕೃತದ ಬಗೆ ದುಃಖ ಸಂತತಿ
 ನೂಕಿ ಬಿಡಲಜತೇಯ ನೀನೇ ನಿರ್ವಿಕಾರ ನಿಜ || ೧೭ ||

ನಿದ್ರೆಗೈವಗೆ ಸಪ್ತನಂದಿವೆ
 ಬದ್ಧ ನಾನಾದುಃಖ ತೋರದ
 ಡೆದ್ದ ಬಳಿಕದು ತೋರಲರಿಯದ ವೋಲು ಪ್ರಕೃತಿಯನು ||
 ಹೊದ್ದಿ ನಿನಗೀ ದೇಹಭಾವಕೆ
 ಬಿದ್ದ ರಾಗದ್ವೇಷ ತೋರುವು
 ದದ್ವಯನು ನೀ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನು ನಿನಗೆಲ್ಲರಿತಡೆಂದ || ೧೮ ||

ದೇಹವಿಂದ್ರಿಯ ವಾಯು ಮನದ ಸ
 ಮೂಹದಭಿಮಾನದಲಿ ಬರಿದೇ
 ದೇಹಿಯಾನೆನುತರದೆ ಯಿದನೇ ಕಂಡ ತೊಳಲುತಿಹೆ ||
 ದೇಹದೊಳು ನೀನೇನ ಹೊದ್ದದೆ
 ಸಾಹಸೂಷ್ಮದಲಿವೈ ನಾನಾ
 ವ್ಯೂಹದಲಿ ತುಬಿರ್ದ ಗಗನಕೆ ಲೇಪ ಹೊರದಂತೆ || ೧೯ ||

ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನವು ತಾ
 ನೆನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆನ್ನತ್ತವ
 ನನ್ನು ದಿನ ತದ್ವಿಷಯ ಭಾವದಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದ್ಧನಹೆ ||
 ಚಿನ್ನುಮಯ ನಾನೇಕನದ್ವಯ
 ಭಿನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂ ಸುಖ
 ಪೂರ್ಣ ಪರಮಾಕಾಶ ನೀನೆಂದರಿಯೆ ಮುಕುತನಹೆ || ೨೦ ||

ಶರೀರವಾತ್ಮನೊ ಧರೆಯ ವಿಕೃತವೊ
 ನಿರುತ ವಾಯುವೊ ಪ್ರಾಣ ವಿಕೃತಿಯೊ
 ಮರುಳಮನವೋ ಹಮ್ಮಿನಾಡಂಬರದ ವಿಕೃತಿ ಕಣಾ ||
 ಹೊರಿದ ಬುದ್ಧಿಯೊ ಪ್ರಕೃತ ಸಂಭವ
 ನೆರವಿಲ್ಲವದಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ
 ಭರದಿ ನಿದ್ರೆಯಲೇತಕೊಂದೂ ತೋರದಿಹವೆಂದ || ೨೧ ||

ಇದು ಕಣಾ ವಿಜ್ಞಾನವಿದನರಿ
 ದಿದರ ಹಮ್ಮನು ಮರೆದು ಭೇದವ
 ನೊಡೆದು ಸಾಕ್ಷಿತ್ವದಲಿ ಕಳಿವುದು ಪ್ರಾರಬುಧತನವ ||
 ಅದರಿನಿಂ ನಿರ್ಮುಕ್ತ ನೀನಹೆ
 ವಿದನರಿದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮೋಕ್ಷ
 ಭೃದಯವಿನ್ನೊಂದುಂಟು ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಟ ಪದ ಭಕುತಿ || ೨೨ ||

ಎಲೆ ಮಹಾಮತಿ ಕೇಳು ಹರಿಪದ
ನಳಿನ ಭಕುತಿ ಮಹಾತ್ಮಗಲ್ಲದೆ
ಸುಲಭವಹುದೇ ಯಕ್ಷತ ಪುಣ್ಯಗಲ್ಲವುತಿಗಳಿಗೆ ||
ನಳಿನನಾಭನ ಭಕ್ತಿರಸದಲಿ
ದೊಳೆದಡಂತರ್ಮಲವನಾ ತನು
ಬೆಳಗುವನು ವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪದಲೆಂದನಾ ಹನುಮ || ೨೩ ||

ಭಕ್ತಿ ಜನಿಸಿದವಂಗೆ ವಿಷಯ ವಿ
ರಕ್ತಿಯಹುದಾ ವಿಷಯವಳಿದಡೆ
ತತ್ವಚಿಂತಾ ವಿಷಯವಹುದಾ ತತ್ವಚಿಂತೆಯಲಿ ||
ಮತ್ತನಾವೀ ಪ್ರಕೃತಿಯಳಿವುದು
ಭಿತ್ತರ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಲಯದಿ ¹ತಾ¹
ಮುಕ್ತನಹನೆಲ್ಲವಕೆ ಭಕುತಿಯ ಮುಖ್ಯಪಥವೆಂದ || ೨೪ ||

ಪತ್ರಪುಷ್ಪೋದಕವ ಮಾತ್ರವ
ನಿತ್ತಡೊಂದೇ ಮನದಿ ಭಕುತರಿ
ಗುತ್ತನೋತ್ತಮ ಪದವನೀಯನೆ ನೀನದರಿಂದ ||
ಸ್ವಸ್ಥ ಚಿತ್ತದಲಾದಿ ಪೂರುಷ
ವಸ್ತು ರಾಮನ ವಿವಿಧಾರಣೆ
ಕೃತ್ತಿವಾಸನ ಪ್ರಿಯನನೇ ಮರೆವೊಕ್ಕು ಮತಿಸಿಂದ || ೨೫ ||

ಬಿಡು ಮನದ ಮೂರ್ಖವನು ರಾಮನ
ಲೊಡರಿಸದಿರೂ ಶತ್ರುಭಾವವ
ತಡೆಯದೇ ಭಜಿಸ್ತೆ ಮಹಾಶರಣಾಪತಸ್ರಿಯವ ||
ಪೊಡವಿಜೆಯನೊಲಿದಿತ್ತು ನಿನ್ನಯ
ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಾಂಧವರು ಸಹಿ
ತಡಿಗಿರಗಲನು ಕಾವನಾಶ್ರಿತಜಂಘು ನಿನ್ನವನು || ೨೬ ||

ದೇವ ರಾಮ ಪರಾತ್ಮನೆಂಬೀ
 ಭಾವವರಿಯದೆ ನಿತ್ಯ ಹೃದಯದ
 ಲಾವಗಂ ಬೆಳಗುವ ಚಿದಾತ್ಮನ ಭಜಿಸದಿಪ್ಪವನು ||
 ಆನ ಕಾಲಕು ದುಃಖಭಯಗಳ
 ಪಾನನಾಕ್ರಾಂತ ಭಸಾಬ್ಧಿಯ
 ನಾ ನಿಮೂಢನು ದಾಂಟಲರಿಯನು ದನುಜ ಕೇಳೆಂದ || ೨೭ ||

ನೀನು ರಾಮನ ಭಜಿಸಲಜ್ಞಾ
 ನಾನು ವಹ್ನಿಯಲೊಳಿ^೧ಗುದಿವೃತನೆ
 ನೀ ನನಗೆ ಹಗೆಯಾಗಿಯಾತ್ಮ ಹಿತಾರ್ಥವನೆ ಬಿಟ್ಟು ||
 ನಾನವಿಧ ಪಾತಕದ ದೆಸೆಯಂ
 ಹೀನನಾಗಿಯೆ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವೆ
 ದೀನತನ ಬೇಡಕಟ ರಾಮನ ಭಜಿಸು ನೀನೆಂದ || ೨೮ ||

ಈ ಪರಿಯಲಮೃತೋಪನೋಕ್ತಿಯ
 ನಾ ಕಪಿಶ್ಚರ ಪೇಳಿ ಕೇಳುತ
 ಪಾಪಿ ರಾವಣ ರೋಷ ಪಾವಕ ತಪ್ತ ನೇತ್ರದಲಿ ||
 ಕೋಪದಿಂದಿಂತೆಂದನೆಲವೋ
 ವೈಪರೀತ್ಯದಿ ಗೆಡವೆ ಬೆದರದೆ
 ಚಾಪಲಿತ ಮರ್ಕಟ ನಿಕಾಯಕೆ ರಾಮ ನೀನೆಂದ || ೨೯ ||

ಎಲ್ಲಿಯವನಾ ರಾಮನೆಂಬವ
 ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಸುಗ್ರೀವ ಗಡ ಕಪಿ
 ಕೊಲ್ಲನೇ ನಿನ್ನವನು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸೀತೆಯನು ಸಹಿತ ||
 ಎಲ್ಲ ಕಪಿಗಳ ಸಹಿತನುಳುಹೆನೆ
 ನಿಲ್ಲದೈತರೆ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಿ
 ಜಳ್ಳುಗಳನೆಂದನುತ ಧಟ್ಟಿಸಿ ನುಡಿದ ದಶಕಂಠ || ೩೦ ||

ನೆಟ್ಟನದ ಕೇಳುತ್ತ ಮಾರುತಿ
 ಸುಟ್ಟುರುಹುವಂದದಲಿ ನೋಡುತ್ತ
 ದುಷ್ಟ ಬಗುಳುವೆ ರಾವಣಾಧನು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಗಳೆ ॥
 ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲೆನೆ ರಾಮ ಶರಣರು
 ಧಿಟ್ಟರಿಯಾ ಮೂರು ಲೋಕದಿ
 ತುಟ್ಟ ಸಾಸಡೆ ತನ್ನನೆಂದನು ವೀರ ಹನುಮಂತ ॥ ೩೧ ॥

ತೊಂಡ ರಾವಣ ಕೇಳಿಯದ ಖಳ
 ದಂಡಿಯಲ್ಲೊ ಬ್ಬಂಗೆ ನುಡಿದನು
 ಖಂಡಖಂಡವ ಮಾಡು ಕಪಿಯನು ನೋಡರೆಲ್ಲರಿನೆ ॥
 ಸುಂಡಿತನು ವಿಭೀಷಣನು ನುಡಿದನು
 ಖಂಡೆಯದ ಕೈಯೊಡನೆ ನೆಳೆದುದ
 ಕಂಡುದುಂಟೇ ಬಂದ ದೂತನ ಕೊಲಲು ಬೇಡೆಂದೆ ॥ ೩೨ ॥

ಬಂದ ದೂತನ ಕೊಂದಡಾರೈ
 ಮುಂದೆ ರಾಮಗೆ ಹೇಳುವರು ವದ
 ತಂದನನ ನೆರೆ ಮಾನಭಂಗವ ಮಾಡಿ ಬಿಡೆ ಬಳಿಕ ॥
 ಬಂದವನು ಸುಗ್ರೀವ ಸಹಿತರ
 ವಿಂದ ಲೋಚನ ಶಾಮನಾ ಮೇ
 ಲಿಂದ ಪರಿಯಲಿ ಯುದ್ಧ ಮುಖದಲಿ ಕೊಲ್ಲಬಹುದೆಂದು ॥ ೩೩ ॥

ಆ ವಿಭೀಷಣನೆಂದ ಮಾತಿಗೆ
 ರಾವಣನು ಪಾಸವರಿಗೆಂದನು
 ಜೀವಭಂಗಕೆ ಮಿಗಿಲು ಬಾಲದ ಭಂಗ ಕಪಿಗಳಿಗೆ ॥
 ನೀವು ವಸ್ತ್ರಾದಿಯಲಿ ಬಾಲವ
 ತೀವಿ ಕಟ್ಟುದು ಸುಟ್ಟುಜಿಡಿ ತ
 ಮ್ನೊ ವಶಾರದಲೆಲ್ಲರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ತಿರುಗಿಸುತೆ ॥ ೩೪ ॥

ಎಂದಡಾಗಲೆನುತ್ತ ದನುಜರು
ತಂದು ಶಣಬಿಟ್ಟಿಯದ ವಸ್ತ್ರದ
ವೃಂದಗಳ ದಿಂಡಿಂದ ಬಾಲವನೆಲ್ಲವನು ಸುತ್ತಿ ||
ತಂದು ತಂದೆಲ್ಲವರು ತೈಲಗ
ಳಿಂದ ತೋಯಿಸಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿಯು
ಮಂದಿ ಬಳಲಿತು ಕೊಡಕೊಡಂಗಳಲೆಣ್ಣೆಗಳ ಹೊಯ್ದು || ೩೧ ||

ಕಟ್ಟಿ ದೃಢತರನಾಗಿ ಬಾಲವ
ಮುಟ್ಟಿಸಿದರಾ ತುಡಿಗೆ ವಿಜಯ
ದುಷ್ಟರೆಲ್ಲರು ಪಿಡಿದು ಹಗದಿ ಕೇರಕೇರಿಯಲಿ ||
ಮುಟ್ಟಿ ಯೆಳೆವೆತ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ ಕ್ಕಲು
ಲಿಟ್ಟು ಜೋರನು ಜೋರನೂ ಋಂ
ದಟ್ಟಿಯಾಡುತ ವೀರದೈತ್ಯೇಶ್ವರರು ತಿರುಗಿದರು || ೩೨ ||

ಬಾರಿಸುತ್ತ ಗಣತದ ತೂರ್ಯವ
ವೀರರಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ಹೊಡೆವುತ
ಬಾರಿಸುತ್ತಲು ತಿರುಗಿ ಬರೆಬರೆ ಹನುಮ ಕಂಪಿತನ ||
ದೂರ ಬಂಧಾ ಪಡುವ ಕಡೆಯು
ದ್ವಾರ ದೇಶದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪಿಂ
ದೋರಿ ಹಗ್ಗವ ಕಳಚಿ ಸರ್ವಶಬ್ದತೊಡನೆ ಬೆಳೆದ || ೩೩ ||

ಲಂಘಿಸಿದನಾ ಗೋವುರದ ತುಡಿ
ಗಂಫವಿಸಿ ಕಿತ್ತಂದು ಕಂಬನ
ಮುಂಗುಡಿಯು ತದ್ರಕ್ಷಕರ ಹೊಡೆಹೊಡೆದು ಮಡಹುತ್ತ ||
ಮಂಗಳದ ದೀಪವನು ಮಾರ್ಪನು
ಸಿಂಗರದ ಲಂಕೆಯನೆನುತ್ತಾ
ತುಂಗ ವೀರರ ದೇವ ಬಾಲವ ಸುತ್ತ ಬೀಸಿದನು || ೩೪ ||

ಹಾರಿ ಹಾರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ
ಬೀರಿವನಖಟ್ಟಪ್ರಸಾದದಿ
ತೋರಣಟ್ಟಾಲದಲಿ ಸುತ್ತಲು ಕೇರಿ ಕೇರಿಯಲಿ ||
ಘಾರು ಘಾರೆನೆ ವಹ್ನಿಯುಬ್ಬಟಿ
ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಛಟಿ ಛಟಿ ಧ್ವನಿ
ಭೋರನುರುಹಿತ್ತಾ ಮಹಾದಾನವರ ಪುರವರವ || ೩೯ ||

ತಾತ ಹಾ ಹಾ ತರುಣ ಹಾ ಹಾ
ಭ್ರಾತ ಹಾ ಹಾ ಮಗನೆ ಹಾ ಹಾ
ಮಾತೆ ಹಾ ಹಾ ಕೆಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟಿವು ಕಿಚ್ಚು ಬಲುಗಿಚ್ಚು ||
ಮಾತಿಗವಸರವಿಲ್ಲ ಮರೆಯೋ
ಸೀತೆಯನು ಖಳ ತಂದು ನಮ್ಮನು
ಬೂತುಮಾಡಿದನಕಟಕಟ ಯೆಂದುದು ಖಳವ್ರಾತ || ೪೦ ||

ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿತು ಕಿಚ್ಚು ಮಾರ್ಗವ
ನೆತ್ತಲೋಡಲು ತೆರಪುಗಾಣದೆ
ಹತ್ತಿದರು ಪ್ರಾಸಾದ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ನಾರಿಯರು ||
ಉತ್ತಮಾಗ್ನಿಯ ದೇವತೆಗಳೆನೆ
ಮತ್ತೆ ನೋಳ್ವರ ಕಂಗೆಸಿದರುರಿ
ಹತ್ತಿ ಹೊಡಕರಿಸಿದುದು ಪಾವಕಗೃಹದ ಮಧ್ಯದಲಿ || ೪೧ ||

ಲಂಕೆಯೊಳಗಣ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲವ
ಬೆಂಕಿಯನು ಮಾಡಿದನು ರಾಮನ
ಕಿಂಕರನು ತಾ ಬಿಟ್ಟನೊಂದೇ ವಿಭಿಷಣನ ಮನೆಯ ||
ಶಂಕರಾರ್ಪಣವೆಂದು ಮಿಕ್ಕಾದ
ಭೋಂಕನಬ್ಬಿ ಯಲದ್ದಿ ಬಾಲಕೆ
ನೋಂಕದಂದದಿ ನಸುಡಗಿಯ ಸಹ ಶೋಳಿದನಾ ಹನುಮ || ೪೨ ||

ಸೀತೆಯತ್ತಲು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು
 ವಾತಸಖನಲೆ ವಹ್ನಿ ಹನುಮಗೆ
 ಘಾತಿಸದಿರೈ ಧಗೆಯ ಬಾಲಕೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯಸುತಗೆ ||
 ಶೀತರವು ಬಾಲಕ್ಕೆ ಶೈತ್ಯವ
 ನಾತಿರ ಲಿಯೆನೆ ಯವಳ ಹರಕೆಯಿ
 ಕೌತುಕವನೇನೆಂಬೆ ಹನುಮನ ಪುಚ್ಚ ಸುಡಲಿಲ್ಲ || ೪೩ ||

ಮರೆದು ರಾಮನ ನಾಮವನು ಬೇ
 ಸರಿನಲೆಂದಡು ಪಾಪ ಶಂಕಾ
 ಸೆರಗು ಸೋಂಕದೆ ನಂದುವುದು ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿ ಯೆನೆ ||
 ನೆರೆ ರಘೂತ್ತಮನಾತ್ಮದೂತನ
 ಹೊರಗಣೆಂ ಪ್ರಾಕೃತದನಲ ಡಗೆ
 ಯುರುಬೆ ಸೋಂಕುವುದುಂಟಿ ವರ ಹನುಮಂತ ದೇವನಲಿ || ೪೪ ||

ಇದು ಗಣನೆಯಲಿ ಸಂಧಿ ನಾಲ್ವ
 ತೊದ್ದಹದೀ ಪದನಿಕರ ರುದ್ರರು
 ಸದಮಲ ಶ್ರೀ ವೇದರೂಪಿಗಳಾದ ತೆರನಂತೆ ||
 ಮುದದಿ ಲಾಲಿಸಿ ಕೇಳಲಮಳಾ
 ಭೃದಯ ಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತು ಕಾರು
 ಣ್ಯದಲಿ ಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ ಸಲಹುತನು || ೪೫ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೪೦ ಕ್ಕೆ ಪದ ೧೨೪೭ ಕ್ಕೆ
 ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

॥ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಯ ನಮಃ ॥

ನಲವತ್ತೊಂದನೆಯ ಸಂಧಿ

ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೀತಾ ವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿಸಿದ್ದು

ಸೂಚನೆ ॥ ರಾಯ ಕಪಿಕುಲ ಮಾಲಿ ಮನೆ ದೈ
ತ್ವೇಯವನದಾವಾಗ್ನಿ ರಾಮನ
ಜಾಯೆಯನು ಕಂಡೈದಿ ಮಗುಳರುಹಿದನು ಸಂಗತಿಯು ॥

ಪದ ॥ ಶುದ್ಧ ಋದ್ಧ ನಿರಂಜನದ್ವಯ
ಹೃದ್ಯತಮ ಹರ ಸಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕ
ಅದ್ವಯಿತ ಪರಬೋಮ್ಮನಿಸಿದ ಚಿದ್ವಿಲಾಸದಲಿ ॥
ಹೊದ್ದಿ ಹೊದ್ದದೆ ಯಿದ್ದು ಬೆಳಗುವ
ಶುದ್ಧ ಪರಮಾನಂದನಿಸುವ
ಅದ್ವಯಾತ್ಮಕ ರಾಮ ಪಾದವ ನೆನೆವೆ ಮನದೊಳಗೆ ॥೧॥

ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಸುಟ್ಟು ಲಂಕೆಯ
ಖಾಲವನು ತೊಳೆದಬ್ಬಿಯಲಿ ಹೀ
ಹಾಳ ಮಿಗಿಲ್ಕೆತಂದು ಸೀತೆಗೆ ಮರುಗಿ ಮರುತಜನು ॥
ಪಾಲಿಸೆನಗಪ್ಪಣೆಯ ರಾಮಗೆ
ಹೇಳಿ ವೃತ್ತಾಂತವನು ಕರತಹೆ
ನಾಳೆ ತಡೆಯದೆ ಯೆಂದು ಬಲಬಂದಿದಿರು ನಿಂದಿದರ್ ॥ ೨ ॥

ತಡವು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿ ರಾಘವ
 ನಡಿಗಳನು ನಾ ಕಂಡು ಬೇಗದಿ
 ಪಡೆಸಹಿತ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮರೊಡಗೊಂಡು ||
 ದಡಿಗರನು ಕೊಲೆ ಕರೆದು ತಹೆನೆನೆ
 ನುಡಿದಳತಿದುಃಖದಲಿ ತನಗಾ
 ವೊಡೆಯ ರಾಮನ ವಾರ್ತೆಯರಿಯದಡೆಂತುಳವೆನುತ || ೩ ||

ಅದಡೆನ್ನ ಸ್ವಂಧವೇರಿಸಿ
 ಬಾ ದಯ್ಯಾಸ್ಥಿಯೆಡೆಗೆ ದಾಂಟಿ ಮ
 ಹೋದಧಿಯನರೆನಿಮಿಷಕೊಯ್ಯನು ನಿಮ್ಮನೆಂದೆನಲು ||
 ಆ ಧರಣಿಸುತೆ ಸ್ತುತಿದಳಬ್ಬಿಯ
 ಸೇದುನನೊ ಶರಪಂಜರದಿ ತಾ
 ಹಾದಿಗದಿಯೋ ಬಹನೊ ರಾಘವನಾರವರೆನುತ || ೪ ||

ಬಸ್ತರೋ ವಾನರರು ಸಹಿತಾ
 ನೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿ ರಾಮನ ಕೊಂ
 ದುಸ್ಪರದ ಕೀರ್ತಿಯನಿರಿಸಿ ಧರೆಗೆನ್ನನೊಯ್ದ ಪರೊ ||
 ಕ್ಷಿಪ್ರದಲಿನೀ ಹೋಗು ಬಸ್ತ
 ನ್ನಿಪ್ಪೆ ನಾನೀ ಪ್ರಾಣ ಮಾತ್ರವ
 ನೊಪ್ಪು ಯೆನ್ನಯ ಜೀವ ನಿನ್ನದೆನುತ್ತ ಕಳುಹಿದಳು || ೫ ||

ಬೀಳುಗೊಂಡಾ ಹನುಮ ನೆಗೆದನು
 ಮೇಲೆ ಪರ್ವತದಗ್ರಕಾಪ್ತಣ
 ಲೀಲೆಯಿಂ ಶರಧಿಯನು ಲಂಘಿಸೆ ಚರಣ ತಳದಿಂದ ||
 ತೋಡನು ಲಂಘಿಸುವ ಭರದಲಿ
 ಮೇಲುಗಿರಿ ಮೂವತ್ತು ಯೋಜನ
 ಕಾಲಹತಿಯಿಂದವನಿತಳ ಸಮನಾಗಿ ತಗ್ಗಿ ದುದು || ೬ ||

ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ವಾಯು ವೇಗದಿ
 ನೆಗೆದು ಬರುತ್ತಿರೆ ಕೇಳಿ ಶಬ್ದದದ
 ಬಗೆಯನುನ್ನತ ವೀರ್ಯಶಾರ್ಫ ಪರಾಕ್ರಮವನರಿದು ||
 ನಿಗದೆಯಿಂದವೆ ಸೀತೆಯನು ಕಂ
 ಡೊಗುಮಿಗಿಯ ಹರ್ಷದಲಿ ಬಹನೆಂ
 ದಗಣಿತದ ಕಪಿವರರು ತಿಳಿದರು ಶಬ್ದ ಭೇದದಲಿ || ೭ ||

ಎನುತ ತಮ್ಮೊಳು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರ
 ನನಿಲಸುತ ನನ್ನವರ ಬಂದನು
 ಘನತರದ ಮಲಯಾದ್ರಿ ಶಿಖರದಲಿಳಿದು ಹರ್ಷದಲಿ ||
 ಜನಕಸುತಿಯನು ಕಂಡು ಲಂಕೆಯ
 ವನವನೆಲ್ಲವ ಮುರಿದು ರಾವಣ
 ನನು ನುಡಿಸಿ ಪಟ್ಟಣವ ಸುಟ್ಟುಕಂಡೆ ನಾನೆಂದ || ೮ ||

ಆಗಲಂತಿರೆ ನಾವದೆಲ್ಲರು
 ರಾಘವಗೆ ಸುಗ್ರೀವರಿಂಗಿಯು
 ಹೋಗಿ ಹೇಳುವ ಯೆಂದು ಮರುತಜ ನುಡಿಯೆ ಹರ್ಷದಲಿ ||
 ಆಗರುವನೆಂದುದಕೆ ಕಪಿಗಳು
 ಬೇಗತವತವಗಸ್ಪಿದರು ಕೆಲ
 ರಾಗ ಬಾಲವ ಚುಂಬಿಸಿದರಾ ಕೆಲರು ನೋಡಿದರು || ೯ ||

ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರ್ಬೇರಿ ಹನುಮನ
 ನುಲ್ಲಸಿತ ಹರ್ಷದಲಿ ಹೊಗಳುತ್ತ
 ನಿಲ್ಲದಾಕ್ಷಣ ದೈದಿದರು ಪ್ರವರ್ಷಣದ ಪರ್ವತಕೆ ||
 ಅಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರೆ ವನವ ಕಂಡರು
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಫಲಪಕ್ವ ಭರಿತದ
 ಲುಳ್ಳ ವನ ಮಧುರಾಮ್ರವನು ಸುಗ್ರೀವ ರಕ್ಷಿತವ || ೧೦ ||

೨೭೮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಸುಂದರಕಾಂಡ

ಕಂಡು ಸುಮನೋಹರದ ವನವದ
ನಂಡಲದವಂಗದನ ಕಪಿಗಳ
ಹಿಂಡು ಮಲವರ ಗಂಡ ಚಿತ್ತವಿಸಿ ಮಹಾವನವ ||
ಚಂಡ ತರು ಫಲ ಪಕ್ವ ಮಧುಗಳ
ನುಂಡುಹೋಹೆವು ಹಸಿದೆವೆಲ್ಲರು
ವುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನನು ಕಾಂಬೆವು ಹರುಷದಲಿ ಬಳಕ || ೧೦ ||

ಅಪ್ಪಣೆಯ ತನಗೀಯಬೇಕೆನ
ಲೊಪ್ಪಿಯಂಗದನೆಂದನಾಗಲಿ
ಪ್ರಪ್ತವೆಲ್ಲರು ಹೊಕ್ಕು ಭುಂಜಿಸುವರು ಯಥೇಷ್ಟವನು ||
ಸುಪ್ರಯೋಜನ ಮುಖರು ಹನುಮ ಕೃ
ತಪ್ರಯೋಜನದಿಂದಲೆಂದೆನೆ
ಕಪ್ಪಗರಿವುತ ಕಪಿಗಳುಂಡುದು ಸೂರಿಯಲಿ ವನವ || ೧೧ ||

ತೆರಿತೆರಿದು ಗೊಂಚಲಿನ ಪಣ್ಣನು
ತೆರಿತೆರಿದು ಬಾಯೊಳಗೆ ತುಂಬುತ
ತುರುತುರುಗಿ ಸೇರಿಸುತ ಗೋರೆಗೆ ಬದಿಯ ಕರದಿಂದ ||
ತುರುತುರಿಸಿ ವನಗಾಹಿನವರಿಗೆ
ಹರಿಹರಿದು ಶಪ್ಪವನು ತೋರುತ
ತದತರಿಸಿ ಗಿಲಿಗಿಲಿಸುತಿದ್ದರು ಮಾಣಿ ಮರ್ಕಟರು || ೧೨ ||

ರಕ್ಷಕರ ಚರಣದಲಿ ಮುಷ್ಟಿಯ
ಲಿಕ್ಕಿದರು ನೊಡನೊಡದು ದಧಿಮುಖ
ನಿಕ್ಕಿದಾ ದೂತರನು ಮಧುವನು ಸುರಿದು ಚೆಲ್ಲುತಿರೆ ||
ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟನುತ ಹೋದನು
ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಸುಗ್ರೀವನಲ್ಲಿಗೆ
ಬಿಕ್ಕತೊದನು ಹದನ ದಧಿಮುಖ ಖಿನ್ನ ಮುಖನಾಗಿ || ೧೩ ||

ಹಿರಿದು ಕಾಲವು ಕಾಯ್ದ ವನವಿಂ
 ಡೆರದು ಹೋಯಿತು ಸೂರಿಯಿಂದವೆ
 ಮರುತಸುತರಂಗದರ ನೇಮದಿ ಕಪಿಗಳುಂಡವೆನೆ ||
 ಹರುಷದಲಿ ದಧಿಮುಖನ ಮಾತಿಗೆ
 ನಿರುವ ಸೀತೆಯ ಕಂಡುಬಂದರು
 ಪರಮ ಸಂತೋಷದಲಿದಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲೆಂದೆ

|| ೧೫ ||

ಅಲ್ಲದಡೆ ಮದ್ದನದ ಪಣ್ಣನು
 ಬಲ್ಲದವ ತಾನಾರು ಧಿಟ ಮ
 ತ್ತಲ್ಲಿಯೂ ಹನುಮಂತ ಕಾರ್ಯವ ಸಾಗಿಸಿರಬೇಕು ||
 ಬಲ್ಲೆನೆನುತರೆ ರಾಮನೆಂದಿನ
 ದೆಲ್ಲಿಯದು ಮತ್ಸರಿಯ ವಾರ್ತೆಯು
 ಸೊಲ್ಲೆನೆಂದೀ ನುಡಿಡೆ ಯೆನೆ ಸುಗ್ರೀವಸಂತೆಂದ

|| ೧೬ ||

ಜೀಯ ಸೀತೆಯ ಕಂಡುಬಂದರು
 ರಾಮನನುಪಪ್ರಮುಖರೆನ್ನಯ
 ರಾಯದೊನವನು ಸೂರೆಗೊಂಬರು ಕಂಡ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಲಿ ||
 ರಾಯ ಕಾರ್ಯವ ಸಾಧಿಸದೆ ಧಿಟ
 ಹಾಯಲಾಪರೆ ವನಕೆ ನೋಡರು
 ವಾಯದಲಿ ಮದ್ದನಕೆ ಬಂದರು ಕಂಡು ಜಾನಕಿಯ

|| ೧೭ ||

ಎನುತ ವನರಕ್ಷಕರ ಭಯ ಬೇ
 ಡೆನುತ ಕಳುಹಿದನಿತ್ತಲಂಗದ
 ಹನುಮರೆಂದರು ಕಪಿಗಳಿಡ ಸಾಕೇಳಿ ತಡವಾಯ್ತು ||
 ದನುಜ ಮರ್ದನ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ರನುಪಮರು ಸುಗ್ರೀವ ನಮ್ಮನು
 ನೆನದು ಹಾರುತ್ತಿಹರು ಹೋಗುವ ನಾವು ಬೇಗಿಂದ

|| ೧೮ ||

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿತ್ತಲೆ ನಿವಗೆ ಸಂ
ತುಷ್ಟಿಯಿಂ ಬೇಗೈರೆಂದೆನ
ಲಿಷ್ಟರಿಂದಿಂತಹುದೆನುತ್ತೆಲ್ಲರು ವಿಹಾಯಸದಿ ||
ಮುಟ್ಟಿ ಹಾರಿ ಮರುತ್ಸುತನ ಮುಂ
ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂಗದಮುಖರು ಬೇ
ಗಿಟ್ಟುಳಿಸಿ ಧರಣಿಯಲಿ ನಿಂತರು ರಾಮನಿಧಿನಲಿ || ೧೯ ||

ಆ ಮಹಾಪಡೆ ಸಹಿತ ಮುಂದಾ
ರಾಮ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕನಿಧಿನಲಿ
ನೇಮದಿಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಸನ್ಮತಿಯಿಂದೆಂಗಿ ನಿಂದು ||
ಆ ಮರುತ್ಸುತನೆಂದ ಕಂಡೆನು
ಭೂಮಿಸುತೆಯನು ನಿಮ್ಮ ಕುಶಲ
ಕ್ಷೇಮವನು ಕೇಳಿದಳು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪೂರ್ಣ ಶಶಿವದನಿ || ೨೦ ||

ಕಂಡು ಬಂದೆನು ಲಂಕೆಯಲಿ ತರು
ಷಂಡವೆಸೆವಾಶೋಕವನದಲಿ
ವುಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷಿ ಶಿಂಶಪ ಮೂಲದಲಿ ನೆಲದಿ ||
ಮಂಡಿಸಿದ್ದಳು ರಾಕ್ಷಸೀಯರ
ತಂಡಮಧ್ಯದಿ ದೀನೆಯತಿ ಕೃಶೆ
ಯಂಡಲೆವ ಮಲಿನಾಂಗಿ ನಿತ್ಯ ನಿರಾಶನವ ಮಾಡಿ || ೨೧ ||

ಏಕವೇಣಿಯ ನಯನ ಜಲದು
ದ್ರೇಕ ವದನದಲವರತವೂ
ಶೋಕಿಸುತ್ತಿ ನುತಿಹಳು ಹಾ ರಘುನಾಥ ರಾಮನುತ ||
ಲೋಕವಂದೈಯ ಕಂಡು ನಾ ಬಳಿ
ಕಾಕೆಯನು ಸಂತಪಿಸಲೆಂದತಿ
ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಾಂಗದಿ ವೃಕ್ಷಶಾಖೆಯಲಡಗಿ ನಾ ನುಡಿದೆ || ೨೨ ||

ಪೊನ್ನೆರೊಂಜಿ ಮುಡುಕನ ಪುನೇಶ

ರಾಮನಿಗೆ ಚರಣಾರತ್ನ ಪ್ರದಾನ

ನೊದಲಯೋಧ್ಯಾ ಜನನ ತೊಡಗಿ
 ದ್ವಂದರಿನಿಂ ವನವಾಸವಲ್ಲಿಂ
 ತುದಿಗೆ ರಾವಣನೊಯ್ದದೇ ಕಡೆಯಾಗಿ ವಿವರಿಸುತೆ ||
 ವಿದಿತದಿಂ ಸುಗ್ರೀವ ಸಖ್ಯದ
 ಹದನ ಬಾಲಿಯ ಹರಣ ಕಪಿಪಡೆ
 ಯೊದವಿಯರಸುತ ತಾನು ಕಂಡುದ ಸಹಿತ ವರ್ಣಿಸಿದೆ || ೨೩ ||

ತಾನು ಸುಗ್ರೀವನ ಸಚಿವನೇ
 ದಾನವರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕಂಡೆನು
 ಜಾನಕಿಯ ರಾಘವನ ಭೃತ್ಯನು ತನ್ನ ಯತ್ನವಿದು ||
 ಸಾನುರಾಗದಿ ಸಫಲವಾಯ್ತೆನ
 ಲಾ ನುಡಿಯ ಕೇಳುತ್ತ ಕಣ್ಣೊಡ
 ದೇನೆನುತ್ತತಿ ವಿಸ್ಮಯಂ ವಡುತೆಂದಳಾ ಸೀತೆ || ೨೪ ||

ಆರು ಕರ್ಣಾಮೃತವಪೊರೆದರು
 ನಾರಿಗೆನಗಾರುಳ್ಳ ರಕ್ಷಿಗೆ
 ಸೇರಲೆನೆ ನಾನಿಳಿದು ನಿಂತೆನು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲಿ ||
 ದೂರಲಿದ್ದೇ ನಮಿಸಲೀಕ್ಷಿಸು
 ತಾರಿವನು ದಾನವರ ಕೃತಕ ವಿ
 ಕಾರಿಯಲ್ಲೆಲೆ ಯೆಂದು ಬಹು ಶಂಕೆಯನು ಮಾಡಿದಳು || ೨೫ ||

ತಾಯೆ ಶಂಕಿಸಬೇಡವೌ ರಘು
 ರಾಮವಟ್ಟಿದ ಭೃತ್ಯ ನಾನಿಂ
 ದಾಯತದಲೆಲ್ಲವನು ಹೇಳಿದು ಬಳಿಕ ನೀವಿತ್ತ ||
 ದಾಯನುಂಗುರವಿತ್ತಿನದರಿಂ
 ದಾಯಿತತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನನ್ನಲಿ
 ಮಾಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಳಿಕ ಮಾತಾಡಿದಳು ಹರುಷದಲಿ || ೨೬ ||

ಹನುಮ ಕಂಡೈ ತನ್ನ ಸಂಕಟ
 ದನುವನೀ ರಾಕ್ಷಸಿಯರೆನ್ನುವ
 ನನವರತ ತಾಡನದ ತರ್ಜನ ಬಾಧೆಗೊಳಿಸುವದ ||
 ಅನುಪಮ ಶ್ರೀ ರಾಮಗಿನ್ನೈ
 ಯೆನಲದೆಂದೆನು ದೇವಿ ಮರವನೆ
 ಘನ ಮಹಿಮ ಪರಮಾತ್ಮ ನಿಮ್ಮವನೆಂದೆ ನಾನೆಂದೆ || ೨೭ ||

ನಿಮ್ಮ ನೆನನೆನಡಳುತ ಹಗಲಿರು
 ಳೊಮ್ಮೆಯೂ ನಿಜವಾರ್ತೆಯಿಂದವೆ
 ರಮ್ಮ ಕರಗುವ ನಾನು ಹೋಗಿಯು ಹೇಳಲೀ ಸ್ಥಿತಿಯ ||
 ಘಮ್ಮನೈತಹೆ 'ರಾಮ' ನಂಜಡಿ
 ರಮ್ಮ ಸುಗ್ರೀವಾಂಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
 ರಮ್ಮಹಾ ಪಡೆಸಹಿತ ವಾರ್ತೆಯು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕೆ || ೨೮ ||

ಕೊಂದು ಕುಲಸಹ ರಾವಣನ ನಿ
 ಮ್ಮಂದಣವನೇರಿಸಿ ಪುರಕ್ಕಾ
 ನಂದದಿಂ ಕರೆದೊಯ್ದು ರಾಘವ ನಾನು ಕಂಡುದಕೆ ||
 ಲೊಂದು ಕರುಹನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹೆನ
 ಲಿಂದುಮುಖ ನಿಜ ಶಿರದ ನೇಣಿಯಿ
 ಲಂದವಡಿದುತ್ತವದ ಚೂಡಾಮಣಿಯ ನೀಡಿದಳು || ೨೯ ||

ಚಿತ್ರಕೂಟದಿ ನೀವಿರಲು ದು
 ವ್ಯತ್ತ ಕಾಕನ ಕಣ್ಣ ಕೊಂಡಾ
 ವ್ಯತ್ತವೆಂದಳು ಕಂಗಳುದಕದಿ ತೀವಿ ನಿಮ್ಮಡಿಗಿ ||
 ಮತ್ತೆ ಕ್ಷೇಮವ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಸೌ
 ಮಿತ್ರಗಾನಾಡಿದ ದುರುಕ್ತಿಯ
 ಚಿತ್ತದಲಿ ತರಬೇಡ ಮರೆವುದೆನುತ್ತ ಹೇಳಿದಳು || ೩೦ ||

ಆವ ಪರಿಯಲಿ ರಾಮ ಕೊಂದೀ
 ರಾವಣನ ತನ್ನವನು ಪುರಕೊ
 ಯ್ಯಾ ವಿಧವ ಮಾಡೆಂದು ದುಃಖವಲೋಳಿ ಘೋಳಡಲು ||
 ನಾ ವಿಧದ ಪರಿ ತಿಳುಹಿ ಬಳಿಕಾ
 ದೇವಿಯನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ದೂತರಿ
 ಗಾವ ನೀತಿಯನುತ್ ಕಾಲೋಚಿತವ ಮಾಡಿದೆನು || ೩೧ ||

ಬರುತಲೋಕಾವನದಲುಳ್ಳಾ
 ತರುಗಳೆಲ್ಲವ ಮುರಿದೆ ರಾಕ್ಷಸ
 ನೆರವಿಯನು ಸದೆಬಡಿದೆ ದೈತ್ಯಕುಮಾರನಕ್ಷನನು ||
 ತಿರವ ಮುರಿದೆನು ಬಳಿಕ ರಾವಣ
 ದುರುಳನನು ನುಡಿಸಿದನು ಲಂಕಾ
 ಪುರವನೆಲ್ಲವ ಸುಟ್ಟು ಬಂದೆನು ನಿಮ್ಮ ಕರುಣದಲಿ || ೩೨ ||

ಚಿತ್ತ ಸಾಕ್ಷಿಕ ನೀನದಾಗಿರ
 ಲೆತ್ತಣದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಡೆಗ
 ಕೆತ್ತಲತ್ತಲು ಸುಳಿದಡೊ ಸೂತ್ರಕನನುಳಿದುಂಟೆ ||
 ಸತ್ತರಜತಮ ಬೀಜವನು ನೀ
 ಬಿತ್ತಿಯಾಸರಿ ಬೆಳೆಸಿ ತಂದದೆ
 ಮತ್ತೆ ಮಾಯೆಯನಿಷ್ಟ ಕಳಶದಿ ತುಂಬಿ ಮಡುಗುತಿಹೆ || ೩೩ ||

ಲೋಕವಿದು ನಿನ್ನೊಂದು ಮಾಯಾ
 ಸ್ವೀಕರಣದಿಂದಹುದಿಹುದು ಮಗು
 ಳಾಕರಿಸುವುದು ತದ್ವಿಕ್ಯತಿ ಕರ್ಮಗಳು ನಿನ್ನವನು ||
 ಸೋಕನದಲಾಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ
 ಜೋಕೆಯಿಂದನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡದೆ
 ನೇಕವಿಧ ತತ್ಸಾಕ್ಷಿಭಾವಾತೀತ ನೀನೆಂದ || ೩೪ ||

೫೪

ಅಭ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಸುಂದರಕಾಂಡ

ನಿನಗೆ ಮಾಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಲೇಸಿಸ
ದೆನಿಪುದಕೆ ಸಂಶಯವೆ ನಿನ್ನನು
ನೆನೆವ ಭಕುತರ ಭಕುತರಿಗೆ ಸಹಿತಿಲ್ಲ ಭಯವೆನಲು ||
ಘನ ಮಹಿತ್ವವದಾರು ಬಲ್ಲರು
ಮನುಜವೇಶಚೆನ್ನ ರೂಪದ
ಲನುಪಮಿತ ಲೀಲೆಯಲಿ ವರ್ತಿಸುವೀ ವಿಡಂಬನವನು || ೩೪ ||

ನೀನಜನು ನಿಜವಯವ ಸತ್ಯ
ಜ್ಞಾನಮಯನದ್ವಯ ನಿರಂಜನ
ಭಾನುಕೋಟಿಪ್ರಭನು ಮಾಯಾ ನಿರೀಹನಪ್ರತಿಮಾ ||
ಸ್ವಾನುಭವ ಸಂವೇದ್ಯರಾದ ಮು
ಹಾನುಭಾವರಿಗರಿಯದನುಪಮ
ನೇನ ಹೊದ್ದದಖಂಡ ಸಚ್ಚಿತ್ಪೂರ್ಣ ನೀನೆಂದ || ೩೫ ||

ಯೋಗಿಗಳು ಯೋಗದಲಿ ಯಾಜ್ಞಕ
ಭಾಗಿಗಳು ಯಜ್ಞದಲಿ ಸಾಂಖ್ಯವಿ
ರಾಗಿಗಳು ಪೂರ್ಣತೆಯಲಮಳ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಕಿತರು ||
ಸಾಗಿಸುವರೇ ನಿನ್ನ ಪದವಿಯ
ನಾಗಿಸುವ ಭಕುತಿಯನು ಭಕುತರೆ
ಗಾಗದುತ್ತಮ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾವುದು ಭಾವಿಸುವಡೆಂದ || ೩೬ ||

ಮರೆದು ನಿನ್ನಯ ನಾಮವನು ಬಾ
ಯ್ದೆರೆಯಲುಚ್ಚರಿಸಿದಡೆ ನರರಿಗೆ
ಹರಿವುದಗ್ರದ ಜನ್ಮಕೋಟಿಯ ಬಂಧನಗಳೆನೆ ||
ನೆರೆ ತನಗೆ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಯುಗಳದ
ಸೆಗು ಸೋಂಕಿತದಾವ ಧನ್ಯನೊ
ಮರೆವರಾರೈ ರಾಮಭಕ್ತಹಿತಾರ್ಥ ವಿಗ್ರಹನನು || ೩೭ ||

1 ದ (ಖ) 2 ವ (ಕ)

ನಿನ್ನ ನಿಜ ಹೆಸ್ರಾಂ¹ಗುಲಿಯದ¹
 ರನ್ನ ಮುದ್ರೆಯ ಧರಿಸಿ ತಾನು ನು
 ಹಾರ್ನವನುತರಿಸಿ ಸೀತೆಯ ಕಂಡು ನಿಮ್ಮಡಿಯ ||
 ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ತಾ ಬಂದದರಿನಿಂ
 ಧನ್ಯನಾದೆನು ತಡೆಯದೆಲೆ ಕರು
 ಕಾರ್ಣವನೆ ಜನಕಜೆಯ ಸೆರೆಯನು ಬಿಡಿಸಬೇಕೆಂದ || ೩೯ ||

ಎಂದುದೆಲ್ಲವ ಕೇಳಿ ಹರ್ಷದ
 ಲೆಂದನಾ ಶ್ರೀರಾಮನಹುದೈ
 ಕಂದ ಮಾಡಿದೆ ಸಹಸವನು ದಿವಿಜರಿಗು ದುಷ್ಟರವ ||
 ಯೆಂದು ನೀ ಮಾಡಿದುರ್ದುಪಕೃತಿ
 ಗೊಂದು ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಗಾಣೆನು
 ಸಂದೆಹವೆ ಜನಜನಿತ ತಾನದನಾಡಲೇಕೆಂದ || ೪೦ ||

ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವಂಗಳೆಲ್ಲವ
 ನಿನ್ನದಾಗಿಯೆ ಕೊಟ್ಟೆನೆನುತವೆ
 ಸನ್ನತಪ್ರಿಯ ಬಂಧು ಪ್ರೇಮಾಲಿಂಗನದಲೊಲಿದು ||
 ಯೆನ್ನಸುವೆ ಬಾಯೆನುತ ನಯನ ಸು
 ಪೂರ್ಣ ಪುಳಕಾಶ್ರುಗಳಲಪ್ಪಿದ
 ಲುನ್ನತೋನ್ನತ ಮಹಿಮನಾ ತನ್ನೆರಡು ಕರಗಳಲಿ || ೪೧ ||

ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಿ ರಾಮನಂಗ
 ಸ್ವರುಶವತಿ ದುರ್ಲಭವಲಾ ತ
 ತ್ವರಯುಗಳ ಸಂಸ್ಪರ್ಶನದ ಪುಣ್ಯೋದಯದ ಸಿದ್ಧಿ ||
 ಮರುತಜನು ತನ್ನಾತ್ಮ ಭಕ್ತರೊ
 ಳುರುತರ ಪ್ರಿಯತಮನದದರಿಂ
 ದೊರಕಿದುದು ಮಿಕ್ಕಮರರಿಗೆ ಸೇರುವುದೆ ಹೇಕೆಂದ || ೪೨ ||

೨೨೬ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಸುಂದರಕಾಂಡ

ಆವನಂಘ್ರಿಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದನೆ
ಪಾವನದ ತುಳಸೀದಳದಲೊಲಿ
ದಾವನರ್ಚಪನವನು ವೈಷ್ಣವ ಪದವ ಪಡೆವೆನೆನೆ ||
ಆ ವಸಿಷ್ಠ ಮುಕುಂದನೇ ತಾ
ಸಾವಮಾನಿಯ ಭಕ್ತಿಗೊಲಿದಿರ
ಲಾಷಕ್ಯತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪುಣ್ಯನು ಯೆಂದನೀಶ್ವರನು || ೪೩ ||

ಯೆಕ್ಕತಾಳದ ಸಂಧಿ ಪದಗಳ
ಲೆಕ್ಕವಾರೇಳಲ್ಲಿ ಸಂದುದು
ತಕ್ಕ ಸುಂದರಕಾಂಡ ರಾಮಚರಿತ್ರ ಸುಪವಿತ್ರ ||
ಲಕ್ಷ್ಮಣದಿ 1ಕೇಳಿ1 ದಡಿ 2ಹೇಳಿ2ದ
ಡಕ್ಕರಿಂ ಸಲಹುವನು ಸಜ್ಜನ
ಪಕ್ಷಗುರು ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹನನವರತ || ೪೪ ||

ಅಂತು ಸಂಧಿ ೪೧ ಕೈ ಪದ ೧೮೯೧ ಕೈ
ಮಂಗಳ ಮಹಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

1 ಹೇಳಿ (ಖ) ಕೇಳಿ (ಖ)

ಸುಂದರಕಾಂಡ ಸಮಾಪ್ತವು

ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ ಪರಿಪಾಲಯಂತಾಂ
 ನ್ಯಾಯೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ಮಹಿಂ ಮಹೀಶಾಃ |
 ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯಃ ಶುಭಮಸ್ತು ನಿತ್ಯಂ
 ಲೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು || ೧ ||

ಕಾಲೇ ವರ್ಷತು ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಸಸ್ಯಶಾಲಿನೀ |
 ದೇಶೋಽಯಂ ಕ್ಷೋಭರಹಿತಃ ಸಜ್ಜನಾಃ ಸಂತು ನಿರ್ಭಯಾಃ || ೨ ||

ಽಪುತ್ರಾಃ ಪುತ್ರಿಣಃ ಸನ್ತು ಪುತ್ರಿಣಃ ಸನ್ತು ಪೌತ್ರಿಣಃ |
 ಅಧನಾಃ ಸಧನಾ ಸನ್ತು ಜೀವನ್ತು ಶರದಾಂ ಶತಮ್ || ೩ ||

ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ
 ಬುದ್ಧಾಶ್ರಿತನಾ ವಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |
 ಕರೋಮಿ ಯದ್ಯತ್ ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈಃ
 ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ || ೪ ||

ಯದಕ್ಷರ ಪದಭ್ರಷ್ಟಂ ಮಾತ್ರಾಹೀನಂ ತು ಯದ್ಭವೇತ್ |
 ತತ್ಸರ್ವಂ ಕ್ಷಮ್ಯತಾಂ ದೇವ ನಾರಾಯಣ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ || ೫ ||

ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳು

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಆತ್ಮಧಮೆ ಸಹ ಪಡೆದಳಾ ರಘು	೪೩	೨೯	೧೨೨
ಅತಿಶಯದಲಿಹ ನಿನ್ನ ರೂಪವ	೨೩	೨೮	೧೦೬
ಆದ್ವಯಿತವನೆ ಬಯಸಿ ನಿನ್ನ ಪ	೨೫	೨೨	೩೦
ಅದು ಗುಣದಿ ಯತ್ನವನು ಮಾಡೇ	೩೫	೨೪	೬೦
ಅದು ನಿಮಿತ್ತವೆ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರದಿ	೩೦	೨೯	೧೧೯
ಅನವರತ ಭಯಭೀತಿಯಿಂದಿಹ	೩೫	೨೯	೧೨೦
ಅನ್ನದಾಲೆಗೆ ನೀನರಸುತಿರೆ	೧೦	೨೮	೧೦೨
ಅನ್ಯ ಚಿಂತೆಯನುಳಿದು ನಿನ್ನನೆ	೬	೨೧	೧೨
ಅನ್ಯನಾರ್ತಾ ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ	೩೧	೨೩	೪೩
ಅನ್ನುದಿನವೆಡಬಿಡದೆ ಕಾಮಜ	೨೮	೨೦	೮
ಅಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಿರ್ದಯ	೧೭	೨೨	೨೮
ಅಪ್ರಯಾಸದಲೆನ್ನ ಭಕುತಿಯ	೮	೨೭	೮೯
ಅರಿತೆ ನಾನೆಲೆ ಮುನಿಸ ನಿಜಮನ	೨೭	೨೧	೧೮
ಅರಿಯದಜ್ಞ ರಿಗೀ ರಘೂತ್ತಮ	೧೯	೨೭	೯೨
ಅರಿಯಲಾ ಕಡು ಮೂಢನಾಗಿ	೨೭	೨೪	೫೮
ಅಲಸಿ ಕಡೆಯಲಿ ರುದ್ರನಾಗಿ	೧೯	೨೨	೨೮
ಅಲ್ಪ ಮಾತಿಗೆ ಬಾರನಾ ಪ್ರಾ	೧೩	೨೭	೯೦
ಅಲ್ಲದಡೆ ಸಾಕ್ಷಾತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊ	೩೮	೨೪	೬೦
ಅಲ್ಲದಿದ್ದಡೆ ಪೂರ್ವ ಕಾಮಂ	೧೦	೨೬	೭೬
ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದದ್ಭುತವ ಕಂಡನು	೨	೨೮	೧೦೦
ಅಲ್ಲಿ ಮೃಗವನು ಕೊಂದು ರಾಘವ	೩೨	೨೭	೯೫
ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಾಶ್ರಮದಿ ನಿಜ ವಿಷ	೫	೨೨	೨೫
ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಸುಸ್ವರ	೩೯	೨೧	೨೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಅಲ್ಲಿರಲು ಮಾರೀಚ ಮುನಿಯಂ	೨	೨೫	೬೩
ಅಲ್ಲಿ ರಾತ್ರೆಯು ದನುಜ ನಿದ್ರೆಗೆ	೩೭	೨೪	೬೦
ಅವರ ನುಡಿಯನು ನಂಬಿ ರಾಘವ	೧೪	೨೯	೧೧೫
ಅಷ್ಟ ವಿಂಶಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ	೪೪	೨೮	೧೧೧
ಅಳಿದು ತನುವನು ದಿವ್ಯ ದೇಹವ	೮	೨೧	೧೩
ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೊಂದ ರಾಮನು	೧೦	೨೦	೩
ಅಟ ಕೂಟವು ಬೇಟೆವೆಂಬೀ	೨೧	೨೫	೬೮
ಆತುಮನು ಸಾಕ್ಷಾತ ಭುವನ	೨೩	೨೫	೬೯
ಆದಡೀಗಲೆ ಯತ್ನದಿಂದವೆ	೩೦	೨೫	೭೦
ಆದಡೆಲೆ ರಘುನಾಥ ಕೇಳಾ	೧೧	೨೮	೧೦೩
ಆದರೂ ನೀ ನಮ್ಮ ಕೇಳಿದ	೫	೨೦	೨
ಆ ದಿನವನಲ್ಲಿದ್ದು ಮರುದಿನ	೩೭	೨೧	೨೦
ಆ ಮಹಾ ರಾಕ್ಷಸ ವಿರಾಧನು	೩೬	೨೦	೧೦
ಆಯಿತತ್ತೆನು ವರವನಿನ್ನಯ	೩೪	೨೦	೯
ಆರನೆಯದದು ದಾನ ಧರ್ಮಾ	೨೩	೨೯	೧೧೭
ಆರರಿವರೆಲೆ ರಾಮ ನಿನ್ನ ವಿ	೪೫	೨೭	೯೮
ಆರಿದನು ಪರಿಸುವರು ಶ್ರದ್ಧಾ	೫೭	೨೩	೫೦
ಆರು ಕೆಲರೀ ನೀನು ಪೇಳ್ದೀ	೪೭	೨೭	೯೯
ಆರು ನಿಲ್ಲರು ರಾಮನಿರಲಿ	೩೩	೨೪	೫೯
ಆರು ನೀನೆನಗೊಂದ ಸಂಸ್ಥವ	೪೩	೨೮	೧೧೧
ಆರು ಪರಿಸುವರೀಗ ನೆನಗಂ	೨೯	೨೧	೧೮
ಆರು ಭಂಗಕೆ ತಂದವರು ಜಂ	೨೪	೨೪	೫೭
ಆರು ಮನ್ಮಂತ್ರವನುಪಾಸಿಯ	೨೮	೨೧	೧೮
ಆರೆಲವೊ ಶರಚಾಪ ವರ ಚೂ	೧೭	೨೦	೫
ಆವ ಕರ್ಮವ ಮಾಡದೇ ಸ	೧೫	೨೬	೭೮
ಆವಗೂ ಬಾಧೆಯನು ಮಾಡದೆ	೩೨	೨೩	೪೪
ಆವಗೊನ್ನಲಿ ಪ್ರೇಮಯುತ ಸ	೨೯	೨೯	೧೧೯

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರದಿ ಸೂಚಿ

೨೯೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಅವನೀಯಜ ವಿಷು ಶಿವ ಭೇ	೪೩	೨೭	೯೮
ಅವರಣಾತುಮಸನಾವಾ	೧೮	೨೩	೪೦
ಅವರಣ ವಿಕ್ಷೇಪ ಶಕ್ತಿಗ	೧೭	೨೩	೪೦
ಅವುದತಿ ದುರ್ಲಭ ಜಗತ್ಪತಿ	೪೨	೨೯	೧೨೨
ಇಟ್ಟ ವಲ್ಲಲ ವಸನದಿಂ ಜಡೆ	೩೮	೨೮	೧೦೯
ಇದುವೆ ಮುಕುತಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಾರ್ಗ	೪೦	೨೨	೩೪
ಇದುವೆ ಮೋಕ್ಷದ ರೂಪವೆಂದೆನು	೪೮	೨೩	೪೮
ಇದುವೆ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮುಕ್ತಿಯಲ್ಲೆ	೩೫	೨೮	೧೦೯
ಇನ್ನು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಭಕುತಿಯೆ	೨೭	೨೯	೧೧೮
ಇನ್ನು ರಾಜಸ ತೈಜಸದಲೇ	೧೦	೨೨	೨೬
ಇನ್ನು ರಾಘವ ಸೀತೆ ಸಹಿತೆ	೪೨	೨೨	೩೪
ಇನಿತು ಕೂಡಿಯೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪೇ	೧೩	೨೨	೨೭
ಇನಿತು ಕೂಡಿರೆ ದೇಹ ಕ್ಷೇತ್ರವ	೨೨	೨೩	೪೧
ಇನ್ನೆರಡು ಯೋಜನದ ಮುಂದದೆ	೪೪	೨೨	೩೫
ಇಲ್ಲಿಗೇ ತಾ ಬಹನು ರಾಘವ	೧೨	೨೯	೧೧೫
ಇಷ್ಟ ದೈವೇಚ್ಛೆಯಲಿ ದೊರಕೇ	೩೭	೨೨	೩೩
ಇಷ್ಟ ದಿನ ಹೃದಯದಲಿ ಧ್ಯಾನದಿ	೪೪	೨೧	೨೨
ಈ ಪರಿಯ ನವ ನಿಧದ ಭಕುತಿಯ	೨೮	೨೯	೧೧೯
ಈ ಪರಿಯ ರಾಘವನ ಭಾಷಾ	೪೮	೨೭	೯೯
ಈ ಪರಿಯಲಪರಾಧವೆಸಗಿದ	೯	೨೫	೩೫
ಈ ಪರಿಯಲಿಯಗಸ್ತ್ಯ ರಾಮನ	೪೩	೨೨	೩೪
ಈ ಪರಿಯಲೇಕಾಂತದಲಿ ನಗು	೩	೨೬	೭೫
ಉಣ್ಣು ತನ್ನಯ ಮನೆಯ ಭೋಗವ	೩೦	೨೬	೮೧
ಉತ್ತಮದ ಸತ್ಕರ್ಮ ನಿಕರವ	೩೪	೨೨	೩೨
ಉತ್ತಮದ ಸಾಧುಗಳು ಸಲೆ ಸಮ	೩೦	೨೨	೩೧
ಉತ್ತಮರ ಸಂಗದಲಿ ಪಾತಕ	೫೪	೨೩	೪೯
ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪ	೪೪	೨೯	೧೨೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವನು ವಿಜ್ಞಾನ	೧೩	೨೩	೩೯
ಉತ್ತಮಾಚಾರ್ಯೋಪದೇಶದ	೪೪	೨೩	೪೭
ಉನ್ನತದ ಸಂಸಾರದಡವಿಗೆ	೩೯	೨೭	೯೭
ಉಭಯ ಗುಣವನು ಜರೆದು ಸಾತ್ವಿಕ	೪೦	೨೪	೬೧
ಎಚ್ಚಡಾ ಮೃಗರೂಪಿ ದಾನವ	೧೨	೨೬	೭೭
ಎತ್ತ ನೋಡಲು ವಿವಿಧ ಮೃಗಗಳು	೩೮	೨೧	೨೦
ಎತ್ತಲಾನು ಪರಾತ್ಮ ಚಿನ್ಮಯ	೩೯	೨೪	೬೧
ಎತ್ತಲಾನೂ ನಾನು ರಾಮನ	೩೧	೨೫	೭೧
ಎತ್ತಲಾನೂ ನಾನು ರಾಮನ	೩೪	೨೫	೭೧
ಎತ್ತಲಾನೂ ಸೀತೆಯನು ತಹ	೩೬	೨೪	೬೦
ಎತ್ತಲಾನೂ ಹಿರಯಗಿ ದು	೧೩	೨೮	೧೦೩
ಎತ್ತಿದನು ನೆಲಸುತಲವನೀ	೩೩	೨೬	೮೨
ಎಡ್ಡು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದಿರಲು ಬಂ	೨	೨೧	೧೧
ಎನಲು ಕೇಳಾ ನಾನು ಹೋದೆನು	೨೮	೨೪	೫೮
ಎನಲು ಕೇಳುತ ರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ	೧೦	೨೪	೫೩
ಎನಲು ಕೋಪದಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನಾ	೨೧	೨೬	೭೯
ಎನಲು ನುಡಿದನಯೋಧ್ಯ ರಾಯನ	೫	೨೪	೫೨
ಎನಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದನೀ ನುಡಿ	೨೦	೨೬	೭೯
ಎನ್ನಗಿಲ್ಲಿಗೆ ರಾಮ ಬಹ ನೀ	೧೩	೨೯	೧೧೫
ಎನ್ನ ಭಕುತರ ಸಂಗದೊಳಗಿ	೫೨	೨೩	೪೯
ಎನುತ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಲೆದ್ದಾ	೩೬	೨೫	೭೩
ಎನುತ ರಥವನು ತೀಕ್ಷ್ಣ ತುಂಡದ	೩೬	೨೬	೮೩
ಎನುತರಿಕಾಕ್ಷಣನೆ ಧರಿಸಿದ	೩೩	೨೭	೯೫
ಎನ್ನೊಳ್ಳೆಕ್ಕದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಾ	೫೬	೨೩	೫೦
ಎರಡನೆಯ ಭಕ್ತಿಯದು ಮತ್ಸರ	೨೧	೨೯	೧೧೭
ಎರಡು ಕಡೆಯಲು ಮರಣ ತಪ್ಪದು	೩೫	೨೫	೭೨
ಎಲವೊ ನೀನಿಂತೆಂದಡೀಕ್ಷಣ	೩೧	೨೬	೮೨

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರದಿ ಸೂಚಿ

೨೯೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಎಲ್ಲ ಋಷಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳನು ಕ್ರಮ	೧೪	೨೧	೧೪
ಎಲ್ಲ ಯೂಪರಿ ಮೃಗವದುಂಟೇ	೭	೨೬	೭೬
ಎಲ್ಲಿಹಳು ತನರ್ಧ ದೇಹಪ	೩೨	೨೯	೧೨೦
ಎಲೆ ರಘೂತ್ತಮ ದೇವಲೋಕದ	೩೩	೨೦	೯
ಎಲೆ ರಘೂತ್ತಮ ನಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕೆ	೩೬	೨೯	೧೨೧
ಎಸಳುಗಂಗಳ ಭ್ರೂಲತೆಯ ಕೆಂ	೨೩	೨೧	೧೭
ಎನು ಹೇಳಲಿ ಕಾಂತೆ ತನ್ನೀ	೭	೨೪	೫೩
ಐದನೆಯದಾಚಾರ್ಯನ ಶ್ರೀ	೨೨	೨೯	೧೧೭
ಒರಲಿ ಕಾಣವು ನೇದ ಮಸ್ತಕ	೪೧	೨೪	೬೧
ಒರಲುತನ್ನೊಡನೆಂದಳೇಳ	೧೨	೨೭	೯೦
ಒಮ್ಮೆಯೂ ಭವಭಾವಯುಕ್ತಾ	೪೦	೨೭	೯೭
ಒಮ್ಮೆ ಹಾರುವುದೊಮ್ಮೆಯೋಡುಗು	೧೧	೨೬	೭೭
ಅಂಸು ಮೊದಲಿಲ್ಲಿದ್ದು ಕರದಲಿ	೧೮	೨೮	೧೦೪
ಇಂತರಿವುದೇ ನನ್ನ ಮತ ನಿ	೩೯	೨೩	೪೫
ಇಂತು ನಿಶ್ಚಲ ಸುತ್ತ ರಾವಣ	೪೪	೨೪	೬೨
ಇಂತು ನಿಶ್ಚಲ ಸುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ	೧೦	೨೭	೮೯
ಇಂತಿನಲು ಕೇಳುತ್ತ ಕಾಮನ	೬	೨೪	೫೨
ಇಂತೆನುತ ಜನಕಜೆಯನಾ ವನ	೨೪	೨೬	೮೦
ಇಂತೆನುತ್ತಾ ಶಬರಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ	೪೧	೨೯	೧೨೨
ಇಂದ್ರನೀಲ ನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತಿಯ	೩೭	೨೯	೧೨೧
ಇಂದು ತನ್ನ ತಪಃ ಫಲಾಘವು	೨೦	೨೧	೧೬
ಇಂದು ತನ್ನಯ ಶಾಪವಲೆಯನು	೨೭	೨೦	೮
ಇಂದು ರಾಘವ ನಿನ್ನ ಂಗದಿ	೪೧	೨೨	೩೪
ಇಂದ್ರಿಯವು ಹತ್ತಿದನು ರಾಜಸ	೧೧	೨೨	೨೬
ಎಂಟನೆಯದಲೆ ಶಬರಿಯನು ದಿನ	೨೫	೨೯	೧೧೮
ಎಂತು ಗೋಚರನಾದೆ ತನಗಾ	೧೬	೨೯	೧೧೬
ಎಂದಡದ ಕೇಳ್ದ ತ್ರಿ ಮಹಋಷಿ	೩	೨೦	೨

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ನಿಂವಡೆಲ್ಲವ ಕೇಳ್ವ ಗಸ್ತು ಮು	೪೫	೨೨	೩೫
ನಿಂವಡೇಕೆಲೆ ರಾಮ ಸಂಶಯ	೬	೨೮	೧೦೧
ನಿಂವಡೆಂದನು ಭಿಕ್ಷು ನೀನಾ	೨೭	೨೬	೮೧
ನಿಂದು ತನ್ನ ಮಹಾ ಸುಪುಣ್ಯದ	೪	೨೧	೧೨
ನಿಂದು ನೀ ಬಜೆ ವನಕೆ ಯಾನತ	೩	೨೨	೨೪
ನಿಂದು ಮಾರಾಚೋಕ್ತಿಗಳನೊಲಿ	೨೯	೨೫	೭೦
ನಿಂದು ಮುನಿ ಹೋದನು ನಿಜೇಚ್ಛೆಗೆ	೧೫	೨೮	೧೦೪
ನಿಂವೆನುತ ದನುಚಾರಿಗಳು ಬರೆ	೧೨	೨೦	೪
ನಿಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲಿ ನದಿಯನು	೮	೨೦	೩
ನಿಂದು ದಿನ ಗೌತಮಿಯ ತೀರಕೆ	೨	೨೪	೫೧
ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಕುಲ್ಲ ನೆಕಲಿಗೆ	೩೮	೨೫	೭೨
ಕಪು ಕೃಪಣೆ ಬಾ ಬಿಡುತ ಕಂಬನಿ	೩೪	೨೬	೮೨
ಕರ್ಣ ಕೂಲಿಯ ವೋಲು ಸೀತೆಯ	೨೩	೨೬	೮೦
ಕದೇನಲ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ ಖರ್ಜುರ	೭	೨೩	೩೭
ಕನಸು ಕಂಡದರೂಳಿಗೆ ಬೆನರುನ	೪೬	೨೩	೪೭
ಕುರುಕುನಂದಂಗಳವ ಯಾನನ	೧೪	೨೦	೪
ಕನಕ ಕರ್ಣಾಭರಣವೆಲ್ಲವ	೪೨	೨೬	೮೪
ಕಳ್ಳ ನೆಲು ನಿಲಿತ್ತಿಗೈದುನೇ	೩೫	೨೬	೮೩
ಕಾಣಿಸುವೆಯಾ ತನಗೆ ನನ್ನಯ	೩೧	೨೧	೧೯
ಕಾಪಟಿಗ ಯೆನ್ನರಸಿಯನು ತಿಂ	೨೩	೨೭	೯೩
ಕಾಮ್ಯ ಕರ್ಮವನುಳಿದು ನಾನಾ	೪೫	೨೯	೧೨೩
ಕಾರುನನು ಖಗನಳಿಯಲಳಲುತ	೩೧	೨೭	೯೫
ಕಾತಿಯಲಿ ಜಡ ಜೀವರಿಂಗಿ ಸ	೪೦	೨೮	೧೧೦
ಕರು ಜಟಾ ಮುಕುಟದ ಮನೋಹರ	೧೮	೨೫	೬೨
ಕುಕ್ಕಿಯಲಿ ತಲೆ ಬಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು	೧೬	೨೮	೧೦೪
ಕಲರು ನಿರ್ಗುಣ ಶಕ್ತಿಯೆಂಬರು	೬	೨೨	೨೫
ಕೇಳಿ ಕೋಳಾಹವ ರವನನು	೧೬	೨೪	೫೫

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೨೯೫

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಕೇಳಿ ಮುನಿಗಳ ದೈನ್ಯ ಭಯವ ಕೃ	೧೩	೨೧	೧೪
ಕೇಳಿ ರಾಮನ ಮಾತ ಕೋಪ ಚ	೧೯	೨೦	೬
ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಕಸುಟೆ ಮಾಯಾ	೧	೨೭	೮೭
ಕೇಳುವುದು ನಿನ್ನ ಮಳೆ ಚರಿತವ	೩೮	೨೨	೩೩
ಕೊಚ್ಚಿದನು ತಿಲಕದ ಪೂಲನಿಕವ	೧೯	೨೪	೫೬
ಕೊಲ್ಲದಡೆ ರಾಘವನು ತನ್ನವ	೪೨	೨೪	೬೧
ಕೋಟಿ ಕಂದರ್ಪಾಂಗ ಸುಭಗ ಕಿ	೨೨	೨೧	೧೬
ಕಂಡನಾ ಶ್ರೀರಾಮನಪ್ಪು	೪	೨೮	೧೦೧
ಕಂಡಿರೇ ವನದೇವಿಯರು ಮ	೧೬	೨೭	೯೧
ಕಂಡೆನಲ್ಲೆ ರಾಮ ನಿಜಸದ	೨೧	೨೧	೧೬
ಕಾಂತೆ ಕೇಳಾ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಹರಿ	೧	೨೫	೬೩
ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿಪರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	೪೬	೨೭	೯೮
ಕಾಂತೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ರಾನಣ	೧	೨೬	೭೪
ಕೊಂದೆನೆಂದರಿ ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಿ	೩೩	೨೫	೭೧
ಖರನೆನಿಪ ಮದ್ಯಾತ್ಮ ಸಹಿತವೆ	೪	೨೪	೫೨
ಖಳ ಕೆರಳಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ	೧೫	೨೪	೫೫
ಖೂಳನೇ ರಾಮಾಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಲಿ	೩೨	೨೬	೮೨
ಗಗನ ಶಬ್ದಕ್ಕೊಂದು ಮರುತನ	೯	೨೨	೨೬
ಗಣಿಸುವರೆ ತಾನಾರು ಗುಣಗಣ	೩೬	೨೭	೯೬
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಘವೇಶ್ವರ	೧	೨೨	೨೪
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾಕ್ಷಣ ವಿರಾಧನ	೨೪	೨೦	೭
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳೈ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೧	೨೩	೩೬
ಗುರು ಕರಣದಿಂದೆನಗೆ ನಿನ್ನಯ	೧೫	೨೯	೧೧೫
ಗುರುವ ಹರಿಹರ ಬೊಮ್ಮರಂದದಿ	೩೪	೨೩	೪೪
ಘೋರ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲರನು ಸಂ	೧೭	೨೪	೫೫
ಘೋರ ವಿಕಟಾಕಾರೆಯಟ್ಟಲು	೧೧	೨೪	೫೪
ಚಾರು ದಿವ್ಯರಜದ್ವಯದ ಸುಕು	೩೮	೨೯	೧೭೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಚಾರು ದೀರ್ಘಭುಜದ್ವಯದ ಸುಕು	೧೧	೨೩	೩೮
ಚಾರು ದೃಷ್ಟಿ ನೃಪಾಲಗಾತ್ರವಿ	೨೫	೨೪	೫೭
ಚಿತ್ರ ತರ ಬಿಂದುವಿನ ಮೃಗವಿದೆ	೫	೨೬	೭೫
ಚೆನ್ನ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ಬರೆ ಮ	೩೫	೨೧	೨೦
ಚೆನ್ನ ರೂಪದ ಪರರ ನಾರಿಯ	೧೨	೨೮	೧೦೩
ಚಿಂತಿಸಲು ಕೇಡಿನಲಿ ಸುಖದಲಿ	೩೩	೨೨	೩೨
ಜಯತು ಭಗವಾನಂತ ಮಹಿಮನೆ	೩೨	೨೦	೯
ಜಯನಮೋ ಶ್ರೀ-ರಾಮಭದ್ರನೆ	೪೧	೨೮	೧೧೦
ಜಾಗರಣ ಸವನವು ಸುಷುಪ್ತಿಯ	೨೦	೨೨	೨೯
ಜಾನಕಿಯು ತಾನಾಚರಿಸುತಹ	೪೮	೨೬	೮೬
ಜೀವನಲ್ಲಜ್ಞತೆಯು ದುಃಖಿತ	೪೫	೨೩	೪೭
ತಡವಿದನು ಹೃದಲಿ ಮೈಯ್ಯನು	೨೭	೨೭	೯೪
ತತ್ವಗಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಪದಗಳ	೪೫	೨೪	೬೨
ತತ್ವಮಸಿಯರ್ಥವನು ಜೀವನೆ	೪೭	೨೩	೪೭
ತತ್ವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಿರತರು	೨೬	೨೨	೩೦
ತನಗೆ ನಿನ್ನೀ ಸ್ಥೂಲ ರೂಪವ	೩೪	೨೮	೧೦೮
ತನ್ನ ಪದಯುಗ ಭಕ್ತಿಯುತ ಸಂ	೩೧	೨೯	೧೧೯
ತನ್ನ ಸತಿ ಜನಕನ ಮಗಳು ಸಂ	೯	೨೮	೧೦೨
ತನು ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ದಂಡವ	೩೦	೨೩	೪೩
ತನುವಳಿಯೆ ಧನವಳಿಯೆ ಮಕ್ಕಳು	೩೧	೨೨	೩೧
ತನುವಿಡಿದರಿಗೆ ಶೋಕ ಮೋಹದ	೪೪	೨೬	೮೫
ತಮ್ಮ ತಿಳಿ ಸಂಸಾರ ವೃಕ್ಷಕೆ	೨೦	೨೩	೪೧
ತಮ್ಮ ನನ್ನಧಾಂಕಿಯೆನಿಸುವ	೬	೨೬	೭೫
ತಮ್ಮ ಸತಿ ಸಹ ಪಂಚವಟಿಯಿಂ	೭	೨೫	೬೫
ತಾನದಲ್ಲದ ಪುನಿಯ ದೇಹವ	೧೬	೨೩	೪೦
ತಾನು ನಿರ್ಮಮ ನಿರಹ ಹಮ್ಮಿನ	೧೮	೨೭	೯೧
ತಾನು ಮೃಗವನು ಕಟ್ಟಿ ತಪ್ಪ	೮	೨೬	೭೬

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರದಿ ಸೂಚಿ

೨೯೭

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ತಾಮಸಾಧಮನೋಯುತೀರಲಾ	೩೮	೨೩	೮೩
ತಿಳಿದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ವಸ್ತುವ	೩೬	೨೨	೩೩
ತೆತ್ತಲಾ ತಾನಾರು ರಾಘವ	೩೩	೨೧	೧೯
ತ್ರೇತೆಯಲಿ ದಶರಥ ನೃಪಂಗು	೧೪	೨೮	೧೦೩
ತೋಳ ಕಡಿಯಲು ಹಾರಿ ರಕ್ಕಸ	೭	೨೮	೧೦೨
ತಂಗಿ ರಾವಣನಂಘ್ರಯಲಿ ಬಿ	೨೩	೨೪	೫೭
ತಂದು ಹೋದರೊ ರಕ್ಕಸರು ತಾ	೧೪	೨೭	೯೦
ದಶರಥಗೆ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ	೧೧	೨೯	೧೧೪
ದಾನ ಯಜ್ಞ ತಪೋವ್ರತಾನು	೧೯	೨೯	೧೧೬
ದಿಕ್ಕನಲ ರವಿ ವರುಣನಸ್ವಿಯು	೧೨	೨೨	೨೭
ದುರುಳ ತನ್ನನು ಮುಟ್ಟಲಾ ಸೈ	೨೨	೨೬	೭೯
ದುರ್ಬಲವು ಮತ್ಪಾದಯುಗಳದ	೩೫	೨೦	೧೦
ದುಷ್ಟನಾಹವದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ	೩೭	೨೬	೮೩
ದುಷ್ಟ ಮರ್ದನ ಕೇಳು ರಾಘವ	೨೫	೨೭	೯೩
ದೃಷ್ಟಿ ಗೋಚರನಾದೆಯ್ಯೆ ಬಾ	೨೯	೨೭	೯೪
ದೇವ ನರ ಗಂಧರ್ವ ಕಿನ್ನರ	೩೦	೨೪	೫೮
ದೇವನಾಗಲಿ ದೇಹವಿಡಿದಡೆ	೪೫	೨೬	೮೫
ದೇವಿ ಕೇಳು ವಿರಾಧಗತ್ತಾ	೧	೨೧	೧೧
ದೇಹ ನಿಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಣ ಸ	೩೮	೨೩	೪೫
ದೊರೆಯಯೋಧ್ಯಾ ರಾಜ ದಶರಥ	೨೮	೨೬	೮೧
ದಂಡಕಾರಣ್ಯದ ವಿರಾಧನ	ಸೂಚನೆ	೨೦	೧
ದಂಡ ಕಾಷಾಯಾಂಬರಾಜನ	೨೫	೨೬	೮೦
ಧರಣಿಸುತೆ ಬಂದಪ್ಪಿದಳು ರಘು	೨೩	೨೦	೭
ಧಿಟ್ಟ ರಾಘವನಿಂದಿನಲಿ ಹಿ	೧೬	೨೦	೫
ಧೃತ ಕರದ ಶರಚಾಪವರ ಭ್ರೂ	೪೦	೨೯	೧೭೨
ನಡೆದು ಕಂಡರು ಪಂಚವಟಿಯಿಂ	೬	೨೩	೩೭
ನನ್ನ ಕೊಲಬೇಡಕಟ ರಾಘವ	೨೪	೨೭	೯೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ನನ್ನ ನೇಮದಿಯಡಗಿಹಳಲಾ	೫	೨೭	೮೮
ನನ್ನ ಪದಯುಗ ಭಕ್ತಿ ಜನಿಸುವ	೫೦	೨೩	೮೮
ನನ್ನ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯನಾ	೫೧	೨೩	೮೮
ನರಕಿಯಾದಡು ಮರಣದಲಿ ತನು	೧೩	೨೬	೭೭
ನಾನು ವಿಭುವಾದಡೆಯು ಲೌಕಿಕ	೯	೨೭	೮೯
ನಾನು ಶೋಕಿಸಿ ದುಃಖ ತತ್ಸ	೪	೧೭	೩೮
ನಾಮವನೆಗೆ ಕಬಂಧನೆಂಬು	೩	೨೮	೧೦೧
ನಾರಿಯರ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ನೋಡದೆ	೩೫	೨೩	೬೪
ನಾವು ಬಲ್ಲೆವು ವಿಷ್ಣು ನೀ ಶ್ರೀ	೧೦	೨೧	೧೩
ನಿತ್ಯನಿತ್ಯವು ಕಂದಮೂಲ ಫ	೮	೨೩	೩೮
ನಿನಗವಳ ತಂದೀವೆನೆಂದಾ	೩೧	೨೪	೫೯
ನಿನ್ನ ಚರಣದಿ ಭಕುತಿಯುತ ಸಂ	೨೮	೨೨	೩೧
ನಿನ್ನ ಜಾನುವೆ ಸುತಳ ವಿತಳವು	೨೮	೨೮	೧೦೭
ನಿನ್ನ ದರುಶನಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂ ತಾ	೩	೨೧	೧೨
ನಿನ್ನ ದಾಂಷ್ಟ್ರವೆ ಯಮನು ವರ ಸಂ	೩೧	೨೮	೧೦೮
ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ನೀನು ಮಾಡಿ	೨೯	೨೦	೮
ನಿನ್ನ ಭಕುತರ ಸಂಗವಿಲ್ಲದ	೩೯	೨೨	೩೩
ನಿನ್ನ ಭಕುತಿಯೇ ಸಕಲ ಯುಕ್ತುತಿಗೆ	೩೬	೨೮	೧೦೯
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆ ಜ್ಞಾನ ಸಾಕ್ಷಾ	೩೩	೨೮	೧೦೮
ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರ ಸುಜಾಪಕನು ನಾ	೧೬	೨೧	೧೫
ನಿನ್ನ ರೂಪವ ಕಂಡು ಬರಿದೆ	೮	೨೪	೫೩
ನಿನ್ನ ಲಾದೀ ಸ್ಥೂಲ ರೂಪದ	೨೫	೨೮	೧೦೬
ನಿನ್ನ ಲೆಲ್ಲ ವಿಕಲ್ಪವಡೆದವು	೨೭	೨೮	೧೦೭
ನಿನ್ನ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ ತಾನು	೨೨	೨೨	೨೯
ನಿನ್ನ ಸಿರಿಚರಣಾಬ ಯುಗ ಸಂ	೨	೨೯	೧೧೨
ನಿನ್ನ ಸುಚೈಯಾಕೃತಿಯ ನೀ	೨	೨೬	೭೪
ನಿನ್ನ ದಿನಲಿ ತನುವ ಬಿಡುವೆನು	೨೬	೨೭	೯೩

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೨೯೯

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ನಿರಪರಾಧದಿ ರಾಮನೆಂಬಾ	೮	೨೫	೬೫
ನಿರವಧಿಕ ಸುಖನೀವಳಾವನೆ	೩೭	೨೭	೯೬
ನಿರ್ವಿಕಾರ ನಿರೀಹನೆತ್ತಲು	೯	೨೯	೭೬
ನಿಶ್ಚಯದಲಿಂತಿರೆ ಸಮಾಧಿಯ	೩	೨೫	೬೪
ನೀಗಿದಳು ಕಿವಿಯಾಗನನುಜರ	೨೨	೨೪	೫೮
ನೀನು ನನ್ನಯ ಭಕ್ತುತಿ ಮಂತ್ರ	೩೦	೨೧	೧೮
ನೀನು ಬಹುಕಾಲದಲಿ ಬಂದಾ	೨೨	೨೫	೬೮
ನೀನು ಸರ್ವ ಹೃದಾಂತಗತ ವಿ	೧೮	೨೧	೧೫
ನೀನೆನಗೆ ಗತಿಮತಿಯನಾಥಿಗೆ	೧೭	೨೯	೧೧೬
ನೀಲಮೇಘನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತೀ	೨೪	೨೧	೧೭
ನೀಲಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಸಮಸುಕ	೩೧	೨೦	೯
ನೀಲಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಸಮಸುಕ	೧೭	೨೫	೬೭
ನೀವದಾರಿನೆ ಭಿಕ್ಷು ನುಡಿದನು	೨೯	೨೬	೮೧
ನೂರುಯೋಜನಕತ್ತ ರಾಮನು	೧೩	೨೫	೬೬
ನೆಟ್ಟನೆನ್ನನು ರಾಮ ತನ್ನೊಳ	೪೩	೨೪	೬೨
ನೆತ್ತರಿನ ಮುಸುಡಿನಲೊರಳಿ ಹೊರೆ	೧೨	೨೪	೫೪
ನೋಡಿ ತನ್ನನು ದಯದಿ ನುಡಿದನು	೧೭	೨೮	೧೦೪
ನೋಡಿ ಮಾಯಾ ಮನುಜ ರೂಪದ	೯	೨೧	೧೩
ನೋಡುವಾಗಲು ರಾಮ ಕಂಗೆಡೆ	೨೦	೨೫	೬೮
ನಂದ ಮುಖ್ಯ ಚತುಷ್ಕ ಪಾರ್ಶ್ವದ	೩೫	೨೦	೯೬
ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳ ತಂದೀ	೩೦	೨೦	೮
ಪದುಮದಳ ನಿಭನೇತ್ರ ನೀ ಬಂ	೨೬	೨೫	೬೯
ಪರಧನವು ಪರದಾರವನು ಸಲೆ	೪೧	೨೭	೯೭
ಪರಮ ಋಷಿವರರಿದ್ದರದೊಳು	೧೫	೨೯	೧೧೪
ಪರರ ಬಾಧೆಯೆ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯವು	೨೭	೨೨	೪೨
ಪರ ಸತಿಯರನು ತಹುದು ಮತವೇ	೨೮	೨೫	೭೦
ಪಾತಕದ ತನು ತನ್ನ ತನುವೆಂ	೨೯	೨೩	೪೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಪಾದ ಶಿರವೇನಿಲ್ಲ ವೈಕ್ಲವ	೫	೨೮	೧೦೧
ಪಾವಕನ ಮುಖ ನನ್ನ ನಯನವ	೩೦	೨೮	೧೦೭
ಪ್ರಾಕೃತರ ಪರಿ ತನ್ನ ಕೇಳುವೆ	೩೩	೨೯	೧೦೮
ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಸಂಭೋಗದಿಂದವೆ	೪೭	೨೬	೮೬
ಪುಣ್ಯ ದೇಹದಿ ಪುಣ್ಯವನದಲಿ	೩೬	೨೩	೪೫
ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರ ಧನ ಸಂ	೨೬	೨೯	೧೧೫
ಪುತ್ರ ಮಿತ್ರ ಭ್ರಾತೃ ಪಿತೃಧನ	೩೩	೨೩	೪೪
ಪೂಜಿಸಿದಳಾ ಶಬರ ವಿಧಿಯಂ	೭	೨೯	೧೧೨
ಬದ್ಧಿಸುತ ಪರಿಕರದ ಚಾಪವ	೧೮	೨೪	೫೫
ಬರಲು ನಸುನಗುತ್ತೊಂದು ಬಾಣದಿ	೨೧	೨೦	೬
ಬರಿದೆ ನೇಣಿಯೊಂದು ಕಾಂಬಂ	೧೯	೨೩	೪೦
ಬರುತ ರಾಮನ ನೋಡಿ ವನದಲಿ	೧೨	೨೧	೧೪
ಬಲ್ಲವರು ನೆರೆ ಜೀವ ಪರಮರಿ	೨೫	೨೩	೪೨
ಬಲ್ಲೆ ನಾನೆಲೆ ರಾಮ ರೂಪವ	೨೫	೨೧	೧೭
ಬಹೆನು ನಾಸಹ ಮುನಿಯ ಕಾಣದೆ	೩೨	೨೧	೧೯
ಬಳಿಕ ನನ್ನ ವಿರಾಟ ರೂಪದ	೧೪	೨೨	೨೭
ಬಳಿಕ ಮಾಯಾ ಸೀತೆ ಕಾಣಾತ	೪	೨೬	೭೫
ಬಳಿಕ ರಾಮನು ಚಿಂತಿಸಿದ ನೀ	೧೮	೨೬	೭೮
ಬಳಿಕ ವುದಯದಲಿದ್ದ ನಿತ್ಯವ	೩೪	೨೧	೧೯
ಬಳಿಕ ಸುಖದಲಿ ಕುಳಿತು ನುಡಿದನು	೪	೨೫	೬೪
ಬಳಿಕ ಸೌಹಾರ್ದದಲಿ ಶಿಷ್ಯರ	೬	೨೦	೩
ಬಾಲೆ ಕೇಳಾ ಪಂಚವಟಿಯಲಿ	೧	೨೪	೫೧
ಬಿಟ್ಟು ಸಕಲವನೀ ಸ್ಥಳದ ನೆಲೆ	೧೬	೨೫	೬೭
ಬಿದ್ದ ನೆಲದಲಿ ಸರ್ವ ನಂದನ	೨೨	೨೦	೬
ಬುದ್ಧಿಯಂ ದೇಹಾತ್ಮಭಾವವ	೨೪	೨೮	೧೦೬
ಬೇಗಹೋಗಾ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೩೨	೨೫	೭೧
ಬಂದನೇ ಮಾರೀಚ ಮೃಗವಾ	೧೫	೨೫	೬೭

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರದಿ ಸೂಚಿ

೩೦೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಬಂದಿರೈ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಭದ್ರಾ	೪೫	೨೧	೨೨
ಬಂದಿರೈ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೫	೨೯	೧೧೩
ಬಂದು ನೀ ನಮಾಶ್ರಮಂಗಳ	೧೦	೨೧	೧೪
ಭಕ್ತಿಸುವನಿವ ಬಿಷಿಗಳನು ತಾ	೨	೨೩	೩೬
ಭಕ್ತಿ ಗುಣ ಸಂಪನ್ನ ಶಬರಿಯ	೯	೨೯	೧೧೪
ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಪೂಜಿಸಿದ ಶಬರಿಗೆ	ಸೂಚನೆ	೨೯	೧೧೨
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ತಜ್ಜ ಲವ ಶಿರದಲಿ	೬	೨೯	೧೧೩
ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಗಿಲ್ಲ ಯಿಹಸರ	೨೦	೨೯	೧೧೭
ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಜಾತಿಯಾಶ್ರಮ	೧೮	೨೯	೧೧೬
ಭೂತ ಪಂಚಕ ಮನವು ಬುದ್ಧಿ	೨೧	೨೩	೪೧
ಭೂರಿ ಕುಂಭ ನಿತಂಬ ಬಿಂಬದ	೩೯	೨೯	೧೨೧
ಮಡದಿ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ವರವನು	೧	೨೯	೧೧೨
ಮಣಿಮಣಿದು ದಂಡ ಪ್ರಣಾಮದ	೨೫	೨೦	೭
ಮತ್ತ ಕಾಶಿನಿ ಕೇಳು ರಾಘವ	೧	೨೮	೧೦೦
ಮತ್ತನೇಕ ಮೃಗೌಘ ಗಜವನು	೧೫	೨೦	೫
ಮತ್ತೆ ಕಿಂಚಿದ್ಧೂರ ಬರೆ ಬರೆ	೨೨	೨೭	೬೨
ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿಹೆ ಮುನಿಗೆಂಬುದ	೨೫	೩೫	೬೯
ಮತ್ತತಾನಾ ಪೂರ್ವ ಮೈರವ	೧೫	೨೫	೬೬
ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನಯ ನಾಯೆಯಿಂದನೆ.	೧೬	೨೧	೧೫
ಮತ್ತೆ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ರಾಘವ	೨	೨೦	೧
ಮತ್ತೆಯನ್ಯವನೇನು ಬೇಡೆನು	೨೬	೨೧	೧೭
ಮತ್ತೆ ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿಯುಕ್ತರು	೨೪	೨೨	೩೦
ಮನವ ತಾ ತದ್ಭಾವದಲಿ ನಾ	೪೭	೨೧	೨೩
ಮರುಳ ರಾವಣ ಕೇಳು ರಾಮನ	೧೨	೨೫	೬೬
ಮರೆದು ಕುಳ್ಳಿ ದಾರ್ಗ ಸಬುದವ	೧೯	೨೫	೬೮
ಮಾಡದಿರು ವಿದ್ವೇಷವನು ನೀ	೨೪	೨೫	೬೯
ಮಾಯೆ ತನ್ನನು ಮುಟ್ಟಿದಂದದಿ	೪೨	೨೮	೧೧೦

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಮಾಯೆ ಮಾಯೆಯ ಮರಳು ಮಾಡುವು	೪೦	೨೫	೭೩
ಮಾಯೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರವೃತ್ತರು	೨೩	೨೨	೭೯
ಮುಕುತಿಯನು ಶರಭಂಗ ಮುನಿಗೆ	ಸೂಚನೆ	೨೧	೧೧
ಮುಕ್ತವಂದಡಕ್ಕಲ್ಲ ಬೆಣ್ಣೆಯ	ಸೂಚನೆ	೨೬	೭೪
ಮುಗಿದುದಿಲ್ಲಗೆ ಸಂಧಿ ಕೃತಿಯಿಂ	೪೬	೨೨	೩೫
ಮುನಿಪನಂಘ್ರಿಗೆ ದಂಡದಂದದ	೪೬	೨೧	೨೨
ಮುನಿಪ ಬಿನ್ನಹ ರಾಮನೆಂಬವ	೪೩	೨೧	೨೨
ಮೂಗೊರಸಿ ಖರದೂಷಣರ ನೆರೆ	ಸೂಚನೆ	೨೪	೫೧
ಮೂರುಭುವನಕ್ಕಧಿಕ ರೂಪೋ	೩೮	೨೭	೯೬
ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕರ್ಮವ	೧೫	೨೨	೨೭
ಮೂಲದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲಿ ನೀ ಸಂ	೭	೨೨	೨೫
ಮೆಚ್ಚದೇ ವಿಷಯಾದಿ ಭೋಗವ	೪೬	೨೬	೮೫
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಶಬರಿಯಾಶ್ರಮ	೪	೨೯	೧೧೩
ಮೇದಿನಿಯಲೊಬ್ಬರಸು ಸಾಕೇ	೬	೨೫	೬೪
ಮೊದಲು ನಾ ನಾನುವನೆ ಯೆಲ್ಲವ	೨೬	೨೩	೪೨
ಮೊದಲು ಮಾಯಾ ರೂಪವನು ಕೇ	೧೫	೨೩	೩೯
ಮಿಂದು ನಿತ್ಯವು ಮೂವರಘುಕುಲ	೯	೨೩	೩೮
ಮುಚ್ಚಿ ನಾನೀ ಹಿಂದೆ ನಡುವೀ	೧೧	೨೦	೪
ಮುಂದೆ ಕಲಿ ಕಾಲದಲಿ ಜನಿಸುವ	೭	೨೭	೮೯
ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನೆಲದಿ ರಥಧನು	೨೧	೨೭	೬೨
ಯಜ್ಞಾ ದೇಹದಿ ವಿಕಾಮನ	೨೦	೨೮	೧೦೫
ಯಮ ನಿಯಮ ಮುಖ್ಯಾದಿ ಪೂಜಾ	೨೪	೨೬	೧೧೮
ಯಮದಲಿಹ ಪರಿವಿಷಯವನು ಮುಳಿ	೩೫	೨೨	೩೨
ಯಾವುಪಾಯಗಳಿಂದ ನದಿಯದ	೭	೨೦	೩
ಯೆತ್ತಲಾನೂ ನೀ ಮೃಗವ ಬೆಂ	೪	೨೩	೩೭
ರಕ್ಕಸನ ಸುಡಿಗೇಳಿ ರಾಘವ	೧೮	೨೦	೫
ರತಿಪತಿಯು ಸಾರಿಯ ಕೋಟಿಯ	೪೪	೨೭	೯೮

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಗಜತನ ಧನಶರ್ಯವೆಂದೆಂ	೩೨	೨೨	೩೨
ಗಾತ್ರಿಯಲಿ ಬೇಕೆಂಬ ವೊಡವೆಯು	೪೯	೨೩	೪೮
ಗಾಮ ಕೇಳೈ ರಾವಣಾಂಹಯ	೨೮	೨೭	೯೪
ಗಾಮಗುಣ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ತದುಣಿ	೩	೨೯	೧೧೨
ಗಾಮಗೊಂದು ಬಂದು ರಕ್ಕಸಿ	೩	೨೪	೫೨
ಗಾಮ ತನುವಿದ ನೀನು ಸುಬ್ಬಡೆ	೧೯	೨೮	೧೦೫
ಗಾಮನನು ತತ್ಪಾರ್ಥ ಸಾರದ	ಸೂಚನೆ	೨೨	೨೪
ಗಾಮನಿದನು ಸಂಚವಟಿಯ	ಸೂಚನೆ	೨೩	೩೬
ಗಾಮನೇ ತನಗೊಡೆಯನಾತ್ಮಾ	೩೭	೨೩	೪೫
ಗಾಮ ಭಕ್ತಿಯಲಿಮಳ ಹೃದಯದಿ	೪೨	೨೧	೨೧
ಗಾಮ ಮಾನವನಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾ	೨೭	೨೫	೭೦
ಗಾಮ ರಾಜೀವಾಕ್ಷ ಸನ್ನುತ	೨೬	೨೦	೭
ಗಾಮ ಸನಿಹದಿ ಮುಂದೆ ಪಂಪಾ	೩೪	೨೯	೧೨೦
ಗಾವಣನ ಕೋಲಿಲೋಸುಗರ ವೀ	೨	೨೨	೨೪
ಲೀಲೆಯಿಂ ನೀ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮವ	೨೧	೨೨	೨೯
ಲೇಸನಾಡಿದೆ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷಾ	೧೪	೨೩	೩೯
ಲೇಸನಾಡಿದೆ ವಿಹಗ ಸಾಧು ಹಿ	೫	೨೩	೩೭
ಲೋಕದೊಳು ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಕಮಲದ	೨೭	೨೨	೩೦
ಲೋಕ ಪ್ರಾಕೃತ ತರದ ಮಾನವ	೩	೨೭	೮೮
ಲೋಕ ಮೋಹಿಸಿ ಸೀತೆಯಿತ್ತಲು	೩೪	೨೪	೫೯
ಲೋಕವೆಲ್ಲವು ಕೇಳಿ ರಾಘವ	೪೦	೨೬	೮೪
ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಂಗಳ	೧೯	೨೧	೧೬
ಲೋಭ ಪಶುಧನ ಪುತ್ರಮಿತ್ರರ	೧೬	೨೨	೨೮
ವದನದಲಿ ಜನಲೋಕ ನಿನ್ನ	೨೯	೨೮	೧೦೮
ವರ ಚತುರ್ದಶ ದನುಜ ಸಾಸಿರ	೩೬	೨೪	೫೭
ವರ ಸುತೀಕ್ಷಣ ರಾಮಮಂತ್ರೋ	೧೫	೨೧	೧೫
ವ್ಯರ್ಥದಲಿ ತಾ ಚರಿಸೆನಜನ	೬	೨೭	೮೮

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಪಾಯವೇಗದಿ ರಥದಮೇಲೆ ವಿ	೪೧	೨೧	೮೪
ವಿವುಲ ಗುಣಸಂಪನ್ನಯೋಧ್ಯಾ	೮	೨೨	೧೦೨
ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೋ ಮುನಿಪ ನೀ ಹೊರ	೨೬	೨೬	೮೦
ವಿಷ್ಣುರದ ಮೇಲ್ ದೈತ್ಯ ರೂಪವಿ	೧೪	೨೪	೫೪
ವೀರನಾದಡೆ ನೀನು ದೈತ್ಯ ಕು	೧೪	೨೪	೫೪
ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣ ಸಂಹಿತೆ	೪	೨೦	೨
ವೊಳಗೆ ರಾಗವಿಹೀನ ದೇಹದ	೨೦	೨೭	೯೨
ಶ್ಯಾಮ ಕೋಮಲ ಕಾಯಕಾಂತಿಯು	೩೭	೨೮	೧೦೯
ಶಿವ ಶಿವಾವನ ಕಾಣರಜಭವ	೩೬	೨೧	೨೦
ಶುದ್ಧ ಜಾಂಬೂನದ ಸುವರ್ಣ	೩೭	೨೫	೭೨
ಶ್ರೀ ಗಿರೀಶ್ವರನಮರನುತ	೧	೨೦	೧
ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರ ಗಿರಿಜೆಗೆಂದೀ	೩೭	೨೦	೧೦
ಶೂರನಾಗಲಿ ಪಾಪ ನಿರತ ವಿ	೧೭	೨೬	೭೮
ಸಕಲವನು ತಾ ಬಿಳಗುತಿವ್ವಿದು	೪೨	೨೩	೪೬
ಸಕಲ ಹೃದಯಾಧ್ಯಕ್ಷನಬುಜಾಂ	೫	೨೪	೧೨
ಸತ್ತದಲ್ಲದ ಸತ್ತದಲ್ಲದ	೪೦	೨೩	೪೬
ಸತ್ವದಿಂ ನೈಕಾರಿಕವು ರಜ	೮	೨೨	೨೬
ಸಪ್ತ ವಿಂಶಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದೆ	೪೯	೨೭	೯೯
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸಪ್ರೇಮ ಸೇವೆಯ	೨೧	೨೪	೫೬
ಸಲಿಲ ಪಾನಗಳಿಂದ ಡಗೆಯನು	೧೩	೨೦	೪
ಸರ್ವತೋಲಂಕಾರದಿಂದಿರ	೪೦	೨೧	೨೧
ಸರ್ವ ದೃಗು ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸರ್ವಗ	೧೭	೨೭	೯೧
ಸರ್ವಮಯ ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸರ್ವಗ	೩೯	೨೮	೧೧೦
ಸರ್ವವೂ ತಾನಾಗಿದ್ದುತಿರೆ	೪೧	೨೩	೪೬
ಸಾಧು ಸಂಗವೆ ತನ್ನ ಭಕುತಿಯ	೫೩	೨೩	೪೯
ಸಾಲು ಭೂಷಣ ವರಯಶೋವನ	೩೪	೨೭	೯೫
ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮನು ಕೇಳು ವಿಚ್ಛಾ	೧೨	೨೩	೩೯

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರದಿ ಸೂಚಿ

೩೦೫

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಸ್ಥಿತ ರುಚಿರ ವಿಕಸಿತ ಮುಖಾಬು	೪೨	೨೭	೯೭
ಸೀತೆ ಚೆಲುವಿನ ಕಣೆಯವಳ ತರ	೧೧	೨೫	೬೬
ಸೀತೆ ಮಾರೀಜೋಕ್ತಿಯನು ನೆರೆ	೧೯	೨೬	೭೯
ಸೀದೆಯನು ದಾನವರು ತಿಂದರೊ	೧೧	೨೭	೯೦
ಸೀತೆಯರಸುತ್ತರಸುತಾ ರಘು	ಸೂಚನೆ	೨೭	೮೭
ಸೀತೆಯರಸುವ ನೆವದಲಾ ರಘು	ಸೂಚನೆ	೨೮	೧೦೦
ಸೀತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೈದಿದರು ರಘು	೨೦	೨೪	೫೬
ಸೀತೆ ವಾವಾಂಕದಲಿ ಮೇಘ	೭	೨೧	೧೩
ಸೀತೆ ಸುಖದಲ್ಲಿಹಳು ಮಾಯಾ	೨	೨೭	೮೭
ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂ ಮುನ್ನಿ ಹೆಯಲಾ	೪	೨೨	೨೫
ಸುಟ್ಟ ವೊಡಲಿದು ಭಸುಮನಾಯ್ತೆನೆ	೨೮	೨೩	೪೩
ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿದ ದೈತ್ಯ ಪಡೆಯನು	೩೨	೨೪	೫೯
ಸ್ತುತಿಸಲೆಂದೆಲೆ ರಾಮ ನಿನ್ನನು	೨೧	೨೮	೧೦೫
ಸ್ಥೂಲ ದಂಡದ ಕೋಶ ದೇಹವ	೨೬	೨೮	೧೦೬
ಸೇರಿಸುವೆ ಸೃಷ್ಟಿಗಳನೀ ಸರ	೧೮	೨೨	೨೮
ಸಂಗ ರಹಿತವನಾಮಯವದಾ	೪೩	೨೩	೪೬
ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗರಣ್ಯಕಾಂಡವು	೪೬	೨೯	೧೨೩
ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ತತ್ವದ	೪೧	೨೫	೭೭
ಸಂದ ವಿಲ್ಲಿಪ್ಪತ್ತು ಮೂರೆನೆ	೫೮	೨೩	೫೦
ಸಂದ ಸಂಧಿ ಸಮದ್ರಣನೆ ಪದ	೪೯	೨೧	೨೩
ಸಂಧಿಯುಪ್ಪತ್ತಾರು ಪದಗಳ	೪೯	೨೬	೮೬
ಹಗಲು ನಿನ್ನ ನಿಮೇಷದಲಿ ರಾ	೩೨	೨೮	೧೦೮
ಹಲವ ಹೇಳುವೆನೇನ ರಾಘವ	೨೯	೨೨	೩೧
ಹಸನವಾದುತ್ತಮದ ಫಲಗಳ	೮	೨೯	೧೧೪
ಹಸ್ತದಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ನಿ	೩೦	೨೭	೯೪
ಹಾ ರಮಣಿ ಹಾ ಸೀತೆ ಯಾತಕೆ	೧೫	೨೭	೯೧
ಹಾಹ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾನು ನಿನ್ನನು	೩೯	೨೬	೮೪

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಹಿರಿಯ ರಾಮನು ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೨೯	೨೪	೫೮
ಹೆಸರ ಕೇಳಿಯೆ ಮುನಿಗಳೇ ವನ	೨೦	೨೦	೬
ಹೇಳವರನೀಕ್ಷಣದಿ ನೋಡಾ	೧೩	೨೪	೫೪
ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ ರಾಘವ	೯	೨೪	೫೩
ಹೇಳಿದನು ಮಾರೀಚನಾ ಶ್ರೀ	ಸೂಚನೆ	೨೫	೬೩
ಹೇಳಿದನಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತನ್ನನು	೫೫	೨೩	೪೯
ಹೇಳು ನಿನ್ನಂತಸ್ಸು ವನು ತಾ	೫	೨೫	೬೪
ಹೊಕ್ಕುನಂತೇ ಪುರವಲೋಕಾ	೪೩	೨೬	೮೫
ಹೊಕ್ಕುರತಿ ಘೋರಟವಿಯಲ್ಲಿರು	೯	೨೦	೩
ಹೊಳೆವ ಸೂರ್ಯ ಸಹಸ್ರ ಕಾಂತಿಯು	೧೦	೨೩	೩೮
ಹೊಳೆ ಹೊಳೆದು ಖಳನೊಡಲ ದೆವೆಯಿಂ	೧೪	೨೬	೭೭
ಹೋಗಗವ್ಯಂಗೆನ್ನು ಮುನಿಸ ಮ	೪೧	೨೧	೨೧
ಹೋಗಿ ನೀ ಮಾಯಕದ ಮೃಗವೇ	೧೦	೨೫	೬೫
ಹಿಂದೆ ಖಳ ರಾಮಾಸ್ತ್ರ ಹತಿಯಲಿ	೧೬	೨೬	೭೮
ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರೇತ್ರ ನಿಕರದ	೨೪	೨೩	೪೨
ಕ್ಷಣಕೆ ಸಿಡಿದೋಡತ್ತ ಮತ್ತರೆ	೩೯	೨೫	೭೩
ಪ್ರುದ್ರ ನಾನಲ್ಲಕಟ ರಾಘವ	೩	೨೩	೩೬
ಪ್ರೇತ್ರವಿದನರಿವನನೆ ಜೀವನು	೨೩	೨೩	೪೧

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಕಾಂಡ

ಅಕ್ಕಟಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಂತೋ	೪೪	೩೬	೨೧೮
ಅಚ್ಚರಿಯೆ ಮರೆದೊಮ್ಮೆ ರಾಮನ	೩೨	೩೨	೧೬೧
ಅಜನು ಬೇಡಲ, ಮನುಜನಾಗೀ	೧೧	೩೬	೨೧೦
ಅಜನು ಬೇಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯೆ	೧೫	೩೪	೧೮೨
ಅಟ್ಟಿ ತಾ ಸಹ ಬಿಲವ ಹೊಗ್ಗತಿರೆ	೩೧	೩೦	೧೩೩
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದಂಡಪ್ರಣಾಮವ	೩೧	೩೩	೧೭೩

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೦೭

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಅದನರಿತು ನಾನಲ್ಲಿಹೆನು ನೋ	೩೯	೩೦	೧೩೫
ಅದನು ಕೇಳ್ದಾ ಹನುಮ ಮೆಲ್ಲನೆ	೭	೩೬	೨೦೯
ಅದನು ಕೇಳಿ ಜಟಾಯುವೆಂಬವ	೨೯	೩೬	೨೧೪
ಅದನು ಕೇಳತೆ ಶೋಕ ಮೂರ್ಛೆಯ	೪	೩೨	೧೫೪
ಅದನು ಕಂಡಂಗದನು ಬೇಗದ	೨೨	೩೪	೧೮೩
ಅದನು ರಾಘವ ಬಿಚಿ ನೋಡು	೨೭	೩೦	೧೩೨
ಅದರಿಂದಲನಾದ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ	೭	೩೩	೧೬೭
ಅದರೊಳೊಂದಚ್ಚರಿಯ ಗುಹೆಯಿರಿ	೪೩	೩೨	೧೬೪
ಅದು ಗುಣದಿ ದೇಹದ್ದದೋಚಿಯ	೨೩	೩೭	೨೨೬
ಅನಲನಲಿ ಹವಿಯಿಂದ ಹೋಮಿಸು	೧೭	೩೩	೧೬೯
ಅನವರತ ಮದ್ರೂಪವಿದನೇ	೨೯	೩೨	೧೬೦
ಅನ್ಯಭಾವವನುಳಿದು ಭಾವಿಸು	೨೮	೩೨	೧೬೦
ಅನ್ಯರನು ವೆಚ್ಚಿಸುವ ಡಾಂಭಿಕ	೧೬	೩೩	೧೬೯
ಅನವದಿಸುತೆಂದರು ಪರಸ್ಪರ	೩೩	೩೭	೨೨೮
ಅಪ್ರತಿಮನಾದಾ ಮಹಾತ್ಮಗಿ	೪೮	೩೭	೨೩೨
ಅಪ್ರಮೇಯನ ಅದಿ ಸಿದ್ಧನ	೨೪	೩೫	೧೯೮
ಅಪ್ರಮೇಯನೆ ಅದ್ವಿತೀಯನೆ	೧	೩೨	೧೫೩
ಅರಸಿಕಾಣದು ಯೋಗಗಳ ಮತಿ	೪೬	೩೪	೧೮೯
ಅರಸಿ ವನದಲಿ ತಿರುಗಿ ಕಿಂಚಿತ್ತು	೩	೩೬	೨೦೮
ಅರಿಯದೇ ಕಪಿವೃತ್ತಿಯಿಂದನೆ	೩೯	೩೧	೧೫೦
ಅಲ್ಲದಡೆ ಜೀವಾತ್ಮನೋ ನಿಜ	೧೧	೩೨	೧೫೬
ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡರು ದಿವ್ಯ ಭವನವ	೨೩	೩೫	೧೯೭
ಅಲ್ಲಿ ಪೂವಾರ್ಜಿತದ ಕರ್ಮವ	೧೩	೩೭	೨೨೩
ಅವತರಿಸಿದೆಯಲಾ ಮಹಾ ಭಾ	೪೦	೩೫	೨೦೨
ಅವರ ಹೃದಯವ ಹೋಗಿ ಪರಿಕಿಸು	೯	೩೦	೧೨೭
ಅವರೊಳಗೆ ಕಾರಣದಿ ಸಂಗತಿ	೨೮	೩೭	೨೨೭
ಅವಳು ಗುಹೆಯನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಗದಿ	೩೭	೩೫	೨೦೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಆಗ ಕಂಡನು ಬಾಲಿ ಮುಂದಿಹೆ	೨೮	೩೧	೧೪೭
ಆತನಗ ದ ಕಾರ್ಯಕೊಡಗಿದ	೩೧	೩೭	೨೨೮
ಆತನನು ತತ್ಪುತ್ರ ಸಹಿತ ಕು	೩೪	೩೨	೧೬೧
ಆತನನು ಮಾಯೆಯಲಿ ನೋಹಿಸು	೩	೩೧	೧೪೧
ಆತುಮ ಶ್ರೀರಾಮುಗೆನ್ನುವ	೨೧	೩೧	೧೪೫
ಆತುಮಾನುಭವಪ್ರಮಾಣ	೩೧	೩೨	೧೬೧
ಅದಿ ಪರಮಾನಂದ ವಸ್ತುವೆ	೪೪	೩೦	೧೩೬
ಅದಿ-ನಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿಂ ಪರೆ	೩೯	೩೫	೨೦೧
ಆ ನಿವೇದ್ಯವ ಬಿಡಿಸಿ ಮುಖ ವಾ	೩೦	೩೩	೧೭೨
ಆ ಪಡೆಯ ಪೂಜಿಸಿ ಬಳಿಕ ನೀ	೩೫	೩೫	೨೦೦
ಆಭರಣ ಕರ್ಪೂರ ಚಂದನೆ	೨೪	೩೩	೧೭೧
ಆ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಕಂಡು ಭಯದಿಂ	೨೫	೩೫	೧೯೮
ಆ ಮಹಾ ಬಲವಂತ ಬಾಲಿಯ	ಸೂಚನೆ	೩೧	೧೪೦
ಆರು ತಿಂಗಳದೊಳಗೆ ಕರ್ಣ	೧೧	೩೭	೨೨೩
ಆರು ನೀವಮೃತೋಪನೋಕ್ತಿಯ	೨೭	೩೬	೨೧೪
ಆವನನಗೆ ಸಹಾಯವೋ ಸು	೧೩	೩೧	೧೪೩
ಆವನೊಲವನದೃಷ್ಟರಹಿತರಿ	೪೪	೩೪	೧೮೯
ಆವ ಯೋನಿಯಲಾವ ಜಾತಿಯ	೪೮	೩೫	೨೦೪
ಆ ಸಮಯದಿ ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತ	೨೪	೩೬	೨೧೩
ಇದರೊಳಾರು ಸಮರ್ಥರಾಗಿ	೩೪	೩೭	೨೨೮
ಇದು ರಹಸ್ಯದ ಸಾರ ಪಾವನೆ	೪೦	೩೩	೧೭೫
ಇನಿತು ಜಾಂಬವನನಲು ಕೇಳ್ದಾ	೪೩	೩೭	೨೩೧
ಇಬ್ಬರೊಂದೇ ರೂಪವಾಗಿರೆ	೭	೩೧	೧೪೨
ಇರಲು ಗುಹೆಗಳೆಲ್ಲ ಮಣಿಗಳು	೨೨	೩೫	೧೯೭
ಇರುಳು ಭೀಷಣ ರೂಪನಿಂ ಬರೆ	೩೭	೩೦	೧೩೪
ಇಲ್ಲ ಹುಸಿ ಹೋಗಿಂತ ಬಾಯಲಿ	೬	೩೧	೧೪೧
ಇವನು ಕರಡಿಗಳೊಡೆಯನಹ ಜಾಂ	೭	೩೫	೧೯೩

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೦೯

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಇವನು ಕಪಿಪಡೆಯೊಳಗೆ ಕೋಟೆ	೯	೩೫	೧೯೪
ಈಗ ಚಿನ್ನವ ಮಾಡಿ ಕಳುಹುವೆ	೧೦	೩೧	೧೪೨
ಈಗ ಸೇವಕರಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ	೧೨	೩೬	೨೧೦
ಈತನಂಗದನ್ನೈಶ್ವರಿಯು ಗುಣ	೧೦	೩೫	೧೯೪
ಈತ ಶರಭನು ಗಂಧ ಮಾಡನ	೮	೩೫	೧೯೪
ಈ ಪರಿಯ ಕರ್ಮಗಳ ಗುಣವಿಡಿ	೨೦	೩೨	೧೫೮
ಈ ಪರಿಯ ಜೀವತ್ವ ಹಮ್ಮಿನ	೧೯	೩೬	೨೧೨
ಈ ಪರಿಯ ನುತಿಸಲಿಕೆ ಶುಣ ಹೃ	೪೭	೩೫	೨೦೩
ಈ ಪರಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನರಕದ	೨೨	೩೭	೨೨೫
ಈ ಪರಿಯ ರೂಪೆನ್ನ ಹೃದಯದಿ	೫೫	೩೫	೨೦೫
ಈ ಪರಿಯುಲುಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದ	೩೮	೩೩	೧೭೪
ಉತ್ತಮದ ಗುರುವೆಂದ ಪರಿಯಲಿ	೧೨	೩೩	೧೬೮
ಉತ್ತಮರ ಸೇವಿಸಿದನೇ ನಾ	೧೬	೩೭	೨೨೪
ಉತ್ತಮಾಭರಣವನು ಕಳಚಿ ತ	೨೬	೩೦	೧೩೨
ಉಚ್ಛ್ರಿ ನಿಜವನು ಮರೆದು ದೇಹದ	೧೭	೩೬	೨೧೧
ಋಷಿಯ ಶಾಪದಿ ಬಾಲಿಯಲ್ಲಿಗೆ	೩೪	೩೦	೧೩೪
ಋಕ್ಷವಾನರರಸಿ ಸೀತೆಯ	ಸೂಚನೆ	೩೬	೨೦೭
ಎತ್ತಲಾನಾ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮದ	೨೨	೩೨	೧೫೮
ಎತ್ತ ಹೋದಾ ಸೀತೆ ಹಾಯನು	೪೨	೩೩	೧೭೫
ಎದ್ದು ಬಿದ್ದಡಿಗಡಿಗೆ ನೆರೆ ನಿಂ	೩೬	೩೩	೧೭೪
ಎದ್ದು ಮತ್ತಿದಿರನಲಿ ಶಿರದಲಿ	೩೨	೩೩	೧೭೩
ಎನಲಿಕಂಗದನೆಂದನಾದಡೆ	೩೯	೩೭	೨೩೦
ಎನಲು ಕೇಳುತ ಹನುಮನೆಂದನು	೨೬	೩೫	೧೯೮
ಎನಲು ಕೋಪವಡಂಗಿತದಕವ	೩೭	೩೪	೧೮೭
ಎನಲು ನೋಡುತ ಹರ್ಷದಿಂದಾ	೨೮	೩೫	೧೯೯
ಎನಲು ನೋಡೆನೆ ತಮ್ಮ ವಟುವಿನ	೧೪	೩೦	೧೨೯
ಎನಲು ಸಾಕ್ಷಾಂಗದಲಿ ವಂದಿಸಿ	೪೦	೩೨	೧೬೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಎನ್ನಲೇನಾ ಜೀವ ಜೀತನ	೧೨	೩೭	೨೨೩
ಎನುತವನನಾಶ್ವಾಸಿಸುತ್ತಾ	೨೦	೩೬	೨೧೨
ಎನುತ ಹಸ್ತನ ಹಿಡಿದು ಭಕುತಿಯು	೨೮	೩೪	೧೮೫
ಎಲ್ಲರೂ ರಣಪಂಡಿತ ಪ್ರತಿ	೪	೩೫	೧೯೩
ಎಕೆ ನೀನೆಲೆ ದೇವ ದುಷ್ಟ ಮ	೧೦	೩೪	೧೮೦
ಎನು ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ನನ್ನಿಂ	೮	೩೪	೧೮೦
ಎಳು ಬೇಗದಿ ರಾಮನಲಿ ತಾ	೨೨	೩೦	೧೩೧
ಓದಿದನೆ ವೇದದ ತದರ್ಥನ	೧೭	೩೭	೨೨೪
ಅಂಗ ನಿಜ ಪದಾಬ ರಜ ಮಿ	೫೫	೩೦	೧೩೯
ಅಂಗ ಸಂಧಿಗಳಹವು ಮೂರೇ	೧೦	೩೭	೨೨೨
ಅಂಜಿಕೆಯಿಬಲೆಯರ ಸಹಜ ವಿ	೧೯	೩೧	೧೪೫
ಅಂದದನು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಜಲವಿಮು	೨೦	೩೫	೧೯೭
ಇಂತರಿಮ ಸಂಪಾತಿ ಬಿಡು ನೀ	೨೬	೩೭	೨೨೬
ಇಂತೆನುತ ಜಾಂಬವನು ಹನುಮನ	೪೦	೩೭	೨೩೦
ಇಂದು ನಭಮಂಡಲದ ಪವಳದ	೫೪	೩೫	೨೦೫
ಇಂದು ನನ್ನಯ ಪಾದ ದುಶನ	೩೫	೩೦	೧೩೪
ಇಂದು ನೀನೊಡಗೊಂಡು ಕರೆದೊಯ್ಯ	೩೫	೩೪	೧೮೭
ಇಂದುಮುಖಿ ಹಾ ದಿವಿಜ ನೈರಿಯ	೬	೩೪	೧೭೯
ಎಂತು ಜೀವನ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾ	೪೫	೩೬	೨೧೮
ಎಂದಡದ ಕೇಳುತ್ತ ರಾಮನ ಮು	೪೦	೩೧	೧೫೦
ಎಂದಡಸ್ತು ಯೆನುತ್ತ ಕಪಿಗಳ	೨೯	೩೫	೧೯೯
ಎಂದಡಾಗಲೆನುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೧೨	೩೪	೧೮೧
ಎಂದಡಾ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮಂ	೨೪	೩೦	೧೩೧
ಎಂದಡೇಳೆನುತೇರಿದರು ಸು	೪೮	೩೪	೧೯೦
ಎಂದಡಂಗದ ನಾನು ದಾಂಟುವೆ	೩೮	೩೭	೨೨೯
ಎಂದು ನಿಷ್ಕುರ ವಚನನು ಕೇ	೩೯	೩೪	೧೮೮
ಎಂದ ಯುವರಾಜನ ನಡಿಗೆ ಕಪಿ	೩೫	೩೭	೨೨೯

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೧೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಎಂದ ರಾಮನ ನುಡಿಗೆ ಹರ್ಷದ	೧೨	೩೫	೧೯೫
ಎಂದವರು ನಿಶ್ಚೈಸಿಕೊಂಡೇ	೧೭	೩೧	೧೪೪
ಎಂದಳಾ ಸುಗ್ರೀವನಕಟಾ	೮	೩೨	೧೫೫
ಎಂದು ಚರಣದಲೆರಗಲಾತ್ರಿತ	೧೦	೩೩	೧೬೭
ಎಂದು ಚಂದ್ರನು ಮುನಿಸ ಬೋಧೆಯ	೪೭	೩೬	೨೧೯
ಎಂದು ನೆರೆ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಮಗೆ	೫೬	೩೦	೧೩೯
ಎಂದೊರಲುತವೆ ಬಿಟ್ಟ ಮಂಡೆಯ	೫	೩೨	೧೫೪
ಒಂದರಕ್ಷಣವಾದ ಚಿತ್ತವು	೪೬	೩೦	೧೩೭
ಒಂದು ದಿನ ಸಾಮಿತ್ರ ನಮಿಸಿಂ	೬	೩೩	೧೬೬
ಕಟ್ಟುವಗೆ ಬೇಗವನು ರಾಜ್ಯದ	೧೮	೩೧	೧೪೪
ಕಡಲ ನಾನಿದ ದಾಂಟಿ ಲಂಕೆಯ	೪೪	೩೭	೨೩೧
ಕನಕ ರುಚಿರದ ಕಾಯ ಕಾಂತಿಯ	೧೦	೩೦	೧೨೮
ಕರ ಚರಣ ವಾಕ್ಯಮ್ ಕಾಯಕ	೩೪	೩೩	೧೭೩
ಕರದಿ ನಿನ್ನಂಘ್ರಯನು ತನ್ನಯ	೩೩	೩೩	೧೭೩
ಕರಯುಗದ ಕಂಕಣದ ತೋಳ್ಳಳೆ	೫೨	೩೫	೨೦೫
ಕರೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೊಂದನೀತಂ	೧೧	೩೧	೧೪೩
ಕರೆದು ಶರಭಂದ್ಯದ ಕಟ್ಟಲೆ	೧೩	೩೫	೧೯೫
ಕಾಕ ಗೃಧ್ರಶ್ವಾನ ಭೋಜ್ಯದ	೧೪	೩೬	೨೧೦
ಕಾಡ ಮಾತೇ ಮುನಿಯ ವಚನವು	೨೯	೩೭	೨೨೭
ಕಾಣದಂದದಿ ವೃಕ್ಷಮೂಲದಿ	೨೬	೩೧	೧೪೬
ಕಾರಣರು ನೀವಾದಿ ಪುರುಷರು	೧೨	೩೦	೧೨೮
ಕೀರ್ತಿಯೇ ಸುಡು ಸತ್ಯ ಸಂಗರ	೩೩	೩೧	೧೪೮
ಕುರುಹ ಕೊಂಡೊ ಸೀತೆಗೆನ್ನಯ	೧೫	೩೫	೧೯೫
ಕೆಟ್ಟನಕಟಾ ಪೂಜಸದೆ ನೆರೆ	೧೫	೩೭	೨೨೪
ಕೆಲಬರೆಂಬರು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ನಿ	೧೮	೩೪	೧೮೨
ಕೆಲರು ಕೌಸಲಿ ಹಿಂದೆ ತಪದಿಂ	೪೪	೩೫	೨೦೩
ಕೆಲರು ರಕ್ತ ಸುಲೋಚನರು ಕೆಲ	೫	೩೫	೧೯೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಕೆಲವು ಕಾಲವ ನಾನು ರಾಜ್ಯವ	೩೩	೩೦	೧೩೩
ಕೇಳರಸ ತವ ಹಿತವ ಕಂಡುದ	೪೩	೩೩	೧೭೬
ಕೇಳಿ ಕಪಿಗಳು ಕಂಗಳುಕದ	೬	೩೬	೨೦೮
ಕೇಳಿ ಗೃಧ್ರನ ನುಡಿಯ ಕಪಿಗಳ	೨೫	೩೬	೨೧೩
ಕೇಳಿ ತಮ್ಮನ ಮರುಷ ವಾಕ್ಯವ	೫	೩೧	೧೪೧
ಕೇಳಿಯಂಗದ ವಚನನನು ಹೀ	೩೩	೩೬	೨೧೫
ಕೇಳಿರೈ ಕಪಿಗಳಿರ ಪರಮಕ್ಕ	೨	೩೭	೨೨೦
ಕೇಳಿ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಬಾಲಿ ಚ	೧೨	೩೧	೧೪೩
ಕೇಳುತನೆ ಸುಗ್ರೀವನಾ ಶ್ರೀ	೩೩	೩೨	೧೬೧
ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ರಾಮನಾ ಗಿರಿ	೨	೩೪	೧೭೮
ಕೇಶವಾದಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವರ	೨೧	೩೩	೧೭೦
ಕೊಟ್ಟೆ ಶ್ರವಣನ ಸೀತೆಯೊಯ್ದನ	೪೫	೩೩	೧೭೬
ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳನಂಕ ವಜ್ರಕ	೨೯	೩೪	೧೮೫
ಕ್ರೋಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗಲಗಾಧ ಮ	೪	೩೦	೧೨೬
ಕಂಡರಿದರೊಳು ಗಿರಿಯ ಧೋರದ	೧೭	೩೫	೧೯೬
ಕಂಡರಾ ಗಿರಿಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲ	೫೦	೩೪	೧೯೦
ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿ ಪರಿಯ ರಾಮನ	೨	೩೧	೧೪೦
ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿ ಪರಿಯಲಾ ಶ್ರೀ	೪೧	೩೩	೧೭೫
ಕಾಂತೆ ಕೇಳಿ ಭರದಿ ಕಿಷ್ಕಿಂ	೨೦	೩೪	೧೮೩
ಕೊಂಪು ಶಿಲೆ ಪಾದಪಗಳನು ಮುಂ	೨೧	೩೪	೧೮೩
ಗಣನೆ ನನ್ನೊಳು ಬಲವದಿಬ್ಬರು	೪೦	೩೬	೨೧೭
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಘವೇಶ್ವರ	೨	೩೩	೧೬೫
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಾ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣ	೩	೩೦	೧೨೬
ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಿ ಪರಿಯ ರಾಮನ	೩೦	೩೨	೧೬೦
ಗೃಧ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯು ದೂರಕಾಂಬುದು	೩೭	೩೬	೨೧೬
ಘಾತಿಸದೆ ಬಿಡದೆನ್ನ ನಾಳೆನೆ	೫	೩೬	೨೦೮
ಘಾತಿಸುವೆನ್ನಾಯ ನಿರತರ	೩೭	೩೧	೧೪೯

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೧೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಘೋರ ಘೋರನೆ ಬಂದು ತಾಗಿತು	೨೭	೩೧	೧೪೭
ಚಾರು ಗಾತ್ರದ ಮುದಿತ ವಕ್ರದ	೫೧	೩೪	೧೯೧
ಚಾರು ನಯನಾಂಬುರುಳು ವದನದ	೧	೩೪	೧೭೮
ಚಿನ್ನುಮಯನಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನೆ	೫೬	೩೫	೨೦೬
ಚಂದ್ರಮಾಖ್ಯ ಮುನೀಂವ್ರ ಪೂರ್ವದ	ಸೂಚನೆ	೩೭	೨೨೦
ಚಂದ್ರಮಾಂಹಯ ಮುನಿವ ನೋಡು	೪೩	೩೬	೨೧೮
ಜಲವು ಮಾತ್ರವನಿತ್ತ ಡಿಸಿತೆನೆ	೧೯	೩೩	೧೭೦
ಜೀವ ತಾನೆಂದೆನುತ ಕರ್ಮದ	೫	೩೭	೨೨೧
ಜೀವಿಸೆಲ್ಲಿಹಳೆಂದು ಹೇಳಿದ	೪	೩೪	೧೭೯
ತಡೆದಡದರಿಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣವ	೧೪	೩೫	೧೯೫
ತಡೆದು ಬಲ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಚಿಂತೆಯ	೨೨	೩೬	೨೧೨
ತತ್ತ್ವ ವಿಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವ	೯	೩೨	೧೫೫
ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರ ಸು	೨೩	೩೩	೧೭೧
ತನ್ನ ಶಾಖೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರದ	೧೧	೩೩	೧೬೮
ತನ್ನ ಹೆಗಲೇರುವುದು ನೀವೀ	೨೦	೩೦	೧೩೦
ತನುವನೇ ತಾನೆಂದಿರದ ಸುಖ	೧೩	೩೬	೨೧೦
ತನುವಿಡಿದರಿಂಗಾವ ಸುಖ ಸಂ	೩೨	೩೫	೨೦೦
ತಪ್ಪಲಿರುವದೆ ಮರಣ ತೋರ್ಕೆಯ	೪೩	೩೧	೧೫೧
ತಮ್ಮ ಕೇಳೆ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯ	೫	೩೪	೧೭೯
ತಮ್ಮನರ್ಥಾಂಗಿಯನು ಬಲುಪಿಂ	೩೮	೩೧	೧೪೯
ತನ್ನೊಳಾಲಂಗಿಸಿ ಕುಳಿತು ನೆರೆ	೨೯	೩೦	೧೩೨
ತಾನು ಗುಣರಹಿತಾತ್ಮನಾದಡು	೧೭	೩೪	೧೮೨
ತಾರೆ ನಾ ನಿನಗೆಂದುಡೆಲ್ಲವ	೨೭	೩೨	೧೬೦
ತಿಳುಹಿ ತಾರೆಯ ರಾಮಚಂದ್ರನು	ಸೂಚನೆ	೩೨	೧೫೩
ತಿರೆ ಪುಣ್ಯವು ಕೆಳಗೆ ಕರ್ಮ	೭	೩೭	೨೨೨
ತೆಕ್ಕುವನೆ ಕಲಿ ಬಾಲಿ ತಮ್ಮನ	೨೫	೩೧	೧೪೬
ತೋರಿ ಕರುಣ ವಿಲಾಸಿಸುತ್ತಾ	೬	೩೨	೧೫೪

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ತ್ರಿಂಶ ಸಪ್ತಕ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ	೪೯	೩೭	೨೩೨
ದನುಜನಾಂತಂಗೆನು ಗಣ್ಯವು	೪೭	೩೪	೧೯೦
ದಶನ ಪರಿಮಿತ ಸಂಧಿಯಲಿ ಪದ	೪೫	೩೨	೧೬೪
ದಶರಥನ ಮಗ ರಾಮನನುಜನ	೨೮	೩೬	೨೧೪
ದಾನಯಜ್ಞ ತಪೋವ್ರತಾನು	೪೫	೩೦	೧೩೬
ದಾಸನಾ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಗಲೆ ಜಗ	೩೭	೩೨	೧೬೨
ದಾಸಿ ನಾ ನಿನಗಲೆ ರಘೂದ್ವಹ	೩೮	೩೫	೨೦೧
ದಿವ್ಯ ಫಲ ಮೂಲಾದಿ ಶೋಭಿತ	೪೪	೩೨	೧೬೪
ದುರ್ಲಭವು ಮತ್ಸುಹೆಯ ಕೇಳುವು	೨೩	೩೨	೧೫೯
ದೂರದಲಿ ಕಾಣುತ್ತ ರಾಮು ಪ	೫೨	೩೪	೧೯೧
ದೇವ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಗಳ ದರುಶನ	೪೧	೩೫	೨೦೨
ದೇವಗಣನೆಯ ಸಂಧಿ ಪದಗಳು	೪೯	೩೩	೧೭೭
ದೇವ ನೀನೆಯನಾದಿ ಪೂರುಷ	೪೪	೩೧	೧೫೧
ದೇವ ನೀ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂ ಬಂ	೪೧	೩೧	೧೫೦
ದೇಹದಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಸ್ತುವ	೨೩	೩೩	೧೭೧
ದೇಹ ಬುದ್ಧಿಶ್ರದಿಗಳ ಮೂರಿದ	೧೪	೩೪	೧೮೧
ದೇಹವಿದ್ದಿಯ ವಿಷಯ ವಾಯು ಸ	೨೪	೩೨	೧೫೯
ದೇಹವೇ ತಾನೆಂದು ಹಮ್ಮಿನ	೪	೩೭	೨೨೧
ದೇಹವೇ ಪತಿಯಾದಡಿದೆಲಾ	೧೦	೩೨	೧೫೫
ದೋಷಿಯೋಧ್ಯಾಧೀಶ ದಶರಥ	೧೫	೩೧	೧೪೪
ಧಿಟವೆ ರಾಮಗೆ ಗಿರಿಜೆ ಕೇಳಿದು	೧೩	೩೪	೧೮೧
ನಡೆದು ಹೋದನು ಬಾಲಿ ತಮ್ಮನ	೨೪	೩೧	೧೪೬
ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆ ರಾಮ ರಾಮಾ	೪೯	೩೫	೨೦೪
ನನ್ನ ಸಮ ಬಲವಂತನಂಗದ	೪೫	೩೧	೧೫೧
ನಮಿಸುವೆನು ರಘುಕುಲಲಾಮನೆ	೪೬	೩೫	೨೦೩
ನಾಕು ಬಾಗಿಲ ಕದವನಿಕ್ಕಿಸು	೩	೩೨	೧೫೪
ನಾನು ದಶರಥ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೧೫	೩೦	೧೨೯

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೧೫

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ನಾನು ನಿನಗಿಂದಿದುವೆ ಸತ್ಯ	೨೬	೩೨	೧೫೯
ನಾನು ನಿಮಿಷಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನೆ	೩೯	೩೬	೨೧೭
ನಾನು ಯಜ್ಞದ ದಾನವಿತ್ತೆನು	೬	೩೭	೨೨೧
ನಾನು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಬೇಗದಿ	೩೬	೩೫	೨೦೧
ನಾನು ಹತ್ತಿರೆ ಶಿಖರ ಪರ್ವತ	೩೯	೩೨	೧೬೩
ನಾರಿ ನೀನೆಂತಳುವೆಯವಗೆನೆ	೧೩	೩೨	೧೫೬
ನಾರಿಯೊಬ್ಬಳ ಬಿಡಿಸೆ ಕೊಲುವಡೆ	೪೩	೩೫	೨೦೨
ನಾಲ್ಕು ಪಾತ್ರಿಕದೊಂದೆಡಲ್ಲಿದ	೨೨	೩೩	೧೭೦
ನಿತ್ಯನದ್ವಯ ಶಾಂತ ನಿರ್ಮಲ	೨೫	೩೨	೧೫೯
ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಗುಣ ವಸ್ತುವೆನಿಸುವ	೧	೩೦	೧೨೫
ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಾಗ್ನಿಯೆಂದೆರ	೨೮	೩೩	೧೭೨
ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಸತ್ಯ	೨೪	೩೭	೨೨೬
ನಿನಗೆ ಮಂಗಲವಾಗಲೇಕೆ	೪೭	೩೭	೨೩೨
ನಿನ್ನ ಚರಣವ ಕಂಡು ಕೆಲಬರು	೪೫	೩೫	೨೦೩
ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ್ಚಿತದಿ ಚಿತ್ತವ	೫೩	೩೦	೧೩೮
ನಿನ್ನ ಪೂಜಾರಾಧನೆಯೆ ಸಂ	೮	೩೩	೧೬೭
ನಿನ್ನ ಮಾಯಾಕೃತದ ಸಂಸಾರ	೪೯	೩೦	೧೩೭
ನಿನ್ನ ಮಾಯಾಬಂಧ ತನ್ನಿ	೫೧	೩೩	೧೩೮
ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರ	೫೪	೩೦	೧೩೯
ನಿಲಲಿ ಮನ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೇಣ್ಣೆಂ	೪೭	೩೦	೧೩೭
ನೀತಿ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ತೋರುವ	೧೬	೩೪	೧೮೨
ನೀಲ ದೂರ್ವದಳಾಭ ಗಾತ್ರದ	೩೧	೩೧	೧೪೮
ನೀಲ ಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಕಾಂತಿಯ	೧	೩೭	೨೨೦
ನೀಲಮೇಘ ನಿಭಾಂಗ ಸೀತಾ	೫೦	೩೫	೨೦೪
ನೀವು ಮನುಷ್ಯರೆ ಶಿವ ಶಿವಾನತ	೩೬	೩೪	೧೮೭
ನೂರರೊಳಗೇ ನುಡಿದ ಜಾಂಬವ	೩೭	೩೭	೨೨೯
ನೋಡಿದಡೆ ಬೊಮ್ಮಾಂಡ ಕೋಟೆಯ	೪೩	೩೪	೧೮೯

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ನೋಡಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾಲಿ ರಾಮನ	೩೨	೩೧	೧೪೮
ನೋಡು ಸುತ್ತಲು ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಳ	೪೦	೩೪	೧೪೮
ನಂದಿಸೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಕೋಪನ	೩೧	೩೪	೧೪೬
ನಂಬುವೆನು ತಾ ಬಳಕೆನಲು ತೋ	೪೧	೩೦	೧೩೫
ಪಕ್ಷದಿಂದೊಳಗಲ್ಲದೇ ಮೇ	೪೭	೩೩	೧೭೭
ಪಟ್ಟಣದಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕದ	೩೮	೩೨	೧೬೨
ಪರ್ವತೋಪಮ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲರ	೩೪	೩೪	೧೪೬
ಪಾಹಿ ಪಾಲ ಸುಭಕ್ತವತ್ಸಲ	೩೨	೩೪	೧೪೬
ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ನಿಮ್ಮಾಜೆ ಯಿಂದಿಹ	೬	೩೫	೧೯೩
ಪುತ್ರ ಪಶುಗೃಹದಾರ ಬಾಂಧವ	೧೪	೩೭	೨೨೩
ಪುರುಷ ನಾರಿಯ ರಮಿಸೆ ಯೋನಿಯ	೮	೩೭	೨೨೨
ಪೂತಿ ಮೇಧ್ಯವ್ರಣ ರಕುತ ನಿ	೨೧	೩೭	೨೨೫
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ರಾತ್ರಿಗಂಕುರ	೯	೩೭	೨೨೨
ಬಯಸೆ ನಾನರಿವಿಜಯನನು ಸಲೆ	೪೮	೩೦	೧೩೭
ಬರಲಿ ಸುಖವೇ ಮೇಣು ದುಃಖವೆ	೨೫	೩೭	೨೨೬
ಬರಲು ಸೌಮಿತ್ರಿಯನು ಕಂಡು	೩೮	೩೪	೧೪೭
ಬರಿದೆ ಮರಳಿದಡೆಮ್ಮನುಳುಹನು	೩೨	೩೬	೨೧೫
ಬರುತ ನಾನಾ ವೃಕ್ಷ ಪಂಡದ	೭	೩೦	೧೨೭
ಬರುತನಂದಿರು ಋಷ್ಯಮೂಕದ	೧೬	೩೧	೧೪೪
ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನಯ ಸತ್ತ್ವವನು ನಿನ	೧೬	೩೫	೧೯೬
ಬಳಿಕ ಕಾಯನ ಬಿಟ್ಟು ಪುಣ್ಯ	೫೭	೩೫	೨೦೬
ಬಳಿಕ ಸೀತೆಯಲರಸಲೆಮ್ಮನು	೩೧	೩೬	೨೧೫
ಬಾಗಿದರು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ವಿನಯದಿ	೨೬	೩೪	೧೪೪
ಬಾಗಿದೈಯಂಗದಮವಶ್ಯ ಮ	೨೩	೩೪	೧೪೪
ಬಾಲಿ ಭಯದಲಿ ಪರದಿರಿನಲಿ	೨೩	೩೧	೧೪೬
ಬಾಲಿ ಮಡಿದನೆನುತ್ತ ದುಃಖಿಸಿ	೩೨	೩೦	೧೩೩
ಬಾಲಿಯತಿ ಬಲರಿಗು ಮಹಾಬಲ	೩೬	೩೦	೧೩೪

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೧೭

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಬಾಲಿಯನು ಕೋಪದಲಿ ಕರೆದನು	೩೦	೩೦	೧೩೩
ಬಾಲಿಯೆಂಬಾ ಪಾಪ ಜೇಷ್ಠಾ	೧೭	೩೦	೧೭೯
ಬಾಲೆ ಕೇಳಾ ರಾಮ ಶರದಲಿ	೨	೩೨	೧೫೩
ಬುದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ	೧೮	೩೨	೧೫೭
ಬೆಸಸು ಬೇಗದಿ ರಾಮ ನಿನ್ನಯ	೧೧	೩೫	೧೯೪
ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸುಕೊಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೪೨	೩೨	೧೬೩
ಬಂದ ತಾನೀ ಗರ್ಭವಾಸದ	೨೦	೩೭	೨೨೫
ಬಂದನಾ ಸುಗ್ರೀವ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೪೧	೩೨	೧೬೩
ಬಂದ ಸುಖದುಃಖವನು ಉಣುತಲಿ	೧೯	೩೭	೨೨೫
ಬಂದು ರಾಘವನಾಚ್ಛೇಯಲಿ ಕಿ	ಸೂಚನೆ	೩೪	೧೭೮
ಬಂದು ವಿನಯದಲೆರಗಿ ರಾಮಂ	೧೧	೩೦	೧೨೮
ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೋರು ಸಮನಾ	೧೮	೩೩	೧೬೯
ಭಕ್ತಿಸಲು ವಾನರನ ಮಾಂ ವು	೩೬	೩೧	೧೪೯
ಭ್ರಾತೃ ಗೌರವಂಜಲಿಯ ನೀಡಲು	೩೪	೩೬	೨೧೫
ಭ್ರಾತೃ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಹಿತ ಗಿರಿಯಲಿ	೩	೩೩	೧೬೬
ಭಾವು ಮರೆದಿರಬೇಡ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೨೪	೩೪	೧೮೪
ಭಾವೆ ರಾಘವನಿಲ್ಲದೇ ಸು	೨೨	೩೧	೧೪೫
ಭೀತಿಯಲಿ ಸುಗ್ರೀವನೆಂದನು	೮	೩೦	೧೨೭
ಭೇರಿ ದುಂದುಭಿಘೋಷ ರಾಜುಪ	೩೫	೩೨	೧೬೨
ಭೋಜನಾಧಿಕನಲ್ಲ ಭಕುತಿಯು	೨೭	೩೩	೧೭೨
ಮಗನೆ ಸುಗ್ರೀವನನು ಕೊಲಿಸಿರು	೧೧	೩೪	೧೮೧
ಮಣಿಗಣದ ಕಾಂಚೀ ಕಳಾಪದ	೫೩	೩೫	೨೦೫
ಮಣಿ ಮುಕುಟ ಮಣಿ ನೊಸಲ ತಿಲಕದ	೧	೩೩	೧೬೫
ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ ಕೇಳು ಕಪಿಪಡೆ	೨	೩೬	೨೦೭
ಮತ್ತದಾವನ ಕರುಣವುಳ್ಳರೆ	೪೫	೩೪	೧೮೯
ಮತ್ತೆ ಕೇಳ್ಕೆ ಗಿರಿಜೆ ರಾಘವ	೨	೩೫	೧೯೨
ಮತ್ತೆ ಸೀತೆಯ ಕಾಣದಡೆ ತಾ	೪೫	೩೭	೨೩೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಮತ್ತೆ ಸೀತೆಯನರಸಿ ರಾಮನು	೩೦	೩೬	೨೧೪
ಮನಕೆ ಬಹಡೀಕ್ಷಣವೆ ಹೋಗಿವ	೧೯	೩೦	೧೩೦
ಮನದ ಸಂಬಂಧಾದಿ ವಿಷಯಗ	೧೭	೩೨	೧೫೭
ಮನವೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ	೧೬	೩೨	೧೫೭
ಮರಣ ಕಾಲದಲಾವಲೊಬ್ಬನ	೪೨	೩೧	೧೫೦
ಮರುಳು ಮಾನವ ಮದ್ದಮೆದ್ದಾದ್ದ	೧೮	೩೬	೨೧೧
ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾಘೃದಿ ನಿತ್ಯವೆ	೧೪	೩೩	೧೬೮
ವಾಡುವುದು ಪೂಜೆಗಳನನುದಿನ	೩೯	೩೩	೧೭೫
ವಾಯುಗಿದುವೇ ಮೂಲವೆಲೆ ರಘು	೫೨	೩೦	೧೩೮
ಮಿಸುಸ ತಾರಾದಂತ ಪಶ್ಚಿಮ	೫೧	೩೫	೨೦೪
ಮುಚ್ಚಿದನು ಪಕ್ಕದಲನನ ತ	೪೧	೩೬	೨೧೭
ಮುಟ್ಟಿ ತಜ್ಜಲ ಪಾಸದಿಂದಾ	೫	೩೦	೧೨೬
ಮುಟ್ಟಿ ಕರದಲಿ ರಾಮ ಬಾಲಿಯ	೪೬	೩೧	೧೫೧
ಮುನ್ನ ಗಂಧರ್ವನ ಮಗಳು ತಾ	೩೩	೩೫	೨೦೦
ಮುನ್ನ ತಾನೂ ತಾನೆ ಪರಮನ	೧೫	೩೬	೨೧೧
ಮುನ್ನ ಹೇಮೆಯನಿಪ್ಪವಳು ವರ	೩೦	೩೫	೧೯೯
ಮುಷ್ಟಿ ಹತಿಯಲಿ ಕೊಂದು ಬಿಸುಟವು	೧೮	೩೫	೧೯೬
ಮೂರು ಲೋಕದಬೃಹದ ವಿಶ್ವತ	೪೪	೩೩	೧೭೬
ಮೂಲ ಮಂತ್ರದಿ ಹವಿ ಘೃತಾದಿಯ	೨೯	೩೩	೧೭೨
ಮೆಲ್ಲನಲ್ಲಿಂ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಿ	೪೨	೩೬	೨೧೭
ಮೇಲು ಮೇಲುಪ್ಪರಿಸಿ ತೆರೆತೆರೆ	೨೧	೩೬	೨೧೨
ಮೊದಲು ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯವೆಲ್ಲನ	೨೦	೩೩	೧೭೦
ಮೊದಲು ಮಿತ್ರರು ಶತ್ರುನೆಂಬೀ	೫೦	೩೦	೧೩೮
ಮೊದಲು ವಿಸ್ತರು ಭಜಿಸುವುದು ಕೇ	೧೩	೩೩	೧೬೮
ಮೊದಲು ಸಂಕಲ್ಪದಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗ	೧೯	೩೨	೧೫೮
ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹಿತೊಂದು ಗಿರಿಯ	೨೫	೩೦	೧೩೧
ಮಿಂದವನು ಜಲಧಿಯಲಿ ಭ್ರಾತೃವಿ	೩೫	೩೬	೨೧೬

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೧೯

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಮಿಂದು ಪರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ	೩೬	೩೨	೧೬೨
ಮುಂದೆ ಕಂಡರು ಜಲವ ಸ್ಪಟೆ	೨೧	೩೫	೧೯೭
ಯನ್ನವರ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಯ	೧೪	೩೨	೧೫೬
ಯುಕ್ತ ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯಲಿ	೧೫	೩೩	೧೬೯
ಯೋಗಿಗಳು ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆರೆ	೪೩	೩೦	೧೩೬
ರಕ್ಷಿಸಿದರೆಲೆ ನೀವಿವನ ಕೆಡ	೩೩	೩೩	೧೮೬
ರಾಮಗಾ ಸುಗ್ರೀವಗಿಮ್ಮಡಿ	೮	೩೬	೨೦೯
ರಾಮನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾತ್ರದಿ	೩೦	೩೭	೨೨೭
ರಾಮ ನಾರಾಯಣನೆ ಕಾಣಾ	೨೦	೩೧	೧೪೫
ರಾಮ ನಿಜಸುಖ ಪೂರನಾತ್ಮಾ	೪೨	೩೫	೨೦೨
ರಾಮನಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತು ರಾವಣ	೨೭	೩೭	೨೨೭
ರಾಮ ನೀ ಜಗಕೊಡೆಯನದ್ವಯ	೪೨	೩೦	೧೩೬
ರಾಮ ನೀ ರಕ್ಷಿತನು ನಾನೆಲೆ	೪೨	೩೪	೧೮೮
ರಾಮ ಮಾನವನಲ್ಲ ತ್ರಿಜಗ	೧೦	೩೬	೨೦೭
ರಾಮ ಮಾನುಷರೂಪ ತಾಳ್ದೀ	೫	೩೩	೧೬೬
ರಾಮ ರಾಮೆಂದೆಂಬ ಮನುಜಗೆ	೧	೩೧	೧೪೦
ರಾವಣನೆ ಕುಲ ಸಹಿತ ಬಂಧಿಸಿ	೩೫	೩೧	೧೪೯
ರಾವಣನೆ ಸುಗ್ರೀವ ಸಹಿತವೆ	೨೮	೩೦	೧೩೨
ಲೋಕದನುಸರಣೆಯಲಿ ತೋರಿದ	೧೯	೩೪	೧೮೩
ಲೋಕದೊಳಗವವಾದನೆನಗಾ	೪	೩೧	೧೪೧
ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿ ಲಯಂಗಳ	೧೩	೩೦	೧೨೮
ಲಂಘಿಸಿಯೆ ಶತಯೋಜನವ ಸೀ	೩೮	೩೬	೨೧೬
ವಟು ನುಡಿದನೆಲೆ ರಾಮ ಕೇಳು	೧೬	೩೦	೧೭೯
ವರ ಕುಲಾಚಲ ಮೇರು ಮಂದರ	೩	೩೫	೧೯೨
ವರ ಜಟಾ ಮಕುಟದ ಮನೋಹರ	೩೦	೩೧	೧೪೭
ವರುಷವಯುತಾಯುತ ಸಹಸ್ರವ	೩೧	೩೫	೧೯೯
ವಾತಜನು ತಾನೆನ್ನ ತಾಯಿ ಸು	೧೮	೩೦	೧೩೦

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಪಾಯು ಪುತ್ರನು ನೀನು ತತ್ಸಮ	೪೧	೩೭	೨೩೦
ವಾಯುವೇಗದಿ ನಡೆವರನ ಸ	೪೮	೩೩	೧೭೭
ವಾಯು-ಸುತ ಸುಗ್ರೀವರನು ರಘು	ಸೂಚನೆ	೩೦	೧೨೫
ವಿಪ್ರ ನೃಪ ಮುಖ ವರ್ಣವಾಶ್ರಮ	೯	೩೩	೧೬೭
ವಿಷಯವನು ನೆನೆವವಗೆ ಕನಸಿನ	೧೫	೩೪	೧೫೭
ವಿಸ್ತರದಿ ನೈವೇದ್ಯವನು ಮುಂ	೨೬	೩೩	೧೭೧
ವೈರಿ ಕರೆಯಲು ಮನೆಯಲಿಹರೇ	೧೪	೩೧	೧೪೩
ವೊಪ್ಪತಿಹ ಚೇರಾಜಿನದ ಕಂ	೨೯	೩೧	೧೪೭
ವೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ವಿಲ್ಲವಿದರೊಳು	೩೪	೩೫	೨೦೦
ಶತ್ರು-ಸುತನಲೆ ನಾನವಗೆ ಕೊಲ	೪	೩೬	೨೦೮
ಶರಣವತ್ಸಲನೆಂದು ನಂಬೇ	೯	೩೧	೧೪೨
ಶರ ಧನುರ್ಧರಕರಗು ವಲ್ಕಲ	೭	೩೦	೧೭೭
ಶರಧಿಯಲಿ ಲಂಕೆಯ ತ್ರಿಕೂಟದ	೩೬	೩೬	೨೧೬
ಶಶಿಯೆ ನಿನ್ನಯ ಕಿರಣ ಕರದಲಿ	೭	೩೪	೧೮೦
ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳು ವೇದಾಂತನರಿದಾ	೧೮	೩೭	೨೨೪
ಶಿರದ ಮೇಲೆನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ	೩೭	೩೩	೧೭೪
ಶ್ರೀ ಮಹೇಶ್ವರ ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ	೨	೩೦	೧೨೬
ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ವಿಬುದ್ಧ ನದ್ವಯ	೧	೩೬	೨೦೭
ಶಂಕಿಸುತ ನಿಲಲೀಕೆ ಬೇಗೊಳ	೨೭	೩೪	೧೮೫
ಸಕಲ ವಾನರ ಪಡೆಗಳಾ ಜಾ	ಸೂಚನೆ	೩೫	೧೯೨
ಸತ್ತಳೋ ಮೇಣಿಳಿದಳೋ ತ	೩	೩೪	೧೭೯
ಸತ್ತಿಗೈಯ ಚಾಮರ ಮರಾಳದ	೪೯	೩೪	೧೯೦
ಸತ್ಯನಿಧಿ ರಘುನಾಥನಮ್ಮತದ	೪೭	೩೧	೧೫೨
ಸತ್ಯವನು ನೀನೆಂದೆ ತನ್ನದು	೪೬	೩೩	೧೭೬
ಸತ್ವದಲಿ ವೈಕಾರಿಕದ ಮನ	೧೬	೩೬	೨೧೧
ಸರ್ವಗತನವ್ಯಕ್ತನವ್ಯಯ	೧೨	೩೨	೧೫೬
ಸರ್ವಮಯ ಸರ್ವಾತ್ಮರೂಪನೆ	೧	೩೫	೧೯೨
ಸರ್ವರೂಪನೆ ಸರ್ವಜೀತನ	೩೫	೩೩	೧೭೪

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೨೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಸಾಧುಜನ ದರ್ಶನದಲೀತನು	೪೬	೩೬	೨೧೮
ಸಿಕ್ಕದಾಯಿತ್ತು ದಕ ಕಪಿಗಳೆ	೧೯	೩೫	೧೯೬
ಸೀತೆಯರಸಲು ಬಹೆನೆನುತ್ತವೆ	೯	೩೪	೧೮೦
ಸೀತೆಯಾತನ ವನಿತೆಯೊಯ್ದನು	೨೭	೩೫	೧೯೮
ಸೀತೆ ಸುಖದಿಂದಿಹಳು ಹೋಗೈ	೪೬	೩೭	೨೩೧
ಸುಡಲಿ ನಮ್ಮ ಜಟಾಯುವೇ ನಿ	೨೬	೩೬	೨೧೩
ಸುತ್ತ ಮುನಿಯಾಶ್ರಮದಿ ಚೆಲ್ಲಿತು	೩೮	೩೦	೧೩೫
ಸುತ್ತ ರಚನಾಶೋಕೆ ಶೈಲದ	೩೦	೩೪	೧೮೫
ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲದಿ ಮರಳೆ ಪೂರ್ವದಿ	೨೧	೩೨	೧೫೮
ನೋದಿಗದ ಕಪಿಯನು ತಿಳಿದು ಮರ	೨೧	೩೦	೧೩೦
ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಕೃತಿಗಳ	೫೩	೩೪	೧೯೧
ಸಂದವಿಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಧಿ ಮೂವ	೪೮	೩೧	೧೫೨
ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತೈದು ಪದಗಳು	೫೮	೩೫	೨೧೬
ಹತ್ತು ಯೋಜನಕೆಂದನೊಬ್ಬ	೩೬	೩೭	೨೨೯
ಹತ್ತು ಯೋಜನ ದೂರ ಪಾಯಂ	೪೦	೩೦	೧೩೫
ಹನುಮನೆಂದುದ ಕೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ	೪೧	೩೪	೧೮೮
ಹನುಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರವಿಸುತರಿಗೆ	೨೩	೩೦	೧೩೧
ಹಮ್ಮನಾದಿಯ ವಿದ್ಯೆಯಂತಾ	೩	೩೭	೨೨೧
ಹಾರಿ ಮೇಲಕ್ಕೈದಿ ನೀನೈ	೪೨	೩೬	೨೩೦
ಹಾರಿ ಹೋಗಲು ಗೃಧ್ರರಾಜನು	೩೨	೩೭	೨೨೮
ಹೇಳಿದನು ನಿನ್ನೊಡನೆ ತಾವನು	೯	೩೬	೨೦೯
ಹೇಳಿದನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ	ಸೂಚನೆ	೩೩	೧೬೫
ಹೊಸತೆನಿಸ ಮೇಘದ ನಿನಾದ	೪	೩೩	೧೬೬
ಹೋಗಲತ್ತಲು ಬಾಲಿಯಿತ್ತಲು	೮	೩೧	೧೪೨
ಹೋಗಿ ಬೇಗಂಗದ ಸಹಿತ ನೀ	೨೫	೩೪	೧೮೪
ಹೋಸಡುಂಟೆ ಮರಳಿ ಜೀವನ	೨೩	೩೬	೨೧೩
ಹೆಂಡತಿಯನಗಲಿದ್ದ ದುಃಖನ	೭	೩೨	೧೫೫
ಹೆಂಡತಿಯ ರಾವಣನು ಸೆಳೆದಡೆ	೩೪	೩೧	೧೪೮

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಸುಂದರಕಾಂಡ			
ಅದನು ಕಂಡೀ ದನುಜರೆನ್ನನು	೧೫	೪೦	೨೬೭
ಅದ್ವನು ವಾನರ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಿ	೪೯	೩೮	೨೪೫
ಅದರೊಳೀ ಹನುಮಂತ ಸಾಕ್ಷಾ	೫೪	೩೯	೨೬೧
ಅದರೊಳೂ ಪ್ರತಿ ವೃಕ್ಷಗಳು ತ	೪೦	೩೮	೨೪೩
ಅದರೊಳೆಲ್ಲೆಯು ಕಾಣದೇ ಹಾ	೩೮	೩೮	೨೪೩
ಅನಿಬರನು ತಾ ಬೆನ್ನ ನೇರಿಸಿ	೩೪	೩೯	೨೫೬
ಅನಿಲವೇಗದಲೈದುತಿರಲಾ	೯	೩೮	೨೫೫
ಅಪ್ಪಣೆಯ ತನಗೀಯ ಬೇಕೆನ	೧೨	೪೧	೨೭೮
ಅರಸುತೈದಲು ಋಷ್ಯಮೂಕದ	೧೯	೩೯	೨೫೩
ಅರಸು ಕಾರ್ಯ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ	೮	೪೦	೨೬೫
ಅರಿಯದಜ್ಞರು ಸಹಿತ ನಾಮಾ	೬	೪೦	೨೬೪
ಅರಿವ ಪರಿಯಲಿ ನಿಂದು ಕಂಡುದ	೩೫	೩೯	೨೫೭
ಅಲ್ಲದಡೆ ಮದ್ದನದ ಪಣ್ಣನು	೧೬	೪೧	೨೭೯
ಅಲ್ಲದಿರೆ ಪುರುಷರನು ಧಿಟಿ ತಾ	೩೦	೩೯	೨೫೫
ಅಲ್ಲಶೋಕಾವನವಿಹುದು ಮ	೮೯	೩೮	೨೪೦
ಅವರ ನಾನುಪಚರಿಸಿ ಹೆಗಲನು	೨೬	೩೯	೨೫೪
ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಕೆಲ ಕಿಲಾರವ	೪೩	೩೮	೨೪೪
ಅಕ್ಷಯಾತ್ಮಕ ನುಡಿದ ವಾಯಸ	೩೯	೩೯	೨೫೮
ಆಗದಾ ಹಸಿದಿಹನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ	೧೨	೩೮	೨೭೬
ಆಗ ನೀ ವೃಥೆಬಿಡುವೆನೆಂದಿಗೆ	೨೮	೩೮	೨೪೦
ಆಗಲಂತಿರೆ ನಾನದೆಲ್ಲರು	೯	೪೧	೨೭೭
ಆಡಿ ಕೆಲಬಲನೊಲಿದು ಕರುಣದಿ	೩೪	೩೮	೨೪೨
ಅದಡೆನ್ನ ಸ್ಕಂಧವೇರಿಸಿ	೪	೪೧	೨೭೬
ಆ ಪುರದ ವರಲಂಕೆ ರಕ್ಕಸಿ	೨೪	೩೮	೨೩೯
ಆ ಮಹಾಪಡೆ ಸಹಿತ ಮುಂದಾ	೨೦	೪೧	೨೮೦
ಆಯಿತರಿತನು ಬಲವನೀ ರಘು	೪೧	೩೯	೨೫೮

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೩೩

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಆ ರಘುಜನಂಗನೆಯನಾಯುಷ	೧೨	೪೦	೨೬೬
ಆರು ಕರ್ಣಾಮೃತವನೊರೆದರು	೨೫	೪೧	೨೮೧
ಆರು ತಡೆದರು ತನ್ನ ವೇಗದ	೨೦	೩೮	೨೩೮
ಆವನಂಘ್ರಿಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದವೆ	೪೩	೪೧	೨೮೬
ಆವ ಪರಿಯಲಿ ರಾಮ ಕೊಂದೀ	೩೧	೪೧	೨೮೩
ಆನ ಯೋನಿಯಲಿರಲಿ ಮತ್ತಾ	೩೧	೩೮	೨೪೧
ಆ ವೇದಾಂತಗಳಿಗಾತ್ಮನು	೪೬	೩೧	೨೪೫
ಆ ವಿಭೀಷಣನೆಂದ ಮಾತಿಗೆ	೩೪	೪೦	೨೭೧
ಇದು ಕಣಾ ವಿಜ್ಞಾನವಿದನರಿ	೨೨	೪೦	೨೬೮
ಇದು ಗಣನೆಯಲಿಸಂಧಿ ನಾಲ್ವು	೪೫	೪೦	೨೭೪
ಇರಲು ರಾಮನ ಬಳಿಯ ಸೇವೆಯ	೧೨	೩೯	೨೫೧
ಈ ಪರಿಯಲಮೃತೋಪಮೋಕ್ತಿಯು	೨೯	೪೦	೨೭೦
ಉತ್ತಮ ಶ್ರೀರಾಮ ಚರಿತದಿ	೫೬	೩೯	೨೬೨
ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನವು ತಾ	೨೦	೪೦	೨೬೮
ಎನಲು ದಾನವ ವೀರರೆಲ್ಲರ	೪೦	೩೯	೨೫೮
ಎನಲು ಸೀತಾ ಪರುಷ ವಚನವ	೫	೩೯	೨೪೯
ಎನುತ ತನ್ನೊಳು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರ	೮	೪೧	೨೭೭
ಎನುತಲನುದಿನ ಯೋಚಿಸವನಾ	೪೭	೩೮	೨೪೫
ಎನುತ ವನರಕ್ಷಕರ ಭಯ ಬೇ	೧೮	೪೧	೨೭೯
ಎರದು ಮಾಸದ ಮೇಲೆ ತಿಂಬರು	೩೧	೩೯	೨೫೬
ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರ್ಬೇರೆ ಹನುಮನ	೧೦	೪೧	೨೭೭
ಎಲ್ಲಿಯವನಾ ರಾಮನೆಂಬವ	೩೦	೪೦	೨೭೦
ಎಲೆ ಮಹಾಮತಿ ಕೇಳು ಹರಿಪದ	೨೩	೪೦	೨೬೯
ಎಲೆಲೆ ವಿಕೃತಿ ವಿರೂಪಿ ಚೇಷ್ಟಿತೆ	೭	೩೯	೨೫೦
ಎಳೆ ತಮಾಲದ ಕಾಯ ಕಾಂತಿಯ	೧	೩೯	೨೪೮
ಏಕ ವೇಣಿಯ ನಯನ ಜಲದು	೨೨	೪೧	೨೮೦
ಏ ದಯಾನಿಧಿ ರಾಮ ತನಗೀ	೩೩	೩೮	೨೪೧

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಏನಿದದ್ಭುತ ಸ್ವಪ್ನವೆಂದಾ	೪೮	೩೮	೨೪೫
ಏನು ವ್ರಣವಾಯ್ತುಂ ಗುಟಕ್ಕೆನು	೩೭	೩೯	೨೫೭
ಒಡೆಯ ಮಾಳ್ವದ ಮಾಡಬಾರದು	೪೨	೩೯	೨೫೮
ಒಬ್ಬಕ್ಕೆದ್ದಳು ಕಡೆಯೆ ಖಡ್ಗದ	೯	೩೯	೨೫೦
ಒಮ್ಮೆ ತೋರುವನೊಮ್ಮೆ ತೋರನು	೫೧	೩೮	೨೪೬
ಅಂಕದಲಿ ಸೀತೆಯನು ಕುಳಿರಿಸಿ	೧೧	೩೯	೨೫೧
ಅಂಜಿರೀ ದೇಹಾಭಿಮಾನದ	೫೨	೩೯	೨೬೧
ಅಂಬರದಲೇ ಹೋದೆ ರಾಘವ	೬	೩೮	೨೫೯
ಇಂತು ದ್ವಾದಶನಾಮದಿಂದ ದಿ	೩	೩೮	೨೩೪
ಇಂತೆನಲು ಹರುಷವಲಿ ಮೂಜಗ	೧೧	೪೦	೨೬೬
ಇಂದ್ರಜಿತ ಮಗುಕೆಂದನೇ ಕೈ	೩	೪೦	೨೬೫
ಇಂದ್ರ ನೀಲದ ಮಕುಟಕಾಂತಿಯ	೧	೪೦	೨೬೩
ಇಂದು ನಾ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನು	೨೨	೩೯	೨೫೩
ಎಂತು ಹೋಗುವೆನೆನುತ್ತ ಮಾರುತಿ	೨೩	೩೮	೨೩೯
ಎಂದಡಾಗಲೆನುತ್ತ ದನುಜರು	೩೫	೪೦	೨೭೨
ಎಂದುದೆಲ್ಲವ ಕೇಳಿ ಹರ್ಷದ	೪೦	೪೧	೨೮೫
ಎಂದು ಮೇರುವಿನಂತೆ ಗಿರಿಯನು	೮	೩೮	೨೫೫
ಎಂದೆನುತ್ತಿಬಲನು ಬಾಲದ	೪೩	೩೯	೨೫೯
ಒಂದೆ ಶರದ್ಧ ರಾಮ ಬಾಲಿಯ	೧೩	೪೦	೨೬೬
ಕಟ್ಟಿ ದೃಢತರವಾಗಿ ಬಾಲವ	೩೬	೪೦	೨೭೨
ಕಟ್ಟಿ ಪಾಶದಿ ತರಲು ಕಸಿವರೆ	೭	೪೦	೨೬೫
ಕಟ್ಟುವಡೆವುದು ಬಿಡುವದೆರಡೂ	೧೬	೪೦	೨೬೭
ಕಡುಗಿ ಲೋಹದ ಮುದ್ದರದಿ ತಲೆ	೫೧	೩೯	೨೬೧
ಕರ್ಣ ಪೀಯೂಷವನು ತನ್ನಲಿ	೨೨	೩೯	೨೫೩
ಕರಯುಗವ ಮುಗಿದೆರಗಿ ನಿಂದಿರೆ	೨೩	೩೯	೨೫೪
ಕಲ್ಪ ಭೂರುಹ ಲತೆನನೆಯಲಮ	೩೯	೩೮	೨೪೩
ಕೆರಳಿ ಹನುಮನ ಎದೆಯ ಬಾಲಕೆ	೫	೪೦	೨೬೪

ಪದ್ಯಗಳ ಆಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೨೫

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಕೇಳಿಯಕ್ಷ ಕುಮಾರನಳಿದುದ	೨	೪೦	೨೬೩
ಕೇಳಿ ಸಂಪಾತಿಯ ಮುಖದಿ ಮಕ	೨೦	೩೯	೨೫೩
ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಸೀತೆ ರಾವಣ	೨	೩೯	೨೪೮
ಕೇಳು ಪಾರ್ವತಿ ಸುಟ್ಟು ಲಂಕೆಯ	೨	೪೧	೨೭೫
ಕೊಟ್ಟು ದೂರದಿ ನಮಿಸಿ ನಿಂದಿರೆ	೨೯	೩೯	೨೫೫
ಕಂಡು ಬಂದೆನು ಲಂಕೆಯಲಿ ತರು	೨೧	೪೧	೨೮೦
ಕಂಡು ಸುಮನೋಹರದ ವನವದ	೧೧	೪೧	೨೭೮
ಕಂಡೆನೀಗಸ್ವರ್ಗವನು ನಾ	೧೦	೩೯	೨೫೦
ಕೊಂಡು ಕುಲಸಹ ರಾವಣನ ನಿ	೨೯	೪೧	೨೮೨
ಗಗನ ಮಾರ್ಗದಿ ವಾಯುವೇಗದಿ	೭	೪೧	೨೭೭
ಗರ್ಜಿಸುತ ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂ ಬರೆ	೨೫	೩೮	೨೩೯
ಗಿರಿಗೆ ಕೇಳಿ ರಾಮನಂಗ	೪೨	೪೧	೨೮೫
ಗಿರಿಗೆ ಕೇಳಿ ಮಾರುತಾತ್ಮಜ	೫	೩೮	೨೩೪
ಗೌತಮಿ ತಟ ಪಂಚನಟಿಯಲಿ	೧೮	೩೯	೨೫೨
ಚಿತ್ರಸಾಕ್ಷಿ ನಿನದಾಗಿರ	೩೩	೪೧	೨೮೩
ಚಿತ್ರಕೂಟದಿ ನೀವಿರಲು ದು	೩೦	೪೧	೨೮೨
ಜನನಿಯೇ ಹೋ ಸಾಗಿ ಉಂಟದೆ	೪೨	೩೮	೨೪೪
ಜೀಯ ಸೀತೆಯ ಕಂಡು ಬಂದರು	೧೭	೪೧	೨೭೯
ಜೀವಿಸುವ ಮನವಿಲ್ಲ ತನಗಾ	೧೫	೩೯	೨೫೨
ತಡವು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿ ರಾಘವ	೩	೪೧	೨೭೬
ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವಗಳೆಲ್ಲವ	೪೧	೪೧	೨೮೫
ತಾತ ಹಾಹಾ ತರುಣ ಹಾಹಾ	೪೦	೪೦	೨೭೩
ತಾನು ಸುಗ್ರೀವನ ಸಚಿವ ನೀ	೨೪	೪೧	೨೮೧
ತಾಯ ಶಂಕಸಬೇಡಮೌ ರಘು	೨೬	೪೧	೨೮೧
ತೆರಿ ತೆರಿದು ಗೊಂಚಲಿನ ಪಣ್ಣನು	೧೩	೪೧	೨೭೮
ತೊತ್ತಿಯರ ಮಾಡುವೆನು ದಿವಿಜ ಕು	೫೪	೩೮	೨೪೭
ತಂದು ತಾ ನಿನ್ನೇಸು ದಿನವಾ	೫೩	೩೮	೨೪೬

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ತೊಂಡ ನೀ ರಾಘವಗೆ ಗಣ್ಯವೆ	೪	೩೯	೨೪೯
ತೊಂಡ ರಾವಣ ಕೇಳಿಯದ ಖಳ	೩೨	೪೦	೨೭೧
ದನುಜರನು ತಾನೇಕೆ ಕೊಂದನೊ	೧೦	೪೦	೨೬೫
ದಾನವೀಯರ ಮಧ್ಯದಲಿ ಕುಶ	೪೧	೩೮	೨೪೩
ದಾಸ ನಾ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಗೆ	೨೪	೩೯	೨೫೪
ದುರ್ಜನರ ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಾನವ	೪೪	೩೯	೨೫೯
ದೂರ ಕೈಮುಗಿದೆಂದ ರಾಘವ	೨೫	೩೯	೨೫೪
ದೇವ ರಾಮ ಕುರಾತ್ಮನೆಂಬೀ	೨೭	೪೦	೨೭೦
ದೇಹವಿದ್ದಿಯ ವಾಯುಮನದ ಸ	೧೯	೪೦	೨೬೮
ಧನ್ಯೆಯಾದೆನು ಪೂರ್ವಕೃತ ಸಂ	೩೦	೩೮	೨೪೧
ಧರಣಿಜೆಯ ಕಂಡಿದ್ದಿ ರಾಮನ	೧೫	೩೮	೨೩೭
ಧರಣಿಯನು ನೋಡುತ್ತ ನಯನದಿ	೫೦	೩೮	೨೪೬
ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವಿಬುದ್ಧ ಕೇವಲ	೫೫	೩೯	೨೬೨
ನಿದ್ರೆಗೈವಗೆ ಸಪ್ತನದಿಂದವೆ	೧೮	೪೦	೨೬೭
ನಿನಗೆ ಮಾಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಲೇಸಿ	೩೫	೪೧	೨೮೪
ನಿನ್ನ ನಿಜ ಹಸ್ತಾಂಗದಲಿ ಯದ	೩೯	೪೧	೨೮೫
ನಿಮ್ಮ ನೆನನೆನದಕುತ ಹಗಲಿರು	೨೮	೪೧	೨೮೨
ನಿಯುತ ದನುಜರ ಕಳುಹೆ ಬರೆ ನಿ	೪೭	೩೯	೨೬೦
ನೀ ಕುಬೇರನ ಬಂಧು ನಿನಗೀ	೧೭	೪೦	೨೬೭
ನೀನಜನು ನಿರವಯವ ಸತ್ಯ	೩೬	೪೧	೨೮೪
ನೀನು ರಾಮನ ಭವಿಸಲಜ್ಞಾ	೨೮	೪೦	೨೭೦
ನೀವೆ ಬಲ್ಲಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಟಿಲವ	೪೫	೩೯	೨೫೯
ನೃಪನಯೋಧ್ಯಾಪುರಕವನ ಸುತ	೧೭	೩೯	೨೫೨
ನೆಟ್ಟನದ ಕೇಳುತ್ತ ಮಾರುತಿ	೩೧	೪೦	೨೭೧
ನೆಟ್ಟಲಜನೆನಗೆಂದನಾದಿಯ	೨೬	೩೮	೨೪೦
ನೆನೆವುತನುದಿನ ನಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಯ	೩೫	೩೮	೨೪೨
ನೆನದಲ್ಲದೆ ಬಾರನೆಂದಾ	೪೫	೩೮	೨೪೪

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಯೋಗಿಗಳು ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾಜ್ಞ ಕ	೩೭	೪೧	೨೮೪
ರಕ್ಷಕರ ಚರಣದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಟಿಯ	೧೪	೪೧	೨೭೮
ರಾಯ ಕಸಿಕುಲ ಮೌಲಿಮಣಿ ದೈ	ಸೂಚನೆ	೪೧	೨೭೫
ರಾವಣನನಾ ಕೊಲಲು ಬೇಡಿ	೨೭	೩೮	೨೪೦
ರೂಪವಿಲ್ಲಿದ್ದಿಯ ವಿಹೀನನು	೫೨	೩೮	೨೪೬
ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹ ರಾಮನಗಲಿರೆ	೩	೩೯	೨೪೯
ಲೋಕವಿದು ನಿನ್ನೊಂದು ಮಾಯಾ	೩೪	೪೧	೨೮೩
ಲಂಕೆಯೊಳಗಣ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲವ	೪೨	೪೦	೨೭೩
ಲಂಘಿಸಿದನಾ ಗೋಪುರದ ತುದಿ	೩೮	೪೦	೨೭೨
ವಾತಜನು ವಿಸ್ಮಯದಿ ವೃಕ್ಷಾ	೪೪	೩೮	೨೪೪
ವಾನರರು ಸುಗ್ರೀವ ಸಹ ಬಂ	೩೩	೩೯	೨೫೬
ವಾಯು ಪುತ್ರನು ರಾಮ ಭೃತ್ಯನು	ಸೂಚನೆ	೩೮	೨೩೩
ವೇಗದಿಂ ನಾ ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕೆ	೧೮	೩೮	೨೩೮
ವೊಪ್ಪ ವನ ವನಗಳಲಿ ವೃಕ್ಷವ	೪೬	೩೯	೨೫೯
ವೊರಲು ತೈತರೆ ಸಿಂಹನಾದದ	೪೮	೩೯	೨೬೦
ಶರೀರವಾತ್ಮನೊ ಧರೆಯ ವಿಕ್ಯತವೊ	೨೧	೪೦	೨೬೮
ಶುದ್ಧ ಬುದ್ಧ ನಿರಂಜನದ್ವಯ	೧	೪೧	೨೭೫
ಸಕಲ ಲೋಕಾಧೀಶನಮರ	೪	೩೮	೨೩೪
ಸಾಗರರು ನನ್ನಂಟುವಗಾಡಿಹ	೧೬	೩೮	೨೩೭
ಸಾನುರಾಗದಿ ನಾನು ಯಿಟ್ಟಾ	೩೮	೩೯	೨೫೭
ಸೀತೆಗುಂಗುರವಿತ್ತು ಕುರುಹಿನ	ಸೂಚನೆ	೩೯	೨೪೮
ಸೀತೆಯತ್ತಲು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು	೪೩	೪೦	೨೭೪
ಸೀತೆಯನು ನೆರೆ ಬಿಡಿಸಿಯಂಕದ	೧೩	೩೯	೨೫೧
ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟಿತು ಕಿಚ್ಚು ಮಾರ್ಗವ	೪೧	೪೦	೨೭೩
ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಾಕಾರ ಪರಿಕೆಯ	೨೨	೩೮	೨೩೯
ಸೇನೆ ಸಹ ಮುದ್ದರದಿ ಹೊಡೆದಾ	೫೦	೩೯	೨೬೦
ಸಂಧಿ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಪದಗಳೆ	೫೫	೩೮	೨೪೭

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೯

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಸಿಂಹಿಕಾ ಸಾಮಾಖ್ಯ ಘೋರದ	೧೯	೩೮	೨೩೮
ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದರವದಿಯ	೧೪	೪೦	೨೬೬
ಹತ್ತು ಯೋಜನ ಬೆಳೆದ ಮಾರುತಿ	೧೩	೩೮	೨೩೬
ಹನುಮ ಕಂಡೈ ತನ್ನ ಸಂಕಟ	೨೭	೪೧	೨೮೨
ಹನುಮನಬುಧಿಯ ದಾಂಟಿ ಲಂಕೆಯ	೩೬	೩೮	೨೪೨
ಹನುಮನಂಜನೆಯಾತ್ಮ ಸಂಭುವ	೨	೩೮	೨೩೪
ಹನುಮ ಸೀತೆಯನರಸಿ ಮಿಗೆ ಕಂ	೨೮	೩೯	೨೫೫
ಹಲವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ತನ್ನಯ	೩೨	೩೯	೨೫೬
ಹಸಿವು ಘನವೆನಗಿಂದಡೆಂದನು	೧೧	೩೮	೨೩೬
ಹಾರಿ ಹಾರಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ	೩೯	೪೦	೨೭೩
ಹಿರಿದು ಕೆಲವು ಕಾಯ್ವ ವನವಿಂ	೧೫	೪೧	೩೭೯
ಹುಸಿಯಲಾ ಜಗ ಮಾಯೆ ಮಾಯಾ	೫೩	೩೯	೨೬೧
ಹೊಕ್ಕೊಡಂ ಹೊರವಂಟಿದಿರಲವ	೧೪	೩೮	೨೩೭
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿತ್ತೆಲೆ ನಿವಗೆ ಸಂ	೧೯	೪೧	೨೮೦
ಹೋಗು ಕಿಂಚಿತ್ ವಿಘ್ನವೆಸಗೈ	೧೦	೩೮	೨೩೬
ಹೋಯೆತಾ ಪಡೆಯೆನಲು ರಾವಣ	೪೯	೩೯	೨೬೦

ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ

೩೨೭

ಪದ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಧಿ	ಪುಟ
ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪೋದಕವ ಮಾತ್ರವ	೨೫	೪೦	೨೬೯
ಪರಿಪರಿಯ ಮಡಿ ಶೃಂಗದೋಪರಿ	೧೭	೩೮	೨೩೭
ಪುಂಡರೀಕದಳಾಕ್ಷ ಸನ್ನಿಭ	೧	೩೮	೨೩೩
ಪುಷ್ಪರೋ ನಾನರರು ಸಹಿತಾ	೫	೪೧	೨೭೬
ಬರುತಶೋಕಾನನದಬುಳ್ಯಾ	೩೨	೪೧	೨೮೩
ಬರುತಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರ ಕರ್ಕಶ	೪	೪೦	೨೬೪
ಬಳಿಕ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳು ಲಂಕೆಯ	೩೭	೩೮	೨೪೨
ಬಳಿಕವಳ ನೋಹವೆಯೆನುತ್ತಾ	೮	೩೯	೨೫೦
ಬಳಿಕ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಪಟ್ಟವ	೨೭	೩೯	೨೫೫
ಬ್ರಹ್ಮ ಪಾಶದಿ ಕಟ್ಟುವಡೆದು	ಸೂಚನೆ	೪೦	೨೬೩
ಬಾರಿಸುತ್ತ ಗಣಿತದ ತೂರ್ಯವ	೩೭	೪೦	೨೭೨
ಬಾಳೆ ನಯನಾಶ್ರುಗಳಲೆಂಬಳು	೧೪	೩೯	೨೫೧
ಬಿಡು ಬಿಡವಳನು ದೀನೆ ದುಃಖಿತೆ	೬	೩೯	೨೪೯
ಬಿಡು ಮನದ ಮೂರ್ಖವನು ರಾಮನ	೨೬	೪೦	೨೬೯
ಬೀಳುಗೊಂಡಾ ಹನುಮ ನೆಗೆದನು	೬	೪೧	೨೭೬
ಬಂದ ದೂತನ ಕೊಂದಡಾರೈ	೩೩	೪೦	೨೭೧
ಭಕ್ತಿ ಜನಿಸಿದವನಿಗೆ ವಿಷಯ ವಿ	೨೪	೪೦	೨೬೯
ಮತ್ತೆ ವೇಗದಿ ಮುನ್ನಿನಂದದ	೨೧	೩೮	೨೩೮
ಮರಣ ಕಾಲದಿ ರಾಮ ನಾಮ	೭	೩೮	೨೩೫
ಮರನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನೋಡುತ	೧೬	೩೯	೨೫೨
ಮರೆದು ನಿನ್ನಯ ನಾಮವನು ಬಾ	೩೮	೪೧	೨೮೪
ಮರೆದು ನೆನೆದರೆ ತನ್ನನೇ ನೆರೆ	೩೨	೩೮	೨೪೧
ಮರೆದು ರಾಮನ ನಾಮವನು ಬೇ	೪೪	೪೦	೨೭೪
ಮುನ್ನ ಗಿರಿಯಲಿ ಚಿತ್ರಕೂಟದ	೩೬	೩೯	೨೫೭
ಮೊದಲಯೋಧ್ಯಾ ಜನನ ತೊಡಗಿ	೨೩	೪೧	೨೮೧
ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಯೋಚಿಸಿ ಕಪಿ	೯	೪೦	೨೬೫
ಯಿಕ್ಕ ತಾಳದ ಸಂಧಿ ಪದಗಳ	೪೪	೪೧	೨೮೬

ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು

ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ

ಆರ್ಜುನ - ಪೂಜಿಸು

ಅಜ - ಬ್ರಹ್ಮ

ಅರ್ಥ - ಪ್ರೀತಿ

ಅನ್ಯದಿನ - ಪ್ರತಿದಿನ

ಅಭೀಷ್ಟ - ಮನೋಭಿಲಾಷೆ

ಅರಳು -- ಹೂವು

ಅಸಿ -- ಖಡ್ಗ

ಆನರ್ವ - ಯುದ್ಧ

ಆಹವ - ಯುದ್ಧ

ಇರುಳು -- ರಾತ್ರಿ

ಉಚ್ಚವ -- ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ

ಉತ್ತರಿಸು -- ದಾಖಲೆ, ಕಳೆ

ಉರ -- ಎದೆ

ಕದಕು -- ಕಟ್ಟಡ

ಕದಕುಜನ -- ದುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿ

ಪಂಚಕ

ಕಪರ್ಧಿ -- ಈಶ್ವರ

ಕಮ್ಮಗಣೆಯ -- ಮನ್ಮಥ

ಕಾಕುತನ -- ಕೀಳು ನಡತೆ

ಕಾಪಟಿಗ -- ಕಪಟಿ, ಠಕ್ಕ

ಕಾಲಗಟ್ಟು -- ನಾಶಮಾಡು ಕೊಲ್ಲು

ಕಾಲನೂರು -- ಯಮಾಲಯ

ಕಾಷ್ಠ -- ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಕಾಹುಕ -- ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸು

ಕುಪ್ಲಿ -- ಹೊಟ್ಟೆ

ಕೂಬರ -- ರಥದ ಈಸು

ಕಾಶಿಕೆ - ಪಾನಪಾತ್ರೆ

ಕಂತು - ಮನ್ಮಥ

ಕಂದರ್ಪ - ಮನ್ಮಥ

ಕಂಬು - ಶಂಖ

ಕಾಂತ - ಗಂಡ, ಪತಿ

ಖಗ -- ಪಕ್ಷಿ

ಖರ್ವಿಸು -- ತುಳಿ

ಖೋಡಿಪೋಗು - ಮೋಸಹೋಗು

ಗನ್ನಗತಕ -- ಮೋಸಗಾರಿಕೆ

ಗ್ರೀವ -- ಕಂಠ, ಕುತ್ತಿಗೆ

ಘಳಲನೆ -- ಬೇಗನೆ

ಘೋರಾರಣ್ಯ - ಭಯಂಕರ ಅಡವಿ

ಚರ್ಧಾಲಿಸು -- ಹೆಚ್ಚಾಗು

ಚಳಕ -- ಚಪಲತೆ

ಚೆಬುಕ -- ಗದ್ದ, ಗಲ್ಲ, ಕವೋಲ

ಜೋದಿಗ -- ಸೋಜಿಗ

ಚಿಂತಿಸು -- ವಿಚಾರಮಾಡು

ಛವಿ -- ಕಾಂತಿ

ಜಗದೀಶ -- ಒಡೆಯ

ಜೋತ್ತಿಸು -- ಸೇರಿಸು

ಡಗೆ -- ಸೆಕೆ, ಉಷ್ಣತೆ

ಡಿಂಬ - ಮೈ, ಶರೀರ

ತತಿ -- ಸಮೂಹ

ತನು - ಶರೀರ

ತಳುವು -- ತಡಮಾಡು

ತಾಡಣ - ಎಟು, ಹೊಡೆತ

ತಿಬ್ಬು -- ಬಿಲ್ಲಿನ ತುಡಿ	ಮಿಹಿರ -- ಸೂರ್ಯ
ತೊಡು-ಆಹಾರ ತಿನ್ನುವ ಅಭಿಲಾಷೆ	ಮುಕ್ಕು -- ತಿನ್ನು
ತೊತ್ತು -- ಸೇವಕಿ	ಮುಸುಡು -- ಮುಖ, ಮೋರೆ
ತಿಂಥಿಣಿ -- ಸಮೂಹ	ರಜನಿ -- ರಾತ್ರಿ
ದುರ್ವಾರ್ತೆ -- ಕೆಟ್ಟ ಸುದ್ದಿ	ಲಾಗು- ಚಳಕ, ಕೌಶಲ್ಯ
ದೇವರ-ಗಂಡನ (ಸಹೋದರ) ತಮ್ಮ	ವಲ್ಲಭ -- ಗಂಡ
ದಂದುಗ -- ಕಷ್ಟ ಕೋಟಿಲೆ	ವಿಸಿನ -- ಅಡವಿ
ದಿಂಡುದರಿ -- ನಾಶಮಾಡು	ವಿಭು -- ಒಡೆಯ
ದೌಷ್ಟ -- ದಾಡೆ	ವಿನಸ್ತಂತ -- ಸೂರ್ಯ
ನನ್ನಿ -- ಸತ್ಯ	ವಿಷ್ವರ -- ಆಸನ
ನಾವೆ -- ದೋಣಿ	ವಿಸರ -- ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ
ನಿಕಟ -- ಸಮೂಹ	ವುಲುಕು -- ಧ್ವನಿ, ಸಪ್ಪಳ
ನಿಘಾನಿಸು -- ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡು	ವೇದಗರ್ಭ -- ಬ್ರಹ್ಮ
ನಿನಹ -- ಸಮೂಹ	ಶರಹತಿ -- ಬಾಣದ ಪೆಟ್ಟು
ನಥ -- ದಾರಿ	ಶಾಟಿ -- ಉತ್ತರೀಯ, ಹೆಗಲಿನಸ್ತ
ಪಾದಸ -- ಮರ, ವೃಕ್ಷ	ಶೃಂಗ -- ಕೋಡು
ಪುಷ್ಕರಿಣಿ -- ಸರೋವರ	ಸವರು -- ನಾಶಗೊಳಿಸು
ಪಂಟಿಸು - ಸುತ್ತವರಿ, ಎದುರಿಸು	ಸುಜಾಪಕ - ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜಸಿಸುವನು
ಬನ್ನಬಡು -- ಕಷ್ಟಪಡು	ಸ್ವೇದ -- ಬೆವರು
ಬಿಡುಗು - ಕ್ಷುದ್ರ, ಹೀನ	ಸಿಂಗಿ -- ಸಿಂಹಿಣಿ
ಬೇಳು -- ಹೋಮಿಸು	ಹಮ್ಮು -- ಅಹಂಕಾರ
ಭಯ -- ಹೆದರಿಕೆ	ಹೆರ -- ಹೊರಬದಿ
ಭಾಳ -- ಹಣೆ	ಹೇಮ -- ಬಂಗಾರ
ಮತಿ -- ಬುದ್ಧಿ ಮನಸು	ಹೈಮವತಿ -- ಪಾರ್ವತಿ
ಮಿಥ್ಯ -- ಸುಳ್ಳು	

ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡ

ಅಖಿಡ — ಅಖಾಡ
 ಅಗ್ರ — ತುದಿ
 ಅಪೂಪ — ವಡೆ, ತಿಂಡಿ
 ಅಬ್ಜಭವ — ಬ್ರಹ್ಮ
 ಅಬುದ್ಧಿ — ಅಬ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ
 ಅಮೇಧ್ಯ — ಹೊಲಸು
 ಅಕೇವಾಳ — ಶೂರ, ವೀರ
 ಅಗಮಿಕ — ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ
 ಆತಪ — ಬಿಸಿಲು
 ಆಹವ — ಯುದ್ಧ
 ಇಡ್ಢಲಿಗೆ — ಇಡ್ಢಿ
 ಉದಕ — ನೀರು
 ಉರ್ವ — ಭೂಮಿ
 ಉರ್ವಸುತೆ — ಭೂಮಿಜೆ, ಸೀತೆ
 ಒಗುಮಿಗೆ — ಅಧಿಕೃ, ಹೆಚ್ಚಳ
 ಅಂಬು — ಬಾಣ
 ಕಟಕ — ಸಮೂಹ
 ಕಲ್ಮಷ — ದೋಷ
 ಕಲ್ಹಾರ — ನೈದಿಲೆ
 ಕಲೂಪ — ಕಲ್ಮಷ
 ಕಾರಂಡ — ನೀರು ಹಕ್ಕಿ
 ಕುಜನ — ಕೆಟ್ಟಜನ
 ಕೇಣ — ಚಿಂತನೆ
 ಗುಹದ — ಗುಹೆ
 ಗುಹ್ಯ — ಮುಚ್ಚಿಡಬೇಕಾದ
 ಘಾತಿಸು — ನಾಶಮಾಡು

ಘೂರ್ವಿಸು — ಗರ್ಜಿಸು,
 ಅಬ್ಬರಿಸು
 ಚಕ್ರವಾಕ — ಬಿಸಿಲು ಹಕ್ಕಿ
 ಚೋಹು — ನೋಸದ ವೇಷ
 ಜರೆ — ಮುತ್ತು
 ಜಲ್ಪ — ಮಾತು, ನುಡಿ
 ಜವನಿಕೆ — ತೆರೆ, ಪರದೆ
 ಜಾವುಳ — ಚಂಚಲಿತೆ, ಚಾವಲ್ಕ
 ಜಾಹು — ನಡತೆ ತಪ್ಪು
 ಡಗಿ — ಭಯ ಅಂಜಿಕೆ
 ಡಿಂಡೀರ — ನೋರೆ, ಬುರುಗು
 ಢಗಿ — ಧಗಿ, ಉರಿ, ಉಷ್ಣತೆ
 ತಟ — ದಂಡೆ
 ತಾಮ್ರಾಕ್ಷ — ಕೆಂಗಣ್ಣು
 ತೊಪ್ಪಲು — ಸಪ್ಪು, ಎಲೆ
 ದುರ್ವಿನೀತ — ದುಷ್ಟ
 ದ್ರೋಣ — ದೋಣಿಆಕಾರದ ತೊಟ್ಟಿ
 ದಂದುಗ — ಕಷ್ಟ
 ನಕ್ರ — ಮೊಸಕೆ
 ಪಟುವಾಡು — ಹುರಿದುಂಬಿಸು
 ಪ್ಲವಹಾವ್ರತ — ವಾನರರ
 ಸಮೂಹ
 ಪಾರ್ಷದ — ಸೇವಕ
 ಪೂತಿ — ದುರ್ಗಂಧ
 ಪೇಶ — ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ
 ಪಂಕಜ — ಕಮಲ

ಬದ್ಧಿಸು -- ಜೋಡಿಸು
ಬೀಕಲು -- ಬಾಡಿದುದು
ಬುಧ -- ಸಂಡಿತ, ಸಜ್ಜನ
ಬೇಳು -- ಹೋಮಿಸು
ಭಾಸ -- ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ
ಮಜಡ -- ದಡ್ಡ, ತಿಳಿಗೇಡಿ
ಮರುಸ -- ಕಠೋರ
ಮೃತ್ತಿಕೆ -- ಮಣ್ಣು
ಮೇಖಲೆ -- ಸೊಂಟಪಟ್ಟೆ, ಉಡ್ಯಾಣ
ಮೇಡು -- ಜನನೇಂದ್ರಿಯ
ಲಡ್ಡು -- ಲಾಡು
ಲಾಗು -- ಚಳಕ, ಕಾಶಲ
ಲಂಬಿಸು -- ಜೋತಾಡು, ನೇತಾಡು
ವಾತ -- ಗಾಳಿ
ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ -- ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಡೆಯ

ವಿಶ್ರುತ -- ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ
ವಂಡ -- ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ
ಸಟೆ -- ಸುಳ್ಳು
ಸತ್ತಿಗೆ -- ಕೊಡೆ, ಭತ್ತಿ
ಸ್ನಹನ -- ಅಭಿಷೇಕ
ಸಮ್ಮಾರ್ಜನ -- ಗುಡಿಸುವದು
ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವದು
ಸೋನೆ -- ಜಿನುಗು ಮಳೆ, ಜಿನುಗು
ಸಂಕ್ಷೇಪ -- ತೊಂದರೆ
ಸ್ಯಂದನ -- ರಥ
ಸಿಂಧು -- ಸಮುದ್ರ
ಹಳಚು -- ಪ್ರತಿಭಟಿಸು ಯುದ್ಧ ಮಾಡು
ಹಳವಿಸು -- ದುಃಖಪಡು
ಹೀಹಾಳಿ -- ನಂದೆ ತೆಗಳಿಕೆ
ಹೇವ -- ಹಗೆ, ಮತ್ಸರ

ಸುಂದರಕಾಂಡ

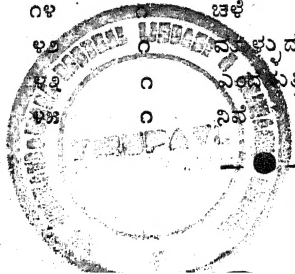
ಅನವರತ -- ಯಾವಾಗಲೂ
ಅನಿಲ -- ಗಾಳಿ
ಅಭಿಜ್ಞ -- ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದ
ಉಪ್ಪರಿಸು -- ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆ, ಹಾರು
ಓತು -- ಸಾಲಾಗಿರಿಸು
ಅಂಕ -- ತೊಡೆ
ಕಂದಣ -- ರಥ
ಅಂಬರ -- ಆಕಾಶ
ಕವಲು -- ಬದಲಾವಣೆ
ಕಾಕು -- ಕೆಟ್ಟ
ಕಾಷ್ಠ -- ಕಟ್ಟಿಗೆ

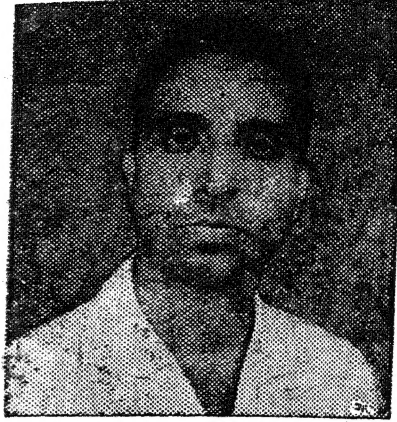
ಕುಕ್ಷಿ -- ಹೊಟ್ಟೆ
ಕುಟ್ಟಳ -- ಅರೆಬಿರಿದ ಮೊಗ್ಗು
ಕಿಂಚಿತ -- ಸ್ವಲ್ಪ
ಗಬ್ಬರಿನು -- ಅಗೆ ತೋಡು
ಗಾವಿಲ -- ಗ್ರಾಮಸ್ಥ, ಹೆಡ್ಡ
ಜಾಯೆ -- ಹೆಂಡತಿ
ತಮಾಲ -- ಹೊಂಗೆಮರ
ತಳುವದೆ -- ತಡಮಾಡದ
ತಾಮ್ರಾಕ್ಷಿ -- ಕೆಂಗಣ್ಣು
ತಿಂಪುಗಾಣದೆ -- ನಿವಾರಿಸಲಾಗದೆ
ತೊತ್ತು -- ಸೇವಕಿ, ದಾಸಿ

ತೆಂಕ -- ದಕ್ಷಿಣ	ಬೆಸನ -- ಕಾರ್ಯ
ತೊಂಡ -- ಆಳು, ಸೇವಕ	ಮುದ್ದರ -- ಆಯುಧ
ದಿಂಡುಗೆಡಹು -- ಬಿದ್ದು ಹೊರಳು	ಮೆದೆಗೆಡಹು -- ರಾಶಿ ಹಾಕು
ನಕ್ರ -- ಮೊಸಳೆ	ರುಜು -- ನೇರ
ನಗ -- ಮರ, ವೃಕ್ಷ, ಪರ್ವತ	ವದನ -- ಮೋರೆ, ಬಾಯಿ
ಪರುಷ -- ಕಠೋರ	ವಪು -- ದೇಹ, ಶರೀರ
ಪರಿಭವ -- ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅನಾದರ	ಶತಯೋಜನ -- ನೂರು ಯೋಜನ
ಪಲ್ಲವ -- ಚಿಗುರು	ಸೌಭಗ -- ಮಂಗಳಮಯ
ಪೀಯೂಷ -- ಹಾಲು, ಅಮೃತ	ಹಣುಗಿ -- ಹಣುಕು, ಅಡಗು
ಪೋಷ -- ಪ್ರಾಣಿಯ ಮರಿ	ಹಾಹೆ -- ಗೊಂಬೆ, ಪುತ್ಥಳಿ
ಪುನುಗು -- ಕ್ಷುದ್ರ, ಅಲ್ಪವಾದ	ಹೂಹೆ -- ಹಸುಳೆ, ಎಳೆಮಗು
ಬೂತುಮಾಡು -- ವಂಚಿಸುವೋಸಮಾಡು	

ಶುದ್ಧಿ ಸತ್ರಿಕೆ

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಸಾಲು	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೯	೩೧	೧	ಸಮಸುರ	ಸಮಸುಕ
೪೬	೪೨	೧	ಬೆಳಕು	ಬೆಳಗು
೫೩	೭	೧	ಏನ	ಏನು
೫೩	೯	೦	ಹೊರೆಯಲ್ಲ	ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ
೭೧	೨೯	೧	ಎಂದ	ಎಂದು
೯೫	೧೨	೧	ಬರಲು ತನ್ನೊ	ಬರಲು ತನ್ನೊ
೧೩೧	೨೩	೧	ಸತಂಗಿ	ಸುತರಿಗಿ
೨೦೪	೪೮	೧	ಅವ	ಅವ
೨೧೦	೧೧	೧	ಅಜನು	ಅಜನು
೨೪೪	೪೫	೧	ಬಾರದೆಂದಾ	ಬಾರನೆಂದಾ
೨೫೧	೧೪	೧	ಚಳೆ	ಬಾಲೆ
೨೫೮	೪೨	೧	ಮಾಳ್ವದ	ಮಾಳ್ವದ
೨೫೯	೪೩	೧	ಎಂದೆನುತ್ತಿರಲತಿ	ಎಂದೆನುತ್ತಿ
೨೫೯	೪೫	೧	ನೀವೆ	ನೀವೆ

ಶ್ರೀಯುತ ನಾರಾಯಣ ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ಹೆಗಡೆ, ಇವರು ಉತ್ತರ
 ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಹೆಗಡೆ ಗ್ರಾಮದವರು. ಇವರ
 ಜನನ ೧೯೩೩ ರಲ್ಲಿ. ಇವರು ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. [ಓನರ್ಸ್], ಬಿ. ಎಡ್. ಪದವಿ
 ಯನ್ನು ಪಡೆದು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ
 ಎಂ. ಎ. ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ
 ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಸದ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಈಗ
 ಹೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ
 ದೊಂದು ಇವರ ಹವ್ಯಾಸ ಹೊಸ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ದೊರಕಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು
 ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು
 ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲ
 ನಿಶ್ಚಯವೂ ಇವರಲ್ಲಿದೆ ಈಗ “ಕನ್ನಡ ಕರಾವಳಿ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾಶನ ಹೆಗಡೆ”
 ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.